

**บรรณทัศน์งานวิจัยด้านวัฒนธรรม
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

ปรีชา	อุษตระกูล
สมณ	สมจิตศรีปัญญา
ชิน	ศรีสวัสดิ์
พยง	คราตกระโท

เสนอชื่อ

คณะกรรมการวิจัยวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

พฤษภาคม 2535

คำนำ

การจัดทำบรรณานิทัศน์งานวิจัยด้านวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะผู้จัดทำได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการวิจัยวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ ให้เป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งงานบรรณานิทัศน์สำเร็จลงได้เพราะได้รับความอนุเคราะห์จากหลาย ๆ ฝ่าย เช่น คณะกรรมการวิจัยวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์หลายประการ คุณไพรงาม บุรมเหตุ และคุณลักษณ์ ไร่พิทักษ์สันติ ที่กรุณาติดต่อขอหลักข้อมูลงานวิจัยจากสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คณะผู้จัดทำใคร่ขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

สารสังเขปการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
บทที่ 1 ความเป็นมา	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษา	1
วิธีการดำเนินการ	1
ขอบเขตการศึกษา	3
บทที่ 2 ผลการศึกษา	4
บทที่ 3 บรรณทัศน์งานวิจัยทางวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	46
หมวดการศึกษา	46
การศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	47
การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	59
การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ และการใช้สื่อการสอน	96
การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	125
การศึกษาเกี่ยวกับครูและนักเรียน	160
การศึกษาเกี่ยวกับการติดตาม นิเทศอบรมครูและการแนะแนว	212
การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	226
หมวดประชากร	265
การศึกษาเกี่ยวกับประชากรศึกษา	266
การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน	269
การศึกษาเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน	280
การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสตรีและการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	283
การศึกษาเกี่ยวกับชาติพันธุ์	288
การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์	292
การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	297
การศึกษาเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์	315
การศึกษาเกี่ยวกับตำรวจ	316
การศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรม	320
การศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่น	321
หมวดเศรษฐกิจ	322
การศึกษาเกี่ยวกับการตลาดและการลงทุน	323
การศึกษาเกี่ยวกับแรงงานและการบริหารงานบุคคล	329
การศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ และสถานธนาถบาล	333
การศึกษาเกี่ยวกับการเกษตร	341
การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ	370

สารบัญย่อ

เรื่อง	หน้า
หมวดด้านสาธารณสุข	386
การศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ	387
การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและการศึกษาเกี่ยวกับเชื้อโรค	412
การศึกษาเกี่ยวกับแพทย์ การจัดการองค์การในการให้บริการด้าน การแพทย์และพยาบาล	418
การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ	422
หมวดการ เมืองการปกครอง	423
การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการ เมืองการปกครอง	424
การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง	427
การศึกษาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	434
หมวดศาสนาและความเชื่อ	439
การศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม	440
การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม	446
การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของศาสนา	453
การศึกษาเกี่ยวกับ เจตคติ ทัศนคติ ค่านิยม และมโนทัศน์	457
การศึกษาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ	467
หมวดนันทนาการ	469
การศึกษาเกี่ยวกับศิลปหัตถกรรม	470
การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางพลศึกษา	475
การศึกษาเกี่ยวกับดนตรีและการร้อง เพลง	477
การศึกษาเกี่ยวกับการพักผ่อน เล่นกีฬาและกิจกรรมเข้าจังหวะ	478
การศึกษาเกี่ยวกับการละคร ภาพยนตร์ การแสดง	479
การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนอก เมือง	480
การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม	481
หมวดสิ่งแวดล้อม	482
การศึกษาเกี่ยวกับอากาศ ดิน หิน น้ำ	483
การศึกษาเกี่ยวกับโลหะและสารเคมีต่าง ๆ	489
การศึกษาเกี่ยวกับนิเวศวิทยา	491
หมวดภาษาและวรรณกรรม	492
การศึกษาเกี่ยวกับภาษา	493
การศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรม การอ่าน เขียน	509
หมวดเบ็ดเตล็ด	529
การศึกษาเกี่ยวกับงานห้องสมุด	530
การศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุ ปัจจัยของการวางผัง เมือง	538
การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน	539
การศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เข้าหมวดไม่ได้	540

สารบัญตาราง

เรื่อง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงประเภทของการศึกษาเรื่องต่าง ๆ	4
ตารางที่ 2 แสดงการศึกษาเรื่องต่าง ๆ แบ่งตามประเภทของงานวิจัย และวิทยานิพนธ์หรือปริญญานิพนธ์	7
ตารางที่ 3 แสดงผู้ศึกษา แยกตามบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรหรือ หน่วยงาน	10

ความเป็นมา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีจำนวนพื้นที่และประชากรมากประมาณ 1 ใน 3 ของทั้งประเทศ เป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญทั้งในทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน งานด้านศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภูมิภาคนี้ในปัจจุบันมีมากมายและกระจายอยู่ในที่ต่าง ๆ ผู้สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภูมิภาคนี้โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมมีทั้งที่เป็นนักวิชาการในสถาบันการศึกษาและนอกสถาบันการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เห็นความจำเป็นที่ควรจะต้องรวบรวมจัดทำบรรณนิเทศงานวิจัยเหล่านี้ขึ้นเพื่อจะได้ เห็นภาพของการวิจัยวัฒนธรรมอีสานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่ามีท้าววิจัยในเรื่องใดบ้าง การวิจัยในหัวข้อใดที่ผู้ท้าววิจัยไว้มาก หัวข้อใดที่ยังมีผู้สนใจท้าววิจัยน้อย เพื่อผลการศึกษานี้จะได้ เป็นแนวทางของคณะกรรมการวิจัยวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการวางแผนส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

เพื่อสำรวจจัดทำบรรณนิเทศงานวิจัยด้านวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจัด เป็นหมวดหมู่ตามหัวข้อของการวิจัย

วิธีการดำเนินการ

1. สำรวจงานวิจัยวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากศูนย์เอกสาร หอสมุดในสถาบันการศึกษา และหน่วยการราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค แล้วจัดหมวดหมู่ตามหัวเรื่องของการศึกษาเพื่อจัดทำบรรณนิเทศน์ โดยแบ่งไว้เป็น 10 หมวดใหญ่ 51 หมวดย่อยดังต่อไปนี้

1. หมวดการศึกษา

- การศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ และการใช้สื่อการสอน
- การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- การศึกษาเกี่ยวกับครูและนักเรียน
- การศึกษาเกี่ยวกับการติดตาม นิเทศอบรมครูและการแนะแนว
- การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. หมวดประชากร

การศึกษาเกี่ยวกับประชากรศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน

การศึกษาเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสตรีและการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

การศึกษาเกี่ยวกับชาติพันธุ์

การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

การศึกษาเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์

การศึกษาเกี่ยวกับตำรวจ

การศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรม

การศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่น

3. หมวดเศรษฐกิจ

การศึกษาเกี่ยวกับการตลาดและการลงทุน

การศึกษาเกี่ยวกับแรงงานและการบริหารงานบุคคล

การศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ และสถานธนานุบาล

การศึกษาเกี่ยวกับการเกษตร

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ

4. หมวดสาธารณสุข

การศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ

การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและการศึกษาเกี่ยวกับเชื้อโรค

การศึกษาเกี่ยวกับแพทย์ การจัดการองค์การในการให้บริการด้านการแพทย์และพยาบาล

การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ

5. หมวดการเมืองการปกครอง

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการเมืองการปกครอง

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

การศึกษาค้นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

6. หมวดศาสนาและความเชื่อ

การศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม

การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของศาสนา

การศึกษาเกี่ยวกับ เจตคติ ทัศนคติ ค่านิยม และมโนทัศน์

การศึกษาค้นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ

7. หมวดบันเทิงการ

การศึกษาเกี่ยวกับศิลปหัตถกรรม
การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางพลศึกษา
การศึกษาเกี่ยวกับดนตรีและการร้อง เพลง
การศึกษาเกี่ยวกับการพักผ่อน เต้นรำและกิจกรรมเข้าจังหวะ
การศึกษาเกี่ยวกับการละคร ภาพยนตร์ การแสดง
การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนอก เมือง
การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม

8. หมวดสิ่งแวดล้อม

การศึกษาเกี่ยวกับอากาศ ดิน หิน น้ำ
การศึกษาเกี่ยวกับโลหะและสารเคมีต่าง ๆ
การศึกษาเกี่ยวกับนิเวศวิทยา

9. หมวดภาษาและวรรณกรรม

การศึกษาเกี่ยวกับภาษา
การศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรม การอ่าน เขียน

10. หมวดเบ็ดเตล็ด

การศึกษาเกี่ยวกับงานห้องสมุด
การศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุ ปัจจัยของการวางผัง เมือง
การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน
การศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เข้าหมวดไม่ได้

2. จัดทำบรรณทัศน์งานวิจัยวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือตาม 10

หมวดใหญ่ และ 51 หมวดย่อย

3. วิเคราะห์บรรณทัศน์งานวิจัยวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือในด้าน ประเภท หัวข้อ พื้นที่ศึกษา ปีที่พิมพ์ตลอดจนกลุ่มผู้ศึกษา เพื่อให้เห็นภาพงานวิจัยด้านวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาจัดทำบรรณทัศน์นี้ ได้จัดทำระหว่างเดือนสิงหาคม 2534 ถึง เดือน มีนาคม 2535 งานวิจัยที่คัดเลือกมาจัดทำบรรณทัศน์นี้ส่วนใหญ่ได้มาจากหอสมุด ศูนย์เอกสารในสถาบันการศึกษา และสถาบันการวิจัยของทางราชการรวมถึงงานวิจัยทำ ราชขององค์กรเอกชน

บทที่ 2
ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงประเภทของการศึกษาเรื่องต่าง ๆ

ลำดับ ที่	หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเภทของการศึกษา (ฉบับ)		รวม
		งานวิจัย	วิทยานิพนธ์	
1	หมวดการศึกษา			
	การศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3	21	24
	การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	9	71	80
	การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ และการใช้สื่อการสอน	18	48	66
	การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	13	65	78
	การศึกษาเกี่ยวกับครูและนักเรียน	28	86	114
	การศึกษาคำคิดตาม นิเทศอบรมครูและการแนะแนว	12	18	30
	การศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์การศึกษา	31	59	90
	รวม	114	368	482
2	หมวดประชากร			
	การศึกษาเกี่ยวกับประชากรศึกษา	5	1	6
	การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน	19	8	27
	การศึกษาเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน	3	4	7
	การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสตรีและการอบรมเลี้ยง ดูเด็ก	7	4	11
	การศึกษาเกี่ยวกับชาติพันธุ์	6	4	10
	การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์	6	5	11
	การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	26	16	42
	การศึกษาเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์	1	0	1
	การศึกษาเกี่ยวกับตำรวจ	0	8	8
	การศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรม	0	2	2
	การศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่น	2	0	2
	รวม	75	52	127

ลำดับ ที่	หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเภทของการศึกษา (ฉบับ)		รวม
		งานวิจัย	วิทยานิพนธ์	
3	หมวดเศรษฐกิจ			
	การศึกษาเกี่ยวกับการตลาดและการลงทุน	10	3	13
	การศึกษาเกี่ยวกับแรงงานและการบริหารงานบุคคล	7	1	8
	การศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ และสถานธนาถบาล	7	11	18
	การศึกษาเกี่ยวกับการเกษตร	46	18	64
	การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ	20	16	36
	รวม	90	49	156
4	หมวดสาธารณสุข			
	การศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ	42	13	55
	การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและการศึกษาเกี่ยวกับเชื้อโรค	12	1	13
	การศึกษาเกี่ยวกับแพทย์ การจัดการองค์การในการให้บริการด้านการแพทย์และพยาบาล	3	5	8
	การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ	0	1	1
	รวม	57	20	77
5	หมวดการเมืองการปกครอง			
	การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการเมืองการปกครอง	4	1	5
	การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง	5	11	16
	การศึกษาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	5	6	11
	รวม	14	18	32
6	หมวดศาสนาและความเชื่อ			
	การศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม	10	5	15
	การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม	3	10	13
	การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของศาสนา	4	4	8
	การศึกษาเกี่ยวกับ เจตคติ ทัศนคติ ค่านิยม และมโนทัศน์	7	15	22
	การศึกษาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ	3	1	4
	รวม	27	35	62
7	หมวดนันทนาการ			
	การศึกษาเกี่ยวกับศิลปหัตถกรรม	2	9	11
	การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางพลศึกษา	3	0	3

ลำดับ ที่	หัวข้อที่หาการศึกษา	ประเภทของการศึกษา (ฉบับ)		รวม
		งานวิจัย	วิทยานิพนธ์	
	การศึกษาเกี่ยวกับดนตรีและการร้องเพลง	2	1	3
	การศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เต้นรำและกิจกรรม เข้าจังหวะ	0	2	2
	การศึกษาเกี่ยวกับการละคร ภาพยนตร์ การแสดง	0	1	1
	การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนอก เมือง	1	0	1
	การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม	0	1	1
	รวม	8	14	22
8	หมวดสิ่งแวดล้อม			
	การศึกษาเกี่ยวกับอากาศ ดิน หิน น้ำ	6	6	12
	การศึกษาเกี่ยวกับโลหะและสารเคมีต่าง ๆ	3	0	3
	การศึกษาเกี่ยวกับนิเวศวิทยา	2	0	2
	รวม	11	6	17
9	หมวดภาษาและวรรณกรรม			
	การศึกษาเกี่ยวกับภาษา	7	33	40
	การศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรม	22	34	56
	รวม	29	67	96
10	หมวดเบ็ดเตล็ด			
	การศึกษาเกี่ยวกับงานห้องสมุด	2	16	18
	การศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุ ปัจจัยของการวางผัง เมือง	0	1	1
	การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน	0	2	2
	การศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เข้าหมวดมาได้	3	4	7
	รวม	5	23	28
รวม		430	615	1,081

ตารางที่ 2 แสดงการศึกษาเรื่องต่าง ๆ แบ่งตามประเภทของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์หรือปริณิงานิพนธ์

ลำดับ ที่	หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเภทของการศึกษา						
		งานวิจัย			วิทยานิพนธ์			รวม
		ป	ค	ป+ค	ป	ค	ป+ค	
1	หมวดการศึกษา							
	การศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3	0	0	20	1	0	24
	การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	7	2	0	63	8	0	80
	การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ และการใช้สื่อการสอน	15	3	0	46	2	0	66
	การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	10	3	0	64	1	0	78
	การศึกษาเกี่ยวกับครูและนักเรียน	26	2	0	86	0	0	114
	การศึกษาการติดตาม นิเทศอบรมครูและการแนะแนว	11	1	0	16	2	0	30
	การศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับองค์กับการศึกษา	29	2	0	58	1	0	90
	รวม	101	13	0	353	15	0	482
2	หมวดประชากร							
	การศึกษาเกี่ยวกับประชากรศึกษา	3	2	0	1	0	0	6
	การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน	8	11	0	3	5	0	27
	การศึกษาเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน	1	2	0	2	2	0	7
	การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสตรีและการอบรมเลี้ยง ดูเด็ก	4	3	0	4	0	0	11
	การศึกษาเกี่ยวกับชาติพันธุ์	3	3	0	2	2	0	10
	การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์	3	3	0	0	5	0	11
	การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	12	14	0	12	4	0	42
	การศึกษาเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์	1	0	0	0	0	0	1
	การศึกษาเกี่ยวกับตำรวจ	0	0	0	8	0	0	8
	การศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรม	0	0	0	2	0	0	2
	การศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่น	2	0	0	0	0	0	2
	รวม	37	38	0	34	18	0	127

ลำดับ ที่	หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเภทของการศึกษา					
		งานวิจัย			วิทยานิพนธ์		
		ป	ค	ป+ค	ป	ค	ป+ค รวม
3	หมวดเศรษฐกิจ						
	การศึกษาเกี่ยวกับการตลาดและการลงทุน	5	4	1	3	0	0 13
	การศึกษาเกี่ยวกับแรงงานและการบริหารงานบุคคล	6	1	0	1	0	0 8
	การศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ และสถานธนาถบาล	5	1	1	10	1	0 18
	การศึกษาเกี่ยวกับการเกษตร	34	12	0	18	0	0 64
	การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ	15	4	1	12	3	1 36
	รวม	65	22	3	44	4	1 139
4	หมวดสาธารณสุข						
	การศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ	32	10	0	12	1	0 55
	การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและการศึกษาเกี่ยวกับเชื้อโรค	10	2	0	1	0	0 13
	การศึกษาเกี่ยวกับแพทย์ การจัดการองค์การในการให้บริการด้านการแพทย์และพยาบาล	3	0	0	5	0	0 8
	การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ	0	0	0	1	0	0 1
	รวม	45	12	0	19	1	0 77
5	หมวดการเมืองการปกครอง						
	การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการเมืองการปกครอง	0	4	0	0	1	0 5
	การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง	4	1	0	11	0	0 16
	การศึกษาความเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	2	3	0	3	3	0 11
	รวม	6	8	0	14	4	0 32
6	หมวดศาสนาและความเชื่อ						
	การศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม	4	6	0	1	4	0 15
	การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม	3	0	0	6	4	0 13
	การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของศาสนา	2	2	0	1	3	0 8
	การศึกษาเกี่ยวกับ เจตคติ ทัศนคติ ค่านิยม และมโนทัศน์	7	0	0	14	1	0 22
	การศึกษาความเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ	3	0	0	1	0	0 4
	รวม	19	8	0	23	12	0 62

ลำดับ ที่	หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเภทของการศึกษา					
		งานวิจัย			วิทยานิพนธ์		
		ป	ค	ป+ค	ป	ค	ป+ค รวม
7	หมวดนั้นหนาทาร						
	การศึกษาเกี่ยวกับศิลปหัตถกรรม	2	0	0	1	8	0 11
	การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางพลศึกษา	3	0	0	0	0	0 3
	การศึกษาเกี่ยวกับดนตรีและการร้องเพลง	1	1	0	1	0	0 3
	การศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เต้นรำและกิจกรรม เข้าจังหวะ	0	0	0	2	0	0 2
	การศึกษาเกี่ยวกับการละคร ภาพยนตร์ การแสดง	0	0	0	1	0	0 1
	การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนอกเมือง	0	0	0	0	1	0 1
	การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม	1	0	0	0	0	0 1
	รวม	7	1	0	5	9	0 22
8	หมวดสิ่งแวดล้อม						
	การศึกษาเกี่ยวกับอากาศ ดิน หิน น้ำ	1	5	0	3	3	0 12
	การศึกษาเกี่ยวกับโรคและสารเคมีต่าง ๆ	3	0	0	0	0	0 3
	การศึกษาเกี่ยวกับนิเวศวิทยา	2	0	0	0	0	0 2
	รวม	6	5	0	3	3	0 17
9	หมวดภาษาและวรรณกรรม						
	การศึกษาเกี่ยวกับภาษา	3	4	0	18	15	0 40
	การศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรม	6	16	0	3	31	0 56
	รวม	9	20	0	21	46	0 96
10	หมวดเบ็ดเตล็ด						
	การศึกษาเกี่ยวกับงานห้องสมุด	2	0	0	16	0	0 18
	การศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุ ปัจจัยของการวางผังเมือง	0	0	0	0	1	0 1
	การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน	0	0	0	1	1	0 2
	การศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เข้าหมวดไม่ได้	1	2	0	2	2	0 7
	รวม	3	2	0	19	4	0 28
รวม		298	129	3	535	115	1,081

หมายเหตุ ป = เป็นงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ปริมาณงานวิจัยเชิงปริมาณ

ค = เป็นงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ปริมาณงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ป+ค = เป็นงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ปริมาณงานวิจัยเชิงปริมาณกับคุณภาพ

ตารางที่ 3 แสดงผู้ศึกษา แยกตามบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรหรือหน่วยงาน

ลำดับ ที่	หัวข้อที่ทำการศึกษา	ผู้ศึกษา			รวม
		บุคคล	กลุ่มบุคคล	องค์กรหรือ หน่วยงาน	
1	หมวดการศึกษา				
	การศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	22	1	1	24
	การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	74	6	0	80
	การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ และการใช้สื่อการสอน	56	4	6	66
	การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	67	9	2	78
	การศึกษาเกี่ยวกับครูและนักเรียน	99	14	-1	114
	การศึกษาคำคิดตาม นิเทศอบรมครูและการแนะแนว	24	5	1	30
	การศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์การศึกษา	65	8	17	90
	รวม	407	47	28	482
2	หมวดประชากร				
	การศึกษาเกี่ยวกับประชากรศึกษา	3	2	1	6
	การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน	16	10	1	27
	การศึกษาเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน	5	2	0	7
	การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสตรีและการอบรมเลี้ยง ดูเด็ก	8	3	0	11
	การศึกษาเกี่ยวกับชาติพันธุ์	6	4	0	10
	การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์	7	4	0	11
	การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	23	18	1	42
	การศึกษาเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์	0	1	0	1
	การศึกษาเกี่ยวกับตำรวจ	8	0	0	8
	การศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรม	2	0	0	2
	การศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่น	0	2	0	2
	รวม	78	46	3	127

ลำดับ ที่	หัวข้อที่ทำการศึกษา	ผู้ศึกษา			รวม
		บุคคล	กลุ่มบุคคล	องค์กรหรือ หน่วยงาน	
3	หมวดเศรษฐกิจ				
	การศึกษาเกี่ยวกับการตลาดและการลงทุน	4	7	2	13
	การศึกษาเกี่ยวกับแรงงานและการบริหารงานบุคคล	3	3	2	8
	การศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ และสถานธนาถบาล	12	4	2	18
	การศึกษาเกี่ยวกับการเกษตร	29	31	4	64
	การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ	18	15	3	36
	รวม	66	60	13	139
4	หมวดสาธารณสุข				
	การศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ	18	31	6	55
	การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและการศึกษาเกี่ยวกับ เชื้อโรค	4	9	0	13
	การศึกษาเกี่ยวกับแพทย์ การจัดการองค์การในการ ให้บริการด้านการแพทย์และพยาบาล	6	2	0	8
	การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ	1	0	0	1
	รวม	29	42	6	77
5	หมวดการเมืองการปกครอง				
	การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการ เมืองการปกครอง	2	3	0	5
	การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง	13	2	1	16
	การศึกษาค้นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการ เมืองการปกครอง	10	0	1	11
	รวม	25	5	2	32
6	หมวดศาสนาและความเชื่อ				
	การศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม	9	5	1	15
	การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม	11	1	1	13
	การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของศาสนา	7	1	0	8
	การศึกษาเกี่ยวกับ เจตคติ ทัศนคติ ค่านิยม และมโนทัศน์	19	1	2	22
	การศึกษาค้นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ	2	1	1	4
	รวม	48	9	5	62

ลำดับ ที่	หัวข้อที่ทำการศึกษา	ผู้ศึกษา			รวม
		บุคคล	กลุ่มบุคคล	องค์กรหรือ หน่วยงาน	
7	หมวดบันเทิงการ				
	การศึกษาเกี่ยวกับศิลปหัตถกรรม	10	1	0	11
	การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางพลศึกษา	2	0	1	3
	การศึกษาเกี่ยวกับดนตรีและการร้องเพลง	2	1	0	3
	การศึกษาเกี่ยวกับอาหารโภชนาการ เต้นรำและกิจกรรม เข้าจังหวะ	2	0	0	2
	การศึกษาเกี่ยวกับศิลปะละคร ภาพยนตร์ การแสดง	1	0	0	1
	การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนอกเมือง	0	0	1	1
	การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม	1	0	0	1
	รวม	18	2	2	22
8	หมวดสิ่งแวดล้อม				
	การศึกษาเกี่ยวกับอากาศ ดิน หิน น้ำ	9	2	1	12
	การศึกษาเกี่ยวกับโลหะและสารเคมีต่าง ๆ	0	2	1	3
	การศึกษาเกี่ยวกับนิเวศวิทยา	0	2	0	7
	รวม	9	6	2	17
9	หมวดภาษาและวรรณกรรม				
	การศึกษาเกี่ยวกับภาษา	37	3	0	40
	การศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรม	47	9	0	56
	รวม	84	12	0	96
10	หมวดเบ็ดเตล็ด				
	การศึกษาเกี่ยวกับงานห้องสมุด	16	2	0	18
	การศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุ ปัจจัยของการวางผังเมือง	1	0	0	1
	การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน	2	0	0	2
	การศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เข้าหมวดนี้ได้	4	1	2	7
	รวม	23	3	2	28
รวม		786	232	63	1,081

ผลการศึกษารรณิทัศน์หมวดต่าง ๆ หมวดการศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร

- จำนวน 24 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2519-2534 โดยพิมพ์
 - 5 เรื่องในปี 2530
 - 3 เรื่องในปี 2531, 2533
 - 2 เรื่องในปี 2525, 2527, 2528, 2532, 2534, และไม่มีปรากฏปีพิมพ์อีก 2 เรื่อง
 - 1 เรื่องในปี 2519
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 7 เรื่อง ศึกษาจากครู-อาจารย์
 - 5 เรื่อง ศึกษาจากครู-อาจารย์และนักศึกษา
 - 2 เรื่อง ศึกษาจากผู้บริหารและครู, เอกสารหลักสูตร, ผู้บริหาร หัวหน้าหมวด และครู
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากครู นักศึกษาและบัณฑิต, ผู้บริหาร ผู้ช่วย ครและนักเรียน, นักศึกษาพยาบาล, นักเรียน, บัณฑิต
- พื้นที่ศึกษา
 - 5 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น, เขตการศึกษา 10
 - 3 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 2 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 9, เขตการศึกษา 11
 - 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด, จังหวัดขอนแก่นและ จังหวัดเลย, จังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดสกลนคร, จังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดชัยภูมิ, สหวิทยาลัยอีสานใต้
- สถาบันศึกษา
 - 9 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 - 7 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 - 3 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 - 2 เรื่อง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 1 เรื่อง ได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด, วิทยาลัยครูนครราชสีมา, และไม่มีปรากฏสถาบันศึกษา อีก 1 เรื่อง

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

- จำนวน 80 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2519-2534 โดยพิมพ์
 - 18 เรื่องในปี 2531
 - 13 เรื่องในปี 2532
 - 8 เรื่องในปี 2534
 - 7 เรื่องในปี 2526, 2533
 - 6 เรื่องในปี 2530

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

- 5 เรื่องในปี 2529
- 4 เรื่องในปี 2521
- 2 เรื่องในปี 2519, 2522, 2524, 2527, และในปีปรากฏ
บทพิมพ์อีก 2 เรื่อง
- 1 เรื่องในปี 2525, 2528
- 21 เรื่อง ศึกษาผู้บริหารโรงเรียน
- 13 เรื่อง ศึกษาครู-อาจารย์, ผู้บริหาร และครู-อาจารย์
- 5 เรื่อง ศึกษาจากศึกษาธิการอำเภอ
- 3 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน, โรงเรียนประถมศึกษา
- 2 เรื่อง ศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา, หัวหน้าการประม-
- ศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน
- 1 เรื่อง ศึกษาจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ,
เอกสาร, ประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหาร กรรมการ-
กลุ่มโรงเรียน ครูและหัวหน้าสำนักงาน, เจ้าหน้าที่บริหาร,
อาจารย์และนักการศึกษากรรมการกลุ่มโรงเรียน,
เจ้าหน้าที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหาร และครู,
ประชาชน, ผู้บริหาร ครูและคณะ กรรมการการประม
ศึกษาจังหวัด/อำเภอ, ผู้บริหารผู้ปกครองและครู,
นายอำเภอ, ผู้บริหารเทศบาล ผู้บริหารโรงเรียนและ
ผู้วางแผนระดับเทศบาล, ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร,
รองอธิการวิทยาลัยครู, ประธานกลุ่มโรงเรียน ศึกษาธิการ
อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษา-
อำเภอ,

- พื้นที่ศึกษา

- 22 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 12 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
- 8 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 11
- 6 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 10
- 5 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุดรธานี
- 4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด, เขตการศึกษา 9
- 3 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุดรธานี, จังหวัดนครราชสีมา,
จังหวัดมหาสารคาม
- 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์, จังหวัดกาฬสินธุ์
- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดจังหวัดนครพนม, จังหวัดกาฬสินธุ์,
จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดหนองคาย, จังหวัดสุรินทร์และ
จังหวัดศรีสะเกษ, จังหวัดยโสธร, จังหวัดสุรินทร์
- 35 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- 17 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- สถาบันที่ศึกษา

- 7 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 5 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- 2 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน,
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์
- 1 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร, วิทยาลัยครูสุรินทร์,
วิทยาลัยครูนครราชสีมา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
ศึกษาธิการอำเภอเขียงราช

การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบและการใช้สื่อการสอน

- จำนวน 66 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2517-2534 โดยพิมพ์

- 11 เรื่องพิมพ์ในปี 2532
- 10 เรื่องพิมพ์ในปี 2530
- 6 เรื่องพิมพ์ในปี 2525, 2527
- 5 เรื่องพิมพ์ในปี 2528, 2531, 2533
- 4 เรื่องพิมพ์ในปี 2526
- 3 เรื่องไม่ปรากฏปีพิมพ์
- 2 เรื่องพิมพ์ในปี 2520, 2529
- 1 เรื่องพิมพ์ในปี 2517, 2521, 2522, 2523, 2524, 2534

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

- 29 เรื่อง ศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา
- 21 เรื่อง ศึกษาจากประชาชน
- 8 เรื่อง ศึกษาจากครูอาจารย์
- 3 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน
- 1 เรื่อง ศึกษาจากนักศึกษา, แม่บ้าน, ศึกษาธิการ,
นายอำเภอ

- พื้นที่ศึกษา

- 16 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 11 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
- 7 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี
- 4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา
- 3 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น, จังหวัดกาฬสินธุ์
- 2 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 9, จังหวัดหนองคาย,
จังหวัดสกลนคร, จังหวัดเลย, จังหวัดร้อยเอ็ด, จังหวัด
อุดรธานี, จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดชัยภูมิ,
จังหวัดนครพนม
- 1 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 10, จังหวัดศรีสะเกษ,
จังหวัดบุรีรัมย์, จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดสุรินทร์
- 20 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

- สถาบันที่ศึกษา

- 12 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ศูนย์การศึกษานอก-
โรงเรียน
- 7 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 3 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, และมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดง
อีก 3 เรื่อง
- 1 เรื่อง ได้แก่ สำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัด-
หนองคาย, วิทยาลัยครูนครราชสีมา, โรงเรียนสิรินธร,
วิทยาลัยครูเลย, กองสชศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

- จำนวน 78 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2510-2534 โดยพิมพ์

- 11 เรื่องในปี 2530
- 9 เรื่องในปี 2532
- 8 เรื่องในปี 2526, 2529
- 6 เรื่องในปี 2533
- 5 เรื่องในปี 2527, 2528, 2531
- 4 เรื่องในปี 2525, 2534
- 3 เรื่องในปี 2523
- 2 เรื่องในปี 2521, 2522, 2524, และไม่มีปรากฏปีพิมพ์อีก
2 เรื่อง

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

- 1 เรื่องในปี 2510, 2511, 2516, 2519
- 49 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน นักศึกษา
- 18 เรื่อง ศึกษาจากครู
- 5 เรื่อง ศึกษาจากนักศึกษา
- 2 เรื่อง ศึกษาจากครู-อาจารย์และนักเรียน, ผู้บริหาร
- 1 เรื่อง ศึกษาจากผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน,
ผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์ฝึกวิชาชีพ อาจารย์และ
นักเรียน, โรงเรียน, ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร
ครู และนักเรียน

- พื้นที่ศึกษา

- 19 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 11 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
- 10 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
- 9 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 10
- 4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดเลย
- 3 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดสุรินทร์,
จังหวัดร้อยเอ็ด, จังหวัดบุรีรัมย์

- สถาบันที่ศึกษา

2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดศรีสะเกษ, จังหวัดอุดรธานี

1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดหนองคาย, จังหวัดสกลนครกับจังหวัดนครพนม, สหวิทยาลัยอีสานใต้, จังหวัดขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสกลนคร จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดอุบลราชธานี, เขตการศึกษา 11

35 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

14 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

7 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2 เรื่อง ได้แก่วิทยาลัยครูเลย, วิทยาลัยครูบุรีรัมย์

1 เรื่อง ได้แก่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, วิทยาลัยครู-นครราชสีมา, สำนักงานศึกษาธิการ เขตการศึกษา 10 จังหวัดอุบลราชธานี, สำนักงานประถมศึกษา จังหวัด-มหาสารคาม, วิทยาลัยครูสกลนคร, และไม่ปรากฏสถาบันที่จัดพิมพ์อีก 1 เรื่อง

การศึกษาเกี่ยวกับครูและนักเรียน

- จำนวน 114 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2513-2534 โดยพิมพ์

13 เรื่องในปี 2532

11 เรื่องในปี 2530

9 เรื่องในปี 2525, 2529, 2533

8 เรื่องในปี 2526

7 เรื่องในปี 2520, 2531

6 เรื่องในปี 2524

5 เรื่องในปี 2521, 2527

4 เรื่องในปี 2523, 2528, 2534, และไม่ปรากฏปีพิมพ์
อีก 4 เรื่อง

3 เรื่องในปี 2519

1 เรื่องในปี 2513, 2515, 2516, 2517, 2522

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

56 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน-นักศึกษา

43 เรื่อง ศึกษาจากครู-อาจารย์

2 เรื่อง ศึกษาจากผู้บริหาร ครู, ครูใหญ่, บุคลากรทางการศึกษา

1 เรื่อง ศึกษาจากผู้บริหาร ครู นักศึกษา, ผู้บริหาร ครู

ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ,
หัวหน้าการประมณศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร
ครู และนักเรียน, ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง, ศึกษา-
นิเทศก์อำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียน และครูวิชาการกลุ่ม,
ผู้ปกครอง, คณะกรรมการสภาตำบล, หัวหน้าสำนักงาน
และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน

- หนังสือศึกษา

- 35 เรื่อง ศึกษาในวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 17 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
- 8 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
- 7 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา, เขตการศึกษา 11,
เขตการศึกษา 10
- 6 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี
- 5 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 9
- 4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด, จังหวัดอุดรธานี
- 3 เรื่อง ศึกษาในสททวิทยาลัยอีสานใต้, จังหวัดสุรินทร์
- 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดสกลนครและจังหวัดนครพนม,
จังหวัดบุรีรัมย์, จังหวัดสกลนคร
- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดเลย, จังหวัด-
กาฬสินธุ์และจังหวัดขอนแก่น, จังหวัดศรีสะเกษ, จังหวัด-
ยโสธร

- สถาบันศึกษา

- 40 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- 31 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 12 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 7 เรื่อง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 6 เรื่อง ไม่ปรากฏสถาบันศึกษา
- 4 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, วิทยาลัยครู-
นครราชสีมา
- 2 เรื่อง ได้แก่ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, วิทยาลัยครูมหาสารคาม
- 1 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร, มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม,
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สททวิทยาลัย-
อีสานใต้, องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาคิดตาม นิเทศอบรมครู และการแนะแนว

- จำนวน 30 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2515-2534 โดยพิมพ์

6 เรื่องในปี 2530

3 เรื่องในปี 2531

2 เรื่องในปี 2523, 2524, 2525, 2527, 2532, 2533, 2534

และไม่ปรากฏปีพิมพ์อีก 2 เรื่อง

1 เรื่องในปี 2515, 2520, 2522, 2528, 2529

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

11 เรื่อง ศึกษาจากครู-อาจารย์

2 เรื่อง ศึกษาจากนิสิตนักศึกษา, ครูและผู้บริหาร,
ประชาชนทั่วไป, นักจิต

1 เรื่อง ศึกษาจากผู้บริหาร ครูและผู้อบรมนักเรียน,
ผู้วางแผนและผู้รับนิเทศ, วิศวกรเกษตร, โรงเรียน,
ครูใหญ่และผู้สำเร็จการศึกษาชั้น ป.กศ., นักเรียน,
ศึกษาธิการอำเภอ,

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด, ผู้อบรมและนักเรียน

- พื้นที่ศึกษา

7 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดขอนแก่น

3 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 9

2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดอุบลราชธานี

1 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 10, เขตการศึกษา 11,
จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดยโสธร, จังหวัดมหาสารคามและ
จังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดยโสธร

- สถาบันที่ศึกษา

9 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

7 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

3 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2 เรื่อง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, และไม่ปรากฏสถาบันที่
ศึกษาอีก 2 เรื่อง

1 เรื่อง ได้แก่ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, วิทยาลัยครูมหาสารคาม,
วิทยาลัยครูสุรินทร์, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, วิทยาลัยครูนครราชสีมา, วิทยาลัยครูอุบลราชธานี

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

- จำนวน 90 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2508-2534 ครอบคลุม 17 เรื่องในปี 2525
12 เรื่องในปี 2532
9 เรื่องในปี 2533
8 เรื่องในปี 2531
6 เรื่องในปี 2529, 2530, 2534
5 เรื่องในปี 2526
4 เรื่องในปี 2523, 2527, 2528
2 เรื่องในปี 2520, 2524, และนับปรากฏปีพิมพ์อีก 2 เรื่อง
1 เรื่องในปี 2508, 2517, 2522, 2521

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

- 17 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน-นักศึกษา, เอกสาร
7 เรื่อง ศึกษาจากครู-อาจารย์
4 เรื่อง ศึกษาจากผู้บริหาร อาจารย์ และข้าราชการ,
โรงเรียน, ศึกษาธิการอำเภอและผู้ช่วย
3 เรื่อง ศึกษาจากผู้บริหาร และครู, กรรมการและสมาชิก
ครุสภา, กรรมการศึกษาประจำโรงเรียน,
2 เรื่อง ศึกษาจากบุคลากรทางการศึกษา, ผู้บริหาร,
ผู้บริหารกรรมการประจำโรงเรียน, หัวหน้าการประม-
ศึกษาอำเภอ
1 เรื่อง ศึกษาจากบัณฑิต, เด็ก, ศูนย์วิชาการชุมชน,
ศึกษาธิการจังหวัด และผู้ช่วย, ศึกษาพิเศษ ผู้บริหาร
และครู, ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา, ครูและนัก-
เรียน, หัวหน้าสถานศึกษา, กรรมการกลุ่มโรงเรียน และ
ครูวิชาการ, เกษตรกร, วิทยาลัยครู, คณะทำงานศูนย์-
วิชาการกลุ่มโรงเรียน, ประธานกลุ่ม หัวหน้าสำนักงาน
และครู, นักศึกษา และเอกสาร

- พื้นที่ศึกษา

- 29 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
12 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
6 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 9
5 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุดรธานี
4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุดรธานี, จังหวัดมหาสารคาม,
จังหวัดกาฬสินธุ์, เขตการศึกษา 11
3 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 10, จังหวัดบุรีรัมย์,
จังหวัดเลย
2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัด-
ยโสธร, จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสกลนคร, จังหวัดร้อยเอ็ด

- สถาบันการศึกษา

- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดสุรินทร์, สหวิทยาลัยอีสานใต้,
จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดหนองคาย
- 26 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- 18 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 16 เรื่อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- 12 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 5 เรื่อง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร, มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
- 1 เรื่อง ได้แก่ สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี,
วิทยาลัยวิชาการศึกษา, วิทยาลัยครูมหาสารคาม, วิทยาลัย-
ครูเลย, วิทยาลัยครูสกลนคร, วิทยาลัยครูนครราชสีมา
สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์, วิทยาลัยครูอุดรธานี,
มหาวิทยาลัยมหิดล, มหาวิทยาลัยศิลปากร, สำนักงาน-
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หมวดประชากร

การศึกษาเกี่ยวกับประชากรศึกษา

- จำนวน 6 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2521-2530 โดยพิมพ์
 - 2 เรื่องในปี 2522
 - 1 เรื่องในปี 2521, 2527, 2530, และไม่ปรากฏปีพิมพ์อีก 1 เรื่อง
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 2 เรื่อง ศึกษาครู
 - 1 เรื่อง ศึกษาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร, เกษตรกร, สตรีวัยเจริญพันธุ์,
- พื้นที่ศึกษา
 - 4 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา
- สถาบันศึกษา
 - 1 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยมหิดล, กองนโยบายที่ดินและวางแผน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, วิทยาลัยครูนครราชสีมา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และไม่ปรากฏสถาบันศึกษาอีก 1 เรื่อง

การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน

- จำนวน 27 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2509-2533 โดยพิมพ์
 - 3 เรื่องในปี 2529, 2530, 2533
 - 2 เรื่องในปี 2509, 2525, 2526, 2527, 2528, 2532
 - 1 เรื่องในปี 2510, 2515, 2520, 2521, 2522 และไม่ปรากฏปีพิมพ์อีก 1 เรื่อง
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 16 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนทั่วไป และเกษตรกร
 - 2 เรื่อง ศึกษาจากชาวภูไท
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากชาวไทยลาว, ชาวไทยคำ, ชาวจีน, ชาวบ้านทั่วไปและเอกสาร, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู และข้าราชการ, ชาวมุสลิม, คณะกรรมการหมู่บ้าน, ชาวเยอชาวไทยคำ และชาวไทยลาว, ชาวจี
- พื้นที่ศึกษา
 - 8 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
 - 4 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 3 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
 - 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุดรธานี
 - 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครพนม, จังหวัดเลย, จังหวัดยโสธร, จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดสุรินทร์, จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดชัยภูมิและจังหวัดเลย, จังหวัดสกลนคร, จังหวัดหนองคาย, จังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดเลย

- สถาบันที่ศึกษา

- 7 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 5 เรื่อง นมปรากฏสถาบันที่ศึกษา
- 3 เรื่อง ได้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม
- 1 เรื่อง ได้แก่ Coretl University Thaea, Harverd University, วิทยาลัยครูเลย, Cambriby University Prese, สถาบันปริัติ พนมยงค์, สถาบันพัฒนาชนบท มูลนิธิหมู่บ้าน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, วิทยาลัยครูอุดรธานี

การศึกษาเกี่ยวกับการคงถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน

- จำนวน 7 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2510-2531 โดยพิมพ์

- กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

- พื้นที่ศึกษา

- 1 เรื่องในปี 2510, 2515, 2520, 2521, 2523, 2528, 2531

- 7 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนและ เกษตร

- 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด

- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครพนมและจังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดนครราชสีมา, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดนครราชสีมา

- 3 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- 1 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ศูนย์ภาษาอังกฤษ-ศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทยและ USOM/Research ,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม

- สถาบันที่ศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสตรีและการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

- จำนวน 11 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2520-2534 โดยพิมพ์

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

- พื้นที่ศึกษา

- 3 เรื่องในปี 2532

- 2 เรื่องในปี 2533

- 1 เรื่องในปี 2520, 2521, 2529, 2531, 2534, และ- นมปรากฏปีพิมพ์อีก 1 เรื่อง

- 8 เรื่อง ศึกษาจากสตรีชาวบ้านทั่วไป

- 1 เรื่อง ศึกษาจากแม่บ้าน, ผู้บริหารสตรี, ชนเผ่าไทยคา

- 3 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดหนองคาย, จังหวัดนครพนม, จังหวัด-

นครราชสีมา, จังหวัดยโสธร, จังหวัดอุบลราชธานี,
จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดร้อยเอ็ด และ-
จังหวัดอุบลราชธานี

- สถาบันที่ศึกษา

- 3 เรื่อง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 1 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, โครงการสตรีไยาวชน
กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม, วิทยาลัยครูนครราชสีมา,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, และ นมปรากภูสถานศึกษา
อีก 1 เรื่อง

การศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์

- จำนวน 10 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2523-2531 โดยพิมพ์
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

- 3 เรื่องในปี 2527, 2531
- 1 เรื่องในปี 2523, 2524, 2526, 2530
- 2 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนชาวโซ่, ชาวเขมร, ชาว
ไทยลาว และชาวไทยกวย, นักเรียน
- 1 เรื่อง ศึกษาจาก ชาวนน, ชาวไทยกวย, ชาวไทย้อ,
เกษตรกรทั่วไป
- 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดสกลนคร, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 1 เรื่อง ศึกษาในอีสานใต้, จังหวัดสุรินทร์, จังหวัดสกลนคร,
จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดมหาสารคามและ
จังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดกาฬสินธุ์
- 2 เรื่อง ได้แก่ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- 1 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, และ นมปรากภูสถานศึกษา
ศึกษาอีก 1 เรื่อง

- พื้นที่ศึกษา

- สถาบันที่ศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

- จำนวน 11 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2519-2533 โดยพิมพ์
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

- 3 เรื่องในปี 2529
- 2 เรื่องในปี 2524
- 3 เรื่องในปี 2519, 2527, 2528, 2530, 2531, 2533
- 5 เรื่อง ศึกษาจากเอกสาร
- 4 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนทั่วไป

- พันทีการศึกษา

- 1 เรื่อง ศึกษาจากเอกสารใบลานและประชาชน, ชาวส่วย ชาวกาย
- 4 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดสุรินทร์, ลุ่มน้ำชีตอนกลาง, ลุ่มน้ำมูล, จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดขอนแก่น

- สถาบันการศึกษา

- 3 เรื่อง ใ้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 2 เรื่อง ใ้แก่มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 1 เรื่อง ใ้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี, มหาวิทยาลัยนเรศวร, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, และไม่มีปรากฏสถาบันที่ศึกษาอีก 1 เรื่อง

การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

- จำนวน 41 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2508-2534 โดยพิมพ์

- 8 เรื่องในปี 2532
- 6 เรื่องในปี 2533
- 5 เรื่องในปี 2528, 2530, 2531, และไม่มีปรากฏปีพิมพ์อีก 5 เรื่อง
- 1 เรื่องในปี 2508, 2521, 2522, 2524, 2527, 2529, 2534

- กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

- 12 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนชาวบ้าน
- 5 เรื่อง ศึกษาจากชุมชน หมู่บ้าน
- 4 เรื่อง ศึกษาจากผู้นำ
- 3 เรื่อง ศึกษาจากครู, ประชาชนและเอกสาร
- 2 เรื่อง ศึกษาจากพระสงฆ์ ผู้นำ และชาวบ้าน
- 1 เรื่อง ศึกษาจากหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ
เจ้าหน้าที่ระดับตำบลและเจ้าคณะตำบล, ผู้บริหาร และกรรมการโรงเรียน, ชาวบ้านนิคมสร้างตนเอง, อาสาพัฒนาชนบท, คณะกรรมการหมู่บ้าน, ชาวบ่น, กำนัน, ผู้นำหมู่บ้าน, ครู ข้าราชการและสื่อมวลชน, ช่างชาว, ผู้รู้หมู่บ้าน, พัฒนากร, แผนพัฒนาคุณภาพชีวิต, โครงการสารคามพัฒนา

- พันทีการศึกษา

- 12 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 6 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา
- 4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดสุรินทร์, จังหวัดขอนแก่น,
- 3 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุดรธานี, จังหวัดมหาสารคาม
- 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์
- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม และ

- สถาบันที่ศึกษา

จังหวัดเลย, จังหวัดมุกดาหาร, เขตการศึกษา 11,
จังหวัดยโสธร, จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดขอนแก่น จังหวัด-
ร้อยเอ็ด และจังหวัดนครราชสีมา

- 8 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 5 เรื่อง ได้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- 3 เรื่อง ได้แก่จังหวัดนครราชสีมา, และไม่มีปรากฏสถาบันที่
ศึกษาอีก 3 เรื่อง
- 2 เรื่อง ได้แก่กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- 1 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยรามคำแหง, วิทยาลัยครูสุรินทร์,
วิทยาลัยครูนครราชสีมา, สถาบันพัฒนาชนบท มูลนิธิหมู่บ้าน,
มหาวิทยาลัยขอนแก่นและสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, มหา-
วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, มหาวิทยาลัยมหิดล,
โครงการโรดราชพัฒนา, สำนักงานสหวิทยาลัยอีสานใต้,
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กองวิจัยและประเมินผล
กรมพัฒนาชุมชน, สถาบันปรีดี พนมยงค์, มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์

- จำนวน 1 เรื่อง
- ปีพิมพ์
- กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
- พื้นที่ที่ทำการศึกษา
- สถาบันที่ศึกษา

- 1 เรื่อง 2527
- 1 เรื่อง เป็นสถานสังคมสงเคราะห์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 1 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 1 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การศึกษาเกี่ยวกับตำรวจ

- จำนวน 8 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2530-2534 ครอบคลุม
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

- 3 เรื่องในปี 2533
- 2 เรื่องในปี 2532
- 1 เรื่องในปี 2520, 2531, 2534
- 5 เรื่อง ศึกษาจากข้าราชการตำรวจ
- 2 เรื่อง ศึกษาจากสารวัตรใหญ่
- 1 เรื่อง ศึกษาข้าราชการตำรวจ เจ้าหน้าที่กระทรวง-
เกษตรและสหกรณ์ เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่
กระทรวงสาธารณสุข นายอำเภอ ปลัดอำเภอ
ข้าราชการครูและประชาชน

- หนังสือที่ทำการศึกษา

3 เรื่อง ศึกษาในสถาบันตำรวจภูธร กองบัญชาการ 2

2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด, จังหวัดเลย,
กองกักกันการเรือนตำรวจภูธร 2-9

- สถาบันที่ศึกษา

4 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

2 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาวิทยาลัย-
เกษตรศาสตร์

การศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรม

- จำนวน 2 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2533 โดยพิมพ์

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

2 เรื่องในปี 2533

1 เรื่อง ศึกษาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชน,
ผู้ต้องขังและเอกสาร

- หนังสือที่ทำการศึกษา

1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดขอนแก่น

- สถาบันที่ศึกษา

1 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

การศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่น

- จำนวน 2 เรื่อง

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

- หนังสือที่ทำการศึกษา

1 เรื่องศึกษาจากเยาวชนอายุ 15-20 ปี, วัยรุ่น

1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น, จังหวัดมหาสารคาม
จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุบลราชธานี

- สถาบันที่ศึกษา

1 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, และนั้ปรากฏ-
สถาบันที่ศึกษาอีก 1 เรื่อง

หมวด เศรษฐกิจ

การศึกษาเกี่ยวกับการตลาดและการลงทุน

- จำนวน 13 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2516-2533 โดยพิมพ์

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

5 เรื่องในปี 2533

2 เรื่องในปี 2530, 2532

1 เรื่องในปี 2516, 2525, 2529, 2531

3 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนเกษตรกร

2 เรื่อง ศึกษาจากโรงงานอุตสาหกรรม, ชุมชน

1 เรื่อง ศึกษาจากตลาดสินค้า, หัวหน้าครอบครัว,

ประชาชนทั่วไป, แม่ค้า, ผู้ประกอบการโรงงาน, เอกสาร

- หนังสือที่ศึกษา

3 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- สถาบันที่ศึกษา

- 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดมหาสารคาม
- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดศรีสะเกษ, จังหวัด-
ขอนแก่น, จังหวัดเลย; จังหวัดสุรินทร์, จังหวัดมุกดาหาร
- 6 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 2 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- 1 เรื่อง ได้แก่กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, สหวิทยาลัย-
อีสานใต้, กองนโยบายและวางแผนงานประมง,
อุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา

การศึกษาเกี่ยวกับแรงงานและการบริหารงานบุคคล

- จำนวน 8 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2522-2532 โดยพิมพ์

2 เรื่องในปี 2527

- 1 เรื่องในปี 2522, 2524, 2526, 2528, 2532 และ-
ไม่ปรากฏปีพิมพ์อีก 1 เรื่อง

- กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

4 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนทั่วไป

2 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนทั่วไปและเอกสาร

1 เรื่อง ศึกษาจากนิสิต, คณะกรรมการตำบล

- พื้นที่ศึกษา

2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

- 1 เรื่อง ศึกษาในวิทยาลัยครูอุดรธานี และหนองคาย,
จังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดสุรินทร์
และจังหวัดศรีสะเกษ

- สถาบันที่ศึกษา

3 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- 1 เรื่อง ได้แก่วิทยาลัยครูอุดรธานี, วิทยาลัยครูนครราชสีมา,
วิทยาลัยครูสุรินทร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, และไม่ปรากฏสถาบันที่ศึกษาอีก 1 เรื่อง

การศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์และสหกรณ์มูล

- จำนวน 18 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2522-2533 โดยพิมพ์

5 เรื่องในปี 2533

3 เรื่องในปี 2530, 2531, 2532

2 เรื่องในปี 2527

1 เรื่องพิมพ์ในปี 2522, 2528

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

6 เรื่อง ศึกษาจากสมาชิกสหกรณ์และสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์

4 เรื่อง ศึกษาจากเกษตรกร

- 1 เรื่อง ศึกษาจากบุคลากรโรงเรียน, คณะกรรมการ-
ดำเนินงานสหกรณ์, ครูและผู้บริหารโรงเรียน, ครู,

- เจ้าพนักงานสหกรณ์, นักศึกษา, สมาชิกสหกรณ์และ-
เอกสาร, ศูนย์สาธิตกองทุน, ผู้รู้ กรรมการเลือกตั้ง-
สหกรณ์ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และสมาชิกสหกรณ์
- หนังสือศึกษา
- 4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา
- 3 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดขอนแก่น
- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด, จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัด-
สุรินทร์, เขตการศึกษา 10 จังหวัดมหาสารคาม, จังหวัด-
ศรีสะเกษ, จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดสุรินทร์
- สถาบันการศึกษา
- 7 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- 3 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 2 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 1 เรื่อง ได้แก่สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, ศูนย์-
การศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น อ.กรรมการศึกษา-
นอกโรงเรียน, สหวิทยาลัยอีสานใต้ สุรินทร์, มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, วิทยาลัยนครราชสีมา,
กรมส่งเสริมสหกรณ์
- การศึกษาเกี่ยวกับการเกษตร
- จำนวน 64 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2502-2534 วิทยานิพนธ์
- 10 เรื่องในปี 2531
- 7 เรื่องในปี 2532, 2529
- 5 เรื่องในปี 2533
- 4 เรื่องในปี 2525, 2526, 2527
- 3 เรื่องในปี 2522, 2523, 2528
- 2 เรื่องในปี 2524
- 1 เรื่องในปี 2502, 2515, 2518, และไม่มีปรากฏปีพิมพ์อีก 1 เรื่อง
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
- 55 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนทั่วไป
- 2 เรื่อง ศึกษาจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และครู
- 1 เรื่อง ศึกษาจากพันธุ์แคงโง, บัษ, พันธุ์สาสูบ, เขาวง, น้า, ถั่วเขียว, งา, พืชผัก
- หนังสือทางการศึกษา
- 19 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- สถาบันที่ศึกษา

- 13 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
- 6 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์
- 5 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา
- 4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดสุรินทร์, จังหวัดศรีสะเกษ
- 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์, จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดขอนแก่น, จังหวัดมหาสารคาม
- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร, จังหวัดเลย, จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดชัยภูมิและจังหวัดขอนแก่น, จังหวัดร้อยเอ็ด, จังหวัดนครพนม, จังหวัดขอนแก่น จังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดอุบลราชธานี
- 40 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 7 เรื่อง ไม่ปรากฏสถาบันที่ศึกษา
- 2 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- 3 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- 1 เรื่อง ได้แก่กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, วิทยาลัยครูสุรินทร์, มหาวิทยาลัยอีสานใต้, กรมส่งเสริมพาณิชย์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, จังหวัดนครราชสีมา, โครงการศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดสาธิตร่วมสถาบันพัฒนาชนบทและศูนย์ศิลปวัฒนธรรม จังหวัดสาธิต, สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น

การศึกษาค้นคว้า ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ

- จำนวน 36 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2515-2533 โดยพิมพ์
 - 6 เรื่องในปี 2528
 - 4 เรื่องในปี 2529, 2530, 2531
 - 2 เรื่องในปี 2520, 2524, 2525, 2533, และ
 - ไม่ปรากฏปีพิมพ์อีก 2 เรื่อง
 - 1 เรื่องในปี 2515, 2516, 2522, 2523, 2526, 2532
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 12 เรื่อง ศึกษาจากชุมชน หมู่บ้าน
 - 9 เรื่อง ศึกษาจากเกษตรกรทั่วไป
 - 6 เรื่อง ศึกษาจากหัวหน้าครอบครัว
 - 5 เรื่อง ศึกษาจากโรงงานอุตสาหกรรม
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากนักศึกษา, ชาวเขา, ครู

- หนังสือพิมพ์

- 8 เรื่อง ศึกษาจากจังหวัดขอนแก่น
- 7 เรื่อง ศึกษาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 3 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
- 2 เรื่อง ศึกษาในลุ่มน้ำมูล, จังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดนครพนม
- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด, จังหวัดยโสธร, จังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดบุรีรัมย์, จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดกาฬสินธุ์, ลุ่มน้ำชี, ลุ่มน้ำสงคราม, จังหวัดหนองคาย, จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี จังหวัดนครพนม จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดเลย จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดหนองคาย

- สถาบันการศึกษา

- 6 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 4 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 3 เรื่อง ได้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2 เรื่อง ได้แก่สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, ศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, และไม่มีปรากฏสถาบันศึกษาอีก 2 เรื่อง
- 1 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยมหิดล, ฝ่ายส่งเสริมวิสาหกิจ กองบริการอุตสาหกรรม กองนโยบายที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, วิทยาลัยครูมหาสารคาม

หมวดสาธารณสุข

การศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ

- จำนวน 58 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2515-2533 ครอบคลุม

- 7 เรื่องในปี 2531
- 6 เรื่องในปี 2529, และไม่มีปรากฏปีพิมพ์อีก 6 เรื่อง
- 5 เรื่องในปี 2527
- 5 เรื่องในปี 2528, 2530
- 4 เรื่องในปี 2526, 2532, 2533
- 3 เรื่องในปี 2522
- 2 เรื่องในปี 2525
- 1 เรื่องในปี 2515, 2521, 2523, 2524

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

31 เรื่อง ศึกษาจากประชาชน

6 เรื่อง ศึกษาจากนักศึกษา

4 เรื่อง ศึกษาจากเด็กก่อนวัยเรียน และ เด็กทารก

3 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน, หญิงมีครรภ์, แม่และเด็ก

2 เรื่อง ศึกษาจากกลุ่มสตรี

1 เรื่อง ศึกษาจาก ผู้ป่วยโรคจิต, ผู้ต้องขัง,
อาหารธรรมชาติ

- พื้นที่ศึกษา

20 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

19 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

8 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

1 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง, จังหวัด-
กาฬสินธุ์, จังหวัดบุรีรัมย์ เขตการศึกษา 11, จังหวัด-
ยโสธร, จังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดอุบลราชธานี,
อีสานตอนบน

- สถาบันที่ศึกษา

23 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

8 เรื่อง นำปรากฏสถาบันที่ศึกษา

6 เรื่อง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล

2 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 เรื่อง ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาล สภาภาษาชาวไทย,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรมประมง กระทรวงเกษตร-
และสหกรณ์, ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสาธารณสุขมูลฐาน,
กองเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สหวิทยาลัยอีสานใต้
ฝ่ายการรักษายาบาล โรงพยาบาลจิตเวช จังหวัดขอนแก่น
และศูนย์ศึกษาและอบรมการวิจัยทางสังคม, วิทยาลัยครู
นครราชสีมา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการศึกษาเกี่ยวกับเชื้อโรค

- จำนวน 13 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2522-2532 ครอบคลุม

4 เรื่อง นำปรากฏปีพิมพ์

3 เรื่องในปี 2530

2 เรื่องในปี 2532

1 เรื่องในปี 2522, 2526, 2529, 2531

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

3 เรื่อง ศึกษาจากผู้ป่วย, เด็ก, ประชาชนชาวบ้าน

2 เรื่อง ศึกษาจากเด็ก, สตรี

1 เรื่อง ศึกษาจากหญิงบริการ, เกษตรกร, อสม. ผสส.
และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

- พื้นที่ศึกษา

4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- พื้นที่ศึกษา

- สถาบันศึกษา

และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดอุดรธานี, อีสานเหนือ, จังหวัดสกลนคร จังหวัดเลย จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดขอนแก่น, จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ

5 เรื่อง นมปรากฏสถาบันศึกษา

3 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยมหิดล, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ยูเอชซี), มุขนิธิโรคาแห่งประเทศไทย

การศึกษาเกี่ยวกับแพทย์และการจัดการเรียนการสอนในการบริหารการแพทย์และพยาบาล

- จำนวน 8 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2520-2532 โดยพิมพ์ 2 เรื่องในปี 2523, 2527

1 เรื่องในปี 2520, 2529, 2531, 2532

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

2 เรื่อง ศึกษาจากพยาบาล

1 เรื่อง ศึกษาจากผู้ต้องโทษ, ประชาชน, คนไข้, แพทย์, อนามัยโรงเรียน, เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

- พื้นที่ศึกษา

3 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดขอนแก่น

1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดนครราชสีมา

- สถาบันศึกษา

2 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัยมหิดล

1 เรื่อง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, และนมปรากฏสถาบันศึกษาอีก 1 เรื่อง

การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ

- จำนวน 1 เรื่อง

- ปีพิมพ์

2530

- กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ

นักเรียนมัธยมศึกษา

- พื้นที่ศึกษา คือ

เขตการศึกษา 10

- สถาบันศึกษา ได้แก่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

หมวดการ เมืองการปกครอง

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการ เมืองการปกครอง

- จำนวน 5 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2517-2530 โดยพิมพ์ 2 เรื่องในปี 2527
 - 1 เรื่องในปี 2517, 2522, 2530
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา 5 เรื่อง ศึกษาจากประชาชน และเอกสาร
- พื้นที่ศึกษา 3 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
- สถาบันที่ศึกษา 2 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 1 เรื่อง ได้แก่สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

- จำนวน 16 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2512-2532 โดยพิมพ์ 4 เรื่องในปี 2523
 - 3 เรื่องในปี 2532
 - 2 เรื่องในปี 2525, 2531
 - 1 เรื่องในปี 2512, 2522, 2526, 2527, 2530
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา 6 เรื่อง ศึกษาจากประชาชน
- 4 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน นักศึกษา
- 1 เรื่อง ศึกษาจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน
- พื้นที่ศึกษา 3 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดนครราชสีมา
- 2 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 10
- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุดรธานี, จังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดบุรีรัมย์, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- สถาบันที่ศึกษา 5 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 4 เรื่อง ได้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- 2 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 1 เรื่อง ได้แก่วิทยาลัยนครราชสีมา, และในปรากฏสถาบันที่ศึกษาอีก 1 เรื่อง

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง

- จำนวน 11 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2520-2534 โดยพิมพ์
 - 3 เรื่องในปี 2533
 - 2 เรื่องในปี 2520, 2534
 - 1 เรื่องในปี 2511, 2524, 2530, 2534
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 2 เรื่อง ศึกษาจากประชากร
 - 2 เรื่อง ศึกษาจากเอกสาร
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากข้าราชการฝ่ายปกครอง, ครู-อาจารย์, ชุมชน, ประชาชนและเอกสาร
- พื้นที่ศึกษา
 - 4 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, จังหวัด-มหาสารคาม
 - 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
 - 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดขอนแก่น
- สถาบันที่ศึกษา
 - 5 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 - 3 เรื่อง ได้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 1 เรื่อง ได้แก่ กองวิชาการและวางแผนเทศบาลเมือง-นครราชสีมา, วิทยาลัยครูพระนคร สหวิทยาลัยรัตน-โกสินทร์, และไม่มีปรากฏสถาบันที่จัดพิมพ์อีก 1 เรื่อง

หมวดศาสนาและความเชื่อ

การศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม

- จำนวน 15 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2514-2534 โดยพิมพ์
 - 2 เรื่องในปี 2523
 - 1 เรื่องในปี 2510, 2514, 2518, 2524, 2525, 2526, 2527, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 9 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนทั่วไป
 - 2 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน-นักศึกษา
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากชาวไทย ชาวไร่, พุทธธรรมและประชาชน ประชาชนและ เอกสาร
- พื้นที่ศึกษา
 - 3 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดสุรินทร์, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดขอนแก่น
 - 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดสกลนคร, จังหวัดบุรีรัมย์, จังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดชัยภูมิ, จังหวัด-ชัยภูมิ
- สถาบันที่ศึกษา
 - 4 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 - 1 เรื่อง ได้แก่ มูลนิธิเจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน,

กรรมการฝึกหัดครู, วิทยาลัยครูนครราชสีมา, มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ร่วมกับศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย, ศูนย์วัฒนธรรม
วิทยาลัยครูร่วมกับ หน่วยงานพิเศษ กรรมการฝึกหัดครู

การศึกษาค้นคว้าธรรม

- จำนวน 13 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2522-2534 โดยพิมพ์
 - 4 เรื่องในปี 2529
 - 2 เรื่องในปี 2530
 - 1 เรื่องในปี 2522, 2525, 2527, 2531, 2532, 2533, 2534
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 6 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน-นักศึกษา
 - 2 เรื่อง ศึกษาจากครูและนักเรียน
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากพยาบาล, ข้าราชการ, ศึกษาธิการอำเภอ, ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน, ประชาชนผู้เข้ารับการอบรมสัมมนาจิตใจ จังหวัดบุรีรัมย์
- พื้นที่ศึกษา
 - 4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
 - 3 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 10, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดบุรีรัมย์, จังหวัดมหาสารคาม
- สถาบันที่ศึกษา
 - 6 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 - 4 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 - 1 เรื่อง ได้แก่ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ ประสานมิตร, สำนักงานเขตการศึกษา 10

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของศาสนา

- จำนวน 8 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2509-2533 โดยพิมพ์
 - 2 เรื่องในปี 2531
 - 1 เรื่องในปี 2523, 2525, 2528, 2529, 2533
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 2 เรื่อง ศึกษาจากพระสงฆ์, ผู้เฒ่าและชาวบ้าน,
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียน, ประชาชน, นักปฏิบัติธรรมและประชาชน, พระสงฆ์และเอกสาร
- พื้นที่ศึกษา
 - 4 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 2 เรื่อง ศึกษาในสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 4 (อุดรธานี)
 - 1 เรื่อง ศึกษาในอีสานเหนือ, จังหวัดนครราชสีมา
- สถาบันที่ศึกษา
 - 3 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 - 2 เรื่อง นำปรากฏสถาบันที่ศึกษา
 - 1 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล, มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การศึกษาเจตคติ ทัศนคติ ค่านิยม มโนทัศน์

- จำนวน 22 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2514-2533 โดยพิมพ์
 - 4 เรื่องในปี 2524, 2530
 - 2 เรื่องในปี 2526, 2529, 2532, 2533, และไม่มีปรากฏปีพิมพ์อีก 2 เรื่อง
 - 1 เรื่องในปี 2506, 2514, 2525, 2528
- กลุ่มตัวอย่าง
 - 10 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน-นักศึกษา
 - 6 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนอื่น ๆ และชาวไร่
 - 2 เรื่อง ศึกษาจากครู
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนและครู, ศูนย์วัฒนธรรมเขต 10, ชาวไร่
- พื้นที่ศึกษา
 - 7 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 2 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 11, จังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดอุบลราชธานี, จังหวัดขอนแก่น
 - 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุดรธานี, จังหวัดมุกดาหาร, จังหวัดนครพนมและจังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดสุรินทร์, จังหวัดอุดรธานี, ศูนย์วัฒนธรรมเขต 10, สหวิทยาลัย-อีสานเหนือ, จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม
- สถาบันการศึกษา
 - 6 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 - 5 เรื่อง ได้แก่วิทยาลัยครูมหาสารคาม
 - 4 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 - 1 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศิลปากร, กองวิจัยสังคมศาสตร์ สำนักงานวิจัยแห่งชาติ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, วิทยาลัย-พลศึกษา จังหวัดมหาสารคาม, Cornell University

การศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ

- จำนวน 4 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2525-2530 โดยพิมพ์
 - 1 เรื่องในปี 2525, 2528, 2530, และไม่มีปรากฏปีพิมพ์อีก 1 เรื่อง
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากนักศึกษา, ประธานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมและกรรมการศูนย์, เอกสาร, บุคลากรทางวัฒนธรรม
- พื้นที่ศึกษา
 - 1 เรื่อง ศึกษาในเขตการศึกษา 10, เขตการศึกษา 11, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดสกลนคร
- สถาบันการศึกษา
 - 1 เรื่อง ได้แก่วิทยาลัยครูมหาสารคาม, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, วิทยาลัยครูสกลนคร และไม่มีปรากฏสถาบันการศึกษาอีก 1 เรื่อง

หมวดบันเทิงการ

การศึกษาเกี่ยวกับศิลปกรรม

- จำนวน 11 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2523-2533 ครอบคลุม 3 เรื่องในปี 2533
 - 2 เรื่องในปี 2529, 2531, 2532
 - 1 เรื่องในปี 2523, 2525
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา 3 เรื่อง ศึกษาจากภูมิกรรม
 - 2 เรื่อง ศึกษาจากจิตรกรรม
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากพระธาตุพนมและพระธาตุคือนา, เครื่องจักรสาน, ปราสาท, หัวน้ำครอบครว, ช่างทอแคน, เอกสาร
- พันหนศึกษา 3 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 2 เรื่อง ศึกษาในอีสานเหนือ, จังหวัดร้อยเอ็ด
 - 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดยโสธร, จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดสกลนคร, จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดขอนแก่น
- สถาบันศึกษา 6 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 - 3 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 - 2 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางพลศึกษา

- จำนวน 3 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2521-2530 ครอบคลุม 2 เรื่องในปี 2521
 - 1 เรื่องในปี 2530
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา 2 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน-นักศึกษา
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากครู
- พันหนศึกษา 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
 - 1 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- สถาบันศึกษา 2 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 - 1 เรื่อง ได้แก่ กรมพลศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับดนตรีและการร้องเพลง

- จำนวน 3 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 1 เรื่องในปี 2524, 2529, 2532
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา 3 เรื่อง ศึกษาจากประชาชน และนักศึกษา
- พันหนศึกษา 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครพนม, จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดสุรินทร์

- สถาบันศึกษา

1 เรื่อง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, วิทยาลัยครู-
นครราชสีมา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

การศึกษาเกี่ยวกับการทหาร ตำรวจ และกิจกรรมเข้าจังหวะ

- จำนวน 2 เรื่อง

- ปีพิมพ์

2533-2534

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

1 เรื่อง ศึกษาจากหมอรา, ผู้ทหาร

- พื้นที่ศึกษา

1 เรื่อง ศึกษาในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์, จังหวัดอุบลราชธานี

- สถาบันศึกษา

2 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

การศึกษาเกี่ยวกับละคร ภาพยนตร์ การแสดง

- จำนวน 1 เรื่อง

- ปีพิมพ์

2531

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ

ผู้แสดงหนังประมัย

- พื้นที่ศึกษา

ในจังหวัดร้อยเอ็ด

- สถาบันศึกษา ได้แก่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,

การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนอก เมือง

- จำนวน 1 เรื่อง

- ปีพิมพ์

2528

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ

นักท่องเที่ยว

- พื้นที่ศึกษา คือ

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และอุทยานแห่งชาติน้ำตกเอราวัณ

- สถาบันศึกษา ได้แก่

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม

- จำนวน 1 เรื่อง

- ปีพิมพ์

2530

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ

อาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตชาวชนบท

- พื้นที่ศึกษา

จังหวัดนครราชสีมา

- สถาบันศึกษา ได้แก่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดสิ่งแวกล้อม

การศึกษาเกี่ยวกับอากาศ ดิน หิน น้ำ

2 เรื่อง

- จำนวน 12 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2520-2532 โดยพิมพ์ 3 เรื่องในปี 2529
2 เรื่องในปี 2520, 2532,
1 เรื่องในปี 2520, 2521, 2526, 2527, 2531 ,
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา 3 เรื่อง ศึกษาจากน้ำและแหล่งน้ำ
2 เรื่อง ศึกษาจากผิวย
- หนังสืพ่ศึกษา 1 เรื่อง ศึกษาโครงการชลประทาน, ป่าสงวน, กลุ่มผู้ใช้น้ำ
เจ้าหน้าที่ชลประทาน, ดิน, เกลือสินเฮอร์, ป่าชุมชน
- หนังสืพ่ศึกษา 4 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ
3 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดขอนแก่น และ
จังหวัดบุรีรัมย์, จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดอุดรธานี,
จังหวัดสกลนคร, จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดอุดรธานี
- สถาบันที่ศึกษา 7 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
1 เรื่อง ได้แก่ปราชญ์สถาบันที่ศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับโรคหัดและสารเคมี

- จำนวน 3 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2522 และ 2533 โดยพิมพ์ 2 เรื่องในปี 2522
1 เรื่องในปี 2533
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา 2 เรื่อง ศึกษาจากสารเคมี
1 เรื่อง ศึกษาจากโรงพยาบาลศรีนครินทร์ โรงพยาบาลศูนย์-
ขอนแก่น โรงพยาบาลบ้านไผ่ โรงพยาบาลน้ำพอง,
- หนังสืพ่การศึกษา 2 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ
1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
- สถาบันที่ศึกษา 2 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
1 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การศึกษาเกี่ยวกับนิเวศวิทยา

- จำนวน 2 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2531
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
- พื้นที่ศึกษา
- สถาบันศึกษา

1 เรื่อง ศึกษาจาก นักศึกษา, เกษตรกร

1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น, จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัด-
นครราชสีมา

1 เรื่อง ได้แก่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ,
มหาวิทยาลัยอีสานใต้ นครราชสีมา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ ประสานมิตร

หมวดภาษาและวรรณกรรม

การศึกษาเกี่ยวกับภาษา

- จำนวน 40 เรื่อง

- ปีพิมพ์ 2520-2534 โดยพิมพ์

5 เรื่องในปี 2521

4 เรื่องในปี 2530, 2531, 2532

3 เรื่องในปี 2522, 2523, 2525, 2533, 2534

2 เรื่องในปี 2520, 2526, และไม่มีปรากฏปีที่พิมพ์อีก 2 เรื่อง

1 เรื่องในปี 2524, 2527, 2529

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

8 เรื่อง ศึกษาจากเอกสาร

7 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนทั่วไป, ผู้บอกภาษาวิชาการและผู้รู้หมู่บ้าน

5 เรื่อง ศึกษาจากนักเรียน-นักศึกษา, ภาษาถิ่นอีสานและภาษาไทย

2 เรื่อง ศึกษาจากเด็กก่อนวัยเรียน, คำนวณภาษา

1 เรื่อง ศึกษาจากจารึก, หลักศิลา, สำนวนภาษาอีสาน, ข้าราชการและหัวหน้าครอบครัว

- ปีพิมพ์ศึกษา

11 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

8 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดสกลนคร

3 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดสกลนคร, จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดบุรีรัมย์

1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดหนองคาย, จังหวัดนครพนม, จังหวัดสกลนครและจังหวัดนครพนม, จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดเลย, จังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดสมุทรสาคร, จังหวัดยโสธร

- สถาบันที่ศึกษา

12 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

8 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร

5 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4 เรื่อง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2 เรื่อง ได้แก่ วิทยาลัยครูนครราชสีมา

1 เรื่อง ได้แก่ กองหอสมุดแห่งชาติ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, มหาวิทยาลัยนเรศวร, มหาวิทยาลัยมหิดล, และไม่มีปรากฏสถาบันที่จัดพิมพ์อีก 1 เรื่อง

การศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรม

- จำนวน 56 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2519, 2534 โดยพิมพ์
 - 8 เรื่องในปี 2526, 2533
 - 5 เรื่องในปี 2530, 2532
 - 4 เรื่องในปี 2521, 2524, 2531
 - 3 เรื่องในปี 2527, 2528, 2534
 - 2 เรื่องในปี 2519, 2520, 2522, 2523, 2525, และ
 - ฉบับปรากฏทั้งหมดอีก 2 เรื่อง
 - 1 เรื่องในปี 2529
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 40 เรื่อง ศึกษาจากเอกสารวรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน
 - 7 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนและเอกสาร
 - 6 เรื่อง ศึกษาจากประชาชน
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากหมอลำ, ประชาชนและสถานศักดิ์สิทธิ์, นักเรียน นักศึกษา
- พื้นที่ศึกษา
 - 39 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 7 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา
 - 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม, จังหวัดยโสธร
 - 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น, จังหวัดเลย, จังหวัดนครพนม, จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดสุรินทร์
- สถาบันที่ศึกษา
 - 14 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 - 9 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 - 6 เรื่อง ได้แก่ วิทยาลัยครูนครราชสีมา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 5 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 - 4 เรื่อง ฉบับปรากฏสถาบันที่จัดทำ
 - 3 เรื่อง ได้แก่ วิทยาลัยครูมหาสารคาม
 - 2 เรื่อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ
 - 1 เรื่อง ได้แก่ วิทยาลัยครูเลย, สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมวด เบ็ด เล็ก

การศึกษาเกี่ยวกับงานห้องสมุด

- จำนวน 18 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2522-2533 โดยพิมพ์
 - 7 เรื่องในปี 2530
 - 3 เรื่องในปี 2531
 - 1 เรื่องในปี 2522, 2524, 2527, 2532, 2533

- และนํ้าปรากฏที่พิมพ์อีก 1 เรื่อง
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 5 เรื่อง ศึกษาจากบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
 - 3 เรื่อง ศึกษาจากนักศึกษา
 - 2 เรื่อง ศึกษาจากประชาชนทั่วไป
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากครู อาจารย์, นักศึกษา, ผู้บริหาร, คณะกรรมการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน, ครูและบรรณารักษ์, บุคลากรห้องสมุด, อาจารย์และนักศึกษา, ผู้บริหาร กำนัน และบรรณารักษ์
 - หนังสือการศึกษา
 - 4 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
 - 3 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, จังหวัดมหาสารคาม
 - 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดร้อยเอ็ด
 - 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์
 - สถานที่ศึกษา
 - 7 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 - 5 เรื่อง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 3 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 - 1 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, และนํ้าปรากฏสถาบันที่ศึกษา 1 เรื่อง

การศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุปัจจัยของการวางผังเมือง

- จำนวน 1 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2518
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 1 เรื่อง ศึกษาจาก เอกสาร
- หนังสือการศึกษา
 - 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
- สถานที่ศึกษา
 - 1 เรื่อง ได้แก่มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- จำนวน 2 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2526, 2530
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 - 1 เรื่อง ศึกษาจากประชาชน, เอกสาร
- หนังสือการศึกษา
 - 2 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
- สถานที่ศึกษา
 - 1 เรื่อง ได้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การศึกษาเรื่องอื่นๆ ที่เข้าหมวดนี้ได้

- จำนวน 7 เรื่อง
- ปีพิมพ์ 2519-2533 โดยพิมพ์ 3 เรื่องในปี 2529
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา 1 เรื่องในปี 2519, 2524, 2527, 2533
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา 1 เรื่อง ศึกษาจากเขาวงกต, จังหวัดน่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- พื้นที่ทำการศึกษา 4 เรื่อง ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 1 เรื่อง ศึกษาในจังหวัดอุดรธานี, กองพลทหารราบที่ 6, จังหวัดมหาสารคาม
- 2 เรื่อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- 1 เรื่อง ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการพลังงาน, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และไม่ปรากฏสถาบันที่ศึกษาอีก 1 เรื่อง

บทที่ 3

บรรณวิศวะงานวิจัยทางวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หมวดการศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิตติพร อินทะลิดา. การศึกษาเพื่อร่างหลักสูตรการนิเทศการศึกษาภายใน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อสร้างหลักสูตรการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจโดยมีรูปแบบการสร้างและพัฒนาหลักสูตรตามลำดับดังนี้ การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาความต้องการ การกำหนดจุดประสงค์ การจัดเนื้อหา การเลือกและจัดกิจกรรม และการประเมินโครงสร้างของหลักสูตร

การเตรียมหลักสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร จากการศึกษาพบว่า ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนมีหลายประการ ได้แก่ ครูส่วนมากไม่ยอมรับเพื่อนครูด้วยกัน ครูไม่มีเวลาพอที่จะทำการนิเทศภายใน ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศ ครูส่วนมากยังเข้าใจการนิเทศภายในไม่ตรงกันและขาดการวางแผนที่ดี ส่วนหลักสูตรภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน นอกจากนี้ยังมุ่งจัดโอกาสให้ครูในโรงเรียนได้ช่วยเหลือเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่จำเป็น ดังนั้นจึงได้จัดเนื้อหาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน และความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอน

ขวัญใจ เมินางษ์. การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในด้านความมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และผลิตผลของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาวิชา ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ยกเว้นด้านการวัดผลประเมินผล นักศึกษาและบัณฑิต เห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับน้อย และอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เห็นว่า บัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรนี้ มีคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะ เฉพาะทางด้านวิชาชีพพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับมาก

คณิงิจ เพชรสุข. รูปแบบการจัดกิจกรรมนักรเรียนที่เหมะสม สำนักรเรียนมัธยมศึกษษนาคใหญ่
จังหวัดขอนแก่น. วิทยานพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัด
กิจกรรมนักรเรียนนักรเรียนมัธยมศึกษษนาคใหญ่ จังหวัดขอนแก่น (2) เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมนักร-
เรียนที่เหมะสมสำหรับนักรเรียนมัธยมศึกษษนาคใหญ่ จังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักสูตร
หลักการ และระเบียบปฏิบัติที่ถูกต้อง และสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวด
กิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียน รวม 850 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบ
ด้วย แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปว่า

1. สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานตามกระบวนการจัดกิจกรรมนักรเรียนทุกคนมีความคิดเห็นว่
ทุกกิจกรรมมีความสำคัญในระดับมาก

2. ปัญหาในการดำเนินงานตามกระบวนการจัดกิจกรรมนักรเรียน ฝ่ายบริหาร หัวหน้าหมวด
กิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรม มีความคิดเห็นว่ การขาดงบประมาณในการดำเนินงานนักรเรียนนี้ปัญหาใน
ระดับมาก ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่ ความไม่เพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ และเงินสนับสนุนนี้ปัญหามาก

3. ความต้องการในการดำเนินงานตามกระบวนการจัดกิจกรรมนักรเรียนทุกกิจกรรมนั้น ฝ่าย
บริหาร หัวหน้าหมวดกิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียนมีความต้องการในระดับมาก

สำหรับรูปแบบในการจัดกิจกรรมนักรเรียนควรมีกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ
ประกอบกอบด้วยกิจกรรมการกำหนดนโยบาย ระเบียบและแนวปฏิบัติ ขั้นวางแผน ประกอบกอบด้วย
กิจกรรมการรวบรวมข้อมูลที่จะเป็นมาช่วยพิจารณาในการเลือก เปิด บักรกิจกรรม/ชมชน ขั้นปฏิบัติ และขั้น
ติดตามผล ซึ่งครูที่ปรึกษาจะดูแลและประเมินผลอย่างใกล้ชิด

คำพนธ์ จางงนิล. การศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษษตอนปลายพุทธศักราช
2524 ของครูสังคมศึกษา ในนักรเรียนมัธยมศึกษษ สังกักรกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10
นักรศึกษา 2527. วิทยานพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาวิจัยนี้มุ่งหมายเพื่อการศึกษาและ เปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรสังคมศึกษาระดับ
มัธยมศึกษษตอนปลาย พ.ศ. 2524 ของครูสังคมศึกษาในนักรเรียนมัธยมศึกษษ สังกักรกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 10 ศึกษาจากครูสอนสังคมระดับมัธยมศึกษษจำนวน 137 คน ใน 64 โรงเรียนซึ่งสังกัด
กรกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 การรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปัญหาการใช้หลักสูตรสังคมศึกษา
แบ่งออกเป็น 5 ด้านคือ ด้านจุดประสงค์ของวิชา เนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
ผลการศึกษพบว่า

1. ครูสังคมศึกษาประสบกับปัญหาในการใช้หลักสูตรสังคมศึกษามัธยมศึกษษตอนปลาย พ.ศ.
2524 ระดับปานกลาง

2. ปัญหาการใช้หลักสูตรสังคมศึกษาระหว่างครูสังคมศึกษาที่ใหม่และไม่มีประสบการณ์การสอน ต่างกัน

3. การใช้หลักสูตรสังคมศึกษาระหว่างครูสังคมศึกษาที่เคยและไม่เคยเข้ารับการอบรม หรือ
สัมมนาจะมีปัญหาในการใช้หลักสูตรสังคมศึกษาแตกต่างกัน

4. การใช้หลักสูตรสังคมศึกษา ระหว่างครูสังคมที่ทำการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน

และประสบการณ์ต่างกันในด้านจุดประสงค์ของวิชา เนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผล การบริหารหลักสูตร ในด้านการเรียนการสอนนั้นแตกต่างกัน

จรรยา เกษมทอง. การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชากิจกรรม และครูที่ปรึกษากิจกรรม. ปรินทิพ. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชากิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรมที่มีต่อจุดประสงค์ของการจัดการกิจกรรม วิธีการจัดการกิจกรรม ผลการจัดและจัดอันดับประเภทของกิจกรรม กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหาร 69 คน หัวหน้าหมวด 23 คน และครูที่ปรึกษา 309 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชากิจกรรม ครูที่ปรึกษาเห็นว่าโรงเรียนจัดได้สองวัตถุประสงค์ของกิจกรรมมาก จัดตามวิธีการได้ระดับปานกลาง ผลการจัดระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในทัศนะของบุคคลทั้งสามกลุ่ม แตกต่างในวิธีการจัดระหว่างครูที่ปรึกษา กิจกรรม และหัวหน้าหมวดวิชากิจกรรมและผลการจัดระหว่างครูกับผู้บริหารมีนัยสำคัญ .05 กิจกรรมโรงเรียนจัดมากที่สุดได้แก่ ลูกเสือ ยุวกาชาด ส่งเสริมวิชาการ จัดน้อยคือ หสนศึกษา

จันทร์เพ็ญ พลราชม. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการสร้างหลักสูตรภาษาไทยพุทธศักราช 2521 ของครูที่สอนภาษาไทยมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2521 เขตการศึกษา 9. ปรินทิพ. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2525.

การศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรภาษาไทย พุทธศักราช 2521 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรวิชาภาษาไทย 2521 เปรียบเทียบระหว่างครูที่มีวุฒิ ประสบการณ์สอนต่างกัน รวมทั้งครูที่ปรึกษาที่ผ่านการอบรมและผ่านการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาไทย 2521.

ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางในหมวดโครงสร้างหลักสูตรนี้
2. การเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรจะพบว่า ครูที่มีวุฒิต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรนี้แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันจะมีความคิดเห็นไม่ต่างกันเกี่ยวกับความมุ่งหมาย

จากผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการที่ครูจะนำหลักสูตรไปใช้ ได้ถูกต้องนั้น วิธีหนึ่งที่จะช่วยได้คือการประชุมสัมมนา

ทองสืบ เลิศล้ำ. การศึกษานโยบายและสาเหตุการเกิดปัญหาในการใช้หลักสูตรชีววิทยา ระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย โรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา
2526. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษานโยบายและสาเหตุของการเกิดปัญหา ในการใช้หลักสูตรชีววิทยา และเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรชีววิทยา จากแนวคามระดับชั้นที่สอน และประสิทธิภาพการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นครูชีววิทยาที่สอนชีววิทยา จำนวน 177 คน สุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุการใช้หลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูชีววิทยามีปัญหาการใช้หลักสูตรระดับปานกลาง
2. เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหามีในทุกด้านระดับปานกลาง
3. ครูชีววิทยาที่สอน ม.6 มีปัญหาการใช้หลักสูตรโดยส่วนรวมมากกว่าครูที่สอนชีววิทยา

ชั้น ม.5

4. ครูชีววิทยาที่เคยสอนหลักสูตรชีววิทยา 2518 มีปัญหาการใช้หลักสูตรชีววิทยา 2524 มากกว่าครูที่ไม่เคยสอนหลักสูตรชีววิทยา 2518

5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชั้นที่สอน ประสิทธิภาพในการสอน ทำให้ครูชีววิทยามีปัญหา ในการใช้หลักสูตรชีววิทยา พ.ศ. 2524 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทิพวัลย์ แก้วทาสี. ปัญหาและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล
หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ วิทยาศาสตร์พยาบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2533.

วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาความจำเป็น ความต้องการ เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาพยาบาล
เปรียบเทียบความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาแต่ละประเภท กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักศึกษา
พยาบาลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 จำนวน
735 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
มีปัญหาด้านตนเองอยู่ในระดับน้อย

2. กิจกรรมที่นักศึกษาต้องการเข้าร่วมมากที่สุดคือศิลปะและดนตรี กีฬาและสุขภาพ

3. นักศึกษาพยาบาลที่อยู่ต่างสถาบัน มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษาที่อยู่ระดับชั้นปีต่างกันมีความต้องการ เข้าร่วมกิจกรรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

5. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถาบันและระดับชั้นเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในความ
ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการศิลปะและดนตรี

นิตยา มีสารทัศน์. การศึกษากระบวนการรักษาระเบียบวินัยนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษากระบวนการรักษาระเบียบวินัยนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งหลักสูตรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนพิจารณาจัดขึ้นจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. กระบวนการรักษาระเบียบวินัยนักเรียน

1.1 การกำหนดระเบียบ โรงเรียนมีนโยบายในการบริหารงานในส่วนที่เกี่ยวกับระเบียบวินัยนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานหลัก และสภาพปัญหาของโรงเรียน กฎระเบียบมีแนวปฏิบัติชัดเจนและกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับกฎระเบียบและมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบของโรงเรียน

1.2 การสื่อสารหรือแจ้งกฎระเบียบให้บุคลากรทุกฝ่ายทราบ แต่ปรากฏว่าบุคลากรในโรงเรียนทราบข้อมูลหรือกฎระเบียบที่แจ้งเข้า

1.3 การประเมินพฤติกรรม ใช้เกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบ

1.4 การปรับพฤติกรรม โรงเรียนจัดให้มีการให้คำปรึกษาสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา

2. ปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกำหนดกฎระเบียบ เกิดขึ้นในการประเมินคะแนน การขาดการติดตามการปรับพฤติกรรมอย่างจริงจังและการขาดความร่วมมือจากครู อาจารย์ และผู้ปกครองนักเรียนตามลำดับ

บุญเลิศ ประระคะโช. การศึกษาปัญหาการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน พุทธศักราช 2524 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2528. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัญหาการใช้กฎระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2524 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดสังคมศึกษาและครูสังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กลาง เล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดสังคมศึกษา และครูสังคมศึกษา ปีการศึกษา 2528 จำนวน 285 คน ใน 47 โรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยวิชาการ หัวหน้าหมวดสังคมศึกษา และครูสอนสังคมศึกษา มีปัญหาในการใช้ระเบียบอยู่ในระดับปานกลาง

2. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กลาง เล็ก มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ระเบียบอยู่ในระดับปานกลาง

ปราณมย์ ศรีเหรา. การศึกษานัยหา สาเหตุการเกิดปัญหาและการแก้ไขปัญหาคำการใช้หลักสูตรวิชาเคมีระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2530. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษานัยหา สาเหตุของปัญหา และการแก้ไขปัญหา และเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวิชาเคมี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยส่วนรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ เนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลของครูเคมีที่มีเพศและประสบการณ์สอนเคมีต่างกัน ผลการศึกษาวินิจฉัยปรากฏดังนี้

1. ครูเคมีมีปัญหาคำการใช้หลักสูตรวิชาเคมีระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4,5,6 โดยส่วนรวมและจำแนกอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ครูเคมีชายและครูหญิงมีปัญหาคำการใช้หลักสูตรวิชาเคมีอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านเนื้อหาที่มีปัญหาคำการใช้หลักสูตรวิชาเคมีอยู่ในระดับน้อย สาเหตุมาจากครูผู้สอน

2. ครูเคมีที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี และครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี มีปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาเคมีในระดับปานกลาง โดยทั้งสองกลุ่มดังกล่าวมีปัญหาคำการใช้หลักสูตรวิชาเคมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปี มีปัญหาคำการใช้หลักสูตรวิชาเคมีมากกว่าครูเคมีที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและประสบการณ์ในการสอนต่อการเกิดปัญหาคำการใช้หลักสูตรวิชาเคมี ม.4,5,6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มัทนา อังกระกุล. การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนามโนภาพแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองเรือวิทยา จังหวัดขอนแก่น. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนามโนภาพแห่งตนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2523 จำนวน 24 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย แบ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน

ก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตน ซึ่งพรหมพิชัย เรากะนันท์ ได้ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของโรบิน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนแตกต่างจากนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนามโนภาพแห่งตนของนักเรียนได้

ละอองกาญจน์ เหล่าใหญ่สยั ภรณี ศิริรัชติ และกุลธิดา ท้วมสุข. ประสิทธิภาพของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2521-2526. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์อย่างละเอียดถึงความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ เนื้อหา จำนวนหน่วยกิตของแต่ละวิชา จำนวนวิชา ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของบัณฑิต การรวบรวมข้อมูลหาโดยใช้แบบสอบถามกับบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์ที่จบแล้วบัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมดีแล้ว และเป็นไปตามที่ทั้งไว้ในระดับมากในด้านเนื้อหา จำนวนวิชา และจำนวนหน่วยกิตของเนื้อหาวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่ บัณฑิตเห็นว่ามีเหมาะสม และมีเพียงบางวิชาที่บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ได้แก่ วิชาประวัติหนังสือ และการพิมพ์ วิชาห้องสมุดกับสังคม วิชาการวิจัยเบื้องต้น และ วิชาการบรรณการสำหรับเด็ก สำหรับวิชาที่คิดว่ามีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตมากที่สุดคือวิชาการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ บัณฑิตยังเห็นว่าส่วนที่ควรปรับปรุงของหลักสูตรคือ ควรจะเพิ่มวิชาที่ความรู้ทันสมัยเข้าไป เช่น วิชาคอมพิวเตอร์ หรืออิเล็กทรอนิกส์กับงานห้องสมุด วิชาการประชาสัมพันธ์ และวิชาการสื่อสาร เป็นต้น การสอนควรเน้นการปฏิบัติให้มากขึ้นกว่าเดิม-ควร เปิดสอนเอก-โทด้วย

วนิดา เศษคานนท์. การประเมินหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู ฉบับเพิ่มเติมพุทธศักราช 2524. ปริญา-นิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อประเมินหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู ฉบับเพิ่มเติมพุทธศักราช 2524 วิชาเอกวัดผลการศึกษา ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 2 ปี มหาวิทยาลัยอีสานใต้ โดยใช้รูปแบบ CIPP เป็นแนวการประเมิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย คณาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 4 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินบริบท อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เห็นว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมแล้ว กลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีความเห็นว่าจุดเด่นของหลักสูตรคือ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการวัดและประเมินผลในโรงเรียนได้ดี และจุดอ่อนของหลักสูตร คือเนื้อหาบางรายวิชามีความซ้ำซ้อนกันชัดเจน

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น อาจารย์ที่รับผิดชอบการศึกษาประสบการณ์สอนเหมาะสม ดำเนินงานวิจัยและเขียนคิราราน้อย นักศึกษาสนใจที่จะเรียนวิชาเอกนี้มาก ด้านโครงสร้างของหลักสูตร โดยทั่วไปจัดได้เหมาะสมดีแล้ว

3. การประเมินกระบวนการ อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลโดยทั่วไปจัดไว้เหมาะสมแล้ว

4. การประเมินผลผลิต บัณฑิตส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลางส่วนผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเห็นว่าบัณฑิตมีคุณสมบัติโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก

วสันต์ สัตยคุณ. การศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาและ เปรียบเทียบสภาพการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบประเมินและแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพความพร้อมของโรงเรียนในด้านอาคารสถานที่และด้านบุคลากร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ก่อนนำหลักสูตรมาใช้

2. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่างกัน มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมในการนำหลักสูตรไปใช้แตกต่างกัน ในด้าน การศึกษาค้นคว้างานกับหน่วยงานอื่น เพื่อขอความร่วมมือในการนำกิจกรรมการเรียนการสอน การนำข้อสอบไปทดสอบนักเรียน การให้ทุนทรัพย์ส่วนตัวในการจัดหาสื่อบางประเภทและการอำนวยความสะดวกในการวัดผล ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นแตกต่างกัน

3. ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่างกัน ในด้านการสอนโดยนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการรายงานสิ่งที่ค้นคว้ามาและการแสดงบทบาทสมมติ ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน เห็นว่าได้มีการปฏิบัติกิจกรรมในการนำหลักสูตรไปใช้แตกต่างกันในด้านการจัดกิจกรรมประกวดแข่งขัน การสังเกต การวัดและประเมินผลโดยการใช้เทคนิค การตรวจงานแบบฝึกหัด และการสังเกตนักเรียน

กษยาธิการ, กระหวง. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. งานวิจัย. ร้อยเอ็ด : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด กระหวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.

การศึกษาวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเจตคติและความรู้ ความเข้าใจ หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521. ของผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและครู และเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีการศึกษา 2526. ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีเจตคติต่อหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ไม่แตกต่างกัน ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอและครูมีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 แตกต่างกัน นักเรียนที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์แตกต่างกันด้วย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้น ป.4 เมื่อจำแนกตามองค์ประกอบต่าง ๆ พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพราชการ ค้าขายและเกษตรกร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติที่ระดับ .01

สนธิ มหาโพธิ์. ศึกษาสภาพและการจัดกิจกรรม การนิเทศงานวิชาการในหมวดวิชาสังคมศึกษาของ
โรงเรียนที่อยู่ในโครงการส่งเสริมระบบการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. ปรินทิพพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนในโครงการส่งเสริมระบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
มัธยมศึกษา ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนมากมีการจัดกิจกรรม การนิเทศงาน
วิชาการที่คล้ายคลึงกันกิจกรรมนิเทศงานวิชาการ ที่ใช้มากที่สุดเรียงลำดับดังนี้คือ กิจกรรมการอ่าน การ
ประชุมกลุ่มย่อย การประชุมปฏิบัติการ และการอภิปราย ปัญหาที่พบในโรงเรียนส่วนใหญ่คือ ขาดบุคลากร
ที่มีความสามารถด้านการวางแผนร่วมกัน ครูอาจารย์มีงานต้องปฏิบัติมากจนไม่มีเวลาร่วมกิจ-
กรรมการนิเทศงานวิชาการ ขาดการประเมินผลและการแก้ไขการจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างต่อเนื่อง
ขาดแคลนวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่จะมาให้ความรู้ด้านหลักสูตร และเทคนิควิธีการสอนใหม่

สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์. การศึกษาเปรียบเทียบจุดหมายที่คาดหวังและปฏิบัติจริงของหลักสูตร มัธยม-
ศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารครู
ศึกษานิเทศก์ และนักเรียนที่มีต่อจุดหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ด้านจุดหมาย
ที่คาดหวังและจุดหมายที่ปฏิบัติจริง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหาร ครู นักเรียน จากโรงเรียนสังกัดกรม
สามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 11 เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อจุดมุ่งหมายหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และนักเรียน ต่อจุดมุ่งหมายที่คาดหวัง โดย
ส่วนรวมทั้งหมดยู่ในระดับกลางค่อนข้างไปทางระดับสูง
2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และนักเรียนต่อจุดมุ่งหมายที่ปฏิบัติจริง โดย
ส่วนรวมทั้งหมดยู่ในระดับกลางค่อนข้างไปทางระดับต่ำ
3. ด้านจุดหมายที่คาดหวัง ศึกษานิเทศก์ได้ค่าความคิดสูงสุด รองลงมาเป็นผู้บริหาร นักเรียน
และครูให้ค่าความคิดเห็นต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นของผู้บริหารกับศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารกับนักเรียน และ
ศึกษานิเทศก์กับนักเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมชัย จรรยาไพบูลย์. การประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ฉบับ
(ปรับปรุงพุทธศักราช 2533) ในโรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตร ในเขตการศึกษา 10.
ปรินทิพพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2534.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินองค์ประกอบด้านบริบทพบว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความชัดเจนเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมาก เนื้อหารายวิชาส่วนมากตอบสนองความต้องการของนักเรียน และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร
2. องค์ประกอบปัจจัยพื้นฐาน พบว่า ครูส่วนใหญ่จบปริญญาตรีมากที่สุด
3. องค์ประกอบด้านกระบวนการ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคำอธิบายรายวิชาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
4. ผลการประเมินองค์ประกอบด้านผลผลิต พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละรายวิชาผ่านเกณฑ์ ขั้นต่ำที่กำหนด (ระดับผลการเรียน 1) มากที่สุด

สมพงษ์ สังข์ประสิทธิ์. การประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พุทธศักราช 2521 ของครูผู้สอนและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พุทธศักราช 2521 ในหมวดจุดประสงค์ของวิชา เนื้อหา การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารและการบริการหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นในการประเมินหลักสูตร วิทยานิพนธ์ใช้กับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2524 จำนวน 21 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2525 จำนวน 299 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตร ในรายหมต และโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตรพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร โดยแยกตามจังหวัด และประสิทธิภาพการสอนของครู การอยู่/ไม่อยู่ในการอบรมพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยแยกตามจังหวัด และโครงการเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นแยกตามขนาดของโรงเรียน
5. ความคิดเห็นของครูผู้สอน และนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตร ส่วนใหญ่มีปัญหาคือข้อเสนอแนะในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาและหนังสือเรียน

สมพงษ์ สิงห์ผล และเพื่อน เหมทานนท์. ลักษณะและอิทธิพลของหลักสูตรแบบแบ่งที่มีอิทธิพลต่อการ
เรียนการสอน ระดับประถมศึกษา จนเขตรักษา 11. งานวิจัย. นครราชสีมา :
กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาหลักสูตรแบบแบ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนระดับประถมศึกษา
เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสำรวจหลักสูตรแบบแบ่ง และอิทธิพลของหลักสูตร ปรากฏ
ผลการวิจัยดังนี้

1. หลักสูตรแบบแบ่งเกิดขึ้นในชั้นเรียนเนื่องจากครูเป็นคนนำมา มีผลทางด้านบวก
2. อิทธิพลของหลักสูตรแบบแบ่งที่มีผลต่อการเรียนการสอนในส่วนของนักเรียนดังนี้
 - นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูในทางบวก
 - นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนในชั้นเรียนในทางบวก
 - นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียนในทางบวก
 - นักเรียนมีความสนใจในการเรียนดีขึ้น
 - นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง

สรวิทย์ สัตยานุตร. การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกเกษตรกรรม พ.ศ.2515
ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคเลยและอาชีวศึกษา วิทยาเขต
เกษตรภักดีสินธุ์ และวิทยาเขตเกษตรสุรินทร์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และ
นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคเลยและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรภักดีสินธุ์ และวิทยาเขตเกษตรสุรินทร์ จน
ส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาในการดำเนินการตามหลักสูตร ความเหมาะสมของสาขาวิชา
บังคับในแต่ละหมวดวิชา วัตถุประสงค์ ความต้องการของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ปัญหาการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร และความต้องการของนักศึกษาในการ
เลือกประกอบอาชีพ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษามีส่วนหนึ่งของวิทยาเขตภักดีสินธุ์ ให้ความ
เห็นว่าสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาในการดำเนินการตามหลักสูตร ส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยดี ส่วนอาจารย์และ
นักศึกษาวินัยเขตเกษตรสุรินทร์ ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเหมาะสมแล้ว สำหรับอาจารย์และนักศึกษา
ส่วนใหญ่มองเห็นว่าสาขาวิชาต่าง ๆ ที่บังคับให้นักศึกษาเรียนในหลักสูตรมีจำนวนมาก ส่วนเรื่อง
หน่วยกิตของแต่ละสาขาวิชาที่กำหนดให้นักศึกษาเรียนมีความเหมาะสมมาก

ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เนื่องมาจากขาดวัสดุอุปกรณ์ สมุดหนังสือมีน้อย ในด้านการเรียนการสอน
อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่าจะให้เน้นการปฏิบัติให้มากกว่า ด้านความประสงค์ในอาชีพ นักศึกษา
ต้องการจะรับราชการมากที่สุด

สมาลี แบนเกาะ. เจตคติของอาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการจัดกิจกรรมของนักเรียน. ปริทัศน์นิพนธ์. กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สืบหาความเข้าใจ การมองเห็นความสำคัญของการจัด
กิจกรรมนักเรียนของอาจารย์ใหญ่ ครู นักเรียน ศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมนักเรียนจากครูที่ปรึกษา และ
คณะกรรมการจัดกิจกรรมนักเรียน และศึกษาปัญหาเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างเป็น
อาจารย์ใหญ่ 8 คน ครู 189 คน ครูที่ปรึกษากิจกรรม 35 คน นักเรียน 428 คน และคณะกรรมการ
นักเรียน 118 คน รวม 778 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ 8 แห่ง

ผลการศึกษาพบว่า

1. อาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน
2. การดำเนินงานกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของกรรมการนักเรียน
3. ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการดำเนินการจัดกิจกรรมคือ ไม่ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายเท่าที่

ควร กิจกรรมไม่เป็นที่น่าสนใจ

สุรัชย์ ทิพย์มาต. การศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
2521 ของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10
ปีการศึกษา 2527. ปริทัศน์นิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรสังคมศึกษา โดยจำแนก
ตามประสบการณ์ในการสอนวิชาสังคมศึกษา ประสบการณ์ในการอบรมสัมมนาและขนาดของโรงเรียน
กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสังคมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 175 คนใน 38
โรงเรียน เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2527 สุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามปัญหา
การใช้หลักสูตรสังคมศึกษาแบ่งเป็น 5 ด้าน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูสังคมศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเป็นรายด้านและรวมอยู่ระดับปานกลาง
2. ครูสังคมศึกษาที่สอนตามหลักสูตรเก่าและเริ่มหลักสูตรใหม่ ประสบปัญหาในการใช้หลักสูตร
ด้านจุดประสงค์ การวัดผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูสังคมศึกษาที่เคยฝึกอบรมและไม่เคยฝึกอบรมมีปัญหาด้านจุดประสงค์รายวิชา และการ
วัดประเมินผลไม่แตกต่างกัน
4. ครูสังคมศึกษาที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การวัด
ประเมินผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

กมล แก้วมณีชัย. บทบาทการบริหารงานที่เป็นจริงและที่คาดหวังของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก
งานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 10. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทการบริหารงานที่เป็นจริงของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในด้านการบริหารทั่วไป การเงินพัสดุ และงานนิเทศการศึกษาและงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงานที่คาดหวังของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หรือด้านการเงินและพัสดุอยู่ในระดับมากที่สุด
3. บทบาทการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ในงานบริการทั่วไปและงานนิเทศการศึกษาและงานวิชาการไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. บทบาทการบริหารที่เป็นจริงและที่คาดหวังของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสามงาน
5. บทบาทการบริหารงานที่เป็นจริงและที่คาดหวังของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทั้งสามงาน โดยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริง

กองพันธ์ หลงเสน. พฤติกรรมภาคบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี. ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชนต่อพฤติกรรมการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ ทั้ง 4 ด้านคือ บุคลากร วิชาการ ธุรการ และการเงิน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 17 โรงเรียน ผู้บริหาร 36 คน ครู 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามทัศนะ ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการบริหารงานของศึกษาธิการทั้ง 4 ด้าน พิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า การปฏิบัติงานด้านบุคลากรอยู่ในระดับสูงสุด
2. ผลการเปรียบเทียบด้านบุคลากรและวิชาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. การเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีคุณและไม่มีคุณพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของครูมีประสบการณ์มากกับมีประสบการณ์น้อย พบว่า ด้านบุคลากรและวิชาการแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านธุรการและการเงินเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง และวิทย์ จารัสพันธ์. การศึกษาการวางแผนพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัย
ขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัยและเพื่อให้ทราบถึง
ผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยการศึกษาข้อมูลเอกสารและข้อมูลสถิติจากแหล่งข้อมูล
ต่าง ๆ เป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า ในแผนพัฒนาครั้งที่ 4 นี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นมุ่ง เน้นแผนการ
ผลิตบัณฑิตและแผนงานวิจัยเท่านั้น และมีแนวโน้มของเป้าหมายในเชิงปริมาณ นอกจากนี้ยังพบว่า
การวางแผนโครงสร้างการบริหารเจริญมาจากเดิมคือ พระราชบัญญัติ 2521 ได้เปิดโอกาสให้
มหาวิทยาลัยมีความคล่องตัวมากขึ้นในการพัฒนางาน ด้านการวางแผนกำลังคนนับว่าใกล้เคียงกับมาตรฐาน
ของทบวงมหาวิทยาลัย จำนวนอาจารย์ ข้าราชการ ลูกจ้าง คิดเป็นอัตราส่วน 2.4 : 2.9 :
4.7 ด้านการวางแผนพัฒนางานประมาณ พบว่ามีได้มีการริเริ่มวางแผนงานการบริหารวิชาแก่สังคม จาก
ข้อค้นพบที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า หน่วยผลิตกำลังคนของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมุ่ง เน้นพัฒนาภาคนโยบาย
ประกอบอาชีพทางสาขาวิทยาศาสตร์ เริ่มมีลักษณะแนวโน้มเป็นมหาวิทยาลัยในอุดมคติมากขึ้นเป็นลำดับ
ในอนาคตจะปฏิบัติหน้าที่ในทุกด้านให้ตรงกับมาตรฐานที่จะบริหารงานและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา
ของภาคตะวันออกเฉียง หนึ่งเห็นอย่างแท้จริง

ภววัฒน์ เทศบุตร. แบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10. ปรินทิพินนท์.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายคือ ศึกษาแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10
ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำด้านให้ความสำคัญกับคนและด้านกับผลผลิตของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม
ศึกษามีตำแหน่ง อายุ และประสบการณ์บริหารต่างกัน ศึกษาเปรียบเทียบแบบผู้นำด้านให้ความสำคัญกับคน
กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 153 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น
เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็น แบบทดสอบวัดความเป็นผู้นำ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีแบบผู้นำด้านให้ความสำคัญกับคนและผลผลิตสูง
2. แบบผู้นำด้านให้ความสำคัญกับคนและผลผลิตของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ครูใหญ่
และผู้อำนวยการ สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แบบผู้นำด้านให้ความสำคัญกับคนและผลผลิตของผู้บริหารมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ .01

4. แบบผู้นำด้านให้ความสำคัญกับคน และด้านให้ความสำคัญกับผลผลิตโรงเรียนมัธยมที่มีอายุ
และประสบการณ์บริหารงานต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชจิตร์ ชัยนิคม. การปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีและเพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 878 ฉบับ ไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน กรรมการกลุ่มที่เป็นครูผู้สอน หัวหน้าสำนักงาน แล้วนำข้อมูลมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. งานที่กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติมี 3 งาน คือ งานบริหารสำนักงาน งานศูนย์วิชาการ และงานห้องสมุด
2. ปัญหาในการปฏิบัติงานที่พบคือ การปฏิบัติงานทั้ง 3 กลุ่มในข้อ 1 กลุ่มโรงเรียนยังปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ งานบริหารสำนักงาน งานศูนย์วิชาการ และงานห้องสมุด ตามลำดับ

คณิต ภิรมย์ไกรภักดิ์. การศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามแนวพุทธธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการบริหารตามข้อธรรมะในพุทธศาสนาที่นำมาเป็นหลักปฏิบัติในการครองตน ครองคน และครองงาน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ความความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 561 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 61 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการบริหารตามข้อธรรม ความความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ครออยู่ในระดับปานกลาง
2. พฤติกรรมการบริหารตามข้อธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับสูงกว่าผู้ช่วยผู้บริหาร และครู

คำทอง เทียมกลาง. การศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนครูในหมกสังคมศึกษาและนักเรียน เพื่อหาผลคือพฤติกรรมการสอนของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่วิจัยคือ ครูสังคมศึกษา เขต 10 ปีการศึกษา 2527 จำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหาร จำนวน 74 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า

1. จากการศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียน

พบว่า มีการปฏิบัติงานด้านบริหารบุคลากรสูงที่สุด

2. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูในหมวดสังคมศึกษาที่ปฏิบัติจริงด้านการเรียนการสอนพบว่า มีการปฏิบัติมาก

3. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่ปฏิบัติจริงด้านการเรียนมีการปฏิบัติปานกลาง

4. ครูสังคมศึกษาที่ทำการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันและมีประสิทธิภาพการสอนต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

จรัญ ระวาหะชัย. ปัญหาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่งานบริหารทั่วไป สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ จังหวัดมหาสารคาม. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษานี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่งานบริหารทั่วไป สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่างกันและประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานบริหารทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง

2. เจ้าหน้าที่งานบริหารทั่วไป ที่มีค่าต่างกันมีปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ ตามหน้าที่ในระดับปานกลาง

3. เจ้าหน้าที่งานบริหารทั่วไป ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานแตกต่างกันมีปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อในระดับปัญหามาเปรียบเทียบกัน ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ไม่พบปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างวุฒิและประสิทธิภาพในการทำงาน

จรัญ สุขเกษม และคนอื่น ๆ. คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงปรารถนาในทัศนะของบุคลากร (อาจารย์ นักการ) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์. งานวิจัย. บุรีรัมย์ : วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, ม.ป.ป.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารที่บุคลากรวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ต้องการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์ประจำ นักการฯ และกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีค่าความเชื่อมั่น 0.89 การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินจากแบบสอบถามเป็นค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ต้องการผู้บริหารแบบประชาธิปไตยมากที่สุด องค์ประกอบสำคัญของคุณลักษณะผู้ที่ควรเป็นผู้บริหารคือ ประสิทธิภาพ ผลงาน และคุณวุฒิ สถานภาพที่แตกต่างกันของกลุ่มบุคลากรส่วนใหญ่แล้วไม่มีผลต่อความต้องการผู้บริหาร แต่ความต้องการลักษณะผู้บริหารระหว่างกลุ่มบุคลากรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ค่าแปรเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบแต่เพียงผู้เดียว มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อความต้องการลักษณะผู้บริหารแบบอัครนิยมของบุคลากรมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ ค่าแปรเกี่ยวกับการนำความคิดเห็นใหม่ ๆ ไปหารือกับผู้ร่วมงาน มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อความต้องการลักษณะผู้บริหารแบบประชาธิปไตยมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ ส่วน ตัวแปรที่เกี่ยวกับการปล่อยให้ผู้ร่วมงานแต่ละคนปฏิบัติงานโดยอิสระ มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อความต้องการและลักษณะผู้บริหารแบบเสรีนิยมมาก

กว่าตัวแปรอื่น ๆ

จำลอง เรียงใหม่. แบบผู้นำของผู้บริหารศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัด ความความคิดเห็นของผู้บริหารและครูศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพ-นิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ ทราบแบบผู้นำผู้บริหารศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียน ทราบความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำกับสัมพันธมิติ กับมิติสัมพันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร กับความคิดเห็นของครูศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้บริหารศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียน 34 คน ครูของศูนย์ 134 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 40 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบผู้นำเป็นแบบถึงสัมพันธ์สูงและมิตรสัมพันธ์สูง
2. ครูศูนย์เห็นว่าผู้นำเป็นถึงสัมพันธ์และมิตรสัมพันธ์สูง
3. ผู้บริหารเห็นว่าแบบผู้นำถึงสัมพันธ์สัมพันธ์ทางบวกกับมิตรสัมพันธ์คืออย่างมีนัยสำคัญ .01
4. ผู้บริหารคิดเห็นเกี่ยวกับแบบผู้นำ สูงกว่าความคิดเห็นของครูในศูนย์ ทั้งแบบถึงสัมพันธ์และมิตรสัมพันธ์

เฉลิม บึงไสย์. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ทราบระดับปัญหาการบริหารงานบุคคลตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ความความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือใน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การบำรุงรักษานุเคราะห์ การพัฒนานุเคราะห์ และการให้ทุนจากงาน และเปรียบเทียบระดับของปัญหาการบริหารงานบุคคลตำแหน่งดังกล่าว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษขนาดต่างกัน และประสิทธิภาพบริหารงานต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการสรรหา และบรรจุแต่งตั้งอยู่ในระดับปานกลาง
2. ด้านการบำรุงรักษานุเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง
3. ด้านการพัฒนานุเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง และแต่ละประเด็นมีปัญหามาก
4. ด้านการให้ทุนจากงานอยู่ในระดับปานกลางมีเพียงประเด็นเดียวที่มีปัญหามาก คือ การที่ผู้ช่วยผู้บริหารดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนเดิม นาน ๆ จะสร้างอิทธิพลในทางขัดแย้งกับผู้บริหาร
5. ปัญหาการบริหารงานบุคคล ตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
6. ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษขนาดต่างกันและประสิทธิภาพบริหารงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนนั้นแตกต่างกัน

ชนะ แสงงาม. การศึกษานโยบายการจัดการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินทิพ. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2519.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษานโยบายเกี่ยวกับการจัดการและการบริหารศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย จ.อุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า

1. การสอนผลึกษาในโรงเรียนประถม ส่วนใหญ่ให้ครูประจำชั้นสอนเอง
2. กิจกรรมในวิชาผลึกษาคตามหลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนส่วนใหญ่สอนได้ครบ
- 6 ประเภท แต่กิจกรรมที่สอนมากคือ กรรฐาประเภทลู่ เกมง่าย ๆ
3. ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญของการเรียนวิชาผลึกษา และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนผลึกษา
4. ในการสอนผลึกษามีปัญหามากคือ ขาดงบประมาณ
5. การส่งเสริมการสอนวิชาผลึกษา ครูใหญ่ส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานเจ้าสังกัดช่วยเหลือเกี่ยวกับ กติกา การเล่น จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และจัดอบรมหรือสัมมนาแก่ครูผู้สอนวิชาผลึกษา
6. ผลที่ได้รับจากการสอนวิชาผลึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ครูใหญ่ส่วนใหญ่เห็นว่า ได้ผลปานกลาง

ชยันต์ จันทรมหา. การศึกษานโยบายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินทิพ. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและ เปรียบเทียบระดับนโยบายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2530 กรมสามัญศึกษา รวม 11 ด้านได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ แผนการเรียน การจัดการการสอน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ การจัดกิจกรรมนักเรียน การวัดผลประเมินผล งานทะเบียนนักเรียน และการประเมินผลงานวิชาการ ผลการศึกษาค้นคว้า

1. ระดับนโยบายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน
2. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนก เป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชาติชาย แก้วเกตุ. อิทธิพลของปัจจัยคัดสรรทางการบริหารโรงเรียนที่มีคุณภาพของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 11. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพความเจริญของชุมชนส่งอิทธิพลต่อคุณภาพของนักเรียน กลุ่มทักษะภาษาไทยสูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ
2. คุณภาพการสอนของครู ส่งอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพของนักเรียนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์สูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ
3. คุณภาพการสอนของครูส่งอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพของนักเรียน กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์-ภาษาไทยสูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ
4. คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน ส่งอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพของนักเรียนกลุ่ม ส.ป.ช. สูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ
5. สภาพความเจริญของชุมชน ส่งอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพของนักเรียนกลุ่ม ส.ล.น. สูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ
6. สภาพความเจริญของชุมชนส่งอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพของนักเรียนโดยส่วนรวม สูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ

ชารี ภูเข. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนกับคุณภาพของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 2 ประการคือ ศึกษาความสัมพันธ์ของคุณ ระหว่างความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนกับคุณภาพของนักเรียนโดยส่วนรวม และแต่ละกลุ่มประสิทธิภาพของนักเรียนประถมศึกษา และค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดี และสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพัฒนาความสามารถในการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ของตนให้มากที่สุด เพราะเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีสำหรับคุณภาพของนักเรียนวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ กลุ่มทักษะกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และโดยส่วนรวมทุกกลุ่มประสิทธิภาพ

ชานี จันทสุข. การศึกษาความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมเกี่ยวกับการบริหารและมุ่งเปรียบเทียบ ความเชื่อ ค่านิยมและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการบริหารตามตัวแปรอิสระ คือ วุฒิและอายุ กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้อยู่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการ

ศึกษา 2525 จำนวน 632 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเชื่อในระดับปานกลาง ส่วนบางเรื่องอยู่ในระดับต่ำ และไม่มีเรื่องใดอยู่ในระดับสูง

จากการเปรียบเทียบความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารที่มีคุณต่างกันส่วนมากพบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีบางเรื่องต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติ

เชษฐ จงสมชัย. พฤติกรรมและปัญหาการตัดสินใจในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, ม.ป.ป.

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า

1. ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุราชการในตำแหน่งไม่เกิน 10 ปี มีระดับพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานสูง ลำดับพฤติกรรมการตัดสินใจที่แสดงมากที่สุดคือ ด้านความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ และลำดับปัญหาการตัดสินใจที่มากที่สุด คือ ด้านความเข้าใจในอำนาจหน้าที่
2. ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุราชการในตำแหน่งเกิน 10 ปี มีระดับพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารการศึกษาและงานต่าง ๆ สูงในด้านความเข้าใจในอำนาจหน้าที่
3. ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา มีระดับพฤติกรรมการตัดสินใจที่แสดงมากที่สุดคือ ด้านความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ และลำดับปัญหาการตัดสินใจที่มากที่สุดคือ ด้านความเข้าใจในอำนาจหน้าที่
4. ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ทางการศึกษาวิชาสาขาอื่น ๆ มีระดับพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานสูงในด้านความเข้าใจในอำนาจหน้าที่

ณรงค์ จันทุม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ ทราบแบบผู้นำของผู้บริหาร ทราบความพึงพอใจในการทำงานของครูภายใต้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีแบบผู้นำต่างกัน ทาความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 900 คน ร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม 2 ฉบับ วัดพฤติกรรมผู้นำ และความพอใจในการทำงานของครู ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ 60.67 เห็นว่าผู้บริหารมีแบบผู้นำมุ่งงานสูงสัมพันธ์สูงร้อยละ 24.56
2. ความพึงพอใจในการทำงานของครูที่มีแบบผู้นำแบบมุ่งงานสูงสัมพันธ์สูงอยู่ในระดับสูง
3. แบบผู้นำของผู้บริหารแบบมุ่งงานสูง-สัมพันธ์สูง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญระดับ .01

ดำรง ฝ่ายพนอม. ความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ที่ต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. ปรินฤพานันท์.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

ผลการศึกษาพบว่า

1. การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนมโดยส่วนรวม และในแต่ละด้าน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
2. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนที่มีสมรรถภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ที่มีวุฒิต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพกับวุฒิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ณัฏ สุธะเสียง. การดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ตลอดจนศึกษาปัญหาความต้องการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และผู้ใช้บริการ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน 31 คน ผู้บริหารโรงเรียน 36 คน และครูผู้สอน 381 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2. ผลการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ตามบทบาทหน้าที่ และ ความสอดคล้องของการดำเนินงานกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อยู่ในระดับน้อย
3. ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและผู้ใช้บริการ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่อง ขาดยานพาหนะจะนำสื่อไปบริการโรงเรียน ขาดงบประมาณ และขาดความร่วมมือจากคณะกรรมการในกลุ่มโรงเรียน ความต้องการของศูนย์วิชาการกลุ่ม และผู้ใช้บริการที่อยู่ในระดับมากได้แก่ เรื่องการมีอัตราค่าแห่งประจำศูนย์ งบประมาณ และยานพาหนะ เป็นต้น

ทองคุณ หงส์พันธ์ และคนอื่น ๆ. การศึกษาแนวทาง เพื่อพัฒนาวิทยาลัยครู (วิทยาลัยครูบุรีรัมย์). งานวิจัย. บุรีรัมย์ : ศูนย์วิจัยและพัฒนา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, 2526

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การปฏิบัติกิจกรรมของวิทยาลัยครู การดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ตลอดจนทัศนคติ จากผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ต้องการให้วิทยาลัยครูผลิตบุคลากรในสาขาวิชาชีพมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะการผลิตครูของวิทยาลัยครูเริ่มถึงจุดที่จะต้องลดปริมาณลง ดังนั้นจึงต้องผลิตบุคลากรในสาขาวิชาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากครู ส่วนการผลิตครูนั้นจำเป็นต้องเน้นในด้านของคุณธรรม และวินัยของความเป็นครูให้มากขึ้น ในด้านการจัดอบรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยครูจัดขึ้นนั้น กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ต้องการให้เป็นการฝึกอบรมระยะสั้น เพราะจะน่าทำให้เกิดความน่าเบื่อ และสิ้น

เปลืองค่าใช้จ่ายมาก

สำหรับในด้านการวิจัย การบริการชุมชน และการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ต้องการให้วิทยาลัยครูมีหน้าที่และบทบาทในทห ๆ ด้าน ทั้งนี้เพราะวิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษา และใกล้ชิดกับชุมชนหรือท้องถิ่นมากที่สุด ดังนั้นวิทยาลัยครูจึงควรเป็นศูนย์กลาง และดำเนินกิจเหล่านี้ให้มีความสมบูรณ์ขึ้น

ทองพูน นาทองบ่อ. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินฎานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความพึงพอใจที่มีต่อพฤติกรรมการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่ 6 ด้าน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารโรงเรียน ของครูใหญ่ทั้ง 6 ด้าน กับความพึงพอใจของครู เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู ต่อพฤติกรรมการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่ จำแนกตามเพศแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า พฤติกรรมการบริหารงานโรงเรียนของครูใหญ่ ด้านวิชาการ อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารงานบุคคลและการเงิน ธุรการ กิจการนักเรียนอยู่ในระดับสูง

ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้ครูใหญ่บริหารงานทุกด้านให้สูงขึ้น และเตรียมฝึกอบรมผู้บริหารรุ่นใหม่ๆไว้ล่วงหน้าด้วย

ห่านอง รังสีปัญญา. แบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เขตการศึกษา 9. ปรินฎานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นผู้บริหารโรงเรียน เขตการศึกษา 9 จำนวน 54 คน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 จำนวน 405 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แล้วใช้แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครู เพื่อวัดพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนพฤติกรรมผู้นำเขตการศึกษา 9 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนระดับค่อนข้างสูงทั้งด้านความสำคัญกับคนและผลผลิต
2. คะแนนพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนด้านความสำคัญกับคนสัมพันธ์กันทางบวกกับด้านผลผลิต
3. ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ.01
4. ครูจากโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหารโรงเรียนด้านความสำคัญกับคนแตกต่างจากความคิดเห็นของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญ -.05
5. ครูจากโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารด้านผลผลิต

ไม่แตกต่างกัน

ธีระ รุณเจริญ และประพันธ์ สุริหาร. ผลกระทบของระบบบริหารการประถมศึกษาใหม่ที่มีต่อการจัดการประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, 2527.

วัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหา 2) เปรียบเทียบผลการจัดการประถมศึกษาปัจจุบันกับก่อน 1 ตุลาคม 2523 3) ศึกษาความคิดเห็นในการบริหารโดยองค์คณะบุคคลและ 4) ศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน โดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูประถมศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และกรรมการของคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัด และคณะกรรมการประถมศึกษาอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 578 คน ผลการศึกษาวิจัยปรากฏดังนี้คือ การปฏิบัติงานของสำนักงาน และคณะกรรมการการประถมศึกษาทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ สอดคล้องกับหลักการ และอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ โดยมีปัญหาในด้านต่าง ๆ เล็กน้อย ส่วนผลการดำเนินการจัดการประถมศึกษาในปัจจุบันดีกว่าก่อน 1 ตุลาคม 2523 ในทุกด้าน และการบริหารโดยองค์คณะบุคคลดำเนินการในระดับปานกลาง นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปี พ.ศ. 2526 เพิ่มขึ้นกว่า ปี 2523 ส่วนผลการเรียนวิชาเลขคณิตปี 2526 ลดลงกว่า ปี 2523 เป็นส่วนใหญ่

ธีระวิทย์ ฤทธิ์เดช. การบริหารอาคารสถานที่ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. ม.ป.ท. : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2521.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและความมั่นคงต่อตัวในการบริหารอาคารสถานที่ของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจงานบริหารอาคารสถานที่ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาศึกษานานาชาติใหญ่ กลาง เล็ก โดยส่วนรวมนั้นแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติระดับ .05 ได้แก่ ความหมายและความสำคัญของงานบริหารอาคารสถานที่ ด้านการคัดเลือกใช้อาคารสถานที่ ด้านการควบคุมดูแลรักษาอาคารสถานที่

ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะแก่ครูใหญ่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นต้นว่าให้แก้ปัญหาการขาดแคลนที่เรียน ด้วยการคัดเลือกอาคารสถานที่ที่พออยู่เป็นห้องเรียนชั่วคราว นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเจ้าสังกัด ช่วยเหลือสนับสนุนงานของแต่ละขนาดด้วย

นิคม เบี้ยวเก็บ. การปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามพระคัมภีร์ของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. ม.ป.ท. : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2533.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียน 6 ด้าน คือ บริหารทั่วไป ธุรการ วิชาการ ปกครองนักเรียน บริการ และโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีภาระสอนและการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโดยส่วนรวมปฏิบัติงานธุรการอยู่ในระดับมาก งานอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูหมวดวิชาสามัญและการทำงานและอาชีพ มีภาระสอนของผู้บริหารสอดคล้องกันคือ ผู้บริหารปฏิบัติงานธุรการอยู่ในระดับมาก งานอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง เล็ก มีภาระสอนและการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสอดคล้องกันคือ ผู้บริหารปฏิบัติงานธุรการอยู่ในระดับมาก ด้านอื่น ๆ ปานกลาง

4. การเปรียบเทียบภาระสอนของครูหมวดวิชาสามัญ และวิชาการทำงานและอาชีพในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ที่มีต่อการบริหารของผู้บริหารงาน 6 ด้านคือ

- ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ภาระสอนของครูหมวดวิชาสามัญและการทำงานอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นบริการด้านแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

- โรงเรียนขนาดกลางตามภาระสอนของครูหมวดวิชาสามัญและการทำงานอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นวิชาการด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

- โรงเรียนขนาดเล็กตามภาระสอนของครูหมวดวิชาสามัญ และการทำงานอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นงานธุรการ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

นิรัตน์ พันธศรี. กระบวนการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษากระบวนการบริหารงานของครูใหญ่ และเปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารระหว่างครูใหญ่โรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง ในการบริหารงาน 5 ด้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 53 ข้อ กลุ่มตัวอย่างคือครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2525 จำนวน 285 คน ครูใหญ่โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 83 คน ขนาดเล็ก 202 คน

ผลการศึกษาพบว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานการบริหารทั้ง 5 ด้าน โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียน ครูใหญ่ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษา ครูใหญ่ปฏิบัติตามกระบวนการบริหารทั้ง 5 ด้านอยู่ในเกณฑ์มาก ที่มากที่สุดคือ กระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงาน และปฏิบัติอันดีสุดท้ายคือ การวางแผนและประสานงาน

นิเวศน์ เศรษฐภักดี. การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น : นโยบายและปฏิบัติ. วิษานิพนธ์. กศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการกำหนดแผนงาน โครงการ การติดตาม ควบคุม กำกับและประเมินผล และศึกษาผลการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่บุคคลากรระดับจังหวัด 18 คน ระดับอำเภอ 70 คน ระดับโรงเรียน 50 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบ

เฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. แผนงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มี 2 โครงการ คือ โครงการส่งเสริมการศึกษานอกระบบที่ใช้อย่างอื่นมากกว่าภาษาไทย และโครงการ เปิดขยายชั้นเด็ก เลื่อนห้องเรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งมุ่งเตรียมความพร้อมให้กับเด็กและส่งเสริมให้เอกชนดำเนินการ

2. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการด้านการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ชั้นเตรียมการเพื่อการกำหนดนโยบาย ขึ้นกำหนดนโยบาย และดำเนินการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3. ผลการทดสอบความพร้อมของนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาจำนวน 10 โรงเรียน ปรากฏว่านักเรียนได้รับคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 68.52 โดยเด็กนักเรียนชายได้คะแนนสูงกว่านักเรียนหญิง เล็กน้อย

บุษช่วย วัดนาคันโทโล. การประเมินสมรรถภาพการบริหาร และ ผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคายเกี่ยวกับ สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในการบริหาร คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหาร ผลการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และเปรียบเทียบผลของการบริหารโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพของผู้บริหารกับผลการบริหารโรงเรียน โดยใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหาร แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของชุมชนกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการบริหารอยู่ในระดับ "ดี" มีคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารและ พฤติกรรมการบริหารอยู่ในระดับ "ดี" และระดับ "มาก" ตามลำดับ
2. ขวัญกำลังใจของครูประถมศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับ "ดี" ความพึงพอใจของชุมชนอยู่ในระดับ "มาก" ส่วนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในระดับ "ค่อนข้างดี"
3. ขวัญกำลังใจของครูและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
4. คุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจของครู คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนและของชุมชน อยู่ในระดับ "ปานกลาง"

บุษรัตน์ แสงดี. การประเมินสมรรถภาพและผลของการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เอกชน ในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินสมรรถภาพและผลของการบริหารในด้านความรู้ความเข้าใจในการบริหาร คุณลักษณะ พฤติกรรมการบริหาร (2) เปรียบเทียบความแตกต่าง ของสมรรถภาพของการบริหารโดยงานเอกสารตามวุฒิ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และลักษณะของโรงเรียน (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพกับขวัญกำลังใจของครู คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

(4) ศึกษาประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ระหว่างสมรรถภาพของการบริหารกับขวัญกำลังใจของครู ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ศึกษาธิการอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 858 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ความรู้ความเข้าใจในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับ"น้อย" ส่วนคุณลักษณะด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถภาพของการบริหารจำแนกตามวุฒิ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และลักษณะของโรงเรียนพบว่า

- ความรู้ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียน จำแนกตามวุฒิ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

- คุณลักษณะ และพฤติกรรมการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และที่ตั้งของโรงเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

- คุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนธรรมดา โรงเรียนคาทอลิก และเพื่อสอนภาษาจีน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพของการบริหาร กับขวัญกำลังใจของครูพบว่า ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจของครูในระดับ "ปานกลาง" พฤติกรรมการบริหารมีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจของครูในระดับ "สูง" และมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของชุมชนในระดับ "ปานกลาง"

บทสรุป เพื่อวิจัย การศึกษาการบริหารงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงสภาพปัจจุบัน และปัญหาความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา และผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา รวมทั้งทัศนคติของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนและผู้ เกี่ยวข้องกับการบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบทดสอบ และแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาานิเทศ์อำเภอ คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา รวมทั้งสิ้น 306 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา 2523 ปฏิบัติได้ในระดับมากความคิดเห็นด้านการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาของประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนที่เป็นครูสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ปัญหาการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นปัญหาในเรื่องงบประมาณ ปัญหาที่คณะกรรมการต้องทำหน้าที่สองอย่างคือ เป็นครูสอนและเป็นคณะกรรมการ ปัญหาโรงเรียนมีขนาดเล็กไม่เท่ากัน และปัญหาวัสดุครุภัณฑ์ ปัญหาเหล่านี้อยู่ในระดับปานกลาง

3. ประธานกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนสูงกว่าคณะกรรมการคนอื่น

4. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มอยู่ในระดับดี

5. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา หัวหน้าการประถมศึกษา และศึกษานิเทศ์อำเภอ มีความเห็นด้วยมากที่สุดในการจัดตั้งกลุ่มแยก เป็นสัดส่วนแน่นอน

ประทีป ศรีพรหม. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งสำเร็จวิชาเอก
การบริหารโรงเรียน ในจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ. งานวิจัย. สุรินทร์ : วิทยาลัยครู
สุรินทร์, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหาร
โรงเรียนในการบริหารงาน ศึกษาความสัมพันธ์ของบทบาทที่ผู้บริหารโรงเรียนคาดหวังกับบทบาทที่ผู้
บริหารโรงเรียนปฏิบัติจริง และองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มประชากร
ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 119 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยปรากฏว่า การคาดหวังในบทบาทตนเองของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาก
และการปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ของบทบาทที่คาดหวังกับ
บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนมีในระดับปานกลาง และองค์ประกอบในด้านเพศ ระดับตำแหน่ง
อายุ ขนาดของโรงเรียน ไม่มีผลกระทบต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียน

ประพันธ์ พลเยี่ยม. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ความทัศนะของผู้ช่วยผู้
บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. ปรินฤพนธ์.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้ช่วยผู้บริหารจำนวน 64 คน ครูจำนวน 371 คน สุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือคือแบบสอบถาม
ถามตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวมของผู้บริหารตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหารอยู่ในระดับ
มากที่สุด ความทัศนะอยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณลักษณะส่วนตัวผู้บริหาร ความทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหารอยู่ใน
ระดับมากที่สุด ทัศนะของครูอยู่ในระดับมาก
3. คุณลักษณะที่พึงมีด้านอาชีพของผู้บริหารตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหารอยู่ในระดับมาก และครูใน
โรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ประภาพร ศรีตระกูล และคนอื่น ๆ. ศึกษาการจัดการในโรงเรียนชุมชน : กรณีเฉพาะโรงเรียน
บ้านดงบังพัฒนา. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี (case study) มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาองค์
ประกอบที่ทำให้โรงเรียนชุมชน ประสบความสำเร็จ กลุ่มผู้วิจัยได้เลือกเอาโรงเรียนบ้านดงบังพัฒนา
ตำบลน้ำปลี อำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นสถานที่สำหรับทำการศึกษา การวิจัยในท้องที่
ได้ดำเนินการในระหว่างเดือนตุลาคม 2527 ถึง กุมภาพันธ์ 2528 และเดือน กรกฎาคม ถึงสิงหาคม
2528 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ และศึกษาเอกสาร นอก
จากนี้ขณะอยู่ในท้องที่ยังได้ทำการสังเกตปรากฏการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลในภาคสนามมีแบบ กล้องถ่ายรูป หัวข้อในการสัมภาษณ์ และแบบบันทึกภาคสนามของนักวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า องค์ประกอบที่ทำให้โรงเรียนชุมชนประสบความสำเร็จคือ สภาพชุมชน สภาพอาคารรับรูของชุมชน ลักษณะผู้นำ ลักษณะการจัดการ และ การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น

ประมวล โสภพร. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ช่วยบริหารฝ่ายธุรการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชา มีความคิดเห็นตรงกันว่าผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการโรงเรียนมัธยมศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยบริหารและงานต่าง ๆ ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

2. ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชา และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าหัวหน้าหมวดวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ ทั้งโดยส่วนรวมและ เป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประเสริฐ ช่างส์. ปัญหาการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสำรวจหาระดับปัญหาการบริหารงานของครูใหญ่ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนของครูใหญ่ ซึ่งแตกต่างกันด้านประสบการณ์ วุฒิ และพื้นความรู้

จากผลการศึกษาพบว่า ครูใหญ่มีปัญาการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และวิเคราะห์เป็นรายด้านการบริหารโรงเรียน พบว่า ปัญหาการบริหารธุรกิจการเงิน และการบริหารอยู่ในระดับมาก และถือได้ว่าเป็นปัญหาค้นกันหนึ่ง

การวิจัยพบว่า ครูใหญ่ที่มีความแตกต่างกันในด้านประสบการณ์ วุฒิ และพื้นฐานการศึกษาอบรม ในด้านวิชาการบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ปรีชา เสนารัตน์. การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ในการจัดสภาพแวดล้อมภายใน

และภายนอกห้องเรียน บุคลากร การจัดกิจกรรมการสอน สื่อการสอน การได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานราชการและชุมชน และความพร้อมในการจัดการของโรงเรียน (2) ศึกษาผลการจัดการที่มีต่อนักเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียน (3) ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนส่วนใหญ่จัดห้องเรียนชั้นเด็กเล็กและอนุบาลในอาคารเรียนถาวรร่วมกับห้องเรียนอื่น สำหรับสนามเด็กเล่นอยู่ในเขตที่ดินต้องปรับปรุงแก้ไข สำหรับผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์บริหารงานศึกษา และเคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาค้นคว้า

2. ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอน 1-4 ปี และเคยผ่านการอบรมมาแล้ว ส่วนการจัดทำบันทึกการสอนนั้นอยู่ในระดับน้อย ด้านการประชุม โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการประชุมชี้แจงนโยบาย แนวทางการจัดการศึกษาให้ชุมชนได้ทราบ

3. โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากอนามัยในการตรวจสอบสภาพนักเรียน

4. โรงเรียนส่วนใหญ่ให้บริการอาหารกลางวันแก่นักเรียนโดยการขายอาหาร และให้นักเรียนนำมาจากบ้าน

5. ด้านปัญหาการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน เช่น ไร้ที่จะทำอื่นไม่เพียงพอ

6. ผลการประเมินการจัดการศึกษาอาจสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในและนอกห้องเรียน ประสิทธิภาพความรู้ของบุคลากร ความพร้อมของโรงเรียน การสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานราชการอื่น เอื้อต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

7. ผลการทดสอบความพร้อมของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีคะแนนสูงสุดที่สุดในด้านภาษาและการฟัง

ปรีชา หมอนทอง. บทบาทของนายอำเภอในการบริหารการศึกษาประชาสัมพันธ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษานโยบายและหน้าที่ของนายอำเภอ ในการบริหารการศึกษาประชาสัมพันธ์ และอุปสรรคตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของนายอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัยพบว่า นายอำเภอมีบทบาทมากในการบริหารการศึกษาประชาสัมพันธ์ ส่วนปัญหาในการปฏิบัติงานเกิดจากการกิจของนายอำเภอมีมากมาย บุคลากรในการปฏิบัติงานก็มีน้อย ทางด้านเงิน การสนับสนุนก็มีน้อย ขาดยานพาหนะ การรวบรวมข้อมูลทางการศึกษาได้รับการเอาใจใส่มีน้อยและมีปัญหาเกี่ยวกับผู้ก่อการร้าย

ปรีดา พุ่มเพ็ง. ความสัมพันธ์ระหว่างแบบการตัดสินใจของครูใหญ่กับบรรยากาศของโรงเรียนประถมศึกษา
บาล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบการตัดสินใจของครูใหญ่ กับ
บรรยากาศของโรงเรียนประถมศึกษาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษาบาล
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 10 โรงเรียน จำนวนครู 338 คน

ผลการศึกษาพบว่า แบบการตัดสินใจของครูใหญ่ ไม่มีความสัมพันธ์กับบรรยากาศของโรงเรียน
และพบว่า แบบการตัดสินใจของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาบาลส่วนใหญ่ เป็นแบบประชาธิปไตยทั้งตาม
สภาย เมื่อพิจารณาตามแบบการตัดสินใจของครูใหญ่แล้วพบว่า การตัดสินใจแบบอัคราธิปไตย บรรยากาศ
ของแนวโน้มเป็นแบบบิค แบบประชาธิปไตยเป็นแบบอิสระ และตัดสินใจแบบตามสภาย บรรยากาศเป็น
แบบสนิทสนมคุ้นเคย

นิศักดิ์ คัมพ์เจริญรัตน์. อิทธิพลของปัจจัยคัดสรรทางการบริหารโรงเรียนที่มีต่อคุณภาพของนักเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10.
ปรินทิพินันท์. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและนำเสนอแผนภูมิเส้นทาง สำหรับอธิบายอิทธิพลทางตรง
และอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยคัดสรรทางการบริหารโรงเรียน 5 ปัจจัย คือคุณภาพการสอนของครู ขวัญ
และกำลังใจของครู ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหาร และ
สภาพความเจริญของชุมชนที่มีต่อคุณภาพของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพการสอนของครูส่งอิทธิพลโดยตรงต่อคุณภาพของนักเรียนกลุ่มทักษะ ภาษาไทย -
คณิตศาสตร์ สูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ
2. ลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนส่งอิทธิพลโดยตรงต่อคุณภาพของนักเรียน กลุ่มสร้าง
เสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ
3. คุณภาพการสอนของครู และคุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน เป็นปัจจัย 2 อันค้ำ
แรกที่ส่งอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพของนักเรียน สูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ

เผ่า วัชรเมฆลา. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับขวัญกำลังใจของครู คุณภาพของนักเรียนและความพึงพอใจของชุมชน. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้ความเข้าใจในการบริหาร คุณลักษณะของผู้บริหาร พฤติกรรมของผู้บริหาร ขวัญกำลังใจของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อยู่ในระดับดี
2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ และการวิเคราะห์พบว่า
 - ความรู้ความเข้าใจในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับขวัญกำลังใจของครู และไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความพึงพอใจของชุมชน
 - ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับขวัญกำลังใจของครูและมีความสัมพันธ์กับนักเรียนต่ำ
 - พฤติกรรมการบริหารของครูบริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
3. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนพยากรณ์ขวัญกำลังใจของครู คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 55 ร้อยละ 39 และร้อยละ 9 ตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนพยากรณ์ความพึงพอใจของชุมชนได้ร้อยละ 5 เป็นต้น

พิระพงษ์ ไพรินทร์. สถานภาพและปัญหาในการวางแผนการบริหารโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการวางแผนการบริหารโรงเรียนเทศบาลเมืองขอนแก่น (2) ศึกษาปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความต้องการในด้าน การวางแผนการบริหารโรงเรียน (3) ศึกษาสมรรถภาพด้านความรู้ พฤติกรรม และคุณลักษณะที่เอื้อต่อการวางแผนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 138 คน ประกอบด้วยผู้บริหารเทศบาล ผู้บริหารโรงเรียน ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนระดับเทศบาลและระดับโรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดทำแผนบริหารของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงเรียน
2. ผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรมในการวางแผนแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการปฏิบัติตามแผนและการควบคุม กำกับติดตาม และการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย
3. ผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนมีความคิดเห็นว่ามีปัญหา อุปสรรคในการวางแผนการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
4. ผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน มีความต้องการในการปรับปรุงกิจกรรมการวางแผนรวมทุกข้อในระดับ "มากที่สุด"
5. ผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนมีความคิดเห็นว่าสมรรถภาพด้านความรู้ พฤติกรรม และคุณลักษณะที่เอื้อต่อการวางแผนของผู้บริหารมีอยู่ในระดับมาก

เพชร เหมื่อนพันธ์. การบริหารงานฝ่ายปกครองในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตการศึกษา

11. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาการจัดโครงสร้างการบริหารงานของฝ่ายปกครอง ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ผลการปฏิบัติงาน และความต้องการเกี่ยวกับการบริหารฝ่ายบริหาร และเพื่อ เสนอรูปแบบการจัดโครงสร้างการบริหารงานของฝ่ายปกครอง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีจำนวน 560 คน รวบรวมข้อมูลโดยวิเคราะห์เอกสาร และใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตการศึกษา 11 ได้จัดโครงสร้างการบริหารงาน โรงเรียนออกเป็น 5 รูปแบบ จัดภารกิจของงานในฝ่ายปกครองออกเป็น 4 ประเภท คือ งานการจัดบุคลากรในฝ่ายปกครองให้รับผิดชอบงานในฝ่ายปกครอง งานการจัดองค์การนักศึกษา งานพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนโดยตรง และ งานพิเศษอื่น ๆ ที่ฝ่ายปกครองได้มอบหมายจากผู้บริหาร

2. จากการศึกษาการบริหารงานของฝ่ายปกครอง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ด้านควบคุมแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนและ ด้านส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์พบว่า ฝ่ายปกครองได้ปฏิบัติงานทุกด้านในระดับ มากและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3. การเสนอรูปแบบโครงสร้างงานฝ่ายปกครองได้เสนอเป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ โครงสร้างสายการบริหารงานฝ่ายปกครอง ภาระกิจของงานฝ่ายปกครอง และองค์การนักเรียน 3 องค์การคือ คณะกรรมการนักเรียน/สภานักเรียน คณะนักเรียน/สี และคณะกรรมการชั้นเรียน

ไพรัช กันสุทธิ. อิทธิพลของปัจจัยคัดสรรทางการบริหารโรงเรียนที่มีต่อคุณภาพของนักเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 9. ปรินทิพนธ์.

กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและนำเสนอแผนภูมิเส้นทาง สำหรับอธิบายถึงอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยคัดสรรทางการบริหารโรงเรียน 5 ประการ ที่มีต่อคุณภาพของนักเรียนประถมศึกษา สังกัด สบช. เขตการศึกษา 9 ประชากรที่ใช้ศึกษา เป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สบช. เขตการศึกษา 9 ที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 510 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มี 80 ข้อ

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้คือ

1. ความสามารถในการบริหารโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพนักเรียน
2. สภาพความเจริญของชุมชนมีอิทธิพลโดยตรงต่อคุณภาพของนักเรียน
3. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารโรงเรียนทั้ง 5 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อคุณภาพของนักเรียนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ ภาษาไทย น้อยมาก

4. สภาพความเจริญของชุมชนมีอิทธิพลโดยตรงต่อคุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหาร
5. คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถ
6. ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อขวัญกำลังใจ
7. ขวัญและกำลังใจของครูมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพการสอนของครูสูงกว่าปัจจัยอื่น

มนตรี ศรีราชเลา. ความต้องการในการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหาร อาจารย์
และข้าราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหาร อาจารย์ และข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคามมีความต้องการวิธีการสื่อสาร ทางสายลับต่อกันที่บันทึกข้อความอยู่ในระดับมาก
 2. ความสนใจในชนิดของข่าวสารของบุคคลทั้งสาม กลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการ ข้าราชการทางวิชาการ ข้าราชการ และข้าราชการ และข้าราชการ
 3. การสื่อสารคำพูดคุยทางวาจาให้ความสนใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 กลุ่ม
 4. ลักษณะการสื่อสารในองค์การ ตามความต้องการของบุคคลทั้ง 3 กลุ่มคือรูปแบบการสื่อสารที่เป็นทางการ ทำให้เกิดประสิทธิภาพและมีระเบียบแบบแผนมีความต้องการในระดับมาก
 5. ผู้บริหาร อาจารย์ และข้าราชการมีความต้องการในการสื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้านการรับข่าวสารและด้านลักษณะการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- ผู้บริหาร อาจารย์ และข้าราชการ มีความต้องการในการสื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้านวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มาลี อังคนานุกิต. พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำสตรีของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างกลุ่มผู้นำซึ่งดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามวัดพฤติกรรมภาวะผู้นำ เอ็มเอสคิตี

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนต่างก็ปรากฏเป็นแบบนักพัฒนาเหมือนกันซึ่งมาใช้กับงานบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี

การเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับมิติภาวะผู้นำทั้ง 3 มิติ คือมิติสัมพันธ มิติมิตรสัมพันธ์ และมิติประสิทธิผล ปรากฏว่าผู้บริหารสตรีที่ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน มีพฤติกรรมภาวะผู้นำทั้ง 3 มิติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ยงยุทธ ทิพรส. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด ความทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนและข้าราชการครูสายผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ. ปรินทิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการ
ครูสายผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด 2 ด้านคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ความสามารถ
ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด โดยส่วนรวมทุกด้าน ความ
ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการ ครูสายผู้สอน อยู่ในระดับความต้องการมากที่สุด และคุณ
ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ ความสามารถอยู่ในระดับความต้องการมากที่สุด
2. ความทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน มีความต้องการด้านคุณธรรม จริยธรรม
และความรู้ความสามารถมากที่สุด
3. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถ ข้าราชการครูสายผู้สอน มีทัศนะ
ในระดับความต้องการสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุพมาส โชคสิริรักษ์. แบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ความความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินทิพนธ์. กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและหา
ความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำ ด้านให้ความสำคัญกับคนและด้านให้ความสำคัญกับผลผลิตของผู้บริหารโรงเรียน
ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. แบบผู้นำด้านให้ความสำคัญกับคน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง
และขนาดใหญ่เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีแบบผู้นำอยู่ในระดับสูง
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความเห็นสอดคล้องว่า แบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถม
ศึกษากำหนดให้ความสำคัญกับคนและผลผลิตมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01
3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและครูสังกัดการประถมศึกษาร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นเกี่ยว
กับให้ความสำคัญกับคนและความสำคัญทางผลผลิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ.05

รุ่งศักดิ์ ห้องกงลาด. การประเมินสมรรถภาพการบริหารของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 11.
ปรินทิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
2519.

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า สมรรถภาพการบริหารของศึกษาธิการอำเภอด้านบุคลากร วิชาการ
ธุรการและความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับกลาง ผลการวิเคราะห์ข้อหว่ามิศึกษาธิการอำเภอยัง

ปฏิบัติน้อย ควรปรับปรุง โดยเฉพาะด้านวิชาการ ผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอ ที่มีวุฒิ อายุ ประสบการณ์ต่างกัน ก็มีสมรรถภาพการบริหารไม่แตกต่างกัน บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับ สมรรถภาพการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ

เรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการในการวางแผนของสถานศึกษา เอกชน สายสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการวางแผนของสถานศึกษาเอกชน สายสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียน 86 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสำรวจและแบบสอบถามความคิดเห็น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 60.18 ระบุว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีองค์กรหรือหน่วยงานวางแผนโดยเฉพาะให้ฝ่ายธุรการเป็นผู้จัดทำแผนของโรงเรียน การจัดระบบข้อมูลที่เป็นเพื่อการวางแผน ระบุว่าให้ผู้บริหารจัดทำแผน เป็นผู้จัดทำข้อมูล จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 47.13 มีการให้ความรู้เรื่องการเขียนโครงการ แก่บุคลากรก่อนการวางแผน จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 95.23

2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียนมากกว่าชุมชนมากกว่าหนดปัญหาจลลาคับความสำคัญของปัญหา

3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีเตรียมบุคลากรก่อนการปฏิบัติงาน

4. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการติดตามประเมินผล เมื่อสิ้นสุดโครงการ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 80.52 มีการรายงานผลการปฏิบัติการให้ผู้บริหารทราบ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 64.58 มีการนำผลจากการรายงานไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการต่อเนื่องในปีต่อไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 81.33

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการวางแผน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ในขั้นเตรียมการก่อนการวางแผน ส่วนขั้นอื่น ๆ มีปัญหาระดับปานกลาง

วิจิต จานงประโคน. กระบวนการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2526.

จุดมุ่งหมายการวิจัยเพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 11 ในด้านการบริการ 7 ด้านคือ การวางแผน การจัดรูปงาน การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงานและงบประมาณ

ผลการศึกษา พบว่า ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 11 ปฏิบัติงานตามกระบวนการการบริหารงานทั้ง 7 ด้านอยู่ในเกณฑ์มากคือ การอำนวยการ การวางแผน การจัดรูปงาน การประสานงาน การปฏิบัติงานที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางคือ งบประมาณ บริหารงานบุคคล การรายงาน นพบว่าบริหารงานที่อยู่ในเกณฑ์น้อย

วินัย นราภิรมย์. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์กับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร วิทยาลัยพลศึกษา. ปรินฎานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นอาจารย์ที่สอนประจำในวิทยาลัยพลศึกษาทั้ง 17 แห่งทั่วประเทศในปีการศึกษา 2529 จำนวน 348 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารวิทยาลัยพลศึกษาจากการรับรู้ของอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง
2. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารวิทยาลัยพลศึกษาคำนึงความสัมพันธ์กับด้านกิจสัมพันธ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง
4. ความพึงพอใจในการทำงานไม่ว่าจะจำแนกตามวุฒิพลศึกษา วุฒิอื่น ๆ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมผู้นำด้านกิจสัมพันธ์และกิจสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01
5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับพฤติกรรมผู้นำด้านกิจสัมพันธ์และกิจสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน

วิยะดา รัตนเพชร. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพและความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครู และคุณภาพของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. ปรินฎานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การศึกษาครั้งนี้ เพื่อ 1) ประเมินสมรรถภาพและความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครู 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพของผู้บริหารด้านความรู้ความเข้าใจ และคุณลักษณะผู้บริหาร พฤติกรรมการบริหาร ความเป็นผู้นำ

กลุ่มตัวอย่างเป็น หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ คีรีจานิเทศน์ ผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ นักเรียน ชั้น ป.6 จำนวน 2,934 คน ใช้แบบประเมิน แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้ความเข้าใจการบริหารของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารส่วนใหญ่มีคุณลักษณะและความเป็นผู้นำในระดับดี
3. ขวัญกำลังใจอยู่ในระดับดี
4. คุณลักษณะผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับดี
5. ความรู้ความเข้าใจการบริหารสัมพันธ์กับผลการเรียนค่อนข้างต่ำ
6. คุณลักษณะผู้บริหารสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจครูในระดับปานกลาง และพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจครูในระดับปานกลาง
7. ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจของครู และลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในระดับ ปานกลาง

วิลาวัลย์ คันทนะพงษ์. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความคิดเห็นตรงกันว่า โรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปฏิบัติงานด้านวิชาการระดับมากในด้านกระบวนการบริหารวิชาการ หลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนในด้านการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียน 9 ด้าน พบว่าความคิดเห็นด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอน การนิเทศ กิจกรรมเสริมหลักสูตร แนวโน้ม การวัดและการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. ในการศึกษาปัญหา และ อุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย ถึงน้อยที่สุด

วีระ พลอยครบุรี. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้รับเลือกเป็นโรงเรียนดีเด่น เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นมีการจัดทำเอกสารหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครูและเอกสารทางวิชาการให้ครูใช้อย่างเพียงพอ ผู้บริหารและครูได้ออกพบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง เพื่อประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร โรงเรียนสนับสนุนให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนและจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนาสื่อการสอนเพิ่มเติมและติดตามประเมินผลการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีห้องสมุดในโรงเรียน มุมหนังสือประจำชั้น และจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ผู้บริหารและครูหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยการเยี่ยมเยียนชั้นเรียน สังเกตการสอน และจัดกิจกรรมนิเทศอื่นให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน มีการตั้งคณะกรรมการวางแผนงานวิชาการของโรงเรียน และมีการจัดฝึกอบรมทางวิชาการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

วิระกุล ชายผา. การวิเคราะห์ระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์.
ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์เกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนของ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเรื่องหลัก ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. การระกิจการวางแผนและลักษณะสารสนเทศที่จำเป็นจะต้องใช้ในการวางแผนในระดับมหา
วิทยาลัย

2. สภาพระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนและสภาพสารสนเทศโดยส่วนรวมของวิทยาลัย

3. การออกแบบและนำเสนอรายละเอียดระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนมหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีระบบการวางแผนที่ได้รับการกำหนดมาจาก
หน่วยงานระดับสูงขึ้นเป็นส่วนใหญ่มักจะเป็น โครงสร้างของระบบตัวบ่อน หรือแม่แค่กระบวนการใน
การวางแผน ส่วนข้อมูลเพื่อการวางแผนนั้น ข้อมูลหลัก ๆ ได้ถูกกำหนดมาจากหน่วยเหนือ เมื่อนำแบบ
กรอกต่าง ๆ มาวิเคราะห์ก็จะทำให้เห็นลักษณะของข้อมูลหรือสารสนเทศที่จะใช้คามกิจกรรมในชั้นคอน
ของการวางแผนชัด และสามารถจะนำมาสร้างระบบการรองรับ เพื่อการเตรียมข้อมูลได้เป็นอย่างดี ข้อ
มูลที่เด่นชัดได้แก่ การประเมินแผนระยะ 5 ปี ซึ่งคณะกรรมการวางแผนระดับทบวง ได้ออกแบบไว้
49 แบบ สำหรับผลการออกแบบระบบข้อมูลเพื่อการวางแผน ผู้วิจัยมุ่งเพื่อแก้ปัญหาที่สำรวจสภาพเป็น
สำคัญ การนำผลไปใช้จะต้องได้รับการพิจารณาปรับปรุงอีก โดยเฉพาะการนำไปใช้กับระบบคอมพิวเตอร์
นั้นจะต้องศึกษาเพิ่มเติมอีก

ศิริ เจริญชัย. การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถม
ศึกษาในเขตบริการทางวิชาการของวิทยาลัยครูนครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา :
วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2533.

คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อสมรรถภาพทางการบริหาร และอยู่ในเกณฑ์ที่ควรได้รับการ
พัฒนา จำนวน 9 ประการ ได้แก่ ความฉลาดรอบรู้ ความมั่นใจในตนเอง ความกล้าตัดสินใจ ความต้อง
การความสำเร็จในอาชีพ ความปรารถนาในสิ่งที่ตนนึกคิด ความมียึดมั่นในตำแหน่ง ความมุ่งมั่นในครี
สสัมพันธ์ ความมุ่งมั่นสนใจใฝ่อาษา และความเข้มแข็งแน่นอนวล ส่วนสมรรถภาพทางการบริหารงานของผู้
บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในเกณฑ์ที่สมควรได้รับการพัฒนาทั้ง 6 ด้าน และเมื่อนำเรื่องที่ควรได้
รับการพัฒนาเหล่านี้ ไปถามถึงวิธีการจัดกิจกรรมการพัฒนาจากวิทยากรฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาแล้ว
ปรากฏว่า มีวิธีการต่าง ๆ หลายประการ เช่น การบรรยาย การอภิปราย การศึกษาคูงาน การ
ศึกษกรณีตัวอย่าง การศึกษาจากเอกสาร และการฝึกอบรมมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น

ศิริ เจริญชัย. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับผลงานของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับผลงานของ
วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของพฤติกรรมผู้

นพ.เบญจมาภรณ์ และมุ่งสัมพันธ์กับผลงานของวิทยาลัยครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ อาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2520 จำนวน 323 คน กระจายให้ครอบคลุมตามการบริหารจัดอันดับ มี 2 คอนคือ คอนแรกเป็นแบบสอบถาม LBDQ มุ่งประเมินพฤติกรรมผู้นำ คอนสองเป็นแบบสอบถามผลงานของวิทยาลัยครูมุ่งวัดผลงานด้านบริหาร วิชาการ กิจการนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำทั้งสองแบบและผลงานของวิทยาลัยครู มีคะแนนเฉลี่ยระดับปานกลาง วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้นำแบบมุ่งงานมากกว่าแบบสัมพันธ์.

ทำให้ได้ข้อเสนอนี้ว่า กรมการฝึกหัดครูควรค่าในการพัฒนาและหาความเป็นผู้นำให้แก่อธิการวิทยาลัยครู โดยมุ่งงานให้มาก เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและผลงานที่ได้รับ

ศิริ ชีวาลย์ปรีชา. สภาพและปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 11.

วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ ปรากฏว่า สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ ณ ที่ว่าการอำเภอ จัดแผนภูมิการบริหารงาน จัดบัญชีเทศและบัญชียกเทศ ให้คำปรึกษาแก่บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ จัดประชุมประจำเดือนเพื่อชี้แจงและนิเทศงาน จัดรวมข้อมูลทางการศึกษา ตลอดจนจัดแข่งขันกีฬาหน้าโรงเรียน

2. ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอพบว่า งานบริหารทั่วไปมีปัญหาคือ สถานที่คับแคบ มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ มักมีการจัดเอกสารและข้อมูลไม่เป็นระบบ ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตเอกสาร นอกจากนี้ทั้งด้านวิชาการ ยังพบว่าขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่มีงบประมาณดำเนินการตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ อำนาจของศึกษาธิการอำเภอในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาไม่ชัดเจน โครงสร้างการบริหาร เป็นอุปสรรคต่อการติดตามผลของศึกษาธิการอำเภอ เป็นต้น

สภาพร หันธมณี. บทบาทและคุณลักษณะของรองอธิการฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยครู การศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และหัวหน้าคณะวิชาเกี่ยวกับ บทบาทและคุณลักษณะของรองอธิการฝ่ายวิชาการที่ควรจะเป็น ความคิดเห็นของรองอธิการวิทยาลัยเกี่ยวกับเกณฑ์ในการคัดเลือกรองอธิการฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยครู ผลการวิจัยปรากฏว่า

ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทที่ควรจะเป็นของรองอธิการฝ่ายวิชาการ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และหัวหน้าคณะวิชา อาจแบ่งได้ 6 หมวดคือ บทบาทด้านบริหารบุคลากรทางวิชาการ การวางแผนโครงการและกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนงานและปรับปรุงการเรียนการสอน การให้บริการและความช่วยเหลือ การติดตามและประเมินผลงานมนุษยสัมพันธ์ และการประสานงาน พบว่า บทบาทที่รองอธิการฝ่ายวิชาการกระทำแบ่ง เป็น 5 หมวด คือ คุณลักษณะ ความรู้ความสามารถ ความสัมฤทธิ์ผล ความรับผิดชอบ

ชอบ มนุษย์สัมพันธ์ การวางแผน ความคิดเห็นต่อการรองรับการส่วนใหญ่เหมือนเกณฑ์ของอธิการวิทยาลัยในการ คัดเลือกรองรับอธิการวิชาการ

สมคิด พิงสุข. ความคิดเห็นของผู้บริหารของสถานศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อ สมรรถภาพการสอนวิชาชีพของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชา ช่างอุตสาหกรรม ที่มีต่อสมรรถภาพการสอนวิชาชีพของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรม อาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชาช่าง อุตสาหกรรม ที่มีต่อการสอนวิชาชีพครูช่างอุตสาหกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสอบ ถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม uly ใช้ t-test วิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมมีความคิดเห็นว่าดีมาก
2. เมื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชาช่าง อุตสาหกรรมที่มีต่อสมรรถภาพการสอนวิชาชีพของครูช่างอุตสาหกรรม มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ

สมชาย สิงห์บุญชัย. พฤติกรรมการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยโสธร. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ทราบพฤติกรรมการบริหารงานของ ผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา ตามทัศนะของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยโสธร และเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูประถมศึกษา ที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จ. ยโสธร ทั้งส่วนรวมและจำแนก อยู่ในระดับดีมาก
2. พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูประถม ศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน บริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ ว่าจะเป็นทัศนะโดยส่วนรวม หรือแยก เป็นรายด้าน

สมพร คำนาง สุพรรณ มีเทศน์ และเลิศชัย สอนสุภาพ. การศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริม-
ประสิทธิภาพด้านความรู้รอบตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตชนบทตากจน จังหวัด
อุตรธานี. งานวิจัย. อุตรธานี : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรธานี, 2531.

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยคือ

1. สร้างโปรแกรมเสริมประสิทธิภาพด้านความรู้รอบตัว ในกลุ่มสร้างเสริมประสิทธิภาพชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วยที่ 4-6

2. ทดสอบของโปรแกรมที่สร้างขึ้น โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้าง
เสริมประสิทธิภาพชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้โปรแกรมเสริมประสิทธิภาพด้านความรู้
รอบตัว กับนักเรียนที่ไม่ได้ใช้โปรแกรมเสริมประสิทธิภาพด้านความรู้รอบตัว

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้โปรแกรมเสริมประสิทธิภาพด้านความรู้รอบตัว กลุ่มสร้างเสริม
ประสิทธิภาพชีวิต ได้คะแนนเฉลี่ย 13.63 สูงกว่า นักเรียนที่ไม่ได้ใช้โปรแกรมเสริมประสิทธิภาพ
ด้านความรู้รอบตัว ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ย 9.93 และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
เรียนที่ใช้มีความรู้เพิ่มเติมมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้ สามารถนำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน กลุ่มสร้างเสริมประสิทธิภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมศักดิ์ ผดุงจิตร. สถานภาพและการปฏิบัติงานของประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา สถานภาพและความต้องการของประธานกรรมการกลุ่ม
โรงเรียน ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ตามระเบียบคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2523 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ
ประธาน และทัศนคติของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของประธานกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

1. ประธานกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ในโรงเรียนขนาดเล็ก
มีประสบการณ์การเป็นประธานกลุ่มโรงเรียนมาแล้ว และเต็มใจพร้อมที่จะเป็นประธานกลุ่มโรงเรียน
ในระดับมาก ส่วนใหญ่ต้องการอยู่ในตำแหน่งวาระละ 2 ปีการศึกษา ต้องการให้มีที่ทำการกลุ่มโรงเรียน
เป็นเอกเทศ พร้อมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ และต้องการเงินเดือนตอบแทนในการปฏิบัติงาน

2. ประธานกลุ่มโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนเฉลี่ยร้อยละ 68.20

3. ประธานกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมาก

4. กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ประธานกลุ่มโรงเรียนประพฤติดำเนินด้านการครองตน การครอง
คน และครองงาน อยู่ในระดับ มาก และมีความคิดเห็นต่อการประพฤติดำเนินบางเรื่องแตกต่างกัน

สมาน จงอ้อมกลาง. มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในทัศนะของครูสังกัดกรมสามัญ
จังหวัดนครราชสีมา. ปรินทิพ. กศ.ม. ม.ป.ท. : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
มหาสารคาม, 2526.

ความมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อจะทราบถึงมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
ทัศนะของครูว่า อยู่ในระดับไหน ทั้งโดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดโรงเรียน สถานภาพสมรส เพศ
และวิทยุติของครู กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ทำล้งปฏิบัติการ
ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 จำนวน 335 คน ได้มาโดยสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือคือแบบสอบถาม
มาตราส่วนประมาณค่าวัดมนุษยสัมพันธ์ แบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ซึ่งสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ว่า

1. มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
2. มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารในทัศนะของครู โรงเรียนใหญ่ กลาง เล็ก ครูโสด ครูสมรส
ครูชาย ครูหญิง และวิทยุติค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูวิทยุติสูง อยู่ในระดับสูง
3. ครูโสด ครูสมรส ครูชายและหญิง ที่มีวิทยุติค่าและสูง มีทัศนะไม่แตกต่างกัน
4. ครูวิทยุติสูงและค่ามีทัศนะต่อผู้บริหารโรงเรียน วิทยุติสูงไม่แตกต่างกัน และนี้ครูที่มีวิทยุติสูง
และค่ามีทัศนะต่อผู้บริหารโรงเรียนวิทยุติค่าแตกต่างกัน

สวาท ภูบาลแสน. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของนักการเมือง
ที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
ปรินทิพ. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2529.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 131 คน สุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัยได้แก่แบบสอบถามวัดความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับนักการเมือง จำนวน 48 ข้อ แยก เป็น 5
ด้านคือ วิชาการ บุคลากร ธุรการ กิจการนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แล้ว
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับอิทธิพลนักการเมือง ส่งผลระทบต่อการ
บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำ
2. ผู้บริหารโรงเรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ มีอิทธิพลด้านวิชาการความสัมพันธ์
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเห็นว่านักการเมืองมีอิทธิพลด้านธุรการ กิจการ
นักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. อิทธิพลด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สะอาด ธรรมวัตร. การศึกษาบทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ความทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง.
ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2529.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม ความทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียน โดยศึกษาทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริงในแต่ละด้านอยู่ในเขตพื้นที่กลาง

1. ผู้ช่วยผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียน มีทัศนะต่อบทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนตามที่ได้ปฏิบัติจริงในแต่ละด้านอยู่ในเขตพื้นที่กลาง
2. บทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง
3. บุคคลทั้งสาม มีทัศนะต่อบทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวัง
4. ครูที่มีอายุ และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุ และอาชีพต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สัมฤทธิ์ เจริญดี. การบริหารโดยองค์คณะบุคคล : กรณีผู้แทนข้าราชการครู โดยคณะกรรมการ การ
ประถมศึกษาอำเภอ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยนี้มุ่งประสงค์เพื่อ ศึกษาเทคนิควิธีการหาเสียง เหตุผลในการตัดสินใจเลือกผู้แทนข้าราชการครูเข้ามาบริหารงาน พฤติกรรมการปฏิบัติงานความอ่อนน้อมถ่อมตัวของผู้แทนข้าราชการครู ความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนข้าราชการครูและความคิดเห็นต่อระเบียบการ เลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครู ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. เทคนิควิธีการหาเสียงของผู้แทนครูได้แก่ การพูดคุย ถามทุกข์สุข เชิญชวนให้ผู้มีสิทธิ์ไปเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครู ซึ่งผู้เลือกจะพิจารณาจากการเป็นคนดี ซื่อสัตย์สุจริต มีนโยบายชัดเจนในการปฏิบัติงาน เป็นคนกล้าพูดกล้าแสดงออกและมีบุคลิกภาพดี
2. พฤติกรรมที่ผู้แทนข้าราชการครูมี กบอ. ใช้ในการประชุมได้แก่ ยอมรับความคิดเห็นของเสียงข้างมาก ตัดสินใจโดยยึดระเบียบกฎเกณฑ์ โดยใช้ระบบคณะกรรมการ เคารพความคิดเห็นของคนอื่น
3. ผู้แทนข้าราชการครู กบอ. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มีกฎหมายกำหนด คือ พิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการ
4. กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับระเบียบการเลือกตั้งผู้แทนครู ในคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 มีบางข้อที่ควรปรับปรุง เช่น คุณสมบัติ และวุฒิของผู้สมัคร

สิงห์ทอง สิงห์พรพงศ์. ความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษากับบรรยากาศองค์การโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์. ปรินฤพานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2531 จำนวน 29 โรงเรียน 29 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 29 โรงเรียนพบว่าเป็นแบบอัคราธิปไตยมากที่สุด 12 คน รองลงมาคือ แบบประชาธิปไตย และเสรีนิยม
2. บรรยากาศองค์การโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 29 โรงเรียน เป็นแบบเข้มเขามากที่สุด
3. การหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 3 แบบ มีความสัมพันธ์กับคะแนนองค์ประกอบของบรรยากาศองค์การโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 4 มิติ
4. ผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 แบบ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุจินต์ แยมเพ. ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. เชียงราย : ศึกษาธิการอำเภอเมืองเชียงราย, 2521.

ผู้วิจัยได้ศึกษา กลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่กำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 163 คน โดยใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวม 5 ด้านคือ ด้านการวางแผนการศึกษา ด้านการประสานงาน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านเกี่ยวกับหลักสูตรและการวัดผล จากการศึกษาพบว่า

1. ศึกษาธิการอำเภอได้ปฏิบัติงานด้านการวางแผนการศึกษา หลักสูตรการวัดผลและอุปกรณ์การสอน ห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์มากความล่าช้า
2. การปฏิบัติงานด้านการประสานงานและการนิเทศ ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย และไม่ได้ผล
3. การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของศึกษาธิการอำเภอ ยังไม่ได้ผล
4. ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการไม่ได้ผล คือ การประสานงานไม่ได้ การวางแผนการร่วมกันน้อย การวางแผนการปฏิบัติการณ์น้อย ขาดบุคคลากร ขาดยานพาหนะ เป็นต้น

สุจิต หนองอ่อน. พฤติกรรมผู้นำของครูใหญ่ ความพึงพอใจในการทำงานของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินฤพานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2522.

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูใหญ่มีพฤติกรรมผู้นำอยู่ระดับปานกลาง โดยมีพฤติกรรมด้านมุ่งสัมพันธ์สูงกว่า ด้านมุ่งงาน คณะครูมีความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ของประเทศ จากการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ พบว่า พฤติกรรมผู้นำของครูใหญ่ ทั้งมุ่งสัมพันธ์และมุ่งงาน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงานสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่านักเรียนในโรงเรียน ที่ครูมีความพึงพอใจในการทำงานปานกลาง และค่านักเรียนในโรงเรียนที่ครูใหญ่มีพฤติกรรมผู้นำ ด้านมุ่งสัมพันธ์สูงกว่าด้านมุ่งงานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่านักเรียนในโรงเรียนที่ครูใหญ่ มีพฤติกรรมผู้นำด้านมุ่งงานสูงกว่าด้านมุ่งสัมพันธ์

สุพล ทองดี. อิทธิพลของปัจจัยค้ำจุนทางการบริหารโรงเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินฤพานิพนธ์. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531.

ผลการวิจัยพบว่า

1. สำหรับโรงเรียนโดยภาพรวม (ไม่จำแนกขนาดของโรงเรียน) พบว่า ปัจจัยค้ำจุนคุณภาพการสอนของครู มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ
2. ปัจจัยค้ำจุนทางการบริหารโรงเรียนที่ปัจจัยมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม ค่อนข้างในโรงเรียนขนาดกลางใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนโดยภาพรวม (ไม่จำแนกขนาดของโรงเรียน) คือ ปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจของครู ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพการสอนของครูสูงที่สุด และทางอ้อมสูงที่สุดคือ อิทธิพลที่ส่งมาจากปัจจัยด้านคุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน และปัจจัยพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน มีอิทธิพลทางตรงต่อขวัญและกำลังใจของครูสูงที่สุด

สุเมธ อันหันลา. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เด่นกับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินฤพานิพนธ์. กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับคัดเลือกเป็นผู้บริหารที่เด่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่ปี 2526-2530 จำนวน 8 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เด่นมีบุคลิกด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับสถิติ.01 และมีมนุษยสัมพันธ์ดีมาก มากกว่าผู้บริหารประถมศึกษาที่เด่น อยู่ในระดับสถิติ.05 ส่วนในด้านอาชีพครู มีความศรัทธาในอาชีพครู ความซื่อสัตย์ ความเสียสละไม่แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เค่นและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปมีบุคลิกภาพที่แสดงออกมากเป็นอันดับที่ 1,2 และ 3 ครองกันคือมีความศรัทธาในอาชีพครู

3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปมีจิตตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีบุคลิกภาพด้านความอดทนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปที่มีจิตต่ำกว่าปริญญาตรี ในระดับสถิติ .01

4. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปมีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนต่ำกว่า 10 ปี มีบุคลิกภาพด้านความอดทนและความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

สรุป อางฤทธิ. การศึกษาพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษา กระบวนการศึกษาธิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท. กศ.ม.

พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องนี้พบว่า

1. จำนวนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 282 คนพบว่า พฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้านการร่วมประสานสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง พฤติกรรมระหว่างบุคคลค่า และ ด้านผูกพันธรรมาภิบาลสูง

2. พฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีพฤติกรรมด้านบริหาร การประสานความสัมพันธ์ ด้านควบคุมและด้านธรรมาภิบาลผูกพันธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

3. พฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีพื้นฐานวิชาการบริหารการศึกษา กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีพื้นฐานวิชาการบริหารการศึกษามีพฤติกรรมด้านการประสานสัมพันธ์ การควบคุมและความสัมพันธ์ธรรมาภิบาลผูกพันธรรมาภิบาลต่างกัน

เสนอแนะ จันทอไร. บุคลิกภาพสามลักษณะของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่เป็นจริงและที่คาดหวังของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบุคลิกภาพสามลักษณะคือ ลักษณะพ่อแม่ ผู้ใหญ่และเด็กที่เป็นจริงของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศึกษาความคาดหวังของบุคลิกภาพสามลักษณะของผู้บริหารศูนย์ ตลอดจนเปรียบเทียบบุคลิกภาพสามลักษณะที่เป็นจริงและที่คาดหวังในทัศนะของผู้บริหารศูนย์การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเพศชายทั้งหมด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ในด้านบุคลิกภาพสามลักษณะของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นจริงพบว่าบุคลิกภาพทางด้านลักษณะผู้ใหญ่ มากที่สุด รองลงมาคือทางด้านลักษณะพ่อแม่ และด้านลักษณะเด็ก ส่วนในด้านการเปรียบเทียบบุคลิกภาพสามลักษณะของผู้บริหารศูนย์ฯ ความทัศนะของบุคลากรศูนย์และจากที่ผู้บริหารประเมินตนเอง วิชาใช้โครสเคอร์รี่ระดับนัยสำคัญ .05 พบว่า บุคลิกภาพสามลักษณะที่ผู้บริหารเป็นจริงมีความแตกต่างจากที่บุคลากรคาดหวัง

อติสร เจริญรินทร์พย์. สภาพปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินงานด้านข้อมูลสถิติและการวางแผนด้านการบริการและประสานงาน และด้านการติดตามและประเมินผล ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2534.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ในด้านข้อมูลสถิติและการวางแผน ด้านการบริการ และประสานงาน และด้านการติดตามประเมินผล ตลอดจนศึกษาปัญหาการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอทั้ง 3 ด้าน กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่มคือ กลุ่มศึกษาธิการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ 73 คน และผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ดำเนินงานด้านการบริการและประสานงานในระดับมากเป็นอันดับแรก ด้านการติดตามและประเมินผลในระดับการรองลงมา และดำเนินงานด้านข้อมูลสถิติและการวางแผนในระดับ
2. กลุ่มศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นว่า สำนักงานศึกษาธิการอำเภอดำเนินงานทั้งสามด้านในระดับมาก ส่วนกลุ่มผู้บริหารที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นว่าการทำงานด้านการบริการและประสานงานในระดับมาก ส่วนอีก 2 ด้านดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
3. สำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีปัญหาในการดำเนินงานด้านข้อมูลสถิติ และการวางแผนในระดับมาก ด้านการติดตามผลและประเมินผลในระดับน้อย และด้านการบริการและประสานงานมีปัญหในระดับน้อยเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนการปฏิบัติงานที่มีปัญหาในระดับมากอันดับ 1-3 ได้แก่ การนำเสนอข้อมูล การแปลผลดัชนีที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล และการนิเทศการบริหารการศึกษา ให้คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยงานหรือสถานศึกษา

อนงค์ ศศิธรานนท์. การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ความทัศนะของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ผ่านวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและ เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ความทัศนะของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานด้าน วิชาการตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านก็อยู่ในระดับมาก
2. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับงานด้านวิชาการตามทัศนะของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร จำแนก เป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก
3. ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีทัศนะเกี่ยวกับ พฤติกรรม การตัดสินใจงานด้านวิชาการ ของผู้บริหารโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มี ทัศนะในด้านต่าง ๆ สูงกว่าผู้ช่วยผู้บริหารฝ่าย

อาพล เคชชัย. การศึกษาความคิดเห็นของครูที่คํอบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. ปรินฤพานิพนธ์. กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูโดยส่วนรวมและ เปรียบเทียบความ
คิดเห็นระหว่างครูชายกับครูหญิง ครูโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ประจำปีการศึกษา 2528.

กลุ่มตัวอย่าง ครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองขอนแก่นที่ปฏิบัติหน้าที่ในการศึกษา
2528 จากโรงเรียน 11 โรงเรียน จำนวน 96 คน โดยสุ่มตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

ผลการศึกษาพบว่า 1. ความคิดเห็นของครูโดยส่วนรวมที่มีต่อการบริหารงานทั้ง 5 ด้านอยู่ใน
ระดับปานกลางและให้ความสำคัญเรียงลำดับมากไปน้อยดังนี้ 1.บริหารธุรการการเงิน 2.กิจกรรม
นักเรียน 3.วิชาการ 4.บุคลากร 5.ความสัมพันธ์กับชุมชน

2. ครูชายและครูหญิงมีความคิดเห็นคํอบทบาทการบริหารของผู้บริหารทั้ง
5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3. ครูชายโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นคํอบทบาททั้ง
5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

อุคม นิคม. ระดับนํ้าหนักการปฏิบัติงานวิชาการตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก
งานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. ปรินฤพานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา และ เปรียบเทียบระดับนํ้าหนักการปฏิบัติงานวิชาการ
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดย
จำแนกตามประสบการณ์ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนและขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตาม
ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ตำแหน่ง พบว่า มีนํ้าหนักอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

2. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ตำแหน่งต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดแตกต่างกัน มี
ทัศนะเกี่ยวกับระดับนํ้าหนักการปฏิบัติงานวิชาการโดยส่วนรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

การปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ตำแหน่งกับขนาดของโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบ
การณ์ในตำแหน่งต่างกันและปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับระดับนํ้าหนักการปฏิบัติ
งานแตกต่างกัน

อภัย ศรีจันทร์. การบริหารพัสดุของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดอุบลราชธานี.

วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารพัสดุของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารพัสดุของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีการจัดระบบงานพัสดุ แต่การปฏิบัติงานควรปรับปรุง เพื่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพ การจัดหาวัสดุใช้วิธีการที่หาหนทางในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521 ที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยใช่วิธีการจัดซื้อมากที่สุด การแจกจ่ายพัสดุให้หน่วยงานในสังกัด และการประสานงานการแจกจ่ายระหว่างหน่วยงานระดับเหนือและระดับรองลงมา การเก็บรักษา มีการเก็บรักษาพัสดุเพื่อการร่อยจ่าย ส่วนในด้านของปัญหาการบริหารพัสดุของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอได้แก่ งบประมาณ เจ้าหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ การไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ การแจกจ่ายไม่ทั่วถึง การจัดระบบเก็บรักษาพัสดุนั้นดี

การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ และการใช้สื่อการสอน

กรณี ศิริรัชติ และกุลธิดา ท้วมสุข. รูปแบบของสื่อที่เหมาะสมกับการให้ความรู้ เรื่องการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านโนนอาวนาย อำเภอคันทรี่ จังหวัดกาฬสินธุ์.
งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อการศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารที่เป็น
อยู่ของราษฎรในหมู่บ้านป่าไม้ 2) เพื่อศึกษาประเภทของสื่อที่เข้าถึงราษฎรได้มากที่สุด

วิธีวิจัยที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ตามแบบสอบถามที่กำหนดไว้ และทดสอบใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์
และสื่อกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ที่ทดลองใช้ คือ นิตยสารภาพ หนังสือและเอกสาร โดยจัดบริการ การอ่าน
และยืมสิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดโรงเรียนบ้านโนนอาวนาย

ผลการวิจัยปรากฏว่า พฤติกรรมการรับข่าวสาร ชาวบ้านรับข่าวสารจากสื่อบุคคลมากที่สุด
รองลงมาคือรับจากวิทยุที่เปิดออกอากาศ สื่อประเภทแผ่นป้ายโฆษณา โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ความ
ลำดับ สำหรับผลการวิจัยจากนักเรียนจะพบว่า สิ่งที่เหมาะสมกับนักเรียน ได้แก่ หนังสือ เอกสาร เนื่อง
จาก เด็กนักเรียนมีสติในการอ่านอยู่ในเกณฑ์สูง นอกจากนี้ผลจากการใช้เทปอัดเสียง แล้วเปิดกระจาย
ข่าวความหมู่บ้านก็เป็นสื่อที่ความสนใจกับชาวบ้านมาก โดยชาวบ้านมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาจาก เทป
สนใจดีมาก

การประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย, สำนักงาน. การทดลองใช้สื่อการเรียนของ RIT กับนักเรียนสอง
กลุ่มอายุ จังหวัดหนองคาย. งานวิจัย. หนองคาย : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
หนองคาย, 2526.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสองกลุ่มอายุที่
เรียนรวมกัน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของจังหวัดหนองคาย ระหว่างนักเรียนสองกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อ
และวิธีการของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (RIT) กับนักเรียนสองกลุ่มอายุที่เรียนโดยวิธีปกติ
กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2525 โดยกำหนดโรงเรียนในท้องที่อำเภอ
เมืองหนองคาย กลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียนและกลุ่มทั่วไป 1 ห้องเรียน แล้วใช้
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (RIT) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ต่างกัน
2. นักเรียนก่อนเกณฑ์และนักเรียนตามเกณฑ์ได้ผลต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบเป็นกลุ่มประสิทธิภาพพบว่า

1. กลุ่มทักษะ (ภาษาไทยและคณิตศาสตร์) คะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่กลุ่มทดลอง
2. กลุ่มสร้างเสริมประสิทธิภาพชีวิต คะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่กลุ่มทั่วไป
3. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (พลศึกษา จริยศึกษา ศิลปะศึกษา ดนตรี นาฏศิลป์) คะแนน

เฉลี่ยสูงสุดได้แก่กลุ่มทดลอง

4. กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ คะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่กลุ่มทดลอง
5. ผลจากการรวมทุกกลุ่มประสิทธิภาพ พบว่า คะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ กลุ่มทดลอง คำสำคัญ

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. ศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การประเมินคุณภาพรายการวิทยุของการจัดรายการวิทยุการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุประณีย์. งานวิจัย. อุบลราชธานี : ศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2525.

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาและครูประจำกลุ่มส่วนใหญ่รับฟังรายการบางครั้งระบบเสียงไม่ชัดเจน แต่ก็เห็นว่ารายการวิทยุมีความจำเป็นต่อการเรียนทาง ว.บ.บ. รายการวิทยุที่ขอบฟังได้แก่ รายการวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างรายการวิทยุกับเนื้อหาในคู่มือนั้นพบว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ระยะเวลาในแต่ละรายการมีความเหมาะสมแล้ว โดยที่วิชาสร้างเสริมเป็นวิชาที่นักศึกษาเข้าใจเนื้อหามากที่สุดและเห็นว่า วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ควรเสนอเนื้อหาตามคู่มือ วิชาอื่นให้เสนอเพิ่มเติมจากคู่มือ ทั้งนี้เห็นว่าวิชาภาษาอังกฤษใช้ภาษายากแก่การเข้าใจ อย่างไรก็ตามในเรื่องรูปแบบรายการวิทยุนั้น รูปแบบการบรรยายฟังแล้วเข้าใจง่ายที่สุด และประโยชน์ที่ได้รับการฟัง รายการแล้วความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากคือ วิชาคณิตศาสตร์ 2 และสร้างเสริมฯ สุดท้ายนักศึกษาส่วนมากได้ชี้ให้เห็นว่ามีปัญหาหลายประการในการรับฟังรายการวิทยุ อาทิ การไม่มีเวลาว่าง เสียงไม่ชัดเจน คู่มือส่งให้ล่าช้า รายการไม่น่าสนใจ เป็นต้น

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. ศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกิจกรรมต่อเนื่องของนักศึกษาที่สำเร็จวิชาสี่ปีในศูนย์และนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2527. (อ้างจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษา รวมบทคัดย่องานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกโรงเรียน ปี 2525-2527. หน้า 276).

การศึกษาค้นคว้านี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกิจกรรมต่อเนื่องของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ โดยศึกษาเฉพาะวิชาที่เปิดสอนในศูนย์และวิชาที่เปิดสอนนอกศูนย์ฯ แผนกวิชาที่เปิดสอนมี 16 แผนก คือ เกษตรกรรม ชีววิทยณ์ ไฟฟ้า ช่างเครื่อง วิทยุ ช่างเชื่อมโลหะ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง 20-24 ปี ระดับการศึกษาจบ ป.4 วิชาที่ที่เรียนมากคือ วิชาตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ผู้เรียนส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา ทำสวน วิชาที่ที่เรียนไปใช้คือ วิชาช่าง : 629 และ : 164 ผลจากการนำวิชาที่ไปใช้ คือ ประหยัดค่าใช้จ่าย รองลงมาคือ เพิ่มรายได้ให้ตนเอง

กิ่งทอง ชื่นสามพราน. การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับโรงเรียนในจังหวัดเลย.
งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2526. (อ้างจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษา รวมบท
คัดย่องานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527.
หน้า 589).

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
กับโรงเรียนชุมชนในจังหวัดเลย บทบาทหน้าที่ของครูโรงเรียนชุมชนในจังหวัดเลย บทบาทหน้าที่ของ
ชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และองค์ประกอบที่ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า
บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนชุมชนทั้ง 4 กลุ่ม มีความเข้าใจลักษณะโรงเรียนชุมชนถูกต้อง ส่วนบท
บาทหน้าที่ของครูโรงเรียนชุมชน ด้านการศึกษานอกระบบต่อชุมชน บุคลากรทั้ง 4 กลุ่ม มีความคิดเห็น
ในเรื่องความสำคัญของบทบาทสอดคล้องกัน 24 บทบาทและมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 9 บทบาท แยก
ต่างกันบทบาทเดียว ส่วนเรื่ององค์ประกอบที่ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในจังหวัดเลย
มีความคิดเห็นสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ

เกรียงไกร ใจสุข. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ วิชาสังคมศึกษาโรงเรียนเรา ส.306 เรื่อง
"ปัญหาประชากรและคุณภาพชีวิต" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.
2521". ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2530.

การทดลองศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ วิชาสังคมศึกษา
โรงเรียนเรา และ เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนที่โรงเรียน โดยใช้ชุดการสอน รวม
ทั้งศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัด
นครพนม จำนวน 72 คน ได้มาโดยสุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.85/82.77
2. คะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีนัยสำคัญเท่ากับ .01
3. คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับเหมาะสม

แก้วดา คณะวรรณ และคนอื่น ๆ. โครงการ การสร้างชุดการเรียนหนังสือด้วยตนเองสำหรับแม่บ้าน
ชนบทอีสาน. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง ทดลองใช้ และประเมินชุดการเรียนด้วยตนเองสำหรับ
แม่บ้านชนบทอีสาน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแม่บ้านในเขตอำเภอบ้านผาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 100 คน
ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยโดยการเคาะประตูบ้านพบปะกับชาวบ้านเป็นประจํา จนชาวบ้านรู้สึกคุ้นเคย แล้วจึง
สำรวจความต้องการพื้นฐานของแม่บ้าน หลังจากนั้นทำการทดสอบความรู้เดิมของกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึง
สร้างชุดการเรียนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงบรรยาย เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนี้ยังเอาข้อมูลหลัง เปรียบเทียบกับชาวบ้านประกอบด้วย

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านเขียน และคิดเลขของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น หลังจากได้ใช้วิธีการเรียนด้วยตนเอง เป็นเวลา 14 เดือน

ฉลาด จันทรสมบัติ. การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ผนวกสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในจังหวัดมหาสารคาม. งานวิจัย. ม.ป.ท, 2527. (อ้างจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษา รวมหลักสูตรงานวิจัยทางการศึกษาและเกี่ยว ข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527. หน้า 82-86).

ความเจริญก้าวหน้าของประเทศนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความเจริญก้าวหน้าของคนหรือประเทศ ชาติ ถ้าเราไม่สามารถพัฒนาคนให้มีความรู้ทางการศึกษาได้แล้ว เราก็ไม่สามารถที่จะพัฒนาประเทศด้าน อื่นๆ ได้ จากการจัดการศึกษาไม่ว่าในระบบโรงเรียนหรือนอกระบบโรงเรียน จะต้องมีการกำหนด หลักสูตรโดยกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย กิจกรรมการเรียนการสอนไว้ชัดเจน หลักสูตรใด ก็ตามจะ บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายได้ ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจบทบาทของตนเอง จากการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปที่สังเกตได้ ครูมีพฤติกรรมการสอนด้านคุณลักษณะ ส่วนตัวอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ด้านการเตรียมการสอนและด้านแรงจูงใจอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ด้านความ คมวิสัยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง เมื่อแยกวิเคราะห์พฤติกรรมด้านการเตรียมการสอนถือเป็นหัวใจของการ จัดการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิดเป็นคือ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูผู้ สอนมีพฤติกรรมการสอนเกี่ยวกับการใช้วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มอยู่ในระดับต่ำมากคือ ร้อยละ 12.00

2. ครูมีอายุต่างกัน พฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ จะแตกต่างกัน และครูที่ผ่านการอบรมกับ ครูที่ไม่ผ่านการอบรมมีพฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

ฉัตร ภาคมด. ปัญหา ความต้องการและความคิดเห็นในการใช้ เทปโทรทัศน์ประกอบการ เรียนการสอน ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายการและอุปกรณ์เทปโทรทัศน์ที่มีใช้ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สภาการใช้เทปโทรทัศน์ประกอบการเรียนการสอน ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและ ความต้องการในการใช้เทปโทรทัศน์ประกอบการเรียนการสอนของครูในหมวดวิชาและขนาดต่าง ๆ ของ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน จำนวน 588 คน จากโรง-เรียน 42 โรง โดยส่งแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ร้อยละ 64.29 ของโรงเรียนที่ทำการสำรวจมีเครื่องเล่นเทปโทรทัศน์ โรงเรียนละ 1 เครื่อง ส่วนโรงเรียนที่เหลือมีตั้งแต่ 2 เครื่องขึ้นไป
2. ครูมากกว่าร้อยละ 50 ไม่เคยใช้เทปโทรทัศน์ประกอบการสอน
3. ครูมีปัญหามากคือ ขาดแคลนงบประมาณการจัดซื้ออุปกรณ์และรายการเทปโทรทัศน์ ขาด

แคลนสื่ออุปกรณ์ ตลอดจนข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ประกอบการเรียนการสอน

4. ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีบทบาทในการใช้ เทปโทรทัศน์ประกอบการเรียนการสอนมากกว่าครูโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง

5. ครูในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา และ ภาษาอังกฤษ มีบทบาทในการใช้ เทปโทรทัศน์ประกอบการเรียนการสอน มากกว่าครูในหมวดวิชาศิลปการงาน และพื้นฐานอาชีพ

6. ครูมีความต้องการในระดับมาก เกี่ยวกับ การจัดทางงบประมาณ และอุปกรณ์เทปโทรทัศน์ให้โรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างเพียงพอ

7. ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความต้องการในการใช้ เทปโทรทัศน์มากกว่าครูโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8. ครูในหมวดวิชาต่าง ๆ มีความต้องการในการใช้ เทปโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน

9. ครูมีความคิดเห็นว่า การใช้เทปโทรทัศน์ประกอบการเรียนการสอนมีประโยชน์มาก สามารถเปลี่ยนแปลงกิจกรรมในการเรียนการสอน

ชวลิต จันทรศรี. ปัญหาการดำเนินงานศูนย์บริการข่าวสารในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท จังหวัดมหาสารคาม. ปรินทิพินันท์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานศูนย์บริการข่าวสารของคณะกรรมการฝ่ายบริหารโครงการและฝ่ายปฏิบัติตามโครงการ ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์ บริการข่าวสารฝ่ายบริหารโครงการ และฝ่ายปฏิบัติตามโครงการประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก เช่น ด้านการสรรหาบุคลากร ด้านการดำเนินการจัดอบรมและสัมมนา และด้านการปรับปรุงบริเวณสถานที่ ประเภทการจัดบริการข่าวสาร และการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ

2. ฝ่ายบริหารโครงการและฝ่ายปฏิบัติตามโครงการประสบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่เข้าใจในวิธีการสรุปข้อมูล ด้านการบริหารงบประมาณ ไม่สามารถนำเงินงบประมาณไปใช้งานที่จะดำเนินการได้

3. คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์บริการข่าวสารฝ่ายบริหารโครงการและฝ่ายปฏิบัติตามโครงการประสบปัญหาน้อยมากได้แก่ ด้านการจัดประชุม และด้านการประสานให้คณะกรรมการดำเนินงาน นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าว ของโครงการ ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

นพรัตน์ เรืองสนาม. ปัญหาบางประการในการใช้อุปกรณ์การสอนของ เกษตรในโรงเรียนสามัญศึกษาในโครงการ คม.ส. 2 และ คม.ศ. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพินันท์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูเกษตรกรส่วนมากใช้เครื่องมือและอุปกรณ์พื้นฐานทางการเกษตร เช่น ด้านพืชกรรมเครื่อง

มหาเชกม จอบ เสียม มด คานสวาลมชุกคองโกและชุกคิยาสัตว์ ค้านช่วง เกษตร เครื่องมือที่ใช้
มาก คือ เลื่อย ค้อน ตะใบ คลับเมตร

2. วิธีที่ครูเกษตรใช้แหล่งความรู้ในปัจจุบันมากได้แก่ การแนะนำให้นักเรียนไปศึกษาแหล่ง
ความรู้ในชุมชนด้วยตนเอง

3. ปัญหาการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ

4. ปริมาณการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การสอน ครูเกษตรที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน
มีปริมาณการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การสอนไม่แตกต่างกัน

5. ปริมาณการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนมาประกอบการสอน ครูเกษตรที่มีวุฒิ เพศ
ประสบการณ์ การสอนแตกต่างกัน มีปริมาณการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนมาประกอบการสอนไม่แตกต่างกัน

นลินี ศรีสารคาม, บทบาทคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดการศึกษานอกระบบ : ศึกษากรณีจังหวัด
ศรีสะเกษ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2528. (อ้างจากกองนโยบายและวางแผนการ
ศึกษา รวมบทคัดย่องานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปี 2525-2527.)

คณะกรรมการหมู่บ้านส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 35-45 ปี จบการศึกษา ชั้น ป.4 และมีประสบ-
การณ์ในการทำงานเป็นคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านมากกว่า 10 ปี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ
หมู่บ้าน พบว่าบทบาทในการจัดกิจกรรม บทบาทในการประสานงานการติดตามผล เป็นบทบาทที่สำคัญ
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในการจัดการศึกษานอกระบบ และเกือบทุกงานที่ปฏิบัติในแต่ละบทบาทมีความ
สำคัญใกล้เคียงกัน อายุและระดับการศึกษามีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องนี้ แต่ประสบการณ์มีผลต่อความคิด
นอกจากนี้คณะกรรมการหมู่บ้านยังมีความคิดเห็นสอดคล้องกันใน 16 ปัจจัย ที่ส่งเสริมในการจัดการ
ศึกษานอกระบบ ความยากจนของคณะกรรมการ การคมนาคม การติดต่อสื่อสารในหมู่บ้าน นับเป็น
อุปสรรคที่สำคัญของหมู่บ้านในการจัดการศึกษานอกระบบ

นันทยา ฤทธิ์พิพัตน์. การเปรียบเทียบการสอนวิชาภาษาไทยเรื่อง "แข่งขันทะลุม" ด้วยบทเรียน
สไลด์ไทย โดยอาศัยทฤษฎีของ Gagne กับการสอนแบบบรรยายในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.
วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ

1. สร้างบทเรียน สไลด์ไทยวิชาภาษาไทยเรื่อง "แข่งขันทะลุม" สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่อง "แข่งขันทะลุม"

ผลสรุปผลการวิจัยพบว่า

1. บทเรียนสไลด์ไทยมีประสิทธิภาพ 80.2/80.7 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ กลุ่มทดลองซึ่งสอนด้วยบทเรียนสไลด์ไทยตามทฤษฎีของ Gagne
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งสอนโดยบรรยาย

บัญชา กัลยารัตน์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องวงจรไฟฟ้า ของนักศึกษา ป.กศ.
ชั้นสูง ปีที่ 1 วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป จากบทเรียนมอคูณและจากการสอนปกติ.
วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. สร้างบทเรียนมอคูณ เรื่องวงจรไฟฟ้าที่ประกอบด้วยส่วนที่เป็นวัสดุอุปกรณ์และส่วนที่เป็นคำสอนเพื่อเป็นแนวทางอันหนึ่งที่จะแก้ปัญหา การขาดแคลนอุปกรณ์การสอน การขาดแคลนครู การใช้เทคนิคการสอนใหม่ ๆ ในระดับฝึกหัดครู

2. หาประสิทธิภาพของบทเรียนและทดลองใช้

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องวงจรไฟฟ้า ของนักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนจากบทเรียนมอคูณ กับนักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนจากการสอนปกติ

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลอง นั้นแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประสิทธิภาพของบทเรียนมอคูณเรื่องวงจรไฟฟ้ามีค่า 82/81.5

นงนพ ใจหยก. การสร้างชุดการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง ศาสนา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนกับการสอนปกติในโรงเรียนเชิงชุมราษฎร์นุกูล จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนกลุ่ม สบช.ชั้น ป.5 เรื่องศาสนา 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้ชุดการสอนและสอนปกติ 3) ศึกษาทัศนคติของนักเรียนต่อชุดการสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ป.5 โรงเรียนเชิงชุมราษฎร์นุกูล อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 120 คน ทดลองโดยชุดการสอน 60 คนและสอนปกติ 60 คน

ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างมีประสิทธิภาพ 88.69/80.11 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองชุดการสอนและ กลุ่มควบคุมเรียนด้วยวิธีปกติ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทัศนคติส่วนใหญ่เห็นว่าเรียนด้วยชุดการสอนมีประโยชน์ เรียนด้วยตนเองได้ และบทเรียนก็สนุก

ประภาพร เพ็งษา. โอกาสการได้รับบริการการศึกษาของประชาชนในจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดร้อยเอ็ด. งานวิจัย. ม.ป.ท : 2527. (อ้างอิงจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษา รวมบทความวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527.)

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 3 กลุ่ม คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจโอกาสได้รับบริการการศึกษาในโรงเรียน และโอกาสได้รับบริการการศึกษาของโรงเรียนจากหน่วยงานอื่น กับโอกาสการได้รับบริการการศึกษาของโรงเรียนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผลปรากฏว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์อันเชิงบวกกับโอกาสการได้รับบริการทาง

การศึกษานอก โรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 และโอกาสการได้รับการศึกษาในโรงเรียนนอกโอกาสการได้รับการศึกษานอกโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

นอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่า อาเภอที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงมีโอกาสได้รับการศึกษานอกโรงเรียนสูง ส่วนด้านการศึกษานโรงเรียนก็ปรากฏว่า อาเภอที่จัดบริการการศึกษาในโรงเรียน บางครั้งมีโอกาสได้รับการศึกษานอกโรงเรียนมาก ในคำกล่าวถึงอาเภอที่มีจำนวนครั้งในการจัดบริการการศึกษาในโรงเรียนน้อยก็มีโอกาสในการได้รับการศึกษานโรงเรียนน้อยก็มีโอกาสในการได้รับการศึกษานอกโรงเรียนน้อย

ประสงค์ เปเนนาม. ปัญหาการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการเลือกการผลิต การใช้สื่อการสอน แหล่งบริการสื่อการสอนของแหล่งชุมชนครูประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ 2) สำรวจความต้องการ ความคิด ข้อเสนอแนะของครูผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงดำเนินการสื่อการสอน จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้แบบสอบถามครูประถมศึกษา 236 คน ผู้บริหารโรงเรียน 118 คน เลือกโรงเรียน 118 โรง สัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด ระดับอาเภอและเทศบาลรวม 7 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 361 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้เงินส่วนตัวซื้ออุปกรณ์การสอนเอง และครูส่วนใหญ่ต้องการความรู้ในการผลิตสื่อเอง

ข้อเสนอแนะ ควรจะมีการจัดอบรมครูด้านการผลิตสื่อการสอน ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่สาคศึกษาศึกษา เพื่อบริหารครู และจัดอบรมฝึกปฏิบัติตามความสนใจของครูอย่างสม่ำเสมอ

ประสพ แสงสุทธิ. ปัญหาและความต้องการใช้เพลง เกม และบทบาทการสมมติประกอบการสอน วิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการใช้ ปัญหาและความต้องการใช้เพลง เกม และบทบาทสมมติประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดขอนแก่น และเปรียบเทียบปัญหาในการใช้กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ประกอบการสอนภาษาอังกฤษ โดยแยกตามประสิทธิภาพในการสอนของครูและขนาดของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนร้อยละ 69.44 เกมร้อยละ 88.04 บทบาทสมมติร้อยละ 84.32
2. ปัญหาในการใช้เพลง เกม และบทบาทสมมติประกอบการเรียนมีปัญหามากอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน
3. โดยส่วนมากแล้วครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความต้องการใช้เพลง เกม และบทบาทสมมติมาก
4. การเปรียบเทียบปัญหาในการใช้เพลง เกม บทบาทสมมติประกอบการสอนภาษาอังกฤษของครูระหว่างผู้มีประสิทธิภาพในการสอนต่างกัน และสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันพบว่า มีปัญหาแตก

ปลั่งศิริ มุลศาสตร์. รายงานการวิจัยการศึกษาการสร้างศูนย์สื่อการศึกษาสิรินธร โรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์. งานวิจัย. สุรินทร์ : โรงเรียนสิรินธร, 2532.

ศูนย์สื่อสิรินธรได้ก่อตั้งเมื่อปี 2528 มีรูปแบบเป็นศูนย์วัสดุ-วัสดุทัศนวัสดุ แบ่งงานออกเป็น 4 ด้านคือ ผลิตสื่อ จัดหา นิเทศ และวิจัย การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ และมีการแบ่งงานให้ครู อาจารย์ช่วยกันรับผิดชอบด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมา ส่วนผลการเปรียบเทียบสัดส่วน การใช้บริการศูนย์ พบว่า อาจารย์ และนักเรียนใช้ห้องศูนย์มากกว่าบ้านที่ตัวเอง เนื่องจากทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่า ศูนย์สื่อการศึกษาช่วยทำให้การเรียนการสอนมีมาตรฐานมากขึ้น มีประสิทธิภาพ ช่วยสรุปผลบทเรียนให้ชัดเจน ฯลฯ

สภาพการบริหารและการจัดการศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนสิรินธร จากความคิดเห็นครู อาจารย์มีสภาพที่เป็นจริงมาก เพราะผู้บริหารให้ความสำคัญสนับสนุน เจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อก็มีความรู้ โรงเรียนสามารถอำนวยความสะดวกในด้านอาคารสถานที่ นอกจากนี้ศูนย์สื่อการศึกษายังช่วยให้นักเรียนนำสื่อไปศึกษาที่บ้านด้วยตนเองได้อีกด้วย

บัญญัติ มาศวรรณา. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ วิชาสังคมศึกษา ส.102 ประเทศของเรา เรื่องบทบาทและหน้าที่ของประชาชนในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ขึ้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. บริญญาณินทร์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ วิชาสังคมศึกษา ส.102 ประเทศของเรา เรื่องบทบาทและหน้าที่ของประชาชนในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ขึ้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ความสมบูรณ์ที่ทั้งไว้ แสดงว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ทำการสอนด้วยชุดการสอนในระดับเหมาะสมมาก

พรพรรณ หันอันากล. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง "ฟังก์ชัน" โดยใช้แบบเรียนโปรแกรมและและการใช้แผ่นโปร่งใสประกอบเทปเสียง โรงเรียนสตรีราชินูทิศ อุคราณิ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-เกษตร, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง "ฟังก์ชัน" โดยใช้แบบเรียนโปรแกรม และการใช้แผ่นใสประกอบเทปเสียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างบทเรียนโปรแกรม และแผ่นโปร่งใสประกอบเทปแล้วนำบทเรียนที่สร้างขึ้นไปหาประสิทธิภาพโดยการทดลองชั้นหนึ่งค่อหนึ่ง และชั้นกลุ่มเล็ก 10 คน เพื่อปรับปรุงบทเรียนก่อนการทดลองภาคสนามกับกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม จำนวน 40 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องฟังก์ชัน ระหว่างการเรียนรู้บทเรียนโปรแกรมกับการใช้แผ่นโปร่งใสประกอบเทปเสียง นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรพิมล ถึงนาค. ความคิดเห็นของอาจารย์ส่ววิทยาลัยอีสานเหนือ เกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สื่อมวลชนที่อาจารย์เปิดรับชมมากที่สุด คือ โทรทัศน์ ส่วนสื่อมวลชนที่อาจารย์เปิดรับน้อยที่สุดหรือไม่เคยเปิดรับเลยคือวิทยุทัศน์ และภาพยนตร์ สำหรับความเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนที่ให้การศึกษ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น อาจารย์เห็นว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญเป็นอันดับ 1 ในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ด้านโภชนาการด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการให้ความรู้เรื่องความปลอดภัย ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการวางแผนครอบครัว ด้านการสร้างควมสามัคคี ด้านการพัฒนาจิตใจ และด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมมากกว่าสื่อมวลชนอื่นอีก 5 ชนิด สื่อที่อาจารย์เห็นว่ายังมีบทบาทมากหรือแทบจะไม่มีบทบาทเลยคือ วิทยุทัศน์และภาพยนตร์

จากการทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรและทางสังคมกับการเปิดรับสื่อของอาจารย์ส่ววิทยาลัยอีสานเหนือพบว่า มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับหนังสือพิมพ์ อายุมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับโทรทัศน์ และภาพยนตร์ วัตถุประสงค์การศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับวิทยุทัศน์และภาพยนตร์

พัชรา ภัทธิษขน์. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.306 โลกของเรา เรื่อง "จริยธรรมกับการพัฒนาประเทศ" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. ปรินฎาณิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.306 โลกของเรา เรื่อง จริยธรรมกับการพัฒนาประเทศ ชั้น ม.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยวิธีใช้ชุดการสอน และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยวิธีใช้ชุดการสอน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็น นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนผดุงนารี อ.เมือง จ.มหาสารคาม จำนวน 88 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยวิธีใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

พิสมัย แสงพันธ์. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ วิชาสังคมศึกษารายวิชา ส.203 เรื่องความรู้เกี่ยวกับทวีปเอเชีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. ปรินทิพพันธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. สร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษารายวิชา ส.203
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์ที่มีต่อชุดการสอน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุลนารี อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 76 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นทดสอบ 9 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที ชุดการสอนจำนวน 1 ชุด 8 หน่วย

ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และผลการประเมินของผู้มีประสบการณ์ และของนักเรียนมีความเห็นว่าชุดการสอนมีความเหมาะสมมาก

ไพศาล นาลินธมกร. ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงาน ของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

การศึกษาเรื่องนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี 2) ศึกษาปัญหาในการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอน 3) ศึกษาความต้องการในการพัฒนาการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของครูผู้สอน

จากการศึกษาพบว่า ครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง แต่งงานแล้ว มีอายุ 31.77 ปี สำหรับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูสอนวิชาชีพด้านการบริหารงานสอนวิชาชีพ ส่วนใหญ่พบว่า มีปัญหาระดับปานกลางในเรื่อง ความยุ่งยาก ลำบากในการจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ มีปัญหาระดับน้อย ในเรื่องต่อไปนี้ คือ การกำหนดพื้นที่สอนห่างไกล ค่าตอบแทนค่าจ้างสอนน้อยเกินไป ขาดเงินในการออกไปประสานงานเปิดสอนด้วยตนเอง สำหรับในเรื่องที่ครูสอนวิชาชีพเห็นว่าไม่มีปัญหา คือ การตามผลการสอนวิชาชีพ ความต้องการในการพัฒนาการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในด้านการบริหารงานสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ครูสอนวิชาชีพส่วนใหญ่มีความต้องการระดับปานกลาง ในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย กฎเกณฑ์ และการวางแผนการ

ปฏิบัติงานมีความต้องการอยู่ในระดับสูง เรื่องความรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติของทางราชการ

ภาคย์ กลั่นสุย์. ปัญหาและความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพินท์. กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529.

ความมุ่งหมายของการวิจัยคือ 1) ศึกษาปัญหาของศึกษาธิการอำเภอในการปฏิบัติงาน 2)
ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอในการปฏิบัติงาน 3) ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและ
ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่วุฒิการศึกษา อายุ ประสบการณ์และขนาดอำเภอที่ปฏิบัติงานต่างกัน
ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. ปัญหาการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของศึกษาธิการอำเภอ ผลรวมทุกด้านอยู่ใน
ระดับปานกลาง

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ปฏิบัติ ผลปรากฏว่าศึกษาธิการอำเภอมีความคิด
เห็นระดับเห็นด้วยในแง่ละด้านรวมทั้งสี่ด้าน

3. เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ศึกษาธิการอำเภอกลุ่ม
อายุแตกต่างกัน มีปัญหาคำนึงการต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ วุฒิการศึกษาต่างกันมีปัญหาคำนึงการแตก
ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ มีประสบการณ์ต่างกัน มีปัญหาคำนึงการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ปฏิบัติ
งานในขนาดของอำเภอต่างกันมีปัญหาคำนึงการแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

มงคล มาเรียง. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.102 ประเทศของเราเรื่อง
"การปกครองแบบประชาธิปไตยและวัฒนธรรมสังคมประชาธิปไตย" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คม
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. ปรินทิพินท์. กศ.ม. ม.ป.ท. :
ม.ป.ป.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา
ส.102 เรื่อง "การปกครองแบบประชาธิปไตยและวัฒนธรรมสังคมประชาธิปไตย" ชั้นม.1 เปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอน เพื่อศึกษาความคิด
เห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชั้นม.1 โรงเรียนหนองวัวซอ
พิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 80 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. คะแนนทดสอบหลัง เรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

มิตรัน แสนศักดิ์. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส 101 ประเทศของเรา
เรื่อง "โครงสร้างของสังคมไทยและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตาม
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521. บริษัทธนพันธ์. กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.101
เรื่อง "โครงสร้างสังคมไทยและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต" ชั้น ม.1 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการ
เรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้ชุดการสอน เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอน กลุ่ม
ตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เด็กนักเรียนชั้น ม.1 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อ.เมือง จ.มหาสารคาม
จำนวน 100 คน ส่วนเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือ ชุดการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความคิดต่อชุดการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

เมธี ภูงามทอง. การบริการทางวิชาการแก่ชุมชนในรูปแบบของการศึกษานอกระบบของวิทยาลัยครู
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2527.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและผู้บริหารที่มีต่อรูปแบบงานบริการแก่ชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะต่อรูปแบบงานบริการทางวิชาการแก่ชุมชนและกิจกรรมบริการทาง
วิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครู ตามที่เป็นจริงและที่คาดหวังระหว่างผู้บริหารกับผู้บริหาร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนะของผู้บริหารและผู้บริหารที่มีบทบาทที่เป็นจริงและ
บทบาทที่คาดหวัง ในรูปแบบงานบริการชุมชน

กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้นำกลุ่มประชากรจำนวน 345 คน จากประชากรที่เป็นผู้บริหารและผู้
ปฏิบัติการ ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามความคิด
เห็นเกี่ยวกับรูปแบบและกิจกรรมที่บริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครู ผลการวิจัยพบว่า (1)
การศึกษาทัศนะของผู้บริหารและผู้บริหารที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ทั้งในรูปแบบและ
กิจกรรมบริการทางวิชาการแก่ชุมชนพบว่า ผู้บริหารและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังสูงกว่า
บทบาทที่เป็นจริง (2) การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงทั้งในด้านรูปแบบและด้านกิจกรรม
บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ระหว่างผู้บริหารกับผู้บริหาร พบว่าทั้งผู้บริหารกับผู้บริหารมีทัศนะไม่
แตกต่างกัน (3) การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังทั้งในด้านรูปแบบบริการ
ทางวิชาการแก่ชุมชนระหว่างผู้บริหารกับผู้บริหาร พบว่า ทั้งผู้บริหารกับผู้บริหารมีทัศนะไม่แตกต่าง
กัน (4) การเปรียบเทียบระหว่างทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังทั้งในด้านรูปแบบและ
ด้านกิจกรรมบริการทางวิชาการแก่ชุมชนระหว่างผู้บริหารกับผู้บริหาร พบว่าทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง
สูงกว่าทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงทั้งของผู้บริหารและผู้บริหาร (5) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่เป็นจริง
กับบทบาทที่คาดหวังทั้งในด้านรูปแบบและด้านกิจกรรมบริการทางวิชาการแก่ชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหารและ

ผู้ปฏิบัติการ มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มลิวัลย์ สารคง. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.204 (เพื่อนบ้านของเรา) เรื่อง "ลักษณะวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. ปรินทิพพาน์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ สร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.204 เรื่อง "ลักษณะวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" ชั้น ม. 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอน ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

มัทธนี คลยาทร. การสร้างแบบฝึกหัดอ่านพยัญชนะที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแบบฝึกหัดอ่านพยัญชนะที่เป็นปัญหา (ซึ่งหมายถึงเสียงพยัญชนะ ร ล ว ความกำกวมที่มีในภาษาไทยอีสานขอนแก่น คงออกเสียงพยัญชนะตัวแรกเพี้ยนตัวเดียว) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดขอนแก่น และศึกษาผลการใช้แบบฝึกหัดนี้ว่า จะสามารถพัฒนาการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองให้อ่านได้ชัดเจนขึ้นกว่าเดิมหรือไม่

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2525 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดาค่า แล้วผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบสำหรับทดสอบก่อนสอน หลังสอน และสร้างแบบฝึกหัดจำนวน 20 แบบฝึกหัดอ่าน คาเนนการสอนด้วยตนเองใช้เวลาสอน 20 วัน วันละ 50 นาที เครื่องมือที่ผู้วิจัยนำไปใช้ในการสอนเป็นแบบฝึกหัดประเภทรูปภาพประกอบคำบรรยายและประกอบด้วยกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ส่วนสถิติที่ใช้วิเคราะห์ได้แก่ t-test ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ความสามารถในการอ่านพยัญชนะความกำกวม ร ล ว ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ผ่านการสอนด้วยแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สูงขึ้นกว่าก่อนสอน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิทยิน ใจขึ้น. ปัญหาและความต้องการด้านการศึกษานอกระบบ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร.
งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ป., (อ้างจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษา รวมบทคัด
ย่องานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527
หน้า 684-685.)

สิ่งที่เป็นปัญหาของประชาชนเป็นส่วนรวมคือ การไม่มีศูนย์ปฐมวัย การไม่มีสนามเด็กเล่นใน
หมู่บ้านและการไม่มีหน่วยงานใดเปิดอบรมวิชาชีพได้ ส่วนความต้องการด้านการศึกษานอกระบบพบว่า
ความรู้สายสามัญโดยส่วนรวมประชาชนต้องการการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 และระดับ 4 มากกว่าระดับอื่น
ส่วนความรู้สายอาชีพ ประชาชนต้องการความรู้ด้านการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ คำนวณประมง คำน
อุตสาหกรรม คำนค้าขาย และด้านวิชาช่างแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม

ในด้านความรู้เพิ่มพูนประโยชน์ในการดำรงชีวิต ประชาชนต้องการความรู้ด้านสุขภาพอนามัย
มากที่สุด

รสริน พิมพ์บรรยงค์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้ฟิล์มสไลด์ในระดับชั้น
ประถมศึกษาตอนต้น. ปรินฤกนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
ประสานมิตร, 2517.

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในกลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือการสอนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้ฟิล์มสไลด์
ประกอบการสอน ก็การสอนตามปกติ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวโน้มต่ำกว่ากลุ่มที่เรียนโดย
การเรียนการสอนตามปกติ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังปรากฏว่า การเรียนวิชาคณิตศาสตร์จะทำให้ได้ผลค
นั้นขึ้นอยู่กับสติปัญญาของผู้เรียน คือผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง จะเรียนได้ดีกว่าผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญ
ต่ำ ไม่ว่าจะเรียนโดยมีอุปกรณ์ประกอบการสอนหรือไม่ก็ตาม จากการวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาผู้วิจัยได้ใช้
กลุ่มตัวอย่างจาก นักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ระดับชั้นปีที่ 2 ซึ่ง
เป็นโรงเรียนสังกัดของกรมสามัญศึกษา และนักเรียนก็ยังไม่เคยถูกศึกษาเรื่องนี้มาก่อน จึงเป็นผลให้การ
วิจัยมีความเที่ยงตรง

รักขณา กางกรณ. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติของอาสา
สมัครในจังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2527. (อ้างจากกองนโยบาย
และวางแผนการศึกษา รวมบทความคัดย่องานวิจัยทางการศึกษาและ เกี่ยวข้องกับการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527).

อาสาสมัครต่างให้เหตุผลว่า ปัจจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจภายใน เป็นเหตุผลสำคัญต่อการตัดสินใจ
ใจเป็นอาสาสมัครโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติในจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับสื่อมวลชน
เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการตัดสินใจเป็นอาสาสมัคร และจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับ
การศึกษา และอาชีพหลัก กับปัจจัยที่มีผลทำให้บุคคลตัดสินใจเป็นอาสาสมัคร พบว่าเพศมีความสัมพันธ์
กับปัจจัยใดเลย ในขณะที่ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจภายในของอาสาสมัคร

และอาชีพหลักมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจภายใน ปัจจัยเกี่ยวกับประโยชน์ ที่คาดว่าจะได้รับ และปัจจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในห้องเรียน นอกจากนี้เหตุผลในการตัดสินใจเป็นอาสาสมัครยังพบว่า ความสงสาร ความพอใจ ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ความตระหนักถึงปัญหาท้องถิ่น ความรู้สึกว่าการช่วยเหลือผู้ไม่รู้หนังสือให้รู้หนังสือเป็นการทำความดีอย่างหนึ่ง มีส่วนสนับสนุนอยู่มาก

รังสรรค์ สลับแสง. หัตถ์คดีของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ค เสร็จในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ม.ป.ท : 2526. (อ้างจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษารวมบทคัดย่องานวิจัยทางการศึกษาและเกี่ยวข้องกับศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527 หน้า 126.)

หัตถ์คดีและความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ค เสร็จโดยแบ่งหัตถ์คดีที่คัดลอกเป็น 5 คำ คือ การสอน การปกครอง ความประพฤติ ลักษณะท่าทางและความสัมพันธ์กับนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่าโดยส่วนรวมนักศึกษามีหัตถ์คดีและความคิดเห็นต่อครูผู้สอนอยู่ในเกณฑ์สูงคือ มีค่าเฉลี่ยทั้ง 5 คำ เท่ากับ 4.10.

เมื่อพิจารณาโดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของหัตถ์คดี และความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละกลุ่มพบว่า นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน และอาชีพต่างกัน มีหัตถ์คดีและความคิดเห็นต่อครูในด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษาต่างกัน ส่วนคำอื่นว่า 4 คำ ไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับองค์ประกอบด้านเพศ และระดับการศึกษา ไม่ได้ทำให้หัตถ์คดีและความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามนักศึกษากลุ่มมีหัตถ์คดีและความคิดเห็นต่อครูทั้ง 5 คำอยู่ในเกณฑ์สูง คือ นักศึกษามีหัตถ์คดีและความคิดเห็นที่ดีต่อครูผู้สอน

เรืองภักดิ์ เหลืองสกุลทอง. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพของชุมชนกับความต้องการในการรับบริการทางวิชาการ : กรณีศึกษาของชุมชนในเขตจังหวัดนครราชสีมา และ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.

การวิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพชุมชนกับความต้องการในการรับบริการทางวิชาการ กรณีศึกษาของชุมชนในเขตจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดชัยภูมิ อันได้แก่ความต้องการในด้านความรู้ทั่วไป เศรษฐกิจอาชีพและการเกษตร ความรู้เพื่อสุขภาพอนามัยและครอบครัว ความรู้เพื่อการเมืองและการปกครอง และศึกษาปัจจัยทางด้านสภาพชุมชนอันประกอบไปด้วย สภาพทางประชากรและการคมนาคม สภาพทางการศึกษา สภาพทางเศรษฐกิจ และสภาพทางสาธารณสุข ที่ส่งผลต่อความต้องการในการรับบริการทางวิชาการแก่ชุมชนในแต่ละด้าน โดยรวบรวมข้อมูลสภาพชุมชนจากหน่วยงานระดับอำเภอและจังหวัด ส่วนข้อมูลด้านความต้องการในการรับบริการทางวิชาการได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของกลุ่มตัวแทนของชุมชน 258 คน เก็บรวบรวมข้อมูลได้จากการกระทำในเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2525 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Arerage) และค่า betenveight โดยผ่านวิธีการวิเคราะห์การถดถอย (Rearession Analysis)

ฤทธิ์ สิทธิการ. การศึกษานโยบายและการปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศึกษาธิการอำเภอ
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานและนโยบายในการปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสิทธิภาพในการบริหารและมีอายุแตกต่างกันเกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน บุคคลและวิชาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 9, 10 และ 11 จำนวน 118 คน โดยสุ่มอย่างง่าย ใช้แบบสอบถามการศึกษานโยบายและการปฏิบัติงาน ผลการศึกษปรากฏว่า

1. การปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับธุรการ วิชาการอยู่ระดับปานกลาง การเงินและบริหารงานบุคคลระดับน้อย
2. นโยบายการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีนโยบายอยู่ในระดับน้อย พบว่างานระดับวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. การบริหารงานของผู้มีอายุประสิทธิภาพต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไปพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นโยบายการปฏิบัติงานของผู้มีประสิทธิภาพ ค่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไปพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

วันเพ็ญ จันทรเจริญ. การศึกษาพฤติกรรมการสอนที่คาดหวังและที่ปฏิบัติจริง ของครูผู้สอนการศึกษาผู้
ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3-4 ในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนที่คาดหวังและที่ปฏิบัติจริงของครูผู้สอน
การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3-4 ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้
สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3-4 จำนวน 263 คน จากโรงเรียนผู้ใหญ่ในจังหวัดสกลนคร
15 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่และครูลาหวังว่า
ครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3-4 ควรปฏิบัติในระดับมากในด้านการจัดกิจกรรมการ
สอน ด้านการใช้สื่อการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ส่วนด้านการวัดและประเมินผลนั้น
นักศึกษาผู้ใหญ่และครูต้องการให้ปฏิบัติในระดับปานกลาง

นักศึกษาผู้ใหญ่และครูมีความเห็นว่า ครูได้ปฏิบัติพฤติกรรมการสอนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัด
การเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผลและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับ
นักเรียน ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนที่ได้ปฏิบัติจริงในทัศนะของนักศึกษาผู้ใหญ่
และครูพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาผู้ใหญ่และครูต้องการ
ให้ครูปฏิบัติการสอนในแต่ละด้านในระดับที่สูงกว่าที่ครูได้ปฏิบัติอยู่แล้ว

วัฒนาภรณ์ โชครัตนชัย. การสร้างชุดการเรียนรู้การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรื่อง "การทำความสะดวก และการเก็บรักษาเครื่องอุปโภคบริโภคในบ้าน" สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัด นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ม.ป.ป.

ผลการวิจัยปรากฏว่า ได้ชุดการเรียนรู้การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรื่อง การทำความสะดวก และการรักษาเครื่องอุปโภคบริโภคในบ้านที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 1 ชุด ผลการวิเคราะห์ วิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ แยกต่างจาก ที่เรียนโดยวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง โดยค่า Z เป็นตัวบ่งชี้ แสดงว่า การเรียนโดยใช้ชุด การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้ผลดีกว่าการเรียนรู้การสอนแบบปกติ ทั้งนี้จะเห็นว่า การเรียนการสอน แบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นสื่อการสอนที่ใช้แล้วให้ผลเชิงบวกกับผู้เรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสังเกตว่าการ สอนแบบใช้ศูนย์การเรียนรู้มีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน ดังนั้นครูจึงควรปรับปรุงชุดการเรียนรู้ การสอนนี้ให้เหมาะสม

วาทิต ระก๋ิ. การยอมรับและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. - ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครู
2. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครู 5 ด้าน
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูกับปัจจัย 5 ด้าน ใช้

แบบสอบถามรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ครูประถมศึกษาเห็นว่าต้องนำนวัตกรรมทั้ง 4 ด้านไปทดลองก่อนนำไปใช้จริง
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับทางการศึกษาของครูมี 4 ปัจจัย
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พลคูณระหว่างการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษามีค่าเท่ากับ 0.445

วิลาวรรณ รัตนเศรษฐกุล และคนอื่น ๆ. โครงการศึกษานอกระบบ การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาคู่ เนื่องในสมณชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและ พัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ USAID, 2530.

ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบการศึกษาผู้ใหญ่ และการ ศึกษาต่อเนื่อง จะเห็นว่า ความต้องการที่แท้จริงด้านทางวิชาการของผู้รับบริการ คือ การเพาะปลูกข้าว การบำรุงพันธุ์ไม้ การทอผ้า การตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี การประกอบอาหาร การรักษาพยาบาล ในการสอน นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจวิธีการสอนแบบสาธิต และการประเมินนั้นผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการมี ส่วนร่วมในการประเมินด้วย

ปัญหาอุปสรรคในการจัดบริการที่มาก็คงนี้คือ คุณภาพและความไม่พอเพียงของหน่วยเคลื่อนที่
ครูอาจารย์ซึ่งไม่ได้รับการอบรมวิธีสอนผู้ใหญ่ การมีเวลาน้อยสำหรับจัดกิจกรรมนอกเวลา

วิลาวัลย์ ศรีศิลป์. สภาพปัญหาและความต้องการในการรับข่าวสารข้อมูลของประชาชนในเขต
จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจแหล่งข่าวสารข้อมูล และประเภทของสื่อที่ใช้ในการรับ
ข่าวสารข้อมูล ศึกษาสภาพและปัญหาในการรับข่าวสารข้อมูลผ่านสื่อซึ่งอาศัยการฟัง และสื่อที่อาศัยการอ่าน
และศึกษาความต้องการด้านเนื้อหา และรูปแบบในการรับข่าวสารข้อมูลประชาชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง
จากประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและสภานาเมืองในท้องที่อำเภอของจังหวัดอุบลราชธานี ผล
การวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยประชาชนที่เป็นเพศหญิง และเพศชาย โดยพบว่า แหล่งข่าวสาร
ข้อมูลที่สามารถกระจายข่าวสารให้ประชาชนตามหมู่บ้านในทุกอำเภอ จำนวนเป็นประเภทได้ดังนี้คือ ที่
อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว บัญชีประกาศหมู่บ้าน และวัด ร้านค้าที่เป็นแหล่งชุมชน
นอกจากนี้สภาพในการต้องการฟังวิทยุ ประชาชนฟังวิทยุในบ้านของตนเองและฟังในเวลาว่าง
ส่วนสภาพปัญหาและความต้องการในการอ่านหนังสือพิมพ์ ประชาชนอ่านสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์ และ
วารสารตามแต่โอกาส สำหรับเนื้อหาที่ต้องการอ่านมากที่สุดเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเกษตร การปรับปรุง
ดิน การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการใช้ยาเคมี

วีระ ศรีขาว. ความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทางวิทยุและประโยชน์ของประชาชนในภาค
ตะวันออก เฉียงเหนือ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2525. (อ้างจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษา
รวมบทคัดย่องานวิจัยทางด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ปี 2525-2527.)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความต้องการ ความสนใจ และความคิด
เห็นของผู้เรียนต่อรายการวิทยุเพื่อการศึกษา เพื่อทราบปริมาณ รูปแบบรายการและต้องการทราบปัญหา
อุปสรรค ของการผลิตรายการ ผลการวิจัยออกมาพบว่า

1. ผู้เรียนส่วนใหญ่สนใจฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทางวิทยุและประโยชน์ โดยเห็นว่าราย
การมีประโยชน์ต่อการเรียนมาก
2. ผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการให้ออกรายการวิทยุในช่วงเวลา 18.00-21.00 น.
3. เนื้อหาของรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ต้องการให้เป็นความรู้เสริมความรู้ในบท
เรียนและมีการสอดแทรกคติธรรมลงไปด้วย
4. รูปแบบรายการวิทยุเพื่อการศึกษาและประโยชน์ผู้เรียนต้องการให้เป็นรูปแบบ ประเภท
บรรยาย สคร สารคดี สันทนาโต้ตอบ และตอบปัญหา

วีระพงษ์ วงษ์ชาวม. ปัญหาการใช้บทเรียนทางวิทยุโรงเรียนประกอบการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา
ในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์. : ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานักเรียน ความคิดเห็น ความต้องการ และข้อเสนอแนะที่ครูและนักเรียนได้ประสบจากการใช้วิทยุประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อทราบวิธีการต่าง ๆ ที่ครูวิทยุโรงเรียนนำสื่อวิทยุโรงเรียนไปใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ปีการศึกษา 2528 ในโรงเรียนโครงการวิทยุโรงเรียน จังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูวิทยุโรงเรียนจำนวน 189 คน และนักเรียน 945 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม 2 ชุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. การใช้วิทยุโรงเรียน ครูวิทยุโรงเรียนส่วนใหญ่มีเวลาเพียงพอในการเตรียมตัวก่อนสอน ขาดความรู้ในการผลิตอุปกรณ์ และการวางแผนของโรงเรียนกับการวางแผนออกอากาศไม่ตรงกัน
2. วิธีการใช้วิทยุโรงเรียนนั้น ครูวิทยุโรงเรียนส่วนใหญ่เปิดเครื่องรับให้นักเรียนฟังและนั่งอยู่ด้วย เมื่อมีนักศึกษาคณะอธิบายให้ฟัง เมื่อจบรายการแล้ว ส่วนใหญ่ครูจะนำข้อสรุปมา
3. ครูวิทยุโรงเรียนส่วนใหญ่ ต้องการให้โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้
4. ครูวิทยุโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การสอนโดยวิทยุวิทยุโรงเรียนได้ผลดี นักเรียนสนใจให้มาก ระยะเวลาในการออกอากาศมีความเหมาะสม
5. โดยทั่วไปแล้ว นักเรียนที่เรียนจากรายการวิทยุโรงเรียน ส่วนมากต้องการให้ครูเตรียมการสอนให้พร้อม และนักเรียนส่วนใหญ่สนใจการสอนเป็นอย่างดี

ศิริ ชามสุทธิ์ และสุทิน สุขคง. หัตถ์คดีของ เกษตรกรในเขตพื้นที่บางจันจังหวัดเลยที่เกี่ยวกับการบริการ
วิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครูเลย. งานวิจัย. เลข : วิทยาลัยครูเลย, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษา หัตถ์คดีของ เกษตรกรเขตชุมชนบางจัน ของจังหวัด
เลยที่ผลต่อการบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครูเลย เกี่ยวกับการบริการวิชาการโดยทั่วไป
โครงการผลิตหนังสือ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต และสังคม และโครงการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องถิ่น วิจัย
การวิจัย ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จากเกษตรกรเขตบางจันจากอำเภอปากชม ท้าลี ภูเรือ ค่านซ้าย
จำนวน 247ครัวเรือน โดยวิธีการสุ่มตามวัตถุประสงค์ การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อวัด
หัตถ์คดีตามแบบของลิเคอร์ท ผลการวิจัยปรากฏว่า เกษตรกรชนบทบางจันมีหัตถ์คดีต่อการบริการวิชาการ
แก่ชุมชน ของวิทยาลัยครูเลยนั้นแตกต่างกันตาม เพศ วัย ระดับการศึกษา และสภาพการตั้งถิ่นฐาน ยก
เว้นหัตถ์คดีเกี่ยว การบริการวิชาการโดยทั่วไป และโครงการส่งเสริมบทบาทของผู้นำท้องถิ่น ซึ่งเกษตรกร
มีหัตถ์คดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตามวัย

ศิริรัตน์ ทิวะศิริ. การเปรียบเทียบการรับข่าวสารความรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน การตอบสนองความต้องการและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของผู้นำชุมชนและชาวบ้านนอกเขตเทศบาล จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษา และเปรียบเทียบวิธีการรับข่าวสารทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน การตอบสนองความต้องการ และการนำไปใช้ ผลการวิจัยปรากฏว่า ส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนชาวบ้าน ได้รับข่าวสารความรู้จากสื่อมวลชนมาก สื่อบุคคล การตอบสนองความต้องการ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันในด้านการศึกษามาก และความรู้พื้นฐานทางการศึกษาสำหรับปรับปรุงครอบครัว การศึกษาสำหรับปรับปรุงชุมชนและการศึกษาอาชีพของผู้นำชุมชนและชาวบ้านจำแนกตามเพศ อายุ รายได้เฉลี่ย จำนวนหลังคาเรือน ระยะทางจากหมู่บ้านถึงตัวอำเภอ พบว่า เกือบทุกกลุ่มมีการตอบสนองความต้องการ และการนำข่าวสารความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันสูงกว่า ระดับปานกลาง นอกจากชาวบ้านในกลุ่ม 12 - 20 ปี ในการตอบสนองความต้องการกิจกรรมการศึกษาสำหรับปรับปรุงครอบครัว และผู้นำชุมชนในกลุ่ม 12 - 20 ปี และ 60 ปีขึ้นไปกิจกรรมการศึกษา สำหรับปรับปรุงครอบครัวนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนทางไกลและตนเอง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 ศึกษานิพนธ์ฉบับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530. งานวิจัย. อุบลราชธานี : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2532.

การศึกษาวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนทางไกล และตนเอง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นนักศึกษาที่เรียนทางไกลและตนเองระดับ ม.ต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 17 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนทางไกล และตนเอง ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นนักศึกษาที่เรียนในระบบโรงเรียนด้วยคิดเป็นร้อยละ 11.98
2. ระดับคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มต่าง ๆ ที่สูงที่สุดแต่ละวิชาสูงกว่าเกณฑ์ครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม

ศุริพร สายแวว. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส 204 เพื่อนบ้านของเรา เรื่อง "วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของอินเดียน จีน ญี่ปุ่น" ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา เรื่อง "วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของอินเดียน จีน ญี่ปุ่น" ชั้น ม.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอน และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอน ดำเนินการทดลองกับผู้วิจัยชั้นนักเรียนชั้น ม.2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือชุดการสอน จำนวน 1 ชุด 5 หน่วยการสอน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานสูง
2. คะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

สนอง ศาสรี. แบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ สร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน ซึ่งได้จากการสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบฝึกหัดสะกดคำ จำนวน 15 แบบฝึกหัดและ ทาการทดสอบใช้แบบฝึกในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ความขึ้นตอนคือ ทดสอบก่อนใช้แบบฝึกและ ทดสอบหลังใช้แบบฝึกแล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์สถิติ โดยทดสอบค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกเขียน สะกดคำสูงกว่าการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สนิธ เนียมสา. การใช้หนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของครูสังคมศึกษาในเขต การศึกษา 9. วิชานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อ ศึกษาการใช้หนังสือแบบเรียนสังคมศึกษาของกรมวิชาการในกิจกรรมการ เรียนการสอน และความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หนังสือแบบเรียนสังคมศึกษาของกรมวิชาการกับประสิทธิภาพ การสอนการสอนการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 ผลการศึกษาพบว่า ครูส่วนมากจะใช้ จะใช้แบบเรียนของกรมวิชาการเป็นหลัก ในด้านการเรียนการสอนจะใช้แบบวิธีการบรรยายประกอบการ ถามตอบ การประเมินผลการเรียนจะใช้แบบทดสอบ ซึ่งจะใช้หนังสือแบบเรียนเป็นหลักในการออกแบบ

ทดสอบ ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการสอนของครูสังคมกับแบบเรียนของกรมวิชาการพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย เช่นเดียวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521 ไม่มีความสัมพันธ์กันเลยกับการดำเนินการเรียนการสอน แต่ในการวัดผลและประเมินผลกิจกรรมของผู้เรียน และการสร้างแบบทดสอบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแยกองค์ประกอบและชี้ขึ้นตอนพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

สมคิด ชันทอง. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.601 เรื่อง "ศาสนาพุทธ" สำหรับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.- มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. สร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพเรื่อง "ศาสนาพุทธ"
2. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าบ่อ อำเภوتاบ่อ จังหวัดหนองคาย จำนวน 90 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ คือ ชุดการสอนจำนวน 1 ชุด 7 หน่วยการสอน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก

สมนึก โทพัฒน. ทัศนคติของนายอำเภอ ในเขตการปกครองภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อพัฒนาชนบท. งานวิจัย. ม.ป.ท.: 2528. (อ้างจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษา รวมบทคัดย่อรายงานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527.)

นายอำเภอเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชนบท โดยเป็นผู้ที่เชื่อมโยงระหว่างราชการกับประชาชน โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าไปให้บริการในพื้นที่ระดับตำบลและหมู่บ้านจำเป็นต้องประสานงานกับนายอำเภอเพื่อให้รับรู้กิจกรรม ของโครงการนั้นๆ ผลจากการศึกษาเรื่องนี้พบว่า นายอำเภอในเขตการปกครองภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นนายอำเภอที่เพิ่งจะมาดำรงตำแหน่ง มีทัศนคติต่อการศึกษานอกระบบในทางที่ดี ส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนในเขตอำเภอที่รับผิดชอบ นายอำเภอส่วนใหญ่พบว่า เป็นปัญหาที่เกิดจากประชาชนขาดความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการพัฒนา ความบกพร่องที่เกิดจากเจ้าหน้าที่และการขาดการประสานงาน

สมณี บุราธรรม. การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียน ใน
จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพภาพและปัญหาของประชาชน จังหวัด-
มหาสารคาม ในด้าน การศึกษา สุขภาพ อนามัย อาชีพเศรษฐกิจ สังคมและการสื่อสาร (2) ความต้อง
การด้านการศึกษานอกโรงเรียนของประชาชน จังหวัดมหาสารคาม (3) เปรียบเทียบความต้องการด้าน
การศึกษานอกโรงเรียนของประชาชน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพในการ
สมรส และประชาชนในหมู่บ้านใกล้ความเจริญกับประชาชนในหมู่บ้านไกลความเจริญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
การวิจัยประกอบด้วย ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่อยู่นอกโรงเรียนและกำลัง
อาศัยอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า (1) การศึกษา : ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 และเคยได้รับการศึกษานอกโรงเรียนเพียงร้อยละ 20 (2) สุขภาพอนามัย :
ประชาชนส่วนใหญ่มีน้ำจากน้ำฝนและบ่อน้ำที่ในมีฝาบิด รับประทานอาหารทั้งสุกและดิบ ถ่ายอุจจาระตาม
ทุ่งนา บ่า ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยคือ ประชาชนไม่มีความรู้ในการทาน้ำให้สะอาด ขาดเงินในการรักษา
(4) สังคม ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ต่าง ๆ เนื่องจากไม่มีความรู้และไม่เห็นความ
สำคัญ (5) การสื่อสาร : ประชาชนส่วนใหญ่มีเครื่องรับวิทยุเป็นของตัวเอง (6) ในด้านความต้องการ
การศึกษานอกโรงเรียน ประชาชนต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติม เพื่อนำไปประกอบอาชีพ (7) การทดสอบ
ความแตกต่างของความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพในการสมรส
และประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านใกล้ความเจริญกับประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านไกลความเจริญ และพบความ
แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพิ่มเติม ความต้องการความรู้
เกี่ยวกับกฎหมาย การเลือกวิชาที่เรียน และสถานที่ในการฝึกอบรม แต่ไม่พบว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ .05 ระหว่างเพศ ในด้านความต้องการศึกษาเพิ่ม ความต้องการเรียนในด้านต่าง ๆ และ
ช่วงเวลาในการฝึกอบรม

สมภพ แผงลีลา. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.504 เรื่องการเงิน
การธนาคารและการคลังระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524. วิทยานิพนธ์.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ
สร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ ศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้
ชุดการสอน ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษา
อุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 77 คน เครื่องมือที่ใช้คือ ชุดการสอนจำนวน 1
ชุด 6 ตอน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.47/80.23
2. คะแนนทดสอบหลัง เรียนสูงกว่าทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01
3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

สมาน อคมพันธ์. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.102 (ประเทศของเรา)
เรื่อง "พระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. บริษัทพานิชย์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ วิชาสังคมศึกษา
ส.102 เรื่องพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยชั้น 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า
คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอน
กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้น.1 โรงเรียนเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
จำนวน 90 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนโดยใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับที่เหมาะสมมากที่สุด

สามัญศึกษา, กรม. กองการศึกษาผู้ใหญ่. การศึกษาสภาพความเป็นอยู่ ความสนใจ และการรับข่าวสารทางวิทยุ และประณัติของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2519. งานวิจัย.
กรุงเทพฯ : กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2520.

การศึกษานับเป็นหัวใจในการพัฒนาประเทศอย่างหนึ่ง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ
ประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 9 อำเภอ โดยได้สร้างเครื่องมือวิจัยแล้วนำไปทดลองใช้ หลังจากนั้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมและร่วมประชุมกับ ศ.อ.ศ.อ. เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล แล้ว
นำข้อมูลที่ได้นำไปแจ้งกองการศึกษาผู้ใหญ่ จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การรับข่าวสาร ประชาชนสามารถ
รับฟังวิทยุตลอดทั้งวันถึง 38.10 % และมีความรู้สึกว่าร่ายการที่จัดในปัจจุบันเหมาะสมมากเกินไป ในด้าน
การรับข่าวสารทางวิทยุนี้ เอกสารที่ส่งไปตามหมู่บ้านจะได้รับภายใน 4-7 วัน เมื่อรับแล้ว
ประชาชนจะอ่านด้วยตนเอง ในด้านความเป็นอยู่พบว่า อาชีพหลักของประชาชน คือทำนามากที่สุด
รองลงมาคือเลี้ยงสัตว์ ทำสวน คำชาย ซึ่งมีรายได้อยู่ระหว่าง 8001 ขึ้นไป

สุขศึกษา, กอง. ผลการให้การศึกษาค่อเนื่องแก่ อสม./พสส. ทางวิทยุในจังหวัดนครพนม. งาน
วิจัย. กรุงเทพฯ : กองสุขศึกษา, 2525.

การให้การศึกษาค่อเนื่องแก่ พสส/อสม.ทางวิทยุได้ผลดีมาก ทำให้กลุ่มที่ได้รับแจ้งวิทยุมีความ
รู้เพิ่มขึ้น ตีว่ากลุ่มอื่นที่มิได้รับแจ้งวิทยุแต่มีวิธีการศึกษาค่อเนื่องในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป

ผลวิจัยที่ได้จากการศึกษาในเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนออยู่ 2 ประเด็น คือ มีความสำคัญของ
โครงการสาธารณสุขมูลฐานของกระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายที่จะให้ พสส./อสม. ได้รับการศึกษา
ค่อเนื่องอย่างได้ผลแล้ว วิทยุ นับว่าเป็นสื่อที่มีความสำคัญ ประเด็นที่สอง หากจะให้สิ่งค่อเนื่องในการ

คาเนงานของ ผสส./อสม. วิทยาน่าจะเป็นสิ่งตอบแทนที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะเป็นแหล่งของข่าวสารให้กระจายไปสู่สาธารณชนได้กว้างไกล

สุจิตรา แสนเมือง. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส 102 ประเทศของเรา เรื่อง "พุทธศาสนาพืธี" สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521. ปรินฎานินท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาสังคมศึกษา ส 102 ประเทศของเรา เรื่อง "พุทธศาสนาพืธี" ชั้นม.1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 เปรียบเทียบผลการเรียนระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอน โดยการศึกษาเกี่ยวกับเด็กนักเรียน ชั้น ม.1 โรงเรียนบดินทรศึกษา อ.บดินทรศึกษา จ.มหาสารคาม จำนวน 90 คน เครื่องมือในการศึกษาคือ ชุดการสอนจำนวน 1 ชุด 5 หน่วยการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อชุดการสอน ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูง ทำให้เด็กมีประสิทธิภาพในการเรียน
2. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนแตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมที่สุด

สุเทพ อ่อนระยับ. รายงานการวิจัยปัญหาความต้องการและการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา และชัยภูมิ. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครู นครราชสีมา, 2527.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อต้องการทราบปริมาณการใช้สื่อการสอน ของครูอาจารย์ทั้งสอง พ. ว่า สื่อการสอนที่ครูจังหวัดนครราชสีมา และชัยภูมิคือกระดานชอร์ด และที่ใช้บ่อยคือภาพนิ่ง บัตรงาน และสื่อประเภทเครื่องมือเครื่องใช้พบว่า ทั้งสองจังหวัดนำมาใช้น้อยมาก เพราะมีราคาแพง สื่อประเภทกิจกรรม ครูมักจะนำออกมาใช้ในรูปแบบของการร้องเพลง การเล่นเกมส์

การผลิตสื่อใช้เอง พบว่า จังหวัดนครราชสีมาและชัยภูมิอยู่ในระดับที่ต่ำมาก เนื่องจากต้องใช้วัสดุมาก สิ้นเปลืองเงินทอง และเวลา นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับสื่ออีกคือ สื่อขาดแคลนมาก ไม่มีแหล่งกลางในการบริหารสื่อการสอน รองลงมาคือ สื่อไม่เพียงพอับความต้องการของเด็ก และครู ในด้านความคิดเห็นที่มีต่อสื่อการสอน พบว่า มีความต้องการสื่อ เนื่องจากสื่อเป็นเครื่องมือประเภทหนึ่ง ที่อำนวยความสะดวกการเรียนการสอน ทำให้บทเรียนเข้าใจง่าย ตลอดจนช่วยย่นระยะเวลาในการสอน สามารถสอนในเวลาจำกัด เป็นต้น

สรุป เขียนสาร. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศาสตร์ ส.102(ประเทศของเรา)
เรื่อง "ประชาชนกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และสมบัติของชาติ" ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. ปริณิพนธ์. กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา
ส.102 เรื่อง ประชาชนกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และสมบัติของชาติ ชั้น ม.1 เปรียบ
เทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดการสอน และศึกษา
ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอน ศึกษาจาก นักเรียนชั้น ม.1 โรงเรียนโสม
พิทยาสรรค์ อ.โสมพิสัย จ.มหาสารคาม จำนวน 85 คน

ผลการค้นคว้าพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. คะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลัง เรียนด้วยชุดการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01
3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

สรุป หงษ์ ลือทองจักร. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษาของครู
ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ในเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับประถมศึกษาใน
เขตการศึกษา 9 เกี่ยวกับปริมาณเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษาของกรมวิชาการ ระดับมัธยม
ศึกษาปีที่ 1-6 รวม 9 เล่ม ว่าตรงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคม
ศึกษา 2503 เพียงใด

ผลการวิจัย

1. ครูผู้สอนสังคมศึกษามีความคิดเห็นว่าปริมาณเนื้อหาตรงตามความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชา
สังคมศึกษา ระดับปานกลางมีจำนวน 7 ข้อ
2. ครูผู้สอนสังคมศึกษามีความคิดเห็นว่า ปริมาณเนื้อหาตรงตามความมุ่งหมายของหลักสูตร
วิชาสังคมศึกษาในระดับน้อย มีจำนวน 1 ข้อ

เขียน คำทิวทอง. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.306 โลกของเรา เรื่อง
"ปัญหาการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521. ปริณิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ส.306 โลกของเรา เรื่อง ปัญหาการใช้

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระหว่างคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอน การศึกษา
ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนในการศึกษาจาก นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียน
ภูเวียงวิทยาคม อ.ภูเวียง จ.ขอนแก่น จำนวน 92 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนด้วย
ชุดการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมที่สุด

อุดม กัสมัง. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.306 (โลกของเรา) เรื่อง
"ปัญหาสิ่งแวดล้อม" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.
ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. สร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.306 เรื่อง "ปัญหาสิ่งแวดล้อม" ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้
ชุดการสอน
3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอน

ผลการวิจัย

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอน โดยใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

อุไรวรรณ นีวาสะบุตร. การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษาประชาชนจังหวัดฉะ
ฉะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2525. (อ้างจากกองนโยบายและ
วางแผนการศึกษา รวมบทคัดย่องานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ปี 2525-2527).

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สภาพการดำเนินงานของผู้
ดำเนินการศูนย์และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษา ประชาชน (ปัจจุบัน
เรียกว่าศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน) โดยใช้ศูนย์จังหวัดขอนแก่น และอุดรธานีเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผล
การวิจัยสรุปว่า ผู้ดำเนินการศูนย์มีความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของศูนย์ 3 ด้าน และมีความเข้าใจต่อ
สภาพการดำเนินงานของผู้ดำเนินการศูนย์ 5 ด้าน ที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด และมากส่วนที่
ศูนย์ปฏิบัติงานจริง อยู่ในระดับปานกลางและน้อย เมื่อเทียบความเข้าใจของผู้ดำเนินการศูนย์ที่มีต่อบทบาท
หน้าที่และสภาพการดำเนินงานของผู้ดำเนินการศูนย์ ที่ควรจะปฏิบัติกับที่ปฏิบัติงานจริงในทศด้าน มีความ

แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ และจากการสัมภาษณ์ประชาชนปรากฏว่า ประชาชนที่เข้ารับบริการจากศูนย์โดยส่วนรวมเคยเข้าศึกษาในโรงเรียนมาแล้ว ส่วนใหญ่จบชั้น ป. 4 มีความต้องการเข้ารับการศึกษานอกโรงเรียนจากศูนย์เพื่อหาความรู้ประกอบอาชีพต่อไป

อรุณวรรณ สักดิ์คำทอง. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ วิชาสังคมศึกษา ส.102 (ประเทศของเรา) เรื่อง ความเป็นมาของสถาบันการปกครองของไทย" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. บริษัทธนินท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนด้วยชุดการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ไอศุรีย์ ทรพรสุ. การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษารายวิชา ส.401 เฉพาะเนื้อหาทางสังคมวิทยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. บริษัทธนินท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) สร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส.401 2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์ต่อชุดการสอน 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อชุดการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นนักเรียนชั้น ม.4 โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย จำนวน 90 คน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือชุดการสอนจำนวน 1 ชุด 11 หน่วยย่อย ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แสดงว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูง สำหรับข้อเสนอแนะ ควรลองใช้ชุดการสอนในโรงเรียนอื่นบ้าง และควรสร้างชุดการสอน แบบสื่อประสมในหน่วยอื่นของวิชาสังคมศึกษาต่อไป

การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

กิ่งทอง ศิริมงคล. พฤติกรรมการค้นหาและการใช้ข้อสนเทศในการเรียนวิชานิพนธ์ของนักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการค้นหาและการใช้ข้อสนเทศในการเรียนวิชานิพนธ์ ในด้านต่าง ๆ คือแหล่งข้อสนเทศ ประเภทลักษณะ วิธีค้นหา เป็นต้น ตลอดจนเปรียบเทียบพฤติกรรมการค้นหา จากผลการวิจัยพบว่า แหล่งสนเทศนี้ใช้ในระดับมากที่สุดสามอันดับของการหาวิทยานิพนธ์ ประเภทของแหล่งสนเทศที่นักศึกษาใช้มากที่สุดได้แก่ วารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัย ส่วนทางด้านของการค้นหา นักศึกษาจะใช้วิธีการคัดลอก ถ่ายเอกสาร สนทนากับอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ

ผลการเปรียบเทียบปรากฏว่า พฤติกรรมด้านการค้นหาและการใช้ข้อสนเทศของนักศึกษานิพนธ์ ไม่แตกต่างกันตามคณะ ชั้นตอนการหาวิทยานิพนธ์ และประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด

กิติ คุณหญิง. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ที่พูดภาษาไทยถิ่นสามภาษาในจังหวัดสุรินทร์. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งที่พูดภาษาถิ่นสามภาษาในโรงเรียนที่ใช้สื่อการสอนมากน้อยแตกต่างกัน ศึกษาจากนักเรียนตัวอย่าง 225 คน ภาษาเขมร 87 คน ลาว 73 คน ลาว 64 คน

จากการตรวจแบบทดสอบของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติได้ดังนี้ ความสามารถทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนสามภาษาในโรงเรียนที่ใช้สื่อมากน้อยแตกต่างกัน และใช้สื่อน้อยน้อยแตกต่างกัน โรงเรียนที่ครูใช้สื่อการสอนมาก ทำให้ความสามารถในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนสามภาษาสูงกว่าใช้สื่อน้อย ภาษาถิ่นที่ใช้พูด ชาติ เผ่าพันธุ์ ไม่ทำให้ผลการเรียนภาษาไทยของนักเรียนแตกต่างกันแต่อย่างใด

เกรียงศักดิ์ เขียวขำ และสนธิ์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์. สภาพปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอน กระบวนการวิชาทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในหลักสูตรวิทยาศาสตร์ระดับปริญญาตรี ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

กระบวนการวิชาทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของหมวดวิชาพื้นฐาน อันเป็นรากฐานสำคัญที่จะช่วยเสริมหลักสูตรปริญญาตรีให้มีความสมบูรณ์ในการผลิตบัณฑิต การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนกระบวนการวิชาทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ระดับปริญญาตรี จำนวน 439 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย และแจกแจงเป็นร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ถ้าให้โอกาสนักศึกษาเลือก เรียนวิชาพื้นฐานทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างอิสระแล้ว นักศึกษาคงเลือก เรียนทั้งวิชาทางมนุษยศาสตร์และวิชาทางสังคมศาสตร์ และการจัดการเรียนการสอนทางวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ก็ความต้องการของนักศึกษาในระดับปานกลาง นอกจากนี้ นักศึกษายังต้องการ เรียนวิชาพื้นฐานทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในชั้นปีที่ 1 หรือชั้นปีที่ 2 ในค่านของ กิจกรรมพบว่า การเรียนการสอนส่วนมาก เป็นการฟังคำบรรยาย นักศึกษาประสบปัญหาการขาดการอ่าน และหนังสืออ่านประกอบ รวมทั้งวิธีการสอนของอาจารย์ไม่น่าสนใจ

ขุนทอง ศรีประจง. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง "นิราศภูเขาทอง" ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.ศ.4) โรงเรียนศรีสงครามวิทยา จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง "นิราศภูเขาทอง" ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.ศ.4) โดยใช้วิธีการสอนตามหลักการของ Gagne กับวิธีการตามหลักการของ Herbart ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแผนการสอนสำหรับวิธีสอนทั้งสองแบบ แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ เปรียบเทียบโดยใช้ t-test

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง "นิราศภูเขาทอง" ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.ศ. 4) ทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรวิน คลังแสง. การศึกษาผลการสอนนิเวศศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.4) ตามหลักสูตร สสวท. ในด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และเจตคติเชิง วิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนในโรงเรียนจังหวัดขอนแก่นที่มีความพร้อมแตกต่างกัน มีการศึกษา 2524. ปรินทิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2526.

จุดประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาผลการสอนนิเวศศาสตร์ตามหลักสูตรของ สสวท. ปีพุทธศักราช 2524 ในภาคเรียนที่ 2 และเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ทั้งสามด้านในโรงเรียนที่มีความพร้อมตามหลักสูตรวิทยาศาสตร์ปี พ.ศ. 2524 ระดับ สูง กลาง ต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็น นักเรียนชั้น ม.4 พ.ศ. 2524 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 818 คน แล้วใช้แบบทดสอบทักษะ กระบวนการเก็บข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้น ม.4 มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความคิดและเจตคติเพิ่มจากเดิมมีนัยสำคัญ

2. นักเรียนชั้น ม.4 จากโรงเรียนที่พร้อมในการสอนนิเวศศาสตร์สูง มีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้นมีนัยสำคัญแต่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์เพิ่มขึ้น

3. นักเรียนชั้น ม.4 จากโรงเรียนพร้อมในการสอนนิเวศศาสตร์ต่ำ และปานกลางมีการ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางวิทยาศาสตร์ ความคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เจตคติเพิ่มจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จักรเพชร เพชรสุข. ความสามารถบางประการที่ส่งผลต่อการเรียนระดับวิชาชีพชั้นสูงของนักเรียน
วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพ. กศ.ม. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบว่ามีนักศึกษาในระดับวิชาชีพชั้นสูงทั้ง 6 คณะวิชา
คือ คณะวิชาช่างโยธา ช่างกล ออกแบบ ช่างไฟฟ้า เทคนิคการเกษตร และบริหารธุรกิจ จะมีความ
สามารถบางประการที่ส่งผลต่อการเรียนแตกต่างกันหรือไม่ และความสามารถเหล่านั้นจะมีความสัมพันธ์กับ
ผลการเรียนหรือไม่

จากการศึกษานักศึกษาในระดับวิชาชีพชั้นสูง 6 คณะวิชา ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2514 ปรากฏ
ว่า แต่ละคณะวิชา มีความสามารถทางสถิติทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชื่อมั่นได้ 99 %

ค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่ระหว่างแบบทดสอบทั้ง 6 ฉบับกับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมแต่ละภาคเรียนได้
R และค่า R² ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติเชิงบวก เชื่อมั่นได้ 99 %

จิตรรา ขนอม. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการสอนโดยให้นักเรียน
ค้นคว้าด้วยตนเองภายใต้การควบคุมกับการสอนแบบบรรยายนักเรียนชั้น ม.4 โรงเรียน
สารคามพิทยาคม 2525. ปรินทิพ. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2525.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยได้ค้น
คว้าด้วยตนเองภายใต้การควบคุมและการสอนแบบบรรยาย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้น ม.4 จากโรงเรียนสารคามพิทยาคม จ.มหาสารคาม โปรแกรม
วิทย์-คณิต ปีการศึกษา 2525 จำนวน 90 คน ทดลองเป็นกลุ่ม ๖ ละ 45 คน ทดลอง 6 สัปดาห์

ผลการวิจัยนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเองภายใต้การควบคุมและบรรยาย
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

เฉลิมชัย แสงรักษ์. การศึกษาสภาพและปัญหาโครงการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง
การเห็น ในระดับมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหารวมถึงแนวทางแก้ไขโครงการเรียน
ร่วมระหว่างนักเรียนตาบอดกับนักเรียนปกติ ศึกษาความต้องการของนักเรียนตาบอดด้านการจัดกิจกรรม
เสริมอาชีพ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียนปกติกับนักเรียนตาบอด โดยศึกษาจากโรงเรียน
ร่วมสำหรับเด็กตาบอด ระดับมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้

สอน นักเรียนปกติและนักเรียนตาบอด โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่จัดเรียนร่วมนั้น ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวิสัยทางการศึกษาพิเศษ และโครงการเรียนร่วมมีการดำเนินการเป็นเวลา 1-2 ภาคเรียนเป็นส่วนมาก สำหรับนักเรียนตาบอดที่อยู่ในโครงการส่วนมากมีอายุ 17 ปีขึ้นไปซึ่งมากกว่าเกณฑ์ของนักเรียนปกติ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนมากได้มีการปรับหลักสูตรการสอนซ่อมเสริมใช้วิธีการเรียนร่วมกับเพื่อนปกติในห้องเดิมของตนเอง และให้ครูการศึกษาพิเศษหรือครูเดิมที่สอนเพิ่มเติมบางครั้ง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรใช้วิธีกำหนดกิจกรรมมาให้เด็กตาบอดเข้าร่วม ด้านอื่น ๆ ใช้ครูเดิมกับครูการศึกษาพิเศษร่วมกันตัดสิน เช่น การวัดและประเมินผล ซึ่งใช้วิธีการที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอน

ชัชรัตน์ อ้นพิบูล. ปัญหาของการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดร้อยเอ็ด.
วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

จากการศึกษาเรื่องนี้ ทำให้ทราบว่า

1. ครูภาษาอังกฤษที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย
2. ครูภาษาอังกฤษเกือบทุกคน เอาใจใส่ศึกษาหลักสูตรที่ตนสอนและเห็นว่าลักษณะเนื้อหาของหลักสูตรไม่เหมาะสมกับนักเรียน
3. ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านหนังสือตำรา หนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ ส่วนโอกาสที่จะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ มีน้อยมาก
4. แบบเรียนที่ใช้ในปัจจุบันมีประโยชน์และเหมาะสมกับนักเรียนทุกด้าน
5. ครูภาษาอังกฤษทุกคนใช้วิธีสอนที่ถูกต้องตามทฤษฎีการสอน เพื่อให้เด็กได้เกิดทักษะ การพูด ฟัง อ่าน และ เขียน
6. การวัดผลของครูส่วนใหญ่ จะใช้วัดผลโดยวิธีสอบข้อเขียน
7. การสอนภาษาอังกฤษบรรลุเป้าหมายคือ สอนให้เด็กได้เกิดทักษะ การอ่าน การเขียน และการฟังได้

เชน เบ็ดทอง. ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้แบบเรียนสำเร็จรูปของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (อาร์ ๒ ที) จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาระดับปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครู-อาจารย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้แบบเรียนสำเร็จรูปของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (อาร์ ๒ ที) โดยส่วนรวมและจำแนกเป็น 5 ด้านดังนี้คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านเนื้อหา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อ ด้านการวัดผลประเมินผล

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครู-อาจารย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้แบบเรียนสำเร็จรูปของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (อาร์ ๒ ที) มี

ปัญหาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตครู-อาจารย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้แบบเรียนสำเร็จรูปของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (อาร์ เอ ที) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

- ด้านการเตรียมการสอน ครู-อาจารย์ มีปัญหาในระดับปานกลาง
- ด้านเนื้อหา สภาพทั่ว ๆ ไปของเนื้อหาพบว่า ครู-อาจารย์มีปัญหาด้านโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง
- ด้านวิธีสอน ครู-อาจารย์ มีปัญหาด้านวิธีสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย
- ด้านสื่อ ครู-อาจารย์ มีปัญหาด้านโดยส่วนรวมในระดับมาก
- ด้านการวัดและประเมินผล ครู-อาจารย์ มีปัญหาด้านโดยส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย

คิยู ปาลิคุปต์ อาภากรัน อาบแฮม และนิธิตา เมฆจร. การศึกษาความสามารถในการใช้โครงสร้างไวยากรณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการใช้โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และเพื่อศึกษาถึงปัญหาและข้อบกพร่องในการใช้โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของนักศึกษา

วิธีวิจัย ผู้วิจัยได้นำหัวข้อไวยากรณ์ที่รวบรวมไว้มาสร้างแบบสอบถามวัดความสามารถในการใช้โครงสร้างไวยากรณ์ ประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนภาษาอังกฤษ 411101 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำคะแนนที่ได้จากการสอบวัดค่าไปหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของนักศึกษาที่ใช้โครงสร้างไวยากรณ์แต่ละหัวข้อถูกต้อง ผลการวิจัยพบว่าระดับความสามารถในการใช้โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของนักศึกษายู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี จะมีปัญหาสำหรับนักศึกษาอยู่บ้างก็เพียงบางโครงสร้าง เท่านั้น

กุสิศ สมนศรี. การศึกษาระดับปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ของครูคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยนี้มุ่งศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ของครูคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 207 คน เครื่องมือคือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีปัญหาด้านการวินิจฉัยของนักเรียน การวางแผนการสอน และการดำเนินงาน การคิด

ตามผลการสอนซ่อมเสริมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาระดับสูงสุดคือ การติดตามผลการสอนซ่อมเสริม การสังเกตจากการทำแบบฝึกหัด การคัดเลือกนักเรียนเพื่อสอนซ่อมเสริม การสอนนอกเวลาเรียนปกติ และการวัดผลโดยวิธีการตรวจผลงาน

2. ครุศาสตร์ศึกษามีปัญหาและระดับปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ถาวร สอนกช. ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา ของวิทยาลัยครูสามแห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยวิชาการ, 2510.

เนื่องจากวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาทักษะ ผู้สอนมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะทั้งทางด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ดังนั้นเวลาสอบจะต้องทดสอบทั้ง 4 ด้านควบคู่กันไป ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการสอนภาษาอังกฤษมีหลายด้าน คือ ปัจจัยทางด้านสังคม ความแตกต่างทางเพศ และภูมิลำเนาของนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ ผลการวิจัยทางด้านไวยากรณ์ของผู้เรียนภาษาอังกฤษยังพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนไวยากรณ์สูง คำค้นศัพท์พบว่านักเรียนมีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการอ่านเอาความ นักเรียนมีความเข้าใจอยู่ในระดับต่ำ นักเรียนมีความรู้เรื่องอ่านเอาใจความค่อนข้างน้อย ควรจะมีการปรับปรุงเรื่องนี้

ทวีชัย วัฒนชัยศิลป์. การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูผู้สอนโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2526. ปรินทิพนิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2527.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งเปรียบเทียบปัญหาในการสอนสังคมศึกษาของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา จำแนกตามประสิทธิภาพการสอน และขนาดของโรงเรียนที่ทำการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นครูสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนรัฐบาลที่มีขนาดต่างกัน เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2526 จำนวน 173 คน เลือกมาโดยสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการสอน แบ่งเป็น 4 ตอน

ผลการศึกษาพบว่า

1. เกี่ยวกับสภาพการสอน การดำเนินการสอน วางแผนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นหน้าที่ของครูผู้สอน
2. เกี่ยวกับสภาพการสอน มีปัญหาระดับค่อนข้างมาก ปัญหาที่นักเรียนไม่คุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบใหม่
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอน ครูมีประสิทธิภาพการสอนต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีปัญหาการสอนไม่แตกต่างกัน

เทวัญ พนาศุกฤติ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษาโดยวิธีสอนแบบพัฒนา
สมรรถภาพการเรียนรู้กับวิธีสอน ของนักเรียนชั้น ม.1 โรงเรียนเขางดงวิทยาคาร.
ปริญพนันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2526.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง
การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โบราณสถาน โบราณวัตถุและสมบัติของชาติ ของนักเรียนชั้น ม.1
ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบพัฒนาสมรรถภาพการเรียนรู้กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีแบบ
บรรยาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นนักเรียนชั้น ม.1 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2524 จำนวน
88 คน แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองสอนแบบพัฒนา
สมรรถภาพการเรียนรู้จำนวน 44 คน กลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีการบรรยาย 44 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมี
เนื้อหาการเรียนการสอนเดียวกัน ทดลองสอนกลุ่มละ 12 คาบ ๆ ละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้รวบรวม
ข้อมูลคือ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

นฤมล กลั่นเจริญ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน ที่เรียนโดยการใช้และนำใช้กิจกรรมที่มุ่งงานปฏิบัติ.
วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการใช้และนำใช้กิจกรรมที่มุ่งงานปฏิบัติงานเสริมบทเรียน กลุ่มตัว-
อย่าง เป็นนักเรียนจำนวน 100 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 50 คน และเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยประกอบด้วยกิจกรรมการสื่อสารที่มุ่งงานปฏิบัติเสริมบทเรียน แบบทดสอบวัดความสามารถในการ
เรียน และแบบสอบถามเจตคติ เมื่อสิ้นสุดการวิจัย คำนวณค่าที่ได้จากการหาแบบทดสอบของกลุ่มตัวอย่าง
มาวิเคราะห์หาความแตกต่างโดยใช้ t-test ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
กว่านักเรียนกลุ่มควบคุม และนักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนกลุ่ม
ควบคุมอีกด้วย

นิตยา ศรีบัคคา. การเรียนการสอนวิชาวรรณคดีไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษานในวิทยาลัย
ครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-
เกษตรศาสตร์, 2522.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาวรรณคดีไทยทางค่าน
การใช้หลักสูตร วิธีสอน การจัดกิจกรรม การใช้อุปกรณ์ การวัดผล รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะ
ต่าง ๆ ที่อาจารย์และนักศึกษาประสบ

ผลการศึกษานี้ปรากฏว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพทางด้านการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติ อาจารย์และนักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาไม่เหมาะสมกับอัตราเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

บังอร, สดเอี่ยม. การศึกษาสภาพปัญหาการฝึกงานของนักศึกษาวิชาเอกเทคนิคการอาชีพ วิทยาลัยครู
เลย. งานวิจัย. เลข : วิทยาลัยครูเลย, 2527.

วัตถุประสงค์ในการวิจัยมีดังนี้คือ เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกงานของนักศึกษาในด้านการเตรียมงานของวิทยาลัย ตัวนักศึกษา การนิเทศ สวัสดิการ สวัสดิภาพ การนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการฝึกงาน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการฝึกงานของนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในด้านต่อไปนี้ คือ เพศ วิชาเอก ประเภทของแหล่งฝึกงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลการวิจัยได้ปรากฏว่า

นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การเตรียมงานของวิทยาลัยและสวัสดิการหรือการบริการมีปัญหาคือการฝึกงานน้อย ด้านเกี่ยวกับตัวนักศึกษา การนิเทศ สวัสดิภาพความปลอดภัย และการนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการฝึกงานมีปัญหาน้อยที่สุด ในด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่า นักศึกษาที่มีต่อปัญหาการฝึกงานโดยจำนวนนักศึกษาตามกลุ่มวิชาเอกพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ส่วนงานและความเหลื่อมแตกต่างกัน

บุบผชาติ เรืองสุวรรณ. การศึกษาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2529. ปรินทิพพันธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยส่วนรวมและจำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียนและโปรแกรมที่มีต่อวิทยาศาสตร์ส่วนรวมและด้านต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาล ปี 2529 จำนวน 1,010 คน ผลการศึกษานี้ปรากฏดังนี้

1. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยส่วนรวมและจำแนกตามเพศ มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์โดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศระดับชั้นเรียน และ โปรแกรมการเรียนต่อ การมีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์โดยส่วนรวมและอีก 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนชายมีเจตคติทางบวกต่อวิทยาศาสตร์มากกว่านักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนระดับ ม.4 มีเจตคติทางบวกต่อวิทยาศาสตร์มากกว่านักเรียนระดับ ม.5 และ ม.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. นักเรียนที่เรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์มีเจตคติทางบวกต่อวิทยาศาสตร์โดยส่วนรวมและเกือบทุกด้านมากกว่านักเรียนที่เรียนโปรแกรมศิลปศึกษา และอาชีพศึกษา

บุรีรัมย์, วิทยาลัยครู. การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการและความพร้อมในการเปิดสอนวิชา เอก-โท
สหกรณ์ ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. บุรีรัมย์ : วิทยาลัยครูบุรีรัมย์,
2525.

การศึกษาวិเคราะห์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม 5 ชุด โดยสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 5
กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหารทั้งในกลุ่มวิทยาลัยครู และกลุ่มสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องในจังหวัดที่กลุ่มวิทยาลัยครูภาค-
ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งทั้ง 5 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่า คำนับคณาจารย์ มีความเห็นว่ายังขาดผู้ทำการสอน
ค่านนี้ทำให้การสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร คำนับอาคารสถานที่ วิทยาลัยยังมีอาคารไม่เหมาะสมที่จะ
เรียนได้ คำนับอุปกรณ์การเรียนการสอน พบว่าแต่ละวิทยาลัยยังขาดแคลนเอกสาร การเรียนต่าง ๆ จาก
เหตุผลดังกล่าวพบว่า การสอนในโรงเรียนยังขาดแคลนครูที่มีความสามารถที่แท้จริง ดังนั้นวิทยาลัยครูใน
ฐานะที่เป็นแหล่งผลิตครูจะต้องทำการผลิตครูด้านสหกรณ์ให้ได้เพียงพอับความต้องการของนักเรียน และ
โรงเรียนด้วย

ประกาศกรม อธิการบดี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องโภชนาการและอนามัย
โภชนาการโดยใช้บทเรียนแบบมโนธรรมสำนึกและบทเรียนแบบเปิดเสรีตามหลักสูตรการศึกษา
ผู้ใหญ่แบบเปิดเสรีขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและทดลองใช้บทเรียนแบบมโนธรรมสำนึก เรื่องโภชนาการ
และการแก้ปัญหาโภชนาการ สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสรีขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี โดย
ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เจตคติ ความคงทนของการเรียนรู้ และความถี่ของ
พฤติกรรมทางโภชนาการ และศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อแบบเรียนแบบมโนธรรม ผลการ
ทดลองพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนด้วยบทเรียนแบบมโนธรรมสำนึกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เจตคติ
อยู่ในระดับสูงทั้ง 2 แบบแต่บทเรียนแบบมโนธรรมสำนึกอยู่ในระดับสูงกว่าในเรื่องความคงทน บทเรียน
แบบมโนธรรมสำนึกอยู่ในระดับสูงกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนด้วยบทเรียนแบบเปิดเสรี อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) และยังพบว่าความถี่ของพฤติกรรมทางโภชนาการของนักศึกษาผู้ใหญ่
ที่เรียนด้วยบทเรียนแบบมโนธรรมสำนึกสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนแบบเปิดเสรี อย่างไรก็ตามทั้งบท
เรียนแบบมโนธรรมสำนึกและบทเรียนแบบเปิดเสรี นักศึกษาผู้ใหญ่ต่างก็มีความพอใจอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

ประสิทธิ์ แก้วสมศรี. ระดับชีวิตของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
ร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหา
สารคาม, 2533.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาชีวิตของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างเป็นครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด-
ร้อยเอ็ด จำนวน 405 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ระดับชีวิตของครูอาจารย์ส่วนรวม ค่อนข้างสูง ปัจจัยที่ทำให้ชีวิตค่อนข้างสูงคือ ผล

ประโยชน์ตอบแทนในการสอน รองลงมาคือ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานที่สอน

2. ระดับขวัญของครูอาจารย์ค่าแห่งค่ากัน ขวัญมีต่างกันด้วย

3. ครูอาจารย์ที่ค่าแห่งหน้าที่ที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับขวัญโดยส่วนรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

4. ครูอาจารย์อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน ขวัญโดยส่วนรวมก็ต่างกันด้วย

5. ไม่มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างค่าแห่งหน้าที่ที่ปฏิบัติและขนาดของโรงเรียน
ต่อระดับขวัญของครูอาจารย์โดยส่วนรวม

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ และคนอื่น ๆ. ปัญหาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยครูบุรีรัมย์.
งานวิจัย. บุรีรัมย์ : วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบ ปัญหาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของ
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาจำนวน 988 คน ผู้ปกครอง 325 คน ผู้
บริหารโรงเรียน 41 คน นักเรียน 310 คน ครู-อาจารย์พี่เลี้ยง 112 คน และอาจารย์นิเทศก์ 46
คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากรบางกลุ่มทีละคู่ด้วยค่าสถิติ
ที-เทสต์ และค่าไค-สแควร์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการจัดและการปกครองชั้นเรียน รอง
ลงมาคือ ปัญหาการประเมินผล และปัญหาการสอน ปัญหาของนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา คือ ปัญหาความ
สัมพันธ์ของนักศึกษา กับนักเรียน ปัญหาการสอนของนักศึกษา และปัญหาการปกครองชั้น การสอนและการ
จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปัญหาของนักศึกษาในทัศนะของอาจารย์นิเทศคือ ปัญหาด้านการ
ปกครองชั้น การสอนและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปัญหาของนักศึกษาในทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน คือ
ปัญหาในการปกครองนักเรียน การใช้วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาของนักศึกษาในทัศนะ
ของผู้บริหารโรงเรียนคือ การจัดและปกครองชั้นเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร และปัญหาด้านธุรการ

ประสิทธิ์ อามาตย์. การใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 ของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์. ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) ศึกษาการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนกลุ่มภาระงาน
และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 10 และเพื่อเปรียบเทียบ
ความต้องการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนกับใช้แหล่งความรู้ในสถานการณ์จริง 3) เพื่อศึกษา
ปัญหาและอุปสรรคของครูในการใช้แบบความรู้ในชุมชน

สรุปผลการวิจัยได้ว่า

1. ประเภทแหล่งความรู้ที่ครูมีความต้องการใช้ และนำมาใช้จริงมากที่สุดคือ การใช้วัสดุ
อุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น

2. การเปรียบเทียบความต้องการใช้แหล่งความรู้ในชุมชน กับการนำแหล่งความรู้ในชุมชนมา
ใช้จริง พบว่าครูต้องการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนมาสอนมากกว่าใช้จริง

3. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้แหล่งชุมชนของครู ประสบปัญหาและอุปสรรคระดับปานกลาง
ค่านิยมค่าใช้จ่ายสำหรับวิทยากรไม่สะดวกที่จะติดต่อกับวิทยากร

ประเสริฐ จันทาไชย. การดำเนินงานของศูนย์ฝึกวิชาชีพ ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาชีพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์.

ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานของศูนย์วิชาชีพ ศึกษา
ผลการดำเนินงานของศูนย์ฝึกวิชาชีพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาชีพ นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา และศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์ฝึกวิชาชีพ กลุ่มตัว
อย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ คณะกรรมการที่ปรึกษาของศูนย์วิชาชีพจำนวน 40 คน กลุ่มผู้บริหารศูนย์ฝึกวิชา
ชีพ จำนวน 12 คน กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนต้นสังกัด จำนวน 80 คน และกลุ่มอาจารย์ศูนย์ฝึกวิชาชีพ
จำนวน 113 คน กลุ่มอาจารย์โรงเรียนต้นสังกัด จำนวน 60 คน และกลุ่มนักเรียน จำนวน 207 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสำรวจและแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. ศูนย์ฝึกวิชาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 3 แห่ง เป็นศูนย์ขนาดใหญ่ 1 แห่ง และ
ขนาดเล็ก 2 แห่ง โดยตั้งอยู่ในเขตเมือง 2 แห่ง นอกเมือง 1 แห่ง มีรัศมีการบริการเกินกว่า 20
กิโลเมตร สำหรับสภาพการจัดการเรียนการสอน นักเรียนแผนการเรียนอาชีพ 1 มาเรียนประมาณ
16-24 คาบ/สัปดาห์ นักเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ 2 จะมาเรียนประมาณ 24-32 คาบ/สัปดาห์
อาจารย์มีการสอนโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 23 คาบ ส่วนด้านเครื่องมือสื่ออุปกรณ์ต่างๆ มีความพอเพียง

2. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนแผนการเรียนวิชาชีพ ได้แก่ จำนวน
นักเรียนแผนการเรียนอาชีพในบางประเภทยังมีจำนวนลดลง นักเรียนขาดความมั่นใจในอนาคตของตน
เอง ทำให้ขาดความกระตือรือร้น การประสานงานของศูนย์ฝึกวิชาชีพกับโรงเรียนต้นสังกัดยังไม่ดีพอและ
กิจกรรมที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรของศูนย์กับโรงเรียนต้นสังกัดมีน้อย

3. ผลการดำเนินงานของศูนย์ทำให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ได้เป็นอย่างดี และศูนย์ฝึกวิชา
ชีพช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแหล่งวิทยาการภายนอกโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้เป็นอย่างมาก

ปรีชา เจริญ. การเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่รูปแบบการจัดชั้นเรียนและแผนการเรียน แยกต่างกันใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ปีการศึกษา 2530. วิทยานิพนธ์.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติ
เชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้น ม.3 ที่รูปแบบการจัดชั้นเรียนและแผนการเรียน แยกต่างกันใน
วิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้น ม.3 โดยส่วนรวม มีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ค่า
กว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มและมีนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 50 ได้คะแนนเท่ากับหรือสูงกว่าร้อยละ 50
2. นักเรียนชั้น ม.3 โดยส่วนรวม มีคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์สูงกว่าร้อยละ

50 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนมากกว่าร้อยละ 50 ที่ได้คะแนนเท่ากับหรือสูงกว่าร้อยละ 50

3. นักเรียนชั้น ม.3 ที่เรียนแผนการเรียนต่างกันมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และ เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนชั้น ม.3 ที่เรียนในชั้นเรียนซึ่งมีรูปแบบการจัดชั้นเรียนต่างกัน มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

5. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการจัดชั้นเรียน และแผนการเรียนต่อการมีเจตคติเชิง วิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พงศ์เพชร สังข์ศักดิ์. ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 11.

ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า และการได้โอกาสในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นปีที่ 1 ใน เขตการศึกษา 11 ว่ามีลักษณะอย่างไร ข้อมูลมี 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นนักเรียนชั้น ม.ศ.5 ปีการศึกษา 2521 จำนวน 1,023 คน กลุ่มที่สอง ประชากรนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาปีการศึกษา 2521 จำนวน 3,456 คน ใช้แบบสอบถาม 2 ฉบับ ฉบับแรกถามความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ สอง การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความต้องการแตกต่างกัน นอกจาก นี้บุคคลที่เป็นเพศชาย นักศึกษาที่จบหลักสูตร ปวช. นักศึกษาที่มีความสามารถด้านอาชีพเกษตร กลักร ประมง นักศึกษาที่มีความสามารถด้านรายได้ ระดับการศึกษาสูง จะได้โอกาสทางการศึกษาสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ผลการเปรียบเทียบความต้องการศึกษาของนักเรียน พบว่าต้องการศึกษาจำนวนใกล้เคียงกับ นักศึกษาที่ได้โอกาส ส่วนสาขาที่ต้องการศึกษามากที่สุดคือ แพทย์ศาสตร์ น้อยที่สุดคือสาขามนุษยศาสตร์

พรสวรรค์ สุวรรณธาดา. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการรวมคดีไทย เรื่อง "ลิลิตตะเลง พ่าย" โดยวิธีสอนแบบโปรแกรมสไลด์ประกอบเสียงกับวิธีการสอนแบบบรรยายตามแนวทฤษฎี การสอนของกาเย่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบรบือวิทยาคาร จังหวัดมหา สารคาม. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหา สารคาม, ม.ป.ป.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างบทเรียนแบบโปรแกรมสไลด์ ประกอบเสียงเรื่อง "ลิลิตตะเลงพ่าย" ที่มีประสิทธิภาพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง การสอนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรมสไลด์ประกอบเสียงกับ วิธีสอนแบบบรรยายตามแนวทฤษฎีการสอนของ กาเย่ 2) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนของ นักเรียนทั้งสองกลุ่ม ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า

1. บทเรียนแบบโปรแกรมสไลด์ประกอบเสียงที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.71/80.21 นอก จากนี้ นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนแบบโปรแกรมสไลด์ประกอบเสียงมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กว่านักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนแบบบรรยายตามทฤษฎีของกาเย่

2. นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนแบบโปรแกรมสไลด์ประกอบเสียงและนักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนแบบบรรยายตามทฤษฎีของกาเย่

หวงแก้ว วิจารณ์. บุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองอุดรธานี. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 และเพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ต่ำ ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โดยที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ CTP (multistage random sampling) Form AA ฉบับภาษาไทย ซึ่งพัฒนาโดย จรัส คงสืบชาติ

ผลการวิจัยพบว่า มีระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .001 บุคลิกภาพของนักเรียนด้านความศรัทธาในตนเอง การมองเห็นคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกเป็นเจ้าของมาตรฐานทางสังคม ทักษะทางสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์ในโรงเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และยังพบว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์ทางการเรียนสูงมีบุคลิกภาพด้านมีความศรัทธาในตนเอง มองเห็นคุณค่าของตนเอง มีความรู้สึกเป็นเจ้าของมาตรฐานทางสังคมสูงกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนักเรียนชายหญิงมีบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

พีระพันธ์ พงษ์พรต. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพนทองพัฒนาวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการอ่านตามความสนใจกับการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการอ่านตามความสนใจกับการใช้แบบฝึกหัดตามหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ท. 305. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย ชั้น ม. 3 ที่เคยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะประกอบการเรียนการสอนกับนักเรียนที่ไม่เคยใช้แบบฝึกหัดประกอบการสอนว่าแตกต่างกันหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนโรงเรียนโพนทองพัฒนาวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ดที่เรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 73 คน ได้มาโดยทดสอบความรู้พื้นฐานและสุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็นกลุ่มทดลองอ่านตามความสนใจ และควบคุมโดยนํ้าใช้แบบฝึกหัด

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยนํ้าใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการอ่านตามความสนใจ มีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยนํ้าใช้แบบฝึกหัดตามหัตถ์บทเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ ท.305 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

เพ็ญสวัสดิ์ วงศ์พาณิชย์. ผลของการใช้วิธีการควบคุมตนเองเพื่อปรับพฤติกรรมในทั้งใจเรียนกับการเปลี่ยนทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนภานุพิทยาสรรพ์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้วิธีควบคุมตนเองในการปรับพฤติกรรมในทั้งใจเรียนภาษาอังกฤษกับการเปลี่ยนทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชาย จำนวน 4 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนภานุพิทยาสรรพ์ ปีการศึกษา 2528 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ การสังเกตและแบบสำรวจทัศนคติของนักเรียนต่อวิชาภาษาอังกฤษ

ผลการวิจัยพบว่า วิธีการควบคุมตนเองสามารถลดพฤติกรรมในทั้งใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนได้ และพบว่าทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของผู้ถูกศึกษาแต่ละคนเปลี่ยนไปดังนี้คือ ผู้ถูกศึกษาคนที่ 1 มีทัศนคติในด้านการผสมผสาน เปลี่ยนจากเป็นกลางไปสู่ดี ส่วนผู้ถูกศึกษาคนที่ 3 และ 4 มีทัศนคติในด้านการนำไปใช้ เปลี่ยนจากเป็นกลางไปสู่ดี แต่ผู้ถูกศึกษาคนที่ 2 ยังคงมีทัศนคติในทุกด้านเป็นกลาง เช่นเดิม หลังจากใช้วิธีการควบคุมตนเองเพื่อปรับพฤติกรรมแล้ว

ไพรรจน์ ผลชู. การเปรียบเทียบผลการสอนวิทยาศาสตร์โดยกำหนดและหมั่นเวียนหน้าที่ของสมาชิกในค้ำทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจดคติเชิงวิทยาศาสตร์และความสนใจทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย จัหวัดมหาสารคาม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน ปีการศึกษา 2527. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการสอน โดยการสอนปฏิบัติ กำหนดและหมั่นเวียนหน้าที่ของสมาชิกในค้ำทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นนักเรียน ชั้น ม.1 จำนวน 96 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม สุ่มอย่างง่ายจากกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 1 ห้องเรียน และต่ำ 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลองคือ แบบทดสอบวัดทักษะวัดเจดคติแบบสอนตามวัดความสนใจ ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังจากเรียนปฏิบัติการแบบกำหนดและหมั่นเวียนหน้าที่ของสมาชิกแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูง
2. หลังจากเรียนปฏิบัติการแบบกำหนดและหมั่นเวียนหน้าที่ของสมาชิกแล้ว นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะเพิ่มขึ้น
3. หลังจากเรียนปฏิบัติแบบกำหนดเพิ่มขึ้น และหมั่นเวียนแล้ว นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คะแนนเฉลี่ยทักษะเพิ่มขึ้น

ไมตรี จันทน์คำประคิษฐ์. การศึกษาสมรรถภาพทางประการของอาจารย์วิทยาศาสตร์ ในกลุ่ม
วิทยาลัยครู ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2527. ปรินต์. กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบสมรรถภาพในการเป็นครูวิทยาศาสตร์ของ
อาจารย์ที่สอนวิทยาศาสตร์ ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือในด้านทักษะกระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์ ด้านเจตคติทางวิทยาศาสตร์ และด้านวิชาชีพครู เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน
ระหว่างอาจารย์วิทยาศาสตร์ที่มีความแตกต่างกันในด้านประสบการณ์การสอน เพศ และภาควิชาที่สังกัด
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ อาจารย์วิทยาศาสตร์ที่สอนในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ปีการศึกษา 2527 จำนวน 79 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์วิทยาศาสตร์ในกลุ่มวิทยาลัยครูมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และด้านวิชา-
ชีพสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ
2. อาจารย์มีสมรรถภาพด้านเจตคติวิชาชีพครูสูงกว่าเกณฑ์ประ เติ้มนิยม
3. อาจารย์ที่สังกัดภาควิชาต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05
4. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนน้อย
5. อาจารย์หญิงจะมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มากกว่าอาจารย์ชาย

ชาใจ พงษ์บริบูรณ์ และคนอื่น ๆ. บัณฑิตสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนของนัก เรียนชั้นประถมศึกษา
ที่ 4 จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาบัณฑิตสัมพันธ์กับผลการ เรียนของนัก เรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 จังหวัดขอนแก่น โดยมีมุ่งเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครู คุณลักษณะของครู และคุณลักษณะ
ของนักเรียนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่จัด เป็นกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูและ
นักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 จำนวน 16 โรงเรียนในจังหวัดขอนแก่น มีจำนวนครู 16 คน จำนวนนักเรียน
457 คน ผลการวิจัยได้สิ่งที่ได้เป็นสาระดังนี้คือ ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาทักษะเบื้องต้น คือวิชา
คณิตศาสตร์และภาษาไทย วิชาละ 1 ฉบับ โดยมีค่าความยากง่าย (Level of difficulty)พอ
เหมาะ และมีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Scale) สูงและพบว่าครูที่สอนในโรงเรียนกลุ่มที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงหรือกลุ่มเก่ง ใช้พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและปฏิสัมพันธ์มากกว่าครูกลุ่ม
อ่อน ทั้งในวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทย และใช้พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและการใช้
อุปกรณ์มากกว่าครูกลุ่มอ่อนในวิชาภาษาไทย แต่ใช้ไม่แตกต่างกันในวิชาคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ยังพบว่าคุณ
ลักษณะของครูในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนไม่แตกต่างกันใน 6 ลักษณะคือ เพศ อายุ ประสบการณ์
วุฒิการศึกษา ความรับผิดชอบ หัตสนคติเกี่ยวกับอาชีพ และยังพบว่าคุณลักษณะของนัก เรียนกลุ่มเก่งกับกลุ่ม
อ่อนไม่แตกต่างกันในด้านการพั้อยอาศัย

รังสรรค์ นิยมสนธิ และสุรเดช ภาววิทย์. การวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับวิชาพื้นฐานของคณะวิทยาศาสตร์ ที่ให้บริการแก่คณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับวิชาพื้นฐานของคณะวิทยาศาสตร์ ที่ให้บริการแก่คณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่ามีรูปแบบพื้นฐานอยู่ 2 รูปแบบที่สามารถนำไปใช้และประยุกต์ใช้ได้ในอนาคต คือ จัดตารางเรียนการสอนสำหรับกลุ่มนักศึกษาที่เรียนวิชาบรรยายในช่วงเวลาเช้า (08.00-12.00) และเรียนวิชาปฏิบัติในช่วงบ่าย (13.00-16.00) กับ จัดตารางเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาที่เรียนวิชาปฏิบัติการในช่วงเวลาเช้า (09.00-12.00) และเรียนวิชาบรรยายในช่วงเวลาบ่าย (13.00-16.00) โดยทั้งสองวิธีดังกล่าวให้ผลลัพธ์กันในภาคการศึกษาต้นและปลายของแต่ละปีการศึกษา เป็นต้น และโดยสรุปแล้วหากใช้วิธีการ 2 รูปแบบดังกล่าวจะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ คือ ด้านนักศึกษา สามารถจัดโปรแกรมการเรียน วางแผนการลงทะเบียนในการเข้าเรียนก่อนไปได้ ด้านบุคลากร ช่วยให้ปฏิบัติหน้าที่ได้สะดวก ด้านสถานที่เรียน ช่วยทำให้ห้องเรียนมีประสิทธิภาพดีขึ้น ด้านหลักสูตร สามารถจัดเตรียมแก้ไขได้ทันหากมีการเปลี่ยนแปลง และด้านการติดต่อประสานงาน ทำให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน

รัชนิพร ชุมสิงห์. การศึกษาการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2531. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบ การรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนระดับ ม. ต้น จำแนกตามรูปแบบการจัดชั้นเรียน เพศ และประสิทธิภาพในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนโดยส่วนรวม จำนวนปานกลางรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียน อยู่ในระดับต่ำ คือ ด้านความเร็ว การกระตือรือร้น การเลือกที่รักมักที่ชัง ความเพียร และความมุ่งมั่นเป็นระเบียบ ส่วนด้านอื่นนักเรียนจำนวนปานกลางมีการรับรู้ในระดับสูง
2. นักเรียนชายรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05
3. นักเรียนที่มีประสิทธิภาพการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ 1 ปี รับรู้สภาพทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีประสิทธิภาพการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่า 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนในรูปแบบการจัดชั้นเรียนเฉพาะชาย รับรู้สภาพทางการเรียนสูงกว่านักเรียนในรูปแบบการจัดชั้นเรียนเฉพาะหญิง และชั้นเรียนแบบสหศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการจัดชั้นเรียน และประสิทธิภาพในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่อการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนใน 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ละออง จันทรเจริญ. รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี :
โรงเรียนบ้านหัวหนอง อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เสนอรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อจุดมุ่ง
หมายของหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ในด้าน ประสิทธิภาพและจุดมุ่งหมายของโรงเรียน การบริหารโรงเรียน
บทบาทของครูผู้บริหาร กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งจากการวิจัยพบว่า เป้าหมายของโรงเรียนคือ
มุ่งให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีสุขภาพอนามัยดี ส่วนในด้านการดำเนินงานทางโรงเรียนจะดำเนินการตาม
ระเบียบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงอย่างเคร่งครัด

บทบาทของผู้บริหาร พบว่า ครูใหญ่เป็นผู้นำในการบริหาร แบบแบ่งงานให้ครูแต่ละคนรับผิดชอบ
ด้านกระบวนการเรียนการสอนมุ่งเน้นที่ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ เช่น การอภิปราย การรายงานกลุ่ม
ท้ายปีการศึกษาทางโรงเรียนจะมีการนิเทศติดตามผล วางานที่ทามาในแต่ละด้านประสบผลสำเร็จมากน้อย
เพียงไร ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนก็จะหาวิธีแก้ไขในการศึกษาต่อไป

เลื่อน สุริหาร และคนอื่น ๆ. รูปแบบการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : องค์การบริหารวิเทศกิจแห่งสหรัฐอเมริกา และสถาบัน
วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริม
สร้างคุณลักษณะของบุคคลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิจัย ปรากฏว่า
1) คุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ ความ
มีมนุษยสัมพันธ์ ฯลฯ 2) ผลการวิเคราะห์หลักสูตรและแผนการสอนระดับประถมศึกษา พบว่า เนื้อหาวิชา
และกิจกรรมการสอน ครบคุณสมบัติของบุคคลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท 3) การจัดการเรียนการสอน
วิชากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดำเนินการอยู่ขณะนี้ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนการสอน มีผลทำให้นักเรียนไม่
เกิดลักษณะที่พึงประสงค์ 4) การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการพัฒนา จะ
ต้องตั้งคณะกรรมการนักเรียน แล้วมอบหมายงานให้ แล้วให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ
ออกกฎระเบียบ วางโครงการกิจกรรมนักเรียน ควบคุมให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติตาม เป็นต้น

วรลาภ แสงวัณชะชัย และคนอื่น ๆ. การเปรียบเทียบวิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษเทคนิค ระหว่าง
วิธีการสอนแบบแปลกับวิธีการสอนแบบให้โครงสร้างและศัพท์ก่อน แล้วให้ผู้เรียนอ่านเอาเรื่อง
ด้วยตนเอง สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย.
ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ เพื่อหาวิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษเทคนิคที่มีประสิทธิภาพ
แก่นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเพื่อให้เป้าหมายของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ
เทคนิคจำนวน 6 หน่วยกิต สำหรับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ บรรลุผลตามที่ตั้งไว้คือ ให้นักศึกษาสามารถ
อ่านตำราและบทความทางวิชาการได้เข้าใจถูกต้อง กลุ่มตัวอย่างได้แบ่ง เป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุมและ

กลุ่มทดลอง แล้วใช้แบบทดสอบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเทคนิค จากนั้นนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างกันของทั้งสองกลุ่ม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความสามารถไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการสอนทั้งสองวิธีมีความคล้ายคลึงกันมาก ผลที่ได้เป็นข้อสนับสนุนที่คิดว่า ผู้สอนจะเลือกใช้วิธีสอนในสองวิธีก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม

วิชรินทร์ สายสาระ. สภาพและปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย (คนตรี) ของโรงเรียนประถมศึกษาเขตจังหวัดเลย. งานวิจัย. เลข : วิทยาลัศครูเลข, 2528.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย (คนตรี) ของโรงเรียนประถมศึกษาเขตจังหวัดเลยในเรื่องของ ครู บุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน วิธีสอน เนื้อหา ผู้บริหาร คู่มือครู เป็นต้น กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูอาจารย์ที่สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (คนตรี) ระดับประถมศึกษาจังหวัดเลย ปี 2528-ค.น.ปี 2529 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามสภาพปัญหาการเรียนการสอนทั่วไป ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ครู- บุคลากรมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะทำการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ
2. ด้านอุปกรณ์การสอน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นในหลักสูตร
3. ด้านวิธีสอนพบว่า วิธีสอนที่ครูใช้มากที่สุดคือ การสอนแบบบรรยาย และสาธิต ที่ใช้น้อยคือการศึกษานอกสถานที่ ซึ่งมีปัญหามากที่สุด สำหรับด้านเนื้อหา พบว่า การร้องเพลง ใช้มากที่สุด
4. ด้านผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้เท่าที่ควร และด้านคู่มือพบว่ายังขาดคู่มือครูไม่เพียงพอแก่ความต้องการ

วัฒนา มัคคสมัน. การทดลองการสอนนิตสากลเบื้องต้นโดยใช้ เพลงพื้นบ้านอีสานแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ทดลองสอนนิตสากลเบื้องต้น โดยใช้ เพลงพื้นบ้านอีสานแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ เปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนนิตสากลจากแผนการสอนปกติกับแผนการสอนที่ใช้ เพลงพื้นบ้านอีสาน จากการวิจัยกระทำโดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสระขุม อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 58 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนตามแผนการสอนนิตสากลเบื้องต้นโดยใช้ เพลงพื้นบ้านอีสาน กับกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการมีผลการเรียนด้านผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญระดับ .01 แต่ ผลการทางเรียนด้าน พฤติกรรมทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

วิเนตร มาติ. ผลการฝึกสมาธิก่อนเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาผลการฝึกสมาธิก่อนเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 54 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 27 คน กลุ่มทดลอง 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง "ความเป็นมาและการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย"

ในการดำเนินการทดลอง ทั้งสองกลุ่มมีผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาก่อนทดลองไม่แตกต่างกัน กลุ่มทดลองนั่งสมาธิก่อนเรียนคาบละ 10 นาที กลุ่มควบคุมไม่ได้นั่งสมาธิ รวมระยะเวลาการทดลอง 46 วัน และเปรียบเทียบ

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองนักเรียนที่นั่งสมาธิก่อนเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้นั่งสมาธิ อย่างมีนัยสำคัญ .01

วิระดา วิจักขณ. ความสัมพันธ์ระหว่างแบบการคิดกับผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนที่ใช้สองภาษา ในจังหวัดสุรินทร์. ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

ความมุ่งหมายการศึกษา เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบการคิดกับผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2520 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ อ.เมือง จ.สุรินทร์ จำนวน 155 คน ใช้แบบทดสอบการคิด และแบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่า

สหสัมพันธ์แบบพหุคูณของการคิดแบบวิเคราะห์ แบบเรียงความสัมพันธ์ แบบจำแนกประเภท กับผลการเรียนวิทยาศาสตร์ด้านความรู้-ความจำ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีการคิดแบบเรียงความสัมพันธ์ และการคิดแบบจำแนกประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิศิษฐ์ นาจำปา. โอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนครัวและผลการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2511.

เมื่อวิเคราะห์โอกาสการเข้าศึกษาต่อ โดยเปรียบเทียบสัดส่วนของประชากรพบว่า โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่ได้ขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อโอกาสการเข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ สถานภาพส่วนครัวของนักเรียนคือ นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพค้าขายมีโอกาสดำรงอาชีพร้อยละ 14 แต่สัดส่วนประชากรที่ประกอบอาชีพดังกล่าวมีร้อยละ 22 นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพรับราชการมีโอกาสเข้าศึกษาร้อยละ 23 นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพเกษตรกรมีโอกาสดำรงอาชีพ

วันส รัชการราช และคนอื่น ๆ. ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 กลุ่มโรงเรียนบ้านหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครุครราชสีมา, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมในด้านครูผู้สอน การเตรียมการสอน สื่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้รวบรวมเป็นแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจ ผลการวิจัยพบว่า ด้านครูผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนเล็กน้อย การสอนทั่วไปครูมีการเตรียมการสอนน้อยมาก ส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องสื่อและอุปกรณ์พบว่าทางโรงเรียนขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนอยู่มาก ส่วนในด้านผลการวัดผลทางโรงเรียนจะใช้เครื่องมือในการวัดหลาย ๆ อย่าง เช่น แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ การสังเกต การวัดจุดประสงค์ในแต่ละบทเรียนอย่างครอบคลุมเนื้อหาดีแล้ว

วันส หมายสข. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมหาวิทยาลัยกุล จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2525 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน และแบบบรรยาย. บริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยสอนแบบสืบสวนสอบสวน และแบบบรรยาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็น นักเรียนชั้น ม.1 โรงเรียนมหาวิทยาลัยกุล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 จำนวนสองห้องเรียน โดยสุ่มอย่างง่ายจาก 10 ห้องเรียน ใช้ทดลองสอนสืบสวน 44 คน และกลุ่มบรรยายมี 42 คน สอน 2 รูปแบบกลุ่มละ 16 คาบ รูปแบบการวิจัยคือทดสอบก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

วิระชัย มาพร. การรับรู้สภาพแวดล้อมในการเรียนวิชาชีววิทยา ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. บริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบการรับรู้สภาพแวดล้อมในการเรียนวิชาชีววิทยาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนสามเพศ ประสิทธิภาพ ในการเรียนวิชาชีววิทยา และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นนักเรียนระดับ ม.4 และ 5,6 เขตการศึกษา 10 ปี การศึกษา 2532 จำนวน 1,699 คน ได้มาโดยสุ่มแบบหลายชั้นแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการ

เก็บข้อมูลคือ แบบวัดสภาพแวดล้อมในการเรียนวิชาชีววิทยา ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนโดยส่วนรวม จานแนกตามเพศ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียน จำนวนปานกลางถึงมาก รับรู้สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับสูง
2. นักเรียนชายรับรู้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สูงกว่าหญิง และนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาชีววิทยา 1 ภาคเรียนย่อมรับรู้สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ๆ
3. นักเรียนที่มาจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ รับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ศักดิ์ สวัสดิ์สะ. การรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนวิชาเคมี ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จานแนกตามขนาดของโรงเรียน เพศ และประสบการณ์การเรียนวิชาเคมี ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. นักเรียนโดยส่วนรวม และจานแนกตามขนาดของโรงเรียน เพศ และประสบการณ์การเรียนวิชาเคมี อยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ รับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนชายรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความพึงพอใจ ความเป็นประชาธิปไตย
4. นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาเคมี 1 ปี รับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาเคมี 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสามัคคี ความเป็นแบบแผน
5. มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างขนาดของโรงเรียน เพศ และประสบการณ์ในการเรียนวิชาเคมี

ศักดิ์ชัย อติสรณกุล. การประเมินความเข้าใจต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โปรแกรมการเรียนศิลปศึกษา. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

ผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียน ม.ปลายโดยส่วนรวมและจานแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิทยาศาสตร์ และขนาดของโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ นันแตกต่างกัน คือเกณฑ์ ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม
2. นักเรียนชายและหญิงมีคะแนนเฉลี่ย ด้านความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ด้านความสนใจทางวิทยาศาสตร์และด้านความพยายามศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมอยู่เสมอนันแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิทยาศาสตร์ 5 ปี มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ทาง

วิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิทยาศาสตร์ 3 และ 4 ปี

4. นักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

5. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการเรียนวิทยาศาสตร์ กับขนาดของโรงเรียนที่มีผลต่อการมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์และความสนใจทางวิทยาศาสตร์

ศุภชัย จรัสสุริยา. การศึกษาพฤติกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ที่เป็นจริงและที่คาดหวังของครูวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2527. ปรินทิพินท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยคือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนที่เป็นจริงและที่คาดหวังของครูวิทยาศาสตร์
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนที่เป็นจริงและคาดหวัง
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนที่เป็นจริงจากขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์และความพร้อมของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2527 จำนวน 242 คน ได้มาโดยสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือคือ แบบสอบถามพฤติกรรมการสอน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมา 5 ด้าน

ผลการศึกษาคือ

1. ครูวิทยาศาสตร์มีพฤติกรรมการสอนที่เป็นจริง โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก
2. ครูวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีพฤติกรรมการสอนที่คาดหวังสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญระดับ .01
3. ครูที่สอนในโรงเรียนขนาด ระดับความพร้อม ประสบการณ์ การสอนต่างกัน พฤติกรรมที่เป็นจริงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05

สฤณี แคแดงเพชร. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ความถนัดทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ความถนัดทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งกำลังเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 106 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 ฉบับ และแบบสอบถามบุคลิกภาพ MPI การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการของ Pearson Product Moment Correlation

ผลการวิจัยพบว่า (1) บุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแบบแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความถนัดทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) นอกจากนี้ ความถนัดทางภาษาไทย คณิตศาสตร์ และความถนัดทางจักรกล

มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ความถนัดทางคณิตศาสตร์ และภาษาไทย มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) ความถนัดทางภาษาไทย ความถนัดทางคณิตศาสตร์ และความถนัดทางเครื่องกลมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ความถนัดทางคณิตศาสตร์มีอิทธิพลสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรแกรมวิทยาศาสตร์ ส่วนความถนัดทางภาษาไทยก็มีอิทธิพลสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรแกรมศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่งศักดิ์ ขอบงาม. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องประโยชน์การสื่อสาร และเรื่อง "ผู้ชนะสิบทิศ" ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหัวตะพานวิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างการเรียนรู้แบบรวมเนื้อหากับการเรียนแบบแยกเนื้อหาวิชา โดยการสอนตามหลักการของกาเย่. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องประโยชน์การสื่อสารและเรื่อง "ผู้ชนะสิบทิศ" ของนักเรียนชั้น.1 ระหว่างกลุ่มที่เรียนแบบรวมเนื้อหาวิชา กับกลุ่มที่เรียนแบบแยกเนื้อหาวิชา โดยการสอนตามหลักการของกาเย่ แบบของการวิจัยคือใช้การทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้สร้าง เครื่องมือสำหรับการวิจัยคือแบบทดสอบทางการเรียนและแผนการสอนสำหรับการสอนทั้งสองกลุ่ม ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

สมเกียรติ สงฆ์สังวรณ. ปัญหาการสอนวิชา ท.081 การศึกษาค้นคว้าเบื้องต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2532. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการสอนวิชา ท.081 ของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีหน้าที่และประสบการณ์ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือครูสอนวิชา ท.081 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2532 จำนวน 128 คน สุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามปัญหาการสอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนมีปัญหาการสอน ท.081 อยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้สอนมีปัญหาการสอนอยู่ 2 ระดับคือ ระดับมากค้ำผู้เรียน ระดับปานกลางค้ำการวัดประเมินผล สื่อ เนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน ค้ำผู้สอน

2. ครูผู้สอนที่มีหน้าที่ต่างกันคือ ครูบรรณารักษ์กับครูหมวดภาษาไทยมีปัญหาการสอน ท.081 โดยส่วนรวมนั้นแตกต่างกัน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันน้อยกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป มีปัญหาย่อยส่วนรวมนั้นแตกต่างกัน

สมชาย วงศ์เกษม. บทบาททางการสอน การวิจัย และการบริการสังคมของอาจารย์วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพ. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2519.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะทราบว่า บทบาททางการสอน การวิจัยและการบริการสังคมของอาจารย์วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมากน้อยเพียงใด และต่างกันหรือไม่อย่างไร ประชากรที่ใช้ศึกษาคือ อาจารย์วิทยาลัยครูนครราชสีมา มหาสารคาม อุครธานี และอุบลราชธานี จำนวน 380 คน ข้อมูลที่ใช้รวบรวมคือ ประวัติส่วนบุคคล และรายละเอียดของงานที่ทำ

ผลการศึกษาพบว่า

1. อาจารย์หนึ่งคนสอน 2 วิชา 7 หมู่เรียน ให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษา 20 และ 40 คน/สัปดาห์ นอกจากนี้อาจารย์คนหนึ่ง วิชาเวลาหาความรู้ใหม่ วิชาเขียนคำรา 5 ชั่วโมง/สัปดาห์
2. อาจารย์คนหนึ่งใช้เวลาในการบริการสังคม 6 และ 16 ชั่วโมง/สัปดาห์
3. อาจารย์คนหนึ่งมีบทบาทด้านการสอน การวิจัย 33, 7, 13, 16 และ 46 / สัปดาห์

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า อาจารย์เกือบทั้งหมดสอนโดยไม่ได้วิจัยและมากกว่า 2 ใน 3 สอนโดยไม่ได้บริการสังคมที่ตนเองสอน

สมทรง คีร์คัม. การเปรียบเทียบทักษะทางภาษาไทยด้านความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อบทเรียนภาษาไทยของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิค มหาสารคาม ระหว่างการเรียนด้วยบทเรียนแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะพัฒนาเล่ม 1 และบทเรียนที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ. ปรินทิพ. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

การวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบทักษะทางภาษาไทย ด้วยความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อบทเรียนระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 1 และกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนแบบเรียนภาษาไทยที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1 แผนกช่างไฟฟ้า ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากนักเรียน 6 แผนกช่าง จำนวน 72 คน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 37 คน ควบคุม 35 คน สอน 9 คาบ 7 วัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ใช้แผนการลำดับชั้นการสอนของกาเย ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้บทเรียนภาษาไทยที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ แผนกช่างไฟฟ้า 3 บท
2. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนที่สัมพันธ์กับวิชาชีพมีทักษะภาษาไทยด้านการอ่าน เจตคติต่อบทเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะพัฒนา เล่ม 1
3. นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงทางคะแนนเฉลี่ยทักษะด้านความเข้าใจในการอ่าน หลังทดลองเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และ .05 ตามลำดับ

สมพร บุญสุข. การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนในชั้นเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2530. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนในชั้นเรียนวิชาฟิสิกส์ในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจำแนกตามเพศและประสิทธิภาพการเรียนวิชาฟิสิกส์ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนรัฐบาล กรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 1,287 คน สุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือแบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนประกอบด้วย 15 ด้าน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนโดยส่วนรวมและจำแนกตามเพศและประสิทธิภาพ จำนวนมากถึงมากที่สุด รับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนในระดับต่ำคือ แบ่งพรรคแบ่งพวก การกระทบกระทั่ง เลือกที่รักมักที่ชัง และเพิกเฉยไม่เป็นระเบียบ
2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพศและประสิทธิภาพคือความสัมพันธ์และความยุ่งยากอยู่ในระดับ .05
3. นักเรียนชายรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงกว่านักเรียนหญิง
4. นักเรียนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนฟิสิกส์ 1 มีการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีประสิทธิภาพ 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญระดับ .05

สัทส์ สันตินิยม. การพัฒนาการจัดสอนซ่อม วิชาวิทยาศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนประถมศึกษา. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

ผลการศึกษาพบว่า วิธีการจัดสอนซ่อมวิชาวิทยาศาสตร์ มีประสิทธิภาพโดย

1. ครูวิทยาศาสตร์มีความเห็นว่าวิธีการจัดสอนซ่อม วิชาวิทยาศาสตร์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนระดับ ม.ต้น และม.ปลาย มีความคิดเห็นว่า วิธีการจัดสอนซ่อมวิชาวิทยาศาสตร์โดยส่วนรวมและแต่ละด้าน อยู่ในระดับที่เหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนระดับ ม.ต้น ที่เรียนซ่อมสามารถสอบผ่านเกณฑ์ตามจุดประสงค์ มีจำนวนสูงกว่าร้อยละ 80
4. นักเรียน ม.ปลาย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ที่เรียนซ่อม ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา รวมทบทรเรียน ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ ยกเว้นวิชาฟิสิกส์และเคมีทบทรเรียน มีจำนวนที่สอบผ่านเกณฑ์ไม่ถึงร้อยละ 80
5. นักเรียนระดับ ม.ปลาย แผนการเรียนภาษาและสังคม ที่เรียนซ่อมวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพทบทรเรียน และในแต่ละเนื้อหา ร้อยละ 80 สามารถสอบผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สำนักงานศึกษาธิการ เขต เขตการศึกษา 10 อุบลราชธานี. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2525 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10. งานวิจัย. อุบลราชธานี : สำนักงานศึกษาธิการ เขต เขตการศึกษา 10 อุบลราชธานี, 2527.

ผลการวิจัยเรื่องนี้ นักเรียนในระดับจังหวัดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชาสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของเขตการศึกษา 10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักเรียนในโรงเรียนระดับตำบลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของเขตการศึกษา 10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและ นักเรียนโรงเรียนระดับอำเภอมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกือบทุกรายวิชา ไม่แตกต่างจาก เกณฑ์เฉลี่ยของเขตการศึกษา 10 ยกเว้นรายวิชาวิทยาศาสตร์ และพลานามัย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า

จากการเปรียบเทียบเกณฑ์เฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาต่าง ๆ ของโรงเรียนแต่ละกลุ่มคือกลุ่ม จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มภาคอีสาน กลุ่มร้อยเอ็ด กลุ่มมหาสารคาม พบว่านักเรียนของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชาสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของเขตการศึกษา 10 และนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนจังหวัดกาฬสินธุ์ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของเขตการศึกษา 10

สำเนา เนื้อหา. การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัยปรากฏว่า ในการวางแผนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยครูทุกคนเป็นผู้วางแผนโดยอาศัยการสำรวจสภาพปัญหาปัจจุบัน และข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยที่ผ่านมา ผู้บริหารโรงเรียนควบคุมกำกับให้ครูและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนด้วยตนเอง หักลดครูให้มีความรู้ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน โดยการส่งครูเข้าอบรม ร่วมประชุมสัมมนา และจัดหาเอกสารเป็นต้น การติดตามผลโดยใช้หลักสูตรภาษาไทย ใช้วิธีเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนภาษาไทย การเลือกครูเข้าสอนภาษาไทยใช้เกณฑ์ความสามารถด้านการสอนของครู มีการกำหนดให้ครูทำบันทึกการสอนล่วงหน้า ผู้บริหารเข้าเยี่ยมชั้นเรียนเวลาสอน สำหรับด้านสื่อการสอนผู้บริหารจะให้ทำสนับสนุน และมีการสอนซ่อมเสริม รวมทั้งจัดหาเอกสาร เกี่ยวกับเทคนิคการใช้สื่อให้ครูได้ศึกษา และสุดท้ายผู้บริหารกำหนดให้ครูสำรวจเด็กที่มีปัญหาการเรียนภาษาไทย เพื่อจัดสอนซ่อมเสริมให้

สารานุกรม วรณศิริ. การประเมินคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
งานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ความหลังสุครประถมศึกษา 2521 ปีการศึกษา
2529. งานวิจัย. มหาสารคาม : สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม,
2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่
ที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในระดับจังหวัด อาเภอ
กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน โดยส่วนรวมแบ่งแยกเป็นกลุ่มประสิทธิภาพ ทั้งด้านความรู้ ความรู้ลึก และ
ปฏิบัติ

คุณภาพระดับโรงเรียน โดยส่วนรวมของทุกกลุ่มประสิทธิภาพมี 494 ใน 555 โรงเรียน มี
ความเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของจังหวัดที่ทั้งไว้ คือร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ
89.01 และมี 497 ใน 555 โรงเรียนมีร้อยละของนักเรียนที่นำพหุใจสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษา
ของจังหวัดที่ทั้งไว้ คือร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 89.55 เมื่อพิจารณาถึงสมรรถภาพที่ต้องการวัดของ
กลุ่มประสิทธิภาพ ที่จำนวนโรงเรียน มีระดับคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของจังหวัดที่ทั้งไว้
มากที่สุดคือ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ในสมรรถภาพความรู้พื้นฐานในชีวิตประจำวันมี 282 ใน 555
โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 50.81

สิทธิชัย โภคาทรัพย์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาระหว่างกลุ่มที่เรียน
โดยแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มที่เรียนโดยแผนการสอนที่ครูใช้สอนตามปกติของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพนิมิตพิทยาสรรพ์ อาเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา
2528. ปรินฤพนพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2529.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ส.503 เรื่อง
ลักษณะแวดล้อมทางกายภาพและประชากรภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างที่เรียน
โดยแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างและแผนการสอนที่ครูใช้สอนตามปกติ

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2528 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 93 คน
แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองใช้แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
จำนวนนักเรียน 48 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 45 คน (แผนครูใช้สอนปกติ)

ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนของกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ .01 นักเรียนที่เรียนจากแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนสูงกว่า

สุนธ ค่ายหนองสง. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา กับความ
คิดเป็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดมหาสารคาม. ปรินฤพนพนธ์. กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ หาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดเป็น กับระดับคะแนนเฉลี่ย

ของนักเรียนชั้น ม.3 จ.มหาสารคาม และ ทาคความสัมพันธ์ระหว่างการคิดเป็นกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้น ม.3 จ.มหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้น ม.3 จำนวน 582 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต จ. มหาสารคาม ผลการศึกษาค้นคว้า

1. การคิดเป็นของนักเรียนชั้น ม.3 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับคะแนนเฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การคิดเป็นของนักเรียน ชั้น ม.3 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุชาดา ลดาวัลย์. การเปรียบเทียบผลการสอนวิทยาศาสตร์โดยการใช้การปฏิบัติการ กับ การปฏิบัติการโดยกำหนดและหมั่นเวียนหน้าที่ของสมาชิก ในด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ และความสนใจทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิบูลย์ จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2525. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2526.

จากการศึกษาเรื่องนี้ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนปฏิบัติการ และนักเรียนที่เรียนปฏิบัติการโดยกำหนดและหมั่นเวียนหน้าที่ของสมาชิก เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว มีคะแนนเฉลี่ย ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติ และความสนใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักเรียนกลุ่มที่เรียนปฏิบัติการโดยกำหนดและหมั่นเวียนหน้าที่ของสมาชิก มีคะแนนหลังการทดลองและคะแนนก่อนการทดลอง ในด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. คะแนนหลังการทดลองและคะแนนก่อนการทดลองในด้านเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ และความสนใจทางวิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีคะแนนด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุทิพย์ เลขาวิวัฒนกุล. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องประชากรศึกษา โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนแบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องประชากรศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ ที่เป็นชายและเป็นหญิง และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2530 จำนวน 70 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ ที่เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับกลุ่มที่สอนแบบปกติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. ความคิดเห็นของนักเรียนร้อยละ 75 เห็นด้วยกับการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์

สุนทร กองศรี. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ และความสนใจด้านวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนที่มีความพร้อมในการสอนวิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตร สสวท. ในจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2525. ปรินทิพพันธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2525.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ และความสนใจในด้านวิทยาศาสตร์ ของนักศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพร้อมในการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับสูง มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น จากเดิมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านความคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนที่มีความพร้อมในการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับปานกลางและต่ำ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุนันทา ผาสา. ความต้องการในการจัดการเรียนการสอน ของครูที่สอนในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและครูที่สอนในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2532. ปรินทิพพันธ์. กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนโดยส่วนรวมและรายด้าน 4 ด้านคือ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนและการประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนโดยส่วนรวม ของครูในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความต้องการในการจัดการเรียนการสอนมากคือ การวัดและประเมินผล และการนำหลักสูตรไปใช้
2. ความต้องการ ในการจัดการเรียนการสอนโดยส่วนรวม และรายด้านของครูที่สอนในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและครูที่สอนในโรงเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติ .05
3. ความต้องการ ในการจัดการเรียนการสอนเป็นรายข้อ ของครูที่สอนในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อยู่ในระดับมากและปานกลาง ส่วนครูที่สอนในโรงเรียนที่นักเรียนมี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอยู่ในระดับมากทุกข้อ

สรุพนัย วรศิริรักษ์. การศึกษาทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ ศึกษาทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดเลย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์กับทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ กับทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน จังหวัดเลย ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบ 3 ชุด คือแบบทดสอบทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และแบบวัดทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเลย มีทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์เฉลี่ยร้อยละ 39.14 49.22 และ 70.29 ตามลำดับ และโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง เล็ก มีทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ และทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ไม่แตกต่างกัน แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน
2. ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์กับทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์กับทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กันน้อย

สรุพล ศรีธรรมมา. การศึกษาวิธีการจัด ปัญหา และสาเหตุของปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2527. ปรญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

ผลการศึกษาพบว่า

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 10 มีวิธีการจัดสอนซ่อมเสริมไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับค่านที่เกี่ยวกับกับตัวครู นักเรียน การปกครองและการสอน
2. ปัญหาการสอนซ่อมเสริมของครูที่สอนวิทยาศาสตร์ในระดับ ม.ต้น จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ความพร้อมในการสอนวิทยาศาสตร์และวิธีการจัดสอนซ่อมเสริม ต่างก็มีปัญหาในระดับปานกลาง
3. ครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ความพร้อมในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์และมีวิธีการจัดสอนซ่อมเสริมแตกต่างกัน มีปัญหาในการสอนซ่อมเสริมวิชาวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 ด้าน

สุรเกียรติ์ ค่ายทองสง. การประเมินความเข้าใจต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลาย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ในจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2529.
ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2530.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ประเมินความเข้าใจต่อวิทยาศาสตร์ด้านความรู้ ความสนใจ ความ
พยายามศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจต่อวิทยาศาสตร์ด้านดังกล่าว
จากแนตามจำนวน ความเห็น ระดับชั้น ความพร้อมในการสอนวิทยาศาสตร์ของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน ม.4,5,6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม สาย
คณิต-วิทย์ จำนวน 802 คน เลือกสุ่มแบบแบ่งชั้น จากนักเรียนทั้งสิ้น 4,831 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัยคือแบบสอบถามวัดความสนใจ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนโดยส่วนรวมจากแนตามความเห็น ระดับชั้น ความพร้อม มีคะแนนความเข้าใจด้านความ
รู้ทางวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์
2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการสอนวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนกับระดับชั้นที่มีผลต่อ
ความรู้ความสนใจ ความพยายามศึกษาเพิ่มเติม มีนัยสำคัญ .05
3. นักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้มากกว่านักเรียนหญิง
4. นักเรียนที่เรียนโรงเรียนที่มีความพร้อมดี คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนที่มีความพร้อมปาน
กลาง และต่ำ
5. นักเรียน ม.4 และม.6 มีคะแนนเฉลี่ยด้านความพยายามศึกษาเพิ่มเติมสูงกว่านักเรียน
ม.5

สุลัดดา ลอยฟ้า และพัชรี ชุติปาโร. รายงานการวิจัยปัญหาการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลัก
สูตรพุทธศักราช 2521 ในเขตจังหวัดสกลนครและนครพนม. งานวิจัย. สกลนคร :
วิทยาลัยครูสกลนคร, 2523.

ความมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อสืบค้นปัญหาการสอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตาม
แนวหลักสูตรพุทธศักราช 2521 เพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการสอนคณิตศาสตร์หลักสูตร แบบ
เรียน คู่มือครู อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการวัดผลการสอนในวิชาคณิตศาสตร์

กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร นครพนม
จำนวน 180 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ 3 ตอน

ผลการค้นคว้าพบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าแบบเรียนคณิตศาสตร์มีไม่เพียงพอ

เสาวคนธ์ เชื้อจารย์ชิน. การวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนอนุสรณ์สถานกุล. ปรินทิพ. กศ.ม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการเขียนภาษาอังกฤษคำในโครงสร้าง
ไวยากรณ์ คำศัพท์ และสำนวน การสะกดคำและเครื่องหมายวรรคตอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นนัก-
เรียนชั้น ม.4 โรงเรียนอนุสรณ์สถานกุล ที่เรียนวิชา อ.411, อ.412 ในการศึกษา 2532 จำนวน 294
คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 5 ฉบับ แบ่งเป็น ปรนัย 4 ฉบับ อัตนัย 1 ฉบับ

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อบกพร่องด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ มีข้อบกพร่องอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
2. ด้านคำศัพท์และสำนวนข้อบกพร่องอยู่ในเกณฑ์สูง เช่น ความหมายของคำศัพท์และสำนวน
ร้อยละ 58.40 มีข้อบกพร่องในการใช้คำศัพท์และสำนวนเกณฑ์ปานกลางร้อยละ 41.61
3. ด้านการสะกดคำ มีข้อบกพร่องเกณฑ์ปานกลางคือ การสะกดคำสามพยางค์ หนึ่งพยางค์
สี่พยางค์
4. เครื่องหมายวรรคตอน ข้อบกพร่องปานกลางคือ การใช้ Apostrophe ร้อยละ 43.46
อยู่ในเกณฑ์ต่ำคือ Fullstop คิดเป็นร้อยละ 0.15

เสริมพงศ์ หงส์พันธุ์. รูปแบบการจัดประสบการณ์ชีวิตตามความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์
นิเทศ์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

ความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์นิเทศ์เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ชีวิต ของกลุ่ม
วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านนโยบาย จุดมุ่งหมาย ระยะเวลาการฝึก หน่วยงานที่รับผิดชอบ
ขอบ การกำหนดและสรรหาบุคลากร กิจกรรมและวิธีดำเนินงาน การวัดผลและประเมินผลการจัด
ประสบการณ์ชีวิตนั้นในมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ด้านนโยบาย
จะเห็นว่าสองกลุ่มมีความคิดเห็นด้วยว่าผู้ที่จบออกฝึกงานจะต้องผ่านการฝึกประสบการณ์ทุกคน ด้านจุดมุ่ง
หมายและระยะเวลา ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นให้ระยะเวลาฝึก 18 สัปดาห์สำหรับระดับปริญญาตรี
และ บก.ศ.ชั้นสูง สำหรับอนุปริญญาให้ฝึก 9 สัปดาห์ โดยมีสำนักงานจัดประสบการณ์ชีวิตเป็นผู้รับผิดชอบ
ส่วนการประเมินผลและการวัดผล ให้อาจารย์นิเทศ์กับอาจารย์ควบคุมของโรงเรียนเป็นผู้
ร่วมตัดสินการฝึก โดยการใช้ระบบ ผ่าน - ไม่ผ่าน และมีแบบประเมินผลงาน

อัญชลี แปลงวิชา. การพัฒนาเนื้อหาการเรียนการสอนผ่านคณะกรรมการบริหาร สำหรับนักศึกษาระดับ
อนุปริญญา โปรแกรมวิชาศิลปการพิมพ์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ สหวิทยาลัยอีสานใต้. วิทยานิพนธ์.
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาทศสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในรายวิชา
การพิมพ์ผ่านคณะกรรมการบริหาร สำหรับนักศึกษาระดับโปรแกรมศิลปการพิมพ์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์

สหวิทยาลัยอีสานใต้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่าง เป็นอาจารย์ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่และที่จบไปแล้วจากวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ โดยการใช้แบบสอบถามส่งไปให้ทราบ ว่ามีความต้องการต้องปรับปรุงรายวิชาการพิมพ์ผ่านตะแกรงบนพื้นราบในหุ้ตด้าน ซึ่งรวมถึงด้านเนื้อหา รายวิชาด้วย สำหรับขั้นตอนที่สองคือการพัฒนาเนื้อหา รายวิชาการพิมพ์ผ่านตะแกรงบนพื้นราบ โดยการใช้วิธีการวิจัยอนาคตเทคนิค EDR

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบของเนื้อหา รายวิชา ดังนี้ ด้านจุดประสงค์การเรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติให้เห็นความแตกต่างของหมึกพิมพ์ลงบนวัสดุพื้นราบประเภทต่าง ๆ และอธิบายวิธีการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ได้ เป็นต้น ส่วนด้านอื่น ๆ ก็เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้และนำไปปฏิบัติได้

อัสพร จิววิชา. การเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดขอนแก่น ร้อยเอ็ด และกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดขอนแก่น ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ ชลาลัย คงแก้ว ซึ่งผลการวิจัยพบว่า (1) ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนที่เรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์และโปรแกรมศิลปะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโปรแกรมวิทยาศาสตร์จะมีความสามารถสูงกว่าโปรแกรมศิลปะ (3) ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนที่มีผลการเรียนที่ผ่านมาในกลุ่มสูง ปานกลาง และต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อารี บุญอาจ. ทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ในสหวิทยาลัยอีสานใต้. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

จากการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษาที่จบประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิชาเอกพลศึกษา จากวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจบประกาศนียบัตรอื่น ๆ มีการสอนพหุวิชา มากกว่าภาคปฏิบัติ และนักศึกษาที่จบประกาศนียบัตรจากที่อื่น ๆ ที่สอนวิชาเอกพลศึกษาจะมีภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี นอกจากนี้ผลการวิจัยยัง พบว่า การปรับปรุงจุดมุ่งหมายหลักสูตรสภาการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรของวิทยาลัยพลศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษามีความสอดคล้องกันได้ โดยจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น ตลอดจนปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการสอนสนับสนุน ปรับปรุงวิธีสอนเพื่อจะส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนของนักศึกษาได้ผลดียิ่งขึ้น

อุดม กุประเสริฐ. โอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากสถานประเภทโรงเรียน
สถานภาพส่วนตัวและผลงานของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างโอกาสเข้าศึกษาค่อนขึ้น ม. 1
และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนระหว่างโอกาสการเข้าศึกษาค่อนขึ้น ม.1 กับสถานภาพ
ส่วนตัวของนักเรียนทั้งป. 7 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งป. 7 จากโรงเรียนประเภทต่าง ๆ มี
โอกาสได้เข้าศึกษาค่อนแตกต่างกันกล่าวคือ นักเรียนทั้งป. 7 จากโรงเรียนกรมสามัญร้อยละ 6.26 ของ
นักเรียนทั้งป. 7 ทั้งหมดได้เข้าเรียนค่อนขึ้น ม.ศ. 1 ถึงร้อยละ 22.20 ของนักเรียนชั้น ม.ศ. 1 ทั้ง
หมด นักเรียนทั้งป. 7 จากโรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนราษฎร์มีจำนวนร้อยละ 3.27 และ 5.18
ได้เข้าศึกษาค่อนขึ้น ม.ศ. 1 ในด้านระดับการศึกษาของบิดามารดา พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการ
ศึกษาค้นว่า ป. 4 มีโอกาสศึกษาค่อนน้อยกว่า ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงกว่ามีโอกาสในการ
ศึกษาค่อนสูงกว่า

เอกชัย กาญจน. ปัจจัยภายในโรงเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาใน
จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพเกี่ยวกับปัจจัยภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในโรงเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาใน
จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยภายในโรงเรียนเป็น
ตัวพยากรณ์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน
รวมทั้งสิ้น 552 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติพฤติกรรมการบริหารในระดับมาก มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการ
การบริหารในระดับดี และมีบทบาทในการนำทางด้านวิชาการในระดับมาก
2. ครูมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนการสอนในระดับดี และมีทัศนะในการสอนในระดับมาก
3. การจัดสภาพปัจจัยภายในโรงเรียนในด้านกาให้บริการนักเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน
และอาคารสถานที่ โรงเรียนได้ดำเนินการในระดับดี
4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในโรงเรียนซึ่งได้แก่ พฤติกรรมการบริหาร คุณลักษณะของ
ผู้บริหารความเป็นผู้นำทางด้านการบริหาร คุณลักษณะของครู ทัศนะของครู การให้บริการ
นักเรียน การจัดกิจกรรมและอาคารสถานที่มีความสัมพันธ์น้อยมากกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
เว้นแต่การให้บริการนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ และ
ภาษาไทยอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนรายวิชาสังคมศึกษาและคณิตศาสตร์อยู่ในระดับอ่อน
6. ปัจจัยภายในโรงเรียนที่ส่งผลการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยคือ การ
ให้บริการนักเรียน

เอี่ยม อามาตย์มลตรี. การศึกษาความคิดเห็นและสภาพการสอนของครูภาษาไทยที่ใช้หนังสือเรียน
ภาษาไทยชุดภาษาพิจารณา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2529. ปรินทิพ. กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นและสภาพการสอนของครู
ภาษาไทยที่ใช้หนังสือเรียนภาษาไทยชุดภาษาพิจารณา เล่ม 1 ด้านเนื้อหาของหนังสือเรียนด้วยการเตรียม
การสอน ค่าในการสอน วัตถุประสงค์ ประเมินผล จำแนกตามประสิทธิภาพของครู การอบรมเกี่ยวกับหลัก
สูตรและการสอน ขนาดของโรงเรียนที่ครูทำการสอน จำแนกตามประสิทธิภาพของครู การอบรมเกี่ยวกับ
หลักสูตรและการสอน ขนาดของโรงเรียนที่ทำการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทย
ระดับ ม.6 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 87 โรงเรียน ปีการศึกษา 2529 ภาคเรียนที่ 1
จำนวน 123 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น แล้วใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. เนื้อหาของหนังสือภาษาพิจารณามีความเหมาะสมระดับปานกลาง โดยครูภาษาไทยส่วนใหญ่
จัดการสอนในหาคำนระดับมาก นอกจากนี้ครูที่มีประสิทธิภาพในการสอนต่างกันก็ยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
เนื้อหาของหนังสือแตกต่างกันด้วย
2. ครูภาษาไทยทั้งที่ผ่านและไม่ผ่านการอบรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของหนังสือไม่แตก
ต่างกัน และครูที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกันยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาไม่แตกต่างกันด้วย
3. ครูที่มีประสิทธิภาพในการสอนแตกต่างกัน จัดสภาพการสอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็น
แตกต่างกัน
4. ครูภาษาไทยที่ผ่านและไม่ผ่านการอบรมจัดสภาพการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
5. ครูภาษาไทยที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน จัดสภาพการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาเกี่ยวกับครูและนักเรียน

กสิณพกา อัมระपाल. การวิเคราะห์ประเภทคำถามและพฤติกรรมทางวาจาของครูชีววิทยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2525. ปรินทิพนิพนธ์.

กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบการใช้คำถามตามแนว สสวท. และพฤติกรรมทางวาจาระหว่างครูที่มีประสบการณ์ในการอบรมกับที่ไม่มีประสบการณ์ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์ 3 ปี หรือน้อยกว่า กับครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 3 ปี ของครูสอนวิชาชีววิทยาชั้น ม.4 ในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนวิชาชีววิทยา ม.4 จำนวน 8 คน สำหรับเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการศึกษาการใช้ประเภทคำถามและพฤติกรรมทางวาจาของครู เป็นเนื้อหาวิชา ชีววิทยาชั้น ม.4 จำนวนคาบที่สอน 6 คาบ เครื่องมือที่ใช้คือ เครื่องมือวิเคราะห์ประเภทคำถามตามแนว สสวท. และเครื่องมือวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาตามระบบของแฟลนเคอร์ส

ผลการวิจัยพบว่า ครูชีววิทยาที่สอน ม.4 ใช้คำถามตามแนว สสวท. มากที่สุด 2 ประเภทคือคำถามเพื่อสังเกต และอธิบายพฤติกรรมทางวาจามีอิทธิพลโดยตรงมากกว่าโดยอ้อม ครูที่เคยมีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์ใช้คำถาม แนว สสวท. ต่างกัน ครูชีววิทยาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน และมีพฤติกรรมทางวาจาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กัมปนาท ศรีเชื้อ. การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษานี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาลักษณะและปริมาณการใช้พฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงและต่ำ และเพื่อศึกษานักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงและต่ำจะมีปฏิสัมพันธ์กับครูเป็นแบบประชาธิปไตย แบบอิตราธิปไตย หรือแบบล่อยปลละเสย ผลการศึกษพบว่า

1. พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงและต่ำ ขึ้นอยู่กับการสอน และการอธิบายชี้แนะของครูผู้สอนคณิตศาสตร์

2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ปรากฏว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงและต่ำ มีปฏิสัมพันธ์กับครูเป็นแบบประชาธิปไตย

ก้าน หล้าคอม. บทบาทของหัวหน้าหมวดการศึกษาตามทัศนะของครูใหญ่โรงเรียนประชาบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี. ปรินทิพ. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังเกี่ยวกับการบริหารงานของหัวหน้าหมวดการศึกษา ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านธุรการ วิชาการ และการบริหารงานบุคลากร ทัศนะครูใหญ่ที่มีวิสัยทัศน์ และคุณวุฒิรวมทั้งประสบการณ์ต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงพัฒนาการทางงานของหัวหน้าหมวดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัยปรากฏว่า บทบาทที่คาดหวังโดยส่วนรวมทั้ง 4 ด้าน ทัศนะครูใหญ่สูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิ่งแก้ว เกษภวิทย์ และคนอื่น ๆ. คุณลักษณะของนักศึกษาและสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาและสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนตัว ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน ปัญหาของนักศึกษาและความคิดเห็นต่ออาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร ความสนใจทั่วไป และข้อคิดเห็นบางประการ รวมทั้งความคาดหวังในอนาคต โดยการศึกษาจากเอกสารและการใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ออกแบบสอบถามเป็นนักศึกษาและสาธารณสุขศาสตร์รวมทั้งสิ้น 155 คน จากที่กำลังศึกษา ประจำปีการศึกษา 2531 ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.51 ขึ้นไป มีความรอบคอบประกอบอาชีพเกษตรกรรม นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 26.45 เป็นบุตรคนที่ 1 ในครอบครัวที่มีบุตร 4-6 ในด้านการศึกษาพบว่า นักศึกษาร้อยละ 52.9 ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.51 นักศึกษามีความคิดเห็นว่าตนเองเป็นผู้ขี้เหนียวและตั้งใจเรียนวิชาที่นักศึกษาชอบเรียน ส่วนใหญ่เป็นวิชาที่เรียนเข้าใจดี เนื้อหาสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อาทิ เช่นวิชา Biology Microbiology Environmental /sanitation I Field Observation วิชาที่นักศึกษาไม่ชอบได้แก่ Basic ORGanic Chemistry Physiology Demography Public Health Laboratory เป็นต้น นอกจากนี้ในด้านการเลือกเรียนวิชา นักศึกษาเลือกโดยการปรึกษาเพื่อนและปรึกษารุ่นพี่ และต้องการให้คณะเปิดวิชาเลือกเพิ่มเติม

กิตติพันธ์ รุจิรกุล. คำใช้จ่ายของนักศึกษาครูระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพ. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคำใช้จ่ายส่วนตัว คำใช้จ่ายในการศึกษาและคำใช้จ่ายต่อหัวที่รัฐบาลลงทุนให้นักศึกษาครูระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ นักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 และ 4 จำนวน 6 แห่ง รวม 282 คน

ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสำรวจค่าใช้จ่ายส่วนตัว การศึกษาและค่าใช้จ่ายต่อหัวที่
รัฐบาลลงทุน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาวิทยาลัยครูสาละนนครสูงสุด และต่ำสุดคือวิทยาลัยครูบุรีรัมย์
2. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครูอุดรธานีสูงสุด และต่ำสุดคือวิทยาลัยครูนครราชสีมา
3. ค่าใช้จ่ายต่อหัวที่รัฐบาลลงทุนให้ นักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานีสูงสุด และต่ำสุดคือวิทยาลัยครูบุรีรัมย์

เกรียงศักดิ์ ศรีไพโรจน์. การศึกษาปัญหาของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลโดยใช้
แบบทดสอบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ปี
การศึกษา 2529. ปรินฤพานพันธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อ ศึกษาและ เปรียบเทียบปัญหาของครูภาษาไทย เกี่ยวกับการวัดและ
ประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากแนวคามวิธีการศึกษา ประสิทธิภาพในการสอน
ภาษาไทยของครู และขนาดของโรงเรียนที่ครูทำการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ครูผู้สอนวิชาภาษา-
ไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 198 คน ได้มาโดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และใช้แบบสอบถามให้
กรอก ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

1. ครูภาษาไทยมีปัญหในการใช้แบบทดสอบและประเมินผลระดับปานกลาง
2. เรื่องที่ครูภาษาไทยเห็นว่า เป็นปัญหามากมี 3 ประเด็น คือ ระเบียบการประเมินผล การ
สอนแก้ตัว และการตัดสินผลการเรียน .
3. ครูภาษาไทยมีวิธีการศึกษาค้นและสูงกว่าปรินฤพานพันธ์มีปัญหในการวัดผลและประเมินผลโดย
การใช้แบบทดสอบ
4. ครูภาษาไทยมีประสิทธิภาพการสอน 1-8 ปี มีปัญหาการวัดและประเมินผลโดยใช้แบบ
ทดสอบมากกว่าครูประสิทธิภาพ 8 ปี
5. ครูภาษาไทยที่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาด
ใหญ่พิเศษ

แก้วดา คณะวรรณ บาเพ็ญ วงศ์ศรีแก้ว และปาริชาติ วชิรคานภาพ. การตัดสินด้านคุณธรรมของ
อาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2525.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อตอบเกี่ยวกับเกณฑ์อาจารย์และนักศึกษา ใช้ตัดสิน
ปัญหาคุณธรรม แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนตามความเห็นของอาจารย์และนักศึกษา โดยการ
ใช้กลุ่มตัวอย่างจากอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 180 คน ได้มาด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย
และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 698 คน แล้วให้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้ผลการวิจัยดังนี้คือ

1. อาจารย์และนักศึกษามีเกณฑ์กฎหมายและคุณธรรมสากล ซึ่งแสดงถึงพัฒนาการด้านคุณธรรม

ระดับเหนือจารีตประเพณี

2. แรงจูงใจความประพฤติที่มีอิทธิพลตามความเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาคือ ความพอใจส่วนตัว การสรรเสริญชมเชยความดีจากผู้อื่น และทรัพย์สินเงินทอง

3. อาจารย์และนักศึกษามีความแตกต่างกันบ้างในเรื่องของ เกณฑ์ และแรงจูงใจความประพฤติ แต่ไม่แตกต่างกันในเรื่องการจัดอันดับความร้ายแรงของพฤติกรรมความผิด

แก้วดา คณะวรรณ และบรรจง คณะวรรณ. คุณภาพภาษาไทยของครูประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.

การวิจัยครั้งนี้ต้องการจะศึกษาว่า คุณภาพภาษาไทยของครูประถมศึกษาภาคอีสานเป็นอย่างไร โดยใช้ทักษะการเขียนเป็นเครื่องชี้ และให้ครูประถมศึกษาเขียนอย่างเสรีในหัวข้อเดียวกัน ซึ่งครูประถมทั้ง 16 จังหวัดของภาคอีสานได้รับการติดต่อจากผู้วิจัย ผ่านครูใหญ่ที่เคยเข้ารับการอบรมประสานกลุ่มโรงเรียน ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ครูเหล่านี้ได้รับการขอร้องให้เขียนเรียงความเรื่อง "นักเรียนบ้านนอก" ความยาว 2 หน้ากระดาษฟูลสเปกเว้นบรรทัด แล้วส่งคืนทางไปรษณีย์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

ครูภาษาไทยของครูประถมภาคอีสานอยู่ในเกณฑ์ดีมาก 65.61 % เขียนไม่มีผิดเลย จำนวนคำที่เขียนผิดมีตั้งแต่ 1 ถึง 5 คำเป็นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ .06-.26 ของความเรียงทั้งความยาวตั้งแต่ 200 คำถึง 800 คำ การแบ่งวรรคค่อนนั้น 91.30 % เขียนแบ่งวรรคค่อนถูกต้องแล้ว การแบ่งวรรคค่อนผิดมีตั้งแต่ 1 ครั้ง ถึง 4 ครั้งสูงสุดคิดเป็นร้อยละ .02-.20 ของความเรียงทั้งความยาวต่าง ๆ กัน การสื่อความหมายนั้นมีความเรียงแม่เพียงฉบับเดียวที่อ่านไม่รู้เรื่อง

คมสรณ์ ชารัทธ์. ขวัญในการปฏิบัติของครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. ปรินทิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาครั้งนี้มุ่ง เพื่อ ศึกษาระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูวิทยาศาสตร์ โรงเรียนมัธยมศึกษา และ เปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมและเป็นรายค่านของครูวิทยาศาสตร์จำแนกตามเพศ และขนาดของโรงเรียน มีการสุ่มจากหลายชั้นตอน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล จำนวน 75 ข้อ และปัจจัยที่เกี่ยวกับขวัญ 10 ปัจจัย ได้แก่วิธีของงาน สภาพการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูวิทยาศาสตร์ส่วนรวมจะมีปัจจัยร่วมกัน 2 อย่างคือ ลักษณะของงานและความมั่นคงของงาน
2. ครูวิทยาศาสตร์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีขวัญในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกัน
3. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียน และเพศต่อการมีขวัญในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวม และในแต่ละด้านของครูวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จรรยา หลังนำส่ง : องค์ประกอบบางประการที่ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูใน
ระดับปริญญาตรี (ค.บ) ของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในวิทยาลัยครู
นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. ศ.ศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาองค์ประกอบบางประการที่ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาชีพครู และสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยอาศัยความสัมพันธ์ขององค์
ประกอบบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครู ได้แก่แบบสอบถาม 2 ฉบับ ฉบับที่หนึ่งเป็น
แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ฉบับที่สองเป็นแบบสอบถามสำรวจนิสัย
และทัศนคติในการเรียนระดับอุดมศึกษา แบบสอบถามฉบับที่สอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าการ
วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการ การวิเคราะห์ถดถอย พหุสมการ แบบเพิ่มหรือลดตัวแปรเป็นชั้น ผลการวิจัยพบ
ว่าตัวพยากรณ์ที่ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูคือ อาชีพหรือประสบการณ์ ระยะเวลา
ที่จบการเรียนในครั้งสุดท้าย ก่อนเข้าเรียนในวิทยาลัยครูนครราชสีมา ระยะเวลาที่ใช้เดินทางจากที่
พักมาวิทยาลัยครู ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา รายได้ของครอบครัว อายุตลอดจนประสบการณ์ในการทำงาน

ฉวีวรรณ นาคะดล. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ
ประเทศไทย. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้เพื่อ 1) สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน และ
นักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์ในสถาบันการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เปรียบ
เทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์ และ 3) สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสั
กส่วนขององค์ประกอบของหลักสูตรการผลิตครูวิทยาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี วิจัยดำเนินการวิจัย โดยนำ
แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์ที่สร้างขึ้นโดยคณะอนุกรรมการวิจัย และ
พัฒนาหลักสูตรและการสอนวิทยาศาสตร์ ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือผู้บริหาร ผู้สอนวิทยาศาสตร์ และ
นักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหาร ผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์ 7 ชนิด
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และอีก 3 ชนิดไม่แตกต่าง

2. ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เกี่ยวกับรายละเอียดของ
สมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์ 26 รายการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอีก 28 รายการ

3. โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า สมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์ทั้ง 10 รายการ เมื่อ
จำแนกเป็นรายละเอียดแล้วจำเป็นต่อการผลิตครูวิทยาศาสตร์ระดับปริญญาตรี

4. องค์ประกอบของหลักสูตรทั้ง 4 หมวดวิชา จำแนกเป็นสัดส่วนได้ดังนี้

- หมวดวิชาเอก หรือวิชาเฉพาะร้อยละ 40-60
- หมวดวิชาชีพครู หรือวิชาเฉพาะร้อยละ 30
- หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปร้อยละ 10-20
- หมวดวิชาเลือกเสรีทั่วไปร้อยละ 5-10

ฉัตรชัย ชุ่มม. การใช้เวลารว่างของครูผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดสุรินทร์ : วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาการใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารโรงเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้เวลาของผู้บริหารโรงเรียนตามอำเภอ ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา ขนาดของโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมในด้านต่าง ๆ 4) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อประเมินประสิทธิภาพการใช้เวลาของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งสุ่มมา 3 อำเภอ แล้วใช้แบบสำรวจกิจกรรมในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ระหว่างเวลาราชการกับงานวิชาการ ส่วนนอกเวลาราชการใช้เวลาโดยเฉลี่ย 15 ชั่วโมงกับงานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานบุคลากร
2. ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนอยู่ห่างจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่างกัน จะใช้เวลาในการบริหารงานทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และด้านกิจการนักเรียนแตกต่างกันด้วย
3. การใช้เวลาของผู้บริหารโรงเรียนด้านวิชาการมีสหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทางลบกับการใช้เวลาด้านบุคลากร ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและด้านธุรการ การเงิน
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ค่อนข้างสูงกว่าปีการศึกษา 2528 ทุกกลุ่มประชากร
5. ประสิทธิภาพการใช้เวลาในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

เจียม ไทยยิ่ง. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. งานวิจัย. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม, 2520.

จุดมุ่งหมายที่สำคัญในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบลักษณะการใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยศึกษาลักษณะการใช้จ่าย 7 ประการ คือ ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าเสื้อผ้า ค่าอุปกรณ์การศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่าความแตกต่างของนักศึกษาทั้งภาคปกติ และภาคค่ำ พบว่าใช้จ่ายค่าอาหาร ค่าเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ .05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศ พบว่าใช้จ่ายค่าที่พัก อาหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นพบว่า ค่าใช้จ่ายทุกประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังมีผลกระทบ เมื่อพิจารณาระหว่างเพศ-สถาบัน เพศ-สถาบัน เกี่ยวกับเสื้อผ้า และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ชัยชาญ วงศ์สามัญ และคนอื่น ๆ. ความต้องการทางด้านฝึกอบรมของครูผู้สอนวิชางานเกษตรระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะเกษตรศาสตร์ มหา
วิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการด้านฝึกอบรมของครูผู้สอนวิชา
งานเกษตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในจังหวัดขอนแก่น พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลพื้นฐานบางอย่างของ
โรงเรียนและชุมชน โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนวิชางานเกษตรใน 542 โรงเรียน ซึ่งได้สุ่มตัว
อย่างจากโรงเรียนทั้งหมดของจังหวัดขอนแก่นจำนวน 1,073 โรงเรียน จากการวิจัยพบว่า ครูผู้สอน
วิชางานเกษตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ร้อยละ 87.3 เป็นผู้ชาย และร้อยละ 58.7 มีอายุ
ระหว่าง 26-35 ปี ครูร้อยละ 48.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีครูเพียงร้อยละ 14.1 ที่จบสาขา
วิชาเอก เกษตร และแหล่งความรู้ทางการเกษตรที่สำคัญทางการเกษตรที่สำคัญที่ครูนำมาสอนได้แก่ คู่มือ
การสอน ประสบการณ์ของตนเอง เอกสารเผยแพร่ โทรทัศน์ และวิทยุ ครูมากกว่าร้อยละ 60 เห็นว่า
ตนเองมีความสามารถในการสอนเกษตรกรรมระดับปานกลาง ครูระบุว่าปัญหาสำคัญของเนื้อหาวิชางาน
เกษตรคือ ไม่เหมาะสมกับท้องถิ่น ไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สูงเกินไป ครูร้อยละ
72.5 ระบุว่าเคยเข้าอบรมด้านการเกษตรมาแล้ว วิธีการฝึกอบรมที่ครูต้องการมากที่สุด คือ การทดลอง
ปฏิบัติจริงและการสาธิต สำหรับกิจกรรมทางการเกษตรที่นักเรียนทำในการเรียนวิชาเกษตรได้แก่
การปลูกผัก การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผล เลี้ยงปลา และเลี้ยงไก่

ในด้านความต้องการในการฝึกอบรมด้านการเกษตรของครูพบว่า หัวข้อที่ครูทั้งหมดต้องการฝึก
อบรมมากที่สุด คือ การเลี้ยงไก่ การปลูกมะม่วง การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงปลา การปลูกมะละกอ
เทคนิคการส่งเสริมการเกษตรในชุมชน การเพาะเห็ดฟาง การใช้ปุ๋ย การเลี้ยงเบ็ดและการใช้ยาฆ่า
แมลง ความสำคัญ

ชัยรัตน์ หลาวิชรกุล. การศึกษาปัญหาการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
โรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท (มพช.1) เขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2528.
บริบูรณ์พันธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาการเลือกแผนการเรียนของนักเรียน ชั้น ม.3
เปรียบเทียบปัญหาการเลือกแผนการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็น นักเรียนชั้น ม.3 จำนวน 402
คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามปัญหาการเลือกแผน
เรียน 5 ด้าน คือ ความสามารถ ความสนใจและความชอบ สุขภาพ การเงิน การตัดสินใจเลือกแผน
และความรู้ทางอาชีพ

ผลการศึกษาปรากฏได้ดังนี้

1. นักเรียนเพศชายมีปัญหาด้านสุขภาพ ความรู้ทางอาชีพในระดับปานกลาง
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความรู้ทางอาชีพในระดับปานกลาง
3. นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีปัญหาระดับปานกลาง
4. นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัันมีปัญหาค้าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ชานนท์ นนทบุค. ทัศนคติของนักศึกษาและอาจารย์ต่อวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานทั่วไป ของมหาวิทยาลัย-
ขอนแก่น. วิทยานพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาและอาจารย์ ที่มีต่อวิชา
ภาษาอังกฤษพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในด้านความสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
ปริมาณและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่จัดให้เรียน สภาพและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่
ควรจะเป็น เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพื้น
ฐานทั่วไปของนักศึกษา อาจารย์ในแต่ละด้านดังกล่าว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่ง
ผลการวิจัยพบว่า

ด้านความสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น นักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังไว้สูงอย่างยิ่งว่า
วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานทั่วไปเป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก จะมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับใช้เป็นสื่อในการ
ศึกษาค้นคว้าวิชาต่าง ๆ ได้ดี ด้านปริมาณและความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่จัดให้เรียน นักศึกษา
และอาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการให้แก้ไข เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรีของทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อเพิ่ม
จำนวนหน่วยกิตขึ้นค่าของวิชาพื้นฐานทั่วไปหมวดวิชาภาษาให้มากกว่า 6 หน่วยกิต ต้องการให้
มหาวิทยาลัยขอนแก่นบังคับให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานทั่วไป ด้านสภาพและรูปแบบการจัดการเรียน
การสอน นักศึกษาและอาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการให้หลักสูตรกำหนดให้ทุกคนต้อง เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้น
ฐานทั่วไปในทุก ๆ ชั้นปี ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาและอาจารย์ พบว่า ทุกกลุ่มต้องการให้
ปรับปรุงหลักสูตรและการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมุ่ง เน้นการนำ
ประโยชน์ไปใช้จริง กล่าวคือต้องการให้หลักสูตรและการสอนเน้นที่การฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ
ในทางอง เกี่ยวกันกับสถาบันฝึกภาษา เช่น สถาบันสอนภาษา A.U.A. เป็นต้น

ชาลี ถาศักดิ์ และคนอื่น ๆ. รายงานวิจัย การศึกษาสมรรถภาพผู้เรียนในสหวิทยาลัยอีสานใต้.
งานวิจัย. ม.ป.ท. : สหวิทยาลัยอีสานใต้, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสมรรถภาพด้านความรู้ และด้านความรู้สึของผู้เรียนใน
วิชาเอกต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยอีสานใต้ และเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านความรู้ และความรู้
สึของผู้เรียน แยกตามวิชาเอก ผลการวิจัยพบว่า สมรรถภาพด้านความรู้ของนักศึกษาในสหวิทยาลัย
อีสานใต้ โดยส่วนรวมอยู่ระดับต่ำ ด้านจริยธรรมในระดับปานกลาง และด้านทัศนคติคืออาชีพของนักศึกษา
สาขาวิชาการศึกษาอยู่ในระดับดี ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาการอื่นอยู่ในระดับปานกลาง

สมรรถภาพด้านทัศนคติต่อวิชาชีพที่เรียนของนักศึกษาโดยส่วนรวมพบว่านักศึกษาระดับอนุปริญญา
วิชาเอกอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ มีทัศนคติต่อวิชาชีพที่เรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เชาวลิต ภูมิภาค. ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือ. วิทยานพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2523.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาในการฝึกสอนของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษารวมทั้ง
ปัญหาในการนิเทศการสอนของอาจารย์ และครูพี่เลี้ยงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่ประสบในการฝึกสอนคือ ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์การสอน หนังสือคู่มือเอกสาร เพื่ออำนวยความสะดวกการสอน :

ปัญหาการฝึกสอนที่เกิดจากอาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยงพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากอาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยงขาดความรู้ในการนิเทศวิชาพลศึกษา และนิเทศกันบ่อยครั้งจนเกินไปและไม่สม่ำเสมอ จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน จากความคิดเห็นต่อกันและกันมีค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและทางสถิติที่ระดับ .01

เข้า ชำซอง. การศึกษาสมรรถภาพของครูวิทยาศาสตร์โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2524. ปรินทิพพันธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2526.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพของครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้นต้นและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์และวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังจากเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แล้วหนึ่งภาคเรียน มีการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติ และความสนใจด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ สูงปานกลางและต่ำ ภายหลังจากเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แล้วหนึ่งภาคเรียน มีการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์และความสนใจด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โชคดี มุลาลิ สมบูรณ์ แก้วมณี และ เกื้อกุล แสงสว่าง. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือก เข้าศึกษาต่อกับนักศึกษาที่สอบคัดเลือก เข้าศึกษาต่อระดับ ปท.ศ.สูง ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี ในปีการศึกษา 2521. งานวิจัย. อุดรธานี : ม.ป.ท., 2523.

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักศึกษา ปท.ศ.สูงที่ได้รับการคัดเลือก และสอบคัดเลือกได้ว่าแตกต่างกันอย่างไร และศึกษาผลสัมฤทธิ์ระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย ตลอดจนศึกษาถึงวิชาเอกต่าง ๆ ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ กับที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานี ปท.ศ.สูงชั้นปีที่ 2 ที่สำเร็จการศึกษานปีการศึกษา 2521 จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานีทั้งหมด ผลปรากฏว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษาที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และนักเรียนชายหญิงที่ได้รับการคัดเลือกจะมีผลสัมฤทธิ์ สูงกว่านักศึกษาชายหญิงที่สอบคัดเลือก

2. นักศึกษาชายคัดเลือกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาหญิงที่สอบคัดเลือก

3. นักศึกษาหญิงคัดเลือกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาชายที่สอบคัดเลือก

4. นักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อใน วิชาเอกภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ พลศึกษา และสุขศึกษา มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักศึกษาที่มาจากการสอบคัดเลือก

ณรงค์ศักดิ์ คิทธิสภา. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจและความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ.3 ปีการศึกษา 2505 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2506.

จุดประสงค์การวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจ ความต้องการเลือกอาชีพ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการเรียน ความสนใจ ความต้องการเลือกอาชีพระหว่างโรงเรียนแบบประสมและสายสามัญ ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของโรงเรียนแบบประสมและสายสามัญ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนแบบประสมโรงเรียนสุทธราชวิทยาลัยกุล จำนวน 233 คน สายสามัญโรงเรียนสว่างศึกษา 262 คน เครื่องมือ คือ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบสำรวจ แบบสอบถาม

ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีความสามารถทางการเรียนสูงกว่านักเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญในวิชาภาษาอังกฤษและภาษาไทย โรงเรียนมัธยมสายสามัญมีความสามารถทางคณิตศาสตร์สูงกว่าสายประสม ความต้องการเลือกอาชีพโรงเรียนทั้งสองประเภท มีความต้องการคล้ายกัน คือ เลือกอาชีพครูปริญญาอันดับหนึ่ง มีจำนวนมากที่สุด

การุณี วิบูลย์. การศึกษาเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาและความสนใจทางวิทยาศาสตร์ต่างกัน จากโรงเรียนมัธยมที่มีความพร้อมทางการสอนวิทยาศาสตร์สูง เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2527. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการที่มีระดับทางสติปัญญาและความสนใจทางวิทยาศาสตร์ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา นักเรียนชั้น ม.3 จากโรงเรียนที่มีความพร้อมในการศึกษาสูง เขตการศึกษา 10 จำนวน 423 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นสูงมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่า
2. นักเรียนที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นสูงปฏิบัติการค้าขายตามธรรมชาติมีทักษะกระบวนการสูงกว่านักเรียนที่ปฏิบัติด้วยรูปธรรม
3. นักเรียนที่สนใจวิทยาศาสตร์สูงมีทักษะสูงกว่า
4. ระดับพัฒนาการและสติปัญญาความสนใจที่แตกต่างกันเมื่อหาค่าเฉลี่ยร่วมกันคือทักษะกระบวนการ

คุณี รัตนวราห์. การวัดค่านิยมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วัดค่านิยมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิค

ขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 430 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบวัด
ค่านิยม ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดค่านิยมแต่ละด้านอยู่ระหว่าง .35-.55 ดังนี้ ค่านิยม
ทางสังคมเท่ากับ .35 ค่านิยมทางเศรษฐกิจเท่ากับ .40 ค่านิยมทางวิชาการเท่ากับ .44 ค่านิยม
ทางการเมืองเท่ากับ .44 ค่านิยมทางสุนทรียภาพเท่ากับ .48 และค่านิยมทางศาสนาเท่ากับ .55 และ
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดช่องแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 5.5-6.8

2. ค่านิยมแต่ละด้านที่กล่าวในข้อ 1 มีความสัมพันธ์กันทางลบ

3. ค่านิยมที่ได้รับเลือกเรียงตามลำดับจากสูงมาต่ำคือ ค่านิยมทางสังคม เศรษฐกิจ วิชาการ
ศาสนา การเมือง และสุนทรียภาพ

4. พบความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง อย่างมีนัย-
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. อาชีพรับราชการของมารดาของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางสุนทรียภาพ อาชีพค้า
ขายมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวิชาการและค่านิยมทางสังคม อาชีพหาสัมภาระและเป็นเจ้าของโรงงาน
อุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางสังคม และอาชีพอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางการเมือง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคทอง บานศุภวัชร. การศึกษาสมรรถภาพบางประการในการเป็นครูวิทยาศาสตร์ ของครู
วิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2529. วิทยานิพนธ์.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบสมรรถภาพการเป็นครูวิทยาศาสตร์โดยส่วนรวม
จากเนกตามสภาพภาพประเภทของหลักสูตร การผลิตครูวิทยาศาสตร์ด้านทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์
เจตคติและวิชาชีพครูกับเกณฑ์ตามประเพณีนิยมเปรียบเทียบสมรรถภาพทั้ง 3 ด้าน

กลุ่มตัวอย่าง ครูวิทยาศาสตร์สอนชั้น ม.ต้น ซึ่งเคยวัดปริญญาตรี สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการ
ศึกษา 9 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 223 คน เลือกโดยแบ่งชั้นใหม่เป็นสัดส่วนจากครูวิทยาศาสตร์ทั้งหมด
500 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. โดยส่วนรวมมีทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ เจตคติและวิชาชีพครูสูงกว่าเกณฑ์ตาม
ประเพณีนิยม

2. หัวหน้าหมวดและครูผู้สอนจากเนกตามหลักสูตรที่เรียน (4 ปีและเทียบ 4 ปี) มีสมรรถภาพ
สูงกว่าเกณฑ์ตามประเพณีนิยม

3. ครูวิทยาศาสตร์ทั้งชายและหญิงมีสมรรถภาพไม่แตกต่างกัน

4. ครูวิทยาศาสตร์จบหลักสูตรผลิตครูวิทยาศาสตร์ 4 ปี มีคุณภาพการเป็นครูด้านทักษะ
กระบวนการมากกว่าหลักสูตรเทียบเท่า 4 ปี

5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพภาพกับประเภทของสมรรถภาพด้านเจตคติมีนัยสำคัญ .05

ทองจันทร์ ศรีพันธุ์นคร. การศึกษาเชิงประเมิณการ เตรียมครูวิทยาศาสตร์ของวิทยาลัยครูกลุ่มภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินหลักสูตร ซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อหลักสูตรวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และวิชาวิธีสอนวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับความมุ่งหมาย ความสำคัญของเนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน (2) การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิทยาศาสตร์พื้นฐาน อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนวิทยาศาสตร์ อาจารย์นิเทศวิชาวิทยาศาสตร์ และนักศึกษาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป โดยใช้แบบสอบถาม 4 ชุด เก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินหลักสูตรการเตรียมครูวิทยาศาสตร์รายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน และวิธีสอนวิทยาศาสตร์พบว่า ความมุ่งหมายของหลักสูตรเหมาะสมดีแล้ว ด้านเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านการเรียนการสอนอาจารย์ในวิทยาลัยครูจะเน้นด้านการมอบหมายงาน การสอนแบบสาธิต ทดลอง เน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านการวัดและประเมินผลเน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมก็อำนวยความสะดวกการสอนมาก

2. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร สมรรถภาพความรู้ด้านเนื้อหาอยู่ระดับปานกลาง ด้านเทคนิคการสอน อยู่ระดับดีในด้านการเตรียมการสอน การนำเข้าสูบทเรียน การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน การควบคุมวินัย การใช้และการตอบคำถาม ด้านสมรรถภาพเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์นักศึกษามีเจตคติที่ดีอยู่ในระดับมากและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันในระดับน้อย

ทัศนีย์ ผงผ่าน. การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูและการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์และแนวคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนที่พร้อมในการสอนวิทยาศาสตร์ตามหลักสูตร สสวท. จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2524. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2525.

การวิจัยมุ่ง เพื่อที่จะศึกษาพฤติกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ของครูและ เปรียบเทียบการเรียนรู้นใน ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์และด้านแนวคิดในการแก้ปัญหาทาง วิทยาศาสตร์ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความพร้อมในการสอนวิทยาศาสตร์ของ ครู ตามหลักสูตร พ.ศ. 2521 ปีการศึกษา 2524 จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 33 ครั้ง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีพฤติกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามแนว สสวท. ไม่สมบูรณ์
2. นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เกี่ยวกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
3. นักเรียนมีผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูง และนำความรู้ความจำไปใช้ในการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้น
4. นักเรียนที่มีผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูง ปานกลาง และต่ำเลือกใช้แนวคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ด้านความรู้ความจำมากที่สุด

ทัศนีย์ มั่งประยูร. ความสามารถในการอ่านเชิงวิจารณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษ ของวิทยาลัยครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิจารณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษ ที่เรียนในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายไม่แตกต่างกัน ในด้านการอ่านวิจารณ์

ผลจากวิจัยนอกจากที่กล่าวแล้วยังพบว่า ทักษะที่เป็นปัญหามากที่สุดสำหรับนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างคือ การสรุปโดยอิงความ รองลงมาคือ การตีความ และทักษะที่เป็นปัญหาน้อยที่สุด คือสันนิษฐาน การอนุมาน และการประเมินผลโต้ตอบ นอกจากนี้ยังพบว่า ภาษาอังกฤษเป็นอุปสรรคต่อการอ่านของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนี้ด้วย

เทียมเมฆ เอื้ออังกูร. การศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยที่มีต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวัง ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

ผลการศึกษาพบว่า

1. หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย และครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียน ม.ต้น มีบทบาทในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์น้อย
2. หัวหน้าหมวดภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานจริงในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยยังไม่ได้เท่าที่ควร
3. หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็นว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของกลุ่ม แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
4. ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดและครูภาษาไทยต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มโรงเรียน ม.ต้น แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธวัชชัย คลางค์. ความต้องการเสริมสมรรถภาพการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2524.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ทราบความต้องการเสริมสมรรถภาพการสอนวิชาคณิตศาสตร์

ของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ชั้น ป.6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ใน 4 ด้าน คือ หลักสูตรและเนื้อหา การดำเนินการสอน สื่อการเรียน และด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ชั้น ป.6 มีความต้องการเสริมสมรรถภาพการสอนคณิตศาสตร์ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาอยู่ในระดับมาก
2. ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ มีความต้องการเสริมสมรรถภาพการสอน ด้านการดำเนินการสอนอยู่ในระดับมากและมีความต้องการสูงสุด คือทักษะการสอนในเนื้อหาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ เช่น โจทย์ปัญหา เศษส่วน
3. ครูคณิตศาสตร์มีความต้องการสูงสุดคือ คำนวณในการผลิตสื่อการสอนวิชาคณิตศาสตร์
4. ความต้องการความรู้ในการประเมินผลการเรียนและ การสร้างข้อสอบมาตรฐาน
5. ครูสอนคณิตศาสตร์ในโรงเรียนต่างกันมีความต้องการเสริมสมรรถภาพการสอนคณิตศาสตร์ ทั้ง 4 ด้านโดยส่วนรวมในแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๑. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน ครู ศึกษานิเทศน์ และผู้ปกครอง. ปริญา นินธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู ศึกษานิเทศน์และผู้ปกครอง ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน ครู ศึกษานิเทศน์และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นว่าครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องมีความรู้หลายด้านมารวมกันเกี่ยวกับวิชาชีพครู การเตรียมการสอน การประเมินผล สามารถใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจนและมีประสิทธิภาพ บุคคลทั้ง 4 ให้ความสำคัญแก่ด้าน คุณธรรม จริยธรรมด้านการสอน บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์และด้านวิชาการ
2. ผู้บริหารโรงเรียน ครู ศึกษานิเทศน์และผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

นฤมล พงษ์ทองกุล. ทัศนะของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกเกษตรกรรมที่มีต่อการศึกษาวิชาการขยายพันธุ์พืช ในวิทยาลัยเกษตรกรรมและวิทยาเขตเกษตรกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน เสนอแนะวิชาการขยายพันธุ์พืช ของนักศึกษาระดับ ปวส. ในวิทยาลัยเกษตรกรรมและวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบทัศนะของนักศึกษาว่า อาจารย์มีความรับผิดชอบต่อการกระทำที่ผิดมาก เนื้อหาวิชาบางเรื่องนักศึกษาให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะเห็นว่ามีค่าและมีความสำคัญและมีประโยชน์มาก สำหรับ

ข้อเสนอแนะให้นักศึกษาค้นคว้าให้เพิ่มเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎี ตลอดจนเอกสาร ตำราเรียน วัสดุ อุปกรณ์ให้มากขึ้น ภาคปฏิบัติก็ควรมีการปฏิบัติจริงให้มากขึ้นด้วย

นิตยา คงเกษม. การศึกษาศิลปะทัศนภาพแบบเก็บตัว-แบบแสดงตัวกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม ความคิดหย่อน ความคล่อง ความละเอียดละออ ของนักเรียนที่มีศิลปะทัศนภาพ แผนการเรียนและเพศแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นม.4 ปีการศึกษา 2532 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคามจำนวน 160 คน เครื่องมือประกอบด้วยแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอร์เรนซ์ฉบับรูปภาพแบบ ข และแบบสอบถามศิลปะทัศนภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่มีศิลปะทัศนภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าแบบเก็บตัว
2. นักเรียนแผนการเรียนศิลป์-ภาษา มีความคิดสร้างสรรค์ คิดริเริ่ม หย่อน ความคล่องในการคิดสูงกว่าแผนวิทย์-คณิต

3. นักเรียนเพศชายมีความคิดสร้างสรรค์ คิดริเริ่ม ความคล่อง ในการคิดสูงกว่าเพศหญิง
4. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างศิลปะทัศนภาพกับแผนการเรียนต่อความคิดสร้างสรรค์
5. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างศิลปะทัศนภาพกับเพศต่อความคล่อง
6. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างศิลปะทัศนภาพแผนการเรียน เพศ ต่อความคิดริเริ่มมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

นิลบล เพ็ญขวัญดี. ผลการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความมั่นใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารคามพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความมั่นใจในนักกีฬา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน โรงเรียนมหาสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2529 ซึ่งมีความมั่นใจในนักกีฬาค่า

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความมั่นใจในนักกีฬาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
2. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความมั่นใจในนักกีฬาสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนกลุ่มควบคุมมีความมั่นใจในนักกีฬาสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิลัย วิจารณ์. พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ว่า ความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3-4 จังหวัดอุดรธานี. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2527. (อ้างจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษา. รวมบทความงานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527. หน้า 141).

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูตามที่คาดหวังของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง ด้านที่นักศึกษามีความคาดหวังให้ครูปฏิบัติสูงกว่าด้านอื่น คือ การใช้อุปกรณ์ การสอนและประเมินผล เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพบว่า นักศึกษาชาย นักศึกษาหญิงต่างระดับชั้น และนักศึกษาที่เรียนอยู่ในเมืองและนอกเมือง มีค่าเฉลี่ยของทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้งที่เป็นจริง และที่คาดหวังทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความแตกต่างของทัศนคติระหว่างนักศึกษากลุ่มอายุแตกต่างกัน

เนรมิต จุมพลวงษ์. ผลการจดบันทึกและการทบทวนที่ต่อความจำจากเรื่องที่อ่าน. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการจดบันทึก และการทบทวนที่ต่อความจำจากเรื่องที่อ่าน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนั้นเป็นนักเรียนชั้น ม.5 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อ.เมือง จ.มหาสารคาม จำนวน 146 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ความจำแบบการระลึกของนักเรียนที่มีกลวิธีในการเรียนคือเด็ก เมื่อทดสอบแบบทันที มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อทดสอบแบบทั้งระยะ 1 สัปดาห์ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. การจำแนกแบบการระลึกของนักเรียนชาย-หญิง เมื่อทดสอบทั้งแบบทันทีและแบบทั้งระยะ 1 สัปดาห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. กลวิธีในการเรียนกับเพศ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อคะแนนการจำแนกการระลึกของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บวร สุวรรณธาดา. การศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังทางวิชาการของหัวหน้าหมวด วิทยาศาสตร์ตามทัศนะผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา วิทยาศาสตร์และครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2526. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2528.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา บุคลากรจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2526 สุ่มมาโดยแบ่งชั้น 4 กลุ่มคือ ผู้บริหารโรงเรียน 45 คน ผู้ช่วยผู้บริหาร 45 คน หัวหน้าหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 45 คน และครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ 45 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

1. บทบาททางวิชาการของหัวหน้าหมวดอยู่ระดับปานกลาง
2. บทบาทที่ปฏิบัติจริงและคาดหวังของหัวหน้าหมวดตามทัศนะกลุ่มแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

ระดับ.01

3. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของหัวหน้าหมวดตามทัศนะทุกกลุ่มต่างกัน
4. บทบาทที่คาดหวังทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิทยาศาสตร์ตามทัศนะทุกกลุ่มแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญ

ปัญชร แก้วส่อง และวีระกุล ชัยผา. สาเหตุการสละสิทธิ์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

งานวิจัย. ขอนแก่น : กองแผนงาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

จากข้อค้นพบว่าที่ว่าการขาดแคลนทุนทรัพย์เป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้นักศึกษาต้องสละสิทธิ์ จะเห็นได้ว่าการขาดแคลนทุนทรัพย์นั้นมักจะเป็นนักศึกษาใช้สิทธิมากกว่านักศึกษาสอบรวม เพราะนักศึกษาใช้สิทธินั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาคที่มียารายได้ประชากรต่อหัวต่ำที่สุดในประเทศไทย และปีคามารคามมีอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มนี้จึงต้องสละสิทธิ์ นอกจากนั้นคณะที่ทำการขาดแคลนทุนทรัพย์มากที่สุดได้แก่ คณะเกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ ส่วนสายแพทยนั้น มีปัญหาขาดแคลนน้อยมาก ซึ่งจะเห็นได้จากการสละสิทธิ์ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนผู้สละสิทธิ์มากเป็นอันดับ 1 และ 3 ตามลำดับ

ส่วนปัญหาครอบครัวก็เป็นสาเหตุสำคัญเท่า ๆ กับการไม่ชอบคณะนักศึกษานในเกือบทุกคณะมีปัญหาสละสิทธิ์อันเนื่องมาจากสาเหตุนี้ทั้งนั้น โดยเฉพาะนักศึกษาสอบรวม มีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวมากกว่านักศึกษาใช้สิทธิ สำหรับปัญหาอื่น ๆ ของการสละสิทธิ์ยังพบว่า บางกรณีเป็นเพราะว่ามารายงานตัวไม่ทัน บางส่วนก็ได้ทำสัญญากับสถาบันอื่นก่อนแล้ว และได้เริ่มเรียนไปแล้วบางส่วน ถ้าออกมารายงานตัวที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นก็ต้องถูกปรับ จำต้องทนเรียนในสถาบันนั้น ๆ ต่อไป หรือได้รับทุนจากสถาบันการศึกษานั้นเป็นต้น

บุษิง สมศรี. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

กับการคิดเป็นของนักศึกษาวิชาเอกประถมศึกษาในสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้. วิทยานิพนธ์. ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถในการแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับการคิดเป็นของนักศึกษาวิชาเอกประถมศึกษา ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาวิชาเอกประถมศึกษา ระดับปริญญาตรี ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ ปีการศึกษา 2532 จำนวน 30 คน ซึ่งเคยเรียนวิชาธรรมชาติของวิทยาศาสตร์มาแล้ว คาเนในการวิจัยโดยนบาแบบสอบถามความสามารถในการแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และวัดการคิดค้นใจเกี่ยวกับปัญหาค่าง ๆ เพื่อวัดการคิดเป็นไปทดสอบตัวอย่างประชากรดังกล่าว

ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงนิเสธระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับการคิดเป็นของนักศึกษาวิชาเอกประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

ประชุม ผงผ่าน. พฤติกรรมการสอนวิชาชีพรูของอาจารย์วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
คามทรศนะของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2526.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะศึกษาปริมาณการใช้พฤติกรรมการสอนวิชาชีพรูของ
อาจารย์วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คามทรศนะของนักศึกษาและ เปรียบเทียบทรศนะของ
นักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนวิชาชีพรู ระหว่างนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิชาเอกต่างกันและระหว่าง
นักศึกษาที่เรียนในระดับการศึกษาต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระดับ
การศึกษา ป.กศ.สูง ค.บ. 2 ปี และ ค.บ. 4 ปี ของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เรียนวิชา
ชีพรูในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2525 สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามพฤติกรรมการ
สอนวิชาชีพรูของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนวิชาชีพรู ด้านการจัดการเรียนการสอน มากเป็นอันดับที่ 1
ส่วนพฤติกรรมการสอนที่อาจารย์ใช้ในเกณฑ์น้อยได้แก่ ด้านการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ด้านประเมิน
ผลการเรียนการสอน และด้านการนำข้อมูลย้อนกลับ

2. นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกต่างกัน มีทรศนะการสอนของครูแตกต่างกันในนักศึกษา ป.กศ.
สูงและ ค.บ. 4 ปี ส่วนระดับอื่นไม่แตกต่างกัน

3. นักศึกษาที่เรียนระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทรศนะต่อพฤติกรรมการสอนวิชาชีพรูแตก
ต่างกัน เฉพาะนักศึกษาวิชาเอกกลุ่มภาษาและวิชาเอกกลุ่มภาษาพิเศษเท่านั้น ส่วนกลุ่มอื่นไม่แตกต่างกัน

ประชุม หังงา. ปัญหาเด็กครบเกณฑ์ที่มีปัญหาทางการเรียนในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2520.

สรุปผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ปัญหาของเด็กครบเกณฑ์ทั้งชายและหญิงที่เรียนหนังสือไม่คืบนั้น แตกต่างกันอย่างเฉพาะที่มี
ปัญหาทางการมีทั้งหมด 14 ปัญหา แต่ปัญหามากที่สุดคือ เด็กชอบเล่นในห้องเรียน และปัญหาที่มากรองลง
คือ พ่อแม่ไม่เคยถามว่าเรียนอะไรที่โรงเรียน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเด็กชายกับเด็กหญิงพบว่า
ปัญหาที่ทำให้การเรียนไม่ดีขึ้น สำหรับเด็กชายคือ ความไม่เอาใจใส่ของพ่อแม่ต่อการเรียนของเด็ก ส่วน
เด็กหญิงคือการเล่นส่ายบ่อย

2. ปัญหาของเด็กระหว่างที่เรียนไม่ดี กับที่เรียนดี หรือเรียนเรียนดีแตกต่างกัน จะพบว่ามี
ความแตกต่างกันในเรื่องการเล่นในห้องเรียน พ่อแม่ไม่เคยถามว่าเรียนอะไรในโรงเรียน เพื่อนชอบรัง
แก นัชอบไปโรงเรียน มองกระดานคำนัมซัด และพ่อแม่ทะเลาะกันบ่อย

เด็กที่เรียนปกติ เพื่อนจะชอบ พ่อแม่สนใจเรื่องการเรียน คอยได้ถามอยู่เสมอ สุขภาพ
สมบูรณ์แข็งแรง ชอบไปโรงเรียน สนุกกับการเรียน

ประพันธ์ สิริหาร และธีระ ฤกษ์เจริญ. การศึกษาบทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแนวคิดของศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา และครูใหญ่. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2521.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบทบาทของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งที่เป็นงานที่กระทำอยู่จริงกับงานที่ควรกระทำ และเปรียบเทียบความคิดเห็นในเรื่องของบทบาทของครูใหญ่ หัวหน้าหมวดการศึกษา และศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของครูใหญ่ที่กระทำจริง และที่ควรกระทำมีดังนี้คือ การบริหารงานทั่วไป งานธุรการ งานหลักสูตรและการสอน งานเกี่ยวกับครู งานเกี่ยวกับนักเรียน งานเกี่ยวกับชุมชน งานเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพ

2. ในด้านการเปรียบเทียบเรื่องบทบาทของครูใหญ่ที่กระทำจริงพบว่า ครูใหญ่ หัวหน้าหมวดการศึกษา และศึกษาธิการอำเภอ ประเมินบทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่ ลำดับแรกคือ งานด้านธุรการ ด้านการบริหารทั่วไป และงานเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางด้านอาชีพ ส่วนลำดับสุดท้ายคือ งานเกี่ยวกับชุมชนและงานหลักสูตรและการสอน

3. บทบาทของครูใหญ่ที่ควรกระทำมีดังนี้คือ อันดับแรก งานเกี่ยวกับครู และอันดับสุดท้าย งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน และงานเกี่ยวกับนักเรียน เป็นต้น

ประภาพร ศรีตระกูล. การศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความเกรงใจในการรักษาหน้าและแรงจูงใจแฝงสัมฤทธิ์ ระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทยและนักเรียนไทยเชื้อสายจีนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจแฝงสัมฤทธิ์
2. ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า แรงจูงใจแฝงสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษา ปศ.สูง ปีที่ 2

3. เพื่อศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกซึ้ง-เลิกลึก

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ความเกรงใจสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจแฝงสัมฤทธิ์ มีนัยสำคัญระดับ .05
2. ความเกรงใจสัมพันธ์ทางลบกับการรักษาหน้า
3. ความรักหน้ามีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจแฝงสัมฤทธิ์

การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษาศ.สูงปีที่ 2 มีความเกรงใจในการรักษาหน้าและแรงจูงใจแฝงสัมฤทธิ์ต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนในเขตกรุงเทพฯ กับนอกเขตกรุงเทพฯ มีความเกรงใจแฝงสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับจีนมีความเกรงใจ การรักษาหน้า แรงจูงใจแฝงสัมฤทธิ์ต่างกัน

ประมุข กอปรสิทธิ์. การศึกษาความคิดเห็นทางด้านปรัชญาการศึกษาสมัยใหม่ของครูมัธยมศึกษา
สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดนครราชสีมา. ปรินทูปน์. กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2525.

จุดประสงค์การวิจัย เพื่อที่จะศึกษาและ เปรียบเทียบความคิดเห็นทางด้านปรัชญาการศึกษาสมัย
ใหม่ของครูมัธยมศึกษาสังกัดโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตัวแปรต้นคือ สาขาวิชาที่สอน วัตถุประสงค์
ประสิทธิภาพการสอน ทั้งสมมุติฐานในการวิจัยว่า ครูมัธยมศึกษาโรงเรียนรัฐบาลนครราชสีมาที่สอนสาขา
วิชาการต่างกัน วัตถุประสงค์ต่างกัน ประสิทธิภาพต่างกัน มีความคิดปรัชญาการศึกษาสมัยใหม่ต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมัธยมศึกษาสังกัดโรงเรียนรัฐบาล มีความเห็นปรัชญาสมัยใหม่สูงถึง 4 ด้านคือ ด้าน
ความหมายการศึกษา จุดมุ่งหมายการศึกษา องค์ประกอบ กระบวนการเรียนการสอน
2. ครูมัธยมศึกษาสังกัดโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดนครราชสีมาที่สอนสวนวิชา วัตถุประสงค์
ต่างกัน มีความคิดเห็นปรัชญาการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ประยูร อาษานาม. การประเมินผลการเตรียมครูคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาของสถานศึกษาฝึก
หัดครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน ส่วนมากมีความคิดว่า
เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานมีความเหมาะสม และมีบางหัวข้อเท่านั้นที่ยังมีปัญหา จาก เจตคติของ
นักศึกษาคิดว่าเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เป็นวิชาที่ยากแก่การทำความเข้าใจ

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร พบว่าค่ามัธยเลขคณิตของการทดสอบความรู้ทางด้าน
คณิตศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
และพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ ส่วน
อาจารย์ที่ฝึกสอนส่วนมากมีความคิดว่าวิชาคณิตศาสตร์ มีความเพียงพอที่จะสอนในระดับประถมศึกษา แต่
ไม่เพียงพอใจสมรรถภาพการสอนคณิตศาสตร์ของนักศึกษา

ประเวทย์ จันทรรัตน์. การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการทางบุคลิกภาพ 15 ด้านของนักเรียนฝึกหัดครู
และนักเรียนเกษตรกรรมมีความแตกต่างกันหรือไม่ จัดอันดับความสำคัญและความต้องการทาง
บุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างไร นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำจะมีความสัมพันธ์กับ
ความต้องการด้านต่างๆแตกต่างกันอย่างไร. ปรินทูปน์. กศ.ม. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนฝึกหัดครูมีความต้องการมากกว่านักเรียนเกษตรกรรมในด้านความต้องการแสดง
ความช่วยเหลือ
2. นักเรียนฝึกหัดครูชาย มีความต้องการมากกว่านักเรียนฝึกหัดครูหญิง ด้านต้องการคบเพื่อน
ต่างเพศ
3. นักเรียนเกษตรกรรมชายต้องการมากกว่าหญิง ด้านต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น

4. นักเรียนกลุ่มผลลัพธ์ทางการเรียนสูง มีความต้องการมากกว่าผลลัพธ์ทางการเรียน
ค่า

5. การจัดอันดับความสำคัญด้านบุคลิกภาพ นักเรียนฝึกหัดครูและนักเรียนเกษตรกรรมให้อันดับ
ความสำคัญใกล้เคียงกัน

6. นักเรียนฝึกหัดครูมีผลลัพธ์ทางการเรียนสูงมีความต้องการ เชิงนิเสธค่านิยมในศรัทธาผู้อื่น
และความช่วยเหลือจากผู้อื่น

ประสงค์ สิริธนาภาส และคนอื่น ๆ. การสำรวจสภาพหนี้สินของครู ในอำเภอเมือง จังหวัด
นครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2527.

การศึกษาภาวะหนี้สินในครั้งนี้ได้มุ่งศึกษาเป็น 2 แนวทางใหญ่ ๆ คือ การศึกษาทั่วไป ซึ่งการ
ศึกษาถึงภาวะหนี้สินของครูในเขตอำเภอเมือง ว่ามีจำนวนมากน้อยเท่าไร ส่วนอีกทางหนึ่งเป็นการศึกษา
เฉพาะกรณีซึ่งศึกษาจากครูที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเป็นหนี้

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ครูในเขตเมืองร้อยละ 80.73 มีหนี้สิน โดยมีความเดือดร้อนร้อยละ
77.47 ไม่เดือดร้อน 22.53 ภาวะหนี้สินของครูทุกสังกัดคิดเป็นร้อยละใกล้เคียงกัน ครูที่มีหนี้สินเดือดร้อน
มาก มักจะเป็นครูผู้หญิงที่สมรสแล้ว มีอายุระหว่าง 31.50 ปี มีอัตราเงินเดือน 4000 - 6000 บาท ไม่
มีรายได้อื่น แต่มีรายจ่ายค่าครองชีพสูงคือประมาณ 6000 - 8000 บาทต่อเดือน ส่วนมากมีหนี้สินอยู่
ระหว่าง 50,000 - 200,000 บาท โดยมีสาเหตุมาจากภาวะความรับผิดชอบมากกว่ารายจ่าย กู้เงิน
มาใช้จ่าย ค่าประกัน ชื้อเงินผ่อน ชื้อรถมอเตอร์ ไซค์ใช้กิน และการเป็นหนี้ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงาน
งานในหน้าที่มาก

ประสงค์ สิริธนาภาส และคนอื่น ๆ. บทบาทที่คาดหวังและที่ปฏิบัติจริงของครูในสังคม. งานวิจัย.
นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2523.

บทบาทของครูในสังคมควรเป็นอย่างไรนั้น ไม่มีการกำหนดไว้แน่นอนย่อมแตกต่างกันไปในแต่ละ
สังคม สถาบันการผลิตครูควรจะได้ศึกษาว่าสังคมมีความต้องการครูมีบทบาทอย่างไร เพื่อจะได้ผลิตครู
ที่สามารถปรับเข้ากับสังคมได้และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่าบทบาท
ที่ครูปฏิบัติกับบทบาทที่สังคมคาดหวังสอดคล้องกัน เฉพาะด้านการให้การศึกษาแก่นักเรียน การร่วมงาน
ของชุมชน ส่วนบทบาทอื่นว่า สังคมคาดหวังไว้สูงกว่าที่ครูปฏิบัติจริง นอกจากนี้ในเขตเมือง บทบาทที่
ครูปฏิบัติจะสอดคล้องกับที่สังคมคาดหวัง เฉพาะการให้การศึกษาและการอบรมศีลธรรมจรรยา ในเขต
ชนบท สรุปบทบาทของครูสอดคล้อง เฉพาะด้านการให้การศึกษา การร่วมงานของชุมชนเท่านั้น

ส่วนบทบาทของครูในเมืองกับชนบทที่แตกต่างกันได้แก่ การให้การศึกษาแก่นักเรียน อบรม
ศีลธรรมจรรยา การศึกษาและทัศนคติท้องถิ่น ส่วนบทบาทอื่นว่า ยังแตกต่างกันอยู่ อันได้แก่การสร้างและ
การรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นต้น

ประสพ รัตนคุณ. **ขวัญกำลังใจของผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับขวัญกำลังใจของผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ 2) เปรียบเทียบระดับขวัญกำลังใจตามตัวแปรหลัก 3 ตัวแปรคือ ขนาดของอำเภอที่ดำรงตำแหน่ง อายุราชการ และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งปฏิบัติราชการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 17 จังหวัด จำนวน 236 คน แล้วใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีขวัญกำลังใจโดยส่วนรวมอยู่ในระดับสูงจากองค์ประกอบของขวัญกำลังใจ 6 ด้าน สามารถจัดอันดับความสำคัญจากสูงไปต่ำได้ดังนี้คือ ความรู้สึกรับผิดชอบหน้าที่ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ความรู้สึกประทับใจผลสำเร็จ ความรู้สึกพอใจในการทำงาน ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน

2. ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติราชการอยู่ในอำเภอที่มีขนาดต่างกัน อายุราชการแตกต่างกัน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับขวัญกำลังใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. **ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2525**. งานวิจัย. บุรีรัมย์ : วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, 2525.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการกระจายลักษณะสภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และการเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษา รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชากรนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้น ม.ศ. 5 ในจังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2525 จำนวน 1365 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงขึ้นจากแบบสอบถาม ซึ่งคณะกรรมการโครงการวิจัยประสิทธิภาพการอุดมศึกษาเป็นผู้สร้างขึ้น ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพรับราชการ นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้สูง นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูง นักเรียนที่เรียนโปรแกรม ศิลป์-คณิต และนักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง มีสัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในแต่ละสภาพภาพ สำหรับสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาเป็นจำนวนสูงสุด คือ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และที่ต้องการศึกษาน้อยที่สุดคือสาขาวิชาจิตรศิลป์ สถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการศึกษาเป็นอันดับหนึ่งคือ วิทยาลัยครู รองลงมาคือ มหาวิทยาลัย เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา ปรากฏว่า โอกาสในการทำงาน มีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาตามลำดับคือ บิดามารดา และความยากง่ายในการเรียน

ปรีชา นุช เชาวประสิทธิ์. **การศึกษานโยบายสาเหตุของปัญหา และการแก้ไขปัญหและการปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์ สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ตามโครงการห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา 2525-2529**. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษานโยบายสาเหตุของปัญหาและการแก้ไขปัญห เปรียบ

เพียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน โดยส่วนรวมจำแนกตามเพศและวุฒิ (มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์และไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์) ของครูบรรณารักษ์ ศึกษาจากครูบรรณารักษ์ ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเอ็ด ปี พ.ศ.2530 จำนวน 51 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูบรรณารักษ์โดยส่วนรวมจำแนก เพศและวุฒิ มีปัญหาโดยส่วนรวมในด้านต่างอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านงบประมาณมีปัญหามาก มีสาเหตุมาจากงบประมาณและอื่น ๆ มากที่สุดและมีการแก้ไขปัญหายอยู่ในระดับมาก
2. ครูบรรณารักษ์มีปัญาในการปฏิบัติงานห้องสมุดโดยส่วนรวมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิบรรณารักษศาสตร์ มีปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุดโดยส่วนรวมและด้านอาคารที่มากกว่าครูที่ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ครูบรรณารักษ์ทั้งสองก็มีปัญหาในด้านการบริการบุคลากร งบประมาณ
4. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ และตัวแปรวุฒิที่มีต่อการเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์

ปิยะ สิ้นค้าเจริญ. การศึกษาสมรรถภาพทางประการของครูวิทยาศาสตร์ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2525. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2527.

การศึกษาค้นคว้ามีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบสมรรถภาพของครูวิทยาศาสตร์ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ และวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นครูวิทยาศาสตร์ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 71 คน สุ่มโดยการแบ่งชั้น เครื่องมือรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบสมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์ โดยผลการวิจัยปรากฏว่า

1. มีสมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์ ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และวิชาชีพครูสูงกว่าเกณฑ์ภาคหัว
2. ครูวิทยาศาสตร์มีสมรรถภาพสูงกว่าเกณฑ์ประเพณีนิยม
3. ครูวิทยาศาสตร์ที่เคยผ่านการอบรม สสวท. มีสมรรถภาพการเป็นครูวิทยาศาสตร์แตกต่างจากครูที่ไม่เคยอบรมของ สสวท. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
4. ครูวิทยาศาสตร์ที่สังกัดกองต่าง ๆ มีสมรรถภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยะเทพ สุกุลจาบ. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู - อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู - อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ

ศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านอาทิเช่น ความเป็นอยู่ส่วนตัว สภาพการทำงาน ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน

2. ครู - อาจารย์ชายและหญิง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ครูอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี ขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ระหว่าง 6-10 ปี มีความพึงพอใจในการทำงานมากกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ไม่พบปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรที่เลือกศึกษา คือ เพศ วุฒิการศึกษา และประสิทธิภาพในการทำงาน

ประวัติ สัมครประโคน. การศึกษาผลการสอบสืบสวนแบบชักถาม ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกัน. ปรินฤพนรินทร์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบผลการสืบเสาะแบบชักถาม ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้น ม.1 ที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาแตกต่างกัน และเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงคะแนนหลังการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกัน หลังจากเรียนสืบเสาะแบบชักถามแล้วเป็นเวลา 1 ภาคเรียน ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาชั้นต่ำเนื่องมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ในด้านทักษะกระบวนการ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์สูงกว่า นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาชั้นการคิดแบบรูปธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาชั้นต่ำเนื่องมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนรู้ ทั้ง 2 ด้าน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาชั้นการคิดแบบรูปธรรมมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนรู้ทั้ง 2 ด้าน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 ตามลำดับ

พรพิมล ศรีลัทธิ. เจตคติต่ออาชีพบรรณารักษ์ของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. ปรินทิพนนท์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและ เปรียบเทียบเจตคติต่ออาชีพบรรณารักษ์ของครู
บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 9 ที่มีประสบการณ์การทำงาน
ด้านบรรณารักษ์และวิชาวินิจฉัยต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า

1. เจตคติต่ออาชีพบรรณารักษ์ ของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 โดยส่วนรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับที่สูง
2. ครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านบรรณารักษ์ ต่างกันมีเจตคติต่ออาชีพบรรณารักษ์
โดยส่วนรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูบรรณารักษ์ที่มีวิชาวินิจฉัยต่างกัน มีเจตคติต่ออาชีพบรรณารักษ์โดยส่วนรวมและ
ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
4. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงานด้านบรรณารักษ์กับวิชาวินิจฉัย อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติในเจตคติของบรรณารักษ์ทั้งส่วนรวมและแยก เป็นรายด้าน

พัทธพงศ์ มนต์ไธสง. การศึกษาความรู้และความต้องการด้านเนื้อหาเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย-
ขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้และความต้องการด้านเนื้อหาเพศศึกษา ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเปรียบเทียบระหว่างเพศและระดับชั้นเรียน นอกจากนี้ยังศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความต้องการด้านเนื้อหาเพศศึกษา ตลอดจนปัญหาความคิดเห็นอื่น ๆ
เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนด้วย กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น
จำนวน 600 คน สำหรับเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบทดสอบ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้เรื่องเพศศึกษาในระดับสูงกว่าเกณฑ์เพียงเล็กน้อย
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ค่าคะแนนความต้องการด้านเนื้อหาเพศศึกษา โดย
เฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ "ต้องการรู้" เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดพบว่า นักเรียนให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์
3. การเปรียบเทียบความรู้เรื่องเพศศึกษา เมื่อคำนึงถึงเพศของนักเรียนพบว่า นักเรียนชาย
หญิงมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. การเปรียบเทียบความต้องการด้านเนื้อหาเพศศึกษา เมื่อคำนึงถึง เพศของนักเรียนพบว่า
นักเรียนชายหญิงมีความต้องการด้านเนื้อหาไม่แตกต่างกัน
5. ความรู้เรื่องเพศศึกษา และความต้องการด้านเนื้อหาเพศศึกษาของนักเรียนมีความสัมพันธ์
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรจัดสอนเพศศึกษาแบบสอดแทรกไว้ในวิชาอื่น ๆ และ
ควรเริ่มสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

พิสิทธิ์ บุญาค. การศึกษาความภาคภูมิใจในตนเอง และความกังวลในการเรียนของนักเรียนที่มี
ปฏิสัมพันธ์กับครูในรูปแบบที่ต่างกัน. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองและความวิตกกังวล
ในการเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตย แบบอัตตาธิปไตยและแบบปล่อยปละละเลย เพื่อศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง ความวิตกกังวลในการเรียนกับปฏิสัมพันธ์ของครู กับ
นักเรียนทั้ง 3 แบบ

กลุ่มตัวอย่าง, นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 สังกัดสำนักงานประถมศึกษา
จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 300 คนได้มาโดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามปฏิสัมพันธ์
ของครูกับนักเรียน ความภาคภูมิใจ ความวิตกกังวล

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตยมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่า
แบบอัตตาธิปไตยและแบบปล่อยปละละเลย
2. นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตยวิตกกังวลในการเรียนต่ำกว่าแบบอัตตาธิปไตย
3. ปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตก
กังวลในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญระดับ .05

ไพจิตร สหัสจินดา. ความต้องการของครูอาจารย์ในงานบริการการศึกษา วิทยาลัยครูสุสานคร.
ปรินทิพินันท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.

การศึกษาค้นคว้านี้ต้องการทราบความต้องการของครูโรงเรียนในโครงการและของอาจารย์ใน
วิทยาลัยครูสุสานครที่มีต่อโครงการบริการการศึกษาวิทยาลัยครูสุสานครว่า พอใจในบริการที่ได้รับหรือ
ต้องการเพิ่มอีกหรือไม่เพียงพอ ครูอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน จะมีความต้องการแตกต่างกันหรือไม่ ยังต้อง
การทราบปัญหาและอุปสรรคการบริการทางการศึกษาคด้วย

ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์มีความพอใจในบริการด้านวิชาการที่ได้รับอยู่ในขณะเดียวกันต้อง
บริการวิชาการและด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น บริการด้านสุขภาพ อนามัย และทางด้านทุนการศึกษาแก่
นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลน ยังพบว่าครูอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในด้านวิชาการ
นั้นแตกต่างกันด้วย

ไพชยนต์ ชาคิมศิริ. การศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง
วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบสมรรถภาพของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้น
สูง วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้แบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย มาตรฐานระหว่าง
ประเทศ ศึกษาจากนักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูมหาสารคาม

วิทยาลัยครูอุดรธานี วิทยาลัยครูอุบลราชธานี และวิทยาลัยครูสกลนคร จำนวนทั้งสิ้น 1,000 คน เป็นชาย 500 คน หญิง 500 คน

1. ค่ามัธยฐานเลขคณิต ในการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ชายวัย 50 เมตร 7.43 วินาที จะเห็นได้ว่าสมรรถภาพทางกายของชายดีมาก
2. ค่ามัธยฐานเลขคณิต ในการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง หญิง ในด้านการบริหารร่างกายจะช้ากว่าเพศชาย

ภวนรินทร์ สันตวิธ. การศึกษาความสามารถเชิงตรรกปฏิบัติและการให้เหตุผล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสามารถเชิงตรรกปฏิบัติและการให้เหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตการศึกษา 11 กลุ่มตัวอย่าง 1,324 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นคอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถเชิงตรรกปฏิบัติและการให้เหตุผลของ Raven ซึ่งได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับนักเรียนไทยเมื่อ พ.ศ. 2521 ผู้วิจัยใช้วิธีการทดสอบเป็นรายกลุ่ม 7 ละ 1 ห้องเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผัน ค่าเอฟและค่าไคสแควร์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการใช้ตรรกปฏิบัติทุกชนิดและตรรกปฏิบัติรวม (RTLO) ได้ดีกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 1
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตอำเภอเมืองมีความสามารถในการใช้ตรรกปฏิบัติดีกว่านักเรียนในเขตนอกเมือง
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตอำเภอเมืองมีความสามารถในการเรียงลำดับการจัดแบ่งกลุ่มแบบพหุคูณ การหาความสัมพันธ์ของเหตุผลและตรรกปฏิบัติรวมได้ดีกว่านักเรียนนอกเขตอำเภอเมือง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 1 มีความสัมพันธ์กับแบบการให้เหตุผล การเรียงลำดับ
4. เขตที่ตั้งโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความสัมพันธ์กับแบบการให้เหตุผลของนักเรียนในการเรียงลำดับ การจัดแบ่งกลุ่มแบบพหุคูณ การทดแทน อัตราส่วน ความน่าจะเป็นและตรรกปฏิบัติรวม

มาณฑิ ภาษิตวิไลธรรม. สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการในจังหวัดสกลนครและนครพนม. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบความต้องการของสังคมในจังหวัดสกลนคร และนครพนมเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูประถมศึกษา ว่ามีความต้องการเพียงใด และความต้องการของครูกับการปฏิบัติของครูนั้น จะมีความแตกต่างกันหรือไม่

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มต้องการสมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่มาสอบถามอยู่ในระดับต้องการมาก คือต้องการมากที่สุด และกลุ่มนักเรียนมีความต้องการแตกต่างกันกลุ่มครู ผู้ปกครองและผู้บริหารการศึกษา ในความต้องการคือสมรรถภาพด้านการสอน สมรรถภาพด้านการแนะแนว

และปกครองชั้นเรียน สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ และสมรรถภาพด้านการเป็นผู้นำของครูประถมศึกษา ส่วนสมรรถภาพด้านวิชาการนั้น กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความต้องการไม่แตกต่างกัน ทั้งยังพบว่าการปฏิบัติของครูกับความต้องการของครูไม่แตกต่างกัน

มาลินี จุฑะปะมา. การศึกษานโยบายทางวินัยของนักศึกษาสหวิทยาลัยอีสานใต้ในทัศนะของอาจารย์.
งานวิจัย. บุรีรัมย์ : วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, 2528.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกาย ความประพฤติของนักศึกษา การลงโทษ บทบาทของอาจารย์ที่มีต่อกฎระเบียบของวิทยาลัย โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นแยกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และหน้าที่ในวิทยาลัย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ อาจารย์ 491 คน ที่กำลังสอนอยู่ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบการแต่งกาย และระเบียบความประพฤติอยู่ในระดับที่เหมาะสม เมื่อเห็นว่านักศึกษาก่อความผิดอาจารย์จะกล่าวตักเตือน ร้องลงมาคือ ทำทัณฑ์บน และสั่งพักการเรียน ตามลำดับ สำหรับบทบาทของอาจารย์ที่มีต่อระเบียบวินัยของนักศึกษาคือ ควบคุมดูแล ระเบียบโดยให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบให้มากที่สุด นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับระเบียบการแต่งกาย ปรากฏว่า อาจารย์ชาย หญิง ที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท มีหน้าที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ มีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับระเบียบความประพฤติของนักศึกษา อาจารย์ที่มีอายุ 41 - 60 ปี ทั้งชายและหญิง ต่างก็มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในด้านความประพฤติทางวินัยก็พบว่า อาจารย์ที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ ล้วนมีความคิดเห็นต่างกัน

มาลี เสียมศักดิ์. ความต้องการข้อเสนอแนะทางวิชาการศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10. ปรินญาพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการข้อเสนอแนะทางวิชาการศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความต้องการข้อเสนอแนะทางวิชาการศึกษาค้นคว้าโดยรวม อยู่ในระดับมาก ความต้องการมากที่สุดคือ วิธีสอน
2. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศ วุฒิการศึกษาและปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความต้องการข้อเสนอแนะทางวิชาการศึกษาค้นคว้าโดยรวมแตกต่างกัน
3. ครูเพศหญิง มีความต้องการข้อเสนอแนะทางวิชาการศึกษาเรื่องวิธีสอน และเรื่องจิตวิทยา มากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
4. ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป มีความต้องการข้อเสนอแนะทางวิชาการศึกษาเรื่องหลักสูตร และเรื่องทั่วไปมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนต่อการมีความต้องการ

ข้อเสนอแนะทางวิชาการศึกษาโดยส่วนรวม

มีศิลป์ ชินภักดิ์. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพในการเป็นครูวิทยาศาสตร์ ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และด้านเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของครูวิทยาศาสตร์ กับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2529. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

จุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ และเปรียบเทียบผลการเรียนโดยครูวิทยาศาสตร์ที่มีสมรรถภาพในการเป็นครูวิทยาศาสตร์สูงและต่ำ

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูวิทยาศาสตร์ที่สอน ม.1 จำนวน 40 คน สุ่มแบบแบ่งชั้นตามเป็นสัดส่วน และ ม.1 จำนวน 1,540 คน จาก โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบสมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์ แบบวัดทักษะกระบวนการทดสอบเจตคติ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 ระหว่างทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของครูกับนักเรียน
2. สัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ .05 ระหว่างทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของครูที่มีสมรรถภาพในการเป็นครูวิทยาศาสตร์สูงกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน
3. ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 ระหว่างเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของครูที่มีสมรรถภาพในการเป็นครูวิทยาศาสตร์สูง
4. นักเรียนที่เรียนจากครูที่มีสมรรถภาพการสอนสูงและต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ทักษะแตกต่างกัน

ขงยุทธ เมธาวิจิตร. การศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางวาจาของครูวิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ และนักเรียนตามระบบการวิเคราะห์ ของแผนการสอนการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2528. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อ ศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางวาจา และเปรียบเทียบประเภทพฤติกรรมทางวาจาและการใช้ประเภทคำถามตามแนว (สสวท.) เมื่อจำแนกตามโรงเรียนที่มีความพร้อมสูงกับต่ำ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับขนาดใหญ่ และครูที่มีวุฒิ กศ.บ กับ ค.บ. ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2528 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูวิทยาศาสตร์ชีวภาพกายภาพ จำนวน 25 คน นักเรียน 954 คน สุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ตามระบบแผนการสอน ใช้ประเภทคำถามตามแนว สสวท. ทั้ง 4 ประเภท

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูวิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพใช้ประเภทพฤติกรรมทางวาจามากที่สุด
2. ครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนที่มีความพร้อมทางการเรียนระดับสูงใช้มากกว่าครูโรงเรียนความพร้อมระดับต่ำ

3. จำนวนความชานาครองเรียนและวุฒิการศึกษาพฤติกรรมทางวาจาจะมีอิทธิพลโดยตรง และ
รอยอ้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05

4. จำนวนความชานา วุฒิ ความพร้อม ครูใช้ประเภทคำถาม สสวท. แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญ

ยุทธศักดิ์ สมเสน. บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ศึกษาจากทัศนะของครูโรงเรียนประถม
ศึกษานานเขตรจังหวัดสกลนครและนครพนม. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, 2526.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอในทัศนะของ
ครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ
ระหว่าง 1)ครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 2)ครูประถมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน
3)ครูประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน 4)ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิทางการ
ศึกษาแตกต่างกัน 5)ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทํางานแตกต่างกัน สำหรับวิธี
ดำเนินการวิจัยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าจากข้อเขียน เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาท
ของศึกษานิเทศก์เพื่อวิเคราะห์บทบาทของศึกษานิเทศก์และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ผล
การวิจัยสามารถสรุปได้ว่า

1. ครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีความคาดหวังในบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอต่าง
ค่อนไปนี้ คือ (1.1) ความคาดหวังในระดับมากคือ ด้านการวางแผนและการนิเทศ และด้านติดตามผล
และประเมินผลนักเรียน (1.2) ความคาดหวังในระดับ ปานกลางคือ ด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียน
การสอน ด้านบริการทางการศึกษา และด้านงานสถิติและการวิจัย

2. ในการเปรียบเทียบความคิดเห็น ปรากฏว่าผู้ที่เปรียบเทียบ มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง
กันในทุกด้านของบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ ยกเว้นประสบการณ์ในการสอนของครูที่มีความคิดเห็น
ต่างกันเฉพาะด้านการวางแผน และการนิเทศของศึกษานิเทศก์

ยุพิน เกษะมณี และคนอื่น ๆ. การศึกษาความต้องการครูบรรณารักษ์ และความรู้ความสามารถของครู
บรรณารักษ์ด้านความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อ ศึกษาสภาพความต้องการ ทัศนคติความคาดหวังของผู้บริหารต่อครูบรรณารักษ์
ด้านความรู้ความสามารถพิเศษ คุณสมบัติอื่น ๆ และศึกษาภาระหน้าที่ของครูบรรณารักษ์ค่าที่ได้รับ
มอบหมาย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

ในด้านบุคลากรของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ออกแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีครูบรรณารักษ์
1 คน ไม่มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ไม่มีเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ในขณะที่ผู้บริหารต้องการครูบรรณารักษ์ 2 คน
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 2 คน เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 1 คน ครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิต่ำสุด ป.กศ.สูง สูงสุดคือปริญญา
ตรี ในด้านการะหน้าที่ของครูบรรณารักษ์ ส่วนใหญ่ผู้บริหารมอบหมายให้ทำหน้าที่สอนและทํางานห้องสมุด
รายวิชาที่สอนกันมากคือ วิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น

ในด้านความคาดหวังของผู้บริหารที่มีต่อความรู้ ความสามารถพิเศษและคุณสมบัติอื่น ๆ ผู้บริหารโดยเฉลี่ยคาดหวังว่า ครูบรรณาธิการมีความรู้ทางวิชาการสาขาบรรณารักษะทุก ๆ ด้านในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทะเบียนหนังสือและวัสดุห้องสมุด

รัฐกิจ กองชนธ. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการของครูที่สอนในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และครูที่สอนในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ.

ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการกับเกณฑ์ปกติตามที่ เอ็ดเวอร์ลาได้ศึกษาไว้ เปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการของครูที่สอนในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูที่สอนในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีบุคลิกภาพด้านความต้องการแสดงออกเหมือนกัน

2. ครูชายและครูหญิง ที่สอนในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีบุคลิกภาพด้าน ความต้องการเป็นระเบียบ และความอดทนสูง การคบเพื่อนของทั้งสองกลุ่มอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

3. ครูชายและครูหญิงที่สอนในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีบุคลิกภาพด้านความต้องการเป็นระเบียบ การสำนึก ยอมรับโทษ และความอดทน อยู่ในระดับสูงมาก การคบเพื่อนต่างเพศของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

4. บุคลิกภาพด้านความต้องการของครูที่เพศต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตนา รุจิรกุล. รายงานการศึกษารายการณ : โครงการวิจัยการติดตามผลผู้จบประถมศึกษาชั้น ศึกษา ผู้ประกอบอาชีพพาณิชย์กรรมและบริการในจังหวัดนครราชสีมา. งานการวิจัย.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.

โครงการวิจัยการติดตามผลผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษากระบวนการเข้าสู่ตลาดแรงงานในรูปแบบต่างๆ ของผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และเพื่อศึกษาปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เกิดความสำเร็จในอาชีพของบุคคลเหล่านี้ โดยมีความมุ่งหวังว่าผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะได้นำมาพิจารณาหาแนวทางการศึกษา ระดับประถมศึกษาอันจะเป็นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่ไม่สามารถเรียนต่อในมัธยม รายงานการวิจัยกรณีศึกษาผู้ที่ประกอบอาชีพพาณิชย์กรรมและบริการ ระดับประถมศึกษาอังกฤษเป็นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่ไม่สามารถเรียนต่อในมัธยม รายงานการวิจัยกรณีศึกษาผู้ที่ประกอบอาชีพพาณิชย์กรรมและบริการระดับประถมศึกษาด้วยซึ่งจำกัดในด้านเวลา งบประมาณ และประสิทธิภาพของผู้วิจัย เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการระยะเวลา 8 เดือน ข้อมูลที่จะนำมาใช้วิเคราะห์ในหลายประเด็นอาจจะยังไม่รัดกุมโดยเฉพาะจำนวนกรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ถูกจำกัดด้วยเวลาและงบประมาณถ้าจะมีการวิจัยต่อไป ควรมีกรณีศึกษาเพิ่ม ช่วงเวลา และช่วงอายุ แยกต่างหาก 3 ช่วงเป็น 20-29 ปี, 30-39 ปี, 40-49 ปี อาจพบวิธีที่แตกต่างกันไปประเด็นที่น่าสนใจคือ การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในโรงเรียนมาใช้ในการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน

วนิดา อินทรีย์สังวร. สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำการที่เข้ารับการอบรมตามโครงการ
ให้การศึกษา และ ผูกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในเขตจังหวัดเลย และ
จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาและ เปรียบเทียบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่
เข้ารับการอบรมและครูที่ไม่เข้ารับการอบรมตามโครงการให้การศึกษาและผูกอบรมครูและบุคลากร
ทางการศึกษาประจำการ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลยและจังหวัด
ขอนแก่นที่เข้ารับการอบรมและไม่เข้ารับการอบรมตามโครงการให้การศึกษาและผูกอบรมครูและบุคลากร
ทางการศึกษาประจำการ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนครู และนักเรียน จำนวนทั้งสิ้น 1,599 คน การ
วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที วิเคราะห์ความแปรปรวน
การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ เซฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า (1) ครูที่เข้ารับการอบรมประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของตนเอง
สูงกว่าที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (2) เพื่อนครู ผู้บังคับบัญชาและนักเรียน
ประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการอบรมสูงกว่าครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (3) กลุ่มผู้ประเมินประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับ
การอบรมและครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

วรลาภ แสงวัฒนะชัย. การสำรวจทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษเทคนิคของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

วัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการและความจำเป็นในการ เปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษเทคนิค
สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดจนทัศนคติทั่ว ๆ ไปที่นักศึกษามีต่อวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อนำไป
ปรับปรุงตำราและการจัดการ เรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยขอนแก่น การเก็บข้อมูลได้
แยกทำเป็น 2 ส่วน คือสำรวจข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป ที่เคย
เรียนหรือกำลังเรียนภาษาอังกฤษเทคนิคแล้ว ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียนภาษาอังกฤษ 6 หน่วยกิต ในระยะเวลา 1 ปี ยังคงต้องการ
เรียน 6-8 หน่วยกิต ในระยะเวลาเท่าเดิม และนักศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียนภาษาอังกฤษ 8-12 หน่วยกิต
ก็ยังต้องการเรียน 8-10 หน่วยกิตในระยะเวลา 2 ปี
2. นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ภาษาอังกฤษภาคบังคับ ควรประกอบด้วยภาษาอังกฤษทั่วไปและ
ภาษาอังกฤษเทคนิค
3. นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าภาษาอังกฤษควร เน้นทักษะการอ่านและการเขียน
4. นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ภาษาอังกฤษควรเน้นเนื้อหาในด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ และ
วิทยาศาสตร์พื้นฐานในสาขาของตน

วันชัย บุหงาชาติ. การศึกษาเปรียบเทียบความอยากรู้อยากเห็น ทศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ น้ำใจ
ของการเป็นครูและเพบุภยของนักศึกษานีปี 1-4 วิทยาลัยครูนครราชสีมา. งานวิจัย.
พิษณุโลก : วิทยาลัยครูพิษณุโลกสรคาม, 2517.

การศึกษาคั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อจะสร้าง เครื่องมือวัดบุคลิกภาพความอยากรู้อยากเห็น และ
เพบุภย และวิเคราะห์เปรียบเทียบบุคลิกภาพทางด้านความอยากรู้อยากเห็น จอขการลุ่มตัวอย่างระดับ
ละ 100 คน รวม 400 คน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความอยากรู้อยากเห็นมีค่า .9299
และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเพบุภย มีค่า .7721 นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มี
แนวโน้มที่จะมีความอยากรู้อยากเห็นสูงขึ้นตามลำดับชั้นเรียน แต่มีทศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ไม่แตกต่างกัน
และในด้านน้ำใจของการเป็นครู นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีน้ำใจความเป็นครูสูงสุด สำหรับเพบุภยพบว่า นัก
ศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะ เพบุภยลดลงตามลำดับชั้นเรียน

วิจิตร เรืองสวัสดิ์. เหตุผลในการเลือกและไม่เลือกเรียนอาชีพครูของนักเรียน ม.ศ. 3 และ ม.ศ.
5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2512. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513.

จุ่มงหมายการศึกษา เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่กำลังจะจบ ม.ศ.3 และ ม.ศ. 5 จะเลือก
เรียนครูและวิชาชีพอื่นมากน้อยเพียงไร มีเหตุผลทั้งเลือกและไม่เลือกเรียนครูอย่างไร การรวบรวมข้อ
มูลใช้แบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนที่คัดเลือกตัวอย่างไว้แล้ว

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ม.ศ. 3 เลือกเรียนครูร้อยละ 59.27 ม.ศ. 5 เลือกเรียนครู
ร้อยละ 42.91 เหตุผลทั้งเลือกและไม่เลือกมีทั้งแตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน นักเรียนชั้น ม.ศ. 3 กับ
ม.ศ. 5 มีเหตุผลเลือกเรียนครูคล้ายคลึงกัน ซายกับยังมีเหตุผลในการเลือกเรียนครูแตกต่างกัน นักเรียน
ที่เรียนครูมีผลสัมฤทธิ์ระดับปานกลาง นักเรียนที่มีความรู้ความเข้าใจต่างกันระดับการศึกษาต่างกัน มี
เหตุผลในการเรียนครูไม่แตกต่างกัน

วิจิต เข้มเมหา. การศึกษาขวัญและกำลังใจของครูและคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

ผลการวิจัยเรื่องนี้ พบว่า

1. ขวัญและกำลังใจของครูโดยส่วนรวมอยู่ในระดับสูง ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อขวัญและกำลังใจ
ใจของครู ได้แก่ ปัญหาการขาดบุคลากร การบริหารงาน และเศรษฐกิจของครู
2. ให้กำลังใจแก่ครูในด้านทั้งงานคามความรู้ และความสามารถของครู จัดให้ครูมีส่วนร่วม
ในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารโรงเรียน เปิดโอกาสให้ครูทุกคนแสดงความสามารถอย่างอิสระ ให้
ครูมีโอกาสในการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ พิจารณาความดีความชอบประจำปีของครูในโรงเรียนด้าน
ความซุติธรรมต่อครูทุกคน

3. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ประเมิน และขนาดของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นแตกต่างกัน

4. ขวัญและกำลังใจของครูมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และระดับต่ำกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามลำดับ

วิฑูรย์ เกตุวงศา. ขวัญของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ ในเขตการศึกษา 11. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม ; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาระดับขวัญ เพื่อเปรียบเทียบขวัญที่มีระดับชั้นที่สอน และวิธีการศึกษาต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ เขตการศึกษา 11 จำนวน 313 คน ได้โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 70 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า

1. มีขวัญครูส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายปัจจัยพบว่า มีขวัญอยู่ในระดับสูง
2. ปัจจัยคือ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน และรู้สึกรับผิดชอบ
3. มีวิธีการศึกษาต่างกัน มีขวัญครูส่วนใหญ่ปัจจัยต่างกัน
4. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นที่สอนและวิธีการศึกษาสอนระดับชั้นต่างกันและวิธีการศึกษาต่างกันมีขวัญต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิยะดา รัดนเพชร. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพและความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับ ขวัญ กำลังใจของครู และคุณภาพของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินสมรรถภาพและความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับขวัญ-กำลังใจของครู คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพของผู้บริหารด้านความรู้ ความเข้าใจในการบริหาร คุณลักษณะของผู้บริหาร พฤติกรรมการบริหารโรงเรียน และความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร กับขวัญ-กำลังใจของครู คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนครู อาจารย์ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2,934 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า (1) ความรู้ ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับ "ปานกลาง" (2) ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีคุณลักษณะ พฤติกรรมการบริหาร และความเป็นผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ "ดี" (3) ขวัญและกำลังใจของครูอยู่ในระดับ "ดี" (4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ "ดี" (5) ความรู้ความเข้าใจในการบริหารมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ "ค่อนข้างต่ำ" และแทบจะไม่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน (6) คุณลักษณะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในระดับ "ค่อนข้างต่ำ" แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแทบจะไม่มีสัมพันธ์กับคุณลักษณะผู้บริหาร (7) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับขวัญ-กำลังใจของครูอยู่ในระดับ "ปานกลาง" และมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่

ประสงค์ของนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ"ต่ำ"(8) ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับขวัญ-กำลังใจของครู และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในระดับ "ปานกลาง" และมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน "ค่อนข้างต่ำ"

วิลาวรรณ อุทัยสง. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ผ่านการคัดเลือกประเภทการสอบร่วมเข้ามหาวิทยาลัย และประเภทคะแนนเยี่ยมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ผ่านการคัดเลือกประเภทการสอบร่วมเข้ามหาวิทยาลัย และประเภทคะแนนเยี่ยมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยชักกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 286 คน ที่เข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2513 ถึงปีการศึกษา 2517 รวม 5 คณะวิชา คือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามประเภทการคัดเลือกเข้าศึกษา คือ พวกที่ผ่านการคัดเลือก กับอีกกลุ่มหนึ่งคือพวกที่ผ่านการคัดเลือกโดยการสอบเลือกร่วมโดยทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ส่วนข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยคือคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นปีที่ 1 และคะแนนร้อยละชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หากการทดสอบข้อแตกต่างของคะแนนร้อยละในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการทดสอบค่าที และการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของนักศึกษาประเภทคะแนนเยี่ยมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประเภทการสอบร่วมเข้ามหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกคณะ ที่ผ่านการคัดเลือกประเภทการสอบร่วมเข้ามหาวิทยาลัยและประเภทคะแนนเยี่ยมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

วิศิษฐ์ นางาบา. โอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากแนวคามประเภทโรงเรียนสถานภาพส่วนตัว และผลการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. คศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2521.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะศึกษาและเปรียบเทียบโอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพิจารณาจากประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้น ม.3 มา สถานภาพส่วนตัวและผลการเรียน ผลการศึกษาพบว่า โอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้น ม.4 ไม่ได้ขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียน ที่นักเรียนจบชั้น ม.3 มา และผลการเรียนในชั้น ม.3 แต่ปัจจัยที่มีผลต่อโอกาสการเข้าศึกษาในชั้น ม.4 ได้แก่ สถานภาพส่วนตัวของนักเรียนเอง ถ้าผู้ปกครองมีรายได้เยอะก็มีโอกาสได้ศึกษาต่อมาก จะเห็นได้ว่านักเรียนที่จบจากโรงเรียนรัฐบาลมีโอกาสได้ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลมากกว่า นักเรียนที่จบจากโรงเรียนราษฎร์

ศศิธร อธิระภณ. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความเป็นผู้นำกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความเป็นผู้นำความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน และศึกษาเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำ และลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนจำแนกตามเพศและสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมของบิดามารดาของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2528 จากโรงเรียนสหศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดละ 1 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 247 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะความเป็นผู้นำแบบเสรีนิยม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์แบบความคิดคล่องตัว และความคิดสร้างสรรค์แบบความคิดริเริ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนลักษณะความเป็นผู้นำแบบเสรีนิยม ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะความคิดสร้างสรรค์แบบความคิดแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และลักษณะความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย แบบอักษิณยอมตาม และแบบอักษิณ-ก้าวร้าว ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์
2. นักเรียนชายและหญิง มีลักษณะความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่บิดามารดามีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน และนักเรียนหญิง ชาย มีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักเรียนที่บิดามารดามีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม แตกต่างกันจะมีลักษณะความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน

ศรินทร์ ศีรวิธาน. การศึกษาทักษะของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับลักษณะพลเมืองของไทยที่มีประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2526.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะ โดยเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายกับหญิงระหว่างชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกับตอนปลาย และเมื่อพิจารณาตัวแปรที่ศึกษาไปพร้อมกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 1,087 คน เลือกมาโดยสุ่มอย่างง่าย แล้วใช้แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับลักษณะของพลเมืองไทยที่มีประสิทธิภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ค่าความเชื่อมั่น .97

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นด้วยกับ ทักษะ เกี่ยวกับลักษณะพลเมืองของไทยที่มีประสิทธิภาพ โดยส่วนรวมและแยกแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับสูง
2. นักเรียนชายและหญิงมีทัศนะแตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงมีทัศนะสูงกว่านักเรียนชาย
3. ผลต่างระหว่างทัศนะ เกี่ยวกับลักษณะพลเมืองของไทยที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้นกับนักเรียนหญิง นักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ต่างกัน

ศิริพร สุขรุ่งเรือง. การศึกษาระบบการคิด (Cognitive Style) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีบุคลิกภาพทางอาชีพแตกต่างกัน. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มุ่งจะเปรียบเทียบระหว่างการคิดแบบอิสระจากสิ่งรอบข้างและแบบที่ขึ้นอยู่กับสิ่งรอบข้างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เพศ และบุคลิกภาพทางอาชีพต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ และโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น จำนวน 240 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่มีบุคลิกภาพทางอาชีพต่างกันมีระบบแนวคิดต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับกลุ่มบุคลิกภาพชอบเข้าสังคมมีนัยสำคัญ .01 กลุ่มบุคลิกภาพแบบสันตัญญูคิดเป็นแบบอิสระจากสิ่งที่อยู่รอบข้างสูงกว่ากลุ่มชอบเข้าสังคมในระดับ .05
2. นักเรียนเพศชายมีการคิดแบบที่เป็นอิสระจากสิ่งรอบข้างสูงกว่านักเรียนหญิงที่ระดับ .001
3. บุคลิกภาพทางอาชีพและเพศ มีอิทธิพลสัมพันธ์ต่อ แบบการคิดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ศึกษานินเทศน์, หน่วย. อัคราการมาเรียนและการขาดเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2522. งานวิจัย. ศรีสะเกษ : องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ, 2525.

วัตถุประสงค์เพื่อ 1) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การมาเรียนและการขาดเรียนของเด็กประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา 2) ต้องการทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอัคราการขาดเรียน การมาเรียนของเด็ก 3) ต้องการทราบปัญหา สาเหตุ และอุปสรรคต่าง ๆ ที่ทำให้เด็กขาดเรียน 4) เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและวางแผนแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน และแก้ปัญหาดังกล่าว

ผลการวิจัยพบว่า

1. ตั้งแต่ปีการศึกษา 2519-2521 อัคราเด็กมาเรียนสม่ำเสมอเพียงร้อยละ 71.13 ของนักเรียนทุกคนในชั้นของแต่ละเดือนเฉลี่ยตลอด 3 ปี
2. ตั้งแต่ปีการศึกษา 2519-2521 อัคราเด็กขาดเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 28.87 % ของจำนวนนักเรียนทุกคนในชั้นในแต่ละเดือน คิดรวมตลอด 3 ปี
3. อัคราการขาดเรียนของเด็ก 10 วัน ในแต่ละเดือนตลอด 3 ปี ร้อยละ 7.40
4. อำเภอที่มีเด็กขาดเรียนสูงสุดคืออำเภอขุขันธ์ รองลงมาคืออำเภอบึงไพร อำเภอมือเืองตามลำดับ โดยที่สาเหตุเด็กขาดเรียนพบว่าเนื่องจากขาดเพื่อช่วยพ่อแม่ทำนา ขาดเพราะยากจนออกยาก ขาดเพราะสุขภาพไม่ดี ขาดเพราะผู้ปกครองไม่สนับสนุน ขาดเพราะขาดแคลนเสื้อผ้า ขาดเพราะหนีไปรับจ้างทำงาน ขาดเพราะอ่อนเพลียไม่มีอาหารกลางวัน ความล้าคับจากมากมายน้อย เป็นต้น

สงวน ชีตวงศ์. **ขวัญของพนักงานครูเทศบาล ในเขตการศึกษา 11. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม.**
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ทราบระดับขวัญของครูเทศบาล เขตการศึกษา 11 เพื่อ
เปรียบเทียบระดับขวัญของพนักงานครูเทศบาล ในเขตการศึกษา 11 ที่มีวุฒิแตกต่างกัน และปฏิบัติงาน
ในโรงเรียนขนาดต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานครูเทศบาล เขตการศึกษา 11 จำนวน 307 คน ได้
มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 60
ข้อ ใช้ปัจจัยเกี่ยวกับขวัญ 8 ปัจจัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ขวัญของพนักงานครูเทศบาล โดยส่วนรวมและในรายปัจจัยอยู่ในระดับค่อนข้างสูงพิจารณา
ตามตัวแปร วุฒิก่อนศึกษาค่าและสูงกว่าปริญญาตรี ขนาดของโรงเรียนใหญ่ กลาง เล็ก พบว่า มีขวัญอยู่
ในระดับค่อนข้างสูง ยกเว้นพนักงานครูเทศบาลที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีขวัญอยู่ในระดับปานกลาง
2. เปรียบเทียบระดับขวัญที่มีวุฒิต่างกัน พบว่า วุฒิก่อนศึกษาค่าต่ำกว่าหรือสูงกว่าปริญญาตรีมีขวัญ
ในรายปัจจัยแตกต่างกัน ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็กมีขวัญ เกี่ยวกับเรื่องการมี
ส่วนร่วมในการบริหาร ความมั่นคงก้าวหน้า สภาพภาพและการยอมรับนับถือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิก่อนศึกษากับขนาดของโรงเรียน ที่ส่งผลต่อขวัญโดยส่วนรวมและ
ในรายปัจจัย

สุนทร โคตรท่าน. **ขวัญในการหางานของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา**
จังหวัดมหาสารคาม. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาขวัญในการหางานของครูอาจารย์ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า

1. ขวัญในการหางานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีอยู่หลายประการได้แก่ ความพึงพอใจใน
การทำงาน รักอาชีพครู ความมั่นคงปลอดภัยและผลประโยชน์ตอบแทน
2. ครูอาจารย์ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีขวัญในการหางานแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการหางานแตกต่างกัน มีขวัญในการหางานนั้นแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ครูอาจารย์ที่มีเงินเดือนแตกต่างกัน มีขวัญในการหางานนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ
5. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เงินเดือนกับขนาดของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมเกียรติ คันสกุล. โอกาสในการศึกษากับความมุ่งปรารถนาในการเรียนรู้อะ : ศึกษากรณีเฉพาะ
นักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. สค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2520.

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นสังคมของบิดาของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ในการ
ศึกษาและความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อขึ้นสูงขึ้นไป การวิจัยนี้ได้อาศัยนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคามที่
จะสำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2518 ทั้งสิ้น 344 คน ป.กศ. คัน 154 คน ป.กศ. สูง 130 คน
ปริญญาตรีจำนวน 60 คน .

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา ป.กศ. สูง และนักศึกษาปริญญาตรีส่วนมากสังกัดชั้นสังคมของบิดา
ที่สูงกว่านักศึกษา ป.กศ. คัน นักศึกษาหญิงมุ่งประกอบอาชีพครูมากกว่าชาย ผู้มาจากบิดาที่มีอาชีพรับราชการ-
การ มุ่งที่จะศึกษาสูงขึ้นมากกว่าผู้มาจากบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นต้น

สมชาย เทเวธา และคนอื่น ๆ. ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่-รุ่นน้องของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่นในปัจจุบัน. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นในชั้นปีที่
1-6 ต่อความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่-รุ่นน้องภายในคณะ ตลอดจนทราบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับ
ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาแพทย์รุ่นพี่-รุ่นน้องทุกชั้นปี ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับ
ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่-รุ่นน้องในปัจจุบัน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกชายหญิง พบว่า
ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกัน ในกลุ่มนักศึกษาแพทย์หญิง พบว่าแนวโน้มของทัศนคติค่อนข้าง
ไปทางด้านดี ส่วนนักศึกษาแพทย์ชายมีแนวโน้มของความคิดเห็นค่อนข้างมีสัมพันธน้อย เมื่อสำรวจความ
คิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของการมีความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่-รุ่นน้อง ส่วนใหญ่ (61.1%) มีความคิด
เห็นว่ามีจำเป็นมาก

เมื่อแยกพิจารณาถึงสาเหตุในด้านต่าง ๆ พบว่าในด้านกิจกรรม นักศึกษาคณะส่วนรวมให้ความ
ร่วมมือดี ในด้านความช่วยเหลือระหว่างรุ่นพี่-รุ่นน้อง ด้วยการให้หรือยืมตำราเรียนมากที่สุด รองลงมา
คือการช่วยแนะนำวิธีเรียน สำหรับเหตุผลที่รุ่นพี่ไม่สามารถช่วยเหลือรุ่นน้อง ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าไม่มี
เวลา ส่วนการที่คิดว่ามีความรู้ที่จะสอน เป็นเหตุผลสำคัญอันดับต่อมา ซึ่งแนวทางแก้ไขส่วนใหญ่มี
ความคิดเห็นว่าควรช่วยเหลือตนเองก่อน รองลงมาคือ ให้หรือยืมหนังสือ สมุด เลคเชอร์ บัณฑิตด้าน
สังคมพบว่า มีความสัมพันธ์มากที่สุด สรุปแล้วนักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรม
คณะทำให้รุ่นพี่-รุ่นน้องมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด รองลงมาคือการเล่นกีฬา และการมีส่วนร่วมช่วยเหลือ
ในเรื่องการเรียน

สมพงษ์ สิตะพล. แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

การวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดทางด้านปรัชญาการศึกษา ของ
นักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชั้นปีสุดท้าย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง

และระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสำรวจประสิทธิภาพการศึกษาที่สร้างขึ้น ผลการศึกษามีดังนี้ว่า แนวคิดทางด้านประสิทธิภาพการศึกษานักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นมีสาคัญ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง และระดับปริญญาตรีเน้นไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม เมื่อแยกวิเคราะห์ในด้านความหมายของการศึกษา จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบ กระบวนการ ปรากฏว่า ความหมายของการศึกษา จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบ เน้นไปทางลัทธิปฏิรูปนิยม นอกจากนี้แนวคิดทางด้านประสิทธิภาพการศึกษาก็มีลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกมิติ

สมพร ปาละจูม. สมรรถภาพทั้งปวงของครูประถมศึกษาปีที่ 1 ในทัศนะของครูใหญ่ ครู และ ผู้ปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2520.

ผลการศึกษาพบว่า ครูใหญ่และครูที่มีวุฒิต่างกัน รวมทั้งครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ต้องการครูประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ครูใหญ่ ครู และผู้ปกครอง ต้องการครูประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีสมรรถภาพด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของครูประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการมากที่สุดและน้อยที่สุดนั้น พบว่า สมรรถภาพด้านวิชาการ ต้องการมากที่สุด คือสามารถสอนได้ทุกวิชา ร้อยละ 100 และต้องการน้อยที่สุดคือ วัสดุเมื่อสอนจบบทเรียนแล้ว สมรรถภาพด้านปกครองอบรมนักเรียน ต้องการมากที่สุดคือ มีความยุติธรรมในการให้รางวัลและลงโทษ สมรรถภาพด้านอื่น ๆ ต้องการมากที่สุดคือ มีศรัทธาในอาชีพครู เป็นต้น

สมภาร วงษ์สกุล. การศึกษาบทบาทและหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาเกี่ยวกับครูวิชาการกลุ่มในด้านสภาพปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียน หลักสูตร และการเรียนการสอน 2) เพื่อประเมินการปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่ม 3) เพื่อศึกษาทัศนคติของศึกษานิเทศก์อำเภอ ประธานกลุ่ม ครูวิชาการกลุ่มและครูผู้สอนที่มีต่อครูวิชาการกลุ่ม ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม 2 ชุด ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูวิชาการกลุ่ม มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียน และหลักสูตรการเรียนการสอน ร้อยละ 61.00 และ 54.83 ตามลำดับ

2. ครูวิชาการกลุ่มปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่อยู่ใน "ระดับน้อย" โดยคาดหวังที่จะปฏิบัติตามหน้าที่ใน "ระดับมาก"

3. กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยใน "ระดับมาก" เกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม แต่เห็นด้วยใน "ระดับน้อย" ที่กำหนดวาระการปฏิบัติหน้าที่ คุณวุฒิขั้นต่ำ การเลือกครูวิชาการกลุ่มโดยคณะกรรมการกลุ่ม

4. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม คือการมีชั่วโมงสอนประจํามาก และการออกปฏิบัติงานมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน จึงควรลดชั่วโมงการสอนลง หรือไม่ต้องมีชั่วโมงสอนเลย

สมสิทธิ์ ประกอบจรรยา และบรรยาย สาทิพันธ์. การศึกษาความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกส่งเสริมและสื่อสารการเกษตร สหวิทยาลัยอีสานใต้ นครราชสีมา. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2530.

เกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพ นักศึกษามีความต้องการ อาชีพในด้าน วิชาการศึกษา พัฒนาการ อาจารย์ผู้สอน และมีผู้ต้องการประกอบอาชีพการเกษตรใน บางส่วน ส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเลือกอาชีพต่าง ๆ ว่า มีความรู้และชอบในด้านนี้ แต่ไม่มีทุนประกอบ อาชีพอื่น สำหรับทัศนคติต่อหลักสูตรนั้น โดยส่วนรวมแล้วกล่าวว่านักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร เพราะ นักศึกษามีความคิดเห็นว่าจะ เป็นเรื่องของ เนื้อหาวิชา จำนวนวิชาที่เปิดสอน ความรู้ที่นำไปใช้ในการ ประกอบอาชีพ และการฝึกภาคปฏิบัติที่ทําหนดไว้ นั้น บางส่วนมีความเหมาะสมดีแล้ว แต่ก็มีบางส่วนที่ยัง ต้องแก้ไขนั่นคือ ในด้านความยากง่ายของเนื้อหาวิชา เป็นต้น

สมานจิตร คชโคตร. วิทยุในการปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สานักศึกษา เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย- ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาระดับวิทยุในการปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสานักศึกษา เขตการศึกษา 10 และเพื่อเปรียบเทียบวิทยุในการปฏิบัติ งานของครูบรรณารักษ์ที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน และลักษณะงานต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า

1. วิทยุในการปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูบรรณารักษ์ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานต่างกัน มีวิทยุในการปฏิบัติงานแตกต่างกันด้วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูบรรณารักษ์ที่มีลักษณะงานต่างกัน มีวิทยุในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05
4. มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างตัวแปร ประสิทธิภาพในการทํางาน และลักษณะงาน

สว่างจิต ศรีระยา. ชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ครอบคลุม 6 ด้านคือ การดำเนินชีวิตประจำวัน ด้านวัฒนธรรมและประเพณี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้าน

การเมืองการปกครอง และศึกษางค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ชาว
เครือในเมืองขอนแก่น และห้องเช่าตามสถานที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านประเพณีและวัฒนธรรม
ส่วนใหญ่วัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับนักศึกษาใหม่ ด้านสังคมพบว่ามีความสัมพันธ์สัมพันธ์ในหมู่เพื่อน ด้าน
เศรษฐกิจนักศึกษาจะใช้จ่ายเงินค่าอาหารและสิ่งจำเป็น ด้านการเมืองการปกครองนักศึกษาจะเรียก
ร้องสิทธิและผลประโยชน์ของสังคม ส่วนประกอบที่มีผลต่อชีวิตนักศึกษา ทำให้ผลต่อชีวิตนักศึกษา คือ
ลักษณะการเรียนการสอน กลุ่มเพื่อน ฯลฯ

สะอาด แสงรัตน์. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ความมุ่งหมายการศึกษา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับความพึงพอใจในการทำงาน
งาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมแบบมุ่งสัมพันธ์กับมุ่งงาน

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของครูใหญ่ทั้งสองด้านอยู่ในเกณฑ์ปานกลางมีพฤติกรรมมุ่ง
สัมพันธ์มากกว่ามุ่งงาน

ผลการวิจัยได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดเลือกผู้บริหารการศึกษาว่า ควรพิจารณาเลือกผู้บริหาร
ที่มีพฤติกรรมผู้นำทั้งแบบมุ่งสัมพันธ์และงานสูง ครูใหญ่ควรตรวจสอบพฤติกรรมผู้นำตนเองเสมอ เพื่อ
ปรับปรุงให้สูงขึ้นเป็นผลให้พอใจในการทำงานมากขึ้น

สันต์ สร้อยสน. การศึกษาสมรรถภาพบางประการในการเป็นครูวิทยาศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญา-
ตรี วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2525.

ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
ม.ป.ป.

ผลการวิจัยพบว่า

ศึกษาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป ของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสมรรถภาพ
ในการเป็นครูวิทยาศาสตร์ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 และมีสมรรถภาพวิชาชีพรู้ค่าเท่าเกณฑ์ค่าคาดหวังไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอก
จากนี้นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป ของแต่ละวิทยาลัยครูดังกล่าวมีสมรรถภาพใน
การเป็นครูวิทยาศาสตร์ด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

นักศึกษาระดับปริญญาตรี เพศชายและหญิง มีสมรรถภาพในการเป็นครูวิทยาศาสตร์ด้านทักษะ
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ด้านวิชาชีพครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ และนักศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไปของกลุ่มวิทยาลัยครู ที่เคยมีประสบการณ์ใน
การสอน และมีประสบการณ์ในการสอน มีสมรรถภาพในการเป็นครูทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สาคร เข้มทอง. การศึกษาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2528.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบการดำเนินงานของอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 สถาบัน คือ วิทยาลัยครูนครราชสีมา อุรธานี อุบลราชธานี มหาสารคาม บุรีรัมย์ สาขาสคร เลย์ และวิทยาลัยครูสุรินทร์ ในด้านคุณลักษณะประจำตัว หน้าที่ความรับผิดชอบ

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีคุณสมบัติประจำตัวบางประการที่เหมาะสม เช่น ควรจะมีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ด้านการสอน ฯลฯ สภาพการปฏิบัติหน้าที่จะเห็นว่าทุกท่านของแต่ละวิทยาลัยครูมีอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น
2. เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น ระหว่างความคิดเห็นของนักศึกษา กับอาจารย์ที่ปรึกษาว่า ส่วนใหญ่น่าจะแตกต่างกันมาก

สาคร เข้มทอง. การศึกษาสภาพการให้บริการนักศึกษาของวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2522.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ สำรวจและเปรียบเทียบสภาพการให้บริการนักศึกษาด้านบริการแนะแนว บริการห้องสมุด บริการสุขภาพ บริการอาหารกลางวัน บริการหอพัก บริการกิจกรรมนักศึกษา และความร่วมมือของนักศึกษาที่มีต่อบริการต่าง ๆ ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 8 แห่ง คือ วิทยาลัยครูนครราชสีมา บุรีรัมย์ เลย์ สุรินทร์ อุรธานี อุบลราชธานี มหาสารคามและวิทยาลัยครูสาขาสคร

ผลการวิจัยพบว่าสภาพการให้บริการนักศึกษาประเภทต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่ง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากบริการหอพัก และความร่วมมือของนักศึกษามีอยู่ในระดับดี ในด้านการเปรียบเทียบคุณภาพของบริการประเภทต่าง ๆ ปรากฏผลว่าไม่แตกต่างกันมากนัก และเมื่อเปรียบเทียบคุณภาพของวิชาการ บริการแต่ละประเภทของทั้งวิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่งไม่แตกต่างกัน นอกจากวิทยาลัยครูเลขที่ต่ำกว่าวิทยาลัยครูอื่น ๆ ในหลายบริการ

สาราช โสยสมบัติ. ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยสุ่มตัวอย่างจากครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 528 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับ

มาก พบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจคือ นโยบายการบริหารงานของโรงเรียน ความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน และเงินเดือน และผลประโยชน์ตอบแทน

2. ครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ชายและหญิงมีความพึงพอใจในการทำงานโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งตำแหน่งแตกต่างกันมีความพึงพอใจในการทำงานโดยส่วนรวมแตกต่างกัน ครูอาจารย์ตำแหน่งฝ่ายบริหาร มีความพึงพอใจในการทำงานสูงกว่าครูอาจารย์ตำแหน่งฝ่ายสนับสนุนการสอนและฝ่ายปฏิบัติการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ไม่พบปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศ กับตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติต่อความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์

สุนันท์ วิเชียรรัตน์. การใช้แหล่งวิชาการชุมชนตามธรรมชาติของครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินฤพนินท์. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529.

งานวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้แหล่งวิชาการชุมชนตามธรรมชาติของครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา จ.อุบลราชธานี ศึกษาจากครูสอนกลุ่มการทำงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา จ.อุบลราชธานี 325 คน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้คือ

1. ครูผู้สอนได้ใช้แหล่งวิชาการชุมชน 2 ประเภท คือ สถานศึกษาที่เป็นห้องสมุดและศูนย์สื่อ
2. ครูผู้สอนควรรู้แหล่งวิชาการชุมชน 8 ประเภทคือ ห้องสมุด สถานศึกษา ศาสนสถาน โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ ศูนย์เผยแพร่วิชาการ สถานที่ราชการ ศูนย์บริการสื่อสารและคมนาคม ศูนย์สื่อการศึกษา และแหล่งที่กิจกรรมต่าง ๆ

3. หัวหน้าหมวดวิชา ได้ให้การส่งเสริมครูในหมวดวิชาใช้แหล่งวิชาการชุมชน 4 ประเภท คือ สถานศึกษา ห้องสมุด ศูนย์สื่อการศึกษา และแหล่งที่กิจกรรมต่าง ๆ

4. ครูผู้สอนมีประสบการณ์มากที่สุดคือ ผู้บังคับบัญชาสนับสนุน

5. ครูผู้สอนได้ปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ในการใช้แหล่งวิชาการ ปานกลาง

6. หัวหน้าหมวดวิชาได้ให้การนิเทศภายในแก่ครูผู้สอนในระดับปานกลาง

สุภา สิริเลิศประสิทธิ์. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายค่อหัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในส่วนที่จ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน และงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีการศึกษา 2522. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2524.

การวิจัยเรื่องนี้วัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยทั้งส่วนรวมที่ได้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ ว่าในปีการศึกษา 2522 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีค่าใช้จ่ายค่อหัวนักศึกษาเท่าใด

ผลของการวิเคราะห์ปรากฏว่าในปีการศึกษา 2522 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จ่ายค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 189 ล้านบาท สำหรับนักศึกษา 3,579 คน โดยจ่ายจากงบประมาณแผ่นดินร้อยละ 90 ส่วนที่เหลือจ่ายจากงบประมาณเงินรายได้ คณะวิทยาศาสตร์เป็นคณะที่มีปริมาณคนสูงสุด ค่าใช้จ่ายค่อ

หน่วยกิตนักศึกษาโดยเฉลี่ยคือ 1,080.03 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาโดยเฉลี่ยคือ 57,871.99 บาท โดยร้อยละ 68 เป็นค่าใช้จ่ายค่าเนิการ และร้อยละ 32 เป็นค่าใช้จ่ายลงทุน คณะที่ใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาสูงสุดคือคณะแพทยศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นคณะที่ให้บริการสอนแก่นักศึกษาคณะอื่นมากที่สุด แต่มีค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาค่ำสุด

สรุป หลสุวรรณ. บทบาททางการศึกษาของครูใหญ่ต่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชนบทภาคเหนือของประเทศไทย การศึกษา 11. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2526. (อ้างจาก กองนโยบายและวางแผนการศึกษา. รวมบทคัดย่องานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ โรงเรียน ปี 2525-2527. หน้า 668).

บทบาทในการพัฒนาชนบทของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่ชนบทภาคเหนือของประเทศไทย การศึกษา 11 ที่มอายุ ประสบการณ์ และภูมิสำเนาแตกต่างกัน โดยให้ครูจำนวน 126 คน กรอกข้อมูลส่วนตัว แล้วให้ครู ประชาชน กรรมการศึกษา หรือกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู กำนันผู้ใหญ่บ้าน 754 คน กรอกแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทต่อการพัฒนาชุมชนของครูใหญ่ในด้านให้ความรู้วิชาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมในท้องถิ่น พบว่า ครูใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นค่อนข้างมาก ส่วนการให้ความรู้แก่ประชาชนและการเข้าร่วมกิจกรรม ครูใหญ่ทำในระดับปานกลาง ส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่นครูใหญ่มีบทบาทน้อย โดยครูและประชาชนมีความเห็นเกี่ยวกับบทบาททั้ง 4 ด้าน ของครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน

สุวกิจ ศรีปัดดา. การวิเคราะห์ปริมาณงานของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อ วิเคราะห์การกระจายของปริมาณงานของอาจารย์ เปรียบเทียบความมากน้อยของปริมาณงานของอาจารย์ สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดสรรปริมาณงานของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งกลุ่มที่ใช้ศึกษา คือ อาจารย์วิทยาลัยครูมหาสารคาม อาจารย์วิทยาลัยหลศึกษา และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม ที่กำลังปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2518 จำนวน 246 คน

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนมากมีปริมาณงานรวมทั้งหมดในช่วง 41-80 ชั่วโมง / สัปดาห์ ปริมาณงานภาคเรียนปกติในช่วง 31-40 ชั่วโมง / สัปดาห์ และปริมาณงานเฉพาะภายนอก 21 - 30 ชั่วโมง / สัปดาห์ ปริมาณงานมากน้อยไม่แตกต่างกัน

ปัญหาสำคัญในการจัดปริมาณงานให้แก่อาจารย์คือ น้มีการกระจายปริมาณงาน ควรจะแก้ไขด้วยการวิจัยเพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

สุวัจิ กุศลจริยากุล. การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักเรียนในการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เกิดขึ้นจริงกับที่คาดหมายของผู้ปกครองจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ผู้ปกครองจ่ายจริงในการเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับค่าใช้จ่ายตามความคาดหวังของผู้ปกครองที่นำดั่งส่ง เด็ก เข้าเรียนต่อ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าใช้จ่ายตามความคาดหมายของบิดามารดาที่ส่งบุตร เข้าเรียนต่อชั้นมัศึกษามีค่าเฉลี่ย 15,462 บาท สูงกว่าค่าใช้จ่ายที่บิดามารดาจ่ายจริงในการเรียนต่อ
2. ค่าใช้จ่ายที่บิดามารดาจ่ายจริงในการเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มากที่สุดคือค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าอาหารกลางวัน
3. บิดามารดาที่นำส่งบุตร เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา คาดหมายว่าจะต้องใช้จ่ายเป็นค่าเล่าเรียนสูงที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25.95 ของค่าใช้จ่ายตามความคาดหมายรวมทุกด้าน

สุวรรณี ศรีคม. ปัญหาความต้องการการพัฒนาค้นวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2521.

การศึกษครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการ การพัฒนาค้นวิชาการของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี จำนวน 4 แห่งคือ วิทยาลัยครูอุดรธานี หนองราชนันท์ สารคาม และนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิ ระดับปริญญาตรี มีปัญหาค้นหาการส่งเสริมให้อาจารย์มีโอกาสด้านการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มคุณวุฒิ และอาจารย์ที่สอนระดับชั้นต่างกันมีความต้องการในด้านการศึกษาส่งเสริมวิจัย และการพิมพ์เผยแพร่คู่มือการสอนแตกต่างกัน ส่วนอาจารย์ที่มีอายุราชการแตกต่างกัน ก็มีความต้องการในด้านการศึกษาส่งเสริมให้อาจารย์มีโอกาสด้านการศึกษาต่อต่างกัน นอกจากนี้ในด้านการศึกษาส่งเสริมงานวิจัยและพิมพ์เผยแพร่คู่มือการสอนของอาจารย์หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีปัญหาค้นหาทางพัฒนาด้านนี้มากที่สุด และหมวดภาษาไทยมีน้อยที่สุด เป็นต้น

สุวิทย์ วงษาช. การศึกษาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2531. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยส่วนรวมและจำแนกตามเพศ ประสิทธิภาพในการเรียนวิทยาศาสตร์ และรูปแบบการจัดชั้นเรียนที่มีต่อวิทยาศาสตร์โดยส่วนรวมและด้านต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียน ม.ต้น โดยส่วนรวมและจำแนกตามเพศ ประสิทธิภาพในการเรียนวิทยาศาสตร์ และรูปแบบการจัดชั้นเรียน มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์โดยส่วนรวมและรายด้านในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก
2. นักเรียนหญิงมีเจตคติทางบวกต่อวิทยาศาสตร์มากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิทยาศาสตร์ 1 ปี มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ในทางบวก มากกว่านักเรียนที่เรียน 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนในชั้นเรียนเฉพาะหญิงมีเจตคติทางบวกต่อวิทยาศาสตร์ มากกว่านักเรียนในชั้นเรียนเฉพาะชายและนักเรียนแบบสหศึกษา

5. นักเรียนชายในชั้นเรียนแบบสหศึกษา มีเจตคติทางบวกต่อวิทยาศาสตร์ ด้านความเชื่อมั่นในการเรียนวิทยาศาสตร์ มากกว่านักเรียนหญิง

6. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพศและประสบการณ์ในการเรียนวิทยาศาสตร์ต่อการมีเจตคติทางบวกต่อวิทยาศาสตร์ โดยส่วนรวมและเกือบทุกด้าน

สุวิทย์ สมานมิตร. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย ศึกษาเฉพาะกรณี นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2515. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2515.

ผลการศึกษาพบว่า

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2514-2515 มี นักศึกษาชายมากกว่าหญิง 3 เท่า นักศึกษาส่วนใหญ่อายุระหว่าง 19-21 ปี เชื้อชาติไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นกลุ่มใหญ่ ส่วนมากสำเร็จการศึกษาชั้น ม.ศ. 5 จากรองเรียนรัฐบาล นิคมการค้าของนักศึกษามีอาชีพค้าขาย จากการวิจัยปรากฏว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาคือตัวนักศึกษาเอง อันได้แก่ เพศ อายุ คะแนนระดับ ม.ศ. 5 และการเลือกคณะที่กำลังศึกษาอยู่ ส่วนปัจจัยทางด้านครอบครัวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแตกต่างกันคือ ระดับการศึกษาของบิดามารดา และอาชีพบิดามารดา

จากการเปรียบเทียบปัญหาทางเศรษฐกิจครอบครัว หอพัก สุขภาพ การเงิน เพศ พบว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ การเงิน มาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพ พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีความพอใจในการเรียนเกษตรกรรมจะพบในกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมากกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เสริมชัย สังกะเพชร. การศึกษาเกี่ยวกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดขอนแก่น 3) เปรียบเทียบเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งการวิจัยสรุปได้ว่า

1. แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ฉบับที่ 1 ทักษะพื้นฐาน จำนวน 40 ข้อ

มีค่าความยากง่ายเฉลี่ย 0.50 อำนาจจำแนก 0.40 ค่าความเชื่อมั่น 0.88 และมีคะแนนเกณฑ์ 23 ส่วนแบบทดสอบฉบับ 2 ทักษะชั้นผสม จำนวน 25 ข้อ มีค่าความยากง่ายเฉลี่ยเท่ากับ 0.51 ค่าอำนาจจำแนก 0.42 ค่าความเชื่อมั่น 0.73 และมีคะแนนเกณฑ์ 12

2. แบบทดสอบฉบับรวม จำนวน 65 ข้อ มีค่าความยากง่ายเฉลี่ย 0.50 ค่าอำนาจจำแนก 0.41 ค่าความเชื่อมั่น 0.82 และมีคะแนนเกณฑ์ 34

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4,5,6 มีความสามารถด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4,5,6 มีเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เสวียน เจนเซว้า. การศึกษาการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2532. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. ม.ป.ท. : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533.

จุดมุ่งหมายการศึกษาเพื่อ ศึกษาลักษณะการอ่าน ความสนใจในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 และเพื่อเปรียบเทียบความสนใจเนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 10 ด้าน โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและเพศ

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 700 คน ได้มาโดยสุ่มแบบหลายชั้นหลายตอน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลการศึกษาปรากฏว่า 1. ลักษณะการอ่านครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจในการอ่านเป็นประจำทุกวัน อ่านครั้งละประมาณ 2 ฉบับ อ่านฉบับหนึ่ง ๆ ไม่เกิน 30 นาที ใช้เวลาว่างช่วงไม่ได้สอน 2. สนใจอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาการเมือง 3. ใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการสอนเป็นบางครั้ง 4. ความสนใจการอ่านครูเพศชายและหญิงมีความสนใจการอ่านการเมืองการศึกษาและกีฬาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

อนันต์ อินทร์ชม. การจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเกษตรของครู-อาจารย์เกษตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-เกษตรศาสตร์, 2533.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครู-อาจารย์เกษตร 2) สภาพการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเกษตร และ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเกษตร

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครู-อาจารย์ เกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 30.79 ปี อายุราชการเฉลี่ย 7.079 ปี คาบการสอนเฉลี่ย 16.40 คาบ วิทยานิพนธ์ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านอาชีพเกษตร สภาพการจัดประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนในห้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ พบว่าจัดประสบการณ์ได้ในลักษณะที่ยังไม่พร้อม ปัญหาในการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเกษตรที่พบคือ ขาดวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณไม่เพียงพอ ปัญหาในการไปนิเทศอื่นเนื่องมาจากความไม่สะดวกของการคมนาคม

อนุกัณฑ์ เกตุศิริ. ลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดเห็นของคณะกรรมการสภาตำบล ใน
เขตความรับผิดชอบของวิทยาลัยครูนครราชสีมา. งานวิจัย. ม.ป.ท., 2526. (อ้าง
จาก กองนโยบายและวางแผนการศึกษา. รวมบทความงานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง
กับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527. หน้า 700.)

ความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบลเกี่ยวกับ
ลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท สรุปได้ว่า ประธานกรรมการสภาตำบล ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่
ครูควรจะมีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในด้านความรู้ ความเป็นผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ ความซื่อตรง
การตรงต่อหน้าที่ ความอดทน อยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการบำรุงรักษา
สุขภาพอนามัย ประธานมีความคิดเห็นว่ค่าครูควรจะมีมากที่สุด

ในด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล
เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท พบว่ประธานสภาตำบล พัฒนาการ เลขานุการสภาตำบล
มีความคิดเห็นในเรื่องนี้ไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มนุษยสัมพันธ์ ความซื่อตรงต่อ
หน้าที่ ประธานสภาตำบล พัฒนาการ เลขานุการสภาตำบล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ .05

อนสุรณ สุกลุ. วิเคราะห์องค์ประกอบความสามารถทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. ปรินทิพินท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ วิเคราะห์องค์ประกอบความสามารถทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทาง
คณิตศาสตร์ ด้านการประมาณ การคำนวณ การให้เหตุผลเชิงอนุมาน การแก้ปัญหา มิตินสัมพันธ์ ภาษา
ความจำ และการค้นพบ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนชายและหญิง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถทางคณิตศาสตร์มี 2 องค์ประกอบคือ ด้านเหตุผลและด้านจำนวน
2. นักเรียนชายมีความสามารถในการประมาณ การคำนวณ การให้เหตุผลเชิงอนุมาน การ
แก้ปัญหา มิตินสัมพันธ์ ภาษา และการค้นพบความสัมพันธ์สูงกว่านักเรียนหญิง นอกจากนี้นักเรียนหญิงและนัก-
เรียนชายยังมีความสามารถด้านความจำไม่แตกต่างกัน เป็นต้น

อานวย บุศรี. สภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา ความต้องการ และความพึงพอใจในงานของหัวหน้าสำนักงานและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร.
วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา ความต้องการ ความพึงพอใจในงาน และความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าสำนักงาน และครูวิชาการสำนักงานกลุ่มโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า

1. หัวหน้าสำนักงาน และครูวิชาการสำนักงานกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติหรือพฤติกรรมในการทำงานอยู่ในระดับ "มาก"

2. ทั้งหัวหน้าสำนักงานและครูวิชาการสำนักงาน มีปัญหาในการปฏิบัติงานในระดับ "มาก" ทุกด้าน ยกเว้นในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่เพียงด้านเดียวที่ครูวิชาการสำนักงานมีปัญหในระดับ "น้อย"

3. หัวหน้าสำนักงานและครูวิชาการสำนักงาน มีความต้องการปัจจัยในการปฏิบัติงาน "มากที่สุด" ในทุกด้าน โดยเฉพาะเรื่องการเมืองตำแหน่งหน้าที่ถูกต้องเป็นทางการประจำที่สำนักงานกลุ่ม นอกจากนี้ โดยทั่วไปหัวหน้าสำนักงานและครูวิชาการสำนักงานมีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับ "มาก"

4. บุคลากรประจำสำนักงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หัวหน้าสำนักงานและครูวิชาการ มีการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริหาร การประสานงานกลุ่มโรงเรียนในทางที่ดีในระดับ "มาก"

อานาง จันทรศรี. การศึกษาสมรรถภาพบางประการในการเป็นครูวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาจากวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2528. ปรินทิพ. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบสมรรถภาพการเป็นครูวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาที่จบเนตาวิชาเอก เศษ และสถาบันการผลิตครูด้านทักษะกระบวนการ เจตคติวิชาชีพครูกับเกณฑ์ขั้นต่ำที่คาดหวัง และเปรียบเทียบสมรรถภาพทั้ง 3 ด้าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จากวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เรียนตามหลักสูตรการผลิตครู 4 ปี ปีการศึกษา 2528 สุ่มแบบระดับชั้นไม่เป็นสัดส่วน และ สุ่มแบบหลายขั้นตอน ข้อมูลที่ได้ได้จากแบบทดสอบสมรรถภาพในการเป็นครูวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักศึกษาโดยส่วนรวมเพศชาย หญิง จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักศึกษาที่เลือกวิชาเอกคู่ มีสมรรถภาพการเป็นครูทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่คาดหวัง

2. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ และวิชาเอก ต่อการมีสมรรถภาพการเป็นครูทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

3. นักศึกษาจากเนตาตามสถาบันการผลิตครู และเพศมีสมรรถภาพการเป็นครูทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถาบันและเพศ

อุทุมพร คุษะชัย. การศึกษาสมรรถภาพทางประการของครูวิทยาศาสตร์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2527.
ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบสมรรถภาพในการเป็นครูวิทยาศาสตร์ของครู
วิทยาศาสตร์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้
ศึกษา เป็นครูวิทยาศาสตร์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 9 สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการ
ศึกษา 2527 จำนวน 255 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูวิทยาศาสตร์สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีสมรรถภาพการ เป็นครูสูงกว่าเกณฑ์
2. มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ และด้านวิชาชีพครูสูง
กว่าเกณฑ์ตามประเพณีนิยม
3. ครูวิทยาศาสตร์มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 6 ปี สูงกว่ามีประสบการณ์การสอนตั้งแต่
6 ปีขึ้นไป
4. ครูเพศชายและหญิงแตกต่างกันกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05
5. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการสอน เพศ และวุฒิการศึกษาที่ระดับนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

อุบลพงษ์ วัฒนเสรี และคงศักดิ์ ธาตุทอง. การศึกษาสภาพและปัญหาของครูที่สอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
ในระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย-
ขอนแก่น, 2529.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านตัวแปรที่เป็นเพศของครูผู้สอน พบว่า ค่าเฉลี่ยของปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชา
สิ่งแวดล้อมของครูผู้สอนที่เป็นชายสูงกว่าครูผู้สอนที่เป็นหญิง เล็กน้อย
2. ด้านประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของปัญหาและอุปสรรคใน
การสอนของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนในระดับมัธยมศึกษาเพียง 1 ปี มีค่าสูงสุด รองลงมาได้
แก่ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี, 2-5 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ตามลำดับ
3. ด้านประสบการณ์ในการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบ
การณ์ในการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมต่างกัน
4. ด้านระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และครูผู้สอนที่สอนใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีปัญหาและอุปสรรคในการสอนสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

ซึ่งสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้พอสรุปได้ดังนี้

1. เพศ ประสบการณ์ในการสอนในระดับมัธยม ประสบการณ์ในการสอนวิชาที่เกี่ยวข้อง
สิ่งแวดล้อม ตลอดจนระดับชั้นที่สอน (มัธยมต้น, มัธยมปลาย) ไม่ทำให้ปัญหาและอุปสรรคในการสอน
สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

2. แนวโน้มของปัญหาและอุปสรรคในการสอนสิ่งแวดล้อมของครูผู้สอน ส่วนใหญ่จะอยู่ที่การ
ขาดข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอน และมีความต้องการสูงในแง่ของการให้บริการทางวิชาการ เกี่ยวกับ

กับข่าวสารและข้อมูลปัจจุบัน จากแหล่งให้บริการต่าง ๆ เช่น สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชน

เอี่ยมพร นาควงศ์. การศึกษาสมรรถภาพทางประการในการเป็นครูวิทยาศาสตร์ของนักศึกษา อ.ค.ป. ระดับปริญญาตรี วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2528. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบสมรรถภาพในการเป็นครูวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาระดับ อ.ค.ป. ระดับปริญญาตรีในวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไปของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านทักษะและเจตคติ และเพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพทั้ง 3 ด้านระหว่างนักศึกษา อ.ค.ป. วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไปที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ ประสบการณ์และการสอนและสถาบัน กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษา อ.ค.ป. ระดับปริญญาตรี วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไปที่กำลังอบรมอยู่ในภาคเรียนสุดท้าย ปีการศึกษา 2528 จำนวน 70 คน สุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักศึกษา อ.ค.ป. วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไปมีสมรรถภาพการเป็นครู ด้านทักษะและวิชาชีพครูสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
2. นักศึกษา อ.ค.ป. ทั้งชายและหญิงมีสมรรถภาพด้านทักษะ เจตคติ วิชาชีพครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
3. นักศึกษา อ.ค.ป. ที่มีประสบการณ์การสอน 5 ปี น้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 5 ปี มีสมรรถภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญระดับ .05
4. นักศึกษา อ.ค.ป. ในแต่ละวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษานิเทศกรรมการและการแนะแนว

กฤษณะ กอปรสิริพัฒน์. การนิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา.

วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาไทย การบริหารงานวิชาการการนิเทศการสอนภาษาไทยของผู้บริหารโรงเรียน และการนิเทศการสอนภาษาไทยของศึกษานิเทศก์อำเภอในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาจำนวน 132 คน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 132 คน และศึกษานิเทศก์อำเภอสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา 45 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 3 ฉบับ ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี แต่มีเพียงร้อยละ 10 ที่เรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอก ครูภาษาไทยร้อยละ 75 นอกจากจะสอนภาษาไทยแล้วยังต้องสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และช่วยงานอื่น ๆ ของโรงเรียน สำหรับสื่อที่ครูใช้มากที่สุดได้แก่ บัตรภาพและบัตรคำประมาณ ร้อยละ 70 ของครูผู้สอนภาษาไทยระบุว่าสามารถสอนได้ครบ 4 ทักษะทุกครั้งที่สอน (2) ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและเรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอกเพียงร้อยละ 7 ในการจัดห้องสมุดโรงเรียนจัดได้เพียงร้อยละ 54 สำหรับการผลิตสื่อใช้สอนยังมีน้อย ส่วนใหญ่ยืมกับศูนย์วิชาการกลุ่ม (3) ศึกษานิเทศก์อำเภอจำนวนประมาณร้อยละ 96 จบปริญญาตรีและเรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอกถึงร้อยละ 40 และมีประสบการณ์ในการนิเทศมากกว่า 6 ปี แต่มีเวลาการนิเทศการสอนภาษาไทยเพียงร้อยละ 27 และใช้วิธีนิเทศโดยการจัดประชุม อบรม สัมมนา เป็นส่วนมาก ปัญหาสำคัญของศึกษานิเทศก์คือขาดการสนับสนุนด้านยานพาหนะ ขาดการวางการนิเทศภาษาไทย และตัวเองขาดความมั่นใจและความรู้เฉพาะในการนิเทศบางเรื่อง

กัลยาณี ประจง สมจิตร ชันเหล็ก และหทัยมาศ ผลสนอง. การศึกษาความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษา กศ.บป. ระดับปริญญาตรีวิชาเอกส่งเสริมและสื่อสารการเกษตร สหวิทยาลัยอิสานใต้ นครราชสีมา. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2531.

เกี่ยวกับความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษามีความต้องการรับราชการ เป็น รักรวิชาการเกษตร พืชนาการ อาจารย์ มีผู้ต้องการประกอบอาชีพการเกษตรบางส่วน ส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเลือกอาชีพต่าง ๆ ว่า มีความรู้และช่องทางด้านนี้เคยมีทุนประกอบอาชีพอื่น ๆ สำหรับทัศนคติคือหลักสุคนั้นโดยส่วนรวมแล้ว กล่าวได้ว่านักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อหลักสุคนั้น เพราะนักศึกษามีความคิดเห็นว่านั่นมันจะเป็นเรื่องของเนื้อหาวิชา จำนวนวิชาที่สอน ความรู้ที่จะนำไปใช้ประกอบอาชีพและการฝึกภาคปฏิบัติที่ทบทวนกัน บางส่วนมีความเหมาะสมแล้ว และบางส่วนยังไม่เหมาะสม การพิสูจน์สมมติฐาน มีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตและการปรับตำแหน่งที่ทำอยู่ในอนาคต

ชัยศักดิ์ บิตสุรเดช. การศึกษาความคิดเห็นของครูพิสิทธ์ เกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้จะทำหน้าที่พิเศษการสอน วิชาพิสิทธ์ในเขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2529. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูพิสิทธ์ โดยส่วนรวมและงานตามขนาดของโรงเรียนและประสิทธิภาพสอนวิชาพิสิทธ์ เกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ความต้องการแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่พิเศษการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นครูพิสิทธ์ที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 108 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูพิสิทธ์ส่วนรวมมีปัญหาในการใช้หลักสูตรระดับปานกลาง มีความต้องการแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่พิเศษมาก
2. ครูพิสิทธ์สอนในโรงเรียนขนาดใหญพิเศษซึ่งมีประสิทธิภาพ 1-5 มีปัญหาในการวัดและประเมินผลในระดับมาก
3. ครูพิสิทธ์สอนในโรงเรียนขนาดต่างกันมีปัญหาในด้านการใช้หลักสูตรกิจกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน
4. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพการสอน วิชาพิสิทธ์ต่อการเกิดปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองข้อปัญหาอื่น ๆ

ณรงค์ ชิตสาร. การประเมินภาระงานของโรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการและความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (2) ประเมินเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในด้านการจัดโรงเรียนตามแผนเต็มรูป การจัดแผนการเรียนและการบริหารหลักสูตร (3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างกับ ผู้บริหารโรงเรียน 42 คน ครูผู้เกี่ยวข้อง 189 คน ผู้ปกครอง 88 คน แล้วเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ และนักเรียน 319 คน เก็บข้อมูลโดยการทดสอบ

ผลการศึกษาพบว่า สภาพทั่วไปของโรงเรียน ส่วนมากตั้งอยู่ตำบลนอกอำเภอเปิดทำการสอนแบบสหศึกษา มีครูอาจารย์โดยเฉลี่ยโรงเรียนละ 15 คน อัตราส่วนครูต่อนักเรียน 1 : 17 คน นักการ-ภารโรงเฉลี่ย 3 คน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่ ความยากจนของผู้ปกครอง ความไม่สะดวกในการเดินทางของนักเรียน ผู้ปกครองไม่สนใจการศึกษา โรงเรียนขาดแคลนครูสอน และไม่มีสถานประกอบการฝึกวิชาชีพ ด้านความต้องการของผู้ปกครองและโรงเรียน พบว่าต้องการให้ยกเว้นเงินบำรุงการศึกษา ให้ครูออกไปเยี่ยมผู้ปกครองเสมอ ในด้านการดำเนินงานพบว่าโรงเรียนบรรลุเป้าหมายในระดับ มาก ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า วิชาภาษาไทย

คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ 6 โรงเรียน สูงกว่าเกณฑ์ปกติ 5 โรงเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนต่ำกว่า
เกณฑ์ปกติ 7 โรงเรียน สูงกว่าเกณฑ์ปกติ 3 โรงเรียน ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ 4
โรงเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ปกติ 3 โรงเรียน

คำทรง แก้วคำ. การวางแผนการนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ.
วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผน
การนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ (2) เพื่อประเมินความรู้ความ
เข้าใจของผู้วางแผนการนิเทศการศึกษา (3) เพื่อศึกษาการนำแผนไปปฏิบัติและการประเมินผลแผนการ
นิเทศการศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 510 คน ประกอบด้วย ผู้วางแผน 68 คน ผู้รับ
นิเทศ 442 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนการนิเทศการศึกษา
ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ได้ปฏิบัติอยู่ระดับมาก ปัญหาในการวางแผนการนิเทศการศึกษาอยู่
ในระดับ ปานกลาง ความต้องการการวางแผนการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก ผู้วางแผนมีความรู้พื้น
ฐานในการวางแผนเฉลี่ยร้อยละ 59.38 ซึ่งอยู่ในระดับ ปานกลาง การนำแผนไปปฏิบัติและการประเมิน
ผลแผนทั้งผู้วางแผนและผู้รับการนิเทศ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง และความเห็นนี้แตกต่างกัน

คำทรง พงษ์นิมิต. ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการ
ศึกษา 9. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ของบุคลากรที่มีบทบาทต่างกัน และอยู่ใน
โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ซึ่งร่วมมาโครงการส่งเสริมระบบการนิเทศภายใน
โรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการ
ศึกษา 9 โดยส่วนรวมและจำแนกตามขั้นตอนมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการ
ศึกษา 9 ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีปัญหาระดับปานกลาง

3. ปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศโดยส่วนรวม
ผู้บริหารมีปัญหาระดับน้อย ผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง

4. ขนาดของโรงเรียนและบทบาทของบุคลากร มีผลต่อปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายใน
โรงเรียนโดยส่วนรวม แต่เมื่อพิจารณาตามขั้นตอน 4 ขั้นตอน นั้นมีผลต่อปัญหาการวางแผนการนิเทศ
การดำเนินงานการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ

ศิริเวระสมก. ความต้องการการนิเทศการสอนของครูชั้นเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานการประม
ศึกษาจังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูผู้สอนชั้น
เด็กเล็กโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียน
การสอน ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนประถมศึกษาทุกขนาดในจังหวัดยโสธร มีความต้องการการนิเทศ
การสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

ด้านพัฒนาการเด็ก เนื้อหา และเทคนิคการสอน ด้านพฤติกรรมการสอน ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก
โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็กมีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับน้อยทุกด้าน
และโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมากมีความต้องการการนิเทศ ในด้านการจัดสภาพห้องเรียน ชั้นสรุป
และชั้นประเมินผล และต้องการในระดับน้อยด้านการเตรียมการสอน การนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นสอน และ
ด้านคุณลักษณะ

ทวี ชำนิเอก. ความต้องการการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทย ของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
งานวิจัย. บุรีรัมย์ : วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, 2523.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทย
ของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการชั้นสูงในด้านหลักสูตร
ความรู้ในเรื่องของเนื้อหา วิธีสอน อุปกรณ์การสอน กิจกรรม การประเมินผลการสอนและตัวผู้สอน
2) ศึกษาปัญหาทั่ว ๆ ไป ของอาจารย์ผู้สอน 3) เพื่อเสนอแนะข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการสอน

ผลการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยมีความต้องการนิเทศการสอนภาษาไทยในด้าน
ต่าง ๆ ดังนี้ คือ การจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อสร้างโปรแกรมการสอนล่วงหน้า ความรู้ในเนื้อหาวิชาพื้น
ฐาน การปรับปรุงวิธีสอน การสร้างและการใช้อุปกรณ์การสอน การวัดผลประเมินผล ในด้านปัญหาพบว่า
ผู้สอนมีปัญหากับการจัดเวลาไม่เหมาะสมกับเนื้อหาในหลักสูตร ขาดตำราเรียน และอุปกรณ์การสอน
ตลอดจนอาจารย์ขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน

อุปสรรคในการปรับปรุงการสอนภาษาไทยคือ ขาดความสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้ร่วมงาน และ
ขาดงบประมาณในการปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอน ส่วนข้อเสนอแนะของอาจารย์เกี่ยวกับการนิเทศ
การสอนภาษาไทยคือ ควรให้อาจารย์ทุกคนมีโอกาสได้รับการอบรมสัมมนา เสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพ
และผู้บริหารก็ควรติดตามการสอนสม่ำเสมอด้วย

ทิพย์ กิจวิจารณ์. การศึกษานโยบายความต้องการการนิเทศในด้านผลการวัดผลประเมินผลของครูประถม
ศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม และกาฬสินธุ์. งานวิจัย. มหาสารคาม : วิทยาลัยครู
มหาสารคาม, ม.ป.ป.

จากการวิจัยเรื่องนี้ ครูส่วนใหญ่ของทั้งสองจังหวัด มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ
การประเมินผลต่ำกว่าเกณฑ์ ทั้ง ๆ ที่ได้มีการประกาศใช้หลักสูตรฉบับนี้มาเป็นระยะเวลาพอสมควรแล้ว
จึงน่าจะได้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันกับจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผล ปัจจุบันนี้ก็ได้มี

โครงการร่วมมือกันระหว่างสำนักงานประถมศึกษา กับสถาบันฝึกหัดครู ดังนั้นสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด และสถาบันฝึกหัดครูจึงควรร่วมกันวางโครงการ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม เพื่อให้การนิเทศในด้านการวัดผลแก่ครูอย่างทั่วถึง

จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการประเมินผลที่ครูปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนน้อย ดังนั้นจึงน่าจะมีการวิจัยต่อไปว่าอะไร เป็นสาเหตุที่ทำให้ครูไม่ปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลให้จริงจังมากกว่า นอกจากนี้จากการสอบถามและสัมภาษณ์ครูทั้งสองจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำให้ได้ข้อคิดว่าการที่ครูมีการสะท้อนคิดเกินไป ทำให้ครูต้องใช้เวลาไปกับภาระหนักนั้นซึ่ง เหตุการณ์นี้ทำให้เกิดผลเสียแก่นักเรียนโดยส่วนรวมมากกว่าผลดี

นวลน้อย วิจิตรกุล. เปรียบเทียบความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาวิทยาลัยครู และนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานี และนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี (2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาทั้ง 2 วิทยาลัย และ (3) เพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบบริการแนะแนวของนักศึกษาทั้ง 2 วิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานีและศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ในปีการศึกษา 2523-2524 แล้วใช้แบบสอบถามสำรวจความต้องการบริการแนะแนว ผลการวิจัยพบว่า (1) นักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานีและนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา อุบลราชธานี มีความต้องการบริการแนะแนวอยู่ในเกณฑ์สูง จำแนกได้ตามบริการแนะแนวได้ดังนี้คือ (1.1) บริการปฐมนิเทศ ในเรื่องนโยบายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาในวิทยาลัยและหลักสูตรที่เรียน (1.2) บริการสนเทศในเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียน วิธีการเรียนที่ใด (1.3) บริการให้คำปรึกษา ในเรื่องการเรียนรู้การสอน (1.4) บริการทุนการศึกษา ในเรื่องของการจัดหาทุนขาดแคลน และการจัดหางานให้นักศึกษา (1.5) บริการจัดวางตัวบุคคล ในเรื่องของการเลือกวิชาที่เหมาะสม (2) นักศึกษาทั้งสองวิทยาลัยมีความต้องการบริการปฐมนิเทศ และบริการสนเทศแตกต่างกัน (3) นักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานีมีความต้องการบริการแนะแนวเรียงจากมากมาน้อยคือ บริการปฐมนิเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการทุนการศึกษา และบริการสอนซ่อมเสริม (4) นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษามีความต้องการบริการแนะแนวเรียงจากมากไปน้อยคือ บริการให้คำปรึกษา บริการปฐมนิเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการทุนการศึกษา บริการสนเทศและบริการซ่อมเสริม

บรรจงศรี จิระวิมลวรรณ และสมศรี สุรภมร. ศึกษาผลการทำงานของวิศวกรเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการทำงานและศึกษาผลการทำงานของวิศวกรเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น รุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 13 โดยวิธีการสัมภาษณ์ และกรออกแบบสอบถาม จำนวน 153 คน ได้สัมภาษณ์และแบบสอบถามคืน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

วิศวกร เกษตรได้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของเอกชนมากที่สุดคือร้อยละ 46 รองลงมา รับราชการร้อยละ 38 ศึกษารองตำแหน่งวิศวกรชลประทานร้อยละ 36 วิศวกรโยธาร้อยละ 32 ซึ่งวิศวกร เกษตรสามารถหางานได้ทันทีทั้งการศึกษาร้อยละ 48 การหางานที่วิศวกร เกษตรปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันมี ความเกี่ยวข้องกับงานด้านพัฒนาการ เกษตรกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ถึงร้อยละ 59 โดยได้ใช้ความรู้ จากกลุ่มวิชาชีพแขนงชลประทาน ร้อยละ 46 สำหรับวิศวกร เกษตรที่ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทร้อยละ 43 ซึ่งมีความคิดเห็นในเรื่องหลักสูตรว่าน่าจะปรับปรุงใหม่บางส่วน เป็นต้น

ประยูร อาษานาม. การประเมินผลการ เตรียมครูคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาของสถานศึกษาฝึกหัด ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

การวิจัยนี้มุ่งประเมินการ เตรียมครูคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาของสถานศึกษาฝึกหัดครูใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมุ่งศึกษา 2 ด้านคือ การประเมินเนื้อหาวิชาในหลักสูตรและประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในคณะศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และในวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 แห่ง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานส่วนมากมีความคิดเห็นว่า เนื้อหา วิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานมีความเหมาะสมแล้วและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนคณิตศาสตร์ก็มี ความเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว
2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน และวิชาวิธีสอนคณิตศาสตร์ที่สอน วิชาวิธีสอนคณิตศาสตร์ และนิเทศการฝึกสอนของนักศึกษาด้วยมีจำนวนประมาณ 22 % เท่านั้น
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการทดสอบความรู้ทางคณิตศาสตร์ รวมทั้งหลักสูตรและวิธีสอนของ มหาวิทยาลัยกับวิทยาลัยครูแตกต่างกัน
4. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์
5. กลุ่มตัวอย่างอาจารย์นิเทศก์ส่วนมาก มีความคิดเห็นว่านักศึกษามีพื้นฐานความรู้ทางคณิตศาสตร์ เพียงพอ เว้นแต่ด้านการสอนเท่านั้น

พิศิษฐ์ คัดชาวิช และคนอื่น ๆ. การประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำ การของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. สุรินทร์ : วิทยาลัยครู- สุรินทร์, 2522.

เพื่อการประเมินผลการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของกลุ่มวิทยาลัยครู ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระหว่างดำเนินการโครงการประเมิน ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ ที่เข้าร่วมอบรมในการศึกษา 2523 ในภาคต้น 565 คน ในภาคฤดูร้อน 915 คน และจากต้นสังกัด 39 แห่ง จากทุกวิทยาลัยครูในกลุ่ม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นหลัก ผลการวิจัยสรุปว่าผู้ที่เข้ารับการอบรมเพราะได้ปริญญา เห็นด้วยกับการสอนรายวิชาชุด เห็น ว่าผู้ให้การอบรมมีเอกสารประกอบในระดับปานกลาง มีความพร้อมในการเรียนแบบเปิดค่า ต้องการ เรียนวิชาเอกในภาคปกติด้วย ด้านต้นสังกัด เห็นว่าการประเมินผลในการส่งคนเข้ารับการฝึกอบรม ในเทอมถัดไป การคัดเลือก เกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรเข้าอบรม การจัดตั้งศูนย์ การจัดเจ้าหน้าที่

รุกรการ ควรเป็นงานร่วมกันระหว่างทางวิทยาลัย การแจกวัดบัตรควรเป็นงานของทางวิทยาลัย และ
งบประมาณประจำศูนย์ฝึกอบรม ควรจะเก็บจากผู้เข้ารับการอบรม

มณิศา เขียวยิ่ง และพรทิศา สมบัติ. ประสิทธิภาพในการนิเทศงานพยาบาลของอาจารย์คณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพในการนิเทศงานพยาบาล นักศึกษา
ในแต่ละด้านและรวมทุกด้านของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นตามความคิดเห็น
ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2-4 ปีการศึกษา 2526 จำนวน 182 คน โดย
การสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพในการนิเทศงานพยาบาลของอาจารย์ทั้งคณะและแต่ละภาควิชา อยู่ในระดับดี
(คะแนนเฉลี่ย 2.94)

2. ประสิทธิภาพในการนิเทศงานพยาบาลของอาจารย์ได้คะแนนสูงสุดในด้านบุคลิกภาพ รอง
ลงมาด้านอารมณ์เหมาะสม ยกเว้นภาควิชาการพยาบาลแม่และเด็ก ได้คะแนนสูงสุดในด้านการสอน
ในคลินิก ส่วนด้านการประเมินผลได้คะแนนเป็นอันดับสุดท้ายซึ่งอยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย 2.72) ยก
เว้นภาควิชาการพยาบาลแม่และเด็ก และภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ อยู่ในระดับพอใช้
(คะแนนเฉลี่ย 2.46 และ 2.25)

มนตรี อนันต์รักษ์. การประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีในภาค
ตะวันออก เฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2532.

การศึกษานี้มุ่งบรรยายสภาพการประเมินผลการเรียนในโรงเรียน และวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการประเมินผลของครูประถมศึกษา ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้
วิธีเชิงคุณภาพ และศึกษาเฉพาะกรณีในโรงเรียนประถมศึกษา จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า การประเมินผลการ
เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ นั้น วิธีที่ครูใช้มากคือ การประเมินด้วยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
และประเมินผลอื่น ๆ รองลงมา อาทิเช่น การตรวจแบบฝึกหัด การทดสอบ เป็นต้น สภาพการประเมินผล
นั้นน่าจะเป็นแบบใดก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า ไม่สอดคล้องกับหลักการของการประเมินผลการเรียน เพราะไม่
ได้มุ่งประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น แต่เป็นการประเมินเพื่อ
เตรียมให้ผู้บริหารตรวจสอบหรือเป็นการประเมินให้ผลของการประเมินบรรลุและนโยบายเป้าหมายของผู้
บริหารมากกว่า ส่วนในการประเมินโดยใช้แบบทดสอบนั้นพบว่า ยังขาดระบบและวิธีการในการดำเนินการ
การสอบที่ดี

รังสรรค์ วิบูลย์รักษ์. กระบวนการตรวจติดตามและประเมินผลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย ขอนแก่น, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานตามสภาพการที่เกิดขึ้นจริงและวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน โดยใช่วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ในเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลรวม 12 เดือน คือ ในปีงบประมาณ 2533

ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการตรวจติดตามและประเมินผลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด นครราชสีมา ดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้คือ การวางแผนการตรวจติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการรายงานผล เริ่มจากบุคลากรในฝ่ายแผนงานและวิชาการได้จัดทำแผนฉบับร่าง เพื่อให้คณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัดอนุมัติ เพื่อให้ทำการจัดทำแผนรวดเร็วยิ่งขึ้น เมื่อได้รับอนุมัติแล้วประกอบกับกระทรวงมหาดไทยส่งการแจ้งจัดทำแผนฉบับจริง สำหรับการดำเนินงานและวิชาการดำเนินแบบรายงานผลการตรวจติดตามการปฏิบัติตามขั้นตอนจากสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่รวบรวมได้จำนวน 15 อำเภอ มาสรุปและรายงานไปยังกระทรวงและเขตการศึกษาต่อไป

จากการทำงานตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือเป็นปัญหา และเป็นอุปสรรค มีอยู่ 7 ปัจจัยด้วยกันคือ บุคลากร การบริหาร ระเบียบว่าด้วยการตรวจราชการ งบประมาณงานพิเศษที่ได้รับมอบหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน

รัตน ปาบุตร. ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองนักเรียนกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน ในโรงเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2520.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ จะทราบว่าผู้ปกครองนักเรียนกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน ขัดแย้งกันเพียงใด เรื่องการเรียนการสอนและการเลือกอาชีพ การสังคม และวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตในครอบครัว การปกครอง ควบคุมความประพฤติ ความขัดแย้งทั้ง 4 ด้าน ขึ้นกับสภาพเศรษฐกิจผู้ปกครอง ระดับความแตกต่างระหว่างอายุผู้ปกครองกับนักเรียน สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง เพียงใดหรือไม่

ผลการศึกษาวิจัยปรากฏว่า กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน ทั้งที่มาจากรอบครัวเศรษฐกิจสูงและต่ำ ระดับผู้ปกครองต่างกับนักเรียนน้อยหรือมาก ทั้งผู้ปกครองที่มีสมรรถภาพการสมรสสมบูรณ์และไม่สมบูรณ์ มีความขัดแย้งกันทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมนิเสธและกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานต่างกัน มีความขัดแย้งกับผู้ปกครองในทางองที่คล้ายกัน

รัตนา รุจิรกุล. รายงานการศึกษารายการนี้ : โครงการวิจัยการติดตามผลผู้จบประถมศึกษา
ผู้ประกอบอาชีพพาณิชยกรรมและบริการในจังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.

โครงการวิจัยการติดตามผลผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
กระบวนการเข้าสู่ตลาดแรงงานในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และเพื่อศึกษา
ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เกิดความสำเร็จในอาชีพของบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ โดยมีความมุ่งหวังว่า ผลการการ
ศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะได้นำมาพิจารณาหาแนวทางในการศึกษาระดับประถมศึกษาอันน่าจะเป็นพื้นฐานสำหรับ
บุคคลที่ไม่สามารถเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา รายงานการวิจัยการศึกษาผู้ประกอบอาชีพพาณิชยกรรม
และบริการระดับประถมศึกษาซึ่งจำกัดในค่าเงินเวลา งบประมาณ และประสิทธิภาพของผู้วิจัย เนื่องจาก
โครงการนี้เป็นโครงการระยะเวลายาว 8 เดือน ข้อมูลที่จะนำมาใช้วิเคราะห์ในหลายประเด็นอาจยังไม่
รัดกุมโดยเฉพาะงานพาณิชยกรรมการศึกษาครั้งนี้ ถูกจำกัดด้วยเวลา และงบประมาณถ้าจะมีการวิจัยต่อใน
ควมมีการศึกษาที่มี ช่วงเวลา และช่วงอายุ แตกต่างกัน 3 ช่วงเป็น 20-29 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี
อาจพบวิธีที่แตกต่างกันไป ประเด็นที่น่าสนใจคือ การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในโรงเรียนมาใช้ในการ
เรียนการประกอบอาชีพ และความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน

รัตนา รุจิรกุล. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพครูกับสังคม และสภาพของผู้เข้ารับ
ฝึกอบรมในโครงการ อ.ค.ป. รุ่น 3 วิทยาลัยครูนครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา :
วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2523.

โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อ.ค.ป.) คือโครงการที่สภา-
การฝึกหัดครูกำหนดให้เป็นหน้าที่หนึ่งของวิทยาลัยครู เป็นการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาประจำการสามารถเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนสมรรถภาพ สภาพภาพ และวิสัยทัศน์ของครูและ
บุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สูงขึ้น วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ หาความสัมพันธ์ระหว่าง
ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรม และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผู้เข้ารับการอบรมในด้านต่าง ๆ ดังนี้
คือ สภาพภาพทางครอบครัว ลักษณะงานที่ทำ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพครูกับสังคม กับอายุและอายุราชการ
ของผู้เข้าอบรมมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก
2. ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพครูกับสังคมระหว่างผู้ที่ได้วุฒิปริญญาตรีและจากการ
สอบเทียบจะพบว่ามี ความแตกต่างกัน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพครูกับสังคมและระยะเวลาที่ใช้ในการ
เดินทางมารับการอบรมของผู้เข้ารับการอบรมจะมีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงพอสมควร ($r = 0.06$) ทั้ง
นี้อาจด้วยสาเหตุ 2 ประการคือ ผู้เข้ารับการอบรมอยู่ใกล้วิทยาลัยครู และลักษณะเฉพาะของผู้เข้ารับ
การฝึกอบรม เช่นอยู่ใกล้ ความตั้งใจรับการอบรมเพื่อให้เกิดคุณค่ากับเวลา และค่าใช้จ่ายที่เสียไป

วัลภา ชมภูคา. ผลการวิจัยปฏิบัติการเชิงพลวัตในการแนะแนวสำหรับครูที่ปรึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดปฏิบัติการเชิงพลวัตในการแนะแนวสำหรับครูที่ปรึกษา
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และหาประสิทธิภาพของชุดปฏิบัติการเชิงพลวัตในการแนะแนวของครูที่
ปรึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มครูที่ปรึกษาระดับชั้นมัธยม
ศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2530 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ผลการวิจัยพบว่า ชุดปฏิบัติการเชิงพลวัตในการแนะแนวที่สร้างทั้งหมด 17 ชุด มีประสิทธิภาพ
ตามเกณฑ์ 80/80 จำนวน 1 ชุด ซึ่งได้แก่ บริการสนเทศคือ ชุดการจัดบ้านนิเทศโลกกว้างทางอาชีพ

ชุดปฏิบัติการเชิงพลวัตในการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ 80/80 มีจำนวน 16 ชุด
แยกเป็น บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน 5 ชุด บริการสนเทศ 5 ชุด บริการให้คำปรึกษา 3 ชุด บริการ
จัดวางตัวบุคคล 2 ชุด และบริการติดตามผล 2 ชุด เป็นต้น

วิรศักดิ์ สังสนา. สภาพการรู้หนังสือของผู้จบชั้นประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง. งานวิจัย.

ม.ป.ท. : 2527. (อ้างจาก กองนโยบายและวางแผนการศึกษา. รวบรวมทิศทางการวิจัย
ทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527.

หน้า 166-167).

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบสภาพการรู้หนังสือของผู้ที่การศึกษาระดับ
ประถมศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิจัยทำให้ทราบว่า

1. ผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมไปแล้วเป็นระยะเวลา 1-4 ปี มีสภาพการรู้หนังสืออยู่ในเกณฑ์
ที่หาหนคม 164 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 270 คน คิดเป็นร้อยละ 60.74

2. ผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาไปแล้ว 5-8 ปี มีสภาพการรู้หนังสืออยู่ในเกณฑ์มีจำนวน
85 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 135 คน

3. ผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาไปแล้วประกอบอาชีพค้าขายมีสภาพการรู้หนังสืออยู่ใน
เกณฑ์ 43 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 54 คน

4. ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาแล้วมีรายได้ 8,001 บาท มีสภาพการรู้หนังสือ 17 คน คิดเป็น
ร้อยละ 85.00

5. ค่าเฉลี่ยของคะแนนในวิชาคณิตศาสตร์ของผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมออกไปแล้ว 5-8 ปี
สูงกว่าผู้ที่จบประถมศึกษาออกไปแล้ว 1-4 ปี ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวิชา
ภาษาไทย และผลจากคะแนนรวมเฉลี่ยของทั้ง 2 วิชา ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

วิจารณ์ บรรคาศักดิ์. สมรรถภาพของผู้บริหารและการดำเนินการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย-
ขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้บริหาร คุณลักษณะ
และพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยม
ศึกษา (2) ศึกษากระบวนการในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา (3) ศึกษากิจกรรม
ในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา (4) ศึกษาปัญหาความต้องการและทัศนคติของผู้
บริหาร ครู คณาจารย์นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา (5) เสนอหลักสูตรฝึกอบรมผู้เทศ
งานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนอยู่ในระดับดี
2. โรงเรียนดำเนินการตามกระบวนการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
3. โรงเรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรมในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
4. ปัญหาที่สำคัญในการนิเทศงานคือ การขาดแคลนวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญในการนิเทศ
5. หลักสูตรการฝึกอบรมผู้เทศงานวิชาการมีเนื้อหาสาระที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และ
ฝึกทักษะในด้าน การนิเทศการศึกษาทั่วไป การนิเทศงานวิชาการภายใน เทคนิคการนิเทศแบบคลินิก
ตลอดทั้งทักษะในการวางแผน ดำเนินงานสัมพันธ์ และการจูงใจ วิทยานิพนธ์กลุ่มสัมพันธ์

ศุทธิณี ศรีสุวรรณ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศงานการศึกษาของนิเทศกร
การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์.
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศงานการศึกษาของ
โรงเรียน ศึกษาประสิทธิภาพของการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียนและเปรียบเทียบความแตกต่าง
ระหว่างความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรจังหวัดหรือผู้ช่วยศึกษานิเทศกรจังหวัด ศึกษานิเทศกร และ ผู้อำนวยการ
(หัวหน้า) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ผู้ช่วยและ หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่ายของศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศกรการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบ
การศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุระหว่าง 40-50 ปี ประสบการณ์การนิเทศ 11-20 ปี ปัจจัยที่ส่งผล
ต่อประสิทธิภาพการนิเทศประกอบด้วย การได้รับการยอมรับ นโยบายการบริหารของหน่วยงาน นอกจากนี้
นี้ยังพบว่าประสิทธิภาพในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง บทบาทที่ศึกษานิเทศกรทำงานมากที่สุดคือ
บทบาทในฐานะผู้ตรวจการ สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน
ซึ่งมี 4 ประการนั้นการได้รับการยอมรับจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีน้ำหนักเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ
นโยบายและการบริหารหน่วยงาน กระตุ้นและนำผู้อื่น ตามลำดับ

สามารถนำผลการปฏิบัติงานของครูบัณฑิต และลักษณะของหมวดวิชาเอกในแต่ละหลักสูตรดังกล่าวมาพัฒนาตนเองบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาที่มีต่อขอบข่ายของหลักสูตร ด้านการเรียนการสอนและอื่น ๆ ที่มึประโยชน์ต่อคณะศึกษาศาสตร์ จากการวิจัยปรากฏว่า

1. บัณฑิตส่วนมากทำงานอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประกอบวิชาชีพครู
2. สถานภาพส่วนตัวของครูบัณฑิตมีความสัมพันธ์กับสถานภาพการทำงาน บัณฑิตมีความพอใจในการทำงาน และพบว่าผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ในเกณฑ์
3. ผลการปฏิบัติงานของครูบัณฑิตตามทัศนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ วิธีสอน มนุษยสัมพันธ์ และโดยส่วนรวม
4. ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า บัณฑิตในแต่ละรุ่นมีความสามารถนำผลการปฏิบัติงานครูทั้งในแต่ละด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($P < .05$) ยกเว้นผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตในสาขาวิชาการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่า บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2517 มีความรู้ความสามารถทางวิธีสอนดีกว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2519 อย่างมีนัยสำคัญ ($P < .05$)

สุพรรณ เพ็งชัย. การศึกษาค้นคว้าผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่จบการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา. ปรินต์ฉบับพิมพ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อทราบถึงความเป็นอยู่ของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา ป.กศ. และการประเมินค่าของตนเอง เกี่ยวกับความรู้การปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา โดยส่งแบบสอบถามให้ครูใหญ่และผู้สำเร็จการศึกษา ป.กศ.

ผลการศึกษาปรากฏว่า ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา ป.กศ. และการประเมินค่าของตนเอง เกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางวิชาการ การปฏิบัติงานในโรงเรียน บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีและไม่แตกต่างกัน ครูใหญ่เห็นว่าควรมีการอบรมผู้สำเร็จ ป.กศ. ให้มีความรู้ทางวิชาการการศึกษา และวิชาสามัญศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

เสถียร พิมพ์เสน. ปัญหาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานติดตามผลและประเมินผลของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 9. ปรินต์ฉบับพิมพ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานติดตามผลและประเมินผลของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 9 โดยศึกษาจากความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีขนาดแตกต่างกัน 3 ขนาดคือ ขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานติดตามผลและประเมินผล โดยส่วนมากและ

สามารถดำเนินการปฏิบัติงานของครูบัณฑิต และลักษณะของหมวดวิชาเอกในแต่ละหลักสูตรดังกล่าวในทัศนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาที่มีต่อข้อบกพร่องของหลักสูตร ด้านการเรียนการสอนและอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ต่อคณะศึกษาศาสตร์ จากการวิจัยปรากฏว่า

1. บัณฑิตส่วนมากทำงานอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประกอบวิชาชีพครู
2. สถานภาพส่วนตัวของครูบัณฑิตที่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพการทำงาน บัณฑิตมีความพอใจในการทำงาน และพบว่าการทำงานของบัณฑิตอยู่ในเกณฑ์ดี
3. ผลการปฏิบัติงานของครูบัณฑิตตามทัศนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ วิธีสอน มนุษยสัมพันธ์ และโดยส่วนรวม
4. ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า บัณฑิตในแต่ละรุ่นมีความสามารถในการปฏิบัติงานครูทั้งในแต่ละด้านและรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($P < .05$) ยกเว้นผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตในสาขาวิชาการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่า บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2517 มีความรู้ความสามารถในวิธีสอนดีกว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2519 อย่างมีนัยสำคัญ ($P < .05$)

สุพรรณ เพ็งชัย. การศึกษาค้นคว้าผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่จบการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา. ปรินทอนพันธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้ เพื่อทราบถึงความเป็นอยู่ของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา ป.กศ. และการประเมินค่าของตนเอง เกี่ยวกับความรู้การปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา โดยส่งแบบสอบถามให้ครูใหญ่และผู้สำเร็จการศึกษา ป.กศ.

ผลการศึกษาปรากฏว่า ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา ป.กศ. และการประเมินค่าของตนเองเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางวิชาการ การปฏิบัติงานในโรงเรียน บุคลิกภาพลักษณะนิสัย ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีและแตกต่างกัน ครูใหญ่เห็นว่าควรมีการอบรมผู้สำเร็จ ป.กศ. ให้มีความรู้ทางวิชาการการศึกษา และวิชาสามัญศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

เสถียร วัฒนเสน. ปัญหาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานติดตามผลและประเมินผลของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 9. ปรินทอนพันธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานติดตามผลและประเมินผลของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 9 โดยศึกษาจากความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่มีขนาดแตกต่างกัน 3 ขนาดคือ ขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานติดตามผลและประเมินผล โดยส่วนมากและ

จําแนกเป็นรายด้านคือ ด้านการตรวจติดตามประเมินผลด้านการรายงานการปฏิบัติการและ ด้านควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม มีข้อมูลอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

อรุณพร สร้อยสน. 'การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การนิเทศทางการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2529. ปรินทิพ. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มี ประสิทธิภาพและวิธีการศึกษาแตกต่างกัน เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน การจัดและพัฒนาบุคลากร ความสัมพันธ์กับ ชุมชนด้านการเรียนการสอนและการประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 915 คน ผู้บริหารโรงเรียน 333 คน ครู 618 คน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารและครูเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนทำตามบทบาทแล้ว
2. ผู้บริหารที่ตำแหน่ง 5 ปี 5-10 ปี และ 11 ปี ขึ้นไปมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียน นิเทศภายในโรงเรียนด้านหลักสูตรและการสอนและอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. ครูที่มีวุฒิการศึกษาคำว่าปริญญาตรีเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติหน้าที่การนิเทศภายในโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนมากกว่าครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

อุบลราชธานี, วิทยาลัยครู. สำนักส่งเสริมวิชาการ. การศึกษามูลนิธิสำเร็จการศึกษาจากการ วิเคราะห์ข้อมูลผู้สมัครและผลการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเข้ารับราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2530 ณ สนามสอบจังหวัดอุบลราชธานี และ จังหวัดยโสธร. งานวิจัย. อุบลราชธานี : วิทยาลัยครูอุบลราชธานี, 2530.

งานวิจัยฉบับนี้เป็นผลมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้สมัครและผลการสอบแข่งขันบรรจุเข้ารับ ราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2530 ณ สนามสอบจังหวัด อุบลราชธานี และจังหวัดยโสธร จุดประสงค์สำคัญในการวิจัยก็คือ เพื่อให้ทราบสภาพความสำเร็จ ของนิเทศที่จะออกมา และเพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในการเลือกต่าง ๆ ที่มี การผลิตนิเทศที่หลากหลายจากการสอบบรรจุ ได้แก่ นิเทศจากวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ตามลำดับ

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

กาญจน์ เรืองมนตรี. บรรณาสงเคราะห์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินทิพ. กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ทราบถึง และระบบบรรณาสงเคราะห์ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และข้าราชการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้
บริหารมหาวิทยาลัยจำนวน 85 คน อาจารย์จำนวน 240 คน และข้าราชการ 195 คน ที่สังกัด
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 7 วิทยาเขต ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของบรรณาสงเคราะห์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละแห่งตามความคิดเห็น
ของผู้บริหาร อาจารย์และข้าราชการ พบว่า มีอุปสรรคค่อนข้างมากและขาดความสามัคคี ขวัญ กำลังใจ
มีคิสมันต์ มีคิหางเห็น โดยส่วนรวมมีแนวโน้มอยู่ในเกณฑ์ทั้ง 7 วิทยาเขต
2. มีบรรณาสงเคราะห์แบบเปิด 1 แห่ง แบบรวมอำนาจ 1 แห่งและแบบปิด 5 แห่ง
3. ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในมิติทั้ง 8 โดยส่วนรวมมีแนวโน้มอยู่ในเกณฑ์
4. กลุ่มผู้บริหาร อาจารย์ และข้าราชการใน 6 วิทยาเขตนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
บรรณาสงเคราะห์ของวิทยาเขตที่ตนสังกัด แตกต่างกัน ส่วนอีก 1 วิทยาเขตนั้น ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิด
เห็นไม่แตกต่างกัน

การฝึกหัดครู, กรม. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษา
แนวทางเพื่อพัฒนาวิทยาลัยครู โครงการย่อย ที่ 7 ความต้องการและความคาดหวังของกลุ่ม
บุคคลต่าง ๆ ที่มีต่อวิทยาลัยครู. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา,
2525.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อทราบความต้องการ และความคาดหวังของกลุ่มบุคคลที่มี
ต่อวิทยาลัยครูทั้งเกี่ยวกับการกิจและหน้าที่ต่าง ๆ ตาม พ.ร.บ 2518 และด้านต่าง ๆ ที่นอกเหนือ
จาก พ.ร.บ 2518 โดยใช้เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มบุคคล
ต่าง ๆ และนำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ หาค่าร้อยละ และจัดอันดับ จากผลการวิจัยพบว่าในด้าน
การผลิตครู กลุ่มบุคคลส่วนมากต้องการให้วิทยาลัยครูผลิตครูสาขาวิชาชีพ และวิชาชีพพิเศษในระดับ
ปริญญาตรี ต้องการให้ปรับปรุงคุณภาพของนักศึกษาภาคปกติในด้านคุณธรรมวินัยของความเป็นครูและ
บุคลิกภาพของครู ส่วนคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เห็นต้องการให้ปรับปรุง
ทางด้านวิชาการ และวิชาชีพ และคาดหวังให้วิทยาลัยครูผลิตครูที่มีคุณภาพ กลุ่มบุคคลส่วนใหญ่ต้องการ
ให้วิทยาลัยครูจัดอบรมทางด้านการสอน ส่วนความคาดหวังต่อบทบาทของการวิจัยของวิทยาลัยครูนั้น มี
ความคาดหวังให้เป็นศูนย์ดำเนินการผลิตงานวิจัย ในด้านบริการชุมชน บริการวิชาชีพ และการพัฒนา
ชุมชน ตลอดจนให้เป็นศูนย์บริการชุมชน ส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

คงเดช บุตรศรี. ระดับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

ปริญญาโทฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามบทบาทศูนย์ 3 ศูนย์ โดยศึกษาจากความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานที่มีขนาดต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ศึกษาธิการอำเภอจำนวน 195 คน และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอจำนวน 195 คน รวมทั้งหมด 390 คน โดยสุ่มมาจาก 17 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นว่าสำนักงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายศูนย์ พบว่า ศูนย์บริการและประสานงานอยู่ในระดับมาก
2. ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นว่าสำนักงานศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติหน้าที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
3. ศึกษาธิการอำเภอและผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ศูนย์บริการและประสานงานปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมาก

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อการพัฒนาการศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2525.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งประกอบด้วย 11 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ มุ่งศึกษานโยบายการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาโดยเฉพาะการขยายการศึกษาภาคบังคับ มุ่งศึกษาความแตกต่างของคุณภาพทางการศึกษา และความมั่นคงของภาคการศึกษา มุ่งศึกษานโยบายการประสานงาน การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ หาดูว่านโยบายการจัดการศึกษา ได้ข้อมูลทางการศึกษาที่เป็นระบบ สมบูรณ์ได้ข้อมูลประเมินผลการจัดการศึกษาครั้งต่อไป เป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารการศึกษา เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

จังหวัดกาฬสินธุ์ตั้งอยู่ทางภาคอีสาน ห่างจากกรุงเทพฯประมาณ 550 กิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอที่มีประชากรวัยเรียนสูงสุดคืออำเภอเขาวง และต่ำสุดอำเภอฆางตลาด

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อการพัฒนาการศึกษา จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2525.

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหานโยบายการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านบุคลากร สื่อการสอน วัสดุการศึกษา ประชากรวัยเรียนและงบประมาณการจัด

การศึกษา โดยคำนึงถึงการกระจายให้บริการทางการศึกษา ความเสมอภาค ตลอดจนการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลและปรับปรุงข้อมูลด้านการศึกษา เพื่อประโยชน์สำหรับผู้บริหารต่อไป

ผลการศึกษาวิจัยข้อมูล จังหวัดขอนแก่นตั้งอยู่ส่วนกลางของภาคอีสาน มีพื้นที่เป็นอันดับ 4 ของภาคอีสาน ภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบสูง การปกครองแบ่งเป็น 15 อำเภอ กับ 4 กิ่งอำเภอ การบริหารท้องถิ่นมี 3 รูปแบบ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาษาหนังสือราชการ นั้นถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ จังหวัดขอนแก่นมีโรงเรียนประถมศึกษา 1,055 โรงเรียน ลักษณะของอาคารสร้างมีมานาน จึงแตกต่างกัน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา
จังหวัดชัยภูมิ. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
2525.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดชัยภูมิ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียน การจัดสรร การใช้ทรัพยากรการศึกษา คุณภาพการศึกษาของจังหวัดชัยภูมิ ตลอดจนสภาพการศึกษา เพื่อวางแผนพัฒนาเกิดความเสมอภาคด้านปริมาณ และคุณภาพ โดยเน้นใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เครื่องมือ 1) แบบสำรวจสภาพโรงเรียน 2) แบบสำรวจเกี่ยวกับนักเรียน 3) แบบสำรวจประชากร 4) แบบทดสอบภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ป.4,60 ข้อ 5) แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ

ผลการวิเคราะห์ สภาพทั่วไปของจังหวัดชัยภูมิเป็นที่ราบสูง เต็มไปด้วยป่าและภูเขาว่าครึ่งมีอำเภอ 11 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ สภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตรกรรม และใช้ภาษาไทยประจำถิ่น อาคารสถานที่และอุปกรณ์การเรียนส่วนใหญ่อุบัติสภาพชำรุดทรุดโทรม 1 คน รับผิดชอบนักเรียน 26 คน การจัดกลุ่มอำเภอแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ คี ปานกลาง และต้องปรับปรุง การศึกษาเชตบริการของโรงเรียนครอบคลุมในเขตที่ประชากรหนาแน่น

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
2525.

จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งอาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ คืออาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ทำนา ในด้านที่ตั้งของโรงเรียนส่วนใหญ่ที่ตั้งเหมาะสมมีพื้นที่เกี่ยวกับน้ำท่วม สะดวกแก่การเดินทางไปโรงเรียน นอกจากนี้สภาพเกี่ยวกับโรงเรียนส่วนมากจะมีขนาด 8 ห้องเรียน สภาพเกี่ยวกับครูในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดนครราชสีมา ร้อยละ 87.60 มีวุฒิทางครู ร้อยละ 60.92 มีวุฒิปริญญาตรีชั้นโท 3.75 เท่านั้น

สภาพเกี่ยวกับนักเรียน การเดินทางของนักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาเดินทางโรงเรียนไม่เกิน 30 นาที อัตราการเลื่อนชั้นของนักเรียนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 90 ชั้นที่อัตราการเลื่อนชั้นต่ำที่สุด คือ ป.1 อัตราสละหัดของนักเรียน 5 ปี ย้อนหลัง 2518 - 2523 โดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 88 อัตราการมา

เรียนโดยเฉลี่ยร้อยละ 93.75

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัด
บุรีรัมย์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2525.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษานโยบายการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา และนำผลการศึกษา
ไปใช้วางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาของจังหวัด โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างประหยัด
มีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น สร้างความเสมอภาคทางการศึกษาด้วย

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสำรวจสภาพโรงเรียน สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม สํารวจ
นักเรียนโดยทดสอบความสามารถพื้นฐาน ที่ตั้งโรงเรียนและชุมชน

ผลการวิเคราะห์ สภาพทั่วไปของจังหวัดบุรีรัมย์ มี 11 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ ภูมิประเทศเป็น
ที่ราบสูง ประชาชนมีอาชีพเกษตรกรรม กสิกรรม ใช้ภาษาถิ่นและภาษาเขมร ส่วน ใหญ่ ส่วนสภาพ
โรงเรียนมีโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด 807 โรง เฉลี่ยแล้วเป็นโรงเรียนขนาดกลาง การ
วิเคราะห์จำนวนประชากร เฉลี่ยแล้วจำนวนประชากรอายุครบเกณฑ์เข้าเรียน ป.1 ของทุกอำเภอมีแนว
โน้มลดลง อัตราการเกิดก็ลดลงเรื่อย ๆ

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัด
มหาสารคาม. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
2523..

การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีระบบ เริ่มต้นเมื่อปี 2503 ในการวางแผนครั้งนี้
ระบบการศึกษา ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องมีการวางแผนอย่างมีระบบ และผลของการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมในครั้งนี้ทำให้ประเทศไทยต้องประกาศให้การศึกษาภาคบังคับ 7 ปีขึ้น ผลจากการวิจัยการ
ศึกษาของจังหวัดมหาสารคามพบว่า มีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 588 โรง สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด 579 โรง มัธยมศึกษา 29 โรงและอุดมศึกษา 8 โรง สภาพอาคารเรียนส่วนใหญ่มีสภาพที่
ไม่ต้องการปรับปรุง ด้านครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีวุฒิตะดับอนุปริญญา ดังนั้นเกี่ยวกับการศึกษาพบว่า ประชากรใน
วัยเรียนน่าจะเข้าเรียนมากถึง 1 ใน 5 ของประชากรในวัยเรียนโดยพบที่อำเภอเข็มน้อยมีประชากรใน
วัยเรียนน่าจะเข้าเรียนมากที่สุด และกิ่งอำเภอกุดข้าวปุ้นน้อยที่สุด อัตราการเลื่อนขึ้นระดับประถมศึกษาปีที่
5 อยู่ในเกณฑ์สูง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัด
ยโสธร. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2525.

จากการศึกษาวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาของจังหวัดยโสธร ยังไม่สามารถจะจัดการศึกษาให้
ครบทุกหมู่บ้าน แต่โอกาสของประชากรในวัยเรียน สามารถที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนที่รัฐบาลจัดให้
อย่างทั่วถึง (เขตบริการไม่เกิน 2 กิโลเมตร) การประเมินการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังไม่

สามารถเปิดได้ทุกระดับ เนื่องจากโรงเรียนยังมีขนาดเล็กอยู่ และจำนวนประชากรในวัยเรียนมีน้อย และมีแนวโน้มจะลดลงช่วงประมาณ พ.ศ. 2524 - 2528 ปัญหาที่ทำให้การจัดการศึกษาของจังหวัดยโสธร อยู่ในระดับต่ำเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของประชากรและรายได้ที่ต่ำอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก ในโรงเรียนขนาดเล็กจะมีคุณภาพการศึกษาค่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากสภาพการกระจายของบุคลากรและการจัดสรรงบประมาณรายหัวให้แก่เด็กนักเรียนยังไม่เท่าเทียมกัน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัด ร้อยเอ็ด. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2525.

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา ในระดับประถมศึกษาของจังหวัดร้อยเอ็ด ได้ผลสรุปดังนี้คือ

1. สรุปผลการวิเคราะห์ พบว่าอำเภอเมืองตั้งอยู่เป็นศูนย์กลางของจังหวัด มีประชากรหนาแน่นที่สุด ในด้านเศรษฐกิจพบว่า อำเภอเมืองมีอาชีพเกษตรกรรมอยู่ในเกณฑ์สูง นอกจากนี้ยังทำการค้าขาย ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ และประกอบอาชีพอื่น ๆ

2. สภาพเกี่ยวกับโรงเรียน พบว่า จังหวัดร้อยเอ็ดมีโรงเรียน 783 โรง ส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพอาคารเรียนที่ต้องปรับปรุงอยู่มาก ตลอดจนด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนก็ยังมีขาดแคลนอยู่ จะได้รับโอกาสโรงเรียนที่อยู่ในย่านของความเจริญเท่านั้น

3. สภาพของเด็กนักเรียน มีอัตราการเลื่อนชั้น ถ้าพิจารณาย้อนหลังจะพบว่าอัตราการเลื่อนชั้นของเด็กนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัด เลย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2525.

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาในจังหวัด เพื่อให้มีระบบข้อมูลทางการศึกษา เป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาการศึกษา จัดโอกาสการเข้ารับการศึกษาของเด็กในวัยเรียน ให้มีข้อมูลพิจารณาจัดตั้ง ยุบ รวมและขยายการศึกษา ให้ได้ข้อมูลพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจ 3 ชุด แบบทดสอบความรู้พื้นฐานภาษาไทยและคณิตศาสตร์ แผนที่อำเภอต่าง ๆ และแผนที่จังหวัดเลย

สรุปผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาจังหวัดเลย สามารถจัดได้อย่างทั่วถึงครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ทั้งส่วนใหญ่อยู่นานตามลหะสมณมีปัญหาลังแวคล้อมรบวน การเดินทางไม่สะดวก ในด้าน การปกครองแบ่ง เป็น 9 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ และ 1 เทศบาล

สภาพอาคารเรียนมีอาคารเรียนทั้งสิ้น 990 หลัง อาคารนี้ต้องปรับปรุงมีถึง 513 หลัง เกี่ยวกับครูพบว่ามีครูทั้งสิ้น 4,002 คน (ประถมศึกษา) สภาพเกี่ยวกับนักเรียน นักเรียนต้องเดินทางมาโรงเรียนใช้เวลาในการเดินทางมากกว่า 40 นาที ขึ้นที่การเลื่อนชั้นต่ำที่สุดคือ ป.1-2 ร้อยละ 88.70 สูงสุดคือ ป.4-5 ร้อยละ 98.91 ความรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาจังหวัดเลยอยู่ในเกณฑ์อ่อน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัด
ศรีสะเกษ. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2525.

เพื่อศึกษาสภาพของการจัดการศึกษา โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมทั่วไป ของโรงเรียน
พบว่า ในด้านของวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ทางการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ตกต่ำ งบประมาณ
โรงเรียนที่อาคารเก่าที่สร้างมานาน รวมถึงโรงเรียนที่เปิดใหม่และมีอาคารชั่วคราว ซึ่งมีความจำเป็น
จะต้องสร้างอาคารใหม่ให้ ส่วนในด้านสวัสดิการเกี่ยวกับบ้านพักครู คู่มือประกอบการเรียนการสอน
หนังสือพิมพ์ วารสารต่าง ๆ มี แต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ คำอวดครหาของครูพบว่า มีครูเพียงพอ
จำนวนนักเรียน แต่การกระจายอัตราบุคลากรยังไม่เป็นธรรม

ในด้านบริการจะเห็นว่าโรงเรียนในเขตควบคุมได้ให้บริการแก่ประชาชน ยังไม่ค่อยทั่วถึง
เนื่องจากมีประชาชนจำนวนหนึ่งอพยพมาจากที่อื่นแล้วอยู่กระจ่ายตามสถานที่ทำกินนั้น

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัด
สกลนคร. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2525.

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียน
เด็กก่อนวัยเรียน ระดับประถมศึกษาและระดับอื่น ๆ.

เพื่อให้มีระบบข้อมูลทางการศึกษาเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาการศึกษาตลอดจนใช้
ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และการพิจารณาการลงทุนทางการศึกษาให้เป็นไปตามความ
ต้องการของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จังหวัดสกลนครตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ห่างจากกรุง
เทพาประมาณ 640-750 กิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็น 12 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ ทรัพยากรสำคัญ
น้ำ และผลผลิตทางการเกษตร พื้นที่บริเวณโรงเรียน รวมทั้งสิ้น 16,333.57 ไร่ อาคารเรียนสมควร
ปรับปรุงมากถึง 214 หลัง พื้นที่ห้องเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา ขาดแคลนบริการ
อาหารกลางวัน สนามเด็กเล่น ส่วนสวัสดิการของครูอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อัตราการมาเรียนของนักเรียน
เรียนพบว่าต่ำสุดคือ อำเภอภูพาน และเดือนสิงหาคม เด็กจะมาเรียนน้อย เพราะเป็นช่วงฤดูฝน นักเรียน
เรียนส่วนใหญ่เดินทางมาเรียนใช้ระยะเวลาประมาณ 11-20 นาที

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัด
สุรินทร์. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2526.

เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มีปัญหาด้านคุณภาพ เช่น ปัญหาอัตราครูไม่สมดุล
อาคารเรียนไม่เพียงพอต่อความต้องการ การขยายการศึกษาภาคบังคับนับแต่ถึง เด็กตกเกณฑ์ ปัญหา
โรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาผู้บริหารและเศรษฐกิจของชุมชน ทำให้การลงทุนทางการศึกษามีประสิทธิภาพ
และ ไม่เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า จังหวัดสุรินทร์ โดยสภาพแล้วจัด
อยู่ในระดับปานกลางถึงปัญหา และประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งใช้ภาษาเขมร และภาษาส่วย โรงเรียน
ส่วนมากไม่มีโอกาสขยายพื้นที่การศึกษา เช่น อำเภอสังขะ

ดัชนีสิ่งแวดล้อมในการจัดการศึกษา โดยทั่วไปของจังหวัดสุรินทร์ยังอยู่ในพื้นที่ต้อง
แก้ไขปรับปรุง เรียงตามลำดับคือ อำเภอสาธิต อำเภอสมเด็จ อำเภอโนนสูง อำเภอเมือง
อำเภอสังขะ อำเภอรัตนบุรี อำเภอปราสาท และกิ่งอำเภอละหาน นอกนั้นก็ต้องปรับปรุงเช่นกัน แต่น้อย
กว่าอำเภอที่กล่าวมา

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัด
หนองคาย ปีการศึกษา 2524-2528. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ, 2525.

จากการศึกษาข้อมูลในเรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจและสังคม สภาพโรงเรียนสภาพ
ครู สภาพนักเรียน และงบประมาณ ดัชนีสิ่งแวดล้อมและคุณภาพ การจัดกลุ่มโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา การแบ่งเขตบริการของโรงเรียน การศึกษาแนวโน้มของประชากรและการศึกษา
การจัดชั้นเรียนเต็มรูป พบว่าสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ประชากรมี
อาชีพทางด้านเกษตรมากที่สุด ส่วนสภาพโรงเรียนมีพื้นที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กรมสามัญศึกษาไว้
ประการ ในด้านของครูพบว่ายังขาดแคลนอยู่มากในเขตชนบท นอกจากนี้ยังขาดอุปกรณ์ในการเรียน
การสอน

ด้านคุณภาพค่าเฉลี่ยรวมทั้งจังหวัด เท่ากับ 2.48 อำเภอที่มีดัชนีคุณภาพเหมาะสมที่สุดได้แก่
อำเภอท่าบ่อ รองลงมาคือ อำเภอโนนสูง ส่วนในด้านเขตบริการโรงเรียน โรงเรียนในจังหวัด
หนองคายจากการศึกษาได้ทั่วถึงครบทุกบ้าน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัด
อุดรธานี. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2525.

การศึกษาของจังหวัดอุดรธานีสามารถจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาได้อย่างทั่วถึง ครอบ
คลุมได้ทุกหมู่บ้าน ที่ตั้งของโรงเรียนส่วนใหญ่เหมาะสม เพราะตั้งอยู่ในหมู่บ้านหรือใกล้เคียงกับหมู่บ้าน
สะดวกต่อการมาเรียนของนักเรียน สภาพเกี่ยวกับโรงเรียนมีอาคารทั้งหมด 2163 หลัง งบประมาณร้อยละ
85.11 อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรง ต้องปรับปรุงเล็กน้อยมีเพียงร้อยละ 24.68 ทรุดโทรมต้องปรับปรุง
มากมีร้อยละ 17.19

สภาพเกี่ยวกับครูพบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดอุดรธานี มีวุฒิทางครู ร้อยละ
88.78 มีคุณูปการร้อยละ 56.22 มีคุณวิเศษหรือคุณวิเศษอื่นไปเพียงร้อยละ 2.24 อายุของครูร้อยละ
62.94 อยู่ในกลุ่มอายุ 18 - 32 ปี

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัด
อุบลราชธานี. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.

โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา เป็นโครงการร่วมระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กับจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะพัฒนาท้องถิ่นทางด้านการศึกษา เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งปัญหาทางด้านการศึกษาของจังหวัดอุบลราชธานี มีมากมายแทบกล่าวได้ว่ามีปัญหาเกือบทุกด้าน จากข้อมูลที่ได้รับมาได้พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. ความสามารถพื้นฐานของนักเรียนต่ำ เนื่องจาก ครูมีความรับผิดชอบนักเรียนเป็นจำนวนมาก และครูผู้สอนไม่มีวุฒิทางครู การขาดแคลนสื่อในการเรียนการสอนที่ทันสมัย อัตราการมาเรียนต่ำ และต้องใช้เวลามากในการมาเรียน ตลอดจนนักเรียนใช้ภาษาอื่นในชีวิตประจำวัน
2. ปัญหาในการกระจายทรัพยากรทางการศึกษา พบว่า การกระจายบุคคลากรด้านบุคคลในเขตพื้นที่น้อย กระจายทรัพยากรด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ
3. ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา เช่น อาคารเรียน สาธารณูปโภค เป็นต้น

จางค์ ภูมิพันธ์. ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์การศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

จุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อ ศึกษาสภาพทั่วไปในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์การศึกษาของผู้
บริหาร ครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือผู้บริหารและครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2533 ใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพทั่วไปของไมโครคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนมัศึกษามีขนาด 16 บิต และมีหน่วยความจำหลัก 640 เคไบต์
2. สภาพการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์การศึกษา ในงานด้านบริหาร พบว่า นำมาใช้ในงานประชาสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคืองานการเงิน
3. ปัญหาการใช้ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง
4. ปัญหาการใช้ของผู้บริหารและครู ด้านสภาพการใช้ทั่วไประดับปัญหาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จุฬพล วิเชียรศิลป์. การศึกษารูปแบบการกระจายดัชนีคุณภาพการศึกษา และดัชนีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ
การศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. บรรณานุกรม : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ, 2527.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการศึกษาการกระจายของค่าดัชนีคุณภาพการศึกษา
และดัชนีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษามีรูปแบบการกระจายอย่างไร และเพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการ
กระจาย ของดัชนีคุณภาพการศึกษา และดัชนีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การ

พิจารณาจำนวนอำเภอในแต่ละเขต เป็นรายเรื่อง หรือที่ละชั้นนี้ตามลำดับ การพิจารณาเป็นกลุ่มชั้นนี้
รายอำเภอ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม จะเห็นว่า จังหวัดที่คุณภาพการศึกษาต่ำ ที่จะต้องรีบเร่งปรับปรุงก่อนคือ
ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ พังงาย และนครพนมตามลำดับ นอกจากนี้การวางแผน และดำเนินการปรับปรุง
คุณภาพการศึกษาสาขาวุฒิจำกัดต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีผลต่อการศึกษา กล่าวคือ
ทางตรงได้แก่ การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยต่อการเรียนการสอน และในทาง
อ้อมได้แก่ การปรับปรุงสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของท้องถิ่น แต่ละแห่งให้สอดคล้องเหมาะสม
กับระบบการจัดการศึกษา เป็นต้น

เจริญ การญ และคนอื่น ๆ. การวิเคราะห์ภารกิจของบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/
กิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. งานวิจัย. อุดรธานี : สำนัก-
งานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาวิเคราะห์ภารกิจของบุคลากรและงบประมาณในสำนัก-
งานการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอ สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี เครื่องมือที่
ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามและการสัมภาษณ์กลุ่มประชากร ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรในงานบริหาร
ทั่วไป ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ 1-5 เรื่อง/สัปดาห์ และงานนอกเหนือหน้าที่ 1-3 เรื่อง/เดือน โดย
ที่บุคลากรให้ความสำคัญต่องานสารบรรณมากที่สุดและบุคลากรให้ความสำคัญในงานเบิกจ่ายมากที่สุด

เกี่ยวกับปริมาณงานทั้งหมด ส่วนใหญ่เห็นว่าปริมาณงานเหมาะสมดีแล้ว ยกเว้นบุคลากรในงาน
นิเทศการศึกษา และบุคลากรใน สบอ./ก ต่างก็มีความพอใจต่อการปฏิบัติภารกิจงานปัจจุบันนี้ ส่วนค่านงบ
ประมาณที่จัดสรรให้ สบอ./ก นั้นพบว่าไม่เพียงพอกับความต้องการ นอกจากนี้ความคิดเห็นของบุคลากร
เกี่ยวกับการกิจ งบประมาณ และความพึงพอใจในงาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลงาน
ของบุคลากรทั้ง 4 งานนั้น ทุกคนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลางทุกรายการ

เจริญ โภคผล. สรรวจวิธีการและผลการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงโรงเรียนประชาบาลให้
เป็นโรงเรียนชุมชน เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. ม.ป.ท. : วิทยาลัย-
วิชาการศึกษา, 2508.

มีความมุ่งหมายเพื่อ ทราบว่าการดำเนินงานของโรงเรียนที่สำรวจถูกต้องตามหลักการและ
แนวดำเนินการของโรงเรียนชุมชนหรือไม่ การดำเนินการได้ผลอย่างไร หากไม่ได้ผลมีสาเหตุและ
อุปสรรคอะไรบ้าง เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงต่อไป กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูใหญ่ในโรงเรียน
ประชาบาลที่ปรับปรุงให้เป็นโรงเรียนชุมชน จำนวน 10 โรงเรียน ครู 81 คน เลือกมาโดยสุ่มตัวอย่าง
แบบสามัญ จากจำนวน 25 โรงเรียน และครูจำนวน 180 คน ทารรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่สร้าง
เอง

ผลการศึกษาพบว่า ครูโรงเรียนชุมชนเป็นชายมากกว่าหญิง สรรวมมากกว่าเป็นโรค ครู
โรงเรียนชุมชนส่วนมากไม่เข้าใจแจ่มแจ้ง เกี่ยวกับความหมายของโรงเรียน สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ที่เป็นกลุ่มตัว
อย่างส่วนมากมีอยู่ก่อนเริ่มดำเนินการปรับปรุง โรงเรียนดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การศึกษานับแล้ว
การดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน ส่วนใหญ่ยังไม่ได้จัดทำ ความสัมพันธ์ระหว่าง

โรงเรียนกับชุมชนด้านบริหารงานมีน้อย ครูโรงเรียนชุมชนส่วนมากมีทัศนคติต่อโครงการปรับปรุงโรงเรียนประจำบาลเป็นโรงเรียนชุมชน การจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมส่วนมากให้ความสำคัญด้านการศึกษ ครูส่วนมากมีลักษณะทางวิชาชีพเหมาะสมแก่โรงเรียนชุมชน

เจือจันทร์ เรืองศรี. การศึกษานโยบายและวิทยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลเอง ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานของบัณฑิตเกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลในด้านต่าง ๆ 3 ด้านคือ ด้านคุณสมบัติของการเป็นพยาบาลที่ดี ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และด้านการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. บัณฑิตพยาบาลแต่ละรุ่นมีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่าง ๆ มีสัดส่วนไม่แตกต่างกัน
2. บัณฑิตพยาบาล ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานของบัณฑิต ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลแตกต่างกัน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลกับคะแนนเฉลี่ย ความสามารถในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาล ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตไม่มีความสัมพันธ์.
4. ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ทางด้านหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะพยาบาล สอดคล้องกันในเรื่องเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพ การฝึกงาน การเน้นหน้าที่รับผิดชอบ และการปลูกฝังทัศนคติที่ดีแก่วิชาชีพ ส่วนทางด้านการทำงานของบัณฑิตนั้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประชุมวิชาการแก่บัณฑิต จะสอดคล้องกัน

สรุปแล้ว บัณฑิตพยาบาล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีคุณสมบัติของการเป็นพยาบาลที่ดี รองลงมาคือ ความเป็นผู้นำ ความคิดริเริ่ม สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลนั้น บัณฑิตพยาบาลมีระดับความสามารถมาก ด้านการดูแลผู้ป่วยและการป้องกันก็เช่นเดียวกัน รองลงมาคือการส่งเสริมสุขภาพ การบริหารงาน เป็นต้น

ฉวีลักษณ์ บุญะภาณุจน และคนอื่น ๆ. รายงานผลการวิจัยเพื่อจัดตั้งศูนย์วิชาการสู่ชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2522-2524. งานวิจัย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2524.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อออกแบบผลิตหนังสือ และสื่อทัศนวัสดุ อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นชนบท ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 โดยมีการทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่อง หลังจากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขชุดการสอนหนังสือและสื่อทัศนวัสดุที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว และจะเก็บรวบรวมไว้ เพื่อจัดตั้งศูนย์วิชาการสู่ชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งให้บริการแก่โรงเรียนต่าง ๆ ต่อไป

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชุดการสอนมีค่าสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้ใช้ชุดการสอน และครุมีความคิดเห็นว่า การใช้ชุดการสอนทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

2. เกี่ยวกับชุดการสอนจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นบางส่วน เช่น ด้านขนาด ภาษานับราคา เป็นต้น

เจลา ประเสริฐสังข์. พัฒนาการของสิ่งกีดขวางในการเปรียบเทียบและปัญหาการอนุรักษ์จำนวนของเคิร์ดวัยอายุ 3-7 ปี ในกรุงเทพมหานคร และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบพัฒนาการของสิ่งกีดขวางในการเปรียบเทียบ และพัฒนาการของสิ่งกีดขวางในการอนุรักษ์ จำนวนเด็กที่ระดับอายุ เพศ สภาพถิ่นที่อยู่ อาชีพของผู้ปกครองและระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กที่มีอายุมากมีพัฒนาการในด้าน การเปรียบเทียบสูงกว่าเด็กที่มีอายุน้อย
2. เด็กชายและหญิงมีพัฒนาการของสิ่งกีดขวางไม่แตกต่างกัน
3. เด็กที่มีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีพัฒนาการของสิ่งกีดขวางในการเปรียบเทียบไม่แตกต่างกัน
4. เด็กในกรุงเทพฯและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพัฒนาการของสิ่งกีดขวางในการเปรียบเทียบ

ไม่แตกต่างกัน

5. เด็กที่มีอายุมากมีพัฒนาการด้านอนุรักษ์จำนวนมากกว่าเด็กที่มีอายุน้อย
6. เด็กชายและหญิงมีพัฒนาการด้านอนุรักษ์จำนวนไม่ต่างกัน
7. เด็กที่มีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีพัฒนาการของสิ่งกีดขวางในการอนุรักษ์จำนวนไม่ต่างกัน
8. เด็กในกรุงเทพฯ มีพัฒนาการของสิ่งกีดขวางในการอนุรักษ์จำนวนสูงกว่าเด็กในภาคอีสาน
9. พัฒนาการของสิ่งกีดขวางในการเปรียบเทียบ และพัฒนาการของสิ่งกีดขวางในการอนุรักษ์ มี

ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

เฉลิม คิตชัย และคนอื่น ๆ. การศึกษาความสนใจและความต้องการของผู้อ่านวารสารทางวิชาการ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งศึกษาความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ และความคิดเห็นของผู้อ่านวารสารทางวิชาการทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำมาปรับปรุงวารสาร มข. ให้มีคุณภาพดีและเป็นประโยชน์มากที่สุด ซึ่งคณะผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 4 ประเภทคือสมาชิกวารสารทางวิชาการ มข. 90 คน ผู้อ่านวารสารทางวิชาการทั่วไป 420 คน บรรณาธิการวารสาร 35 คน บรรณาธิการห้องสมุด 70 คน และสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัยพบว่า ประชากร 4 ประเภทมีความสนใจและความต้องการคล้ายคลึงกัน กล่าวคือส่วนใหญ่ชอบอ่านบทความ รายงานผลการวิจัย บทความทางวิชาการเฉพาะด้าน และบทความทั่วไปทางวิชาการสำหรับบุคคลทั่วไป สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับวารสารทางวิชาการทั่วไป ผู้ตอบมีความเห็นว่าวารสารควรมีการออกทุกเดือน แต่ละฉบับไม่ควรหนาเกิน 80 หน้า และบทความในวารสารควร

เป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

สำหรับวิทยาสาร มข. ผู้ตอบมีความเห็นว่าบทความที่ตีพิมพ์มีมาตรฐานดีพอใช้ แต่ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับวาระการออกวารสารให้บ่อยขึ้นกว่าเดิม

ชัยรัตน์ บุญสุวรรณ. การพัฒนารูปแบบของสารนิเทศเพื่อการวางแผนอาชีพศึกษาของวิทยาลัย

อาชีพศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูล ระดับสถานศึกษาและนำสารนิเทศไปใช้ในการวางแผนอาชีพศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ เพื่อเสนอรูปแบบของระบบสารนิเทศเพื่อการวางแผนอาชีพศึกษาสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานของศูนย์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาใช้ข้อมูล/สารนิเทศของศูนย์ข้อมูล เพื่อการวางแผนเพียงร้อยละ 59.56 ของข้อมูลทั้ง 8 ประเภทในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีมากที่สุด ข้อมูลนักเรียน/นักศึกษาถูกนำมาใช้ในการวางแผนมากที่สุด นอกจากนี้ศูนย์ข้อมูลได้ประสบปัญหาการขาดเครื่องคอมพิวเตอร์ และเจ้าหน้าที่งานเทคนิค และมีการให้บริการข้อมูลสารนิเทศในระดับน้อย

2. ผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาการพัฒนารูปแบบของสารนิเทศ ให้ความเห็นชอบในเนื้อหาของสารนิเทศ และค่าสถิติที่นำมาเสนอมากที่สุด

3. การนำเสนอรูปแบบของระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนการศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ การจัดองค์การของงานศูนย์ข้อมูล การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการให้สารสนเทศของสถานศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการใช้รูปแบบสารสนเทศ การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนอาชีพศึกษา และการนำรูปแบบสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนอาชีพศึกษา การติดตามประเมินผล เป็นต้น

ชาญติค พงศ์วิชานนท์. การศึกษาแหล่งวิชาการชุมชนสำหรับการสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา
คอนัน ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลจากแหล่งวิชาการชุมชนในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แหล่งวิชาการชุมชนที่ทำให้การรวบรวมครั้งนี้ประกอบด้วย หน่วยงานที่เป็นสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เฉพาะที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีแหล่งวิชาการชุมชนในจังหวัดขอนแก่นรวมทั้งสิ้น 28 แห่ง ประกอบด้วยหน่วยราชการ 24 แห่ง สถานประกอบการเอกชน 4 แห่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หน่วยราชการ คือ การประปาขอนแก่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขต 2

เชื่อนอบลรัตน์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะ
วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ทำการปริญญ์โทรเลขขอนแก่น ศูนย์มาลาเรียเขต 3
ศูนย์อนามัยเขต 4 และองค์การราชการในจังหวัดขอนแก่น

สถานประกอบการเอกชนได้แก่ บริษัทไทยน้ำทิพย์ จำกัด บริษัทน้ำตาลขอนแก่น จำกัด
บริษัทหินศิ หลัฟ แอนด์ เพเพอร์ จำกัด โรงงานน้ำตาลศรีชัยปลาทิพย์ ซึ่งแหล่งวิชาการชุมชนทั้งหมดที่
กล่าว สามารถนำมาใช้ในการสอนได้เป็นอย่างดี

ชานนท์ นนทนต์. ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยขอนแก่น รุ่นปีการศึกษา 2529-2525.
งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ในระดับปริญญาตรี
จำแนกตามคณะวิชาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการศึกษา วางแผนกำลังคน และการจัดสรรงบประมาณ
โดยการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ด้าน คืออัตราส่วนร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษา
ประสิทธิภาพของการผลิตบัณฑิตเรียนสำเร็จ สำหรับกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่รุ่นปีการศึกษา 2529-2525 ใน 12 คณะ

ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเฉลี่ยประมาณ
88.16 คณะที่มีประสิทธิภาพสูงสุดคือ คณะสาธารณสุขศาสตร์ สำหรับอัตราการสำเร็จการศึกษาและการออก
กลางค้นพบว่านักศึกษาออกกลางค้นเฉลี่ย ประมาณร้อยละ 10.15 สำเร็จการศึกษาร้อยละ 89.85
แบ่งเป็นสำเร็จการศึกษาก่อนกำหนดเฉลี่ยร้อยละ 0.16 ตามกำหนด 71.30 และหลังกำหนด 18.39
คณะที่มีการออกกลางค้นสูงได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ เฉลี่ยร้อยละ 21.56 ส่วนจำนวนปีเฉลี่ยที่ใช้ในการ
ผลิตบัณฑิตแต่ละรุ่นนั้น พบว่า ทุกกลุ่มหลักสูตรใช้เวลาโดยเฉลี่ยใกล้เคียงกับระยะเวลาปกติที่หลักสูตร
กำหนด มีเพียง 3 คณะในกลุ่มหลักสูตร 4 ปี ที่ใช้เวลาเกินปกติ คือคณะเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์
และวิทยาศาสตร์

ชื่นอารมย์ จันทรินทร์รัตน์. การศึกษาค้นคว้าสารภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ 1) พฤติกรรมการศึกษาค้นคว้าและลักษณะการ
ศึกษาค้นคว้าระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ 2) วิธีการศึกษาค้นคว้าและชนิดของข่าวสารภายในโรงเรียน
เรียน 3) ปัญหาและอุปสรรคของการศึกษาค้นคว้าสารภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา แล้วได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้วยคอมพิวเตอร์ชนิดโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการศึกษาค้นคว้า ถ้าพิจารณาในภาพรวมทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ได้มีพฤติกรรม
การศึกษาค้นคว้าเพื่อความสัมพันธและเพื่อการปฏิบัติงานอยู่บ่อย ๆ ถ้าจำแนกเป็นรายตำแหน่งพบว่า ผู้บริหารมี
พฤติกรรมการศึกษาค้นคว้าเพื่อความสัมพันธมากกว่าเพื่อปฏิบัติงาน

2. ลักษณะของการศึกษาค้นคว้า ด้านการเตรียมข่าวสาร การรับ-ส่งข่าวสารมีการปฏิบัติอยู่

ระดับมาก ยกเว้นการที่ผู้บริหารเป็นต้นข่าวโดยตรงมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด การส่งข้อมูลย้อนกลับมี การปฏิบัติในระดับมาก ในเรื่องการการอภิปรายในที่ประชุม การสนทนาเป็นคู่และการรายงานด้วย วาจา นอกจากนี้การปฏิบัติในระดับน้อย

3. ชนิดของข่าวสาร ได้แก่ข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ข่าวเกี่ยวกับผลประโยชน์และข่าว อื่น ๆ ซึ่งผู้บริหารเห็นว่า ได้เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและข่าวเกี่ยวกับผลประโยชน์ในระดับ มากที่สุด ส่วนข่าวอื่น ๆ เผยแพร่ในระดับมาก

4. ปัญหาและอุปสรรคของการศึกษาค้นคว้าสารานุกรม เรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเลย มีปัญหาในระดับน้อยทุก ๆ ด้าน ยกเว้น การไม่มีแผนผังที่แสดงระบบการคิด ค้นคว้าที่ชัดเจน ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก

เชาวลิต ดวงหัตตรา. มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับการสนองความต้องการของบุคคลต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ม.ป.ป.

จากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างของบุคลากรในสาขาค่าง ๆ ทั้งในส่วนรัฐบาลและภาคเอกชนใน 16 จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏว่าผลทางด้านการศึกษาที่เห็นมีความต้องการให้เพิ่ม ปริมาณให้มากขึ้นในทุกคณะ ยกเว้นคณะศึกษาศาสตร์ต้องการลดปริมาณลง ทั้งนี้เพราะมีสถาบันอื่น ๆ ผลิต อยู่แล้ว และผู้สำเร็จก็มีสมรรถภาพการท่งงานมาก ส่วนที่เกี่ยวกับการวิจัย การบริหาร การบริหารทาง วิชาการแก่สังคม และการหาทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาตินั้น ต่างก็เห็นพร้อมต้องการว่าควรจะจัดให้มี มากขึ้นในทุก ๆ ด้าน ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า บทบาทของมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้สนองความ ต้องการของบุคคลต่าง ๆ พอสมควร และการเรียกร้องให้ขยายบริการในทุก ๆ ด้าน ให้มากขึ้น จึงเป็น นิมิศหมายอันดีและสอดคล้องกับผังแม่บทของมหาวิทยาลัย ที่วางแนวทางวิชาการและทางกายภาพไว้รองรับ ความต้องการดังกล่าวในทุกด้านแล้ว

ไชยชรรค์ เพ็ญศรี. บรรณารักษศาสตร์ขององค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการ การศึกษา 10 ปีการศึกษา 2528. ปรินต์ฉบับพิมพ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษามิติและบรรณารักษศาสตร์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือครูที่ปฏิบัติราชการอยู่ในปีการศึกษา 2528 จำนวน 96 โรงเรียน 702 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับ บรรณารักษศาสตร์ของโรงเรียนแบบที่ 4 ของสถาบันและครอห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. มิติบรรณารักษศาสตร์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา 8 มิติ พิจารณาโดยภาพรวม และ บรรณารักษศาสตร์ของโรงเรียนปรากฏว่า ด้านพฤติกรรมของคณะครู พบว่าพฤติกรรมคณะครูในมิติขาดความ สามัคคีอยู่ในระดับต่ำ อุปสรรคและข้อขัดข้อง และมีทัศนคติอยู่ในระดับสูง ด้านผู้บริหารพบว่า พฤติกรรม 5 มิติอยู่ในระดับสูง

2. แบบบรรณารักษศาสตร์ขององค์การโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวม พิจารณาคตามขนาดของโรงเรียน

เรียนพบว่า มีบรรยากาศแบบอิสระ คณะครูอิสระในการทำงาน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น คัดสรรงานบางอย่าง ครูมีขวัญกำลังใจ การปฏิบัติงานดี

ฐานันดร ศรีสุธรรม. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบระดับมัธยมศึกษาการปฏิบัติงานในลักษณะ ศูนย์ 3 ศูนย์ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน และศูนย์ติดตามและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า

1. ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีปัญหามากในการปฏิบัติงานเป็นศูนย์ ส่วนหัวหน้าฝ่ายมีความคิดเห็นวาทัง 3 ศูนย์และในศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผนและศูนย์บริการและประสานงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนศูนย์ติดตามผลและประเมินผลมีปัญหามาก

2. ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางไปหามาก ยกเว้นเพียงข้อเดียวของศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน คืองบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานแผนแม่เพียงพอ

3. ปัญหาการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายศูนย์ก็พบว่า ระดับปัญหาการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่ละศูนย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ทวี บุตรราช. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างรากฐานความมั่นคงของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2524.

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน จัดการศึกษาเพื่อวางรากฐานความมั่นคงของชาติ ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ด้านความมั่นคงทางสังคมจิตวิทยา ไม่แตกต่างกัน ด้านความมั่นคงทางการเมืองมีความแตกต่างกันเป็น 4 กลุ่ม คือกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบลที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชายแดน จัดการศึกษาด้านนี้ได้สูง กลุ่มโรงเรียนที่อยู่ประจำอำเภอ ในจังหวัดชายแดน จัดการศึกษาด้านนี้ได้เป็นอันดับสอง กลุ่มโรงเรียนประจำอำเภอ ตำบลและประจำจังหวัด ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่ไม่ใช่จังหวัดชายแดน จัดการศึกษาด้านนี้ได้เป็นอันดับที่สาม และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัดที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชายแดนจัดการศึกษาด้านนี้ได้เป็นอันดับที่สี่

เหนือ ทองแก้ว. การศึกษามูลค่าโครงการเตรียมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : ทุนอุดหนุนจากสถาบันพัฒนา ผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษามูลค่าการฝึกอบรมตามโครงการเตรียมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา โดยมุ่งศึกษาว่าผู้ผ่านการฝึกอบรม สามารถนำความรู้ทักษะ เจตคติไปใช้ในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงไร ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานภาพของผู้ผ่านการฝึกอบรม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี อายุระหว่าง 26-30 มีอายุราชการระหว่าง 6-10 ปี
2. วิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มากที่สุดคือ การตัดสินใจสั่งการ รองลงมาคือ กฎหมายระเบียบข้อบังคับ คำสั่งที่เกี่ยวกับการศึกษา และการบริหารงานธุรการ
3. เกิดการเปลี่ยนแปลงงานในหน้าที่บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในด้าน การบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุมากที่สุด
4. ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาการบริหารบุคคล ขาดแคลนครู ครูขาดประสิทธิภาพ ขาดแคลนอาคารเรียน ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ
5. ผู้ผ่านการฝึกอบรมต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมในเรื่องการบริหารงาน ธุรการ การเงิน และพัสดุ การบริหารบุคลากรในสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการ

นิตยา เบื้องนุช ฉวีวรรณ หลสละ และ รจนา ยศธสาร. ความคาดหวังต่อโรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นของผู้ปกครองและผู้สอบเข้าเรียนในปีการศึกษา 2527. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักเรียนที่มาสอบเข้าเรียนชั้น ม.1 และม.4 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ส่งลูกเข้าเรียนในระดับอนุบาล ในโรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคาดหวังต่อข้อต่าง ๆ ที่ถามอยู่ในระดับมาก 23 ข้อ ปานกลาง 15 ข้อ และความคาดหวังน้อย 2 ข้อ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคาดหวังต่อข้อต่าง ๆ ที่ถามอยู่ในระดับมาก 20 ข้อ ปานกลาง 18 ข้อ และน้อย 2 ข้อ จากคำถาม 40 ข้อ

สำหรับผู้ปกครองที่ส่งลูกเข้าเรียนระดับอนุบาลศึกษา มีความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ ที่ถามอยู่ในระดับมาก 21 ข้อ ระดับปานกลาง 16 ข้อ ส่วนผู้ปกครองที่นำได้ส่งลูกเข้าเรียนในโรงเรียนสาธิตให้คำตอบในระดับความคาดหวังมาก 5 ข้อ และปานกลาง 32 ข้อ เมื่อจัดหมวดหมู่คำถามเป็น 8 ด้านพบว่าผู้มาสอบเข้าเรียนมีความคาดหวังต่อโรงเรียนในระดับมาก

บุรุษ น้แก้ว. การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 11.

ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

การศึกษานี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่ปฏิบัติงาน

น 5 ด้าน คือ บริหารงานบุคคล งานด้านวิชาการ งานด้านธุรการ งานด้านการเงินการบัญชี และการบริการด้านอื่น ๆ เปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ต่อผลการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอทั้ง 5 ด้าน และเปรียบเทียบผลการปฏิบัติของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสิทธิภาพต่างกัน ผลการศึกษาธิการพบว่า

1. ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานได้ผลอยู่ในระดับสูง 3 ด้าน คือ การบริหารงานด้านการเงิน การบัญชี การบริหารงานธุรการ การบริหารงานด้านอื่น ๆ
2. ศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนคติต่อผลการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 5 ด้าน
3. ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสิทธิภาพแตกต่างกัน มีผลปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

บุญเหลือ คำสีเขียว. การศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท (มศ.1) รุ่นที่ 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2526 ตามพระตะกอนของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการโรงเรียน. ปรินทิพย์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2528.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง แบ่งความสัมพันธ์เป็น 7 ด้าน กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารโรงเรียน 42 คน ครู 200 คน กรรมการโรงเรียน 108 คน สุ่มโดยสุ่มอย่างง่าย และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 576 คน สุ่มโดยการแบ่งชั้น แล้วใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน เห็นว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงระหว่างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชนปฏิบัติงานในระดับปานกลาง และบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงด้านความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชนแต่ละด้านต่างกัน ไม่มีนัยสำคัญระดับ .05
3. ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
4. ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทคาดหวังและปฏิบัติจริงแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .01

บุษกร มีศิริ. ระับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด เขตกการศึกษา 11. ปรินทิพย์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบระดับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด เขตกการศึกษา 11 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด จำนวน 57 คน และผู้บริหารที่ไม่ได้เป็นคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด จำนวน 96 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัดอยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นข้อออกกระเปาะคำสั่ง และแนวปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด อยู่ในระดับปานกลาง

2. ความคิดเห็นในงานทั้ง 2 ด้าน คือช่วยเหลือจังหวัดและปฏิบัติงานตามมติคณะอนุกรรมการ การศึกษาศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ของคณะกรรมการสามัญศึกษา และผู้บริหารที่นำได้เป็นคณะกรรมการสามัญศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ 2 กลุ่ม ที่ต่อการปฏิบัติงานย่อย 5 งาน ในด้าน ช่วยเหลือจังหวัดตามนโยบายของกรมสามัญศึกษาภาค พบว่า คน 2 กลุ่ม ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01 ในงานบุคคล งานงบประมาณ งานบริการวิชาการ ส่วนงานโครงการและแผนงานนั้น คน 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ประพัฒน์ - สุกสอน. การศึกษาคู่ลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอตามทัศนะของ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 9. ปรินทิพนันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาทัศนะของข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานการ ประถมศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถม ศึกษาอำเภอมี 3 ด้าน กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการที่ปฏิบัติงานใน สำนักงานประถมศึกษาอำเภอ ผู้ บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 9 จำนวน 493 คนใช้ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าสำนักงานประถมศึกษาอำเภอ โดยภาพรวม 3 ด้าน อยู่ ในระดับมากที่สุด หักจกรายค่าพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้มากที่สุด
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของผู้บริหารโรง เรียนประถมศึกษา โดยส่วนรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด
3. การเปรียบเทียบทัศนะของข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานประถมศึกษาอำเภอ และผู้ บริหารที่ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาอำเภอ ด้านความรู้ ทัศนะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ประมวล นาคสร้อย. ความพึงพอใจของสมาชิกคุรุสภาในเขตการศึกษา 9 ที่ต่อสวัสดิการด้านต่าง ๆ ที่คุรุสภาจัดให้แก่สมาชิก. ปรินทิพนันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม : 2531.

ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับของความพึงพอใจ พบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการจัดสวัสดิการแก่ ละรายการของทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นสวัสดิการสงเคราะห์ที่สมาชิกมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 รายการคือ การจัดฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภา (ช.พ.ค.) และ การจัดฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อสมาชิกคุรุสภากรณีผู้สมรสถึงแก่กรรม
2. ความพึงพอใจในการให้สวัสดิการต่าง ๆ แก่สมาชิกคุรุสภา มีความพึงพอใจนั้นแตกต่างกัน

ประสงค์ อนุภา. ความคิดเห็นของครูผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอุดรธานี. ปรียฎานพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้บริหารและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ครู ผู้บริการ และศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2532 โดยกลุ่มตัวอย่างแต่ละท่านแบ่งกล่าวคือ ครู 240 คน ผู้บริหาร 196 คน ศึกษานิเทศก์จำนวน 63 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปโดยส่วนรวมของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เห็นด้วยในระดับปานกลาง
2. ความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการปฏิบัติการกิจของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนโดยส่วนรวมทั้ง 9 การกิจ เห็นด้วยในระดับปานกลาง
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ของครู ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาคปฏิบัติการการกิจของศูนย์วิชาการกลุ่มทั้ง 9 การกิจ พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ปรัชชา กมลรัตน์. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการครูสภาอำเภอ ในทรรณะของคณะกรรมการครูสภาอำเภอ เขตการศึกษา 9. ปรียฎานพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการครูสภาอำเภอ ในทรรณะของคณะกรรมการครูสภาอำเภอ เขตการศึกษา 9 ใน 5 ด้าน คือ มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านวิชาการ สวัสดิการ การบริการ ด้านพิทักษ์สิทธิในการประกอบอาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการครูสภาอำเภอ พบว่า การปฏิบัติงานด้านสวัสดิการอยู่ในระดับมากกว่า ด้านมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านวิชาชีพครู ด้านการบริหาร
2. พิจารณางานแยกตามสถานะภาพของคณะกรรมการครูสภาอำเภอ พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
3. การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานพบว่า ในภาพรวม พบคณะกรรมการครูสภาที่มาจากการเลือกตั้ง มีทรรณะต่อการปฏิบัติงานสูงกว่าคณะกรรมการครูสภาอำเภอโดยตำแหน่ง ในด้านวิชาชีพครู คณะกรรมการครูสภาโดยเลือกตั้งมีทรรณะต่อการปฏิบัติงานสูงกว่าคณะกรรมการครูสภาโดยตำแหน่ง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และด้านสวัสดิการ ด้านบริการ คณะกรรมการทั้ง 2 กลุ่ม มีทรรณะต่อการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

ปรีชา คัมภีรภารณ์ และคนอื่น ๆ. การศึกษาและประเมินโครงการการศึกษาเคลื่อนที่เพื่อมวลชน
จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์หลัก 3 ประการคือ 1) เพื่อประเมินวิธีการดำเนินการของ
โครงการอันเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษานอกโรงเรียน 2) เพื่อประเมินผลความสำเร็จของการ
ดำเนินงานของโครงการ 3) เพื่อประเมินถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนที่มี
ต่อการดำเนินงานและความสำเร็จของโครงการ

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของโครงการได้รับความสนใจ และความร่วมมือจาก
ประชาชนทั่วไปค่อนข้างสูง และโครงการสามารถสนองความต้องการของผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้เป็น
อย่างดี และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ผ่านการอบรมพบว่า โครงการนี้ยังขาดในด้านของ
ที่ใช้ในการอบรมค่อนข้างจำกัด วัตถุประสงค์ที่ใช้บางอย่างค่อนข้างหายากในหมู่บ้าน และการสอนของ
วิทยากรในบางวิชาทำนองทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการคือ การสำรวจความต้องการของผู้ที่ต้องการเข้ารับการ
อบรมควรกระทำอย่างจริงจังและ เป็นการสำรวจจากชาวบ้านโดยตรง ในด้านหลักสูตรก็ควรให้สอดคล้อง
กับความต้องการและมีเวลาพอเหมาะ วิทยากรและวัสดุที่ใช้ก็ควรเป็นวัสดุและวิทยากรในท้องถิ่น และ
สุดท้ายในค่านายบรรณาธิการควรมีให้พอเหมาะ

ปัทม ประจักษ์วงศ์. วิทยุของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญา-
นิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

ผลการวิจัยพบว่า วิทยุของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโดยส่วนรวม อยู่ในระดับสูง
ปัจจัยที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีวิทยุในระดับสูง ได้แก่ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน คำน
ความรู้สึกอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบวิทยุของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ นั้ว่าทางค่าน
เงินเดือน อายุราชการ หรือประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน พบว่า ระดับวิทยุไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ ยกเว้นในเรื่องความรู้สึกชอบในหน่วยงาน ซึ่งหัวหน้าการศึกษาประถมศึกษาอำเภอที่มี
ประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีระดับวิทยุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรพิมล ถิ่นนาค. ความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยอีสานเหนือเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการ
ให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนและศึกษาแนวความคิด
เห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยอีสานเหนือ เกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการให้การศึกษา เพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิตกับการเปิดรับสื่อมวลชนของอาจารย์มหาวิทยาลัยอีสานเหนือ

ผลการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนที่อาจารย์เปิดรับมากที่สุดคือ โทรทัศน์ ส่วนสื่อมวลชนที่เปิดน้อย
มากคือ วิทยุทัศน์และภาพยนตร์ โดยอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญเป็นอันดับ 1
ที่ให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ด้าน โภชนาการ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการให้ความรู้
เรื่องความปลอดภัย ด้านประกอบอาชีพ ด้านการวางแผนครอบครัว ด้านการสร้างสามัคคี ด้านการ
พัฒนาจิตใจและด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมมากกว่าสื่อมวลชนอื่น

พรธิดา หะแสงดี. การใช้เบี่ยงรอกกับการปรับสินไหมเพื่อลดผลกระทบชุมชนในชั้นเรียน. ปรินญา-
นิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะศึกษาผลการใช้เบี่ยงรอกกับการปรับสินไหมเพื่อลด
ผลกระทบชุมชนในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำมพรา อำเภ
เมือง จังหวัดอุบลราชธานี เครื่องมือที่ใช้คือแบบสำรวจ แบบบันทึกและสังเกต

ในการดำเนินการทดลองมี 4 ระยะ

ผลการศึกษาพบว่า ความถี่ของผลกระทบชุมชนในชั้นเรียนหลังจากจากให้เบี่ยงรอกกับการปรับ
สินไหมต่ำกว่าก่อนให้เบี่ยงรอกกับการปรับสินไหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการชี้ให้เห็นว่า การให้เบี่ยงรอกกับการปรับสินไหม สามารถลดผลกระทบชุมชนในชั้นเรียน
ได้ ข้อค้นพบน่าจะเป็นประโยชน์ต่อครู ในการปรับพฤติกรรมที่ปรารถนาต่อไป

พูนศักดิ์ โษมาศย์. ชีวิตของศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญา-
นิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาระดับชีวิตของศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือ โดยพิจารณาจากตัวแปร เงินเดือน อายุราชการการ และประสิทธิภาพในการทำงานใน
ตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

ผลการวิจัยพบว่า ชีวิตของศึกษาธิการอำเภอโดยส่วนรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นราย
ปัจจัยพบว่า ปัจจัยที่ศึกษาธิการอำเภอมีชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับสูง ส่วนปัจจัยด้านความรู้สึกมั่นคงใน
การทำงาน มีชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบชีวิตของศึกษาธิการอำเภอที่มีเงินเดือน อายุ
ราชการ และประสิทธิภาพในการทำงานต่างกัน พบว่า ระดับชีวิตมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
นอกจากนี้ยังพบว่า เงินเดือน อายุราชการ และประสิทธิภาพในการทำงาน นั้นมีปฏิสัมพันธ์กัน ยกเว้น
เฉพาะกรณีระหว่างเงินเดือน กับอายุราชการของปัจจัยด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ที่มีนัย

เพ็ญศรี กันตะวงษ์ แร่อท วิลาวรรณ รัตนเศรษฐกุล และประพันธ์ สุริหาร. การศึกษาสภาพ การคงรู้หนังสือของประชาชนที่ผ่านโครงการณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติในเขตจังหวัด ชอนแก่น. งานวิจัย. ชอนแก่น : มหาวิทยาลัยชอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงการคงสภาพของความสามารถในการอ่านเขียนของประชาชนภาย หลังที่สำเร็จการโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือในเขตจังหวัดชอนแก่น พร้อมทั้งศึกษาการคงสภาพ ของการรู้หนังสือของประชาชนที่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา และเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับประชาชนที่มีผลต่อการคงสภาพของการเรียนรู้หนังสือของประชาชน กลุ่มตัวอย่างได้สุ่มคัด เลือกจากประชาชนที่เคยเข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ และประชาชนที่สำเร็จการ ศึกษามัธยมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) เขตอำเภอ อุดรคัน น้ำพองและหริยีน จำนวนทั้งสิ้น 132 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบทดสอบภาษาไทย แล้วนำมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบคะแนนจากแบบทดสอบ และเปรียบเทียบสภาพการคงรู้หนังสือของกลุ่มตัว อย่าง จำแนกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคงรู้หนังสือโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) และใช้ Cross tablation เพื่อจำแนกตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์เพียงร้อยละ 3.8 ปัจจัยที่มีผลต่อการคงสภาพของ การรู้หนังสืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีทั้งค่าเป็นคือ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่รู้หนังสือ การ ใช้บริการข่าวสารข้อมูล และการอ่านสิ่งตีพิมพ์ หรือหนังสือที่กลุ่มตัวอย่างอ่านอยู่เสมอ

ไพฑูริกา แก้วปลั่ง. การศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษา ประจําโรงเรียนประถมศึกษาใน จังหวัดอุบลราชธานี. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ การปฏิบัติงานตามหน้าที่และปัญหาของคณะกรรมการการ ศึกษาประจําโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นกรรมการศึกษาประจําโรงเรียนประถมศึกษา 377 คน จาก 77 โรงเรียนในอุบลราชธานี ได้มาโดยสุ่มแบบหลายชั้น เครื่องมือมี 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบ สอบถามการปฏิบัติงานหน้าที่และปัญหา ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการศึกษา 20 คน และ เลขานุการ 20 คน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษา คณะกรรมการศึกษาประจําโรงเรียนเห็นว่า มีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ทั้ง 4 ด้านคือ ให้คำปรึกษาแนะนำในการกำหนดแนวทางพัฒนาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น เสนอแนะแนวทางประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้มี ส่วนร่วมในการให้บริการ แต่งตั้งทีมงานเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ปัญหาการปฏิบัติงานพบว่า ประชาชนส่วนมากยากจนช่วยเหลือได้น้อย

เห็ญสวัสดิ์ วงศ์พาณิชย์. ผลของการใช้วิธีการควบคุมตนเองเพื่อปรับพฤติกรรมมาทั้งใจเรียนกับการ
เปลี่ยนทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ : การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์.
วิทยานิพนธ์. กศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้วิธีการควบคุมตนเองในการปรับพฤติกรรมมา
ทั้งใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษ กับการเปลี่ยนทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ ปีการศึกษา 2528 ผลการวิจัยพบว่า

วิธีการควบคุมตนเองสามารถลดพฤติกรรมมาทั้งใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนได้ และ
พบว่าทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของผู้ศึกษาเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นคือ ผู้ศึกษาคคนที่ 1 มีทัศนคติในด้านการ
การผสมผสาน เปลี่ยนจากเป็นกลางไปสู่ทัศนคติที่ดี ส่วนผู้ศึกษาคคนที่ 2 และ 4 มีทัศนคติในด้านการนำ
มาใช้ เปลี่ยนแปลงจากเป็นกลางไปสู่ดี แต่ผู้ศึกษาคคนที่ 2 ยังคงมีทัศนคติในด้านเป็นกลางเช่นเดิม
หลังจากที่ใช้วิธีการควบคุมพฤติกรรมแล้ว

เพลินพิศ คุณคำ. การเปรียบเทียบค่าความเชื่อมั่นและปริมาณการเคาะของแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือก
ตอบที่มีวิธีการตอบและการตรวจคะแนนวิธี 0-1 วิธีของคัมมัส และวิธีของอนันต์. ปรินญา
นิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

ความมุ่งหมายของการศึกษา คือเปรียบเทียบค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบชนิดเลือกตอบที่มี
ตัวเลือกถูกตัวเดียว และถูกหลายตัว เปรียบเทียบค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบปรนัยที่เลือกตอบถูก
ตัวเดียวและหลายตัว เปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ของการเคาะแบบทดสอบตัวเลือกถูกตัวเดียวและหลายตัว
เปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ของจำนวนข้อของแบบทดสอบแต่ละฉบับใน 4 ลักษณะคือคะแนนตอบถูก ถูกบาง
ส่วน ผิด และเคาะ

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้น ม. 2 โรงเรียนปรางค์กู๋ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปี
การศึกษา 2531 จำนวน 1 ห้องเรียน 30 คน เครื่องมือคือแบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ ม. 2
(ว.204) บทที่ 10 แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 2 ฉบับ สรพการค้นคว้าได้ว่า

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หากจากสูตร KR-20 และแบ่งครึ่งฉบับ
2. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ของคัมมัสและอนันต์ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
3. เปอร์เซนต์การเคาะจากระดับความมั่นใจจากการตอบตรวจให้คะแนนของอนันต์มีเปอร์เซนต์

การเคาะต่ำกว่าวิธี 0-1

4. เปอร์เซนต์ของจำนวนข้อแบบทดสอบ จำนวนเปอร์เซนต์ข้อคะแนนที่ถูกของคัมมัสมีค่ามาก

ไพรัตน์ วงษ์นาม. การสร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นใน
จังหวัดอุดรธานี. ปรินญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2523.

การศึกษาคครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดอุดรธานี แบบทดสอบที่สร้างมี 12 ฉบับ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็น

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2522 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญ จังหวัดอุดรธานี 16
โรงเรียน จำนวน 540 คน

ผลการศึกษาปรากฏว่า คุณสมบัติต่าง ๆ ของแบบทดสอบ เช่นความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดอยู่ในเกณฑ์ ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบใช้วิธีเทคนิคกลุ่ม
ประจักษ์ชัด และใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของวอลเลซและโคแกนเป็นตัวอย่าง

มัทนี ทูลยาทร. การสร้างแบบฝึกหัดอ่านพหุภาษาที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใน
จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแบบฝึกหัดอ่านพหุภาษาที่เป็นปัญหา (ซึ่งหมายถึงเสียง
พหุภาษา ร ล ว ความกำกวมที่มีในภาษาไทยอีสานขอนแก่น คงออกเสียงพหุภาษาตัวแรกเพียงตัวเดียว)
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดขอนแก่น และศึกษาผลการใช้แบบฝึกหัดนี้ว่า จะสามารถ
พัฒนาการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองให้อ่านได้ชัด เจนขึ้นกว่าเดิมหรือไม่

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2525 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัว
อย่างแบบธรรมดา แล้วผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบสำหรับทดสอบก่อนสอน หลังสอน และสร้างแบบฝึกหัด
จำนวน 20 แบบฝึกหัดอ่าน คาเนนการสอนด้วยตนเองใช้เวลาสอน 20 วัน วันละ 50 นาที เครื่องมือที่
ผู้วิจัยนำไปใช้ในการสอนเป็นแบบฝึกหัดประเภทรูปภาพประกอบคำบรรยายและประกอบด้วยกิจกรรม
ประเภทต่าง ๆ ส่วนสถิติที่ใช้วิเคราะห์ได้แก่ t-test ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ความสามารถในการ
การอ่านพหุภาษาความกำกวม ร ล ว ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ผ่านการสอนด้วยแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สูง
ขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มานะ อุณารัตน์. การเปรียบเทียบการจัดการในห้องเรียนของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรง
เรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนกลุ่มสร้างเสริมประสิทธิภาพชีวิตสูงกับต่ำ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบการจัดการในห้องเรียนของครูกลุ่มสร้างเสริม
ประสิทธิภาพชีวิตระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสิทธิภาพชีวิตสูงกับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสิทธิภาพชีวิตต่ำ

ผลการวิจัยปรากฏว่า โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนต่ำ มีสภาพการจัดการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องต่อไปนี้ 1) การ
กำหนดและคัดเลือกนักเรียนเกี่ยวกับกฎระเบียบในห้องเรียน การขู่ลงโทษทางร่างกาย 2) การจัด
บ้านพิเศษตรงกับเรื่องที่สอนในขณะนั้น 3) การนำวัสดุอุปกรณ์ประเภทของจริงประกอบการสอน 4) การ
ใช้กิจกรรมการเล่าเรื่องในชั้นเรียน 5) ความตั้งใจเรียนของนักเรียน ความร่วมมือกันในกลุ่ม
สหวิทยาการ การสนองตอบคำถามของครู และ 6) การนำนักเรียนออกไปหาประสบการณ์ตรงรอบ ๆ
บริเวณโรงเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน การเปิดโอกาสให้นักเรียนทำการทดลองและบันทึกผล
ด้วยตนเอง การตั้งคำถาม การใช้คำพูดเพื่อสื่อความหมาย

ยงทะภา แก้วปลั่ง. การศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษาใน
จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินทิพินท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ การปฏิบัติงานตามหน้าที่และปัญหาของคณะกรรมการการ
ศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา 377
คน จาก 77 โรงเรียนในอุบลราชธานี ได้มาโดยสุ่มแบบหลายชั้น เครื่องมือมี 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบ
สอบถามการปฏิบัติงานตามหน้าที่และปัญหา ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการศึกษา 20 คน และ
เลขานุการ 20 คน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษา คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเห็นว่า มีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ทั้ง 4
ด้านคือ ให้คำปรึกษาแนะนำในการกำหนดแนวทางพัฒนาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของท้องถิ่น เสนอแนะแนวทางประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้มี
ส่วนร่วมในการให้บริการ แต่งตั้งทีมงานเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ปัญหาการปฏิบัติงานพบว่า
ประชาชนส่วนมากยากจนช่วยเหลือได้น้อย

รณฤทธิ์ บุตราเสนคม. ผลของการจัดโปรแกรมการงดสูบบุหรี่ให้กับนักศึกษา วิทยาลัยพลศึกษา มหาสารคาม
วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2525.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของการจัดโปรแกรมการงดสูบบุหรี่ให้กับนักศึกษา
วิทยาลัยพลศึกษา มหาสารคาม และได้ศึกษาด้านความรู้ หัตถ์คิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ตลอดจน
ความสัมพันธ์ระหว่างการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัวกับการสูบบุหรี่ของนักศึกษา การวิจัยแบบ
เชิงกึ่งทดลอง นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง 108 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มสมัครใจ กลุ่มไม่สมัครใจ และ
กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 36 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. จัดโปรแกรมทำให้ นักศึกษางดสูบบุหรี่ได้ กลุ่มสมัครใจงดได้ร้อยละ 80
2. สัดส่วนกลุ่มสมัครใจงดสูบบุหรี่มากกว่า
3. ก่อนจัดโปรแกรมทั้งสามกลุ่มมีความรู้ด้านสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน
4. หลังจากจัดโปรแกรมทั้งสามกลุ่มมีความรู้ต่างกัน
5. การจัดโปรแกรมทำให้กลุ่มสมัครใจและไม่สมัครใจมีความรู้เพิ่มขึ้น
6. หลังจากจัดโปรแกรม ทั้ง 3 กลุ่มมีทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ระดับใกล้เคียงกัน
7. การสูบบุหรี่ระดับบุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการศึกษาของนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ นักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่สูบบุหรี่

รังสรรค์ หันสนธิ์ยะ. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนครราชสีมาในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และ
นักศึกษา. ปรินทิพินท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : ,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2526.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนครราชสีมาตามทัศนะของผู้

บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร อาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้บริหาร 32 คน อาจารย์ 97 คน นักศึกษา 341 คน ใช้แบบสำรวจกิจกรรมในสถานประกอบการ จำนวน 60 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษามีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมระดับปานกลาง
2. ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีทัศนคติด้านการบริหารต่างกัน ผู้บริหารกับนักศึกษามีทัศนะแตกต่างกัน ผู้บริหารกับอาจารย์มีทัศนะไม่แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารที่มีวุฒิสองกว่าระดับปริญญาตรี และต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ซึ่งวุฒิปริญญาตรีมีทัศนะด้านการบริหารและด้านการเรียนการสอนแตกต่างกัน ด้านอาคารสถานที่ผู้บริหารมีทัศนคติต่างกันจะไม่มีทัศนคติต่างกัน
4. นักศึกษาชายและหญิงมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร อาคารสถานที่ การเรียน ไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไปกับต่ำกว่า 2.50 มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

รชนี อมรพันธ์. การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามทัศนะของอาจารย์มีคะแนนพึงประสงค์เฉลี่ยต่ำกว่าตามทัศนะของนักศึกษา
2. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด
3. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารมีคะแนนพึงประสงค์เฉลี่ยต่ำสุด
4. การเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์พบว่า อาจารย์ในวิทยาลัยครูเก่ากับวิทยาลัยครูใหม่มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยครูในเมืองกับวิทยาลัยครูที่อยู่นอกเมืองยังมีทัศนะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกันอีกด้วย

วันทัย นามสวัสดิ์. ความต้องการการบริการทางวิชาการของประชาชนในหมู่บ้านชาทอง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ บริการทางวิชาการของประชาชน ในหมู่บ้านชาทอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ความต้องการบริการด้านความรู้ทั่วไป เศรษฐกิจ อาชีพการเกษตร การปกครอง อนามัยและโภชนาการ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ความต้องการที่จำเป็นของประชาชนในหมู่บ้าน คือ ด้านอนามัยและโภชนาการ และด้านความรู้ทั่วไปทางการศึกษา ส่วนความต้องการน้อยคือ ด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ อาชีพและการเกษตร

2. การรับการศึกษาอบรมมีความสัมพันธ์มากที่สุด กับการจแนกลุ่มประชาชนที่มีความต้องการสูงในการบริการทางวิชาการ และความต้องการต่ำในการบริการทางวิชาการ รองลงมา คือ รายได้เฉลี่ย ระดับการศึกษา และการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน

3. การรับการศึกษาในระบบมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับบริการทางวิชาการรวมทุก
ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วันเพ็ญ จิตติเจริญธรรม. ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษาเกี่ยวกับข้อพิจารณาเกณฑ์ประเมินผล
การปฏิบัติเพื่อพิจารณาความดีความชอบข้าราชการและลูกจ้างประจำสังกัดกรมอาชีวศึกษา.
ปริญฎานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นและ เปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษาทั้ง
3 กอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็น หัวหน้าสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2530
จำนวน 152 คน ประกอบด้วย หัวหน้าสถานศึกษากองวิทยาศาสตร์เทคนิค 59 คน กองวิทยาลัยเกษตร-
กรรม 34 คน และกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา 59 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. หัวหน้าสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยกับข้อพิจารณาหลักเกณฑ์
เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับเห็นด้วย โดยเห็นด้วยอย่างยิ่ง 5 ด้าน ส่วน 10-ด้าน เห็นด้วย
2. หัวหน้าสถานศึกษากองวิทยาลัยอาชีวศึกษา เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อพิจารณาหลักเกณฑ์
การประเมินเพื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ หัวหน้าสถานศึกษาทั้ง 3 กองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่เห็นด้วย
อย่างยิ่งและเห็นด้วย
3. หัวหน้าสถานศึกษา 3 กอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารพิจารณาอยู่ในระดับเห็นด้วย
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิไลน จุมปาแพด. การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม. ปริญฎานิพนธ์.
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ ศึกษาลักษณะงานบริการสังคมที่สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด
มหาสารคามได้กระทำอยู่ ศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริการสังคม ศึกษาเปรียบเทียบ
ความคาดหวัง ทัศนะบางประการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ อาจารย์จาก มศว. มหาสารคาม
วิทยาลัยครูมหาสารคาม และวิทยาลัยพลศึกษา มหาสารคาม ที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการ
ศึกษา 2519 จำนวน 167 คน สมาชิกสภาตำบล ประชากรอำเภอโกสุมพิสัย และวาปีปทุม จังหวัด-
มหาสารคาม จำนวน 198 คน แบ่งเนื้อหาของการบริการสังคมเป็น 5 ด้านคือการปกครอง เศรษฐกิจ
เกษตร การศึกษา อนามัยและชีวิตครอบครัว

ผลการวิจัยปรากฏว่า สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง เน้นบริการสังคมที่ผ่านมาโดยเน้นด้านการ
ศึกษามากกว่าเนื้อหาอื่น ๆ งานบริการสังคมอยู่ในรูปประชุมสัมมนามากที่สุด

วิสุทธิ ราศรี. ความสอดคล้องของการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี กับหลักการ และวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาความสอดคล้องของการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี กับหลักการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้น 3 ส่วน นำไปสอบถามบุคลากร 3 กลุ่ม ของโรงเรียนชุมชนประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 78 คน ครู 78 คน และกรรมการโรงเรียน 78 คน รวมทั้งสิ้น 234 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานีให้การศึกษ และบริการชุมชนสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชน
2. มีการดำเนินงานด้านให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือโรงเรียนสอดคล้องกับหลักการวัตถุประสงค์

3. มีการดำเนินการปลูกฝังประชาธิปไตยพื้นฐานแก่ชุมชน สอดคล้อง

4. มีการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนสอดคล้อง

ข้อเสนอแนะ การดำเนินงานโรงเรียนชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี จะบรรลุวัตถุประสงค์ คือ เมื่อผู้หันหน้าที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเอาใจใส่ความร่วมมือกันมากกว่าในปัจจุบัน

วีระพล เจริญชนม์. การสร้างแบบทดสอบอิง เกณฑ์ วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องเราเริ่มต้นเรียนวิทยาศาสตร์ กันอย่างไร. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การวิจัยนี้มุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบอิง เกณฑ์ วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง เราเริ่มต้นเรียนวิทยาศาสตร์กันอย่างไร และหาเกณฑ์ที่เหมาะสมของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น การสุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบทดสอบครั้งนี้ สุ่มโดยการสุ่มอย่างง่าย จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนศรีธาตุวิทยาคม จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนห้วยคตวิทยา จังหวัดอุดรธานี

แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือกที่สร้างโดยใช้หลักการสอนวิทยาศาสตร์ ของ สสวท. ที่เน้นการคิดเป็น การทำเป็น และการแก้ปัญหาเป็น ซึ่งแบบทดสอบนี้ได้ผ่านการคัดเลือกและวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

วีรพันธ์ สมบัติ. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียน และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ยโสธร. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

ความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ

1. ศึกษาการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น

กลุ่มตัวอย่างเป็น กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 180 คน ครูวิชาการกลุ่ม 101 คน รวม 281 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน เกี่ยวกับสภาพส่วนตัว ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

1. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา มีความเห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูวิชาการเห็นว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2. กรรมการกลุ่มและครูวิชาการกลุ่ม มีความเห็นต่อคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

วลิตศักดิ์ เสาวรส. การศึกษาเกณฑ์ปกติทางเชาวน์ปัญญาของแบบทดสอบวาคคาท์คือนันท์-แฮร์วิสสำหรับ นักเรียนอายุ 12-14 ปีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาวิวัฒนาการ และสร้างเกณฑ์ปกติทางเชาวน์ปัญญา ของมาตราผู้ชายของแบบทดสอบวาคคาท์คือนันท์-แฮร์วิส สำหรับนักเรียนอายุ 12-14 ปี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุ 12-14 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1,481 คน ซึ่งข้อค้นพบของการวิจัยคือ

1. วิวัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาของนักเรียนสำหรับมาตราผู้ชาย ที่ระดับอายุ 12ปี 13ปี 14ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และวิวัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาเพิ่มขึ้นตามระดับอายุตั้งแต่ 12 ปี จนถึง 14 ปี

2. วิวัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา ของนักเรียนชายและหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

3. อายุและเพศ ไม่มีผลร่วมกันต่อวิวัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา

4. ได้คะแนนเกณฑ์ปกติทางเชาวน์ปัญญามาตราผู้ชายของคะแนนมาตรฐานแบบไอคิว เบียง เบง ของนักเรียนอายุ 12-14 ปี

ศศิรสภา ศรีธรรมมา. การศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การจัดทำโครงการงานวิทยาศาสตร์ของครูที่ปรึกษาโครงการงานวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การจัดทำโครงการงานวิทยาศาสตร์และเปรียบเทียบ ปัญหาการจัดทำโครงการงานวิทยาศาสตร์ของครูที่ปรึกษาโครงการงานวิทยาศาสตร์จากแนวความคิดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการอบรมโครงการงานวิทยาศาสตร์ และเพศ ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพในการอบรมโครงการงานอบรมโครงการงานวิทยาศาสตร์ มีปัญหาด้านการทำโครงการงานวิทยาศาสตร์ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ประสิทธิภาพในการอบรมโครงการงานวิทยาศาสตร์และเพศ มีปัญหาด้านที่เกี่ยวกับนักเรียน

และคำที่เกี่ยวกับการจัดการอยู่ในระดับมาก

3. ครูที่ปรึกษาโครงงานวิทยาศาสตร์ที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาในการจัดทำโครงงานวิทยาศาสตร์ในส่วนรวม ด้านเกี่ยวกับครูและด้านที่เกี่ยวกับนักเรียน นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ครูที่ปรึกษาโครงงานวิทยาศาสตร์จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการอบรมโครงงานวิทยาศาสตร์ และเพศ มีปัญหาในการจัดทำโครงงานโดยส่วนรวมและรายค่านนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการอบรมโครงงานวิทยาศาสตร์ และเพศ

ศักดิ์ชัย อติสรณกุล. การประเมินความเข้าใจต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โปรแกรมการเรียนศิลปศึกษา. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนม.ปลายโดยส่วนรวมและจำแนกตามเพศ ประสิทธิภาพในการเรียนวิทยาศาสตร์ และขนาดของโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ นั้นแตกต่างกัน คือ เกณฑ์ ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม

2. นักเรียนชายและหญิงมีคะแนนเฉลี่ย ด้านความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ด้านความสนใจทางวิทยาศาสตร์และด้านความพยายามศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมอยู่เสมอไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนวิทยาศาสตร์ 5 ปี มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนวิทยาศาสตร์ 3 และ 4 ปี

4. นักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

5. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการเรียนวิทยาศาสตร์ กับขนาดของโรงเรียนที่มีผลต่อการมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์และความสนใจทางวิทยาศาสตร์

ศิริ ยัมสุหันธ์ และสุทิน สุขคง. ทัศนคติของ เกษตรกรในเขตพื้นที่ชนบทบางจังหวัดเกี่ยวกับการบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครูเลย. งานวิจัย. เลย : วิทยาลัยครูเลย, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาทัศนคติของเกษตรกรเขตชนบทบางจังหวัดเกี่ยวกับการบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครูเลยเกี่ยวกับการบริการโดยทั่วไป โครงการผลิตหนังสือเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต สังคม และโครงการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องถิ่น วิธีการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรเขตบางจากอำเภอ ท่าวาสุกรี ปากชม ภูเรือ และด่านซ้าย จำนวน 247 ครัวเรือน โดยวิธีสุ่มตามวัตถุประสงค์ การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยปรากฏว่า เกษตรกรชนบทบางจังหวัดมีทัศนคติต่อการบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครู ไม่แตกต่างกันตามเพศ วัย ระดับการศึกษา และสภาพการตั้งถิ่นฐาน ยกเว้นทัศนคติเกี่ยว

กับการบริการวิชาการโดยทั่วไป และโครงการเสริมสร้างบทบาทผู้นำท้องถิ่น ซึ่ง เกษตรกรมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตามวัย

ส.วาสนา ประวาลพทกษ. **ขวัญและกำลังใจของข้าราชการมหาวิทยาลัยขอนแก่น**. งานวิจัย.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2520.

ระดับขวัญและกำลังใจของข้าราชการประกอบด้วยองค์ประกอบ 13 ประการคือ ความรู้สึกต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ความรู้สึกต่อเพื่อนร่วมงาน ความรู้สึกต่อนักศึกษา ความรู้สึกต่อตนเอง และสภาพครอบครัว ความรู้สึกต่ออาชีพ ความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อม ความรู้สึกต่อสวัสดิการวิทยาลัย ความรู้สึกต่องานธุรการ ความรู้สึกต่อความก้าวหน้า ความรู้สึกต่อกฎระเบียบ ความรู้สึกต่อการขึ้นเงินเดือน ความรู้สึกต่อการมอบหมายงาน ความรู้สึกต่อความยุติธรรม

ในการตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบจะต้องพิจารณาตัดสินใจว่า ในคำกล่าวแต่ละข้อตนเองเห็นด้วยกับคำกล่าวนั้น ๆ หรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า

บุคคลทั้งมหาวิทยาลัยมีความพอใจในผู้บังคับบัญชา เพื่อร่วมงาน ตนเอง อาชีพ และความก้าวหน้าทางวิชาการและไม่พอใจในนักศึกษา สิ่งแวดล้อม งานธุรการ ระบบงาน การขึ้นเงินเดือน การมอบหมายงาน และความยุติธรรม ส่วนงานสวัสดิการนั้นบุคลากร ให้คำตอบไม่พอใจอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาคำแทนแห่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้บริหารมีระดับขวัญในการทำงานสูงกว่าอาจารย์และข้าราชการทั่วไป ส่วนข้าราชการในและแก่นั้น มีระดับขวัญเท่า ๆ กัน

สาล เทียนคำ. **แบบผู้นำของศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. ปริญญาโท. กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาครั้งนี้ เพื่อ ทราบแบบผู้นำ ทราบความสัมพันธ์ เปรียบเทียบพฤติกรรมด้านความสำคัญกับผลผลิต เปรียบเทียบผู้นำด้านความสำคัญกับคน เปรียบเทียบผู้นำด้านให้ความสำคัญกับผลผลิตที่ปฏิบัติราชการอยู่ในอำเภอต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นศึกษาธิการอำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 182 คน สุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือเป็นแบบสอบถามวัดความเป็นผู้นำของผู้บริหารที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

ผลการวิจัยพบว่า

1. มีแบบผู้นำด้านให้ความสำคัญกับคนและผลผลิตค่อนข้างสูง
2. พฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการอำเภอด้านความสำคัญกับคนและผลผลิตสัมพันธ์ทางบวก
3. พฤติกรรมผู้นำด้านความสำคัญกับคนของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสิทธิภาพต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. พฤติกรรมผู้นำให้ความสำคัญกับผลผลิตของศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงาน ในอำเภอขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .01

5. พฤติกรรมผู้นำด้านผลผลิต ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสิทธิภาพต่างกัน ย่อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สถิตย์ กองคำ. การให้บริการชุมชนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพานพณ์.
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะงานให้บริการแก่ชุมชนที่เคยปฏิบัติ และคาดหวังว่าควรปฏิบัติ ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ชุมชน วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะงานการให้บริการแก่ชุมชนที่เคยปฏิบัติและคาดหวังว่าควรปฏิบัติของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา ส่วนรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพมีปริมาณงานแตกต่างกันมากที่สุด ด้านกฎหมายและการปกครองแตกต่างกันน้อยที่สุด ลักษณะงานผู้บริหารเคยปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านสวัสดิการชุมชน อาคารสถานที่ ด้านที่เคยปฏิบัติน้อยที่สุดคือ พัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ

สมจิต หังทิพย์. ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 9.

ปรินทิพานพณ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะการกระจายของความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 9 ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชายและหญิง ต้องการศึกษากฎใกล้เคียงกันมาก นักเรียนที่มีความต้องการเรียนวิชาต่าง ๆ สูงคือ นักเรียนหลักสูตร ม.ศ.5 เมื่อเปรียบเทียบความต้องการตามลักษณะสถานภาพต่าง ๆ แล้วพบว่า ความต้องการการศึกษา มีความสัมพันธ์กับเพศ หลักสูตร นักเรียนชายและนักเรียนชั้น ปวช. ต้องการศึกษานานาชาติวิศวกรรมศาสตร์สูง นักเรียนหญิงและนักเรียนที่เรียนหลักสูตร ม.ศ.5 ต้องการศึกษานานาชาติแพทยศาสตร์สูง

2. การได้โอกาสศึกษานานาชาติการต่าง ๆ ของนักศึกษาขึ้นอยู่กับรายได้ของบิดามารดา ผู้ที่บิดามารดามีรายได้สูงมีโอกาสเรียนนานาชาติวิศวกรรมศาสตร์สูงด้วย

3. ลักษณะของความต้องการและได้โอกาสศึกษานานาชาติในระดับอุดมศึกษาเกือบทุกด้านมีแตกต่างกัน นักศึกษาที่สำเร็จหลักสูตร ม.ศ.5 มีโอกาสศึกษาสูงกว่าผู้สำเร็จหลักสูตรอื่น ๆ

สมบูรณ์ ช้างภู. ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอในเขตการศึกษา 9.

ปรินทิพานพณ์. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ ในเขตการศึกษา 9 ใน 3 ประการคือ ส่งเสริมวิชาชีพครู บริการสวัสดิการ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ประชากรที่ศึกษาคือ คณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ จำนวน 457 คน เครื่องมือใช้แบบสอบถาม ซึ่งผลวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการปฏิบัติของคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ ด้านส่งเสริมวิชาชีพครูโดยส่วนรวมเป็นปัญหาระดับปานกลางยกเว้นด้านสละสล่งจรรยาครูเป็นปัญหามาก

2. ปัญหาการบริการสวัสดิการ โดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก
3. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปหาน้อย มี 3 ระดับคือ ด้านส่งเสริมวิชาชีพครู ด้านสวัสดิการ เป็นต้น

สมพร นิกรแสน. สภาพความพึงพอใจในการทำงานของหัวหน้าการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 10. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529.

ความมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อ 1) ศึกษาระดับความพึงพอใจในการทำงาน 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน 3) เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการทำงาน จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน อายุ วุฒิการศึกษา เงินเดือน สถานภาพของคู่สมรสและภูมิลำเนา

สรุปผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความพึงพอใจในการทำงานของหัวหน้าประถมศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 10 อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงานมีอยู่ 9 ปัจจัย
3. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงานจำแนกตามคุณลักษณะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเรียงตามลำดับประสิทธิภาพมาก ประสิทธิภาพน้อยเป็นต้น
4. ผลจากการวิจัยมีข้อนำสั่งเกิดประการหนึ่งคือ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ มีความเห็นสอดคล้องกันอย่างมาก เห็นว่า ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน ด้านรายได้ สวัสดิการและผลประโยชน์ตอบแทนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในระดับต่ำ

สาคร บัวศรี. ขบวนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่วนภูมิภาค ในเขตการศึกษา 11. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบระดับขบวนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่วนภูมิภาค เขตการศึกษา 11 ที่ระดับวุฒิ สถานที่ปฏิบัติงานต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง เป็นเจ้าหน้าที่ จำนวน 165 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ขบวนการโดยส่วนรวมทุกปัจจัยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
2. ขบวนการของเจ้าหน้าที่ที่วุฒิการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี กับ ปริญญาตรีขึ้นไปโดยส่วนรวมระดับค่อนข้างสูง ปัจจัยรายได้และผลประโยชน์ตอบแทน ทั้งคุณค่าที่ปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป ที่ขบวนการอยู่ในระดับปานกลาง
3. ขบวนการปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ขบวนการระดับค่อนข้างสูง
4. ขบวนการเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่วนภูมิภาคค่อนข้างสูง
5. เจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษา เขต 11 ที่มีระดับต่างกัน มีขบวนการโดยส่วนรวมทุกปัจจัย แตกต่างกันอย่างมากในมิติสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สายัญห์ สิริงาม. ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัดน่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินฤพนรินทร์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดน่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาน้อย เมื่อพิจารณาถึงปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่เป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ คือ การพิจารณาความเห็นชอบในการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาทุกสังกัด และควรพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู การกำหนดนโยบายการดำเนินงาน และแผนพัฒนาการประถมศึกษาของจังหวัดให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และแผนการศึกษาชาติ

2. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัดน่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพแตกต่างกันคือ กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยแต่งตั้ง การเลือกตั้ง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สุขุมลย์ อนุเวช. การสร้างแบบทดสอบอิงเกณฑ์วิชาภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินฤพนรินทร์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบอิงเกณฑ์วิชาภาษาไทย การศึกษาครั้งนี้ส่งมาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2528 โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 130 คน แบบทดสอบแต่ละฉบับผ่านการคัดเลือกและวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้วสรุปผลคุณภาพแบบทดสอบเป็นอย่างคัตดังนี้

1. แบบทดสอบเรื่อง คำนาม คำสรรพนาม และคำกริยาที่มีค่าจำแนก (ค่าคัตชั้น S) อยู่ในช่วง .220-520 ค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้างเท่ากับ .710 เชื่อมั่นเท่ากับ $.826 = 64\%$

2. แบบทดสอบเรื่อง คำบุพบท และคำวิเศษณ์ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .200-420 ค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้างเท่ากับ .820 ค่าความเชื่อมั่น .607 เกณฑ์เป็น 65%

3. แบบทดสอบเรื่องคำสันธาน คำอุทาน คำอำนาจจำแนก .220-.440 ค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้างเท่ากับ .720 ค่าความเชื่อมั่น .630 คะแนนเกณฑ์เป็น 65%

ผลการศึกษาแบบทดสอบที่สร้างขึ้นทั้ง 3 ฉบับมีคุณภาพเข้าเกณฑ์

สุกานี วุฒิพรหม. การศึกษาเกณฑ์ปกติทางเชาว์ปัญญาของแบบทดสอบปรเภทสัทธัมเมทธีสมบัลลีของราเวนสำหรับนักเรียนอายุ 5-11 ปี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาเกณฑ์ปกติทางเชาว์ปัญญาของแบบทดสอบปรเภทสัทธัมเมทธีสมบัลลี

ของราเวน สำหรับนักเรียนอายุ 5-11 ปี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนใน
เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุ 5-11 ปี และกำลังเรียนอยู่ในระดับอนุบาลปีที่ 2 ถึง ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประม
ศึกษาแห่งชาติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบเบรเกอส์ซีพีเอ็มทีเอสของราเวนที่ปรับปรุง
ขึ้นในปี ค.ศ.1956 โดยดำเนินการทดสอบเป็นรายบุคคลในระดับอนุบาล และทดสอบเป็นกลุ่มในระดับ
ประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อจำแนกตามเพศมีค่า
เฉลี่ยของคะแนนเชาว์ปัญญาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มตัวอย่างนักเรียน
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีระดับอายุต่างกัน ค่าเฉลี่ยของเชาว์ปัญญาจะต่างกันด้วย

สุพจน์ สิ้นสงศ์วัฒน์. การสร้างแบบทดสอบวัดแรงจูงใจจำแนกเพศระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด
บุรีรัมย์. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2527.

ความมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อสร้างเครื่องมือวัดแรงจูงใจจำแนกเพศของชั้น ม.3 เพื่อหา
ค่าความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดแรงจูงใจ เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ สำหรับตีความ
หมายของคะแนนจากผลการสอบวัดแรงจูงใจ

กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชาย และหญิง ม.3 ปีการศึกษา 2526 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญ
จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 400 คน สุ่มมาแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสอบถามวัดแรงจูงใจจำแนกเพศ 6 ข้อ
ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบจากการทดสอบครั้งที่ 1 พิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัว
แรกมีค่ามากกว่า 0.30 ขึ้นไป
2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีค่ากระจายจากน้อยไปหามาก
3. ค่าอำนาจจำแนกของแต่ละองค์ประกอบจากการทดสอบครั้งที่ 2 กระจายจากน้อยไปหามาก
4. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบแต่ละองค์ประกอบจากการทดสอบครั้งที่ 3 กระจายจาก
น้อยไปมาก และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบแต่ละองค์ประกอบและรวมทุกองค์ประกอบ
ตรวจสอบโดยใช้ค่าสถิติ t-test
5. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา
6. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบเป็นบวกทุกค่า

สุพักตร์ พิบูลย์. การประยุกต์ใช้แบบจำลอง เคาน์เทนแนซของสเติร์กในการประเมินกิจกรรมของกลุ่ม
โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประยุกต์ใช้แบบจำลอง เคาน์เทนแนซของสเติร์ก ประเมินกิจกรรม
ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารโรงเรียน
ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ครู อาจารย์ผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ผลการ
วิจัยพบว่า

1. ผลจากการประยุกต์ใช้แบบจำลองการประเมิน ประเมินได้ครอบคลุม ปัญหาที่พบคือ การกำหนดตัวแปรที่จะศึกษานั้นแต่ละ เชลย่งยากและคาบเกี่ยวกัน

2. ผลการประเมินกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 พร้อมค้ำน บััจัยพื้นฐาน กลุ่มที่ 2 พร้อมค้ำนบััจัยพื้นฐานและพร้อมเห็รงในหมู่กรรมการบริหารกลุ่มอย่างดี กลุ่มที่ 3 ประสบััญหาค้ำนศนย์กลลางอำนวยของกลุ่ม

ปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนคือ ขาดแคลนค้ำนวัสดุ ครุภัณฑ์ และงบประมาณ ขาดปฏิทินปฏิบัติงานที่เด่นชัด ไม่บรรจุรายการกิจกรรมไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นต้น

เสาสรรค์ สีส. ปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อพัฒนาการประถมศึกษาระดับอำเภอ ในเขต การศึกษา 9. บริญญานิพนธ์. กศ.ม. ม.ป.ท. : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อพัฒนาการประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ที่ เกี่ยวข้องกับการวางแผนระดับอำเภอในเขตการศึกษา 9 ขึ้นเตรียมการวางแผนอยู่ในระดับมััญหาหอ สมควร

2. การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนระดับอำเภอ หัวหน้าการ ประถมศึกษาอำเภอมีความคิดเห็นในชั้นเตรียมการวางแผนแตกต่างจากหัวหน้างานบริหารทั่วไป อย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .05

3. การปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปี เมื่อพัฒนาการประถมศึกษา อำเภอ ควรมีเจ้าหน้าที่จัดเก็บข้อมูล ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำแผนและติดตามผลโดยเฉพาะ การจัดสรรงบประมาณ และควรเพิ่มงบประมาณทางด้านการประชาสัมพันธ์และค้ำนคิดตามประเมินผล

แสวง มณีเนตร และพิบูล เลิศมงคลตระกูล. การพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์.

งานวิจัย. กาฬสินธุ์ : สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์, 2532.

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนัก เรียนชั้นประถมศึกษา บัที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สร้างผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาขึ้นในรูปชุดพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหา

2. ตรวจสอบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่สร้างขึ้นตามข้อ 1 ว่ามีผลต่อการพัฒนาทักษะ

การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์อย่างไร

สรุปผลการวิจัยพบว่า

1. ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่สร้างขึ้น ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพของ ผลิตภัณฑ์ตามค้ำนแบบของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาตามแนวความคิดของพหุทธิ ศิริบริรรถนัทธิทัษ คณ ศรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. การทดลองหรือตรวจสอบ บรากลว่าครูอาจารย์ผู้สอนยอมรับว่าเหมาะสมในการแก้ปัญหาค่ เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนการสอนอย่างดี เพียงแต่ปรับปรุงข้อบกพร่องบางอย่างก็จะมีค้ำย่งขึ้น

สาทร หิมทิ้ง. ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ คณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. คณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนเห็นว่า ทุพการกิจของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ส่วนการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
2. สภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
3. ปัญหาการดำเนินงานการกิจของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน คือ ศูนย์วิชาการยังขาดยานพาหนะ ที่จะนำสื่อให้บริการโรงเรียนภายในกลุ่ม และยังขาดความร่วมมือสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบุคลากรมีไม่เพียงพอ และครุภัณฑ์ชำรุด

อนงค์ มากพูน. คุณภาพของแบบทดสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยวิธีรับตรง โปรแกรมวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบคัดเลือก เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยวิธีรับตรง : โปรแกรมวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2531 โดยวิเคราะห์หาระดับความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) ของข้อสอบเป็นรายข้อ วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่น และค่าความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ สร้างเครื่องคุณลักษณะ และเครื่องข้อสนเทศของแบบทดสอบ วิเคราะห์เนื้อหาตามระดับเหตุการณ์ของข้อสอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือผู้ที่เข้าสอบคัดเลือก กลุ่มที่สองคือผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือก

ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบทดสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยวิธีรับตรง : โปรแกรมวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ กข เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ ภาษาอังกฤษ กข พื้นฐานเกษตรกรรม และพื้นฐานวิศวกรรม มีระดับความยากเฉลี่ยเท่ากับ 0.5168, 0.4958, 0.3060, 0.3764, 0.4616, 0.3858, 0.3894, 0.5506 และ 0.4102 ตามลำดับ (2) ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ของวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ กข เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ ภาษาอังกฤษ กข พื้นฐานเกษตรกรรม และพื้นฐานวิศวกรรม มีค่าเท่ากับ 0.5106, 0.6263, 0.5806, 0.8401, 0.8454, 0.7200, 0.8047, 0.6348, และ 0.7568 ตามลำดับ (3) ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ของแบบทดสอบ ทุกวิชา มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ที่แตกต่างจากศูนย์ แต่มีนัยสำคัญที่ .05 ยกเว้นพื้นฐานเกษตรกรรม (4) เครื่องคุณลักษณะ และเครื่องข้อสนเทศของแบบทดสอบพบว่า แบบทดสอบวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ กข เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ ภาษาอังกฤษ กข พื้นฐานเกษตรกรรม และวิศวกรรม มีประโยชน์เหมาะสมในการวัดสำหรับผู้สอบ (5) การวิเคราะห์เนื้อหาตามระดับเหตุการณ์พบว่า แต่ละวิชาสามารถวัดเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้สูงสุด ส่วนด้านเนื้อหาพบว่า ออกเนื้อหาชั้น ม.4 มากที่สุดด้านวิชาสังคมศึกษา คณิตศาสตร์ กข ชีววิทยา ภาษาอังกฤษ กข และพื้นฐานเกษตรกรรม ม.5 ออกวิชาเคมี และฟิสิกส์มากที่สุด ม.6 ออกวิชาภาษาไทย พื้นฐานวิศวกรรมมากที่สุด

อนันต์ นามทองคำ. บรรณานุกรมโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ-
คอนสาร จังหวัดชัยภูมิ. ปรกฤษณ์พันธ์. กศ.ม. ม.ป.ท. : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาบรรณานุกรมโรงเรียนประถมศึกษาจำแนกตามขนาด
ของโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูจำนวน 102 คน นักเรียนชั้น ป.6 จำนวน 11
คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยทำให้ทราบว่า

1. บรรณานุกรมด้านกายภาพทั้งในโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ มีระดับปฏิบัติเรื่องที่เป็น
เอกลักษณ์ของโรงเรียนเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจในระดับสูงสุด
2. บรรณานุกรมด้านการจัดการกิจกรรมวิชาการ แบ่งเป็น 3 ด้านคือ พฤติกรรมของครูโรงเรียน
ขนาดเล็กและขนาดกลางครูปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างเสมอหน้ากันอยู่ในระดับที่สูง การจัดการกระบวนการเรียน
การสอน ทั้งขนาดเล็ก และใหญ่ ครูใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธีเป็นลำดับสูงสุด การจัดห้องเรียนและวัสดุ
โรงเรียนขนาดเล็กและกลางมีสถิติข้อมูลวิชาการชัดเจนสูงสุด
3. บรรณานุกรมด้านการจัดการ 3 ด้าน ด้านบริหารพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการ
ยกย่องชมเชย เป็นลำดับสูงสุด การบริหารพบว่า ขนาดเล็กและขนาดกลางประสานงานกับเจ้าหน้าที่
สาธารณสุขสูงสุด
4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านกายภาพลำดับสูงสุดคือ สร้างปรับปรุงสนามกีฬา
5. ข้อเสนอแนะนักเรียนด้านกิจกรรมวิชาการ ลำดับสูงสุดคือต้องการหางานเป็นกลุ่ม
6. ข้อเสนอแนะของครูด้านการจัดการศึกษาคือ เสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

อาคม ทาโกบ. อิทธิพลของสภาพสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนต่อความคิดสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์.
ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริม
เสริมประชาธิปไตย และให้มีการส่งเสริมประชาธิปไตย ที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า
นักเรียนในโรงเรียนที่มีการส่งเสริมประชาธิปไตย จะมีความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษามากกว่า
นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ความคิด
สร้างสรรค์ระหว่างชั้นเรียน ปรากฏว่าความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาและรูปภาพของนักเรียนชั้น ป.6 คี
กว่าชั้น ป.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โรงเรียนที่มีการส่งเสริมประชาธิปไตย นักเรียนหนึ่งมีความคิด
สร้างสรรค์ด้านภาษามากกว่านักเรียนชาย ส่วนโรงเรียนที่ไม่มีการส่งเสริมประชาธิปไตยนั้น ความคิดสร้าง
สรรค์ด้านภาษา ด้านรูปภาพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามเพศ

อารมย์ สานนท์. การพัฒนาแบบทดสอบมาตรฐานวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป 1 และ 2 เพื่อใช้กับ
นักศึกษาวิทยาลัยครูสาสนนคร. งานวิจัย. สาสนนคร : วิทยาลัยครูสาสนนคร, 2517.

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้เพื่อพัฒนาแบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป 1 และ 2 เพื่อใช้กับ
นักศึกษาวิทยาลัยครูสาสนนคร โดยปรับปรุงแบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป 1 และ 2 ซึ่งคณะกรรมการวิทยาลัย-
ครูสาสนนครได้เขียนไว้ ดำเนินการวิจัยโดยพัฒนาแบบทดสอบแบบทดสอบนักศึกษา แบ่งการทดสอบเป็น 3 ครั้ง

และครั้งมีการปรับปรุงโดยพิจารณาจากระดับความยาก และอำนาจจำแนก ในการสอบครั้งสุดท้ายได้ทำ
กับความยาก อำนาจจำแนก ความเที่ยงตรง ของแบบทดสอบพบว่า แบบทดสอบวิทยาศาสตร์ทั่วไป 1
: 2 ที่ได้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้กับนักศึกษาวิทยาลัยครูสาทรนคร หลังจากที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว แบบทดสอบ
สุดท้าย มีระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง .21 - .80 และ .24 - .80 ตามลำดับ และมีอำนาจ
จำแนกอยู่ระดับ .20 - .85 และ .20 - .62 ตามลำดับ มีความเที่ยงตรง .85 และ .92 ตาม
กับ แบบทดสอบทั้งสองมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

นาง ดวงเพ็ชรราช. สภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2521. ปรินทิพพันธ์. กศ.ม.
มหาสารคาม ; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์วิชาการ กลุ่มตัว
งที่เข้าได้แก่ ประธานกลุ่ม หัวหน้าสำนักงาน ครูวิชาการสำนักงานห้องสมุด และครูวิชาการห้องสมุด
กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 65 คน รวม 260 คน สุ่มแบบตามระดับชั้นอย่าง เป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ใน
ศึกษาเป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ผลการศึกษา

1. เกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงด้านบุคลากร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเคยทำงานในห้องสมุด ด้าน
ที่ศูนย์ส่วนใหญ่เป็นห้องเอกเทศ ด้านบริการ จัดหมวดหมู่ ทาบัตรรายการ แต่ไม่ทำรหัสทศนวิศ
เพื่อศึกษาและบริการทำเป็นสไลด์

2. ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ด้านผู้บริหาร ด้านบุคลากร ด้าน
ณั ด้านสถานที่ ด้านหนังสือและสิ่งตีพิมพ์ ด้านบริการ ด้านรหัสทศนวิศ ด้านการเงิน ด้านผู้ใช้

การดำเนินงานมีปัญหาโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ด้านมีปัญหามากคือ การเงิน

ธานี, วิทยาลัยครู. การจากระบบข้อมูลพื้นฐานในวิทยาลัยครู. งานวิจัย. อุดรธานี :
วิทยาลัยครูอุดรธานี, 2531.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ นักศึกษา เอกสาร ชนิด ลักษณะ
คาบเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลของสถาบันและหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์
วิเคราะห์พบว่า ข้อมูลด้านนักศึกษาที่จำเป็นต้องเก็บได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว บิดามารดา ครอบครัว
ไม่สามารถ ประวัติการศึกษา เป็นต้น โดยข้อมูลด้านบุคลากร จะเก็บในด้าน ประวัติส่วนตัว จำนวน
าง ส่วนข้อมูลด้านอาคารสถานที่ มักจะเก็บในด้าน อายุอาคาร สภาพอาคาร จำนวนชั้น จำนวน
ความจุสภาพปกติ สภาพแวดล้อม และทางด้านการเงินจะเก็บด้านงบประมาณ รายรับรายจ่าย ข้อ
ปรแกรมการเรียน จะเก็บในด้าน ชื่อวิชาเอก เท ปีที่เปิด และแผนการเรียน เป็นต้น

พจนานุกรม

การศึกษาเกี่ยวกับประชากรศึกษา

เชิดสุข ภานะวิเชียร. ความรู้และความต้องการความรู้ด้านประชากรศึกษาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร ที่ทำงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์. วท.ม. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษา 1) ลักษณะพื้นฐานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 2) ความรู้และความต้องการความรู้ด้านประชากรศึกษาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ต้องการใช้ผสมผสานในงานส่งเสริมการเกษตร 3) กระบวนการและวิธีการที่ใช้ในการผสมผสานความรู้ประชากรศึกษา 4) ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ในการผสมผสานความรู้ประชากรศึกษา 5) แนวทางปรับปรุงเนื้อหาและกระบวนการผสมผสานความรู้ประชากรศึกษา

กลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมการเกษตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เจ้าหน้าที่ทั้งสองระดับมีลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างกันในแง่การกำหนดแผนงานให้สอดคล้องกับความต้องการตามนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเจ้าหน้าที่ทั้งสองระดับเห็นว่า การผสมผสานความรู้ประชากรศึกษาทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน สื่อที่เจ้าหน้าที่ทั้งสองเคยใช้ในการผสมผสานความรู้ประชากรศึกษาเข้ากับงานส่งเสริมการเกษตร ส่วนมากคือ การใช้สื่อบุคคล

ส่วนด้านปัญหา เจ้าหน้าที่ทั้งสองระดับเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ประชากรศึกษาแก่บุคคลเป้าหมาย เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านการดำเนินงาน 2) ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ 3) ด้านงบประมาณ และ 4) ด้านความคิดเห็นชอบของผู้บังคับบัญชาเบื้องสูง

ธวัชชัย วรพงศธร สุธิ อธิปไตยคม และวิจิระ สิงห์คเชนทร์. อิทธิพลของการตายของ เด็กที่มดอภาวะเจริญพันธุ์ในเขตพัฒนาชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

การวิจัยนี้ต้องการศึกษา อิทธิพลของการตายของ เด็กที่มดอภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีในชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยนำกลุ่มตัวอย่างสตรีวัยเจริญพันธุ์อายุ 15-49 ปี ที่แต่งงานแล้ว และมีประวัติการตั้งครรภ์มาแล้วอย่างน้อย 1 ครั้ง อาศัยในเขตชนบทของจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1,268 คน การทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยและการจำแนกประเภทว่า หักลบในเรื่องการตายของบุตรมีอิทธิพลต่อแนวความคิดในการกำหนดจำนวนบุตรที่ต้องการได้อย่างไร การตายของบุตรมีผลกระทบต่องานบุตร เกิดโรคต่อจำนวนบุตรที่เสียชีวิตในปัจจุบัน ต่อระยะห่างของการกำเนิดบุตรแต่ละคน และต่อการมีวิถีชีวิตมาเน็คในอค์ค ผลการวิจัยนี้ได้มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงนโยบายการลดภาวะเจริญพันธุ์ควบคู่ไปกับการลดการตายของ เด็กและทารก โดยมีการสำรวจข้อมูลการตายของ เด็กทารกทั่วประเทศ เพื่อนำมาวางแผน รวมทั้งปรับปรุงโครงการอบรมหมอคำเฝ้าให้ครอบคลุมในทุกหมู่บ้านทั่วประเทศเพื่อลดการตายของทารก

นโยบายที่ดินและแผนงาน, กอง. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินเพื่อการเกษตรภาค-
ตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2521. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กองนโยบายที่ดินและแผนงาน
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2522.

ที่ดินเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับใช้
เพื่อการเกษตร เมื่อ พ.ศ. 2521 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 15,493,991
คน โดยประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลเฉลี่ยร้อยละ 96 และอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลร้อยละ
4 จำนวนครัวเรือนของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อ พ.ศ. 2520 มีจำนวนสองล้าน
กว่าครัวเรือน ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก ปี 2519 ประมาณหนึ่งแสนกว่าคน อัตราส่วนระหว่างเนื้อที่ต่อครองเพื่อการ
เกษตรต่อครอบครัวในช่วง 8 ปี ค่อนข้างน้อยมาก จากครอบครัวละประมาณ 37 ไร่ เมื่อ พ.ศ. 2514
เป็นครอบครัวละ 30 ไร่ เมื่อ พ.ศ. 2518 ซึ่งเป็นที่คาดหมายในอนาคตข้างหน้าว่าเนื้อที่ต่อครองการ
เกษตรจะลดต่ำลง ทั้งนี้เพราะเนื้อที่จำกัด

สำหรับผลรวมผลิตภัณฑ์การเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏว่า พืช
เศรษฐกิจที่สำคัญที่หารายได้ให้แก่ภาคนี้มากที่สุดคือ ข้าว มันสำปะหลัง ปอ ข้าวโพด และฝ้ายตามลำดับ

ประหยัศ คชประคิษฐ์ และคณะ. บทบาทหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการ
พัฒนาหมู่บ้านศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านนครสาร ตำบลตะคุ อำเภอบึงโขงษ์ จังหวัดนครราชสีมา.
งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยนครราชสีมา, 2530.

งานวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการรับรู้บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน การดำเนินงาน
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ความบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการดำเนินงานของคณะ
กรรมการหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างที่ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ดำเนินการกับคณะกรรมการหมู่บ้าน
หมู่บ้านนครสาร ตำบลตะคุ อำเภอบึงโขงษ์ จังหวัดนครราชสีมา จำนวนทั้งหมด 45 คน กับหัวหน้าครอบครัว
หรือตัวแทนหมู่บ้านนครสาร อำเภอบึงโขงษ์ จังหวัดนครราชสีมา จำนวนทั้งหมด 150 คน โดยใช้
แบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ แยกออกเป็น 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 ได้ศึกษาใน
เรื่องเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทหน้าที่และการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะ
กรรมการหมู่บ้านฉบับที่ 2 ศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการดำเนินการของ คณะ
กรรมการหมู่บ้านสำหรับารรวบรวมข้อมูลกับหัวหน้าครัวเรือน

อานันท์ แยมศิริ. ความตระหนักเกี่ยวกับภาวะประชากรในประเทไทยของครูที่สอนโรงเรียนประถม
ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2522.

จากการวิจัยเรื่องความตระหนักเกี่ยวกับภาวะประชากรในประเทไทยของครูที่สอนในโรงเรียน
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างมา 3,121 คน ปรากฏดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับประชากร อาจกล่าวได้ว่า ครูที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ มีความรู้เกี่ยวกับประชากรต่ำมีจำนวนน้อยมาก
2. หักศันคติในเรื่องประชากร ครูส่วนใหญ่มิได้สนใจคิดต่อต้านการเพิ่มประชากรด้วยอัตราการเพิ่ม

ที่รวดเร็ว และแสดงให้เห็นทางสนับสนุนการลดอัตราการเพิ่มของประชากรและสนับสนุนที่จะให้มีการสอนประชากรศึกษาในโรงเรียน ครูกลุ่มนี้ได้แสดงให้เห็นว่าการสอนประชากรศึกษาน่าได้เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเสียหายทางด้านศีลธรรม หรือเป็นภาระที่หนักจนเกินไป เมื่อเทียบกับผลที่ได้รับกลับคืนมา สักส่วนส่วนใหญ่ของครูมีเจตจำนงที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชากรศึกษาในทัศนคติที่ต่อการวางแผนครอบครัวพบว่า สักส่วนส่วนใหญ่ของครูให้การสนับสนุนโครงการวางแผนครอบครัวในประเทศไทย โดยให้ทัศนะว่าการคุมกำเนิดน่าได้เป็นสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรมประเพณีหรือพุทธศาสนาเป็นอย่างใด และเห็นว่าประเทศไทยควรส่งเสริมให้ประชาชนวางแผนครอบครัว

3. ความเชื่อในเรื่องความสัมพันธ์กับประชากร สักส่วนส่วนใหญ่ของครู เชื่อว่า ครอบครัวที่มีรายได้สูงควรมีบุตรมากกว่าครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ นอกจากนี้ ส่วนใหญ่ของครูที่ตก เป็นตัวอย่างยังเชื่อว่าการเพิ่มของประชากรร้อยละ 3 ต่อปีนั้น เป็นอัตราการเพิ่มที่สูงมาก และเชื่อว่าจะทำให้เกิดปัญหาและผลกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

อาพันธ์ แยมศิริ. ความตระหนักเกี่ยวกับภาวะประชากรในประเทศไทยของครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยครู ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2521.

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความตระหนักเกี่ยวกับภาวะประชากรในประเทศไทยของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสุ่มตัวอย่างมาทั้งหมด 2,887 คน ปรากฏผลดังนี้คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับเรื่องประชากร อาจจะกล่าวได้ว่า ครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยครู มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องประชากรทั่วไปมีจำนวนไม่มากนัก

2. ทัศนคติในเรื่องประชากร ครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาและวิทยาลัยครู ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเพิ่มของประชากรด้วยอัตราการเพิ่มที่รวดเร็ว และแสดงให้เห็นการสนับสนุนการเพิ่มของประชากร และสนับสนุนการเรียนการสอนประชากรศึกษาในโรงเรียนวิทยาลัย โดยครูอาจารย์กลุ่มนี้ได้แสดงให้เห็นว่า การสอนประชากรศึกษาน่าได้เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเสียหายทางด้านศีลธรรมเป็นอย่างใด และสักส่วนส่วนใหญ่ของครูอาจารย์ มีเจตจำนงที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชากรศึกษาคือ ในด้านทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัวพบว่า สักส่วนส่วนใหญ่ของครูอาจารย์ให้การสนับสนุนการวางแผนครอบครัวในประเทศไทย

3. ความเชื่อในเรื่องความสัมพันธ์กับประชากร สักส่วนส่วนใหญ่ของครู อาจารย์ เชื่อว่าครอบครัวที่มีรายได้สูงควรมีลูกมากกว่าครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ

การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน

Keyes, Charles F. PEASANT AND NATION : A THAI-LAO VILLAGE IN A THAI STATE. PH.D'Thesis. Corell University ithaca : New York, 1966.

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษากรณีหมู่บ้านไทยลาว(บ้านหนองคัน)ที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ระหว่างปี 2505-2507 โดยการศึกษาทางมานุษยวิทยา (จิตวิทยาวัฒนธรรม) ซึ่งสรุปได้ว่า หมู่บ้านไทยลาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง คือเป็นชุมชนชาวนาที่มีลักษณะเป็นท้องถิ่นนิยม (Localism) มีแบบแผนประเพณีโคกเคี้ยว และแตกต่างจากทางภาคกลาง มีปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาประชากร และอยู่ใต้การกำหนดโครงการพัฒนาต่าง ๆ จากรัฐบาล เช่นเดียวกับชุมชนในประเทศเอเซียทั้งหลาย ซึ่งเป็นลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้าน (ชาวนา) กับรัฐบาลของประเทศในเอเซีย ช่วงเวลาที่เขาศึกษาวิจัย

Kirsch, Thomas A. Development and Mobility among the Phu Thai of Northeast thailand. Asian Survey. Vol.16, No.7 (july 1966). (อ้างจาก สุทธิจิตต์ จินชยานนท์. บทความเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสังคมชนบทไทย. 2524. หน้า. 35-36).

บทความนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนที่คัดข้อโต้เถียงที่ว่า ชาวนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะการดำเนินชีวิตแบบชาวนาคั่งเดิม (Traditional Peasant Mode of Life) นั้น เป็นสิ่งที่แน่นอนตายตัวเพียงใด โดยผู้เขียนได้ให้ความเห็นว่า ชาวนาชนบทจะมีรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบคั่งเดิมนั้นขึ้นอยู่กับ ช่องทางการเลื่อนชั้นหรือฐานะที่มั่นคงหรือภาคพื้นนั้น ๆ ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างการศึกษาชาวภูไทที่บ้านคอนสังข์ อำเภอคำชะอี ซึ่งพบว่า มี Channels of Mobility หลายประการที่ทำให้เกิดการพัฒนาและการเลื่อนฐานะนับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งมีการปรับปรุงระบบการบริหารมณฑลอีสาน ซึ่งทำให้ลักษณะการดำรงชีวิตพึ่งตนเองของชาวภูไทยค่อย ๆ หมดไป สำหรับในปัจจุบัน Channels of Mobility ที่ทำให้ชาวภูไทโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่มีการเปลี่ยนแปลง และมีการเลื่อนฐานะของตนเองมีอยู่ 4 ช่องทางคือ การบวชในพุทธศาสนา สถานภาพทางราชการ ความก้าวหน้าทางการศึกษา และการเดินทางไปนอกหมู่บ้านเพื่อทำงานหรือท่องเที่ยว ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้ชาวภูไทหันเหสภาพการดำรงชีวิตแบบคั่งเดิมในสังคมเกษตรกรรม นอกจากนี้ผู้เขียนยังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยว่า การแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจเท่าที่หาอยู่ มีส่วนช่วยลดปัญหาทางการเมือง

Kirsch, Thomas Anthony . PHU THAI RELIGIOUS SYNCRETISM : A CASE Study of Thai Religion and Society. Ph.D.Thesis. Harvard University : Cambridge Massachusetts, 1967.

วิธีการศึกษาของปริณฎานิพนธ์นี้ ใช้วิธีมานุษยวิทยาวัฒนธรรม ศึกษาที่บ้านหนองสูง จังหวัดนครพนม ผลของการศึกษาวิจัยพบว่าชาวผู้ไทเป็นคนที่ยึดมั่นแข็งแรง เป็นนักเศรษฐกิจ และอดออมมากกว่าชาวอีสานกลุ่มอื่น ๆ ในด้านความเชื่อ และการปฏิบัติทางศาสนา มีพิธีกรรมเป็นสื่อโยชยาใช้สัญลักษณ์เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนในชุมชน ส่วนศาสนาของชาวอีสานเป็นพุทธศาสนาที่ผสมกลมกลืนระหว่างลัทธิผีลางเทวดา (Animism) ศาสนาพราหมณ์ และศาสนาพุทธ ซึ่งรวมเรียกว่า Thai Religious syncretism

ชาคริต อนันทรวัน. รู้จักไทยคำ หมู่บ้านป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. งานวิจัย. เลข : วิทยาลัยครูเลย, 2525.

งานวิจัยทออย่างจะมีประโยชน์ในการหาข้อเท็จจริงด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ จากแนวความคิดนี้ผู้วิจัยจึงคิดที่จะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชนเผ่าไทยคำ โดยศึกษาจากหมู่บ้านป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จากผลการวิจัยพบว่า ไทยคำได้อพยพเข้ามาในเขตประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5 ซึ่งบางทีที่เรียกว่า ลาวโซ่ง ซึ่งไทยคำในหมู่บ้านป่าหนาดก็เป็นกลุ่มหนึ่งในหลาย ๆ กลุ่ม ซึ่งมีประเพณีและวัฒนธรรมตลอดจนความเชื่อแบบดั้งเดิมของชาวไทยในอดีต โดยมีความเชื่อเรื่องเกี่ยวกับผี-วิญญาณ ซึ่งเป็นส่วนที่แยกออกจากศาสนาแล้ว และประเพณีความเชื่อต่าง ๆ มีหลายอย่างที่ละม้ายคล้ายคลึงกับชาวอีสานทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้เพราะอิทธิพลแวดล้อมประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งคือสืบเชื้อสายมาจากตระกูลไทยด้วยกัน การศึกษาประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ เหล่านี้ จะทำให้วิทยาการด้านมานุษยวิทยากว้างขวางขึ้นอีก เป็นการเผยแพร่ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีให้คนที่อยู่ในถิ่นต่าง ๆ ได้เข้าใจอีกด้วย

การารัตน์ เมตตาริกานนท์ และสมศักดิ์ ศรีสันติสุข. ชาวจีนในอำเภอสองแห่งของจังหวัดยโสธร : การศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณี. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบชาวจีนในเขตสุภาภิมลทรายมูล และเขตสุภาภิมลชุมพวน โดยมีจุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือเพื่อศึกษาการก่อตัวของชุมชนชาวไทย และการเข้ามาของชาวจีน ผลการวิจัยทำให้พบว่า สุภาภิมลทรายมูลเป็นชุมชนที่ตั้งมานานตั้งแต่สมัยพระวอพระตา พ.ศ. 2511 ก็ถูกกำหนดเป็นเขตสุภาภิมล ส่วนสุภาภิมลชุมพวนเป็นสุภาภิมลเมื่อ 2504 สำหรับความเป็นมาของชาวจีนนั้น พบว่าชาวจีนได้เข้ามาตั้งรากฐานโดยมากตั้งร้านค้าอยู่ในเขตสุภาภิมลทรายมูลกลุ่มแรก โดยพวกชาวจีนกลุ่มนี้ได้อพยพมาจากเมืองจีน ต่อมาก็มีชาวจีนได้อพยพมาตั้งร้านค้าที่สุภาภิมลชุมพวนเช่นเดียวกัน

บทบาทของชาวจีนที่เข้ามาอยู่ทั้งสองแห่งพบว่า ด้านเศรษฐกิจชาวจีนทั้งสองแห่งจะมีบทบาทมากเนื่องจากชาวจีนได้ดำเนินธุรกิจเป็นหลัก องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้ชาวจีนมีบทบาทก็คือการช่วยเหลือ

กันานหมู่เครือญาติและเพื่อน เพราะคุณสมบัติความสามารถทางด้านการค้า การรวมตัวทำให้ชาวจีนมี
ความเป็นอยู่ดีขึ้น ส่วนบทบาทในการช่วยเหลือชุมชนนั้นชาวจีนจะช่วยเหลือเงินของเงินทอง เป็นต้น

Tambiah, S.J. *Buddhism and the Spirit Cults in North-East Thailand*
Research. Cambridg : Cambridg University Press, 1977.

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาคสนามที่บ้านพรานเหื่อน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีระหว่าง
ปี 2508-2509 โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างนิยม (Structural Theory) และได้พบว่าวัฒนธรรม
พุทธศาสนาและการนับถือผีของชาวไทลื้อลาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้สังคมไทยมีการจัดระบบ
ระเบียบ มีกฎเกณฑ์แน่นอน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาวัฒนธรรมของกลุ่มคนชนชั้นสูงอเมริกันรุ่นก่อน
ที่ศึกษาหมู่บ้านบางชั้น

Toshio Yatsushiro. *Village Organization and Leadership in NorthEast
Thailand*. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2529. (อ้างจาก สว่างค์ จันทวานิช และคนอื่น ๆ.
งานวิจัยเชิงคุณภาพในประเทศไทย บทวิเคราะห์และบรรณนิทัศน์. 2525. หน้า 105.)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติเก็บข้อมูล จากแบบสอบถามและจากการศึกษาเอกสาร
โดยเริ่มจากเลือกหมู่บ้านที่มีลักษณะร่วมของหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำคัญคือพบว่า งานวิจัยนี้
ให้ข้อมูลทั่วไปในด้านประชากร เพศ อายุ การศึกษา การบวช อาชีพ กรรมสิทธิ์ในที่ดินของหมู่บ้าน
5 แห่งที่ศึกษา ได้แก่หมู่บ้านเรณู หนองยางชัน คงมะเอ็ก นาคอนใหม่ แสงแพน กล่าวถึงปัญหาของชาว
บ้าน ด้านเกษตรกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างถนน สะพานในหมู่บ้าน การปรับปรุง
สาธารณสุขและการแพทย์ การศึกษาทางด้านศาสนาของชาวบ้าน เจ้าอาวาสมีบทบาทอย่างไร เปรียบ
เทียบบทบาทผู้นำของหมู่บ้านระหว่างกษัตริย์และผู้นำบ้าน ศึกษาความคิดเห็นของชาวบ้านที่มีต่ออำนาจ
หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านและทัศนคติที่มีต่อผู้นำ ศึกษากระบวนการเครือญาติ ความสัมพันธ์และความรับผิดชอบของ
ครอบครัว กล่าวคือระบบเศรษฐกิจซึ่งเป็นเกษตรกรรมส่วนใหญ่ รายได้และการใช้แรงงานร่วมกัน ศึกษา
ระบบการศึกษาและการยกย่องบุคคล และทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อโลกภายนอก

นิยม บุญมี. การศึกษาสภาพครอบครัวของชาวชนบทในหมู่บ้านคินคา จังหวัดมหาสารคาม. งาน
วิจัย. มหาสารคาม : คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2527.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างของครอบครัว การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน
เครื่องใช้ในครัวเรือน การประกอบอาชีพ สุขภาพอนามัย อาหารโภชนาการ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพล
ต่อสภาพครอบครัวและแบบแผนการดำรงชีวิตในชนบท

ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ครอบครัวชาวชนบทบ้านคินคา ได้ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน ครอบครัวกัน
มาเกินกว่า 10 ปีขึ้นไป อิทธิพลจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทน้อย มีความ

สนใจการพัฒนาครอบครัว และหมู่บ้านของตนเองให้เจริญก้าวหน้า มีความพร้อมที่จะรับความช่วยเหลือในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพครอบครัว กับคุณลักษณะส่วนบุคคลของหัวหน้าครอบครัว 3 ด้าน และคุณลักษณะทางครอบครัว 7 ด้าน ต่างก็มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิลณี อารีรัตน์. สภาวะการเปลี่ยนแปลงของชุมชนหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่น ศึกษาการจักข่างขึ้นทางสังคม. วิทยานิพนธ์. สค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านหนองคันทิม ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ผลการศึกษาพบว่า ระคับราชได้จากผู้ทำปทานงานในประเทศแถบตะวันออกกลางมีราชได้ระดับที่สูงกว่าผู้ที่ไม่เคยไปทำงานในตะวันออกกลาง แต่ในด้านการเลื่อนชั้นทางสังคม (Social Mobility) ของผู้ที่เคยไปทำงานในตะวันออกกลางนั้นมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงฐานะทางสังคมในลักษณะที่สูงขึ้น หรือต่ำลง

ปรีชา อัยตระกูล และคนอื่น ๆ. บทบาทของหมู่บ้านในสังคมชนบทอีสาน, -งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการแพทย์พื้นบ้านโดยเน้นจุดสำคัญที่บทบาทของหมู่บ้านในสังคมชนบทเป็นแกนนำในการศึกษา รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของหมู่บ้านต่างก็ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพของชาวบ้านเอง และมีผลเชื่อมโยงไปถึงบทบาทของหมู่บ้าน โดยเฉพาะบทบาทการรักษาในด้านต่าง ๆ เช่น หลังอาณาง ผู้ประกอบพิธีกรรมในการแก้ปัญหาคความเจ็บป่วย ที่มาของอาณางของผู้ประกอบพิธีกรรม บทบาทของยาสมุนไพร อย่างไรก็ตามความเจ็บป่วยมักมีสาเหตุมาจากหลายสาเหตุ ดังนั้นผู้ประกอบพิธีรักษาจึงมักใช้หลาย ๆ พิธีผสมปนเปกันไป เช่น หมอสมุนไพรจะใช้คาถาอาคมประกอบการปรุงยาสมุนไพร เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า บทบาทในด้านสังคมของหมู่บ้านยังแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ บทบาทโดยตรง คือเป็นผู้อารวโสของหมู่บ้าน เป็นผู้นำทางพิธีกรรม ความเชื่อ เช่น มัคทายก กรรมการวัด ส่วนทางอ้อม ได้แก่ เป็นผู้วินิจฉัยอาการเจ็บป่วย เป็นบทบาทในการสร้างคุณภาพของชุมชน ทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและขนบธรรมเนียมประเพณี

พรพิไล เลิศวิชา ศิริพรรณ เศษะภาทุช และนริศ เลิศพิทยานุกุล. ชาวนาลุ่มน้ำชี. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาชนบท มูลนิธิหมู่บ้าน, 2532.

การศึกษาชีวิตและความเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านเขคลุ่มน้ำชีนี้ ได้เลือกเอา 58 หมู่บ้านในเขคลุ่มน้ำชี อำเภอเวียงชัย จังหวัดขอนแก่นตอนล่าง เป็นหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง ชุมชนหมู่บ้านดังกล่าวนี้ตั้งอยู่บนฝั่งขวาของลำน้ำชี โดยติดต่อกับจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งตั้งอยู่บนฝั่งตรงกันข้ามของจังหวัดเดียวกัน การศึกษานี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาวិจัยพบว่า การขยายตัวของระบบท่อน้ำเข้าหมู่บ้าน มีได้มีบทบาทสร้างเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าส่วนเกินพัฒนาศักยภาพทางการผลิตของหมู่บ้าน แต่ทว่าการค้าได้เอาผลกำไรออกไปจากหมู่บ้าน ในด้านวัฒนธรรมก็ได้โอนตัวความภาคภูมิใจ ทางได้ถูกแทนที่ด้วยวัฒนธรรมชุดใหม่ทั้งหมด ส่วนประเพณีและพิธีกรรมที่สูงมาก ของหมู่บ้านจะถูกจรรโลงสืบทอดกันมา พวกเขาดึงกันยึดถือสะสมเงินทองเพื่อใช้จ่ายในตำบลประเพณีพิธีกรรม ในด้านของเส้นทาง หมู่บ้านอีสานอาจจะคล้ายกับเป็นหมู่บ้านล้าหลัง หรือเป็นแนวคิดเชิงอนุรักษ์นิยมที่นิยมรับการเปลี่ยนแปลง แต่ความเป็นจริงแล้วหมู่บ้านอีสานนั้นก็ได้นำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้แล้ว

พัฒนาชนบท, สถาบัน. ผ่านวิจัย. รายงานการศึกษา หมู่บ้านคอนตัน อ.คง จ. นครราชสีมา หมู่บ้านคอนตัน อ.บัวใหญ่ จ. นครราชสีมา. งานวิจัย. ม.ป.ท. : Thai-Australian Northeast Village Water Resource Project, 2533.

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำเสนอเรื่องราวของหมู่บ้านคอนตันและคอนตันในด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจ-สังคม ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำ และพฤติกรรมการใช้น้ำตลอดจนแนวความคิดของชาวบ้านต่อปัญหาที่กล่าวถึงเผชิญอยู่ ในการศึกษาได้พบว่า หมู่บ้านคอนตันมีอายุราวกว่าร้อยปี ส่วนหมู่บ้านคอนตันพบว่ามีความใหญ่โตกว่าเล็กน้อยพื้นที่เป็นเขตวัฒนธรรมไท-โคราช ผู้คนที่อพยพเข้ามาจะอยู่ในช่วง 2470 เป็นต้นไป สำหรับประชากรมีอาชีพทำนา พบว่าชาวนาของบ้านคอนตันมีฐานะดีกว่าหมู่บ้านคอนตัน รายได้ของชาวนาคอนตันตกประมาณ 15,000 บาท ส่วนบ้านคอนตัน ประมาณ 8,000 บาท/ปี ส่วนปัญหาและการหาหนทางว่าปัญหาฝนแล้งมีผลกระทบมากที่สุดกล่าวคือ ทำให้ผลผลิตที่ได้ต่ำ ในด้านแหล่งน้ำที่นำมาใช้ ชาวบ้านจะหาจากลำห้วย และสระ ตลอดจนน้ำฝน

สำหรับบริโภคใช้เงินที่เป็นกันมากได้แก่ ข้าวหัก ปากหลังปากเอว ทองร่วง บิด เป็นต้น ส่วนพฤติกรรมด้านความสะอาด ชาวบ้านทั้งสองเริ่มมีสำนึก มีคู่ออาหาร ไม่ดื่มดื่มน้ำสกปรกจากท้องนา อาบน้ำด้วยน้ำสะอาด แต่การปฏิบัติดังกล่าวนี้ไม่ได้เคร่งครัดตามแบบแผนของสาธารณสุข เสียทีเดียว แต่ชาวบ้านยังคงปฏิบัติตามแบบเก่าอยู่ และมีการยอมรับสิ่งใหม่เช่นกัน

พิชญ์ สมทอง. สถาบันครอบครัวในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2526.

วัตถุประสงค์สำคัญในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาระบบโครงสร้างของครอบครัวในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เพื่อศึกษาบทบาทและเครือญาติต่อการตัดสินใจของครอบครัวในพฤติกรรมทางบ้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวชนบทให้เป็นปัจจุบัน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 192 ครอบครัว ในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 จังหวัด คือ ขอนแก่น นครราชสีมา บุรีรัมย์ และอุดรธานี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยการจับสลาก โดยศึกษาจังหวัดละ 1 อำเภอ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ระบบโครงสร้างของสถาบันในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว ลักษณะครอบครัวขยายจะพบในช่วงสั้น ประมาณ 1-5 ปี คือในช่วงที่หญิงชายแต่งงานกันใหม่ ๆ

บทบาทของ เครื่องมือการตัดสินใจของครอบครัวในพฤติกรรมทางค่านิยมจริงใจไม่มีความแตกต่างจากบทบาทของ เครื่องมือการตัดสินใจของครอบครัวในสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 บทบาทของ เครื่องมือการตัดสินใจของครอบครัวในทาง การเมืองมีสูงกว่า บทบาทของ เครื่องมือการตัดสินใจของครอบครัวในทางสังคม เป็นต้น

พิทักษ์สิทธิ์ อาษะภูมิ สุขชัย ชื้อตรง และจรรยา วิรัชกุล. การศึกษาก้าวเสริมฐานและสังคมของ กสิกรในหมู่บ้านที่อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ในท้องที่อำเภอบ้านป่า จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2522.

วัตถุประสงค์ของการเก็บเงินของกสิกรมีความมุ่งหมายอยู่ 2 ประการคือ เพื่อประกอบอาชีพและครองชีพหรือเพื่อทั้งสองอย่าง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า จำนวนประชากรเฉลี่ยต่อครัวเรือน ประชากรที่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ (Active population) และระดับการศึกษาของประชาชนทั้ง 2 หมู่บ้านนั้นแตกต่างกันมากนัก ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับที่ดินการถือครองที่ดินโดยเฉลี่ย ครอบครัวยุคใหม่ของหมู่บ้านที่มีน้ำสูงกว่าหมู่บ้านที่มีน้ำประมาณ 1.43 ไร่ (29.88 และ 28.45 ไร่) และที่ดินของหมู่บ้านที่มีน้ำสามารถนำมาใช้หาประโยชน์ได้มากกว่า

ในเรื่องของการเพาะปลูกพืช ทั้งสองบ้านจะแตกต่างกัน เนื่องจากหมู่บ้านที่มีน้ำมีลักษณะเป็นที่ลุ่มมากกว่าหมู่บ้านที่มีน้ำ เพราะฉะนั้นจึงส่งผลต่อพืชที่ปลูก และความทนแล้ง เมื่อเปรียบเทียบรายได้รวมด้านการเกษตรของสองหมู่บ้านในด้านปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ พบว่า หมู่บ้านที่มีน้ำมีรายได้สูงกว่ากล่าวโดยสรุป การวิจัยครั้งนี้พบว่าหมู่บ้านที่มีน้ำมีรายได้และโอกาสในการทำการเกษตรได้สูงกว่าหมู่บ้านที่มีน้ำ

พิระศักดิ์ วรจักร. โครงสร้างอำนาจของชุมชนชาวไทยที่พูดภาษาเขมรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลลพบุรี อำเภอท่าคันโท จังหวัดสุรินทร์. ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

ในการศึกษครั้งนี้ประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาคือ สภาพโดยทั่วไปของชุมชนชนชั้นนาและโครงสร้างอำนาจของชุมชน และปัจจัยในการยอมรับอำนาจของชนชั้นนากับชุมชน การเก็บข้อมูลหาวิธีการสังเกต และสัมภาษณ์แบบที่หาพบได้เป็นหลัก ปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ชุมชนลพบุรี เป็นชุมชนชาวไทยที่พูดภาษาเขมร ประกอบด้วย บ้านลพบุรี สะเคาโดนคม บัวใหญ่ และโพรงเวง มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมคล้ายคลึงกันกับชาวเขมรในประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย

2. ชนชั้นนาที่ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการ และชนชั้นนาที่ชาวบ้านยอมรับ มีอำนาจแตกต่างกัน กล่าวคือ ชนชั้นนาที่ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ได้รับการยกย่องเป็นชนชั้นนาของชุมชน ส่วนประเด็นค่านิยมจริงใจและสังคมวัฒนธรรมชาวบ้านจะยอมรับจากชนชั้นนาอื่น

3. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวบ้านในชุมชนลพบุรียอมรับและยกย่องให้เป็นชนชั้นนาได้แก่ ความสามารถของบุคคล วัย และฐานะทางเศรษฐกิจ

4. ลักษณะโครงสร้างอำนาจของชุมชนชาวไทยที่พูดภาษาเขมรมีลักษณะลบล้างกันตามความ

สำคัญของบุคคล และโครงสร้างอำนาจของชุมชนกรมเทศแต่ละตำบล คือ ตำบลการเมือง การพัฒนาชุมชน เศรษฐกิจ และสังคม วัฒนธรรมเป็นแบบชนชั้นนายนิยม แต่ถ้าวัดพิจารณาเป็นตำบลรวม ๆ จะเป็นแบบพหุนิยม

โพธิ์ เกื้อแก้ว. Village Channels of Communication in Northeast Thailand, A Pilot study. งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ท., 2508. (อ้างจาก สุนทร จันทวานิช และคนอื่น ๆ. งานวิจัยเชิงคุณภาพในประเทศไทย บทวิเคราะห์และบรรณนิทัศน์. 2525. หน้า 225).

วิธีการศึกษาที่ใช้ครั้งนี้คือ การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวคนสำคัญ และการมีส่วนร่วมสังเกตการณ์ สำระสำคัญพบว่า ชาวบ้านแถบตะวันออกเฉียงเหนือของไทย สามารถติดต่อรับข่าวสารจากภายนอกและระหว่างชาวบ้านด้วยกันเอง โดยอาศัยบุคคลที่เป็นแหล่งข่าวสำคัญได้แก่ ภาษัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู ข้าราชการ และจากสื่อสารมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ นิคมสาร ภาพยนตร์ และใบปลิว จากการศึกษาพบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่เป็นแหล่งข่าว เนื่องจากค่านิยมของคนไทยมีความไว้วางใจบุคคลเหล่านั้น นอกจากนี้การติดต่อพบปะยังได้ให้ความเพลิดเพลินและการสังสรรค์แก่ชาวบ้านอีกด้วย สื่อสารมวลชนที่สำคัญในการให้ข่าวสารแก่ชาวบ้านคือ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

วิชาญ ชูช่วย. สังคมชาวมุสลิมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของชาวมุสลิมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนบทบาททางเศรษฐกิจและการเมือง ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ชาวมุสลิมเป็นชนกลุ่มน้อยในภาคอีสาน ได้อพยพเข้ามาเมื่อ 60-70 ปีมาแล้ว ชาวมุสลิมส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพค้าขาย ชาวมุสลิมในภูมิภาคนี้จะมีความเคร่งครัดในศาสนาอิสลาม และมีกิจกรรมทางศาสนาร่วมกันเป็นประจำ ปัจจุบันนี้ชาวมุสลิมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มมีบทบาทต่อสังคมในภูมิภาคมากขึ้น ทั้งบทบาททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

วิชา อรรถโชติ. อิทธิพลโครงสร้างของครอบครัวในชนบทไทยต่อการศึกษาของสมาชิกในครอบครัว ศึกษาวิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยา มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะโครงสร้างของสถาบันครอบครัวในชนบทไทยที่แตกต่างกับการเข้ามามีอิทธิพลต่อการศึกษามือของสมาชิกในครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางโครงสร้างของครอบครัวที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการกำหนดแผนการเรียนในเชิงสังคมสูงมากที่สุด คือ ลักษณะโครงสร้างทางด้านการศึกษา และรองลงมาคือ โครงสร้างทางด้านอาชีพ ซึ่งมี

ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางค่าผลสัมฤทธิ์ ทางด้านการเรียนของนักเรียนพบว่า อิทธิพลของ โครงสร้างทางครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสอดคล้องคือ ลักษณะโครงสร้างทาง การศึกษาเท่านั้น

ศิริรัตน์ สุวรรณเนตร. การวิเคราะห์บทบาทของชุมชนในการพัฒนาและป้องกันตนเอง : ศึกษาเฉพาะ กรณีหมู่บ้าน อพ. บ้านหนองปลาขาว อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

การศึกษาวิจัย ได้เน้นเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโครงการ อพ. การดำเนินงานของ คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพ. การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการ อพ. ตลอดจนการดำเนินงาน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหมู่บ้านมีกลุ่มผู้นำที่สำคัญคือ คณะกรรมการกลางและคณะกรรมการ ฝ่ายต่าง ๆ 7 ฝ่าย ซึ่ง ครุในโรงเรียนประจำหมู่บ้าน ท่านเจ้าอาวาสวัดประจำหมู่บ้าน ราษฎรมีบทบาท ในฐานะเป็นกลุ่มที่ให้การสนับสนุนและร่วมมือในโครงการหรือกิจกรรมเป็นอย่างมาก โครงการ อพ. จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ก็ต่อเมื่อหน่วยงานทุกกระทรวง กรม ต้องประสานงานกันอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานซ้ำซ้อน และ เพื่อเป็นการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคนอื่น ๆ. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมใน ชุมชนหมู่บ้านเขมร ไทยคา และบ้านไทยลาว : กรณีศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณี. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคสนามใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 1 ปีเต็ม และ เป็นการศึกษาระดับเปรียบเทียบชุมชนเฉพาะกรณีในชุมชนชาติพันธุ์สามแห่งคือ บ้านเขมร บ้านไทยคา และบ้าน ไทยลาว ของจังหวัดศรีสะเกษ เลย และชัยภูมิตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะนิเวศวิทยาทั้ง 3 ชุมชนมีความคล้ายคลึงกันในรูปแบบแผนการตั้งถิ่นฐาน เป็นกระจุก ประวัติศาสตร์ของชุมชนจะมีความเป็นมาเฉพาะแตกต่างกัน ทางด้านอายุพบว่าชุมชนบ้านเขมร จะมีอายุมากกว่าชุมชนไทยคา และชุมชนไทยลาวตามลำดับ ด้านโครงสร้างของประชากรจะแสดงให้เห็น อัตราส่วนของผู้ที่เป็นการะในชุมชนบ้านเขมร ไทยคาใกล้เคียงกัน ซึ่งต่ำกว่าชุมชนไทยลาว และจากการ เปรียบเทียบลักษณะทางเศรษฐกิจพบว่าทั้งสามชุมชนมีลักษณะคล้ายคลึงกันทางด้านอาชีพ การแลกเปลี่ยน แรงงาน แคว้นทางเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาจาก เพื่อยังชีพ เป็นแบบเงินสด ส่วนทางด้านการ เมืองลักษณะของผู้นำก็ได้เปลี่ยนแปลงไปตามตัวแทนของรัฐ ชาวบ้านมีความสนใจการเลือกตั้งมากขึ้น และทางด้านความเชื่อยังพบว่า ชุมชนบ้านเขมรและไทยลาวมีส่วนคล้ายคลึงกัน คือนับถือพุทธศาสนาอย่าง ชัดเจน ส่วนไทยคานับถือผีบรรพบุรุษ เป็นต้น ซึ่งการเปรียบเทียบผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทาง สังคมและวัฒนธรรม จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือน การพัฒนาคุณภาพชีวิต มีทัศนคติที่ต่อการ พัฒนาท้องถิ่น อย่างไรก็ตามก็ยังมีสิ่งที่ไม่ได้รับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ส่วน นั้นก็คือ การปฏิบัติภายในครัวเรือน ในเรื่องศาสนาและความเชื่อฝังผุ้อาวุโส เป็นต้น

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และสุวรรณ บัวทวน. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนสอง
แห่งในจังหวัดขอนแก่น หมู่บ้านอัมพวัน และหมู่บ้านคานแก่นาค. งานวิจัย. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบ เข้าใจ และเปรียบเทียบ
เกี่ยวกับลักษณะ บัณฑิต ผลกระทบ และการพัฒนาแนวความคิด ตลอดจนทฤษฎีของการเปลี่ยนแปลงทาง
สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนสองแห่งในจังหวัดขอนแก่น

จากผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทั่ว ๆ ไป ของชุมชนทั้งสองแห่งมีความคล้ายคลึงกันในด้านแบบ
แผนการตั้งถิ่นฐานเป็นแบบกระจุก อาชีพหลักคือเกษตรกรรม ได้แก่การทนา สมาชิกภายในครอบครัว
เฉลี่ยประมาณ 6 คน และลักษณะของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนทั้งสองแห่งอาจจะ
กล่าวได้ว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจ ในด้านการพักผ่อนหย่อนใจค่อนข้างจะน้อยหรือไม่มี
การเปลี่ยนแปลงเลย ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม คือค่านิยมทาง
พื้นฐาน การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมและ สื่อสารมวลชนมีผลทำให้การพัฒนาชีวิต การเชื่อฟังผู้อาวุโส
ลดน้อยลง

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และสุวรรณ บัวทวน. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนชาติพันธุ์
สองแห่งของจังหวัดกาฬสินธุ์ : การศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณี. งานวิจัย. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ ต้องการศึกษากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมใน
ชุมชนชาติพันธุ์ชาวไร่ และชาวกูไท ที่อยู่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า บรรพบุรุษของชาวไร่และ
ชาวกูไทอพยพมาจากฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ชุมชนบ้านไร่มีอายุประมาณ 200 ปี และชุมชนชาวกูไทมีอายุ
ได้ประมาณ 167 ปี ด้านสภาพทางนิเวศวิทยาของหมู่บ้านไร่จะเป็นที่เนินและสูง ส่วนชุมชนชาวกูไทเป็นที่
ลุ่มน้ำท่วมเขา เนื่องจากพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ทำให้ชาวกูไททำการเกษตรได้ดีกว่าชาวไร่ ลักษณะการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในเรื่องของระบบครอบครัวและเครือญาติ และระบบความเชื่อ ประ
เพณี มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันระหว่างชุมชน อัตราของการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างช้า ๆ ทาง
ด้านการศึกษาที่มีลักษณะแตกต่างกันระหว่างชุมชน

นอกจากนี้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมคล้ายคลึงกันทั้งสองชุมชน คือ
ทางด้านวัฒนธรรมเป็นไปอย่างช้า ๆ ทั้งสองชุมชน เป็นต้น

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมแบบดั้งเดิมที่กำลังเปลี่ยนแปลง : การศึกษาหมู่บ้านสองแห่งในจังหวัด
ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

เป็นการศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างกลุ่มสังคมแบบต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน ได้แก่ กลุ่ม
เกษตรกร ที่มาได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร กลุ่มภายในหมู่บ้านที่มีกลุ่มเกษตรกรตั้งขึ้น และกลุ่ม
ที่มาได้ทนา เพื่อศึกษาว่าการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัย (Modernization) นั้น กลุ่มไหนยังอยู่
ในขั้นแบบประเพณีเดิม กลุ่มไหนกำลังเปลี่ยนแปลง และกลุ่มไหนอยู่ในขั้นทันสมัยแล้ว โดยศึกษาจากหมู่

บ้าน 2 แห่ง ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า แผนแผนการดำเนินชีวิตของกลุ่มต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในขั้นของระบบที่กำลังเปลี่ยนผ่าน โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรรมมีการเปลี่ยนแปลงสูง ส่วนที่ยังอยู่ในระดับแบบดั้งเดิม และเปลี่ยนเป็นแบบทันสมัยแล้วมีอัตราส่วนร้อยละที่น้อยกว่าขั้นที่กำลังเปลี่ยนผ่าน สำหรับในด้านความรู้สึนึกคิด พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในขั้นที่กำลังเปลี่ยนผ่าน และมีส่วนน้อยที่อยู่ในขั้นทันสมัย นอกจากนี้การวิจัยศึกษาเปรียบเทียบความทันสมัยในด้านวัตถุและความรู้สึนึกคิดก็พบว่า ความทันสมัยในด้านจิตใจเปลี่ยนแปลงไปในอัตราที่เรียกว่าแบบแผนชีวิตที่ปรากฏออกมาซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมที่จะยอมรับนวัตกรรมทางวัตถุของชาวชนบทชน 2 หมู่บ้านที่ทำการศึกษา

สุภัฏฐา กัทรราชย์ และคนอื่น ๆ. องค์ประกอบในการดำเนินชีวิตของชาวนาน บ้านเบ็ด คานบ้านเบ็ด อาเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบในการดำเนินชีวิตของชาวนานบ้านเบ็ด โดยใช่วิธีการศึกษาจากข้อมูลชุมชน เพื่อให้เข้าใจวิถีชีวิตของชาวอีสาน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ในด้านประวัติความเป็นมา ชาวนานบ้านเบ็ดเดิมอพยพมาจาก อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด ก่อนจะมาตั้งบ้านอยู่บริเวณที่เป็นบ้านเบ็ดในปัจจุบัน ก่อนที่จะมีการพัฒนาหมู่บ้าน ในปี พ.ศ. 2505 ชาวนานบ้านเบ็ดมีลักษณะเป็นชาวนาที่ผลิตทุกอย่างด้วยตนเองไม่ว่าจะเป็นอาหารสำหรับบริโภคหรือเครื่องนุ่งห่ม
2. ด้านความเชื่อ ชาวนานบ้านเบ็ดนับถือศาสนาพุทธที่ผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิม ได้แก่ ความเชื่อเรื่องแถน ความเชื่อเรื่องวิญญาณบรรพบุรุษ ความเชื่อเรื่องผีและความเชื่อเรื่องขวัญ ความเชื่อเหล่านี้เป็นบ่อเกิดของพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ชาวนานบ้านเบ็ดปฏิบัติกันต่อมา เช่น พิธีสู่ขวัญ พิธีแห่นางแมวของฝน
3. ด้านการเล่นของเด็ก ส่วนใหญ่แบบพื้นเมือง
4. เพลงพื้นบ้าน เก็บรวบรวมได้ 2 ประเภทคือ เพลงกล่อมเด็ก และเพลงสารพัด
5. คำนินทานพื้นบ้าน เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด 56 เรื่อง

สุพล วุฒิสาน. รายงานผลการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงสังคมชนบท อุดรธานี และหนองคาย. งานวิจัย. อุดรธานี : สำนักงานอธิการ วิทยาลัยครูอุดรธานี, 2521.

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะค้นหาคำตอบว่า บุคคลใดมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมชนบททั้งที่จังหวัดหนองคายและอุดรธานีอันเป็นพื้นที่รับผิดชอบในการฝึกหัดครูของวิทยาลัยครูอุดรธานี ในประเด็นที่ว่า ชาวชนบทที่มีสถานภาพแตกต่างกัน จะมีแนวความคิดต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมของคนแตกต่างกันอย่างไร และบุคคลใดเป็นผู้มีอิทธิพลในการนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลง

ผลการวิจัยพบว่า ความเปลี่ยนแปลงที่จัดว่าอยู่ในระดับสูงมาก ได้แก่ ด้านการศึกษาและการสาธารณสุข ส่วนด้านการปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ยังอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เรียงตามลำดับนอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ใกล้เขตสุขาภิบาล หรือเทศบาล (ระยะทางต่ำกว่า 10 กม.) มีความเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมแตกต่างไปจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ไกลจากเขตสุขาภิบาล หรือเทศบาลในทุกด้าน และในเรื่องบุคคลที่เป็นตัวการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๆ ในทุกด้าน ได้แก่ ครู กำนัน ผู้นำหมู่บ้าน และสื่อมวลชน ประเภทวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์และหนังสือพิมพ์ รองลงมาได้แก่ ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง พ่อกำนัน และพระสงฆ์

สุวิทย์ อิศาสวัต และสมศักดิ์ ศรีสันติสุข. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในหมู่บ้านอีสาน กรณีบ้านโนนตะแบก. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์หมู่บ้าน และปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางด้านการค้าขาย ในหมู่บ้านอีสานโดยหาวิธีการเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณในช่วงเวลา 1 ปี (เมษายน 2528-2529)

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า บ้านโนนตะแบกตั้งในสมัยรัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2450) โดยราษฎรบ้านท่าเตื่อได้หนีน้ำท่วมมาตั้งบ้านเรือนที่โนนตะแบกซึ่งมีทำเลดีกว่าหมู่บ้านเก่าคือ ตัวบ้านบ้านน้ำท่วมที่นา ชาวไทยลาว ที่มาอยู่มีครัวครัวประมาณ 294 ครัวเรือน ประชากร 1,438 คน การดำเนินชีวิตในอดีตมีการผลิตแบบยังชีพอยู่และผู้นำนับพาทในการปกครอง มีการอาศัยซึ่งกันและกันหมู่บ้านโดยอาศัยเครือญาติเป็นสำคัญ ในปัจจุบันวิถีการดำเนินชีวิตในหมู่บ้านเปลี่ยนไป เช่น การผลิตเป็นการผลิตเพื่อการค้า ประชากรเพิ่มมากขึ้น เกิดช่องว่างระหว่างคนจน คนรวยมากขึ้น อำนาจรัฐเข้ามามีบทบาทในหมู่บ้านมากขึ้น หน่วยงานของรัฐได้เข้ามามีบทบาทในระบบเครือญาติ เช่น การให้การศึกษา ธนาคารสหกรณ์ เป็นต้น

อภิสาดิ ทองอยู่ สมพงษ์ สมบูรณ์ และพัชรินทร์ ลาภานันท์. สถาบันหมู่บ้านกับการพึ่งตนเอง. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันปรีดี พนมยงค์, ม.ป.ป.

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษากรณีหมู่บ้านในอำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น โดยการศึกษาเชิงปฏิบัติการ เป็นเวลา 6 เดือน (พ.ศ. 2529-2530) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้หมู่บ้านพึ่งตนเองได้ทางด้านเศรษฐกิจ คือ ชาวบ้านผลิตเพื่อบริโภค ทางด้านสังคมและการปกครอง โครงสร้างทางสังคมในหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กันในระบบเครือญาติ มีการเคารพผู้อาวุโส และด้านความเชื่อของชาวบ้านมีการผสมผสานกันอย่างกลมกลืนระหว่างศาสนาพุทธ พราหมณ์ และการนับถือผี ทำให้ชาวบ้านช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม

การศึกษาเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน

เฉลิมชัย ผิวเรืองนนท์. ทัศนคติของคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อเวียดนาม : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดที่มีและไม่มีชาวเวียดนามอพยพอาศัยอยู่. วิทยานิพนธ์. ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษา ทัศนคติของคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในส่วนที่เกี่ยวกับระดับความรู้เกี่ยวกับเวียดนาม และในส่วนที่เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อชาวเวียดนาม พหุวัฒนธรรมก้าวร้าว รุกรานของเวียดนาม การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาใช้ประชากรในจังหวัดนครพนมและจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ต้นแรกคือชาวเวียดนามอพยพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ในด้านของเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยการทดสอบไคสแควร์ หาค่าสัมประสิทธิ์ ความมีเงื่อนไข.

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับเวียดนามของประชากรทั้งสองจังหวัดอยู่ในเกณฑ์ดี และประชากรทั้งสองจังหวัด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพส่วนใหญ่แล้วมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพวชาวเวียดนามอพยพ และประเทศเวียดนามเลย แต่มีความเห็นด้วยกับการดำเนินความสัมพันธ์ฉันมิตรกับเวียดนาม

เฉลิมศรี ธรรมบุตร และจาเรียง ภาวิจิตร. การศึกษากลุ่มประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ย้ายถิ่นมาตั้งภูมิลำเนาอยู่ในเขตสร้างตนเองทุ่งโพธิ์ทะเล จังหวัดกาฬสินธุ์. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : แผนกสังคมวิทยา มหามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2515.

ผลการศึกษารวบรวมว่า ผู้อพยพส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีสาเหตุสำคัญคือ ความกดดันทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อย้ายเข้ามาแล้วส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา มีความสัมพันธ์กับหมู่บ้านข้างเคียงอย่างดี มีความพอใจในที่อยู่ใหม่เป็นอย่างดี และในคิดที่จะย้ายต่อไป แต่ก็ยังมีการติดต่อกับภูมิลำเนาเดิมอยู่เป็นส่วนใหญ่

ทรงจิต พูลลาภ. การเปลี่ยนแปลงแผนการตั้งถิ่นฐานกับการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลหัวเรือ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.

ผลการวิจัยพบว่า แผนแผนการตั้งถิ่นฐานที่มีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร และครัวเรือนเกษตรกรที่เปลี่ยนแปลงแผนการตั้งถิ่นฐานจากแบบรวมกลุ่มไปเป็นแบบกระจายชนไร่ นา และมีระดับการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจสูงกว่าครัวเรือนเกษตรกรแบบรวมกลุ่ม

บทกร อ่อนคำ และการ ภูมิพลวิชัย. Northeasterners in Chiangrai Area. งานวิจัย.
กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยภาษาอังกฤษ ศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย และ USOM/Research
Division, 2510

จุดมุ่งหมายในการศึกษาวิจัย เพื่อต้องการหาสาเหตุของการอพยพ และศึกษาสภาพความเป็น
อยู่ทั่ว ๆ ไป ของชาวอีสานที่อพยพมาจากจังหวัดกาฬสินธุ์ อุดรธานี ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด
อุบลราชธานี และนครราชสีมา ไปตั้งถิ่นฐานที่เชียงใหม่ เชียงรายนเขตอำเภอเมือง เทิง และเชียงของ วิธีการ
ศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์จากประชากรที่อพยพไปตั้งถิ่นฐานที่นั่น

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของการอพยพเกิดจากที่หาเงินได้ไม่เพียงพอ และมีแรงจูงใจจากคำ
บอกเล่าของผู้ที่เคยไปทำงานที่เชียงใหม่ ที่ดินราคาถูก และอุดมสมบูรณ์ ส่วนทางด้านความเป็นอยู่
ผู้ย้ายไปอยู่เป็นผู้มีความขยันขันแข็ง รู้จักหาสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ เช่น บั๊ว มีความกระตือรือร้นในการประกอบ
งานชาวบ้านกันยกย่อง ถึงแม้จะมีทัศนคติในทางลบต่อชาวอีสานอยู่บ้าง

สะดวก ขันอาสา. การอพยพย้ายถิ่นเข้าสู่ทุ่งกุลาร้องไห้ ระหว่างปี พ.ศ.2512-2529 : ศึกษา
เฉพาะกรณีบ้านสระโพธิ์ทอง ตำบลทุ่งหลวง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.
ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษานี้เป็นการวิจัยภาคสนามเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่นเข้าสู่ทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย
เพื่อแสวงหาสาเหตุของการอพยพ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของผู้อพยพ

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า สาเหตุการอพยพจากบ้านสระโพธิ์ทอง มีสาเหตุมาจากทางด้าน
เศรษฐกิจ ซึ่งเป็นทั้งปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูด ทำให้ชาวบ้านอพยพเพราะขาดแคลนที่ดินทำกิน ฐานะยากจน
ประชากรมีความสนใจทุ่งกุลาร้องไห้ เพราะที่ดินยังว่างเปล่า ราคาถูก ปลาส้ม ส่วนสาเหตุทางสังคม
ชาวบ้านตามเพื่อน หรือญาติมาอยู่ร่วมกัน

สากล สติวิทยานันท์. การศึกษาผลกระทบการตั้งถิ่นฐาน การอพยพและสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
ของหมู่บ้านในถิ่นที่อ่างเก็บน้ำผาละคอน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521.

ภูมิภาคนาเดิมของผู้อพยพอยู่ในทุกภาคของประเทศไทย ยกเว้นภาคใต้ โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียง
ออกเฉียงเหนือที่มีจำนวนผู้อพยพมากที่สุด ผู้อพยพทั้งหมดนำครอบครัวมาด้วย ส่วนมากผู้อพยพจะ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และได้มาเปลี่ยนอาชีพใหม่ มีการปลูกพืชชนิดใหม่เป็นส่วนใหญ่ ลักษณะการ
ตั้งถิ่นฐานจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มตามอาชีพ และตามระดับความสูงของพื้นที่อ่างเก็บน้ำ ปัจจัยที่ผลักดัน
ให้อพยพมาได้แก่ ภาวะความแห้งแล้งและการคุกคามของผู้อพยพรายล้อมมีจิตใจ นอกจากนั้นยังพบว่า
ปัจจัยที่ดึงดูดให้เข้ามาคือ ที่ดินไม่ต้องเช่า และสิ่งอำนวยความสะดวกประกอบด้วย เวลาทำงานส่วนใหญ่ทำ
ทั้งวัน ทุกวัน หากให้รายได้สูงกว่าที่เป็นอยู่เดิม ผู้อพยพจะมีแนวโน้มที่จะตั้งหลักแหล่งการงานที่นั่น ทั้งที่
ผู้ครอบครัวที่ทราบว่าเป็นที่ของทางราชการ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวพบว่ามีน้อยมาก

อภิรมย์ สุขประเสริฐ. การย้ายถิ่นจากเขตชนบทยากจน กรณีอำเภอปทุมรัตน์ และอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์. วท.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

จากการศึกษาวิจัยพบว่า การย้ายถิ่นจากเขตชนบทยากจนและน่ายากจน ซึ่งศึกษาที่อำเภอปทุมรัตน์ และอำเภอจตุรพักตรพิมาน สาเหตุส่วนหนึ่งที่แรงงานชนบทปรากฏว่าจะย้ายถิ่นเพื่อปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ต้องการหาประสบการณ์ และยังพบว่า ประชาชนในเขตชนบทยากจนจะมีการออกไปหางาน และอาศัยอยู่นานขึ้นเป็นการถาวรมากกว่าประชากรที่อยู่ในชนบทน่ายากจน

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสตรีและการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

กานดา พรหมเกียรติ. บทบาทของสตรีทางด้านการเกษตร : การศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีแม่บ้าน
งานเกษตรโครงการชลประทานหนองหวาย จังหวัดขอนแก่น และแม่บ้านงานเกษตรโครงการชลประทาน
แม่กลองใหญ่ จังหวัดนครปฐม และจังหวัดราชบุรี. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2521.
(อ้างจาก สุทธิจิตต์ จินตยานนท์. บทคัดย่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมชนบทไทย. 2524.
หน้า 1-2).

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อต้องการทราบถึงการมีส่วนร่วมของแม่บ้านในงานอาชีพเกษตร
กรรม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ในครอบครัวโดยเฉพาะเรื่องงานอาชีพ และเพื่อทราบ
ความคิดเห็นของแม่บ้านเกี่ยวกับสภาพภาพและบทบาทของสตรีในหมู่บ้าน การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา
เปรียบเทียบแม่บ้าน 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 แม่บ้านงานเกษตรโครงการพัฒนาชลประทานหนองหวาย จังหวัด
ขอนแก่น กลุ่มที่ 2 แม่บ้านงานเกษตรโครงการชลประทานหนองหวาย ซึ่งอยู่ในเขตจัดรูปที่ดิน กลุ่มที่ 3 แม่
บ้านที่เป็นสมาชิกของกลุ่มแม่บ้านงานเกษตรโครงการชลประทานแม่กลองใหญ่ จังหวัดนครปฐมและจังหวัด
ราชบุรี จากการศึกษาพบว่า งานเรื่องการตัดสินใจและปรึกษาปัญหาโดยเฉพาะงานเรื่องด้านอาชีพเกษตร
กรรม แม่บ้านกลุ่มที่ 1 มีส่วนร่วมกับพ่อบ้านมากกว่ากลุ่มอื่น ในด้านการมีส่วนร่วมของแม่บ้านด้านอาชีพเกษตรกรรม
แม่บ้านทุกกลุ่มมีความรู้สึกรู้ว่าตนเองทำงานด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก มีความต้องการที่จะปรับปรุงด้าน
อาชีพนี้โดยการเพิ่มผลผลิต โดยการให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตใหม่ ๆ จากรัฐบาล
สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพภาพและบทบาทของสตรีในหมู่บ้าน พบว่า ในกลุ่มที่ 3 แม่บ้านจำนวน
มากกว่าครึ่งมีความเห็นว่าผู้หญิงมีความเท่าเทียมชายโดยเฉพาะการทำงานด้านเกษตรกรรม สำหรับแม่
บ้านกลุ่มที่ 1 และ 2 มีความเห็นว่าผู้หญิงไม่มีความเท่าเทียมผู้ชาย และแม่บ้านในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 3
ส่วนใหญ่มองพอใจในสภาพภาพของตนเอง ส่วนกลุ่มที่ 2 ยังไม่มีความพอใจ อยากปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

จิรพรหม กาญจนจิตร. การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาชนบท. งานวิจัย. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ม.ป.บ.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีใน
การพัฒนาสตรีในเขตพื้นที่ชนบทยากจน จังหวัดอุบลราชธานี โดยศึกษาจาก 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 14
บ้านโนนสว่าง ตำบลเมืองเดช อำเภอเดชอุดม หมู่ที่ 10 บ้านสร้างแก้ว ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอพิบูลย์มั่ง-
งา และหมู่ที่ 10 บ้านเปือย อำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของการพัฒนาสตรีในหมู่บ้านดังกล่าว ได้แก่
ปัจจัยทางด้านคุณลักษณะพื้นฐานด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านสถานการณ์ ด้านสังคม และด้านจิตวิทยา-
สังคม เป็นต้น

มาลี อังคณาวัดี. พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรี ระหว่างกลุ่มผู้นำซึ่งดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามวัดพฤติกรรมภาวะผู้นำ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ที่ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนต่างก็ปรากฏเป็นแบบนักพัฒนาเหมือนกัน

การเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรี เกี่ยวกับมิติผู้นำทั้ง 3 มิติ คือ มิติกิจสัมพันธ์ มิติมิตรสัมพันธ์ และมิติประสิทธิภาพ ปรากฏว่าผู้บริหารสตรีดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน มีพฤติกรรมภาวะผู้นำทั้ง 3 มิติ ไม่แตกต่างกัน

ยุทธนา กันหันภัย และคนอื่น ๆ. การมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรี ในการพัฒนาหมู่บ้านดอนพราหมณ์ หมู่ที่ 11 ตำบลท่าอ่าง อำเภอระดมชัย จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัย-นครราชสีมา, 2529.

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีในการพัฒนาหมู่บ้าน ถึงรูปแบบต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มสตรีส่วนใหญ่มิมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยการลงแรงงาน รองลงมาจะอยู่ในรูปของการบริจาคเงินสมทบ ร่วมประชุม ช่วยวางแผน ร่วมประเมินผล เพียงร้อยละ 7.06 เท่านั้นที่เข้าร่วมโครงการบริจาควัสดุอุปกรณ์ให้กับการพัฒนาหมู่บ้าน เมื่อศึกษาถึงลักษณะของกิจกรรมของการพัฒนาหมู่บ้านดอนพราหมณ์ ในรอบ 1 ปี พบว่า กลุ่มสตรีได้ดำเนินการกิจกรรมด้านอนามัยแม่และเด็กมากที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมด้านโภชนาการ ซ่อมแซมถนนภายในบ้าน พัฒนาสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน วัด และโรงเรียน ในด้านความคิดเห็นของกลุ่มสตรีที่มีต่อการพัฒนาหมู่บ้านดอนพราหมณ์ สรุปได้ดังนี้คือ

1. ความคิดเห็นทั่วไป กลุ่มสตรีมีความเข้าใจสูงสุดต่อการรวมกลุ่มสตรีเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน และความรู้ที่ได้รับจากการอบรมกลุ่มสตรีนั้น สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาครอบครัวได้
2. ความคิดเห็นต่อกิจกรรมกลุ่ม กรรมการของกลุ่มสตรีควรได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการหมู่บ้านทุกครั้ง
3. ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน กลุ่มสตรีมีความเข้าใจสูงสุดว่า การประชุมร่วมกัน เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการพัฒนาหมู่บ้าน

ยุพิน วรสิริอมร และคนอื่น ๆ. บทบาทของหญิงชนองครักษ์เพื่อการช่วยเหลือตนเอง. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

บทบาทของหญิงชนองครักษ์เพื่อการช่วยเหลือตนเอง เป็นงานวิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยสามประการคือ 1) เป็นไปได้หรือไม่ที่จะกระตุ้นให้หญิงชนบทมีบทบาทมากขึ้น 2) เป็นไปได้หรือไม่สำหรับความพยายามในการช่วยเหลือตนเอง โดยมีสมาชิกเป็นผู้หญิงล้วน 3) เป็นไปได้หรือไม่สำหรับ

การถ่ายทอดประสบการณ์การจัดตั้งองค์กรเพื่อช่วยเหลือตนเองของผู้หญิงล้าน วิถีการศึกษา ได้เลือกเอา 2 หมู่บ้านเพื่อทำการทดลองคือ หมู่บ้านดอกจาน ต.ชนนากลาง อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่องค์กรช่วยเหลือตนเองของผู้หญิงล้าน มาก่อน และหมู่บ้านดอกคูน ต.โคกปี่เป็ด อ.เมืองมหา จ.ยโสธรซึ่งยังไม่มีประสบการณ์ด้านองค์กรช่วยเหลือตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อและค่านิยมของ ชายและหญิง มีความเชื่อที่มีความแตกต่างด้านศรัทธาอันเป็นปัจจัยสำคัญในการแบ่งงาน ส่วนค่านิยม ชาวบ้านต้องการมีลูกชายมากกว่าลูกสาวเพราะความจำเป็นในงานด้านเกษตร สำหรับการเปลี่ยนแปลง งามบทบาทของผู้หญิง พบว่า ด้านการเมืองการปกครอง หญิงจะเริ่มบทบาทมากขึ้น ทางด้านเศรษฐกิจ หญิง ได้ออกหางานสูงขึ้น ด้านสังคม มีการเปิดโอกาสให้หญิงได้รับการศึกษามากขึ้น และด้านศาสนา มีการ ยอมรับพิธีกรรมมากขึ้น อันเนื่องมาจากวัฒนธรรมตะวันตก และศาสนาคริสต์นั่นเอง

รุ่งทิภา ศรีวรรณ. การเปรียบเทียบบทบาทของสตรี กับบทบาทของบุรุษที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพ : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีและบุรุษ ตามเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน 8 ประการ (จปฐ.8) ตามแผนพัฒนาชนบทแห่งชาติในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 6 (2530-2534) รวม 8 ด้านดังนี้ บทบาทด้านอาหารการกิน บทบาทด้านที่อยู่อาศัย บทบาทด้านการศึกษาและอนามัย ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน บทบาท ด้านผลผลิตของครอบครัว บทบาทด้านการวางแผนครอบครัว บทบาทด้านการพัฒนาหมู่บ้าน บทบาทด้าน การส่งเสริมคุณธรรม-จริยธรรม

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุรุษ มีบทบาทในระดับปานกลาง แต่สตรี มากกว่าบุรุษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบบทบาททั้ง 8 ด้าน พบว่าสตรีมี บทบาทมากกว่าบุรุษ รวม 5 ด้านคือ ด้านอาหารการกิน บทบาทด้านที่อยู่อาศัย บทบาทด้านการศึกษาและ อนามัย บทบาทด้านการวางแผนครอบครัว และบทบาทด้านการส่งเสริมคุณธรรม-จริยธรรม นอกจากนี้ สตรียังมีบทบาทน้อยกว่าบุรุษ 3 ด้านคือ บทบาทด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน บทบาทด้านผลผลิตของ ครอบครัว และบทบาทด้านการพัฒนาหมู่บ้าน

วณิ บางประกก ธิติประเสริฐ. รายงานการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องการเมืองการแบ่งงานระหว่างเพศ และการพัฒนาสตรีชนบท : กรณีศึกษานักดะวันออกเฉียงเหนือของไทย. งานวิจัย. ม.ป.ท. : โครงการสตรีชนบท กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม, 2533.

โครงการศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การเมืองการแบ่งงานระหว่างเพศและการพัฒนาสตรีชนบท : กรณีศึกษานักดะวันออกเฉียงเหนือของไทย" ของโครงการสตรีชนบท มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาการเมืองการแบ่งงานระหว่างเพศ และความคาดหวังต่อการแบ่งงานระหว่างเพศ ในการดำเนินการวิจัยผู้ วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสตรีชนบท และโครงการพัฒนาสตรีพัฒนาสตรีชนบท ขึ้น ตอนที่สอง เป็นการปฏิบัติงานภาคสนามในหมู่บ้านของจังหวัด สุรินทร์ ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด และอุบลราช- ธานี โดยศึกษาปัญหาการเมืองการแบ่งงานระหว่างเพศ และการพัฒนาสตรีชนบท และขั้นที่สามเป็นการใช้แบบสอบถาม

ถามและการสังเกตการณ์หมู่บ้าน ผลการศึกษาปรากฏว่า จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ 82 คน สมรสแล้ว 78 คน เป็นสตรี 4 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 26 - 45 ปี นอกจากบทบาทงานแม่บ้านแล้ว หญิงทุกคนมีส่วนร่วมในการทำไร่ นา งานด้านการแบ่งงานระหว่างเพศพบว่า มีความยืดหยุ่นมาก และค่านิยมของการแบ่งงานระหว่างเพศมิได้เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด เนื่องจากแรงงานของหมู่บ้านมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว หากผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะทำงานเท่าเทียมกับชาย ส่วนปัจจัยที่คิดว่ากำหนดการแบ่งงานระหว่างเพศมาจากตัวบุคคล ลักษณะและขนาดของครอบครัว ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางวัฒนธรรม นโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่อสตรีโดยตรง เช่น นโยบายที่เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม นโยบายลดอัตราประชากร

วิจารณ์ พงษ์. การศึกษาการเผยแพร่ความรู้ การรับรู้ การตอบสนองความต้องการ และการนำความรู้ทางด้านศรัทธาธรรมศาสนาพุทธขึ้นมุลฐานไปใช้งานชีวิตประจำวันของสตรีในพื้นที่ยาคัดฉะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเนื้อหาและวิธีการเผยแพร่ความรู้ทางด้านศรัทธาธรรมศาสนาพุทธของสื่อบุคคล การรับรู้ การตอบสนองความต้องการ และการนำความรู้ทางด้านศรัทธาธรรมศาสนาพุทธขึ้นมุลฐานไปใช้งานชีวิตประจำวันของสตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัยพบว่า สื่อบุคคลส่วนใหญ่เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนามัยแม่และเด็ก และการวางแผนครอบครัวในเรื่องการเลี้ยงดูทารกบ่อกที่สุด และในการเผยแพร่ความรู้ สื่อบุคคลทุกคนใช้วิธีการบอกกล่าวให้ข่าวสารประเภทความรู้ในลักษณะของการพูดคุยและสนทนา

สตรีที่ได้รับการเผยแพร่ความรู้ส่วนใหญ่มีความต้องการความรู้ทางด้านศรัทธาธรรมศาสนาพุทธในระดับมาก โดยมีข้อสังเกตของการประมาณค่าความต้องการความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพมีค่าสูงสุดคือ 4.34 แต่เนื้อหาความรู้ที่สตรีต้องการมากที่สุดคือ เนื้อหาเรื่องการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และส่วนใหญ่ได้รับความรู้ตรงความต้องการในระดับปานกลาง โดยมีข้อสังเกตของการประมาณค่าความตรงตามความต้องการ มีค่าสูงสุดคือ 3.40 ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการอนามัยแม่และเด็ก และการวางแผนครอบครัว และสตรีได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้งานชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลางด้วย

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. การสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับสตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อที่จะสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับสตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ทำการสำรวจข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์บุคคลและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ของสตรีจากทั้ง 17 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำหรับการเสนอผลสารจะพึงขอบได้เสนอทุกจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแต่ละจังหวัดได้เสนอเป็นประเภทงานวิจัย งานบทความ งานประเภทอบรมอาชีพ งานประเภทอบรมความรู้เฉพาะเรื่อง และงานประเภทสัมมนา ตามลำดับ

การวิเคราะห์ผลของการศึกษาอาจจะสรุปได้ว่า ประเภทขององค์ความรู้ส่วนมากเป็นประเภทอบรมความรู้เฉพาะเรื่องให้กับสตรีมากที่สุด ส่วนประเภทของงานวิจัย งานประเภทบทความ งานประเภทสัมมนา มีอยู่จำนวนน้อย

สถิตยารักษ์ อุบลแก้ว. กลุ่มสตรีเพื่อการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านหนองซ้อย ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่ทาให้กลุ่มสตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน กิจกรรมกลุ่มสตรีที่มีต่อการพัฒนาหมู่บ้านทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ความสำเร็จ ปัญหาหรืออุปสรรคและวิธีการแก้ปัญหาของกลุ่มสตรีบ้านหนองซ้อย ต.ท่าพระ อ.เมือง จ.ขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า

ปัจจัยที่ทาให้กลุ่มสตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านประกอบด้วยปัจจัยภายในและภายนอก ปัจจัยภายนอกคือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ ส่วนปัจจัยภายในคือการปกครองของผู้นำบ้าน และเจ้าอาวาส การรักษาวินัยธรรมประเพณีตามฮีตสิบสอง คองสิบสี่ กิจกรรมของกลุ่มสตรี บ้านหนองซ้อยที่มีบทบาทต่อการพัฒนาหมู่บ้านได้แก่ กิจกรรมภายในครอบครัว กิจกรรมภายในหมู่บ้าน และกิจกรรมระหว่างหมู่บ้าน

ปัจจัยที่ทาให้กลุ่มสตรีประสบความสำเร็จ คือ ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มเป็นอย่างดี ส่วนปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มสตรี มีสามประการคือ ปัญหาส่วนบุคคล ปัญหาด้านการจัดการ และปัญหาด้านผลผลิต เป็นต้น

สุปราณี จิตตรจรัส อารีย์ เพชรนุช และพวงเพชร วัชรอยู่. อิทธิพลของสถาบันทางสังคมต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กาโศธา. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2520.

รายงานการวิจัยเรื่องอิทธิพลของสถาบันสังคมที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กาโศธา มีจุดมุ่งหมายและขอบเขต เพื่อที่จะรายงานการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับโศธาแก่ผู้อ่านทั่ว ๆ ไป กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยภาคสนามครั้งนี้คือ ชนเผ่าโศธาที่อยู่อาศัยอยู่ที่ยอยพพ วัดรัตนพะเนา อำเภอมือง จังหวัดหนองคาย ประมาณ 80 ครอบครัวในปี พ.ศ.2518 วิจัยดำเนินการและเครื่องมือในการวิจัย คณะผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นแนวในการสัมภาษณ์ คือแบบสอบถามเกี่ยวกับครัวเรือนและภูมิหลังแบบสอบถามเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและครอบครัว แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติทางศาสนาและพิธีกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ยังสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และทัศนคติทางด้านการเมือง ผลการวิจัยพบว่า ผู้อพยพส่วนใหญ่มาจากแขวงบอลาญไชย นามสกุล คำ หรือ บัดคำ ลอหรือรอดคำ มีน้อยรายที่ใช้นามสกุล กวาง หรือเลื่อง หัวหน้าครอบครัวทั้งหมดเป็นเจ้านาย ข้าราชการและทหาร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สถาบันทางสังคม เช่น สถาบันการปกครอง สถาบันทางศาสนา ครอบครัว ยกเว้นสถาบันทางการศึกษามีอิทธิพลสำคัญต่อพฤติกรรมของชนเผ่านี้อย่างยิ่ง โดยมีผลทั้งในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือสถาบันทางศาสนา มีอิทธิพลมากต่อการหล่อหลอมบุคลิกภาพ การสร้างทัศนคติเกี่ยวกับตนเอง และผู้อื่น ตลอดจนทัศนคติเกี่ยวกับโลกและสิ่งแวดล้อมรอบตัว สถาบันการปกครอง เป็นต้น

การศึกษาเกี่ยวกับชาติพันธุ์

ชบวน พลตรี. การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของไทกับวัฒนธรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษาเฉพาะกรณีใช้ ตำบลชุมพลชัย และตำบลโพธิ์ไพศาล อำเภอชุมพลชัย จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภูมิหลังทั่ว ๆ ไปและวัฒนธรรมบางประการของใช้ ตำบลชุมพลชัย และตำบลโพธิ์ไพศาล อำเภอชุมพลชัย จังหวัดสกลนคร 2) ศึกษาถึงปัจจัยบางประการที่ทำให้เกิดความผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของใช้ ประชากรที่ใช้ศึกษาใช้จำนวน 364 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สัตินที่ใช้ในการวิจัยคือคำร้อยละ คำสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. เกี่ยวกับความคิดเห็นความเชื่อด้านภาษาประเพณีแต่งงาน การเลี้ยงผี การเผา พบว่าใช้ ครั้งหนึ่งพูดภาษาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ดี ออกจากบ้านพูดภาษาไทยกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่า
2. การผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรมพบว่า 2 ใน 10 พผสมกลมกลืนกันมาก
3. เหตุที่ยังมีแนวโน้มจะผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมมากกว่าชาย
4. ฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญ ฐานะดีจะผสมกลมกลืนมากกว่า
5. การเข้าร่วมกิจกรรมของสังคมและการติดต่อกับคนนอกชุมชนมีความสัมพันธ์กับการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญ
6. อายุและระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม

นเรศร์ มุลาดี ไพรัช ทาบสรพร และสินทร ดีลา. ความแปรปรวนเชิงพันธุกรรมของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยภาค 4 : ฝ่าย ความรู้เพื่อการสื่อสารเพื่อผลประโยชน์กับตนเองและชาติ แสดง-เขียว. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2524.

การศึกษาคำรู้สื่อสารเพื่อประโยชน์ไร้อาคารบ้านดินกับประชากรชนกลุ่มน้อยบ้านชาวไทยส่วย ที่จังหวัดศรีสะเกษ โดยสุ่มตัวอย่างจากเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาอายุระหว่าง 8-14 ปี จำนวน 223 คน พบว่ารับรู้คำไม่ได้ร้อยละ 6.37 โดยมีค่าเฉลี่ยหมายเลขน้ำยาความเข้มข้นเพียงกระตุ้นให้รู้สึากลุ่มประชากรพบว่ารับรู้คำได้เท่ากับ 7.51 ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในกลุ่มประชากรดังกล่าว

จากการสุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียนเพศชายจำนวน 125 คน พบตาบอดสีชนิดบอดสีแดงจำนวน 4 คน บอดสีเขียวจำนวน 1 คน และเด็กนักเรียนหญิงจำนวน 155 คน ไม่พบตาบอดสีเลย คิดค่าความถี่ของลักษณะตาบอดสีในกลุ่มประชากรดังกล่าวเท่ากับ 0.04

ปรีชา อุยตระกูล และภานา ฤตสุตม์. การศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย : ชาวบน. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2530.

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพทางสังคม และวัฒนธรรมของชาวบน บ้านน้ำลาด อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ โดยวิจัยเชิงคุณภาพ ระหว่างเดือน สิงหาคม - ธันวาคม 2529

ผลการศึกษารายพบว่า ชาวบนมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ไม่มีภาษาเขียน ทางด้านเศรษฐกิจนิยมปลูกพืชแบบหยอดหลุม การเกษตรใช้ควายเพื่องเข้ามาประมาณ 10 ปีเศษ ระบบครอบครัวและเครือญาตินิยมแต่งงานในหมู่ชาวบน ด้านสาธารณสุขยังไม่มีส่วนใช้ และไม่มีมั่ง แต่จะก่ออาไฟเลี้ยงแทน ปัจจุบันสภาพต่าง ๆ กำลังเปลี่ยนแปลงเพราะมีโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้าน มีถนนเข้าถึงหมู่บ้านและมีการติดต่อกับหมู่บ้านไทยลาวมากกว่าแต่ก่อน

ไพฑูรย์ มีกุล. การศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย ไทยกาย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2531.

การศึกษานี้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาวไทยกาย ซึ่งอาศัยอยู่หนาแน่นในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และในบางพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี และมหาสารคาม ชาวไทยกายเป็นชาติพันธุ์กลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในจังหวัด มหาสารคาม ผลการศึกษาลงมาพบว่าเดิมทีเป็นชาวบ้านที่ได้อพยพมาจากอำเภออุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษมาเกือบ 100 ปี แล้ว ต่อมาได้อพยพมาตั้งอยู่ใกล้หนองบัวชุม ซึ่งทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหนองบัวชุมนี้เอง คือบ้านสะเดาหวาน ซึ่งเป็นที่อยู่ปัจจุบันของชาวไทยกาย ส่วนลักษณะทางโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมแบบเก่าพบว่าชาวกายเป็นชนชาติที่มีความขยัน อดทน และมีลักษณะเด่นในการปรับตัว

ในรอบ 50 ปี ที่ผ่านมานี้ถึงปัจจุบันชาวกายได้จัดการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา โดยรัฐบาลได้ช่วยเหลือในการปลูกสร้างโรงเรียน และหาทุนในมาระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ ทำให้การติดต่อเดินทางสะดวก รวดเร็ว และเป็นผลให้เด็กบ้านสะเดาหวานได้เรียนร่วมกับเด็กไทย-ลาวในโรงเรียนเดียวกัน

Paitoon Mikusol. Social and Cultralistory of Northeastern Thailand rom 1868-1910 : A Case Study of Heuamuang Khamen Padong (Surin, Sangkha and Khukhan)" Research. N.P. : N.P. 1984.

วิธีการศึกษารายใช้วิธีทางประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ (Ethnohistorical Mathodology) และวิธีทางมานุษยวิทยา (Anthropological Approach) กับกลุ่มประชากรในเขตอีสานใต้ โดยมีขอบเขตการศึกษาระหว่าง พ.ศ.2411-2453 ซึ่งสรุปได้ดังนี้ ประชากรที่ตั้งถิ่นอยู่ในเขตอีสานใต้มีภาษาพูดเป็นของตนเอง เช่น ภาษาเขมร ภาษาไทย และภาษาไทยลาว ในอดีตชาวสยามเหล่านี้ ได้ถูกจัดเป็นหัวเมือง เรียกว่า หัวเมืองเขมรป่าดง ต่อมาในสมัยรัชการที่ 5 รัฐบาลได้ปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน หัวเมืองต่าง ๆ ได้ถูกเปลี่ยนเป็นจังหวัด อำเภอ และตำบล ชาวอีสานจึงได้รับการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาติ มีความรู้สึว่าเป็นพลเมืองไทย แต่ในขณะเดียวกันก็มีการรักษาเอกลักษณ์ในท้องถิ่นของตนไว้ เช่น ภาษาพูด และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น

สมิทธิ์ สระอุปบล. วัฒนธรรมไทยย้อน ๑๐๐ ปี ออกเสียงเหนือ : ศึกษากรณีบ้านโพนสีม อำเภอโขง
เจียม จังหวัดกาฬสินธุ์. ปริญญานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาลักษณะวัฒนธรรมของชาวไทยย้อย ทางด้านคติธรรม
ในศีลธรรม สหธรรม และวัตรธรรม ตลอดจนการผสมกลมกลืน และการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมของชาว
ไทยย้อย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ หัวหน้าครอบครัวในหมู่บ้านโพนสีม ตำบลหัวนา อำเภอโขงเจียม
จังหวัดกาฬสินธุ์ เก็บข้อมูลโดยการสังเกตและสัมภาษณ์ ผลการวิจัยปรากฏว่า

ชาวไทยย้อยยังมีการสืบทอดวัฒนธรรมจากบรรพบุรุษอยู่เป็นบางส่วน ชาวบ้านได้สอนให้บุตรธิดา
ช่วยงานบ้านตั้งแต่เด็ก บิดามารดาในเรื่องความซื่อสัตย์ ความสามัคคี มีการเชื่อฟังผู้อาวุโส ส่วนการผสม
กลมกลืนทางวัฒนธรรมพบว่า วัฒนธรรมหลักอันเป็นวัฒนธรรมของประเทศได้เข้าไปครอบงำวัฒนธรรมหลาย
อย่างของชาวบ้าน นับตั้งแต่การลงแขกกันไถเป็นการจ้างแรงงาน อาชีพหลักและอาชีพเสริมที่ได้รับ
การถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ แม้สามารถเจริญตามรอยได้แต่ไม่หนาหนา ดังนั้นจะเห็นได้ว่า วัฒนธรรมทาง
คติธรรมมีการยึดมั่นอยู่อย่างมั่นคง ส่วนวัฒนธรรมทางในศีลธรรม สหธรรม และวัตรธรรมได้ถูกผสมกลมกลืน
จากวัฒนธรรมหลักของประเทศไปมาก

สุนทร สุรวาทกุล. การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวไทยที่พูดภาษาลาว กาย และเขมร ศึกษา
เฉพาะกรณีบ้านเกาะแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดสุรินทร์. ปริญญานิพนธ์. ศศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบถึงโครงสร้างทางสังคมของชาวไทย ที่พูดภาษา
ลาว กาย และเขมร และรูปแบบของการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้เกิดการผสม
กลมกลืนทางวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า

1. บ้านเกาะแก้วเป็นชุมชนขนาดเล็ก ประกอบด้วยครัวทั้งหมด 152 ครัวเรือน สภาพชุมชน
เกิดจากการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของกลุ่ม ลาว กาย และเขมร ชาวเขมร ชาวเขมรมีประเพณีชาว
อีสานทั่วไปจะแตกต่างกันก็เฉพาะภาษาพูดและความเชื่อบางอย่างเท่านั้น
2. รูปแบบการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม จะยึดถือ 2 แบบ คือคงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม
ประเพณีและความเชื่ออย่างเดิม และการปรับขนบธรรมเนียมประเพณีความเชื่อเข้าหากัน
3. การใช้ภาษาพูด ความเชื่อและการแต่งงานระหว่างชาติพันธุ์ เป็นวัฒนธรรมที่เด่นชัดที่สุด
ของสังคมชาวนา
4. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการผสมกลมกลืน ได้แก่ การอยู่ในสภาพสังคมชาวนา อย่างเดียว
กัน การปฏิบัติตามประเพณีทางพิธีกรรมของศาสนาพุทธ การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยมีผลทำให้สังคม
ระดับหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปด้วย

อัมพร แจ่มสุวรรณ และพิชยา บงกชมรณีย์. กรรมพันธุ์ของลายพิมพ์นิ้วมือคนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการถ่ายทอดทางพันธุกรรมของลายพิมพ์นิ้วมือคนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 55 ครอบครัว 241 คน โดยใช้วิธีการจำแนกลายพิมพ์นิ้วมือออกเป็น 60 แบบตามแบบ Periodic System of Fingertip Designs ของ Dr.Sandor Okros แล้วนำมาเปรียบเทียบ ซึ่งได้ผลสรุปคือ ลายพิมพ์นิ้วมือของลูกเหมือนแม่มากที่สุด คือน้ำอัยชาย น้ำอัยชาย และน้ำอัยชาย ยังพบอีกว่าจะเหมือนผู้เป็นพ่อน้อยที่สุด และลูกอาจมีจำนวนนิ้วที่มีลายพิมพ์นิ้วมือเหมือนพ่อหรือแม่ได้มากที่สุด 8 นิ้ว และได้ศึกษาความเป็นไปได้ของลายพิมพ์นิ้วมือของลูกที่เกิดจากการผสมกันแบบต่าง ๆ ของลายพิมพ์นิ้วมือของพ่อแม่

อิสระ เจียรวิชัยบุษมา และคนอื่น ๆ. การวิเคราะห์งานกลุ่มประชากรไทยใต้และพม่าอื่น ๆ ที่จังหวัดสกลนคร : การวิเคราะห์เบื้องต้น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การศึกษาการวิเคราะห์งานกลุ่มประชากรวัยเรียน อายุระหว่าง 8-14 ปี ของ 4 หมู่บ้าน อาเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จัดแบ่งเป็น 2 กลุ่มประชากรคือ กลุ่มที่เป็นพม่าใต้ (หมายถึงบิดาและมารดาเป็นจีนใต้) จำนวน 389 คน และกลุ่มที่เป็นพม่าอื่น ๆ (หมายถึงบิดา มารดาไม่ได้เป็นจีนใต้) จำนวน 89 คน พบว่า ค่าเฉลี่ยของฮัมบริกบิลเท่ากับ 12.37 และ 12.57 กรัมเปอร์เซ็นต์ งานกลุ่มประชากรที่เป็นพม่าใต้และพม่าอื่น ๆ ตามลำดับ อัตราการเกิดภาวะโลหิตจางเท่ากับ 10.1 และ 8.9 เปอร์เซ็นต์ งานประชากรกลุ่มที่เป็นพม่าใต้และกลุ่มที่เป็นพม่าอื่น ๆ ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยความเข้มข้นของฮัมบริกบิลเป็นกรัมเปอร์เซ็นต์ในระหว่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม

อุบลวรรณ ตากันนท์. การทดลอง การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่นในจังหวัดนครราชสีมา. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบผลการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการ ถ่ายทอดด้านวิธีสอนในห้องเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดด้วยวิธีสอนในห้องเรียน และวิธีอยู่ค่ายพักแรมมีความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. กลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดด้วยวิธีอยู่ค่ายพักแรม มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดด้วยวิธีสอนในห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

จุฬาพร ชาติช่วงนิรันดร์ นลินี ต้นรุณิช และบัณฑิตา เพชรสิงห์. ประวัติศาสตร์หมู่บ้านคาม่วง
ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2529.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อต้องการทราบความเป็นมาของชุมชนคาม่วง และศึกษาการ
เปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อม อาชีพ วัฒนธรรม และการรวมกลุ่ม โดยศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่
กระทบต่อชุมชน โดยศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสังเกตการณ์และใช้วิธีการสัมภาษณ์ แล้วนำมา
วิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มแรกที่อยู่พหุมาจนหมู่บ้านคาม่วงคือ ชาวบ้านเบ็ด บ้านห่ม บ้านพระลับ
(จังหวัดขอนแก่น) อุบลราชธานี ยโสธร และอำเภอโขงสมิทธิชัย (จังหวัดมหาสารคาม) ได้อพยพเข้ามา
ประมาณ 10 ครอบครัว และถือเป็นบรรพบุรุษของชาวบ้านคาม่วง ทางด้านการหาหากินพบว่าชาวบ้าน
มีอาชีพหาการเกษตร ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ โดยพื้นที่ที่ใช้ทำนาต่อครอบครัวประมาณ 3-4 ไร่ ต่อมาเริ่มมี
การทำสวนปลูกหม่อน กล้วย อ้อย ฝ้าย และผักสวนครัว ส่วนในด้านประเพณีและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้อง
กับหมู่บ้านนั้นจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ผี โดยมีสถานที่อยู่ของผี 3 แห่ง คือ ห้วยคบ หมองเชียงเมว
และกุ่มขี้ หัก 3 แห่งจะมีเจ้า เป็นผู้ดูแล บุคคลที่จะเป็นเจ้าได้ จะต้องเป็นคนซื่อสัตย์ เข้าวัดฟังธรรม
นอกจากนี้ในด้านประเพณีที่ชาวบ้านถือปฏิบัติกันมาซึ่งประเพณีส่วนร่วมอันได้แก่ ประเพณีทำบุญ เป็นต้น
และประเพณีแต่ละครอบครัว ได้แก่ การแหกนา (เบ็กนา) การปลงลอยข้าว การเปิดประตูเจ้า
ประเพณีก่อนการหาไร่ ฯลฯ

เจริญ ไวรวัจนกุล และคนอื่น ๆ. การสำรวจวัฒนธรรมหมู่บ้านมด ไตรรงค์และภาวะการรับรู้.
งานวิจัย. สุรินทร์ : ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์, 2530.

การศึกษาสารวจนี้แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือภาคสำรวจโครงสร้าง ประวัติความเป็นมาและ
สภาพที่ยังมีอยู่จริงของวัฒนธรรมท้องถิ่น และภาคสำรวจภาวะการรับรู้สาระของวัฒนธรรมของประชากร
ท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

ภาคแรก วัฒนธรรมหมู่บ้านมดประกอบขึ้นด้วยวัฒนธรรมสาขาใหญ่ ๆ อยู่ 3 สาขา คือ
วัฒนธรรมหมู่บ้านมดสายจากภาคใต้ วัฒนธรรมหมู่บ้านมดสายอีสาน และวัฒนธรรมสาขายุครวัด

ภาคที่สองพบว่า ประชาชนชาวหมู่บ้านมดมีภาวะการรับรู้ ความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์
ตนเองต่ำมาก ความรู้ความเข้าใจโบราณสถาน โบราณวัตถุอื่นเป็นมรดกจากบรรพบุรุษในท้องถิ่นโดย
ตรงก็อยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก เขาเหล่านั้นรับรู้ประวัติศาสตร์ของเผ่าพันธุ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ขนบ
ธรรมเนียมประเพณีผ่านสื่อมวลชนในสัดส่วนสูงสุด สูงกว่าโดยกระบวนการทางการศึกษาเสียอีก

นงลักษณ์ ลิ้มศิริ. ความสำคัญของกบฏหัวเมืองอีสาน พ.ศ. 2325-2445. วิทยานิพนธ์. อ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.

จุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อศึกษาถึงกบฏหัวเมืองอีสานในรูปแบบของกบฏผู้มีฤทธิ์ระหว่างปี 2325-2445 วิธีการศึกษา ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารของทางราชการ เอกสารท้องถิ่น และเอกสารทั่วไป สารสำคัญของการศึกษาแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้คือ

บทที่หนึ่งเป็นบทนำ บทที่สองกล่าวถึงภูมิหลังของภาคอีสาน บทที่สามกล่าวถึงกบฏผู้มีฤทธิ์ในช่วงแรก คือกบฏย้ายเชียงแก้วและกบฏย้ายสาเกียดรัง บทที่สี่กล่าวถึงกบฏผู้มีฤทธิ์ในช่วงหลังจนสมัยรัชกาลที่ 5 และบทสุดท้าย เป็นการวิเคราะห์ถึงสาเหตุผลกระทบของการเกิดกบฏผู้มีฤทธิ์ต่อหัวเมืองภาคอีสานทั้งทางการเมืองและสังคม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รวบรวมเอกสารชั้นต้นที่มีความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมไว้ในภาคผนวกอีกด้วย

พุ่ม วีระประเสริฐ. ศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโบราณคดีท้องถิ่นอีสาน. งานวิจัย.
กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัย คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528.

การศึกษาดังนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเอกสารและภาคสนาม แหล่งที่ตั้งถิ่นฐานโบราณ ณพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ทั้งในแอ่งสกลนคร และแอ่งโคราช) เพื่อศึกษาสังคมประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นปัจจุบัน โดยอาศัยขอบข่ายของวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น มานุษยวิทยา และภาษาศาสตร์ จนประเด็นโครงสร้างของสังคม ประเพณี ความเชื่อ ภาษากัน และนิทานพื้นบ้าน และศึกษาเค้าโครงประวัติศาสตร์ และโบราณท้องถิ่น โดยอาศัยวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น ประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ศิลปกรรมและโบราณคดี

ไพโรจน์ สมนสร อภิชาติ ทองอยู่ และมณีนัย ทองอยู่. การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านในภาคอีสาน และรูปแบบงานหัตถาที่เหมาะสม. งานวิจัย. ขอนแก่น : องค์การบริหารวิเทศกิจแห่งสหรัฐอเมริกา และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงของชุมชนหมู่บ้านอีสานตั้งแต่อดีตประมาณ 95 ปี มาแล้วจนถึงปัจจุบัน และเพื่อหารูปแบบของการพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมของชุมชนหมู่บ้านในภาคอีสาน คือ บ้านหนองฮี บ้านสุขสำราญ และบ้านหนองสว่าง จากจังหวัดมหาสารคาม ขอนแก่น ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า จากช่วงก่อนตั้งหมู่บ้าน (พ.ศ. 2437 พ.ศ. 2445 และพ.ศ. 2467 จนถึงราว พ.ศ. 2500) หมู่บ้านทั้งสามมีสภาพเศรษฐกิจแบบยังชีพอยู่ คือการผลิตพอเลี้ยงชีพ โดยหาการผลิตทางการเกษตรควบคู่กับกิจกรรมอาชีพพึ่งพาธรรมชาติรอบข้าง ต่อมากระบวนการค้าได้เริ่มแทรกแซงเข้ามาในหมู่บ้าน ทำให้หมู่บ้านเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจคือมีระบบการซื้อขายมากขึ้น มีการนำพืชเศรษฐกิจเข้ามาปลูก เช่น ปอ มันสำปะหลัง นับเป็นการปรับระบบเศรษฐกิจ จากการพึ่งตนเองอย่างเข้มขันมาเป็นระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้าควบคู่กันไป ส่วนทางด้านสังคมจากอดีตมีการปกครองแบบอาวุโสก็ได้

เปลี่ยนไปเป็นปกครองจากทางราชการ ถ้าเป็นระดับหมู่บ้านทางราชการก็จะสนับสนุนการเลือกตั้ง ห้าม
กลางความแปรผันนี้ ผู้วิจัยพบว่า แนวทางของการพัฒนาที่เหมาะสมจะเน้นที่กระบวนการ โดยเริ่มจาก
ให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังจนการพัฒนา

ระลึก ธานี. อุบลราชธานีในอดีต (2335-2475). งานวิจัย: อุบลราชธานี : สำนักงาน-
ศึกษาธิการ จังหวัดอุบลราชธานี, 2524.

กำเนิดเมืองต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2335-2425 ได้มีการตั้งชื่อเมืองขึ้นในอาณาบริเวณที่เป็น
ท้องที่จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดยโสธร (ในปัจจุบัน) รวม 17 เมือง โดยพระบาทสมเด็จพระพุทธ
ยอดฟ้าจุฬาโลก เปรตเกล้าฯ ตั้งเมืองอุบลราชธานีขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2335 จากนั้นเมืองต่าง ๆ ก็ตั้งตาม
มา จนด้านการปกครองพบว่า การปกครองมีตั้งแต่แรกตั้งเมืองถึงปัจจุบันมีลักษณะเป็นการปกครองที่แปลก
และแตกต่างไปจากหัวเมืองในภูมิภาคอื่น ทั้งด้านการควบคุมหัวเมืองและนโยบาย

สำหรับการปกครองในเมืองอุบลราชธานี เมืองขึ้นและเมืองใกล้เคียงก็มีความแตกต่างไป
จากการจัดการปกครองภายในหัวเมืองภูมิภาคอื่น เห็นได้ว่าแต่ละหัวเมืองแทบจะมีเจ้าเมือง ปลัดเมือง
เป็นผู้ปกครอง กลับมีคณะผู้ปกครองสูงสุดเรียกว่า "อาญาสี่ หรือ อาชญาสี่" ประกอบด้วย เจ้าเมือง
อุปราช ราชวงศ์ ราชบุตร ผู้ดำรงตำแหน่งส่วนมากคือ เชื้อสายของผู้ดำรงตำแหน่งเดิมอยู่ก่อน

รักษพล ศักดิ์วัฒนา. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมการคล้องช้างของชาวฝ่ายกรมหมื่นบ้านตากกลาง ตามล
กระพ อาเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย-
นเรศวร, 2533.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงเรื่องราวของประวัติศาสตร์วัฒนธรรมประเพณี
การคล้องช้างของชาวฝ่าย กรมหมื่นบ้านตากกลาง โครงการอนุรักษ์และคุ้มครองช้าง
สุรินทร์ การศึกษาครั้งนี้หาหลักฐานถึงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมการคล้องช้างของชาวฝ่าย กรม
หรืออยู่ ซึ่งเป็นชนพื้นเมือง

จากการที่ไม่สามารถยกเอาฉบับข้าง ได้ดัง เช่นในอดีต หากให้เกิดผลกระทบตามมาหลายประการ
ที่ทางจังหวัดและประชาชนหัวบะต้องร่วมมือกัน นั่นคือ ปัญหาที่เกี่ยวกับช้าง ซึ่งเป็นสัตว์สัญลักษณ์ของ
จังหวัดสุรินทร์ ได้ประสบปัญหาหลาย ๆ ด้าน และปัญหาเหล่านี้ ปัจจุบันกำลังได้รับความเอาใจใส่และ
หาหนทางแก้ไขอยู่ ซึ่งได้แก่ โครงการพัฒนาหมู่บ้านตากกลาง และ โครงการอนุรักษ์และคุ้มครอง
ช้างสุรินทร์ เป็นต้น

วิโรจน์ หินแก้ว. ประวัติศาสตร์อีสานบริเวณลุ่มแม่น้ำชีตอนกลางระหว่าง พ.ศ. 2325-2443.
ปริกฏานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

ชาวลาวจากนครจำปาศักดิ์ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มแม่น้ำชีตอนกลางเมืองประมาณ
พ.ศ. 2261 ด้วยเหตุนี้หัวเมืองบริเวณดังกล่าวจึงมีแบบแผนทางสังคม การเมืองและการปกครองเหมือน

กับแบบแผนของลาล่งซ้ายแม่น้ำโขง เมื่อรัฐบาลปฏิรูปการปกครองหัวเมืองในปี พ.ศ. 2435 จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองขึ้นในหัวเมืองบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงตอนกลาง แต่การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเพียงผลกระทบทางอ้อมจากการปฏิรูปเท่านั้น เพราะรัฐบาลมุ่งปฏิรูปหัวเมืองชายเขตราชอาณาจักรก่อน เพื่อป้องกันความคุกคามจากฝรั่งเศส และรักษาเอกราชของชาติไว้

สุเกศินี สุธีระ และมันทนา สามารถ. ประวัติศาสตร์หมู่บ้าน : บ้านจัว. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

สภาพชุมชนบ้านจัวได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก แต่เดิมชาวบ้านมีสภาพความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ และมีความผูกพันกับธรรมชาติอย่างมาก แต่ละครอบครัวผลิตทุกอย่างขึ้นเอง และอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ มีการแลกเปลี่ยนสิ่งของซึ่งกันและกันระหว่างหมู่บ้าน การคมนาคมลำบากมาก โดยทั่วไปชาวบ้านเดินทางด้วยเท้า มักจะเกี่ยวกัน ต่อมาเมื่อปี 2475 มีปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากต่อชุมชน คือ การเข้ามาของรถไฟ ในการนี้ทำให้ชาวบ้านมีการติดต่อกับตลาดภายนอกมากขึ้น เพราะรถไฟทำให้เกิดแหล่งการค้าที่สำคัญ ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของชาวบ้านมีความเป็นอยู่ดีขึ้น แต่มีผลเสียอยู่ไม่น้อยเหมือนกันกล่าวคือ สภาพแวดล้อมธรรมชาติ ซึ่งแต่เดิมมีป่าหนาทึบ เรียกว่า "โคกหลวง" ถูกตัดไม้เพื่อนำมาใช้มากทำทางรถไฟมากมาย ส่วนทางด้านอื่น ๆ ก็มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อต่าง ๆ ที่เคยมีบทบาทเป็นเวลานาน ก็ดูจะมีบทบาทลดลงมากขึ้น แต่จะเห็นว่าอิทธิพลของศาสนาและความเชื่อต่าง ๆ ที่ยังเหลืออยู่เป็นผลมาจาก สิ่งเหล่านี้ได้แฝงอยู่กับการดำรงชีวิตของชาวบ้านจัว นั่นเอง

อรก นันท์จักร. ประวัติศาสตร์นิพนธ์อีสาน : การศึกษาเชิงวิเคราะห์เพื่อการจัดบันทึกประวัติศาสตร์หัวเมืองอีสานในคริสต์ศตวรรษที่ 20. วิทยานิพนธ์. ม.ป.ท. : 2529.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้ศึกษามุ่งที่จะศึกษาถึงการพัฒนาของจารีตการจดบันทึกประวัติศาสตร์หัวเมืองอีสาน โดยเฉพาะในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 อันเป็นยุคที่จารีตการจดบันทึกประวัติศาสตร์นิพนธ์อีสานได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้เอกสารโบราณอีสาน เป็นเอกสารหลัก

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า จารีตการจดบันทึกประวัติศาสตร์ของ "อีสาน" เดิมนั้นจะมีความใกล้ชิดกับประเพณีนิยม และวัฒนธรรมของล้านช้างมาก ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของตำนาน พงศาวดาร กฎหมาย และวรรณกรรม เป็นต้น ครั้นราชสำนักกรุงเทพฯ ได้ขยายอำนาจทางการเมืองเข้าไปยังหัวเมืองอีสาน และดินแดนที่เป็นภาคอีสานในปัจจุบันบางส่วน ปรากฏว่า อีสานได้รับประเพณีการจดบันทึกตามแบบอย่างราชสำนักกรุงเทพฯ นั้นมา

อรรถาธิบาย สอภังคาร. มณฑลอีสานและความสำคัญทางประวัติศาสตร์. วิทยานิพนธ์. อ.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

มณฑลอีสาน เป็นส่วนหนึ่งของภาคอีสาน หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีได้ขยายเขตปกครองคลุมอาณาบริเวณเมืองจำปาศักดิ์ และเมืองขึ้นทั้งฝั่งซ้ายและฝั่งขวาของแม่น้ำโขง ในปี พ.ศ. 2319 อันได้แก่ จำปาศักดิ์ วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้กำหนดเรียกอาณาบริเวณที่กว้างขวางดังกล่าวว่า "เขตพื้นเมืองอีสาน" อาณาบริเวณนี้มีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ที่สืบเนื่องสัมพันธ์กับไทยและลาวมาตลอด ตั้งแต่สมัยอยุธยาจนกระทั่งไทยเสียดินแดนบางส่วนของ "เขตพื้นเมืองอีสาน" ส่วนที่เหลือฝั่งขวาของแม่น้ำโขงได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาจนมีฐานะเป็นมณฑลหนึ่งมีระเบียบการปกครองเป็นแบบเดียวกับมณฑลชั้นอื่นๆ

การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

โกศล คำเต็ม. ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ในเขต
ชนบทของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัจจัยด้านสภาพส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ และสังคม
การสื่อสาร และด้านเหตุผลของบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 นอกจากนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขต
ชนบทของประชาชนดังนี้

ปัจจัยด้านสภาพส่วนตัว มี 3 ตัวแปรที่สูงที่สุดคือ แม่บ้าน และมีอิทธิพลต่ำสุดคือไม่ได้เข้า
ร่าง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูง และมีอิทธิพลต่ำสุดคือ การไม่เป็น
สมาชิกของกลุ่มเยาวชน ด้านการศึกษาคือสื่อสาร พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ การศึกษาคือสื่อสารที่ไม่ได้ใช้
นักเรียน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ำสุดคือ ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนปัจจัยสุดท้ายด้านเหตุผลของบุคคล มี 1 ตัวแปรคือ
ความสามารถ

ชอนแก่น, มหาวิทยาลัย. รวมผลศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปีการศึกษา 2528-2531. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

ภายในเนื้อหาของสารนิพนธ์บรรจุไว้ด้วยข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน การปฏิบัติงานและกิจกรรม
ต่าง ๆ ที่ บ.อพช. ได้ปฏิบัติ ซึ่งในแต่ละหมู่บ้านนั้นมีปัจจัยและปัญหาในการทำงาน รวมทั้งองค์ประกอบ
ต่าง ๆ ในการทำงานแตกต่างกัน

คุณสมบัติของสารนิพนธ์.

1. เป็นการสรุปการทำงานของ บ.อพช. ในพื้นที่
2. ทำให้ทราบรูปแบบและวิธีการทำงานที่มีปัจจัยในลักษณะต่าง ๆ
3. หน่วยงานมีข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านเพื่อศึกษารายละเอียดเพิ่มขึ้น
4. นำสารนิพนธ์เป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปใช้วิธีการพัฒนาหมู่บ้านได้
5. กระตุ้นหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรมการทำงานในหมู่บ้านมากขึ้น
6. ทำให้เห็นประโยชน์ของกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จศึกษากิจกรรมที่ล้มเหลว เป็นบทเรียน

ครั้งต่อไป

เฉลิมเผ่า อาละนันท์. ผลสะท้อนทางสังคมของการพัฒนาชนบท ต่อภาวะเจริญพันธุ์ในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือของประเทศไทย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ม.ป.ป.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบผลสะท้อนทางสังคมของการพัฒนาชนบทอัน
ได้แก่ ความร่วมมือของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท ความศรัทธาของประชาชนต่อการพัฒนาชนบท

ความคาดหวังของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท และความรู้และทัศนคติของประชาชนต่อการวางแผน
ครอบครัว โดยศึกษาจากประชากรในเขต 6 จังหวัด คือ จังหวัดอุบลราชธานี อุดรธานีหนองคาย
นครพนม สกลนคร และเลย

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผลสะท้อนต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วทั้ง 4 ประการ ก่อให้เกิดความแตก
ต่างต่อภาวะเจริญพันธุ์ของสตรี ทั้ง ๆ ที่ได้ควบคุมแล้วด้วยระดับอายุการศึกษา รายได้ และอาชีพ

เจดิสว ฤกษ์จิพิล ประไพ มกรานนท์ และมาตริณี ณ กลาง. การสำรวจเบื้องต้นทางสังคมของ
หมู่บ้านในโครงการพัฒนาสภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. งานวิจัย.
ม.ป.ท. : 2522. (อ้างจากเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. รายงานค้นคว้าวิจัย
2518-2523. 2524. หน้า 26-27).

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพทางสังคมของหมู่บ้าน 10 แห่ง ใน 10
จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นแหล่งพัฒนา
หนองน้ำตามโครงการพัฒนาสภาพหมู่บ้านของกรมประมง วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อหาข้อมูลเกี่ยว
กับลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน สภาพของบ้านแต่ละแห่ง และทัศนคติชาวบ้านที่มีต่อโครงการ

ผลการศึกษาพบว่า หมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นหมู่บ้านค่อนข้างเล็ก คือมีจำนวนครัวเรือน 100 - 150
ครัวเรือน มีอาชีพหลักคือทำนา อาชีพรองคือ ปลูกข้าวโพด เลี้ยงปลา ทำเครื่องปั้นดินเผา เผาถ่าน
เป็นต้น หมู่บ้านจำนวนครึ่งหนึ่งมีภูมิลำเนาคนในหมู่บ้านจำนวนครึ่งหนึ่งมีขนาดต่ำกว่า 200 ไร่
หนองน้ำขนาดใหญ่สุดประมาณ 750 ไร่ ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์จากหนองน้ำนี้เป็นแหล่งหาปลา โดย
มีกฎเกณฑ์ว่ามิให้คนกระษะเวลาจับปลา กำหนดอัตราเก็บค่าปากแห และกำหนดเขตหวงห้าม เป็นต้น
ส่วนใหญ่คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดูแลควบคุมการใช้ประโยชน์จากน้ำ นอกจากนี้ชาวบ้านยังต้องการให้
ทางราชการช่วยเหลือในการขุดลอกหนองน้ำอีกด้วยเพื่อประโยชน์ต่อไปในภายหน้า

ชื่น ศรีสวัสดิ์. การมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชนบท ศึกษาการตั้งบ้านคองเค็งและบ้านชุมแสง
อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคม คุณลักษณะของผู้นำ
ท้องถิ่น รูปแบบของการพัฒนาและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของผู้นำท้องถิ่น และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
พัฒนาและการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาของผู้นำท้องถิ่นในหมู่บ้านคองเค็ง และบ้านชุมแสง

ผลการศึกษาพบว่า บ้านคองเค็งมีสภาพชุมชน สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และผู้นำท้องถิ่น
มีศักยภาพผู้นำสูง กล่าวคือบ้านคองเค็งเคยเป็นหมู่บ้านที่ได้รับการกระตุ้นในด้านการพัฒนามาก่อน ชาวบ้าน
มีความพร้อมเพรียงสามัคคีกันดี มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับพออยู่พอกิน ส่วนบ้านชุมแสงเคยเป็นถิ่น
ทุรกันดารมาก่อน มีสภาพของชุมชนและทางเศรษฐกิจในระดับที่ยากจน ผู้นำเป็นคนต่างถิ่น ได้รับการยอมรับ
รับจากชาวบ้านน้อย ส่วนรูปแบบของการพัฒนาและการเข้ามามีส่วนร่วม พบว่า ผู้นำทั้งสองหมู่บ้านได้เน้น
รูปแบบคล้ายกันคือการพัฒนาคำนวณ และการพัฒนาคำนวณจิตใจ สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาและ
การมีส่วนร่วมนั้นพบว่า มาจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการคือ ผู้นำ ชุมชน และปัจจัยภายนอกคือ

หน่วยงานให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

ชิน ศรีสวัสดิ์. รูปแบบการพัฒนาชนบทโดยกลุ่มออมทรัพย์เป็นเครื่องมือ : ศึกษาจังหวัดสุรินทร์.
งานวิจัย. สุรินทร์ : วิทยาลัยศรีสุรินทร์, 2531.

ในการวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน 2 แห่งใน
จังหวัดสุรินทร์ที่ดำเนินงานในรูปแบบกลุ่มออมทรัพย์ได้ การศึกษานี้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการหลายอย่างประกอบ
กันทั้งการสัมภาษณ์ การรวบรวมจากเอกสารและการเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมเป็นครั้งคราว ผล
การวิจัยพบว่า

การดำเนินงานในรูปแบบของกลุ่มออมทรัพย์เป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ในการพัฒนา
ชนบทและมีหลักการและวิธีการคล้ายกับสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์มาก สำหรับหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จ
มักจะเป็นหมู่บ้านที่มีขนาดพอเหมาะและมีประชากรมากพอประมาณ รวมทั้งคณะกรรมการและผู้นำชุมชนจะต้อง
ร่วมมือกันอย่างจริงจัง และถ้าหากมีหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนตามสมควรแล้ว ก็ยิ่งจะทำให้
ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น จึงเชื่อว่าการออมทรัพย์หรือ เครดิตยูเนียนจะเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้าง
ฐานอำนาจต่อรองในทางเศรษฐกิจให้กับชาวบ้านได้

ชูเกียรติ มุทธากาญจน์. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะ
กรณีบ้าน ผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์. รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการ
ปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดมุกดาหาร อำนาจหน้าที่และอิทธิพลรวมถึงมูลเหตุภายนอกอื่น ๆ
ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยใช้ทฤษฎีอำนาจในทางการศึกษา
ผลการวิจัยพบว่ากำนันผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจหน้าที่เท่ากัน ในตำแหน่งเดียวกัน มีอำนาจหน้าที่
เท่ากัน แต่อำนาจต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกต่างกัน เช่น บุคลิกภาพที่นำเชื่อถือ
การเอาใจจริงเอาใจในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นผู้มีความรู้ การมีญาติพี่น้องมาก นโยบายและคำสั่งของ
หน่วยเหนือที่เข้มแข็งและบุคลิกภาพของผู้สั่งการ นอกจากนี้ความคาดหวังที่ว่าจะมีความมั่นคงคือยศ
หรือได้รับความเคารพนับถือ หรือความนิยมชื่นชอบ ก็เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการ
ปฏิบัติหน้าที่ได้

ถวิล เศรษฐวิทย์. การศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารขององค์กรประชาชนในหมู่บ้านเคหะราชนคร : ศึกษา
กรณีบ้านเคหะราชนคร ตำบลสองคอน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
(ไทยคดี) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารของสมาชิกองค์กร เรื่องการนัดหมายประชุมแจ้ง
ข่าวสารประเภทต่าง ๆ แก่สมาชิก ศึกษารูปแบบการติดต่อสื่อสารขององค์กรประชาชนในหมู่บ้าน ศึกษา

ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการสื่อสาร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ศึกษา
จำแนกเป็นผู้รู้ในหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภายนอก

ผลการวิจัยพบว่า

1. การนัดหมายประชุมส่วนใหญ่หัวหน้าไปบอกด้วยวาจา ประกาศทางหอกระจายข่าว
2. การแจ้งข่าวสารสำคัญหัวหน้ากลุ่มจะไปบอกด้วยวาจา
3. การแสดงบทบาทของสมาชิก เมื่อมีกิจกรรมกลุ่มสมาชิกส่วนใหญ่จะคิดค้อยู่กับผู้มีอายุระหว่าง
31-50 ปี สมาชิกมีบทบาทเกี่ยวข้องกับหัวหน้ากลุ่มมากที่สุด
4. รูปแบบการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรประชาชนที่พบมากที่สุดได้แก่ แบบวงล้อและแบบ
กลุ่มย่อย
5. ปัญหาการสื่อสารขององค์กรประชาชนที่พบมากที่สุดได้แก่ สมาชิกส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงออก

ทูลธรรม วรธาดา. การศึกษามโนทัศน์หน้าที่ ผลการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะที่เหมาะสมในการพัฒนา
ชนบทของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับตำบล เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบทบาท และผลการปฏิบัติงานในการพัฒนาชนบทของผู้
แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับตำบล เขตการศึกษา 11 ศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการพัฒนา
ชนบทของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับตำบล เขตการศึกษา 11 และ ศึกษาคุณลักษณะที่เหมาะสมของ
ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับตำบลเขตการศึกษา 11

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่หัวหน้าหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ 4 กระทรวงหลัก เจ้า
หน้าที่ระดับตำบล และเจ้าคณะตำบล รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 598 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย
เครื่องมือในการวิจัยมี 1 ชุด 4 ตอน มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.82-0.87 ผลการวิจัย
พบว่า

1. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับตำบล ได้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดให้อยู่ระดับ
น้อย เกือบทุกบทบาท มีเพียง 3 บทบาทเท่านั้นที่ปฏิบัติงานอยู่ระดับมาก ส่วนผลการปฏิบัติงานตามบทบาท
หน้าที่ด้านการพัฒนาจิตใจและการพัฒนาสังคมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจอยู่ในระดับ
น้อย สำหรับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ
ระดับตำบลนั้นมีปัญหาในการปฏิบัติในระดับมาก เกือบทุกบทบาท มีเพียง 3 บทบาทเท่านั้นที่มีปัญหาน้อย

2. คุณลักษณะที่เหมาะสมในการพัฒนาชนบทของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับตำบล ควรมี
ลักษณะที่เหมาะสมทุกด้านในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญดังนี้คือ มีความรู้เรื่องความเชื่อ ประ
เพณี ศาสนา และสภาพท้องถิ่นของประชาชน มีความเป็นกันเอง มีความซื่อตรง มีการทำงานแบบ
ประชาธิปไตย ยอมรับบุคคลอื่น มีจิตใจเป็นกุศล มีน้ำใจ มีความสามารถ มีความเสียสละและอดทน มี
ความสามารถชี้แจงงานที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติเห็นคุณค่า และให้ความร่วมมือได้

นพรัตน์ อ่อนคำ. การศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาหมู่บ้านวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะ
กรณีบ้านคำครุฑ ตำบลคลองมะไฟ อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร. ปรินฤพานินทร์. ศศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาเรื่อง "ผลกระทบจากการพัฒนาหมู่บ้านวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะ
กรณีบ้านคำครุฑ ตำบลคลองมะไฟ อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร" เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลง
ทางวัฒนธรรม และเศรษฐกิจภายหลังการพัฒนาหมู่บ้าน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์โครงสร้าง
และไม่มีโครงสร้างกับหัวหน้าครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า

1. บ้านคำครุฑ ตั้งเมื่อประมาณ 200 ปี เคยเป็นหมู่บ้านของชาวหนองคายมาก่อนจะร้างไป
ต่อมากลุ่มครอบครัวจากหมู่บ้านหนองย้อยอยู่ห่างไปทางใต้ประมาณ 10 กิโลเมตร ได้อพยพเข้ามาตั้งบ้าน
เรือนมี 2 ตระกูลใหญ่ ๆ คือตระกูลพันธุศรี และตระกูลพลจันทร์

2. บ้านคำครุฑได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงทาง
ด้านวัฒนธรรมอันเนื่องมาจากการพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากเดิม ชาว
บ้านมีความรับผิดชอบในการทำความสะอาดภายในบริเวณบ้านเป็นประจำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านต้องตกอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่
แตกต่างไปจากเดิม เช่น ชาวบ้านมีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรประเภทป่าไม้ มีการปลูกทดแทนค่อนข้าง
มาก เมื่อเทียบกับการตัดมาทำไร่ทำนา

บาเพ็ญ วงศ์ศรีแก้ว และมณฑนา สามารณ. การศึกษาทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่
หมู่บ้านกำลังพัฒนา จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2524.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านที่กำลังพัฒนา จังหวัด
ขอนแก่น ความต้องการพื้นฐานของประชาชนและบทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่มีต่อการพัฒนาหมู่
บ้าน การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านที่กำลังพัฒนาจำนวน
4 หมู่บ้าน 308 ครอบครัว ในทิศทางที่แตกต่างกันโดยวิธีสุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยปรากฏว่า ทางด้านเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนมากยากจน ทำการเกษตร มีปัญหา
ทางด้านการเงิน ทุน ทางด้านสังคมประชาชนส่วนมากได้รับการศึกษาภาคบังคับ และได้รับการสนับสนุน
ให้เรียนสูงโดยที่ระยะทางไม่เป็นอุปสรรค ส่วนทางด้านสุขภาพอนามัยส่วนมากขาดสุขนิสัยที่ดีในการ
บริโภค มีส่วนใช้น้อย และไม่มีแผนวางแผนครอบครัว

บุญยัง หนองดี. การศึกษาวัฒนธรรมชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษา
เฉพาะกรณี จังหวัดสุรินทร์. งานวิจัย. สุรินทร์ : วิทยาลัยครูสุรินทร์, 2533.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงวัฒนธรรมด้านการประกอบอาชีพและการบริโภค
อุปโภคของราษฎรหมู่บ้านชนบทในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้คือ ความเชื่อทางวัฒนธรรม ด้านการประกอบ
อาชีพและการบริโภคอุปโภค อีกทั้งคุณค่าทางวัฒนธรรมการประกอบอาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ

ข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ตลอดจนศึกษาเอกสาร กลุ่มตัวอย่างคือบ้านเกาะแก้วหมู่ที่ 1 และบ้านคะมะหมู่ที่ 3 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ราษฎรหมู่บ้านทั้งสองหมู่บ้านยังมีความเชื่อและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมพื้นบ้าน คือมีความเชื่อความต้องการเรื่องข้าวปลาอาหารซึ่งเป็นความเชื่อเดิม สำหรับการบริโภค ราษฎรทั้ง 2 หมู่บ้านเห็นว่าข้าวปลาอาหารมีความสำคัญมากที่สุด ดังนั้นจึงหาหนทางให้ได้ข้าวปลาอาหารบริโภค แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาประเด็นเรื่องคุณค่าของวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในสังคมชนบททั้ง 2 หมู่บ้านก็พบว่า หมู่บ้านที่ได้รับกระแสวัฒนธรรมใหม่จากสังคมเมืองมาให้ความสนใจด้านคุณธรรมน้อยกว่าหมู่บ้านชนบทที่ได้รับกระแสวัฒนธรรมใหม่น้อย

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นว่าสังคมบ้านชนบทยังคงมีวัฒนธรรมพื้นบ้านดั้งเดิมอยู่โดยเฉพาะการหาหนทางเพื่อบริโภค และได้รับกระแสวัฒนธรรมใหม่ในเรื่องเห็นคุณค่าของเงิน เป็นต้น

บุญเหลือ คาสีเขียว. การศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท (มศ.1) รุ่นที่ 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2526 ตามพระคัมภีร์ของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการโรงเรียน. ปรินทิพพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2528.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง แบ่งความสัมพันธ์เป็น 7 ด้าน กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารโรงเรียน 42 คน ครู 200 คน กรรมการโรงเรียน 108 คน สุ่มโดยสุ่มอย่างง่าย และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 576 คน สุ่มโดยการแบ่งชั้น แล้วใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน เห็นว่าบทบาทปฏิบัติจริงระหว่างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชนปฏิบัติในระดับปานกลาง และบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงด้านความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชนแต่ละด้านต่างกัน โดยมีนัยสำคัญระดับ .05
3. ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
4. ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทคาดหวังและปฏิบัติจริงแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .01

ประภัสสร เกษะประเสริฐ (วิทยา) สุวัฒน์ จิตต์ปราณีชัย และฉลอง บุญธรรมเจริญ. การศึกษาการแพร่กระจายเทคโนโลยีโดยเกษตรกรชาวบ้านในนิคมสร้างตนเองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การยอมรับและการแพร่กระจายเทคโนโลยีตลอดจนปัจจัยบางประการที่เกี่ยวกับการแพร่กระจายเทคโนโลยีของสมาชิกในนิคมสร้างตนเองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม-มิถุนายน 2531 เก็บรวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 175 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.9 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความ

ที่ คำร้อยละ มีข้อมูลสถิติ โคลนเคอร์ และมูลนิธิ

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกในชมรมสร้างตนเอง ที่มาฝึกอบรมเป็นเพศชายร้อยละ 86.3 อายุเฉลี่ย 33.6 ปี ร้อยละ 84.1 จบการศึกษามัธยมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยทั้งหมดต่อปี 34,562.7 บาท ร้อยละ 81.7 มีรายได้จากการทำนา รองลงมาคือ การปลูกมันสำปะหลังมีร้อยละ 64.0 สมาชิกในชมรมสร้างตนเองมีรายได้จากการเกษตรร้อยละ 85.7 โดยการรับจ้างแรงงานมีมากที่สุด คือร้อยละ 70.9

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อการแพร่กระจายเทคโนโลยี ได้แก่ อายุ ความต้องการฝึกอบรม การรับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุ หนังสือพิมพ์ เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หน่วยเคลื่อนที่และเอกสาร เผยแพร่ของศูนย์ฝึกอบรม

จากการวิจัยนี้ขอเสนอแนะว่า การคัดเลือกสมาชิกในชมรมสร้างตนเองเข้ามาฝึกอบรม ควรมีความเหมาะสมกับหลักสูตร และควรพัฒนาแหล่งข่าวสารทางการเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการเป็นวิทยากรกลุ่มโดยพิจารณาจากสมาชิกในชมรมสร้างตนเอง ที่มีเพื่อนบ้านในฐานะหรือชักชวนบ่อยครั้ง

ประกาศ ศิลปกรรม. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครชุมชน. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2531.

การศึกษาเรื่องที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาสมัครชุมชนนี้ ต้องการที่จะศึกษานักศึกษาหรืออาสาสมัคร ที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาสมัครชุมชนตามบทบาทของตน ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้คือ

1. ผู้นำอาสาที่มีอายุสูงจะปฏิบัติงานตามบทบาทได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย และผู้ที่มีรายได้สูงทำนองเดียวกันก็จะสามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาทที่ดีกว่า
2. ผู้นำอาสาที่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ และผู้ที่ติดตามข่าวสารการพัฒนามาจะสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการสนับสนุน และไม่ได้รับฟังข่าว
3. ผู้นำอาสาที่เข้าใจบทบาทหน้าที่ และเข้าใจผลคอนแทนจะสามารถปฏิบัติงานได้ดีตามบทบาทที่ดีกว่าบทบาทของตนเองในด้านปัญหาและอุปสรรค ส่วนใหญ่พบว่าประชาชนไม่เข้าใจบทบาทของผู้นำอาสาสมัครชุมชน กรรมการสภาตำบลไม่ค่อยมอบหมายงานให้ปฏิบัติ และเจ้าหน้าที่รัฐไม่ค่อยออกใบกระตุ้น แนะนำในการทำงาน มีผลทำให้การปฏิบัติงานที่หมายทำได้ผลไม่เต็มที่

ประหยศ ศษประคิษฐ์ และคนอื่น ๆ. บทบาทหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการพัฒนาหมู่บ้านศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านเกษตร คำบละเค อำเภอบึงขัง จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา, ม.ป.ป.

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการรับรู้บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน การดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตามบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างที่ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือคณะกรรมการหมู่บ้านเกษตร คำบละเค อำเภอบึงขัง จังหวัดนครราชสีมา จำนวนทั้งหมด 45 คน กับหัวหน้าครอบครัว หรือตัวแทนหมู่บ้านเกษตร จำนวน 150 คน การรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ แบ่งเป็น 2 ฉบับคือ ฉบับ 1 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทหน้าที่ และการดำเนินงาน

การตามบทบาทหน้าที่ สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการหมู่บ้าน ส่วนฉบับที่สอง ในเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการของหมู่บ้านได้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้ได้รับมอบหมาย เป็นอย่างดี ส่วนประชาชนของหมู่บ้านก็คิดว่าคณะกรรมการของหมู่บ้านทำดีแล้ว

บริษัท อุตระกุล กนก โสรัตน์ และจิระศักดิ์ สิริรัตน์. กระบวนการในการศึกษาและการพัฒนา เพื่อตอบสนองชีวิตและชุมชนชาวนา (ในรอบปีแรก). งานวิจัย. นครราชสีมา : โครงการส่งเสริมสถาบันหมู่บ้าน (VIP) สถาบันพัฒนาชนบท มูลนิธิหมู่บ้าน, ม.ป.ป.

โครงการวิจัยเรื่องกระบวนการในการศึกษาและการพัฒนา เพื่อตอบสนองชีวิตและชุมชนชาวนานี้ เป็นโครงการช่วงที่สอง ที่ต่อเนื่องจากโครงการวิจัยเรื่องสภาพสังคมและวัฒนธรรมชาวนา ที่กล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวนา หรือ ญักกร หรือ เนียะกุล ที่คนไทยเรียกว่าชาวกง หรือชาวนา โดยมียุทธประสงค์เพื่อ ต้องการทราบถึงกระบวนการการศึกษา กระบวนการพัฒนา แบบใดที่ตอบสนองต่อวิถีชีวิตและชุมชนของชาวนา โดยเฉพาะกิจกรรมทางด้านการศึกษา การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น กองทุนเกษตรกร และการแก้ปัญหาของชุมชน การดำเนินการวิจัย ได้ใช้อาสาสมัครออกไปศึกษาในหมู่บ้าน โดยการศึกษา กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นชาวนาจาก หมู่บ้านน้ำลาดตำบลนาขางกลัก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ชาวนามีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ มีระบบการศึกษาที่ต่ำ ระบบโรงเรียนเพิ่งเข้าไปพัฒนาในหมู่บ้านนี้มา ในด้านปัญหาของชาวนานี้พบว่ามีความรู้เรื่องหนี้สิน ปัญหาการขาดแคลนข้าว ปัญหาละเมิดสิทธิชุมชน ปัญหาที่ชาวนาถูกเอารัดเอาเปรียบจากบุคคลภายนอก เป็นต้น วิธีการแก้ปัญหาเป็นวิธีการง่าย ๆ กล่าวคือ มีการทำการเกษตรแบบทดแทน เช่น การทำไร่ ต่อมาได้มีระบบธนาคารข้าว เข้าไปทำให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการกิจกรรมเพื่อความอยู่รอดของหมู่บ้าน เป็นต้น

บริษัท อุตระกุล และคนอื่น ๆ. ศักยภาพผู้นำและเครือข่ายผู้นำท้องถิ่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2533.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภท ลักษณะ ความสามารถและศักยภาพของผู้นำในการทำงานพัฒนาชนบทในหมู่บ้านอีสาน ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้ผู้นำมีบทบาทในการนำลักษณะ เครือข่ายของผู้นำท้องถิ่น และเพื่อประเมินศักยภาพความสามารถของผู้นำท้องถิ่นในภาคอีสาน

ผลการวิจัยพบว่า จากการที่ศึกษาผู้นำและเครือข่าย 8 กรณี โดยจำแนกเป็นผู้นำที่เป็นพระ 2 รูปคือ พระครูพิทักษ์ประชาภักดิ์ และพระครูสุภาจารวัฒน์ ผู้นำที่เป็นชาวนา 2 คน คือ มหาอยู่ สุนทรชัย และแม่บุญสวย ลาดอูบป ผู้ที่เป็นครู 2 คน คือ ครูสน รูปสูง และครูสาคร พรหมวัลย์ และผู้นำที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับตำบล 2 คนคือ เกษตรตำบล เคชา ผาส่า และพัฒนาการตำบล วิลาส ภาพลรัตน์ พบว่าผู้นำที่ศึกษามีทั้งผู้นำทางความคิด ผู้นำทางศีลธรรมและผู้นำด้านการปฏิบัติ เทคนิคและอาชีพ ซึ่งปัจจัยเสริมที่ทำให้ผู้นำได้มีโอกาสแสดงความเป็นผู้นำคือ บุคลิกภาพของผู้นำและความสนใจใฝ่รู้ กล่าวทดลองอยู่เสมอ ตลอดจนสามารถเข้าใจในสภาพปัญหาความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของตนเองได้

สำหรับในด้านเครือข่ายนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เช่น เกิดจากทางเครือญาติ ความเชื่อ เศรษฐกิจ และที่เกิดจากการจัดตั้งทั้งของรัฐและเอกชน ความสัมพันธ์ของเครือข่ายมีทั้งการแลกเปลี่ยนความคิด การศึกษาทำงาน การร่วมกิจกรรม และการแลกเปลี่ยนทรัพยากร

นอกจากนี้การประเมินศักยภาพผู้นำและเครือข่าย จะเห็นว่าผู้นำดังกล่าวมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาชุมชนแล้วแสวงหาทางออกในการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ในรูปของกิจกรรมต่าง ๆ

พรพิมล พงศ์สุวรรณ. ลักษณะความเป็นผู้นำและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มผู้นำในการพัฒนาหมู่บ้าน ที่อยู่ในโครงการนักศึกษาฝึกสอนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มผู้นำในการพัฒนาหมู่บ้าน 2) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มผู้นำในการพัฒนาหมู่บ้าน 3) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของกลุ่มผู้นำในการพัฒนาชุมชน และเพื่อเปรียบเทียบความเป็นผู้นำของกลุ่มผู้นำในการพัฒนาหมู่บ้านที่อยู่และไม่อยู่ในโครงการนักศึกษาฝึกสอนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน 4) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อโครงการนักศึกษาฝึกสอนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ของกลุ่มผู้นำในการพัฒนาหมู่บ้านและชาวบ้านที่อยู่ในโครงการนักศึกษาฝึกสอนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ 5) เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการนักศึกษาฝึกสอนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน โดยใช้เครื่องมือชนิดแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประจำการ นักศึกษาฝึกสอน ผู้นำ และชาวบ้าน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูประจำการทั้งที่อยู่และไม่อยู่ในโครงการมีค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้นำและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนสูง
2. กลุ่มผู้นำที่อยู่ในโครงการมีค่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำสูงกว่าผู้นำไม่อยู่ในโครงการ
3. ลักษณะความเป็นผู้นำ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของครูประจำการ นักศึกษาฝึกสอนและผู้นำชาวบ้านที่อยู่ในโครงการ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ลักษณะความเป็นผู้นำ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของครูประจำการ นักศึกษาฝึกสอน และผู้นำชาวบ้านที่อยู่ในโครงการ ไม่มีความแตกต่างกัน
5. ผลการเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำที่อยู่และไม่อยู่ในโครงการมีความแตกต่างกัน
6. เจตคติที่มีต่อโครงการของกลุ่มผู้นำและชาวบ้านที่อยู่ในโครงการมีความแตกต่างกัน
7. ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานตามโครงการ ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ชาวบ้านมองไม่เห็นคุณค่าและความจำเป็นในการพัฒนา ส่วนปัญหาน้อยคือ เจตคติของผู้นำต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

พลทรัพย์ สิทธิพรหม. บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาการเข้าร่วมโครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองของชาวบ้านห้วยยาง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความน่าเชื่อถือ พฤติกรรมการสื่อสาร และบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตหมู่บ้านห้วยยาง กับการยอมรับโครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองของประชาชนในเขตบ้านห้วยยาง ค.โพธิ์สูง อ.ไชยวาน จ.อุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ประชากรมีความเชื่อถือในพระสงฆ์ ไว้วางใจในตัวพระสงฆ์ เชื่อในความ

สามารถใช้สถิติภูมิกวหาหรือในการแก้ปัญหาค้นหาบ้าน เชื่อในความกระตือรือร้นของพระสงฆ์ และ เชื่อในทักษะการสื่อสารของพระสงฆ์ ซึ่งความเชื่อของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการยอมรับโครงการ แผ่นดินธรรมแผ่นดินทองของชาวบ้านห้วยยาง นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะในการสื่อสารของพระสงฆ์เป็นคัวแปรที่อิทธิพลต่อการยอมรับโครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองของชาวบ้านมากที่สุด รองลงมาคือ เป็นตัวแปรเกี่ยวกับความไว้วางใจในพระสงฆ์

การศึกษาวิจัยนี้ทำให้เข้าใจได้ว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับประชาชนมีมากขึ้น ในสาระสำคัญว่า พระสงฆ์เป็นสื่อบุคคลที่สามารถเป็นผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะในทัศนะของชาวบ้านห้วยยาง เห็นว่าพระสงฆ์นั้นนอกจากจะเป็นบุคคลที่น่าศรัทธาเชื่อถืออย่างสูงแล้ว ยังเป็นบุคคลที่มีทักษะในการสื่อสาร เป็นอย่างดียิ่งด้วย

พหุจิตร ปะบุตร และคนอื่น ๆ. การใช้ความจำเป็นพื้นฐาน (จปร.) เป็นเครื่องชี้วัดการพัฒนาหมู่บ้าน ตอนที่ 1 การหารูปแบบระดับตำบล/หมู่บ้านในการนำ จปร. ไปใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน. งานวิจัย. นครราชสีมา : จังหวัดนครราชสีมา, 2528.

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการนำ จปร. ไปใช้ในการพัฒนา การดำเนิน การวิจัยใช้ครู 12 คน ที่อยู่ในระแวกใกล้เคียงกับหมู่บ้านที่วิจัย ให้เป็นผู้สำรวจเก็บข้อมูลในเชิงมนุษย วิทยา ผลการวิจัยพบว่าในระยะแรก ๖ คบค. ไม่ค่อยสนใจเกี่ยวกับการนำ จปร. ไปใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านเท่าที่ควร ต่อมาจึงได้จัดให้มีการกระตุ้น คบค. และ กม.ให้เกิดการรับรู้และเข้าใจถึงการนำ จปร. มาใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน โดยให้ คบค. เป็นฝ่ายแนะนำอย่างใกล้ชิด ผลปรากฏว่า เริ่มมีความเคลื่อนไหว ทางด้านประชากรก็ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาของ จปร. มากขึ้น โดยที่ผลการพัฒนาดังกล่าวเกิดขึ้นได้ก็ เนื่องจากองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือองค์ประกอบด้านรัฐ และด้าน ชุมชน ร่วมมือกันให้ความรู้มากขึ้น

พหุจิตร ปะบุตร และคนอื่น ๆ. การใช้ความจำเป็นพื้นฐาน (จปร.) เป็นเครื่องชี้วัดการพัฒนาหมู่บ้าน ตอนที่ 2 การจัดทําแบบเรียนและคู่มือการพัฒนาหมู่บ้านโดยให้ จปร. เป็นเครื่องชี้วัด. งานวิจัย. นครราชสีมา : จังหวัดนครราชสีมา, 2528.

แบบเรียนและคู่มือการพัฒนาหมู่บ้าน จัดทำโดยการปรับปรุงจากเนื้อหา เอกสาร และคู่มือที่ใช้ ในการอบรมเจ้าหน้าที่ทุกระดับในโครงการโครงการพัฒนา (ครู ก ครูข คบค. และกม.) ที่ได้จัดทำขึ้น เพื่อใช้ในโครงการตั้งแต่ปี 2526 - 2528 ซึ่งได้แก้ไขข้อบกพร่องที่พบในเล่มแล้ว เนื้อหาแบ่งเป็น 5 หน่วย คือ

หน่วยที่ 1 ว่าด้วยเรื่องนโยบายการพัฒนาชนบทแบบใหม่

หน่วยที่ 2 ว่าด้วยเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ จปร.

หน่วยที่ 3 ว่าด้วยเรื่องเครื่องมือและวิธีการใช้ในการสำรวจ จปร.

หน่วยที่ 4 ว่าด้วยเรื่องเรื่องนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน

หน่วยที่ 5 ว่าด้วยเรื่องบทบาทหน้าที่ของบุคลากรระดับต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีตารางในการฝึกอบรม ซึ่งแบ่งเป็นระดับ และคู่มือดังกล่าวก็นำไปทดลองแล้ว

ปรากฏผลว่าเป็นที่น่าพอใจ

ไพจิตร ปะบุตร และคนอื่น ๆ. การใช้ความจำเป็นพื้นฐาน (จปร.) เป็นเครื่องชี้วัดในการพัฒนาหมู่บ้าน ตอนที่ 3 การทดสอบความชัดเจนและความเป็นไปได้ในการจัดเก็บข้อมูล จปร. งานวิจัย. นครราชสีมา : จังหวัดนครราชสีมา, 2528.

รายงานการศึกษาวิจัยนี้เป็นรายงานที่ 3 ของโครงการวิจัยเรื่องการใช้ความจำเป็นพื้นฐาน จปร. เป็นเครื่องชี้วัดในการพัฒนาหมู่บ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการจัดเก็บข้อมูล จปร. โดยการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการ คณะนักวิจัยจากหน่วยงาน 4 กระทรวง ของโครงการโครงการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่าเครื่องชี้วัด จปร. หนึ่งมี 57 ข้อย่อย และแบบสำรวจ จปร. 1 ระดับครอบครัว 45 ข้อ ระดับหมู่บ้าน 57 ข้อ ตลอดจนเปรียบเทียบเกณฑ์ จปร. เป็นต้น

ไพฑูรย์ เครือแก้ว. Village Channels of Communication in Northeast Thailand, A Pilot study. งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ท., 2508. (อ้างจาก สุวงศ์ จันทวานิช และคนอื่น ๆ. งานวิจัยเชิงคุณภาพในประเทศไทย บทวิเคราะห์และบรรณนิทัศน์. 2525. หน้า 225).

วิธีการศึกษาที่ใช้ครั้งนี้คือ การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวคนสำคัญ และการมีส่วนร่วมสังเกตการณ์ สำคัญที่สุดพบว่า ชาวบ้านแถบตะวันออกเฉียงเหนือของไทย สามารถติดต่อรับข่าวสารจากภายนอกและระหว่างชาวบ้านด้วยกันเอง โดยอาศัยบุคคลที่เป็นแหล่งข่าวสำคัญได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู ข้าราชการ และจากสื่อสารมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร ภาพยนตร์และใบปลิว จากการศึกษาพบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่เป็นแหล่งข่าว เนื่องจากค่านิยมของคนไทยมีความไว้วางใจบุคคลเหล่านั้น นอกจากนี้การติดต่อพบปะยังได้ให้ความเพลิดเพลินและสื่อนการเข้าสู่สังคมแก่ชาวบ้านอีกด้วย สื่อสารมวลชนที่สำคัญในการให้ข่าวสารแก่ชาวบ้านคือ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ไพโรจน์ สมนัส และคนอื่น ๆ. การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านและรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

หมู่บ้าน เป็นชุมชนเกษตรกรรมพึ่งตนเองที่อาศัยการผลิตเพื่อการบริโภคเป็นหลัก และพึ่งพาทรัพยากรรอบด้าน สัมพันธ์กับการผลิตอาศัยระบบการแลกเปลี่ยนระหว่างสิ่งของ หอมานในช่วงระยะเวลาต่อมาการศึกษาชุมชนก็เกิดขึ้น พบว่าการเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านเกิดจากการกระทำของระบบภายนอกผ่านกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการปกครองเป็นหลัก การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป สำหรับแรงกดดันที่ทำให้หมู่บ้านต้องปรับเปลี่ยนการเมืองการปกครองโดยอำนาจภายนอกมีผลทำให้เกิดสภาวะทางสังคมที่ปกครองด้วยระบบอาวุโสต้องปรับเปลี่ยนไปตามด้วย

สำหรับความเชื่อและสถาบันต่าง ๆ มีผลต่อสังคมและวัฒนธรรมของหมู่บ้านได้ถูกค่านิยมของทุนนิยมและความทันสมัยเข้าแทรกแซง ถ้ามองโดยภาพรวมจะเห็นว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถาบันหมู่บ้านยังดำรงคุณค่า และแบบแผนมาโดยตลอด เพราะความเชื่อของชาวบ้านที่สืบทอดมา การต่อต้านอำนาจภายนอก การปรับตัวเข้ากับสภาพภายนอกเช่น เทคโนโลยี เป็นต้น ถึงแม้ว่ามีเทคโนโลยีที่ทันสมัยอำนวยความสะดวก แต่ชาวบ้านก็ยังดำรงชีวิตแบบเก่าที่ยังคงเหลืออยู่มากจนถึงปัจจุบัน

มงคล คำธำนิทร์ และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยประสบการณ์และผลกระทบของการพัฒนาชนบท และศึกษาภาพชุมชนในภาคอีสาน. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่นร่วมกับ สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2533.

เอกสารงานวิจัยฉบับนี้ เป็นผลมาจากการสังเคราะห์การศึกษาในภาคอีสานจำนวน 6 หมู่บ้าน อันได้แก่ บ้านผาง ตำบลโนนทอง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น บ้านคอนแคน ตำบลทุ่งกุลารัษฎารณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด บ้านโสนแจ้ง ตำบลเสมา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดนครราชสีมา บ้านตะแบก ตำบลสลับโค บ้านท่าสว่างและบ้านสำโรง ตำบลเมืองที อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสถานะและทิศทางการวางแผนพัฒนาชนบทของรัฐในระดับภาคในภาคอีสาน และเพื่อประเมินศักยภาพของชุมชน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเปลี่ยนแปลงระดับชุมชน มีโครงสร้างเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งในด้านความสัมพันธ์กับภายนอก ยังพบว่า มีความสัมพันธ์กับรัฐแรงที่เข้ามาช่วยเหลือ และสัมพันธ์กับเอกชนในเชิงการค้า สัมพันธ์กับองค์กรพัฒนาเอกชนในเชิงการพัฒนา เช่น โครงการปฏิบัติการเกษตรและพัฒนามชนบท ส่วนด้านหนี้สินพบว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านอีสานมีหนี้สินมาก

มารินช คัดชวนิชย์. บทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคมชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ต้องการทราบถึงบทบาทและอิทธิพลของพระสงฆ์ต่อวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน รวมถึงรูปแบบปัจจัยที่เกื้อหนุนและปัญหา ตลอดจนผลกระทบจากการพัฒนาต่อชาวบ้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ พระสงฆ์นักพัฒนา 4 รูป ผู้นำท้องถิ่น 20 คน และชาวบ้านจำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์พระสงฆ์ ผู้นำท้องถิ่น และชาวบ้าน และใช้การวิเคราะห์หาค่าความจากข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า พระสงฆ์มีอิทธิพลและบทบาทต่อวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้านเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เป็นเพราะวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยผูกพันกับศาสนาพุทธมาโดยตลอด ในส่วนรูปแบบการพัฒนาสังคมนั้น ชาวบ้านและผู้นำท้องถิ่นมีความเห็นสอดคล้องกันคือ ควรทำเป็นรูปคณะกรรมการโดยมีพระสงฆ์เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ส่วนโครงการพัฒนาที่ชาวบ้านต้องการคือด้านศิลปกรรมและด้านอาชีพมากกว่าทางด้านการศึกษาและสาธารณสุข และจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานพัฒนาสังคมของพระสงฆ์ในพื้นที่ที่แตกต่างกันพบว่า ความต้องการของชาวบ้านและผู้นำท้องถิ่นตลอดจนประสิทธิภาพของผลงานมีความแตกต่างกัน

วัฒนา จันทรจรัสวัฒนา. ประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์ในการประชาสัมพันธ์แผนผังโครงการอีสานเขียว.
วิทยานิพนธ์. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อทราบประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์ในการให้ความรู้และ
สร้างความคิดเห็นของผู้ร่วมโครงการใน ค.ท่าลาคขาว อ.เขลียง และค.นากลาง อ.สูงเนิน
จ.นครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้และความคิดเห็นที่มีต่อโครงการอีสาน
เขียวระหว่างก่อนและหลังการชมวีดิทัศน์ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเรื่อง
โครงการอีสานเขียว 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ เรื่องโครงการอีสานเขียว
กับเจตนาของผู้เข้าร่วมโครงการที่มีต่อการช่วยสนับสนุนโครงการ

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ผู้ที่เข้าชมวีดิทัศน์มีการเปลี่ยนแปลงระดับความรู้ เรื่องโครงการอีสาน
เขียว แต่ความคิดเห็นไม่เปลี่ยนแปลงหลังชมวีดิทัศน์ อายุ ระดับการศึกษา และระดับเศรษฐกิจ ไม่มี
ความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงความรู้และความคิดเห็น เรื่องโครงการอีสานเขียวของผู้เข้าร่วมโครง
การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้ ความเข้าใจในโครงการอีสานเขียวมีความ
ความสัมพันธ์กับเจตนาของผู้เข้าร่วมโครงการที่มีต่อการช่วยสนับสนุนโครงการอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ สำหรับผู้เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจว่า โครงการสามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาของหมู่บ้านได้
หรือชาวอีสานมีความรักกันอยู่ดีกว่าเดิม

วิชัย รูปทอง. บทบาทและปัญหาของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชนบทภาคจน ตามโครงการเสริมบทบาท
นำท้องถิ่นของวิทยาลัยครูอุดรธานี. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา บทบาทและปัญหาของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชนบทภาค
จน เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับบทบาท และปัญหาของผู้นำท้องถิ่น
ในการพัฒนาชนบทภาคจนตามโครงการเสริมบทบาทผู้นำท้องถิ่นของวิทยาลัยครูอุดรธานี เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัยคือ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า พระสงฆ์ ครู ผู้นำชาวบ้านมีบทบาทในการพัฒนาชนบทภาคจนด้านจิต
ใจ ในระดับมาก พระสงฆ์ ครู ผู้นำชาวบ้านมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชนบทภาคจนในด้านกา
รศึกษา อาชีพ วัตถุ คุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ส่วนด้านจิตใจไม่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ครู และผู้นำชาวบ้านที่มีอายุ วัย ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาท
และปัญหาของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชนบทภาคจน พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาท
การพัฒนาชนบทภาคจนแตกต่างกันด้วย

วิทย์ จารัสพันธุ์ การารักษ์ เมศตานานนท์ และชลิศ ชัยครรชิต. การเปลี่ยนแปลงและรูปแบบ
การพัฒนาของหมู่บ้านชนบทบ้าน : การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ. งานวิจัย. ขอนแก่น
: โครงการวิจัยวนศาสตร์ชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2532.

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อศึกษากำหนดเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
สังคม วัฒนธรรม และการเมือง และเพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาของหมู่บ้านที่อยู่ในเขตป่าไม้ ระเบียบวิธี
วิจัยในโครงการนี้ได้แก่ วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเลือกเอาหมู่บ้าน 2 แห่ง ซึ่งเกิดจากการจัดตั้ง
ของทางราชการและหมู่บ้านที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเป็นสถานที่ศึกษา ซึ่งนักวิจัยได้เข้าไปสังเกตแบบ
มีส่วนร่วมในหมู่บ้านด้วย และใช้แบบสัมภาษณ์กับชาวบ้านทั้งสองหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า

1. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม แม้ว่าทั้ง 2 หมู่บ้านจะมีลักษณะการตั้งถิ่นฐานที่แตกต่างกัน แต่
ลักษณะที่หมู่บ้านทั้งสองมีร่วมกันในกระบวนการตั้งถิ่นฐานคือ ความสัมพันธ์ของระบบเครือญาติซึ่งมีอิทธิพล
ต่อการตั้งบ้านเรือน กล่าวคือ บรรดาญาติจะตั้งบ้านเรือนใกล้เคียงกัน นอกจากนี้สถาบันทางสังคมของหมู่บ้าน
อันได้แก่ วัด โรงเรียน กลุ่มผู้อาวุโสจะมีบทบาทน้อยมากในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน ความสัมพันธ์
ระหว่างวัดกับหมู่บ้านและโรงเรียนเป็นไปอย่างไม่ราบรื่นนัก ระบบอาวุโสมีบทบาทลดน้อยลง
2. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เป็นแบบเริ่มมีการค้าขาย โดยการค้าของป่าชาย
3. การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีลักษณะที่สำคัญคือ คณะกรรมการหมู่บ้าน
4. รูปแบบการพัฒนาของหมู่บ้าน โครงการพัฒนาที่หน่วยงานภายนอกนำเข้ามาได้ดำเนินการใน
หมู่บ้าน มักจะให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการบริหาร ซึ่งมีผลทำให้การกระจายผล
ประโยชน์นั้นทั่วถึงอันจะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างชาวบ้าน เพราะว่าหน่วยงานที่นำโครงการเข้าไป
ดำเนินการขาดการติดตามผล มีผลทำให้โครงการพัฒนาต่าง ๆ หยุดชะงักหรือล้มเลิกไปภายในระยะเวลาไม่นาน

วิรัช ลิทธิ์ศรี และชอิน แสงดี. ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการมีโครงการ
พัฒนาที่ต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.
งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการมี
โครงการพัฒนาที่ต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้การจัดสนทนา
กลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นระเบียบวิธีวิจัยและรวบรวมข้อมูลโดยเลือกศึกษาใน 2 หมู่
บ้าน ของอำเภอหนองสูง จังหวัดบึงกาฬ

ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในหมู่บ้านชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผล
กระทบต่อวิถีความเป็นอยู่ การได้รับความเอาใจใส่และความสะดวกสบายในการอยู่อาศัย การรักษา
พยาบาล การดำรงชีวิตความเป็นอยู่ด้วยสถานะทางการเงิน การดำรงชีวิตด้วยการประกอบอาชีพและ
การปรับตัวต่อสภาพของชุมชนที่มีการพัฒนาไป ผลกระทบที่เกิดขึ้นนี้ผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนจะได้รับผล
กระทบทางลบมากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี และเมื่อพิจารณาถึงการมีโครงการพัฒนาชนบทของผู้สูง
อายุในหมู่บ้านชนบทนั้น ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าไม่มีโครงการพัฒนาหรือกิจกรรมใด ๆ เลยที่มุ่งพัฒนาเพื่อ
คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยตรง

ศุภชัย ชื้อตรง และคนอื่น ๆ. รายงานผลงานวิจัยพัฒนาชนบท (ทฤษฎีเลือก) เรื่อง รูปแบบที่เหมาะสมของหมู่บ้านเลือกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยตามโครงการนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ปัญหาการขาดข้าว เพื่อให้ข้าวเปลือกที่ผลิตได้ในฤดูนาปล้นมีคุณภาพมากขึ้น โดยมุ่งเน้นถึงวิธีการอบแห้งที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพ หุงข้าวสำหรับอบแห้งและกักเก็บข้าวเปลือกตามโครงการ ได้ถูกออกแบบขึ้นโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์เป็นแหล่งให้ความร้อนแก่อากาศภายใต้หลังคา และอากาศภายในช่องผนังของหุง ขนาดของหุงที่สร้างขึ้นสามารถอบแห้งข้าวเปลือกได้ประมาณ 0.70 ตัน และเก็บข้าวเปลือกได้ประมาณ 3.5-4 ตัน วัสดุผนังประกอบด้วยขี้เถ้าและสังกะสี ภาชนะข้าวเปลือกภายในหุงมี 2 ภาชนะซ้อนกัน

ผลการทดลองอบข้าวเปลือก ปรากฏว่าหุงที่ใช้สังกะสีเป็นผนังสามารถอบแห้งข้าวเปลือกให้มีความชื้นลดลงร้อยละ 10.06 ในเวลา 24 ชั่วโมง และหุงที่ใช้ไม้เป็นผนังอบแห้งข้าวเปลือกมีความชื้นลดลงร้อยละ 8.70 ในเวลา 24 ชั่วโมง

สมบูรณ์ ดันยะ และคนอื่น ๆ. การประเมินโครงการโครงการพัฒนา. งานวิจัย. นครราชสีมา : โครงการโครงการพัฒนา, 2531.

โครงการโครงการพัฒนา เป็นโครงการพัฒนาประชากรแบบผสมผสานตามแนวทางการพัฒนาในแนวทางใหม่ ของคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) โดยนำเอาความจำเป็นพื้นฐาน ซึ่งสร้างโดยโครงการพัฒนาสังคม สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ มาเป็นเครื่องวัด จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ในกลุ่มครัว ก, ข และกลุ่ม คบค. นั้น คบค. มีความรู้ความเข้าใจกับโครงการโครงการพัฒนามากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มครัว ก, ข นอกจากนี้ ในกลุ่ม กสค. กม. และหัวหน้าคุ้ม พบว่า กสค. มีคะแนนความรู้มากที่สุด

นอกจากนี้ยังพบว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการโครงการพัฒนาทุกระดับมีเจตคติที่ดีต่อโครงการ และต่อ จปฐ. นั้น อาจเนื่องมาจากหลักการของโครงการดี และเป็นที่คาดหวังว่าจะเป็นโครงการที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทได้

สมพงศ์ บัวชาบาล. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การอนุเคราะห์เค็มนอร์เว จังหวัดขอนแก่น. ปรินทิพนิพนธ์. สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ความแตกต่างทางด้านสภาพแวดล้อมชุมชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนา จากการศึกษที่บ้านผาง มีสภาพอากาศ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองในหมู่บ้าน วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ที่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมอันได้แก่ พื้นที่ที่เหมาะสมกับโครงการทางด้านการเกษตร คนอพยพหางานนอกชุมชนน้อย มีกลุ่มผู้นำที่รวมตัวกันคอยกระตุ้นให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในกิจกรรม คนส่วนใหญ่ทางชุมชนมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกัน เป็นต้น มีผลให้โครงการต่าง ๆ สามารถดำเนินไป

อย่างมีความก้าวหน้า แต่ที่บ้านหนองกุง พบว่าเงื่อนไขดังกล่าวไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมพบว่า คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างจริงจัง ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่นที่บ้านผาง แม้คนจะอพยพออกจากหมู่บ้านมาก แต่การพัฒนาก็ยังคงดำเนินอยู่

สหัส อรรถเนติกุล. **ปัญหาการปฏิบัติงานของพัฒนาการตามโครงการสร้างงานในชนบท** จังหวัดมหาสารคาม. ปรินทิพพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, 2534.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อที่จะหาระดับปัญหาในการปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของพัฒนาการตามโรงเรียนสร้างงานในชนบท จังหวัดมหาสารคาม โดยพิจารณาจากระดับการศึกษาและอายุราชการของพัฒนาการ

ผลการวิจัยพบว่า

ประเด็นปัญหาส่วนใหญ่แล้วพัฒนาการที่มีอายุราชการแตกต่างกัน ประเด็นปัญหาในระดับที่ต่ำแตกต่างกันมีบางประเด็นปัญหาที่พัฒนาการที่มีอายุราชการตั้งแต่ 12 ปีลงมา ประเด็นปัญหาในระดับสูงกว่าพัฒนาการที่มีอายุราชการมากกว่า 12 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ในด้านการจัดทำโครงการมีจำนวน 2 ข้อ และในด้านการปฏิบัติตามโครงการและรายงานผล

สะอาดศรี คงนิล และคนอื่น ๆ. **รายงานแผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2532**. งานวิจัย. นครราชสีมา : สำนักงานคณะกรรมการสหวิทยาลัยอีสานใต้, 2533.

การประเมินแผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2532 นี้เป็นแผนงานที่ได้รับทุนสนับสนุนจากองค์การยูนิเซฟ ดำเนินงานภายใต้โครงการอีสานเขียว มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานกิจกรรมตามแผนงาน ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค ประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน และศึกษาผลด้านอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น โดยมีขอบเขตเฉพาะพื้นที่ 11 หมู่บ้านใน 11 จังหวัด จากการประเมินพบว่า ด้านสภาพการดำเนินงานตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ และราษฎรพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ที่ใช้มีความเหมาะสม มีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องค่อนข้างมาก เกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงาน พบว่ามีปัญหาด้านเงิน คืองบประมาณไม่เพียงพอ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของราษฎรก็ให้ความร่วมมือดีทุกประการ ด้านผลการทำงาน มีการดำเนินงานกิจกรรมการประมง ปศุสัตว์ การเกษตร สาธารณสุข การพัฒนาเด็กและสตรี และด้านอาหารกลางวันของนักเรียนเป็นต้น สำหรับผลด้านอื่น ๆ พบว่า ราษฎรรักหมู่บ้านเพิ่มขึ้น มีความสามัคคี ราษฎรกับข้าราชการมีความเข้าใจกันมากขึ้น ลดความขัดแย้งต่าง ๆ ลง เป็นต้น

สุธรรม รัตนวิชิต. การประเมินผลโครงการพัฒนาองค์กรประชาชน : ศึกษาเจาะลึกเฉพาะกรณีศึกษา-
งาน. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2521.

การศึกษาเจาะลึกเฉพาะกรณีศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินคุณภาพโครงการพัฒนาองค์กรประชาชน (พอป.) กรมการพัฒนาชุมชน และ CIDA และมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อศึกษาประวัติและ
สถานภาพ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาองค์กรประชาชน
โดยเอาหมู่บ้านหนองยาว เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพราะเป็นหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนา ผลการ
วิจัยทำให้ทราบว่า ชาวบ้านหนองยาวมีอาชีพหลักในการทำนาเป็นอาชีพดั้งเดิม ส่วนอาชีพรองขึ้นอยู่กับ
ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบอาชีพ เช่น การทอผ้า การซื้อขายควาย การซื้อขายมะม่วง เหล่านี้
เป็นต้น โดยอาชีพเหล่านี้ชาวบ้านจะร่วมมือกันทำโดยเฉพาะหน้าแล้งมีการร่วมทุนร่วมแรง และแบ่งผล
การกัน โครงการพัฒนาองค์กรนี้ได้เข้ามาพัฒนาหมู่บ้านเมื่อปี พ.ศ. 2528 โดยสนับสนุนด้านการเงิน
วิชาการ เป็นผลทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานทาง เศรษฐกิจและสังคมบางประการ ที่เอื้อ
ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารองค์กร และทำให้องค์กรมี
ความต่อเนื่อง

สุพรรณิ ไชยอาพร. การศึกษาเจาะลึกโครงการพัฒนาองค์กรประชาชนกรณีจังหวัดสุรินทร์.
งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2531.

การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยประเมินผลโครงการพัฒนาองค์กรประชาชน ของกรม
พัฒนาชุมชน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีแนวความคิดประกอบด้วยแนวความคิดเรื่องระบบ ซึ่งเป็น
ส่วนที่สำคัญของแนวคิดโครงสร้างหน้าที่ ซึ่งมีวิธีการศึกษาได้แก่ " การศึกษาชุมชน " โดยการมองชุมชน
ที่ศึกษาแบบภาพรวม ในการศึกษาหมู่บ้านนี้ ผู้วิจัยได้เข้าไปอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเพื่อไปสังเกต ผลการศึกษา
พบว่า โครงการ พอป. ในหมู่บ้านที่ศึกษาได้รับความสนใจจากประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องผู้นำที่
มีความกระตือรือร้น อย่างมีส่วนร่วมในโครงการ ในด้านของกลุ่มที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีโครงการนี้ พบว่ามี
มาก ในการนี้สตรีจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนอย่าง เป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้เหตุการณ์ความสามัคคี
สามัคคี และความร่วมมือทางงานในองค์กรสามารถจะสังเกตเห็นได้ชัดเจนอีกด้วย

สุพล กาญจนจิตรรา นาคเฉลียว มังนันทวัฒนา และภวิทย์ หวงงาม. การศึกษาเครื่องชี้วัด
งานพัฒนาชุมชน. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กองวิจัยและประเมินผล กรมพัฒนาชุมชน,
2528.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เสนอแนวคิด หลักการ และวิธีการสร้างเครื่องชี้วัด
(Indicators) การพัฒนาชุมชนในระดับหมู่บ้าน ในด้านความแตกต่างทางด้านโครงสร้างของหมู่บ้าน
ซึ่งหมู่บ้านที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นหมู่บ้านเขตพัฒนาของอำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครราชสีมา
(ภาคใต้) และอำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) โดยหมู่บ้านทั้งสองอำเภอดัง
กล่าวได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวนอำเภอละ 50 หมู่บ้าน

ผลการวิจัยของหมู่บ้านทั้งสองอำเภอ ปรากฏผลดังนี้

1. หมู่บ้านที่มีการพัฒนามาก จะมีระดับความแตกต่างทางด้านโครงสร้างสูง และในทางกลับกัน หมู่บ้านที่ระดับการพัฒนาน้อย จะมีระดับความแตกต่างทางด้านโครงสร้างต่ำ
2. หมู่บ้านที่ระดับการคิดค้ำกับศูนย์กลางหรือระบบใหญ่มาก จะมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าหมู่บ้านที่การคิดค้ำกับศูนย์กลางหรือระบบใหญ่น้อย
3. หมู่บ้านที่ระดับความเป็นปึกแผ่นมาก จะมีระดับพัฒนาสูงกว่าหมู่บ้านที่ระดับความเป็นปึกแผ่นน้อย
4. หมู่บ้านที่ระดับความเป็นปึกแผ่นมาก จะมีระดับการคิดค้ำกับศูนย์กลางหรือระบบใหญ่มากกว่าหมู่บ้านที่ระดับความเป็นปึกแผ่นน้อย

จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำวิธีการในการสร้างเครื่องชี้วัดนี้มาใช้กับหมู่บ้านต่าง ๆ ของประเทศไทยได้ และยังเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงการคิดค้ำกับศูนย์กลางหรือคิดค้ำกับศูนย์กลางและการสร้างความเป็นปึกแผ่นของชุมชน เพื่อเร่งระดับการพัฒนาให้สูงขึ้นด้วย

อภิชาติ ทองอยู่ สมพงษ์ สมบูรณ์ และพัชรินทร์ ลาภานันท์. สถาบันหมู่บ้านกับการพึ่งตนเอง. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันปรีดี พนมยงค์, ม.ป.ป.

จากสภาพเหตุการณ์และปัญหาทั้งหมดที่เกิดจากการปรับตัว เคลื่อนตัวของการพัฒนาสังคมที่ผ่านมา ได้ชี้ให้เห็นถึงภัยของการพึ่งตนเอง ซึ่งทำให้สถาบันหมู่บ้านอันเป็นสถาบันของชีวิตที่อบอุ่นของชาวบ้าน ซึ่งเป็นคนกลุ่มหนึ่งและเป็นมาตรฐานความอยู่รอดของบ้านเมือง ซึ่งจากการวิเคราะห์และวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้พบว่า แม้จะดูเหมือนมีความล่าช้าของการพัฒนาบ้านเมืองในอนาคต แต่หมู่บ้านก็มีทางที่จะทำให้เกิดการพึ่งตนเองและความอยู่รอดอย่างมีศักดิ์ศรี และหยั่งรากโยงใยกับความเป็นมาทางสังคมและวัฒนธรรมที่สืบทอดปรับเปลี่ยนมานับพันปี หากงานพัฒนาที่ระดมหมู่บ้านปรับเปลี่ยนทิศทางให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทางสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา และวัฒนธรรมโดยรวมของหมู่บ้าน กล่าวคือ ด้านเศรษฐกิจสามารถแก้ไขการขาดแคลนเป็นเบื้องต้นได้ ด้านสังคมและการปกครอง เป็นแบบช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ด้านความเชื่อและอำนาจการตัดสินใจพบว่า งานพัฒนาจะส่งเสริมวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม ที่มีผลต่อการสร้างสันติสุขและความเป็นธรรมให้กับสังคม ส่งเสริมสถาบันศาสนาให้มีบทบาทสอดคล้องกับการนำมาใช้ในวิถีประจำวัน

อัมพร สุขเกษม. การประเมินโครงการสารคามพัฒนา. ปริญญาโท. การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า โครงการสารคามพัฒนาเป็นโครงการที่มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาชนบทจังหวัดมหาสารคาม กล่าวคือ มีลักษณะผสมผสานแนวคิดจากนโยบายการพัฒนาชนบทของรัฐบาล ตรงประเด็นปัญหาการพัฒนาชนบทของจังหวัดมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และมีการกำหนดเป้าหมายของโครงการในรูปแบบพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอย่างชัดเจน ทำให้สามารถเตรียมการและปฏิบัติการโครงการให้สอดคล้องต่อเนื่อง และบังเกิดผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้

การศึกษาเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์

วิไลวัลย์ กฤษณะภูมิ และสุเกสิน สุทธิระ. สาเหตุที่ทำให้เด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเด็กเร่ร่อนจรจัด : ศึกษาเฉพาะกรณี. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะทั่วไปของเด็กเร่ร่อนจรจัด สาเหตุที่ทำให้เด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเด็กเร่ร่อนจรจัด ศึกษาถึงความต้องการและทัศนคติของเด็กเร่ร่อน โดยการศึกษาจาก เด็กที่ได้ถูกส่งมารับการสงเคราะห์ ที่สถานแรกรับเด็กชายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านของการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ และสังเกตพฤติกรรมเด็ก

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทั่วไปของเด็กเร่ร่อนจรจัด ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 9-15 ปี มีการศึกษาน้อยมาก จบไม่เกิน ป.3 ภูมิลำเนาเดิมของเด็กส่วนใหญ่มาจากจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เด็กเหล่านี้เป็นเด็กเร่ร่อนจรจัด มีสาเหตุมาจาก ตัวเด็ก อันได้แก่ การเป็นเด็กที่ชอบเที่ยวเตร่นอกบ้าน เกียจคร้านทำงาน ฯลฯ ส่วนสาเหตุจากครอบครัว เช่น บิดามารคาคหาญร้าง แยกทางกัน ฯลฯ และสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เช่น คัดเพื่อน คามเพื่อน เป็นต้น

นอกจากนี้ความต้องการของเด็กเร่ร่อน พบว่า เด็กส่วนใหญ่ต้องการความรัก ความเอาใจใส่ จากมารดามากที่สุด รองลงมาคือจากบิดา ความต้องการอาชีพในอนาคต เด็กต้องการเป็นช่างยนต์มากที่สุด สำหรับช่วงที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ เด็กจะต้องการเงินมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน มากกว่าความต้องการภายหลัง เช่น ความภูมิใจ ความสวยงาม ฯลฯ

การศึกษาเกี่ยวกับตำรวจ

ชาคิชา ยืนสุขชัย. วิทยุในการทำงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น.
ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2533.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับขวัญของข้าราชการในสังกัดตำรวจภูธร จังหวัด
ขอนแก่น พิจารณาจากตัวแปร การศึกษา ชั้นยศ และสถานที่ทำงาน

กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการตำรวจ ทำงานในสังกัดตำรวจภูธรขอนแก่น จำนวน 550 นาย
ได้จากกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่าวิทยุในการทำงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับ"ค่อนข้างสูง"
พิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ปัจจัยที่ระดับขวัญอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมี 7 ปัจจัย ระดับปานกลาง 2
ปัจจัย เมื่อเปรียบเทียบระดับชั้นยศ การศึกษาพบว่าระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่อใช้สถานที่
ทำงานเป็นตัวเปรียบเทียบพบว่า สถานที่ทำงานต่างกันมีขวัญในการทำงานต่างกันด้วย ทั้งโดย
ส่วนรวมและพิจารณาปัจจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นิรันดร์ นิธิยา. แบบผู้นำของสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธรกองบัญชาการตำรวจภูธร 2. ปริญญาโท.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อทราบแบบผู้นำของสารวัตรใหญ่ สถานีตำรวจภูธร กอง
บัญชาการตำรวจภูธร 2 ตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้นำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
คือ สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธร จำนวน 161 คน ผลการศึกษาสืบได้ว่า

1. สารวัตรใหญ่ส่วนมากมีแบบผู้นำเป็นแบบเสรีนิยมมากที่สุด รองลงมาคือ แบบประชาธิปไตย
และอัคราธิปไตย

2. แบบผู้นำของสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธร กองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ทั้ง 3 แบบโดย
ส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพทางการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในตำแหน่ง ไม่พบว่ามีตัวแปรส่ง
ผลทำให้แบบผู้นำของสารวัตรใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญเลิศ ใจประคิษฐ์. การปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการ
ตำรวจภูธรจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินงานด้านชุมชน
และมวลชนสัมพันธ์ของข้าราชการตำรวจ 2) คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจชุดชุมชนสัมพันธ์ 3) ผลการ
ดำเนินงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบ ข้าราชการตำรวจ 392
นาย เจ้าหน้าที่ที่ตระเวนเกษตรและสหกรณ์ 97 คน เจ้าหน้าที่ที่ตระเวนสาธารณสุข 151 คน เจ้าหน้าที่
กรมพัฒนาชุมชน 20 คน นายอำเภอและปลัดอำเภอ 50 คน ข้าราชการครู 232 คน และประชาชนผู้ที่

เป็นหัวหน้าครอบครัว 255 คน แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Personal Computer 16 บิต พาคำร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. การเตรียมการก่อนดำเนินการมีความพร้อมในเรื่องงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในระดับน้อย ทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการติดตามประเมินผลทุกระยะอยู่ในระดับมาก ปัญหาของการดำเนินงานพบว่า มีปัญหาในระดับมาก ในเรื่อง การสนับสนุนสิ่งต่าง ๆ ของหน่วยเหนือ ปัญหาความอึดอัดของชาวบ้าน ความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำ ส่วนปัญหาของผู้ปฏิบัติคือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน ประชาชนไม่เข้าใจถึงจุดประสงค์

2. คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจชุดชุมชนสัมพันธ์ พบว่า ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการ 4 กระทรวงหลัก และประชาชนผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะในด้านอุดมการณ์ มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ ความประพฤติและด้านความรู้ความสามารถ เป็นคุณลักษณะที่มีประจำในระดับมาก

3. ผลการดำเนินงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของข้าราชการตำรวจ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผลการปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ทำให้ประชาชนและเมื่อกฎหมายน้อยลง

ประทีป ปิยะทัศน์. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ชั้นประทวน ในสถานีตำรวจภูธร สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร 2. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ในสถานีตำรวจภูธร มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของปัจจัยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ การได้รับการฝึกอบรมด้านสืบสวน โดยมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม และใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนมากกว่าจะมีผลการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่น้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 10.54$, $p = .0001$)

2. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการฝึกอบรมด้านสืบสวนมากกว่าจะมีผลการปฏิบัติงานหน้าที่สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการฝึกอบรมด้านสืบสวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 7.81$ } $p = .0001$)

วิชัย ประทุมพร. ปัญหาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของสารวัตรใหญ่ สถานีตำรวจ กองบัญชาการตำรวจภูธร 2. วิทยานิพนธ์. ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของสารวัตรใหญ่ สถานีตำรวจภูธร กองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ที่มีวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยคือ สารวัตรใหญ่ สถานีตำรวจภูธร กองบัญชาการตำรวจภูธร 2 จำนวน 146 คน สุ่มมาโดยแบ่งชั้น แล้วใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ปัญหาการปฏิบัติงานของสารวัตรใหญ่โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย จำแนกเป็นรายตำแหน่งว่า ตำแหน่งการปกครองบังคับบัญชาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับปานกลาง
2. สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธร ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานส่วนรวมต่างกันด้วย
3. สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธร กองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติตามหน้าที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญระดับ .05
4. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในตำแหน่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมหวัง เนตรทิษานนท์. ปัญหาการปฏิบัติงาน แผนกวิชาการ กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 2-9 กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ. ปรินทิพินันท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

ผลการศึกษาพบว่า

1. ข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่บริหาร ข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน และข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานในแผนกวิชาการ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานแผนกวิชาการ กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 2-9 กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ โดยส่วนรวม และจำแนกเป็นรายหมวดทั้ง 4 หมวดคือหมวดธุรการ หมวดบริหารการศึกษา หมวดห้องสมุด และหมวดเครื่องฝึกพลศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
2. ข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่บริการ ปฏิบัติการสอนและทำหน้าที่ปฏิบัติงานในแผนกวิชาการ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงาน แผนกวิชาการทั้ง 4 หมวดนั้นแตกต่างกัน

สุรศักดิ์ เจริญผล. การศึกษากระบวนการและการคิดตามผลโครงการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจข้าราชการตำรวจ กองกำกับการตำรวจภูธร จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการและคิดตามผลโครงการอบรมพัฒนาจิตใจของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการตำรวจภูธร จังหวัดเลย พร้อมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาจิตใจ กับอายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ผ่านการฝึกอบรมต่างกัน และศึกษาความคิดเห็นของผู้ผ่านการฝึกอบรมที่มีต่อโครงการ ผลการวิจัยพบว่า โครงการนี้ เป็นโครงการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตใจข้าราชการตำรวจที่เข้าอบรมในระดับสูง และกระบวนการอบรมนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมมากคือ วิทยากร สื่อ และตัวอย่างความสำเร็จ หลังจากการอบรมไปแล้วได้มีการพัฒนาจิตใจในด้าน การพึ่งตนเอง การร่วมมือร่วมใจ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การละอายมโนสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ผู้ผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว ประสบปัญหาต่อการนำเอาข้อเรียนเรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัย ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและปัญหาครอบครัว

รณาส พิรณสาร. เจตคติของประชาชนที่มีต่อการตรวจจากการดำเนินการของชุดปฏิบัติการมวลชน
สัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติของประชาชนที่มีต่อการตรวจ จากการดำเนินการ
โครงการชุดปฏิบัติการมวลชนสัมพันธ์ของ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน
321 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสัมพันธ์ประชาชนเกี่ยวกับความ
คิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจเป็นแบบสอบถามที่ใช้ทั้ง per-test และ post-test
ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพของ เครื่องมือ เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการทำงานของตำรวจ
ปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่น ด้านมนุษยสัมพันธ์ .79 ด้านบริการ .77 ด้านความซื่อสัตย์ .68 ด้านความ
ยุติธรรม .64 ด้านการอุทิศตน .69 ด้านประสิทธิภาพ .72 และทั้งฉบับของแบบสัมพันธ์มีค่าความเชื่อมั่น
การหมู่บ้านและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวบ้านทั่วบ้านมีเจตคติต่อการงานทางบวกมากขึ้น

การศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรม

จุฑาล ปานรักษา. ผลกระทบของการพัฒนาเมืองหลักที่มีผลต่อการให้บริการ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงความเจริญเติบโตของเมืองของขอนแก่นช่วง 5 ปีที่แล้วมาจนถึงปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาถึงการเพิ่มขึ้นของปริมาณอาชญากรรมช่วง 5 ปีที่แล้วมาจนถึงปัจจุบัน 3) เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างในด้านความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนในด้านการให้บริการ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจช่วง 5 ปี ที่ผ่านมากับปัจจุบัน และเพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการพัฒนาเมืองหลักที่มีผลต่อการให้บริการ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจ และประชาชน ผลการวิจัยพบว่า

1. การเจริญเติบโตของเมืองขอนแก่นช่วง 5 ปีที่แล้วมาจนถึงปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่า การเจริญเติบโตเพิ่มมากขึ้นในด้าน ประชากร กิจการร้านค้า โรงงานอุตสาหกรรม การใช้ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ รายได้ของเทศบาลเมือง อาคารบ้านเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง

2. การเพิ่มขึ้นของปริมาณอาชญากรรมช่วง 5 ปีที่แล้วมาจนถึงปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่า ปริมาณการเกิดคดีความต่าง ๆ ต่อประชากรแสนคนต่อ 12 เดือน ประเภทคดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย และเพศเพิ่มขึ้น สำหรับคดีอื่นลดลง

3. ความแตกต่างในด้านความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชน จากการศึกษาพบว่า การให้บริการ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจช่วง 5 ปีที่แล้วมาจนถึงปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกัน

4. ผลกระทบของการพัฒนาเมืองหลักที่มีผลต่อการให้บริการ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากการศึกษาพบว่าเมืองขอนแก่นมีการเจริญเติบโตมากขึ้น ในด้านการป้องกันและปราบปรามก็ดีขึ้นตามไปด้วย

มาธิศ หิมที. การเกิดอาชญากรรมในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งหมายเพื่อ ศึกษาการเกิดและปัจจัยการเกิดอาชญากรรม ในจังหวัดมหาสารคาม โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีของเอนริโก เฟอร์รี และ พล.ต.ท.ชาย เสวิกุล เป็นกรอบการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาจาก เอกสารและสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม และผู้เกี่ยวข้อง เป็นผู้ให้ข่าวสารสำคัญ

ผลการวิจัย จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับขบวนการอาชญากรรมเข้าไปสัมภาษณ์ผู้ต้องขัง จำนวน 200 ราย ปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมประกอบด้วย ปัจจัยทางด้านชีววิทยา ปัจจัยทางด้านร่างกาย ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ปัจจัยทางด้านครอบครัว ความยากจน ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านวัฒนธรรม

จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางด้านความยากจนและด้านวัฒนธรรม เป็นส่วนประกอบที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมมากกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ

การศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่น

รัชนิกร เศรษฐรัฐ และคนอื่น ๆ. สภาพและปัญหาทางสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของเยาวชนชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2523. (อ้างจาก เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. รายงานค้นคว้าวิจัย 2518-2523. 2524. หน้า 78-79).

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาวิเคราะห์ถึงสภาพและแนวโน้มทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของเยาวชนโลก ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 15-22 ปี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยประมวลข้อเท็จจริง ด้วยวิธีการตามหลักวิทยาศาสตร์ของการวิจัยทางสังคม การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้กลุ่มตัวอย่างจากเยาวชน 4 จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี ขอนแก่น มหาสารคาม และสรินทร์ ผลการวิเคราะห์พบว่า เยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่ยังอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีสิทธิที่จะพึงกระทำการใด ๆ ที่คิดเห็น การคบหาเพื่อนต่างเพศยังอยู่ในธรรมเนียมไทย ส่วนปัญหาที่เยาวชนประสบทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมก็คือ ความแห้งแล้ง การขาดสาธารณูปโภคที่จำเป็น ที่ทำกินมีน้อย ผลผลิตราคาต่ำ เป็นอันตรายต่อแนวโน้มอนาคตของเยาวชนถึงแม้จะมีปัญหาเกิดขึ้นพวกเขาก็หาโอกาสสภาพเดิม แต่สิ่งที่อยากเปลี่ยนก็คือ ต้องการลดความห่มเพื่อใช้ในการแต่งงาน ต้องการเรียนวิชาชีพเพิ่มเติม และเรียนต่อในระดับการศึกษาผู้ใหญ่ จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า เยาวชนในแต่ละระดับของการศึกษามีเหมือนกันเกือบทุกแห่ง มุ่งมั่นซึ่งกันกับข้อสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สุวรรณ บัวทวน และคนอื่น ๆ. การวางแผนชีวิตของเด็กวัยรุ่นในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2520.

ในการศึกษาเรื่อง "การวางแผนชีวิตของเด็กวัยรุ่นในจังหวัดขอนแก่น" นี้ คณะผู้ดำเนินการวิจัยมุ่งที่จะศึกษาถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตของเด็กวัยรุ่นในเรื่องของอาชีพที่ต้องการหาสถานที่ที่ต้องการประกอบอาชีพ ระดับการศึกษาที่ต้องการ โอกาสในการคิดที่จะศึกษาต่อ ตลอดจนเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวในอนาคต โดยการเลือกเด็กวัยรุ่นอายุ 15 - 20 ปี ในจังหวัดขอนแก่นเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษากล่าวได้ว่า ในเรื่องเพศที่ยูอาศัยเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงความคิดของวัยรุ่นที่แตกต่างกัน ในด้านการวางแผนชีวิตในอาชีพ จะเห็นว่าเด็กวัยรุ่นในชนบทยังมีคัมกับอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาคือ รับราชการและประกอบอาชีพอิสระ และวัยรุ่นส่วนใหญ่ยังต้องการประกอบอาชีพที่อยู่ในละแวกบ้านของตนเอง ส่วนในด้านการศึกษา วัยรุ่นต้องการอยู่ในเมือง เพราะมีแนวโน้มได้เรียนสูงกว่าอยู่ในชนบท

ในด้าน การวางแผนชีวิตในด้านการครอบครัวพบว่า เด็กวัยรุ่นในชนบทจะเน้นความสำคัญในเรื่องของการบวชเรียนก่อนการแต่งงาน และอายุของฝ่ายชายควรจะมากกว่าฝ่ายหญิง สำหรับการวางแผนครอบครัวในชนบทจะให้ฝ่ายหญิงคุมกำเนิดสูงสุด ส่วนในเมืองจะถือว่าฝ่ายใดเป็นผ่านคุมก็ได้ ลักษณะการคุมกำเนิดดังกล่าวนี้จะหาอาหารเหมือนกันทั้งในเมืองและชนบท

หมวดเศรษฐกิจ

การศึกษาเกี่ยวกับการตลาดและการลงทุน

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง, กรมประมง, ตลาดปลาทะเลและสัตว์น้ำทะเลเลี้ยง ในภาคตะวันออก
เฉิงเหื้อ, งานวิจัย, กรุงเทพฯ : กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2532.

การศึกษาเกี่ยวกับด้านการตลาดปลาทะเล และสัตว์น้ำทะเลเลี้ยงในภาคตะวันออกเฉิงเหื้อ เท่า
ที่ผ่านมายังไม่ได้มีการศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่าภาคตะวันออกเฉิงเหื้อทางไกลจาก
ทะเล และอาหารส่วนมากมีราคาแพง ผลการดำเนินงานวิจัยฉบับนี้พบว่าสินค้าปลาทะเลสดและอาหาร
ทะเลเป็นสินค้าที่ผู้บริโภคอยู่ในตัวเมืองซึ่งมีฐานะดี หาชื้อไปบริโภค สำหรับผู้ที่อยู่ตามชนบทมีการบริโภคน้อย
เนื่องจากปลาบางชนิดมีราคาค่อนข้างแพง สำหรับตลาดที่สำคัญในการขายสินค้าปลาคือ ตลาด
นครราชสีมา ขอนแก่น และอุบลราชธานี เนื่องจากเป็นเมืองที่มีการคมนาคมสะดวกสบาย และเป็นเมือง
ใหญ่ตลอดจนมีศูนย์กลางการค้าที่สำคัญมากมาย

นอกจากนี้ยังพบว่าสินค้าปลาแห้งมักจะได้รับความนิยมในฤดูแล้ง เพราะเป็นช่วงของการขาด
แคลน จากการศึกษาพบว่าปลาหูเค็ม เป็นอาหารของประชาชนประมาณปีละ 5,327 ตันเป็นต้น

ขอบ คีสวนโคง และสัวหัย อิศาศวัต, การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจกับภาวะ
หนี้สินในหมู่บ้านอีสาน : กรณีบ้านวังตะเคี ค.วังตะเคี อ.หนองบัวระเหว จ.ชัยภูมิ.
งานวิจัย, ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาหมู่บ้านที่มีพัฒนาการของเทคโนโลยีการผลิตพืช
เศรษฐกิจของหมู่บ้าน ไทย-ลาวอีสาน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวกับภาวะ
หนี้สิน วิธีการศึกษา ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณควบคู่กันไป

ผลการวิจัยพบว่าก่อน พ.ศ. 2503 หมู่บ้านวังตะเคีมีระบบการผลิตเพื่อกินเพื่อใช้ในครัวเรือน
เป็นหลัก ด้วยการทำการปลูกพืชไร่ หางของป่า แล้วนำมาแลกเปลี่ยนค้าขายกับหมู่บ้านอื่น ตลอดจนทาง
เทคโนโลยีก็ยังคงใช้แบบเดิมอยู่ ต่อมาเมื่อมีการนำพืชไร่เข้ามาปลูก เช่น ปอ ผ้ายัน ข้าวโพด มันสำปะหลัง
หลังและถั่ว ค่าง ๆ เพื่อขายเทคโนโลยีการผลิตก็เปลี่ยนไป มีการใช้เทคโนโลยีที่ประหยัดเวลาแต่ได้
งานมาก ซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวเกษตรกรต้องลงทุนซื้อมาทั้งสิ้น เป็นผลให้เกษตรกรต้องกู้ยืมเงินจากนาย
ทุนมาเป็นค่าใช้จ่าย เพราะเกษตรกรบ้านวังตะเคีเป็นผู้มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ยากจน ดังนั้นผู้ที่ได้รับผล
ประโยชน์จากบ้านวังตะเคีคือนายทุน ซึ่งเป็นทุนนอกระบบ ทั้งนี้เพราะแหล่งเงินทุนในระบบ เช่น ธ.ก.ส.
และธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะปล่อยสินเชื่อ ต่อมาเมื่อ ธ.ก.ส. สามารถปล่อยสินเชื่อได้
บรรดาเกษตรกรก็หันมากู้จาก ธ.ก.ส. แต่อย่างไรก็ดีเกษตรกรก็ยังคงอยู่กับนายทุนอยู่บ้าง เพราะกู้ง่าย

บัญชา แก้วส่อง และสวีย์ ธีรสาสวัต. การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจกับภาวะหนี้สินในหมู่บ้านอีสาน : กรณีศึกษากันตุงใหญ่ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาถึง พัฒนาการของเทคโนโลยีการผลิตพืชของหมู่บ้านสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีเหล่านั้น และความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีกับภาวะหนี้สิน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ หมู่บ้านกันตุงใหญ่ซึ่งเป็นชุมชนไทย-เขมร ที่มีการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ค่อนข้างก้าวหน้า ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการของเทคโนโลยีของหมู่บ้าน มีการเปลี่ยนแปลงจากการใช้เทคโนโลยีแบบดั้งเดิม และเครื่องทุ่นแรงประเภท จอบ เสียม มาเป็นใช้เทคโนโลยีแบบก้าวหน้าที่ช่วยประหยัดเวลา เช่น รถไถใหญ่ เป็นต้น

สาเหตุที่ชาวบ้านหันมาใช้เทคโนโลยีแบบก้าวหน้ามากขึ้นในการผลิต ก็เนื่องมาจากการเร่งขยายพื้นที่เพื่อการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ ซึ่งสภาพทางกายภาพของพื้นที่ไม่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีแบบดั้งเดิมและการที่ชาวบ้านใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ก้าวหน้ามากขึ้นดังกล่าว เป็นกระบวนการที่นำไปสู่ภาวะหนี้สินของชาวบ้าน ทั้งนี้เนื่องมาจากเทคโนโลยีเหล่านั้นส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านผลิตเองไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยประหยัดเวลา อันได้แก่ รถไถ เครื่องนวด ฯลฯ หรือเทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มผลผลิต เช่น พันธุ์พืชบางชนิด เป็นต้น อย่างไรก็ตามชาวบ้านยังต้องใช้เงินในการซื้อเทคโนโลยีเหล่านั้นมาใช้ ซึ่งในหลายครั้งที่ชาวบ้านต้องกู้ยืมเงินมาซื้อเทคโนโลยี ทำให้เกิดหนี้สินในเบื้องต้นและอาจจะก่อให้เกิดความเจริญมั่งคั่งในทางเศรษฐกิจได้ถ้าหากราคาของพืชเศรษฐกิจสูง แต่ครั้นใดที่ราคาสผลผลิตตกต่ำ ครั้นนั้นเทคโนโลยีก็จะนำไปสู่ภาวะหนี้สินในทันที

บุญเลิศ สดสุขชาติ. การศึกษารูปแบบของการแพร่กระจายสินค้าใหม่ ๆ ไปสู่ประชาชนในหมู่บ้านเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. ปรินฤพนพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร, 2516.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ ศึกษาารูปแบบของการกระจายสินค้าประเภทอาหารและยา เครื่องใช้ในบ้าน เครื่องมือประกอบอาชีพและสินค้าประเภทห่มเหยียดจากเขตเมืองไปสู่ชนบท ใช้วิธีการศึกษากับหัวหน้าครอบครัวในชนบท 6 หมู่บ้าน จำนวน 350 คน

ผลปรากฏว่า การยอมรับสินค้าทั้ง 4 ประเภท ได้รับอิทธิพลจากการพบปะระหว่างบุคคลในรูปของการเห็นตัวอย่างจากเพื่อนบ้านมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การแนะนำของญาติ เพื่อน พ่อค้าในตลาด พ่อค้าเร่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ของอำเภอและจังหวัด

ปรีดา ประพฤติชอบ เรื่องไร ฤกษ์และประโยชน์ เคชะเหี้ยวเลิศ. เศรษฐกิจประมงน้ำจืดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน-งานประมง กรมประมง, 2532.

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลผลิตประมงน้ำจืด ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงผลผลิตการประมง และเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบข้อมูลผลผลิตประมงโดยส่วนร่วม กล่าวคือ

การวิจัยพบว่า การเลี้ยงปลาน้ำจืดในประเทศไทยเริ่มมีมานานเกิน 70 ปี โดยปลาส่วนมากจะเลี้ยงไว้หน่อ นาข้าว ร่องสวน และกระชัง ซึ่งผลของการกระจายปลาน้ำจืดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะวัดในรูปของครรชนี 2 ตัว คือ อัตราส่วนเงิน และสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน จะเห็นว่ากระกระจายไม่เท่าเทียมกัน

ผู้ค้าเนื้อมีการประเภตามักอ่อนน้อมระดับ ส่วนมากจะเป็นเพศหญิง ที่อายุระหว่าง 31-40 ปี การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา รายได้เฉลี่ย 3,100-5,000 บาท / เดือน ค่าเนื้อมีการมาประมาณ 6-10 ปี ผลผลิตส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ และผลิตผลในท้องถิ่นเพียงเล็กน้อย โดยมีผู้ค้ารายใหญ่ เช่น เรือนเพาะชำจะบ่บ่อมาจากผู้ผลิต ส่วนผู้ค้าระดับกลางและผู้ค้าย่อย ผู้ผลิตจะนำมาส่งเอง เวลาที่นำมาส่งคือ ตอนเช้าตรู่ ตอนเย็น กลางคืน ซึ่งเป็นช่วงที่ไม่มีแสงแดด เหมาะแก่การขนส่ง ในช่วงเทศกาลต่าง ๆ จะมีการสั่งซื้อเพิ่ม แบบล่วงหน้า คอกนักที่นิยมได้แก่ กุหลาบ บัว มะลิ

เรื่องฤทธิ์ วันศึกษา. การเปลี่ยนแปลงการผลิตผ้าไหม : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตสุราษฎร์ธานี อาเภอ
ขนอม จังหวัดขนอมแก่น. ปริญญานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการผลิตผ้าไหมแบบเลี้ยงตนเองและแบบการค้า ปัจจุบันที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการผลิตผ้าไหมจากการผลิตแบบเลี้ยงตนเองมาเป็นการผลิตแบบการค้า และผลกระทบของการผลิตผ้าไหมแบบการค้าที่มีต่อประชาชนในเขตสุภาภิบาลชนบท สังเกตและสัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้และผู้ประกอบการจำนวน 10 คน ผู้รับจ้างจำนวน 112 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันการผลิตผ้าไหมแบบการค้ามีจุดมุ่งหมายผลิตเพื่อขาย การผลิตเพื่อตนเองมุ่งเพื่อประโยชน์ใช้สอย ปัจจัยที่ทำให้การผลิตผ้าไหมแบบเลี้ยงตนเอง เปลี่ยนไปเป็นแบบเพื่อการค้า คือปัจจัยการผลิตแบบการค้าสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ มีผู้นิยมใช้มากขึ้น ภาวะปัจจุบันทำให้ชาวชนบทต้องการมีรายได้การพัฒนาด้านเทคโนโลยีทำให้การพัฒนาด้านรูปแบบ การสนับสนุนและส่งเสริมของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต

ผลกระทบการผลิตผ้าไหมแบบการค้าในปัจจุบันคือ เป็นแหล่งระดมทุนในท้องถิ่นเครือข่ายเงินจากภายนอก และแรงงานในครัวเรือนมีโอกาสรับจ้างผลิตผ้าไหมมากขึ้น ตลอดจนทำให้ความสัมพันธ์ทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป และการผลิตผ้าไหมจำเป็นต้องใช้แรงงานในการผลิตแต่ละชิ้นค่อนข้างมาก จึงมีการแสวงหาแรงงานจากหมู่บ้านใกล้เคียง

วิไลวัจน์ กฤษณะภูมิ และคนอื่น ๆ. สภาวะสังคมและเศรษฐกิจในระบบเพาะปลูกพืชไร่ของ เกษตรกร
ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย. งานวิจัย. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยเรื่องสภาวะสังคมและ เศรษฐกิจในระบบการปลูกพืชไร่ของ เกษตรกร : ศึกษาเฉพาะ
กรณีบ้านปากปวน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาวะด้านสังคมและ เศรษฐกิจในระบบการเพาะ
ปลูกพืชไร่ของ เกษตรกรทั้งปัจจัยเสริมและปัจจัยจำกัดและ เพื่อวิเคราะห์ถึงการรับรู้ และการรับเทคโนโลยี
ในการเพาะปลูกพืชไร่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคการประเมินสภาวะชนบทแบบ
เร่งด่วน ผลการวิจัยพบว่า สภาวะด้านสังคมและ เศรษฐกิจของ เกษตรกรที่ได้ทำการศึกษาได้แก่ การตัด
สินใจและการจัดการ ปัจจัยที่เป็นเครื่องกำหนดในการตัดสินใจในการปลูกพืชไร่ ได้แก่ ราคา ส่วนเรื่องแรง
งานเกษตรกรจะใช้วิธีจ้างแรงงาน และการลงแขก

ส่วนงานของปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมในการเพาะปลูกพืชไร่นั้นได้แก่การถ่ายทอดอาชีพและวิธีการ
ปลูกมาตั้งแต่อดีต ตลอดจนสภาพความสมบูรณ์ของดินเหมาะที่จะปลูกพืชไร่ได้ดีกว่าที่จะปลูกพืชอย่างอื่น
สำหรับการรับรู้และการรับเอาเทคโนโลยีของ เกษตรกรนั้น พบว่า เกษตรกรพยายามศึกษาทดลองและคิด
แปลงวิธีการต่าง ๆ ตลอดจนรับเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาทำการผลิตพืชไร่ เป็นต้น

วีระ ภาคอุทัย และคนอื่น ๆ. เศรษฐกิจการผลิตจากกรณีเพาะปลูกลำข้าวว่านาค บ้านพวงโคก ตำบล
บรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2529. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย-
ขอนแก่น, 2530.

งานนี้จะเป็นพืชที่ปลูกง่ายและทนแล้ง ถ้าจะให้ผลผลิตต่อไร่สูงในกลางเดือนกุมภาพันธ์ จะ
ต้องมีการบำรุงรักษา ซึ่งวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาประวัติการปลูกข้าว จากการศึกษา
พบว่า งานนี้เริ่มมีการนำมาปลูกที่บ้านพวงโคกเมื่อประมาณ 7 ปีมาแล้ว โดยเกษตรกรในหมู่บ้านครัวเรือน
หนึ่งได้ย้ายมาอยู่ที่อำเภอบ้านกรวด ได้เริ่มปลูกข้าวเป็นคนแรกของบ้าน ในด้านการตลาดของงานที่สำคัญ
อยู่ที่อำเภอเสถียร จังหวัดบุรีรัมย์ เพราะเป็นแหล่งตลาดที่รับซื้อแหล่งใหญ่ ส่วนในด้านการผลิตพบว่า เฉลี่ย
ต่อครอบครัวประมาณ 155 กิโลกรัม

ปัญหาในการปลูกงานที่พบมากคือ โรคโคนเน่าที่เกิดจากการปลูกงานในที่เค็ม และแมลงกินใบ กิน
คอง และยอดต้นงาน แต่อย่างไรก็ตามแม้จะมีปัญหาปลูกงานที่ล่าช้ากว่าปกตินั้น เกษตรกรก็ควรที่จะปลูกงาน
ต่อไป เพราะยังมีรายได้ดีและเห็นต้นทุนการผลิตมาก

สุวิทย์ อิศาสัก และคนอื่น ๆ. การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจกับภาวะหนี้สินในหมู่
บ้านอีสาน : กรณีบ้านโสมน ตำบลบัวโคก อำเภอนาคู จังหวัดสุรินทร์. งานวิจัย.
ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของ เทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจของชาว
บ้านโสมน จังหวัดสุรินทร์ และการศึกษาเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะหนี้สินกับเทคโนโลยีการ
ผลิต ผลการศึกษาพบว่า ก่อน พ.ศ. 2500 บ้านนี้มีระบบการผลิตเพื่อเลี้ยงตนเอง มาจนถึงปัจจุบัน การ

ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ปลูกพืชผักสวนครัว เป็นการผลิตระดับรองของชาวบ้าน การแลกเปลี่ยนค้าขายกับหมู่บ้านอื่นและกับเมืองยังมีเล็กน้อย เพราะเป็นการหาмаเพื่อเลี้ยงครอบครัวเป็นสำคัญ ระดับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการผลิตยังเป็นแบบดั้งเดิม ภายหลัง พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา ชาวบ้านก็ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต เช่น ชาวพันธุ์ใหม่มีอยู่เดิมมาช่วยเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น จากการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้มีผลให้ชาวบ้านต้องกู้ยืมเงินมาจากนายทุนมาลงทุนในการผลิตมากขึ้น ตลอดจนผลผลิตที่ได้ก็มีมากขึ้นด้วย

เสรี สมนาแซง. ลักษณะเฉพาะของอุตสาหกรรมขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (กรณีอุตสาหกรรมอาหาร). งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ ศึกษาลักษณะเฉพาะของอุตสาหกรรมขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ข้อมูลแรงงาน ปี 2525 จากการวิจัยพบว่า อุตสาหกรรมขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีถึงร้อยละ 97.48 จำนวนโรงงานทั้งหมด 5,277 โรงงาน โดยโรงงานเหล่านี้จะกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดใหญ่ ๆ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ นครราชสีมา อุดรธานี ขอนแก่น อุบลราชธานี ตามลำดับ เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบและปัจจัยเสริมการผลิตมากกว่า โรงงานผลิตมันสำปะหลังมีมากถึงร้อยละ 53 ของการจ้างงานในในอุตสาหกรรมขนาดย่อมทั้งหมด และร้อยละ 80 ของจำนวนโรงงานมีการจ้างงานร้อยละ 10 คน อัตราส่วนการใช้ทุนของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยเฉลี่ย 47,000 บาท ต่อแรงงาน 1 คน โดยมีอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องคั้มีอัตราการใช้ทุนสูงที่สุด รองลงมาคือผ้าและสิ่งทอ

นอกจากนี้การสัมภาษณ์เจ้าของโรงงานขนาดย่อมยังพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของโรงงานคือ ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน มีการคัดราคาสินค้ากันมาก วัตถุดิบขาดคุณภาพ และปัญหาความปลอดภัยในทรัพย์สิน เป็นต้น

อุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา, สำนักงาน. รายงานการศึกษาเบื้องต้นของโครงการสนับสนุนให้เกิดขึ้นย่านอุตสาหกรรมในจังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา, 2525.

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาถึงรายละเอียดของสถานที่ศึกษาที่แต่ละแห่งแล้ว เห็นว่าควรจะดำเนินการจัดตั้งย่านอุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมขนาดย่อมขึ้นในเขตอำเภอเมืองเป็นอันดับแรก และสมควรจัดตั้ง ณ บริเวณตำบลหัวทะเล ซึ่งเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่สุดทั้งทางด้านคมนาคม แหล่งน้ำ ราคาที่ดิน การใช้ประโยชน์ของที่ดิน สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แต่ก็มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการเลือกจุดที่ตั้งที่เหมาะสม การจัดค่าน้ำทิ้ง การชักจูงและผลักดันให้ผู้สนใจที่จะเข้ามาอยู่ในย่านอุตสาหกรรม และการชักจูงให้ผู้เข้ามาลงทุนในโครงการซึ่งเป็นปัญหาอยู่ แต่อย่างไรก็มีแนวทางที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวได้โดยการตรวจพระราชบัญญัติ และการจัดดำเนินการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมให้พร้อม เช่น จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการ สร้างระบบควบคุมน้ำเสียพิจารณาสถานที่ตั้ง ฯลฯ

อุทิศ เมืองแวง. การค้าแนวชายแดนไทย-ลาว : ศึกษากรณีจังหวัดมุกดาหาร. ปรินฤพนินท์.
ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปของการค้าตามแนวชายแดน
ไทย-ลาวและกระบวนการค้าในระบบแนวชายแดน สารที่ปรากฏในการวิจัยได้จากการศึกษาเอกสาร
ประกอบการสังเกตและสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าทั้งในและนอกระบบพื้นที่อำเภอหัวนาใหญ่ และ
อำเภอเมืองมุกดาหาร ช่วงปี พ.ศ.2518-2532

ผลการวิจัยพบว่า ปริมาณการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว นับจากปี 2518-2532 เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และประเทศไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ามา
โดยตลอด ประเภทสินค้าที่สำคัญที่ทำการค้าทั้งในและนอกระบบคือ สินค้าที่ส่งออกไปจากประเทศไทย
ส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทอุตสาหกรรม ส่วนสินค้าที่นำเข้าจากลาวเป็นสินค้าเกษตรกรรมเป็น
ส่วนใหญ่และเศษโลหะต่าง ๆ การค้าทั้งในและนอกระบบจะมีปฏิสัมพันธ์กันโดยมีปัจจัยสำคัญเช่น สภาพ
การเมืองในมณฑล เป็นต้น

การศึกษาเกี่ยวกับแรงงานและการบริหารงานบุคคล

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. คณาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา. ลักษณะการประกอบอาชีพของบัณฑิต กับเป้าหมายการจัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ม.ป.ป.

การศึกษาถึงลักษณะการประกอบอาชีพของบัณฑิตกับเป้าหมายการจัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์ เริ่มขึ้นด้วยเห็นความสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา ว่าต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ในการศึกษาครั้งนี้ ได้คำนึงถึงลักษณะอุปนิสัยของคนไทย อันได้แก่ความรักถิ่นฐาน ความผูกพันในครอบครัว ว่าน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ

ผลการศึกษาปรากฏว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพตามแนวความถนัดของตนเอง นั่นคือความเป็นครู และพอใจที่จะรับราชการมากกว่าการหางานเอกชน และมีหางานในมูลนิธิลำเนาเดิมของตนเอง นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับคณะศึกษาศาสตร์เป็นสองแนวทางคือ ส่วนที่พอใจคณะศึกษาศาสตร์ มีความคิดเห็นว่า บรรยาภาสคติ เมื่อจบแล้วก็กลับไปประกอบอาชีพในมูลนิธิลำเนาเดิม ส่วนที่ไม่พอใจมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ไม่เหมาะสม แต่อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ที่ควรแก้ไขคือวิธีสอน เท่านั้น

คณะกรรมการดำเนินงานวิจัยความต้องการกำลังคนสาขาวิชาชีพหลังระดับมัธยมศึกษา ประจำวิทยาลัยครูสุรินทร์. ความต้องการกำลังคนสาขาวิชาชีพหลังระดับมัธยมศึกษา : จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดศรีสะเกษ. งานวิจัย. สุรินทร์ : วิทยาลัยครูสุรินทร์, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ระบุสาขาวิชาชีพที่จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดศรีสะเกษที่ต้องการในอนาคตนับน้อยกว่า 5 สาขาต่อจังหวัดและเพื่อระบุจำนวนกำลังคนแต่ละสาขาอาชีพที่จังหวัดต้องการ วิธีการที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ 4 วิธีคือ การศึกษาเอกสาร การสำรวจวิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้รู้ เพื่อระบุสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่จังหวัดต้องการ การศึกษาเชิงประจักษ์โดยการเก็บรวบรวมสถิติกำลังคนสาขาต่าง ๆ และการประชุมปฏิบัติการ จากวิธีการทั้ง 4 ทำให้พบว่า

1. สาขาอาชีพที่จังหวัดสุรินทร์ต้องการในช่วง 10 ปีข้างหน้าที่สำคัญในหมวดการเกษตรได้แก่ ทานา ปศุสัตว์ ประมง พืชไร่ และพืชสวน หมวดอุตสาหกรรมได้แก่ด้านอุตสาหกรรมเกษตร พลาสติก อิเล็กทรอนิกส์ ข้างบน เป็นต้น

2. สาขาอาชีพที่จังหวัดศรีสะเกษต้องการในช่วง 10 ปี คือด้านเกษตรได้แก่ ทานา พืชไร่ ปศุสัตว์ ด้านอุตสาหกรรมต้องการ เช่นเดียวกับจังหวัดสุรินทร์

3. สาขาอาชีพที่จังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษต้องการร่วมกันได้แก่ ด้านเกษตร ได้แก่ ทานา พืชไร่ พืชสวน ฯลฯ และอุตสาหกรรมได้แก่ ด้านอุตสาหกรรมเกษตร ข้างบน พลาสติก ฯลฯ

4. การคาดคะเนความต้องการกำลังคนสาขาอาชีพต่าง ๆ ในช่วง 10 ปีข้างหน้าพบว่า พ.ศ. 2527 เป็นต้นไป มีความต้องการกำลังคนในหมวดการเกษตรมาก หมวดอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจ น้อยกว่า 10,000, 2,000 และ 1,000 ตามลำดับ

ชาลิต ควงหัตถา และคนอื่น ๆ. มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับการสนองความต้องการของบุคคลต่าง ๆ ใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2522.

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของบุคคลในสาขาต่าง ๆ ทั้งในส่วนรัฐบาลและภาคเอกชนใน 16
จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏว่าทางด้านการผลิตบัณฑิตนั้นมีความต้องการให้เพิ่มปริมาณ
ให้มากขึ้นทุกคณะ ยกเว้นคณะศึกษาศาสตร์ต้องการให้ลดปริมาณลง ทั้งนี้เพราะมีสถาบันอื่น ๆ ผลิตอยู่
แล้ว และผู้สำเร็จก็มีสถานภาพการทวงถามมาก ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย การบริหารทางวิชาการแก่
สังคม และการหาทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาตินั้น ต่างก็เห็นพ้องต้องกันว่าควรจะให้เพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ
ด้าน ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า บทบาทของมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้สนองความต้องการของบุคคล
ต่าง ๆ พอสมควร และการเรียกร้องให้ขยายบริการในทุก ๆ ด้านให้มากขึ้นจึง เป็นนิมิตหมายอันดี
และสอดคล้องกับผังแม่บทของมหาวิทยาลัย ที่วางแผนทางวิชาการและทางกายภาพไว้รองรับความต้อง
การดังกล่าวในทุกด้านแล้ว

หัยคชพันธุ์ จอห์นแก้ว. การเปิดรับการสื่อสารที่ผลต่อการพัฒนาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติงาน
ตามโครงการสร้างงานในชนบทของคณะกรรมการสภาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการ
สภาตำบลในเขตอำเภอเมืองสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี. งานวิจัย. ม.ป.ท. :
2524. (อ้างจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษา. รวมบทความงานวิจัยทางการศึกษา
และที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2529. หน้า 434-435).

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับการสื่อสารกับความรู้
ทักษะ และการปฏิบัติงานในโครงการสร้างงานในชนบทของคณะกรรมการสภาตำบล ผู้วิจัยใช้เครื่อง
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยปรากฏว่า ภายในกลุ่มคณะกรรมการตำบลนั้น ท่านจะเป็นผู้มีอิทธิพลสูงสุดในการ
ตัดสินใจของสมาชิกในหมู่บ้านเกี่ยวกับงานทางงาน นอกจากนี้ยังมีบุคคลภายนอกที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อการ
ตัดสินใจของสภาตำบล ซึ่งบุคคลเหล่านี้ ได้แก่ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ
พัฒนาการประจำตำบล และเลขาสภาตำบล เป็นต้น

วินัย สันหัตถ์. ประเมินผลการสร้างงานในชนบท ปี 2523 - 2524 ของตำบลบ้านใหม่ อำเภอ-
เมือง จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยนครราชสีมา, 2526.

งานวิจัยครั้งนี้มุ่งหมาย เพื่อต้องการทราบผลงาน การแก้ปัญหา โครงการ ตลอดจนการ
ช่วยเหลือรายได้ให้ประชาชนของ กสช. ในท้องที่ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่ง
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถาม โดยการส่งจากประชาชนหลายอาชีพ เช่น รับ
ราชการ ประชาชน พ่อค้า เป็นต้น

ผลการวิจัยพบว่า ผลงานของ กสช. ได้ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมท้องถิ่นบ้านใหม่
โดยได้ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ตลอดจนมีผลเห็นว่าผลงานของ กสช. ช่วยเพิ่มและแก้ปัญหาการขาด-
แคลนน้ำ ถนน สิ่งสาธารณะประโยชน์ ได้

วิไลวัจน์ ภฤษะภูติ กัลยา สุพรรณเภสัช และอานวย วิไลรัตน์. การวิจัยเรื่อง "การลงแขก" : ศึกษาเฉพาะกรณี บ้านหินลาด ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการใหญ่ ๆ กล่าวคือ ประการแรกศึกษาถึงความหมายของการลงแขก ในทัศนะของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง และประวัติการลงแขก ประการที่สอง ศึกษาการลงแขกนวดข้าวเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ ผู้ตัดสินใจ กระบวนการนวดข้าว การเปลี่ยนแปลงของการลงแขกนวดข้าว ปัจจัยที่ทำให้การลงแขกนวดข้าวยังมีอยู่ในปัจจุบัน และในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้เน้นการลงแขกนวดข้าวโดยเฉพาะ ซึ่งพบว่า วัตถุประสงค์ในการลงแขกนั้น เพื่อต้องการให้การนวดข้าวเสร็จเร็ว ๆ และทั้งต้องการความสนุกสนาน และต้องการจะหาดีดต่อกัน เพราะเคยทำมาหาก็ เป็นต้น สำหรับปัจจัยที่ทำให้การลงแขกนวดข้าวยังคงมีอยู่นั้น ได้แก่ลักษณะของงานนวดข้าวเป็นงานที่รอได้ ไม่เหมือนกับงานปักดำและเกี่ยวข้าวที่ต้องรีบเร่ง ฉะนั้นงานนวดข้าวจึงสามารถจะรอขอแรงกันได้ ทั้งในหมู่บ้านหินลาดยังไม่เคยมีการจ้างนวดข้าว

สำหรับแนวโน้มของการลงแขกนวดข้าวในอนาคตนั้น พบว่า จะยังคงมีอยู่ เพราะผู้ลงแขกเห็นว่ามีการประโยชน์ คุ่มค่า และพอใจมาก หากมีเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามา เช่น เครื่องนวดข้าว เกษตรกรที่มีที่ดินมาก จะใช้เครื่องนวดข้าว เพราะสะดวกสบายกว่า อย่างไรก็ตามการที่เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เครื่องนวดข้าวนี้ย่อมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละครัวเรือนเป็นสำคัญ

สอาด ทุนภิรมย์. วัฒนธรรมการหางานของชาวนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยศึกษากรณีบ้านพะวร อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ. ปริญญานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน และศึกษาถึงแนวความคิดและความเชื่อในการหางานของชาวนา ตลอดจนแบบแผนการหางาน วิธีการศึกษาใช้วิธีศึกษาเอกสาร และศึกษาจากภาคสนาม โดยการออกสัมภาษณ์และสังเกต ผลการศึกษาพบว่า

สภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคม บ้านพะวรมีอายุประมาณ 120 ปี มีจำนวนครอบครัว 209 ครอบครัว ผลการประเมินระดับของหมู่บ้านตามแบบ กชช 2 ค พบว่า บ้านพะวรเป็นหมู่บ้านลำดับหลังเพียงหมู่บ้านเดียวในตำบลจากแสนชัย สภาพการศึกษาของประชากร ผู้ที่จบการศึกษาภาคบังคับมีถึง 1 ใน 4 ของประชากรทั้งหมด

แนวความคิดและความเชื่อในการหางาน การหางาน ชาวนาเชื่อว่าผลผลิตจากข้าวจะอุดมสมบูรณ์ขึ้นอยู่กับดินและน้ำเป็นสำคัญ ส่วนแบบแผนการหางานนั้น ชาวนาบ้านพะวรหางานทำเป็นหลัก มีแบบแผนการใช้แรงงานของครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ แต่ถ้างานไม่เสร็จตามกำหนดกาลจึงจะลงแขกโดยบอกวานเพื่อนบ้านมาช่วย และมีการจ้างแรงงานเป็นบางส่วน

อุครธานี, วิทยาลัยครู. ศูนย์วิจัยวางแผนและพัฒนา. ความต้องการกำลังสาขาอาชีพ หลังระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอุครธานี - หนองคาย. งานวิจัย. อุครธานี : วิทยาลัยครูอุครธานี, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุสาขาวิชาชีพที่ต้องการในช่วง 10 ปี ข้างหน้า ของจังหวัดอุครธานี และหนองคาย โดยศึกษา 3 รูปแบบ คือการศึกษาย้อนหลังที่เป็นเอกสารต่าง ๆ การศึกษาโดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง และวิธีการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณทางด้านสถิติแรงงานอาชีพ

ผลการศึกษายืนยันว่า จังหวัดอุครธานี และหนองคายต้องการกำลังคนหมวดอาชีพพาณิชยกรรม การผลิต ค้าขาย อาชีพบริการ สี่อันดับแรกในจำนวน 10 หมวดอาชีพ อาชีพที่ประชาชนในจังหวัดทั้งสองต้องการเป็นอันดับต้น ๆ ได้แก่ หมวดคหกรรม คือ อาชีพหุงต้ม ทำไร่ ปลูกพืชสวน ฯลฯ และหมวดอุตสาหกรรมการผลิตพบว่า อาชีพอุตสาหกรรมเกษตร เป็นอาชีพที่ประชาชนต้องการ เป็นต้น

การศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ และสหกรณ์ขนาดเล็ก

กนก โทสุรัตน์ และปรีชา อุยกระกุล. ปัญหาการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์และความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครราชสีมา จากค. งานวิจัย. นครราชสีมา : สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัญหาในการดำเนินการ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู นครราชสีมา และเพื่อศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครราชสีมาเกี่ยวกับ หลักการสหกรณ์ โดยการศึกษาข้อมูลและผลการดำเนินการดำเนินการสหกรณ์ประจำปี 2528-2530 และสมาชิกสหกรณ์ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แล้วใช้แบบสอบถาม กับเอกสารบันทึกการประชุม ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวสมาชิกไม่ค่อยเข้าใจหลักและวิธีการสหกรณ์ ไม่ค่อยจะศึกษาระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์
2. ปัญหาการระดมเงินออม สมาชิกส่วนใหญ่ออมเงินกับสหกรณ์เป็นไปตามข้อบังคับเท่านั้น การออมทรัพย์ของสมาชิกกับสหกรณ์ประเภทอื่นมีน้อยมาก
3. ปัญหาการให้บริการเงินกู้ มีปัญหาทุนดำเนินการของสหกรณ์ที่ต่ำเพียงพอที่จะให้บริการสมาชิก จำเป็นต้องอาศัยแหล่งเงินทุนอื่นหาให้ต้อง เสียค่าใช้จ่ายในเรื่องดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น
4. ปัญหาการติดต่อบริการงานกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ค่อนข้างจะล่าช้าและล่าช้า

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. ศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. โครงการประเมินผลศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจังหวัดร้อยเอ็ด. งานวิจัย. อุบลราชธานี : ศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2527.

รูปแบบการดำเนินงานศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน จากการศึกษารูปแบบการดำเนินงานเฉพาะหมู่บ้านที่ดำเนินการได้ผล ปรากฏว่า ศูนย์สาธิตกองทุนพัฒนาหมู่บ้านนี้เป็นการรวมกลุ่มเพื่อประกอบกิจการใด ๆ ก็ได้ ขอให้อาจารย์ที่รับผิดชอบเป็นวิทยาทานจะนำเสนอถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการ คือเกิดการพัฒนาขึ้น ด้านความคิดเห็นของประชาชนในหมู่บ้านที่มีต่อศูนย์สาธิต พบว่า ประชาชนมีความสนใจ มีส่วนร่วมในการลงทุนร่วมกับชาวบ้านคนอื่น ๆ ในด้านปัญหาและอุปสรรค พบว่า มีปัญหาในการเผยแพร่ความคิด เพราะประชาชนยังไม่ค่อยเข้าใจดีพอ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาว่าคณะกรรมการศูนย์ขาดความรับผิดชอบ ปัญหาในการจัดตั้งศูนย์ เป็นต้น

ชจร เกียรติ บัวศรี. ลักษณะบางประการทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจ เกษตรของกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธ.ก.ส.) อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

จากการที่เกษตรกรมีความสัมพันธ์กับ ธ.ก.ส. ในลักษณะกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. มาเป็นเวลานานกว่า 10 ปีจึงเห็นควรหาการศึกษาแนวทางการจัดกลุ่มธุรกิจเกษตรกรจากกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. อ.จตุรัส

เพื่อให้กลุ่มเป็นตัวแทนรวบรวมผลผลิตในท้องถิ่นจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร ซึ่งวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาลักษณะบางประการทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้า ธ.ก.ส. ความคิดเห็นต่อนโยบาย และข้อเสนอแนะของหัวหน้ากลุ่มและความคิดเห็นต่อการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจเกษตร ผลการวิจัยพบว่าพืชหลักที่ปลูกกันคือข้าว และปลูกไว้เพื่อบริโภค นอกจากนี้ ยังปลูก มัน ปลูก และข้าวโพดเป็นพืชเศรษฐกิจ สภาพการซื้อขายเป็นแบบต่างคนต่างขาย เกษตรกรหัวหน้ากลุ่มส่วนใหญ่เชื่อว่ากลุ่มธุรกิจแก้ปัญหาค่าถูกจุดแต่ยังขาดความเชื่อมั่นในวิธีการ โดยเข้าใจว่ามีปัญหาในการจัดตั้งคือ ปัญหาจากตัวสมาชิกได้แก่ความไม่เข้าใจในจุดมุ่งหมายของกลุ่ม ความไม่ยากเสียกำลังใจ ทัศนคติ เป็นต้น และปัญหาอีกประการหนึ่งคือผู้บริหารซึ่งคาดว่าจะหายาก จึงมีเกษตรกรหัวหน้ากลุ่มหลายรายเรียกร้องให้ ธ.ก.ส. จัดตั้งเอง

ชิน ศรีสวัสดิ์. รูปแบบการพัฒนาชนบทโดยใช้กลุ่มออมทรัพย์เป็นเครื่องมือ : ศึกษากรณีจังหวัด-สุรินทร์. งานวิจัย. สุรินทร์ : สหวิทยาลัยอีสานใต้ สุรินทร์, 2532.

จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้พยายามสนับสนุนให้ประชาชน ได้มีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามนโยบายของรัฐบาลในรูปของกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตตามแบบของคณะกรรมการพัฒนาชนบท ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทราบสภาพเศรษฐกิจและสังคมของบ้านทุ่งมน และบ้านลิ้นแต่ อันเป็นหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง และเพื่อศึกษารูปแบบวิถีดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ บทบาทของกลุ่มออมทรัพย์

จากการศึกษาวิจัย สภาพเศรษฐกิจของทั้งสองหมู่บ้านมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน แต่บ้านลิ้นแต่ เป็นหมู่บ้านชายแดนที่มีเนื้อที่ว่างมาก ทำไร่ทำสวนได้ตลอดทั้งปี นอกจากนี้ กลุ่มออมทรัพย์ซึ่งเป็นทางออกในการแก้ปัญหาสำหรับประชาชนก็สามารถแก้ไขในบางปัญหาเท่านั้น เพราะปัญหาที่ชาวบ้านได้ประสบอยู่มีความหนักหน่วงและเชื่อมโยงไปถึงระบบภายนอกชุมชน ดังนั้นเป้าหมายของกลุ่มออมทรัพย์จึงสามารถบรรเทาได้เท่านั้น แต่ไม่สามารถแก้ไขทั้งหมดไปได้ทั้งหมดทีเดียว

ทองทิพย์ แสนทรส. เปรียบเทียบเจตคติและความเข้าใจที่มีต่อกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนระหว่างบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ที่จัดกิจกรรมสหกรณ์ได้กำไรสุทธิสูงกับกำไรสุทธิต่ำ. ปรินทิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2528.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบเจตคติ และความเข้าใจ ที่มีต่อกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน ของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดกิจกรรมสหกรณ์ได้กำไรสุทธิสูงกับกำไรสุทธิต่ำ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดกิจกรรมสหกรณ์ได้กำไรสุทธิสูงกับได้กำไรสุทธิต่ำ มีเจตคติต่อกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน
2. ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนมาก ได้กำไรสุทธิต่ำ
3. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดกิจกรรมสหกรณ์ ได้กำไรสุทธิสูงกับต่ำ มีเจตคติต่อกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน
4. คณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดกิจกรรมสหกรณ์ได้

การต่อสู้สูงกับภารต่อสู้ต่ำ

5. ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดกิจกรรมสหกรณ์ได้การต่อสู้สูงกับภารต่อสู้ต่ำ

ทองหลั่น จิตจันทร์. การเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่นจำกัด : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านนา จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2532. ปรินทิพพานิช. ศิลปศาสตร์-มหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่นจำกัด กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ผู้รู้จำนวน 16 คน กรรมการเลือกตั้ง 17 คน ผู้สมัครรับเลือกตั้ง 3 คน และสมาชิกผู้มีสิทธิลงคะแนน 180 คน การเก็บข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างปลายเปิด-เปิด ผลการศึกษาพบว่า

1. กระบวนการและวิธีการเลือกตั้งได้ดำเนินการเลือกตั้งตามข้อบังคับของระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น
2. วิธีการหาเสียงของผู้สมัครเห็นว่าผู้สมัครจะหาความรู้จักคุ้นเคยกับสมาชิก โดยหาบริการอย่างยุติธรรม การจัดเลี้ยงสุราอาหาร ตลอดจนการซื้อคะแนนเสียง
3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อแบบแผนการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิก
4. ประสิทธิภาพ ผลงาน คุณธรรมและชื่อเสียง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สมัคร

ธนิศ แสงพันธ์. ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจต่อสมาชิกได้รับจากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอภมมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินทิพพานิช. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าสมาชิกได้รับผลกระทบจากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในลักษณะอย่างไร อยู่ในระดับใด และศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คือศึกษาจากกลุ่มสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตประเภทสามัญที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีกิจการศูนย์สวัสดิการตลาด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างและ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้รับผลกระทบในด้านความรู้ ความเข้าใจในการเก็บออมเงิน การลงทุน เพิ่มผลผลิตในด้านต่าง ๆ ในระดับต่ำ ได้รับผลกระทบในด้านการศึกษาอบรมปานกลาง และได้รับผลกระทบในด้านการพัฒนาจิตใจ และการพึ่งตนเองของสมาชิกอยู่ในระดับที่สูง

ธิดิ ภิรมย์. คุณลักษณะของปัจจัยด้านบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์ : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมหาสารคามจำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์จำกัด.

ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530

ปริญญาโทฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของปัจจัยด้านบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมหาสารคามจำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์จำกัด ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. คุณลักษณะของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมหาสารคามจำกัด มีความสำเร็จในการดำเนินการสูงกว่าคณะกรรมการออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์จำกัด คือคุณลักษณะทัศนคติแบบประชาธิปไตย

2. ฝ่ายการจัดการของสหกรณ์ครูมหาสารคามจำกัด มีความสำเร็จสูงกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์ คือคุณลักษณะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ความมีจิตมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสหกรณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ฯลฯ

3. คุณลักษณะของสมาชิกจะเห็นว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมหาสารคาม มีความสำเร็จในการดำเนินการสูงกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์ คือสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ การยอมรับวิทยาการแผนใหม่ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสามฝ่าย

ประยูร อุดมเสียง และชาญชัย ชูตระกูล. เกร็ดคุ้ยเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนน่าน้อยหารวัง บ้านคอนคู จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยเรื่องบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อการพัฒนาชนบท : กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนน่าน้อยหารวังบ้านคอนคู อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของโครงการวิจัยพัฒนาชนบท โดยมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาสถาบันทางเศรษฐกิจและสังคมให้เป็นประโยชน์ต่อชาวชนบท วิธีการเก็บข้อมูล กระทำโดยวิธีการสำรวจแบบมีส่วนร่วม ซึ่งลักษณะของข้อมูลที่เก็บเกี่ยวกับข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน

หน่วยในการวิเคราะห์คือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนน่าน้อยหารวังฯ โดยเริ่มระหว่างวันที่ 18 ธันวาคม 2532 ถึง 22 มกราคม 2533 ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สหกรณ์ประสบความสำเร็จในด้านฐานะการเงินและความมั่นคงของสหกรณ์ดีพอสมควร
2. ความสามารถในการบริหารธุรกิจและการให้บริการแก่สมาชิก จะเห็นได้จากจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี
3. ความรู้ความเข้าใจและบทบาทของสมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการที่มีต่อสหกรณ์ มีความสามารถค่อนข้างดี
4. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินงานสหกรณ์ อันมีภาวะความยากจน มีส่วนผลักดันให้ต้องค้นคว้าช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อการพัฒนาชนบท มีดังนี้ บทบาทในฐานะเป็นแหล่งวิชาการ บทบาทในฐานะผู้นำในการพัฒนา และบทบาทในฐานะเป็นผู้ประสานงาน

หริศรี แสงสุวรรณ. กลยุทธ์ในการพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.

นโยบายและมาตรการของรัฐ ในด้านการส่งเสริมสหกรณ์ต่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ใน
ระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 5 ภายใต้การควบคุมดูแลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ระหว่างปี
2524 - 2529 ปรากฏว่า ปี 2529 ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดแผนสหกรณ์การเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผู้
จัดการและพนักงานที่มณฑลเพิ่มขึ้น และการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดการ และเจ้าหน้าที่รัฐ
พบว่าคณะกรรมการดำเนินงาน ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์การเกษตรที่ประสบผลสำเร็จและ
ไม่ประสบผลปฏิบัติหน้าที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่ที่กำหนดเอาไว้

การทดลองของสหกรณ์พบว่า ผลผลิตที่สำคัญของสมาชิกมีข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง ซึ่ง
สมาชิกส่วนใหญ่มีผลผลิตที่ได้ขายให้กับพ่อค้าในท้องถิ่น ด้านสินเชื่อสหกรณ์ พบว่า เกษตรกรสมาชิกต้อง
การเงินมาลงทุนมาก เพราะขณะนี้สมาชิกยังขาดทุนในการหมุนเวียน

วิชัย กันหาชน. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในโครงการพัฒนาหมู่บ้านชนบทตามรูปแบบสหกรณ์.

ปริญญาพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสมาชิกศูนย์
สาธิตสหกรณ์หมู่บ้าน ศึกษาจากสมาชิกศูนย์สาธิตสหกรณ์หมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาหมู่บ้านชนบทตามรูป
แบบสหกรณ์ ในบ้านคอนสวน บ้านหนองอีคำ และบ้านโนนสระพัง จังหวัดมหาสารคาม การเก็บรวบรวม
ข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ทั้งที่มีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง ผลการศึกษาพบว่า

การกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์สาธิตของหมู่บ้าน ต่างกันไป
ตามสภาพและพฤติกรรมของสมาชิก และสมาชิกมีส่วนร่วมในการใช้บริการ การกำหนดหลักเกณฑ์
เกี่ยวกับการซื้อสินค้ามาบริการ การกำหนดเงินเดือนผู้จัดการ การกำหนดราคาสินค้า การเลือกตั้งคณะ
กรรมการดำเนินงาน และการกำหนดประเภทสินค้าเพื่อบริการแก่สมาชิก

เศรษฐาร เสาวทอง. ปัญหาการจัดกิจกรรมร้านค้าในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประม-
ศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. ปริญญาพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมสหกรณ์ ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการและครูผู้บริการกิจกรรมสหกรณ์ การวิจัยนี้ได้แบ่งปัญหาการ
จัดกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการจัดตั้ง การดำเนินการจัดตั้ง การจัด-
การ และการติดตามผล

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และครูผู้บริการกิจกรรมสหกรณ์ในโรง
เรียน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดงานทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และครูผู้บริการมีความคิดเห็นต่อปัญหาการ

จัดกิจกรรมร้านค้าสหกรณ์ในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งเป็นรายค้ำ และรวมทุก ๆ ค้ำ

ส่งเสริมสหกรณ์, กรม. กองวิชาการ. บัญชีความสำเร็จของสหกรณ์ค้ำในปี 2517 ศึกษาเฉพาะ
กรณีสหกรณ์การเกษตรสูงเนินจำกัด. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2522.

ผลการศึกษาพบว่า

การดำเนินธุรกิจเอนกประสงค์ของสหกรณ์การเกษตรสูงเนินจำกัด เพื่ออำนวยความสะดวกที่ครบ
วงจรแก่สมาชิก อันประกอบด้วยธุรกิจเครดิต ธุรกิจการรับฝากเงิน ธุรกิจการขาย (รวบรวมผลผลิตจาก
สมาชิก) ธุรกิจการซื้อ (จัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้สมาชิก) และธุรกิจแปรรูป (ธุรกิจโรงสี) ตลอดจน
การส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการเกษตร ปรากฏว่า ตลอดช่วงเวลาการศึกษา ปี 2513-2520 ธุรกิจการ
รับฝากเงินมีอัตราเพิ่มสูงสุด รองลงมาคือธุรกิจการซื้อ และอัตราเพิ่มต่ำสุดคือ ธุรกิจแปรรูป

การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ที่มีต่อความสำเร็จของสหกรณ์การเกษตรสูงเนินจำกัด ซึ่ง
แบ่งปัจจัยดังกล่าวออกเป็น 4 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสมาชิก ฝ่ายเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
สหกรณ์และฝ่ายวัสดุอุปกรณ์

สมพร วงษ์นาคเพชร และคนอื่น ๆ. ศึกษาปัญหาที่มีผลต่อความแตกต่างในความสำเร็จของกลุ่มออม-
ทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดนครราชสีมา ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการ
ผลิต อ.คำชะโนด อ.เมือง อ.บ้านนาโพธิ์ อ.บ้านด่าน อ.บ้านด่านนาขาม อ.บ้านด่าน อ.บ้านด่าน
นครราชสีมา : วิทยาลัยนครราชสีมา, 2530.

แผนงานการส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นงานหนึ่งที่มุ่งเป้าหมายในการที่จะส่งเสริม
คุณภาพของคน องค์การระดับหมู่บ้าน ตำบล โดยสร้างความเป็นปึกแผ่นสามัคคีในหมู่คณะ ช่วยเหลือเกื้อ
กูลกันด้วยความเห็นอกเห็นใจกัน และระดมทุนในท้องถิ่นของผู้มีรายได้น้อย จึงถือได้ว่าแผนงานการส่งเสริม
การออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นแผนงานหนึ่งที่มีความสำคัญและจะต้องส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าใน
การดำเนินงานทุกอย่างย่อมจะมีการประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ดังนั้นนักศึกษาจึงได้มีความ
สนใจที่ดำเนินการศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความแตกต่างในความสำเร็จ และไม่สำเร็จของกลุ่ม
ออมทรัพย์เพื่อการผลิต

สมยศ ภูสิงห์. ปัญหาการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด-
ศรีสะเกษ. ปริญญาพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2533.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ทราบระดับปัญหาในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ เพื่อเปรียบเทียบ
ระดับของปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ตามขนาดของโรงเรียนระดับ
พื้นที่ภาคจนเป็นที่ตั้งของโรงเรียน ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 857 คน

จากโรงเรียน 857 โรง สุ่มแบบแบ่งชั้นได้กลุ่มตัวอย่าง 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามปัญหาการจกกิจกรรมเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า จำนวน 56 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจกกิจกรรมหากรรมมีปัญหายู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านขาดสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก
2. การจกกิจกรรมในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหานั้นแตกต่างกัน
3. การจกกิจกรรมหากรรมในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในระดับความยากจนต่างกัน คือยากจนมาก ปานกลาง น้อย มีปัญหายู่ในระดับปานกลาง

สังฤลักษณ์ ศุภนาม. กำลังขวัญในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.

ระดับขวัญในการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์การเกษตรระดับชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง และจากการวิเคราะห์กำลังขวัญ 14 องค์ประกอบ พบว่า โดยส่วนรวมองค์ประกอบของกำลังขวัญชั้นปีที่ 2 และ 3 ที่มีค่าค่อนข้างสูง มี 4 ปัจจัย คือความสัมพันธ์กับบังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน การอุทิศตนเพื่องาน ความสอดคล้องระหว่างงานกับความถนัด สภาพการปฏิบัติงาน องค์ประกอบของกำลังขวัญของพนักงานสหกรณ์การเกษตรระดับชั้นปีที่ 2 และ 3 ที่มีค่าอยู่ระดับปานกลาง มี 7 ปัจจัยได้แก่ สภาพความพอใจในงาน ความเป็นอิสระ และการร่วมมือประสานงาน สภาพการยอมรับจากหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในการบริหาร ความเหมาะสมของปริมาณงาน ความมั่นคง กำลังขวัญของชั้นปีที่ 3 ที่อยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้จากการปฏิบัติงาน ในส่วนสภาพพื้นฐานของพนักงาน โดยทั่วไปพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20 - 21 ปี จบประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และเคยรับรู้เรื่องเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรก่อนที่จะเข้าทำงานอีกด้วย

โสรัจ พิศชวนชม. การศึกษาการจกกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การศึกษาค้นคว้าวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าสามารถใช้เป็นสถานที่ฝึกงานภาคปฏิบัติ ของนักศึกษาระดับ ป.กศ. ชั้นสูง วิชาเอกการสหกรณ์ในส่วนที่สัมพันธ์กับหลักสูตรได้ในด้านใดบ้าง การฝึกงานได้ปฏิบัติในค่านนั้น ๆ เพียงใด และศึกษาสภาพการดำเนินงาน วิธีการและปัญหาในการจกกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าเป็นสถานที่ฝึกงานภาคปฏิบัติของนักศึกษาวิชาเอกการสหกรณ์

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เป็นนักศึกษาระดับ ป.กศ. ชั้นสูง วิชาเอกการสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาและวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อาจารย์ผู้สอนวิชาการสหกรณ์ หัวหน้าภาควิชาการสหกรณ์ ประธานกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ พนักงานบัญชีและสมาชิกกิจกรรมร้านค้าในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าสามารถใช้เป็นสถานที่ฝึกงานภาคปฏิบัติของนักศึกษาระดับ ป.กศ. ชั้นสูง วิชาเอกการสหกรณ์ได้ และการศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานและความคิดเห็นของนักศึกษาที่ออกฝึกงาน ระหว่างวิทยาลัยครูนครราชสีมาและวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติจำนวน 22 งาน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 งาน

2. สาเหตุที่นักศึกษาไม่มีโอกาสฝึกงานภาคปฏิบัติในร้านอื่น ๆ นอกจากการขายและการให้บริการพบว่า สาเหตุที่สำคัญมาจาก งานในกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าเองมีปัญหาระยะเวลาในการฝึกงานน้อย ซึ่งมีพนักงานเพียงสองที่จะเป็นพี่เลี้ยง นักศึกษาขาดความมั่นใจ

3. ปัญหาของกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า คือสมาชิกไม่สมัครใจที่จะเป็นกรรมการค่าเงินการค้าคอบแทนค่า และสาเหตุที่สมาชิกไม่สมัครใจเป็นกรรมการค่าเงินการค้าเพราะมีชั่วโมงสอนมาก ไม่มีความรู้ด้านธุรกิจและการสหกรณ์ และมีการะทางครอบครัว เป็นต้น

อรรถ นันทจักร และคนอื่น ๆ. การศึกษาสภาพปัญหาและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ใช้น้ำของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. มหาสารคาม : สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

สรุปผลที่ได้จากการอบรมครั้งนี้ นับว่าเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการแก้ไขปัญห การจัดตั้งสหกรณ์ ผู้ใช้น้ำในโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ทั้งนี้เพราะได้จากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ลงไปปฏิบัติหน้าที่ และได้พบเห็นอุปสรรคปัญหามานาน ตลอดจนมีประสบการณ์จากการทำงานมามาก จึงเป็นที่เชื่อได้ว่าจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ใช้น้ำตามลำนานต่าง ๆ

การศึกษาเกี่ยวกับการเกษตร

กมล เลิศรัตน์ และคนอื่น ๆ. การปรับปรุงพันธุ์และผลิตเมล็ดพันธุ์แดงในสำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.

จากการสำรวจการผลิตแดงในสำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกแดงในพันธุ์การเบบี ที่เมล็ดพันธุ์มีแหล่งผลิตจากต่างประเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกแดงในไว้ใช้เอง 1 ครั้ง หรือใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีแหล่งผลิตในประเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกแดงในในพื้นที่ค่อนข้างเป็นดินทราย มีหน้าดินลึกและระบายน้ำได้ดี ปลูกโดยนึ่งมีการค่น้ำ ฤดูปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงกันยายน วิธีการปลูก การดูแลรักษา และการใช้ยาฆ่าแมลงนั้นในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน จึงทำให้ต้นทุนการผลิตแตกต่างกัน

จากการศึกษาทดลองเพื่อแก้ปัญหาการชะล้น พบว่า ปัจจุบันมีเมล็ดพันธุ์แดงในจำหน่ายอยู่ในประเทศ 106 บริษัท จากต่างประเทศอีก 10 บริษัท และจากการทดลองเปรียบเทียบผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดพันธุ์แดงใน 11 บริษัทในพื้นที่การดูแลของเกษตรกรโดยใช้เมล็ดพันธุ์จากต่างประเทศ 10 บริษัท และเมล็ดพันธุ์ในไทย 1 บริษัท ผลปรากฏว่าผลตอบแทนเป็นรายได้ต่อไร่ได้รับจากการใช้เมล็ดพันธุ์จากต่างประเทศมากกว่าตั้งแต่ 3,50-1,687.75 บาทต่อไร่ สำหรับผลผลิตจากเมล็ดพันธุ์ในประเทศก็เป็นที่พอใจ และทำให้มั่นใจว่าถ้าไม่มีเมล็ดพันธุ์จากต่างประเทศ เกษตรกรก็ยังมีแหล่งของเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกได้อยู่

กิตติ อัครานนท์ และคนอื่น ๆ. สัดส่วนร่างกายและความสามารถสูงสูดในการทำงานของประชากรกลุ่มอาชีพการเกษตรและอุตสาหกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

ประชากรต่างกลุ่มกันย่อมแตกต่างกันในด้านกายภาพโดยเฉพาะเรื่องสัดส่วนร่างกาย การปรับปรุงให้เครื่องจักรอุปกรณ์มีความเหมาะสมกับผู้ใช้งานนั้นต้องให้ความสำคัญกับร่างกาย กำลังและความสมบูรณ์ของร่างกายของผู้ใช้ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการออกแบบ กำหนดขนาด และปรับระยะต่าง ๆ ของเครื่องจักรอุปกรณ์ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) รวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูลสัดส่วนกำลังสถิติของกล้ามเนื้อปริมาณไขมันร่างกาย 2) ประเมินความสามารถสูงสูดในการทำงานโดยวิธีการออกกำลัง 3) สร้างสมการทางคณิตศาสตร์เพื่อประมาณค่าปริมาณไขมันของร่างกาย 4) สร้างสมการทางคณิตศาสตร์ เพื่อประมาณการใช้ออกซิเจน และประมาณความสามารถสูงสูดในการทำงาน 5) เปรียบเทียบข้อมูลเอเออาร์เมทริกซ์ของงานวิจัยกับผลงานวิจัยอื่น ๆ

ผู้เข้าร่วมทดสอบทั้งหมด 500 คน แบ่งเป็นชาย 250 คน หญิง 250 คน อายุผู้เข้าทดสอบอยู่ระหว่าง 17 - 25 และผลการทดสอบได้ถูกวิเคราะห์เชิงสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC ผลการวิจัยโดยสรุป ลักษณะสมบัติของประชากรที่อาชีพเกษตรกรรมแตกต่างจากประชากรที่อาชีพอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังพบว่าสัดส่วนร่างกายของกลุ่มผู้เข้าทดสอบมีขนาดเล็กกว่าที่สรุปจากงานวิจัยอื่น ๆ กำลังสถิติของกล้ามเนื้อของหญิงมีค่าน้อยกว่าชาย นับว่าสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ปริมาณไขมันในร่างกายของชายจะเพิ่มขึ้นตามอายุ ส่วนสำหรับผู้เข้าทดสอบหญิงนั้นสามารถดำเนินการได้

เพราะเนื่องจากเหตุผลทางประเพณีและวัฒนธรรม ความสามารถสูงสุคนธ์ในการทำงานของหญิงและชายมีค่าลดลง เมื่อมีอายุมาก

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. กรมประมง. การบริโภคปลาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กรมประมง กระทรวง เกษตรและสหกรณ์, 2532.

ปัจจุบันปลา นับว่าเป็นแหล่งอาหารที่มีโปรตีนที่สำคัญสำหรับประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะประชาชนในชนบท ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรสามารถจับปลาได้ตามแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งเป็นปลาน้ำจืด หรือเกษตรกรบางคนมีการเลี้ยงปลาไว้บริโภคเอง โดยสามารถเลี้ยงได้เองตามบ่อนนาข้าว ซึ่งเนื้อหาที่ได้จากการเลี้ยงนี้จะสามารถนำมาแปรรูปเป็นอาหารเก็บไว้บริโภคในระยะยาวได้ เนื่องจากมีปลาผลิออกสู่ตลาดมากมาย จึงเป็นผลทำให้ระดับราคาของ เนื้อปลานั้นแตกต่างกันออกไป บางชนิดมีราคาสูง ดังนั้นการหันมาทางด้านการเลี้ยงปลา หรือการประมงน้ำจืดในภาคอีสานจึงควรจะได้มีการสนับสนุนต่อไป แม้ว่าการบริโภคปลาในชนบทจะต่ำกว่าในเมืองก็ตาม แต่เนื้อปลาก็ได้รับการยอมรับว่ามีประโยชน์ และสามารถทดแทนสารอาหารชนิดเนื้อสัตว์ได้

เกรียงศักดิ์ ไชยวรรณ. การใช้เทคโนโลยีในการผลิตกุ้งเลี้ยง ของเกษตรกร ตำบลภูเงิน อำเภอ-
กันทรลักษ์. จังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ.2521. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเทคโนโลยีทางการเกษตร ที่เกษตรกรรับ
มาใช้งานชีวิตประจำวัน ซึ่งผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.75 คน แต่ช่วยทำงานใน
ไร่นาเพียง 2.98 คน มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ย 26.45 ไร่ มีรายได้เฉลี่ย 24,000 บาทและเกษตรกร
มีหนี้สินซึ่งชำระคืนยังไม่หมด

2. การใช้เทคโนโลยีในการผลิตกุ้งเลี้ยง ในเรื่องของการป้องกันรักษาโรค การกำจัดวัชพืช
การใช้ปุ๋ย การกำจัดแมลง การให้น้ำ การกลบดิน

3. ปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีพบว่า เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการใช้

4. ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการใช้
เทคโนโลยีในการคัดเลือกกุ้งเลี้ยงไว้จำหน่าย และลักษณะการฝึกอบรมที่เห็นที่ลูกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ตามลำดับ

5. แหล่งเทคโนโลยีที่สำคัญที่เกษตรกรรับมาใช้คือ เพื่อนบ้าน รองลงมาคือบรรพบุรุษ พ่อค้า
และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ขจรศักดิ์ ประทุมรัตน์. สภาพทางการจัดการชุมนุมเกษตรกรในอนาคคนแห่งประเทศไทย (ช.ก.ท.) ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-
เกษตรศาสตร์, 2533.

การศึกษาเรื่องนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพพื้นฐานทั่วไปของครูที่ปรึกษา ช.ก.ท.
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการ 10 โครงการของ ช.ก.ท.ใน
รอบปี และ 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากครูที่ปรึกษา ช.ก.ท.

จากการศึกษาพบว่าครูที่ปรึกษา ช.ก.ท. ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 30.60 ปี อายุ
ราชการส่วนใหญ่เฉลี่ย 8.60 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่จบ
การศึกษาระดับปริญญาตรี สำหรับการศึกษาในการจัดการ ช.ก.ท. 10 โครงการ ครูที่ปรึกษา
ช.ก.ท. มีความคิดเห็นว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 8 โครงการได้แก่ โครงการเกษตรภายใน
โรงเรียน โครงการบริการชุมชน โครงการฝึกความเป็นผู้นำ โครงการหารายได้และออมทรัพย์
โครงการจัดประชุม โครงการนิเทศนาการ โครงการศึกษาหาความรู้ และโครงการร่วมประชุมงาน
ช.ก.ท. ระดับเขตและระดับชาติ

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. โครงการวิจัยระบบการทำการค้า. กรณีศึกษาระบบการปลูกหอมหัวแดงบนดิน
จอมปลวกในจังหวัดศรีสะเกษ. งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบการทำการค้า
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

จากผลการวิจัยพบว่าการใช้ที่ดินจอมปลวกเพื่อการเกษตรของเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ มี
การใช้ที่ดินในด้านการปลูกหอมแดง กระเทียมและพืชอื่น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาคาความอุดมสมบูรณ์ต่ำในท้องที่ที่
อยู่อาศัย แต่การจัดการดังกล่าวเกิดขึ้นเฉพาะแหล่งเท่านั้น ซึ่งอาจเกี่ยวเนื่องกับเงื่อนไขทางสภาพแวดล้อม
และสภาพสังคมของเกษตรกรในท้องที่นั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและนำไปปรับใช้ในพื้นที่ยื่น ๆ
จึงได้วางแผนศึกษาตลอดจนเก็บตัวอย่างมาศึกษา ซึ่งผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า เกษตรกรที่ปลูกหอมหัว
แดงเป็นเกษตรกรก้าวหน้า ชัยมีความคิดริเริ่ม โดยมีพื้นฐานการตั้งชุมชนมากจากการตั้งกระท่อมเผื่อนา
(เกียงนา) แล้วก็ขยายเป็นชุมชนต่อไป มีผลทำให้จอมปลวกที่เคยว่างเปล่าขึ้นมาทำประโยชน์ และจาก
การศึกษาคณะของหอมแดงที่ปลูก ยังพบว่าหอมจะดีหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะหลายประการ เช่น พันธุ์
หอม การบำรุง การดูแลรักษา อีกด้วย ซึ่งก็เป็นการสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากเกษตรกรที่ว่าจัดการไม่
เหมาะสม หรือไม่ละเอียดยพอจะทำให้คุณภาพของหอมไม่ดี

จิระพงษ์ สันติภิรมย์กุล. คันทุนและผลคอนเทนจากการผลิตในยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย เบอร์เลย์ และ
เคอร์กัสในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ม.ป.ท. : 2528.

วิทยานิพนธ์นี้ ศึกษาคันทุนและผลคอนเทน จากการผลิตในยาสูบ พันธุ์เวอร์จิเนีย เบอร์เลย์
และเคอร์กัส ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาจากเกษตรกรผู้ผลิตและตนเอง ของในยาสูบแต่ละ
พันธุ์ ประจำปีการเพาะปลูก 2527/2528

ผลจากการศึกษาพบว่าในปีการเพาะปลูก 2527/2528 เนื้อที่เพาะปลูกของเกษตรกรที่ทำการ

ผลิตนาสุพันธุ์เวอร์จิเนีย เฉลี่ยรายละเอียด 8.95 ไร่ต่อไร่ นาสุพันธุ์เบอร์เลย์ เฉลี่ยรายละเอียด 1.225 ไร่ต่อไร่ และนาสุพันธุ์เคอร์กัส เฉลี่ยรายละเอียด 3.30 ไร่ต่อไร่ จากการศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการผลิตนาสุพันธุ์ทั้ง 3 พันธุ์ พบว่า นาสุพันธุ์เวอร์จิเนียให้ผลตอบแทนสูงสุด ส่วนนาสุพันธุ์เคอร์กัสให้ผลตอบแทนจากการผลิตต่ำสุด

สรุปได้ว่า เกษตรกรควรหาการผลิตนาสุพันธุ์เวอร์จิเนียเป็นอันดับแรก นาสุพันธุ์เบอร์เลย์เป็นอันดับสอง นาสุพันธุ์เคอร์กัสเป็นอันดับสุดท้าย

จิตพิชัย วาณิชชัง. ความรู้และความต้องการความรู้ด้านประชากรศึกษาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม กรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ทำงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์. วท.ม. ม.ป.ท. : 2525. (อ้างจาก กองนโยบายและวางแผนการศึกษา. รวมบทความงานวิจัยทางด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527. หน้า 320-322.)

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ ลักษณะพื้นที่และลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ระดับความรู้ ด้านประชากร ลักษณะความต้องการความรู้ด้านประชากรศึกษา ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ และข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เรื่องการผสมผสานความรู้ด้านประชากรศึกษาในหลักสูตรการฝึกอบรมทางสหกรณ์ มีผลการวิจัยโดยย่อดังนี้

1. ลักษณะพื้นฐานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ คือส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย อายุราชการเฉลี่ย 6.6 ปี
2. ลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ด้วยกันนี้ พิจารณาความเห็นชอบในการที่สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิก
3. ระดับความรู้ด้านประชากรศึกษา ส่วนมากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ความรู้จากการเรียน
4. ลักษณะความต้องการความรู้ด้านประชากรศึกษาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ความคิดเห็นว่า ความรู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาสหกรณ์มาก
5. ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เรื่องการผสมผสานความรู้ด้านประชากรศึกษาในหลักสูตรการฝึกอบรมสหกรณ์ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการผสมผสานความรู้เรื่องประชากรศึกษามีความสำคัญต่องานพัฒนาสหกรณ์

ชัชชัย วจนนานนท์. ปัญหาบางประการของเกษตรกรในโครงการพัฒนาการเกษตรอาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คาบละหาน อาเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาการเกษตรในเขตอาชีพใน คือความไม่แน่นอนของภูมิอากาศ ซึ่งเป็นระยะเวลาชานาน อันเป็นผลให้ผลผลิตเกษตรที่ได้รับจะขึ้นหรือลง โดยเฉพาะพื้นที่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือเพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานเศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกรในโครงการ ความคิดเห็นเกษตรกรต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่โครงการ รวมทั้งปัญหาความต้องการและข้อคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครง-

การ ผลการวิจัยปรากฏว่า เกษตรกรในโครงการเป็นเพศชายเกือบทั้งหมดคือร้อยละ 90.7 มีอายุเฉลี่ย 45.2 ปี ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดชัยภูมิ ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดังนี้ ลำดับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกษตรกรต้องการให้มาพบ 3 ลำดับแรกคือ กรมส่งเสริมการเกษตร เรื่องการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช กรมปศุสัตว์ เรื่องการใช้วัคซีนป้องกันโรคสัตว์และการเลี้ยงสัตว์ และกรมสหกรณ์ เรื่องการปรับปรุงสภาพที่ดิน เกี่ยวกับปัญหาความต้องการและข้อคิดเห็นของเกษตรกรนั้นปัญหา 3 อันดับแรกคือ ไม่มีแหล่งน้ำทำการเกษตร ราคาผลผลิตตกต่ำ และที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

ชัยชาญ วงศ์สัมพันธ์ และคนอื่น ๆ. ความต้องการทางด้านฝึกอบรมของครูผู้สอนวิชางานเกษตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการด้านฝึกอบรมของครูผู้สอนวิชางานเกษตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในจังหวัดขอนแก่น จากการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชางานเกษตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ร้อยละ 87.3 เป็นผู้ชาย และร้อยละ 58.7 มีอายุระหว่าง 26-35 ปี ครูร้อยละ 48.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 14.1 ที่จบสาขาวิชาเอกเกษตร ครูร้อยละ 66.5 มีอายุราชการไม่ถึง 5 ปี แหล่งความรู้ด้านการเกษตรที่สำคัญที่ครูนำมาสอนได้แก่ คู่มือการสอน ประสบการณ์ของตนเอง เอกสารเผยแพร่ โทรทัศน์ และวิทยุ ครูมากกว่าร้อยละ 60 เห็นว่าตนเองมีความสามารถในการสอนเกษตรในระดับปานกลาง ครูระบุว่า ปัญหาสำคัญของเนื้อหาวิชางานเกษตรคือ ไม่เหมาะสมกับท้องถิ่น ไม่เหมาะสมกับวัยเด็ก และทั้งวัตถุประสงค์ไว้สูงเกินไป ครูร้อยละ 72.5 ระบุว่าเคยเข้าอบรมด้านการเกษตรมาแล้ว วิธีการฝึกอบรมที่ครูต้องการมากคือ การทดลองปฏิบัติจริงและการสาธิต และครูส่วนใหญ่ต้องการฝึกอบรมประมาณ 4-7 วัน

หัวข้อที่ครูต้องการฝึกอบรมมากคือ การเลี้ยงไก่ การปลูกมะม่วง การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงปลา การใช้ปุ๋ย เทคนิคการส่งเสริมการเกษตร ในชุมชน การเพาะเห็ดนางฟ้า การเลี้ยง เป็ด เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยพบว่า ในระยะยาวถ้าเป็นไปได้ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการเกษตรสอนวิชางานเกษตรในระดับชั้นประถมศึกษามากขึ้น ควรปรับปรุงเนื้อหาของคู่มือครูให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และควรจัดฝึกอบรมด้านการเกษตรแก่ครูมากขึ้น

ชื่น ศรีสวัสดิ์. การเลี้ยงช้างของชาวไทย - กูย (ส่วน) ในจังหวัดสุรินทร์. งานวิจัย. สุรินทร์ : วิทยาลัยครูสุรินทร์, 2529.

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงการเลี้ยงช้างของชาวไทย กูย (ส่วน) ในจังหวัดสุรินทร์ โดยศึกษาถึง ประวัติความเป็นมาของกลุ่มไทยกูย ความสัมพันธ์ของชาวไทยกูยกับช้างทั้งในอดีตและปัจจุบัน วิธีการเลี้ยงช้าง ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ไปศึกษาจากสถิติ ปศุสัตว์รายปีที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า

ชาวไทยกูย(ส่วน) เคยเป็นกลุ่มอิสระกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่เป็นของตนเองอยู่ทางตอนใต้ของอาณาจักรลาว และด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอาณาจักรกัมพูชา ก่อนที่อาณาจักรลาวจะสถาปนาตน

เองในช่วงศตวรรษที่ 18-20 และมีความผูกพันกับช้างมาตั้งแต่เนิ่นมาจนกระทั่งอพยพเข้ามาทางตอนใต้ที่
ด้านช้างเข้ามาด้วย โดยมีการเลี้ยงช้างในฐานะที่เป็นสัตว์เลี้ยงในบ้านมีความผูกพันต่อช้างในสาม
ลักษณะคือ เป็นมรดกทางวัฒนธรรม เป็นทรัพย์สินมีค่า และเป็นสมาชิกของครัวเรือน การประเพณีต่อช้าง
จึงทำให้ความสำคัญเสมอ

ในปัจจุบันช้างในจังหวัดสุรินทร์ลดน้อยลง เพราะได้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้แทน
แรงงานของช้าง เช่น รถยนต์ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ชัชวาลย์ ชูชาติ และสุทัศน์ โทสุทรณ์. คันทุณและรายได้จากการทำไร่ของกลสิกรในจังหวัด-
นครราชสีมา. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2502.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาคันทุณและรายได้ของกลสิกรอันจะเป็นประโยชน์ต่อการวาง
โครงการสินเชื่อผลิตภัณฑ์ของ เกษตรกร และเพื่อเป็นการฝึกฝนเชิงบูรณาการในการเรียนการสอน
ของอาจารย์และนิสิต

สรุปผลการศึกษาพบว่า กลสิกรในจังหวัดนี้ทำนาเป็นอาชีพสำคัญ รองลงมาคือ ปลูกอ้อย
ข้าวโพด ถั่วลิสง เลี้ยงสุกร แรงงานที่ใช้ส่วนใหญ่ใช้แรงงานของคนและสัตว์ ผลาไรที่ได้ หลัง
จากหักต้นทุนแล้วมีดังนี้ ข้าวไร่ละ 254.15 บาท อ้อยไร่ละ 241.67 บาท ข้าวโพดไร่ละ 113.85
บาท ถั่วลิสงไร่ละ 103.44 บาท และสุกรตัวละ 29.76 บาท

ชัชวาลย์ รักชากุล. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับ
ตำบล เกี่ยวกับระบบการฝึกอบรมและเขียนเขียนเกษตรกร ตามโครงการปรับปรุงระบบส่งเสริม
การเกษตรของประเทศไทย ใน 4 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย.
ม.ป.ท. : 2525. (อ้างจาก กองนโยบายและวางแผนการศึกษา. รวมบทความงานวิจัย
ทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบเรียน ปี 2525-2527.
หน้า 403-404).

ในการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเห็นว่าสัมพันธ์กับผู้ปฏิบัติตามระบบนี้
รวม 4 ประเด็นคือ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและงานที่รับผิดชอบ ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรม
รายนัย ข้อมูลเกี่ยวกับการเขียนเขียนเกษตรกร โดยผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ ควรจะนำ
ระบบการฝึกอบรมและเขียนเขียนเกษตรกรมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตรของประเทศ เพื่อให้เกษตรกร
จะได้รับความรู้ทางการเกษตรอย่างทั่วถึง และการให้ความรู้ทางวิชาการเกษตรแก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริม
การเกษตรระดับตำบล ในการฝึกอบรมยังมุ่งเพียงพอ มีสาเหตุมาจากการที่ไม่สามารถควบคุมผู้ที่เกี่ยว
ข้องกับทุกฝ่ายเข้าร่วมการฝึกอบรม

นอกจากนี้ยังมีปัญหาการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน และค่าใช้จ่ายในการออก
เขียนเขียนเกษตรกร มีผลทำให้เจ้าหน้าที่ขาดกำลังใจ และความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

ธวัชชัย นาคบุตร. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคบางประการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเกษตรที่เหมาะสมในการปลูกข้าวของเกษตรกรในเขตโครงการสาธิตหริ่ง อำเภอบึงขัง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกรที่ขึ้นนา ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่ขึ้นนาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปลูกข้าว ได้แก่ การใช้พันธุ์ข้าวแนะนำ การใช้ปุ๋ย การใช้น้ำปราบศัตรูพืช การใช้เครื่องทุ่นแรง การใช้น้ำชลประทาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่ขึ้นนาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุโดยเฉลี่ย 49.07 ปี ทำนา และพบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับใช้เทคโนโลยีดังนี้

1. เกษตรกรที่ขึ้นนาขาดการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ และพบว่า ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง
2. เกษตรกรขาดปัจจัยการผลิต และขาดเงินทุนในการซื้อหามาใช้
3. เกษตรกรขาดความรู้ในเรื่องของการนำเทคโนโลยีมาใช้
4. ระบบชลประทานยังไม่สมบูรณ์ทั่วถึง เป็นอุปสรรคต่อการใช้น้ำที่ขึ้นนาพันธุ์แนะนำ

ธิดาภาว กักคิ. บทบาทของสื่อที่ต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกิ้งก่ามกราคมของเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์. งานวิจัย. ม.ป.ท., 2524.
(อ้างจาก กองนโยบายและวางแผนการศึกษา. รวมบทความงานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527. หน้า 517-518).

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบทบาท สื่อบุคคล การทำบ่อสาธิต และการประชุมอบรมที่ใช้ในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกิ้งก่ามกราคมของเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ต่อการยอมรับการเลี้ยงกิ้งก่ามกราคม ของสมาชิกโครงการ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สมาชิกต้องการทราบความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงกิ้งก่ามกราคม การเพาะพันธุ์ การตลาด การถ่ายเทน้ำ การหาอาหารกิ้ง และการปราบศัตรูพืช โดยการผ่านสื่อเจ้าหน้าที่ควบคุมกันไปด้วยกับการแจกเอกสาร และเห็นว่าควรจะสนับสนุนโครงการเลี้ยงกิ้งก่านี้ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการใช้สื่อของโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกิ้งก่ามกราคมในปีต่อไป และยังสามารถอนุมานไปใช้กับการเผยแพร่แนวกรรมในโครงการอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่เป็นการวางแผนจากส่วนล่างแบบเดียวกับโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกิ้งก่ามกราคม ซึ่งเป็น การวางแผนอย่างหนึ่งที่จะแก้ปัญหาความยากจนของชาวนาชนบท อันจะทำให้การพัฒนาประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นางลักษณ์ สุพรรณไชยมาตย์ และคนอื่น ๆ. รายงานการสำรวจเรื่องการเพาะปลูกข้าว บ้านหินลาด ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง "การเพาะปลูกข้าวนี้" นี้ เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมของครอบครัวตัวอย่าง 17 ครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง "การศึกษากาฬสินธุ์ปัจจัยการผลิตและการบริโภคของเกษตรกร" หรือเป็นที่ทราบกันว่า "Household Record Keeping" ทั้งนี้เพื่อจะ

ได้เข้าพิจารณาต่าง ๆ ของเกษตรกรที่ขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปเสริมข้อมูลที่ได้จากการบันทึกกิจกรรมประจำวันของครัวเรือนตัวอย่างทั้ง 17 ครัวเรือน ผลจากการวิจัยเรื่องนี้พบว่า ชาวที่ปลูกในบ้านหินลาดนี้เป็นชาวที่ได้รับการพัฒนามาจากหลายพื้นที่ ซึ่งชาวบ้านได้รับความรู้เรื่องการปลูกข้าวให้ได้ดี จากการแนะนำ และจากเจ้าหน้าที่เกษตร นอกจากนี้ในเรื่องของการปลูกข้าว จะได้ผลผลิตหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นที่ข้าวแต่ละแปลงอย่างเดียวกัน แม้ยังรวมถึง การดูแลรักษา และเรื่องของน้ำที่ใส่ ฯลฯ

บุญเสริม ชีवालสิน. การยอมรับวิธีการประกอบอาชีพแผนใหม่ของราษฎรในหมู่บ้านจากเจตนานับมาก บ้านห้วยนก ตำบลห้วยนก อำเภอสบเมย จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาการยอมรับวิธีการประกอบอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และการทอดผ้าแผนใหม่ที่มีการยอมรับหรือไม่ ปัจจัยใดเป็นปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยใดเป็นปัจจัยขัดขวางการยอมรับหรือไม่ยอมรับวิธีการแผนใหม่

ผลการศึกษาปรากฏว่า ราษฎรยอมรับวิธีการประกอบอาชีพแผนใหม่ร้อยละ 78.72 ไม่ยอมรับร้อยละ 21.28 เหตุผลการยอมรับคือ วิธีการประกอบอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอดผ้าแผนใหม่ ให้ประโยชน์ และรายได้มากกว่าเดิม ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เข้าใจง่าย และปฏิบัติง่าย ส่วนสาเหตุของการไม่ยอมรับคือ มีการลงทุนสูง และไม่สามารถหาเครื่องมือ เครื่องต่าง ๆ ในหมู่บ้านได้ จะต้องสั่งซื้อจากตลาดที่ราคาสูง

บุญมาศ บริวณศักดิ์. ประสิทธิภาพในการใช้วิธีการส่งเสริมแบบต่าง ๆ ของเกษตรกรตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2525. (อ้างจาก กองนโยบายและวางแผน การศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527. หน้า 359-360).

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้วิธีการและประสิทธิภาพในการส่งเสริมแบบต่าง ๆ ที่เกษตรกรตำบลใช้ในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรตำบลร้อยละ 85.33 เป็นเพศชาย มีการปฏิบัติงานในหน้าที่ 1.3 ปีครึ่ง และส่วนหนึ่งไม่เคยปฏิบัติงานมาก่อนรับหน้าที่เกษตรกรตำบล ในจำนวนของเกษตรกรตำบลที่ทำการศึกษทั้งหมด ร้อยละ 93.33 ทำการส่งเสริมข้าวเป็นพืชหลัก ในด้านของการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร เกษตรกรตำบลได้ใช้วิธี เข้าฝึกอบรมเกษตรกร โดยส่วนใหญ่หาหน้าที่เป็นวิทยากร การจัดนิทรรศการ การจัดงานวันสาธิตและการจัดประกวดผลผลิตทางการเกษตรด้วย ส่วนปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกษตรกรตำบลพบคือ การจัดหาแปลงสาธิต โดยเฉพาะการจัดส่งวัสดุ อุปกรณ์ล่าช้า ปัญหาการไม่ได้นัดเกษตรกรล่วงหน้า ทำให้เมื่อออกหมู่บ้านไม่พบกับเกษตรกร ปัญหาขาดแคลนเอกสารวิชาการสำหรับเผยแพร่เกษตรกร

ประทุม ภาณุกลาง. การประสานสัมพันธภาพการใช้รายการวิทยุเพื่อชุมชนเกษตรกรรมและการแพร่กระจายสารสนเทศระหว่างบุคคลเพื่อถ่ายทอดวิทยาการเกษตร : ศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มชุมชนเกษตรกรรมเกษตรภาคใต้ อาเภอลอง และกลุ่มชุมชนเกษตรกรรม อาเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2527. (อ้างอิง กองนโยบายและวางแผนการศึกษา. รวมบทความงานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนปี 2525-2527. หน้า 431-433).

จากการศึกษา วิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสารพบว่า โครงสร้างการสื่อสารของกลุ่มเยาวชนเกษตรกรรมเกษตรภาคใต้มีกลุ่มย่อยเกิดขึ้น 2 กลุ่ม ส่วนโครงสร้างการสื่อสารของกลุ่มชุมชนเกษตรกรรมเกษตรภาคใต้มีกลุ่มย่อยเกิดขึ้นเลย และพบว่ากลุ่มชุมชนเกษตรกรรมเกษตรภาคใต้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกและมีการแพร่กระจายข่าวสารจากสมาชิกไปสู่สังคมมากกว่ากลุ่มชุมชนเกษตรกรรมเกษตรภาคใต้

กลุ่มอภิปรายรายการวิทยุเพื่อชุมชนเกษตรกรรม ก่อให้เกิดการยอมรับและการแพร่กระจายข่าวสารการเกษตรทั้งกลุ่มชุมชนเกษตรกรรมเกษตรภาคใต้และกลุ่มชุมชนเกษตรกรรมเกษตรภาคใต้

กลุ่มอภิปรายรายการวิทยุเพื่อชุมชนเกษตรกรรม สามารถทำหน้าที่ในการแพร่กระจายข่าวสารได้ 3 ประการ คือ เป็นช่องทางการถ่ายทอดแพร่กระจายข่าวสารของสมาชิกของกลุ่มไปสู่บุคคลอื่น ๆ ในระดับสังคม ช่วยลดช่องว่างความแตกต่างในด้านความรู้ และช่วยถ่ายทอดสาระสนเทศจากสื่อมวลชนไปสู่สังคม

ประสิทธิ์ ใจศีล วัลลา. ศึกษานิพนธ์ และชาญชัย. การปรับปรุงพันธุ์งาสำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

งานวิจัยของโครงการเน้นหนักในการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์งาให้ได้พันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกก่อนข้าว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศึกษารวมแปลงศัตรูของงาเพื่อหาวิธีป้องกันและกำจัดที่เหมาะสมต่อไป ทางด้านการคัดเลือกพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์งาได้เริ่มดำเนินการวิจัยรวบรวมพันธุ์งาทั้งหมด 166 สายพันธุ์ จากสถานีทดลองพืชไร่มหาสารคาม องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น พันธุ์งาเหล่านี้ปลูกเพื่อคัดเลือกพันธุ์ดีไว้ทดลองในปีต่อไป พร้อมกันนี้ได้มีการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้ในการคัดเลือกพันธุ์งาให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ โดยการศึกษาหาค่าสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ วันออกดอก ความสูง และจำนวนกิ่งต่อต้น สำหรับค่า heritability ของผลผลิตต่อต้นมีค่าเท่ากับ 0.316 ส่วนของวันออกดอก ความสูงและจำนวนกิ่งต่อต้นมีค่าเท่ากับ 0.691 0.783 และ 0.759 ตามลำดับ

ได้มีการศึกษาสำรวจแหล่งปลูกงาก่อนข้าวในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ และมหาสารคาม พบว่ากลีกรเริ่มปลูกงาตั้งแต่เดือนมกราคม เป็นต้นไป โดยการปลูก 2 แบบ คือ แบบอาศัยความชื้นในดินหลังเกี่ยวข้าว และการปลูกหลังฤดูฝน ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกในเดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป ส่วนในเรื่องโรคของงาพบว่า เป็นปัญหาในการปลูกงาของกลีกรได้แก่ โรคโคนเน่าและโรคต้นเน่าซึ่งเกิดจากเชื้อรา โรคใบเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย โรคใบจุด สำหรับโรค ยอดฝอย และโรคราแป้งขาวจะพบน้อย สำหรับแมลงศัตรูได้แก่ หนอนผีเสื้อหัวกระโหลก และแมลงกิบูน เป็นต้น

บริษัท หราหณิเชค. การศึกษาสมรรถนะทางการสืบพันธุ์ของโคนมลูกผสมที่เลี้ยงโดยเกษตรกรรายย่อย
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (กรณีศึกษา 2 หมู่บ้าน). งานวิจัย. วท.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพใหม่ของ เกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งขณะนี้มีเกษตรกรขยายตัว
เพิ่มขึ้น ข้อมูลเกี่ยวกับความสมบูรณ์พันธุ์ และการให้นมของโคนมลูกผสม จำเป็นต่อการปรับปรุงการเลี้ยง
ให้ได้ผลผลิตสูงต่อไป การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสมบูรณ์พันธุ์และการให้นมของโคนมลูก
ผสมในภาคการจัดการและการเลี้ยงดูโดยเกษตรกรรายย่อยของสองหมู่บ้าน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และการศึกษาการหางานของรังไข่ของโคนมหลังคลอด โดยศึกษาในหมู่บ้านเขวาสี ค. เล่า อ. โพนพิสัย
จ. มหาสารคาม และในหมู่บ้านนิคมสร้างตนเอง เขื่อนอุบลรัตน์ อ. อุบลรัตน์ จ. ขอนแก่น จำนวน 33 ครัว-
เรือน โดยการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเลี้ยงดูโคนม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่เลี้ยงโคนมใน 2 หมู่บ้าน มีพื้นที่ต่อครัวเฉลี่ย 36 ไร่ต่อครัว
เรือน เลี้ยงโคนมเฉลี่ย 5.5 ครัวต่อครัวเรือน มีพื้นที่แปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ 1.04 ไร่ ต่อโคนม 1 ตัว แม่
โครีคณ 2.3 ครัวต่อครัวเรือน อายุของแม่โคเฉลี่ย 5.9 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 70 เป็นโคนมลูกผสมสาย
เลือดฮอลแลนด์ ร้อยละ 50-75 สภาพการเลี้ยงดูเป็นแบบผูกส่วแปลงหญ้า หรือปล่อยให้หากินตามทุ่ง
หญ้าธรรมชาติหรือทุ่งนาหลังฤดูการเก็บเกี่ยว มีการเสริมอาหารข้นให้แก่แม่โครีคณ และเสริมเศษพืช
ต่าง ๆ ที่หาได้ในแต่ละฤดูกาลเพาะปลูก

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร "นักวิจัยทางสังคมศาสตร์" รุ่นที่ 15. ผลสะท้อนทางสังคมของชลประทาน
ต่อเกษตรกรในเขตน่าน้ำ พ.ศ. 2522. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาและฝึกอบรม
การวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและการพลังงาน, 2522.

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.6) มีส่วนร่วมหรือให้ความร่วมมือในการ
ชลประทาน ด้วยการช่วยขุดลอกคลอง และซ่อมแซมอาคารชลประทานด้วยวิธีการออกแรงในการช่วย
เหลือ ส่วนที่ช่วยด้วยวิธีบริจาคเงินจะมีน้อยมาก ซึ่งจะเห็นว่าโครงการชลประทานมีผลกระทบในด้านที่
ให้ผลตอบแทนแก่เกษตรกรในเขตน่าน้ำทั้งในด้านความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ การรวมกลุ่ม การเข้ามามีส่วน
ร่วมในระบบชลประทาน ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ การมีงานทำ และการแสดงความรู้สึกนึกคิดตลอดจน
เจตคติที่มีต่อโครงการชลประทาน

พงษ์ชาย ๗ ลาปาง และคนอื่น ๆ. การผลิตและการขายไม้พื้นเมืองของเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด.
งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบบริหาร มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การศึกษานี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์และการสังเกตเป็นวิธีการหลัก โดยเลือกหมู่บ้านตัวแทน
เพื่อทำการศึกษาย่างละเอียดหนึ่งหมู่บ้าน พบว่า เรื่องตลาดการขายไม้พื้นเมืองแบ่งออกเป็น 2 เขตคือ
ที่ตลาดร้อยเอ็ด และที่ตลาดกรุงเทพฯ ในช่วงครึ่งปี (กุมภาพันธ์) และสารทจีน (สิงหาคม) เกษตรกร
ที่เลี้ยงไม้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคคนครัวเรือน หรือขายในตลาดร้อยเอ็ด กับ

กลุ่มที่เลี้ยง เพื่อนำไปขายในตลาดกรุงเทพ

การขายที่ตลาดร้อยเอ็ด มีการซื้อขายกันที่บริเวณหน้าโรงพยาบาลจังหวัดและบริเวณตลาดสด ในแต่ละแห่งจะมีพ่อค้าในกลางคอยรับซื้ออยู่ 2-3 คน ส่วนที่กรุงเทพฯ นั้น ผู้เลี้ยงนิยมรวบรวมลูกไก่ตัวเมียสีดำ แล้วนำมาเลี้ยงจนมีน้ำหนัก 1.3 ก.ก. แล้วยังนำไข่ ซึ่งเป็นลักษณะที่ต้องการของตลาดกรุงเทพฯ สำหรับการจับไก่ไปขายในกรุงเทพฯ จะหาไก่เป็นกลุ่ม มีสมาชิก 20-25 คน เหมารถบรรทุกไป ซึ่งการไปขายที่นั่น ก่อนเดินทาง ครีวเรือนที่ขายไก่นิยมหาที่นอนแมตริส ของาให้เดินทางโดยปลอดภัย และค้าขายมีการ หอเดินทางกลับถึงบ้านก็จะหาที่นอนด้วยเครื่องหาหวาน ประกอบด้วย กล้วยสุก 1 ชิ้น ข้าวเหนียว 1 ค่ำ หมาก 1 มวน และบุหรี่ 1 มวน เป็นต้น

พงษ์ชาย ๗ ลำปาง และคนอื่น ๆ. ระบบการเลี้ยงโค-กระบือ ของชาวบ้านดอน จังหวัดศรีสะเกษ. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

คณะนักวิจัยสหสาขาวิชาได้ศึกษาระบบการเลี้ยงโค-กระบือ ของชาวบ้านดอน จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้วิธีการประเมินสภาพชนบทแบบเร่งด่วน วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงโค-กระบือของหมู่บ้านนี้ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเลี้ยงโค-กระบือ กับระบบการปลูกพืช ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญา จากการศึกษาพบว่า กระบือทั้งหมดและโคส่วนใหญ่ของหมู่บ้านนี้ เป็นพันธุ์พื้นเมือง กระบือมีการเลี้ยงกันแทบทุกครัวเรือน ต่อมา โค-กระบือของหมู่บ้านก็ได้ลดน้อยลง เมื่อเกษตรกรเริ่มปลูก หอม กระเทียม เพื่อการค้า และเมื่อประมาณ 10 ปีมาแล้ว วิธีการเลี้ยงโคก็ได้เปลี่ยนแปลงไปจากแต่ก่อน คือจากแบบปล่อยให้หากินตามหาเลธรรมชาติมาเป็นผูกให้หากินเฉพาะเนื้อที่ ส่วนปัญหาสำคัญของโค-กระบือในหมู่บ้านคือ พื้นที่เลี้ยงสัตว์และทางข้าวอาหารสัตว์ขาดแคลน อัตราการให้ลูกต่ำ มีการแก่งแย่งแรงงานกัน ส่วนวิธีการที่คิดว่าจะสามารถแก้ปัญหาของโค-กระบือ ได้คือ การเพิ่มปริมาณพืชอาหารสัตว์โดยการปลูกหญ้า ปรับปรุงคุณภาพของพื้นที่เลี้ยง เพิ่มใช้เศษพืชต่าง ๆ ในการเป็นอาหารสัตว์ให้มากขึ้น และใช้วิธีการจับคู่ผสมพันธุ์ หรือการผสมเทียม เป็นต้น

พงษ์ชาย ๗ ลำปาง, บรรณาธิการ. ระบบการเลี้ยงสุกรแบบคังเค็มในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบฟาร์ม มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยในครั้งนี้คือ เพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับระบบการเลี้ยงสุกรในชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการศึกษาพบว่าระบบการเลี้ยงสุกรแบบคังเค็มมีลักษณะแตกต่างกันไปอย่างเด่นชัด 2 ระบบ คือ ระบบการเลี้ยงแบบปล่อย และระบบการเลี้ยงแบบกักขังบ้านบงคำ จ.นครพนม มีการเลี้ยงสุกรพันธุ์พื้นเมืองแบบปล่อยให้สุกรหาอาหารกินเองตามธรรมชาติเกือบตลอดทั้งปี การชิงสุกรจะมีในช่วงฤดูหนาวเท่านั้น อาหารเสริมที่สุกรได้รับส่วนมากมักเป็นรำข้าว วัตถุประสงค์ของการเลี้ยงสุกรในบ้านนี้เพื่อผลิตลูกสุกรขายเมื่ออายุได้ประมาณ 40 วัน

ระบบการเลี้ยงสุกรแบบคังเค็มอีกระบบหนึ่งคือ ระบบการเลี้ยงของ บ.ละลมระไซ จ.สุรินทร์ ซึ่งมีการเลี้ยงสุกรพื้นเมืองแบบกักขังไว้ตลอดเวลา อาหารที่ให้ให้เป็นอาหารจากพวกผัก เป็นต้น จากการศึกษาสรุปได้ว่า เหตุที่ระบบการเลี้ยงสุกรแบบคังเค็มยังดำรงอยู่ได้เพราะมีปัจจัยต่าง ๆ ทั้งทางกายภาพ ทางชีวภาพ เศรษฐกิจ และสังคม เอื้ออำนวย ในเขตชนบทที่ห่างไกลซึ่งมีพื้นที่ว่างรกรมาก มีกิจกรรมการ

เพาะปลูกน้อย และมีฤดูกาลเพราะปลูกสั้นมากนั้น ระบบการเลี้ยงสุกรแบบตั้ง ก็ยังมีมีความเหมาะสมอยู่

ทัศนัย กระแสนินทร์. ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการปลูกพืชหมุนเวียนของ เกษตรกรจังหวัด-
ศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518.

เป็นการศึกษา เพื่อที่จะทราบถึงลักษณะการยอมรับวิชาการเกษตรแผนใหม่แบบปฏิบัติตามคำแนะนำโครงการปลูกพืชหมุนเวียนของ เกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษว่ามีอิทธิพลต่อการยอมรับน้อยเพียงไร ปัจจัยอะไรบ้างที่สัมพันธ์กับการยอมรับปฏิบัติตาม และปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการยอมรับมากน้อยเพียงไร โดยวิธีการศึกษาสัมภาษณ์เกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ 138 ราย ซึ่งเกษตรกรเหล่านี้มีรายได้จากการเกษตรอยู่ระหว่าง 9,111 - 12,999 บาท/ปี และมีสินทรัพย์จะรวมกลุ่มเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ผลการศึกษาปรากฏว่าการยอมรับปฏิบัติตามคำแนะนำของกลุ่มเกษตรกรมีลักษณะแตกต่างกันออกไป ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการยอมรับการปลูกพืชหมุนเวียนของ เกษตรกรตามลำดับความสำคัญ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับพนักงานส่งเสริมการเกษตร และปัจจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีต่าง ๆ ดังนั้นการพิจารณาปรับปรุงการส่งเสริมการเกษตรต่อเกษตรกรในท้องถิ่นนั้น จึงต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญทั้งสามดังกล่าว และปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการยอมรับของ เกษตรกรมาก ดังนั้นจากการศึกษาจึงได้มีข้อเสนอแนะหลักการต่าง ๆ โดยอาศัยแต่ละปัจจัย เป็นเกณฑ์ การให้การศึกษานอกระบบเรียนควบคู่กับการให้ความรู้ทางสื่อมวลชน การทำลี้ยงแก่เกษตรกรที่หัวริเริ่ม เป็นต้น

มันทนา สามารถ. การวิเคราะห์ผลตอบแทนการปลูกถั่วพุ่มในฤดูแล้ง บ้านหินลาด ค.บ้านค้อ อ.เมือง
จ.ขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

เกษตรกรที่เข้าร่วมในโครงการปลูกถั่วพุ่มในฤดูแล้ง พ.ศ. 2527 จำนวนทั้งสิ้น 49 ราย และมีเพียง 19 รายที่ออกแบบแบบสอบถามในการสำรวจเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2528

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ มีฐานะปานกลาง กล่าวคือเป็นเกษตรกรที่มีที่ดินถือครอง ประมาณ 43.06 ไร่ ค่อครอบครัว และมีกิจกรรมมากกว่า 2 กิจกรรมขึ้นไป โดยเฉพาะการปลูกพืชได้แก่ ๒๐ ข้าว และการเลี้ยงสัตว์ด้วย ดังนั้นทำให้เกิดภาวะขาดแคลนแรงงานในช่วงเดือนตุลาคม ถึงเดือนมกราคมอันเป็นช่วงเก็บเกี่ยวข้าว และแช่บ่อ ซึ่งเป็นระยะเวลาเกี่ยวกับการดูแลและพ่นยาฆ่าแมลงให้กับถั่วพุ่ม และการทดลองในฤดูแล้งพบว่า เกษตรกรส่วนมากไม่ได้รับผลตอบแทนในรูปเงินสด เพราะเป็นผลมาจากเกษตรกรไม่มีเวลาดูแล้วยประกอบกับความแห้งแล้ง ถั่วจึงขาดความชื้นเป็นผลทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตต่ำมาก

มันทนา สามารถ และวิบูลย์ บัณฑิตย์. ระบบการเลี้ยงโคนม : ลักษณะสังคมและเศรษฐกิจ ศึกษา
การเลี้ยงวัวขอนแก่นและชัยภูมิ. งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบหาร่ม
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาระบบการเลี้ยงโคนมของ เกษตรกรรายย่อยในจังหวัด -
ขอนแก่นและชัยภูมิ โดยใช้นแบบสอบถามเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจสังคมของ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่มีฐานะดีกว่าเกษตรกรอื่น ๆ ในหมู่บ้าน มีแรงงาน
เฉลี่ย 3-4 คน คอครอบครัว ส่วนใหญ่เพาะปลูกข้าวและมันสำปะหลัง เป็นอาชีพหลัก

การจัดการด้านการเลี้ยงโคนมเน้นการใช้ต้นทุนต่ำเนื่องจากใช้อาหารธรรมชาติมากกว่า
อาหารข้น ต้นทุนแปรผันที่เป็นเงินสด 2.96 บาทต่อน้ำนม 1 ลิตร ใช้แรงงานในครอบครัวและผู้ชายมี
บทบาทในการดูแลโคนมมากกว่าหญิง เกษตรกรมีการจัดการในการเลี้ยงโคนมให้สอดคล้องกับกิจ
กรรมการเพาะปลูกพืชและฤดูกาล ผลผลิตน้ำนมที่ได้ทั้งหมด 105,529 ลิตร (พ.ศ. 2528) คิดเป็นราย
ได้จากการจำหน่ายน้ำนมและลูกโคเฉลี่ยครอบครัวละ 27,451 บาทต่อปีซึ่งสูงกว่ารายได้สูงกว่ารายได้
จากการเพาะปลูก การศึกษาค้นคว้าพบว่า มีการจัดการเป็นกลุ่ม จากหน่วยผลผลิตในรูปแบบนมดิบ ตลาด
ที่สำคัญได้แก่ ตลาดเอกชน ปัจจัยที่สำคัญในการขยายการเลี้ยงโคนม ได้แก่ เงินทุน การเข้าร่วมกลุ่มกับ
เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมเดิม

มันทนา สามารถ และสมใจ พงษ์สังข์. การวิเคราะห์ผลตอบแทนการปลูกถั่วพุ่มในฤดูแล้ง บ้าน-
หินลาด ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการวิจัย
ระบบการทำการหาร่ม มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกถั่วพุ่มในฤดูแล้ง พ.ศ. 2527 จำนวนทั้งสิ้น 49 ราย
และมีเพียง 19 รายที่ได้ตอบแบบสอบถามในการสำรวจเมื่อเดือนเมษายน 2528 จากการศึกษาพบว่า
เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีฐานะปานกลาง กล่าวคือ เป็นเกษตรกรที่มีขนาดที่ดินถือครอง
ประมาณ 43.06 ไร่ต่อครอบครัวและมีกิจกรรมมากกว่า 2 กิจกรรมขึ้นไปโดยเฉพาะการปลูกพืชได้แก่ ปลูก
ข้าวและการเลี้ยงสัตว์ด้วย ดังนั้นทำให้เกิดภาวะการขาดแคลนแรงงานในช่วงเดือนตุลาคมถึงมกราคม
อันเป็นช่วงที่เก็บเกี่ยวข้าวและแปรรูป ซึ่งเป็นระยะเดียวกับที่การดูแลและพ่นยาฆ่าแมลงให้ถั่วพุ่ม โดยทั่วไป
เกษตรกรมักให้ความสำคัญต่อพืชหลักคือ ข้าวและปอมากกว่าถั่วพุ่ม

จากการทดลองปลูกถั่วพุ่มในฤดูแล้งพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลตอบแทนรูปเงินสด
จากการเพาะปลูกครั้งนี้ เนื่องจากเกษตรกรไม่มีเวลาดูแลถั่วได้อย่างทั่วถึง เพราะมีกิจกรรมหลายอย่าง
ในเวลาเดียวกัน และเกษตรกรได้กำหนดพื้นที่ที่ใช้เพาะปลูกถั่วพุ่มในฤดูแล้ง เป็นพื้นที่ที่มีความชื้นเพียงพอ
ทำให้พืชขาดความชื้นเป็นผลให้ผลผลิตที่ได้ต่ำ

มานิตย์ ออพานิชกิจ. การศึกษาพืชผักพื้นเมืองในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์. วท.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การศึกษาศึกษาพืชผักพื้นเมืองในจังหวัดอุดรธานี ได้ทำการศึกษาและสำรวจในท้องที่ต่าง ๆ 9 แห่ง ระหว่าง

เดือนเมษายน พ.ศ. 2527 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2529 ได้ตัวอย่างพืชผักพื้นเมืองที่เป็นดอก 84 ชนิด และเห็ด 2 ชนิด อยู่ใน 71 สกุล และ 48 วงศ์ ได้จัดทำคำบรรยายลักษณะโดยสังเขปของพืชผักแต่ละชนิด สภาพันธุศาสตร์ ส่วนที่รับประทานได้ และลักษณะการที่ชาวบ้านใช้พืชผักเหล่านั้นเป็นอาหาร พร้อมทั้งภาพสีแสดงพืชผักบางชนิด ทั้งคั้น หรือกึ่งก้าน ดอก หรือผล

เมธา อนุเมตต์ อารีย์ นุ่กลาง และอุทัย พันธุ์ชาติ. ความสำเร็จของงานข้าวโครงการชนบท
ภาคเหนือ กรมวิชาการ : อาเภอแม่แตงจังหวัดเชียงใหม่. งานวิจัย. นครราชสีมา :
มหาวิทยาลัยอีสานใต้ นครราชสีมา, 2531.

ผลการศึกษาวิจัย พบว่าเกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำนาข้าวมาช้านาน ปลูกริ้วเจ้าทั้งหมด
โดยนาเมล็ดพันธุ์มาจากสำนักงานเกษตรอำเภอ และยุ้งฉางของเกษตรกรเอง และเป็นพันธุ์ข้าวที่กำลัง
ส่งเสริม ปลูกริ้ววิสัยคำ การป้องกันกำจัดศัตรูของข้าว ตลอดจนการนวดจะใช้แรงงานคน

เกษตรกรส่วนมากจะนำทราบนักประสงค์ในการสร้างฉางข้าวประจำหมู่บ้าน นำทราบนักคิด
เลือกฉางข้าวว่า จะทำในหมู่บ้านใด แต่ทราบนักว่าชาวบ้านเป็นผู้จัดทำเพราะว่า เกษตรกรเป็นผู้ช่วยเหลือ
ในค่าแรงงาน และรู้จักคณะกรรมการบริหารฉางข้าว นอกจากนี้เกษตรกรส่วนมากยังต้องการอัตรา
ดอกเบี้ยของข้าวที่ขี้นไปนอกราคาต่ำกว่าร้อยละ 15 และเกษตรกรส่วนมากจะไม่มีปัญหาด้านการขี้นข้าว
แต่จะมีปัญหาในการประสงคาวนแปลง มีผลทำให้เกษตรกรได้ข้าวเฉพาะกิน ส่วนบางครอบครัวที่ม่ได้
ขี้นข้าวจากฉางข้าวประจำหมู่บ้าน การขี้นข้าวจะมีความยุ่งยากมากถ้าหากหาผู้ค้าประกันไม่มี

รุ่งพร ภัทรพานี. ศึกษาบทบาทของเกษตรกรผู้นำในการส่งเสริมการเกษตรใน อำเภอเมือง จังหวัด
สุรินทร์. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2527. (อ้างจาก กองนโยบายและวางแผน
การศึกษา. รวมบทคัดย่องานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระบบโรงเรียน
ปี 2525-2527. หน้า 339-340).

จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ การศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของ
เกษตรกรผู้นำเกี่ยวกับ บทบาทในการส่งเสริมเกษตร ของเกษตรกรผู้นำ บทบาทที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริม
การเกษตร ความรู้ในการเกษตร รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริม ผลการวิจัยสรุปว่า
บทบาทในการส่งเสริมการเกษตร ที่เกษตรกรผู้นำปฏิบัติมากที่สุด คือ การรับความรู้เกษตร และคำแนะนำ
จากเกษตรกรตำบล รองลงมาคือการช่วยเหลือเกษตรกรตามภาระความรู้การเกษตรไปยังเกษตรกร
เพื่อนบ้าน การช่วยเหลือบ้านแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร นอกจากนี้เกษตรกรส่วนมาก ไม่มีปัญหาในการ
ปฏิบัติบทบาทส่งเสริมการเกษตร ส่วนปัญหาที่พบคือ ไม่มีเวลา รองลงมาคือ ปัญหาด้านความรู้เรื่องการ
เกษตรไม่เพียงพอ

การทดสอบความรู้ทางการเกษตร (การทำนา) พบว่าเกษตรกรผู้นำได้คะแนนเฉลี่ยจากการ
ทดสอบ ร้อยละ 71.44 ปัญหาด้านการทำนาที่พบมากที่สุด คือ การขาดแคลนน้ำ รองลงมาคือ การป้องกันกำจัด
โรคและแมลงศัตรูข้าว

วรรณศรี คงห่อมน้อย. ผลตอบแทนจากการปลูกแกลบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์.
บธ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งหมายเพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน ปลูก
แกลบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างฤดูฝนและฤดูแล้งปีเพาะปลูก 2531/2532 โดยสัมภาษณ์
จากเกษตรกรผู้ปลูกแกลบจำนวน 80 ราย

ผลการศึกษาพบว่า การปลูกแกลบในฤดูฝนและฤดูแล้งมีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 2,296.84 บาท
และ 2,239.60 บาท ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนของการปลูกแกลบในภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือ สรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนต่อการขายของแกลบที่ปลูกในฤดูฝนและฤดูแล้งคิดเป็นร้อยละ เท่ากับ
27.20 และ 33.97 ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่เกษตรกรที่ปลูกแกลบมีมากที่สุด คือ การระบาดของโรคพืช การ
ขาดความรู้ในด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช อันเป็นเหตุทำให้ต้นทุนการปลูกสูงขึ้น ได้ผลผลิต
ในเกณฑ์ต่ำ ทำให้เกษตรกรมีรายได้น้อย

วรวิทย์ รักสงฆ์. การศึกษาวิธีการผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สารของผู้เลี้ยงรายย่อยในจังหวัดกาฬสินธุ์.
วิทยานิพนธ์. วท.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาพพื้นฐานของการเลี้ยงสุกรในชนบทของจังหวัด -
กาฬสินธุ์ ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการจัดการผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สาร ระดับความรู้ความเข้าใจต่อวิธี
การผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สาร แหล่งที่มาของความรู้ในวิธีการผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สาร และช่อง
ทางของการกระจายสารพันธุกรรมจากแหล่งใหญ่ไปยังผู้เลี้ยงรายย่อย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เลี้ยงสุกรราย
ย่อย ในปี 2529 ในเขตอำเภอเมือง จำนวน 50 ราย อำเภอยางตลาด จำนวน 52 ราย และอำเภอ-
คำม่วง จำนวน 50 ราย ผลการศึกษาคงจะสรุปได้ดังนี้

ผู้เลี้ยงสุกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-50 ปี มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประม-
ศศึกษาปีที่ 4 มีอาชีพหลักคือการทำนา อาชีพรองคือการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งผู้เลี้ยงสุกรส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์
ในการเลี้ยงเพื่อผลิตลูกสุกรจำหน่าย พันธุ์นิยมเลี้ยงคือ ลูกผสมสองสายเลือด ลักษณะเรือนโรงเลี้ยง
ส่วนใหญ่เป็นหลังคามุงด้วยหญ้าหรือจาก วัสดุจากหญ้าเสกมัน เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความรู้
และความเข้าใจในวิธีการจัดการผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สารที่สำคัญมากเกี่ยวข้องกับ 2 ประการ คือ
ระดับการศึกษาของผู้เลี้ยงสุกร และแหล่งที่มาของความรู้ในการเลี้ยงสุกรจากเพื่อนบ้าน สำหรับปัจจัยที่มี
ผลต่อวิธีการผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สารของผู้เลี้ยงรายย่อยจังหวัดกาฬสินธุ์คือ การคมนาคม จำนวนผู้
เลี้ยง ส่วนปัญหาในการผลิตสุกรคือ ปัญหาเกี่ยวกับราคาคอกต่ำ

วิบูลย์ นิตยชัย และมณฑา สำนารถ. การสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม กรณีหมู่บ้านมิ่งกุญ
อำเภอดงหลวง จังหวัดกาฬสินธุ์. งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบการทำการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่ออาชีพการเลี้ยงโคนมและ
เงื่อนไขที่ต่อการตัดสินใจในการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรหมู่บ้านมิ่งกุญ อำเภอดงหลวง จังหวัด

ภาพลักษณ์ การเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามหลักที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการเลี้ยงโคเนื้อโดยเฉพาะบุคคลที่มีฐานะค่อนข้างดี เนื่องจากเห็นว่าการให้สินเชื่อกอกเบี้ยต่ำ มีการรับประกันราคาร้านนม และมีการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ แต่สาเหตุที่เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วมโครงการระยะที่สอง พบเงื่อนไขสำคัญดังนี้คือ ลักษณะการดำเนินงานของโครงการมีความล่าช้า และไม่มีชัดเจนในการคัดเลือกสมาชิกเข้าร่วมโครงการในระยะที่ 1 ลักษณะเกษตรกรที่ทำการแข่งขันทางอาชีพและต้องการเป็นสมาชิกกลุ่มแรกของโครงการแต่ไม่ได้รับการคัดเลือก ดังนั้นเกษตรกรบางรายจึงเข้าร่วมโครงการอื่นทำให้ไม่สามารถรับภาระหนี้สินเกี่ยวกับโคเนื้ออีก ส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการใดโครงการหนึ่งจะติดตามรอคอยผลสำเร็จจากโครงการใดโครงการหนึ่งก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมโครงการต่อไป

วิบูลย์ นิลจิตย์ และมณฑา สามารถ. ระบบการเลี้ยงโคเนื้อ ลักษณะสังคม และเศรษฐกิจ ศึกษากรณีจังหวัดสุรินทร์. งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบการทำฟาร์ม มหาวิทยาลัย-ขอนแก่น, 2532.

การศึกษาระบบการเลี้ยงโคเนื้อหมู่บ้านสายตรวจและหมู่บ้านคงม้น อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการด้านการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรรายย่อย ทัศนคติต่อการเลี้ยงโคเนื้อ และโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ โดยวิธีการประเมินสภาวะชนบทแบบเร่งด่วน ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำท้องถิ่น และเกษตรกรจำนวน 13 ราย การศึกษาพบว่า หมู่บ้านที่มีความเหมาะสมในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อมีลักษณะดังนี้คือ อยู่ใกล้ตลาดและหน่วยงานบริการด้านสัตวบาล และประกอบอาชีพที่นำหลักต่อการเลี้ยงโคเนื้อทั้งในด้านเวลาและแรงงาน เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์ลูกผสมและใช้วิธีการเลี้ยงแบบผูกเลี้ยงและแบบปล่อยเลี้ยง เน้นการให้อาหารธรรมชาติมากกว่าอาหารข้น เกษตรกรมีความเห็นว่าการเลี้ยงโคเนื้อเป็นกิจกรรมที่ทำให้มีรายได้สูงกว่ากิจกรรมอื่นและเป็นรายได้ประจำทุกวัน สาเหตุที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อได้แก่ เป็นโครงการของหน่วยงานซึ่งให้ผ่อนชำระหนี้โดยไม่คิดดอกเบี้ย นอกจากนี้ จากการศึกษา ยังพบว่าโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อยังมีข้อดีหลายประการ ได้แก่ มีการบริหารอย่างจริงจัง มีการกำหนดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติงานด้านโคเนื้อ

เงื่อนไขการขยายการเลี้ยงโคเนื้อในอนาคต ได้แก่ การตลาด บทบาทของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ และการปรับตัวของเกษตรกรต่อการขยายจำนวนโคเนื้อและสมาชิกผู้เลี้ยงโคเนื้อที่มีผลกระทบต่อแหล่งอาหารธรรมชาติและพื้นที่ปลูกอาหารสัตว์

วิสุทธิ์ จาริสิทธิ์ และคนอื่น ๆ. การทำนัตค การศึกษาเฉพาะกรณีบ้านเข้ ตำบลฝักบัว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย-ขอนแก่น, 2531.

การศึกษาเรื่อง "การทำนัตค" ของบ้านเข้ ตำบลฝักบัว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ เป็นการศึกษาเพื่อแสดงให้เห็นถึงการพึ่งพิง และการจัดการทรัพยากรดินนัตคของการชาวบ้านเข้ ภายใต้อาชีพการประเมินภาวะชนบทแบบเร่งด่วน (RRA) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาพบว่า

วรรณศรี คงห่อมส. ผลตอบแทนจากการปลูกแกลบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์.
บธ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน ปลูก
แกลบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างฤดูฝนและฤดูแล้งในปีเพาะปลูก 2531/2532 โดยสุ่มสุ่ม
จากเกษตรกรผู้ปลูกแกลบจำนวน 80 ราย

ผลการศึกษาพบว่า การปลูกแกลบในฤดูฝนและฤดูแล้งมีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 2,296.84 บาท
และ 2,239.60 บาท ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนของการปลูกแกลบในภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือ สรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนต่อการขายของแกลบที่ปลูกในฤดูฝนและฤดูแล้งคิดเป็นร้อยละ เท่ากับ
27.20 และ 33.97 ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่เกษตรกรที่ปลูกแกลบมักพบคือ การระบาดของโรคพืช การ
ขาดความรู้ในด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช อันเป็นเหตุทำให้ต้นทุนการปลูกสูงขึ้น ได้ผลิต
ในเกณฑ์ต่ำ ทำให้เกษตรกรมีรายได้น้อย

วรวิทย์ รักสงฆ์. การศึกษาวิธีการผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สารของผู้เลี้ยงรายย่อยในจังหวัดกาฬสินธุ์.
วิทยานิพนธ์. วท.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาพพื้นฐานของการเลี้ยงสุกรในชนบทของจังหวัด -
กาฬสินธุ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สาร ระดับความรู้ความเข้าใจต่อวิธี
การผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สาร แหล่งที่มาของความรู้ในวิธีการผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สาร และช่อง
ทางของการกระจายสารพันธุกรรมจากแหล่งใหญ่ไปยังผู้เลี้ยงรายย่อย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เลี้ยงสุกรราย
ย่อย ในปี 2529 ในเขตอำเภอเมือง จำนวน 50 ราย อำเภอยางตลาด จำนวน 52 ราย และอำเภอกม-
ลาไสย จำนวน 50 ราย ผลการศึกษาพอจะสรุปได้ดังนี้

ผู้เลี้ยงสุกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-50 ปี มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประม-
ศศึกษาปีที่ 4 มีอาชีพหลักคือการหาบ อาชีพรองคือการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งผู้เลี้ยงสุกรส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์
ในการเลี้ยงเพื่อผลิตสุกรจำหน่าย พันธุ์นิยมเลี้ยงคือ สุภาพผสมสองสายเลือด ลักษณะเรือนโรงเลี้ยง
ส่วนใหญ่เป็นหลังคามุงด้วยหญ้าหรือจาก วัสดุคอกหัดด้วยเสนาไม้ เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่ผลกระทบต่อความรู้
และความเข้าใจในวิธีการจัดการผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สารที่สำคัญมากเกี่ยวข้องกับ 2 ประการ คือ
ระดับการศึกษาของผู้เลี้ยงสุกร และแหล่งที่มาของความรู้ในการเลี้ยงสุกรจากเพื่อนบ้าน สำหรับปัจจัยที่มี
ผลต่อวิธีการผสมพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สารของผู้เลี้ยงรายย่อยจังหวัดกาฬสินธุ์คือ การคมนาคม จำนวนผู้
เลี้ยง ส่วนปัญหาในการผลิตสุกรคือ ปัญหาเกี่ยวกับราคาคอกต่ำ

วิบูลย์ นัทธิภัย และมณฑนา สามารถ. การสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อ กรณีหมู่บ้านมิ่งกุญ
อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบการทำการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาทัศนคติของ เกษตรกรต่ออาชีพการเลี้ยงโคเนื้อและ
เงื่อนไขที่ต่อการตัดสินใจในการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรหมู่บ้านมิ่งกุญ อำเภอกมลาไสย จังหวัด

กาฬสินธุ์ การเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามหลักที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการเลี้ยงโคเนื้อโดยเฉพาะบุคคลที่มีฐานะค่อนข้างดี เนื่องจากเห็นว่า การให้เงินเชื้อมคอกเบี้ยต่ำ มีการรับประกันราคาน้ำนม และมีการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ แต่สาเหตุที่เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วมโครงการระยะที่สอง พบเงื่อนไขสำคัญดังนี้คือ ลักษณะการดำเนินงานของโครงการมีความล่าช้า และไม่มีชัดเจนในการคัดเลือกสมาชิก เข้าร่วมโครงการในระยะที่ 1 ลักษณะเกษตรกรที่มีการแข่งขันทางอาชีพและต้องการเป็นสมาชิกกลุ่มแรกของโครงการแต่ไม่ได้รับการคัดเลือก ดังนั้นเกษตรกรบางรายจึงเข้าร่วมโครงการอื่นหาให้สามารถรับการระดมเงินเกี่ยวกับโคเนื้ออีก ส่วนเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการใดโครงการหนึ่งจะติดตามรอผลสำเร็จจากโครงการใดโครงการหนึ่งก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมโครงการต่อไป

วิบูลย์ นิตติชัย และมันทนา สามารถ. ระบบการเลี้ยงโคเนื้อ ลักษณะสังคม และเศรษฐกิจ ศึกษากรณีจังหวัดสุรินทร์. งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบการทาฟาร์ม มหาวิทยาลัย-ขอนแก่น, 2532.

การศึกษาระบบการเลี้ยงโคเนื้อหมู่บ้านสนายตรวจและหมู่บ้านคงมัน อำเภอนิคม จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการด้านการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรรายย่อย ทัศนคติต่อการเลี้ยงโคเนื้อ และโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ โดยวิธีการประเมินสภาวะชนบทแบบเร่งด่วน ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำท้องถิ่น และเกษตรกรจำนวน 13 ราย การศึกษาพบว่า หมู่บ้านที่มีความเหมาะสมในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อที่มีลักษณะดังนี้คือ อยู่ใกล้ตลาดและหน่วยงานบริการด้านสัตวบาล และประกอบอาชีพที่ไม่วัดต่อการเลี้ยงโคเนื้อทั้งในครัวเรือนและแรงงาน เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์ลูกผสมและใช้วิธีการเลี้ยงแบบผูกเลี้ยงและแบบปล่อยเลี้ยง เน้นการให้อาหารธรรมชาติมากกว่าอาหารข้น เกษตรกรมีความเห็นว่าการเลี้ยงโคเนื้อเป็นกิจกรรมที่ทำให้มีรายได้สูงกว่ากิจกรรมอื่นและเป็นรายได้ประจำทุกวัน สาเหตุที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อได้แก่ เป็นโครงการของหน่วยงานซึ่งให้ทุนชำระหนี้โดยไม่มีคอกเบี้ย นอกจากนี้ จากการศึกษา ยังพบว่าโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อยังมีข้อดีหลายประการ ได้แก่ มีการบริหารอย่างจริงจัง มีการกำหนดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติงานด้านโคเนื้อ

เงื่อนไขการขยายการเลี้ยงโคเนื้อในอนาคต ได้แก่ การตลาด บทบาทของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ และการปรับตัวของเกษตรกรต่อการขยายจำนวนโคเนื้อและสมาชิกผู้เลี้ยงโคเนื้อที่ผลกระทบต่อแหล่งอาหารธรรมชาติและพื้นที่ปลูกอาหารสัตว์

วิยุทธ์ จารัสพันธุ์ และคนอื่น ๆ. การทำน้คค การศึกษาเฉพาะกรณีบ้านเข้ คานลพิกม้ง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย-ขอนแก่น, 2531.

การศึกษาเรื่อง "การทำน้คค" ของบ้านเข้ คานลพิกม้ง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ เป็นการศึกษาเพื่อแสดงให้เห็นถึงการพึ่งพิง และการจัดการทรัพยากรดินน้ของการชาวบ้านเข้ ภูเขาใช้วิธีการประเมินภาวะชนบทแบบเร่งด่วน (RRA) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาพบว่า

ปัจจัยที่กระตุ้นให้บุคคลเข้ากลุ่มได้แก่ ความต้องการการยอมรับ ต้องการผลประโยชน์ มีความสนใจและความต้องการเฉพาะของคน ลักษณะกิจกรรมสอดคล้องกับกิจกรรมของคน การสืบทอดกิจกรรมและการตอบสนองนโยบายของรัฐ เป็นต้น สำหรับการดำเนินงานของกลุ่มและบทบาทของกลุ่มนั้น กลุ่มที่เป็นทางการจะมีกำหนดการประชุมแน่นอน มีกฎเกณฑ์ มีเจ้าหน้าที่รัฐคอยสั่งการ ส่วนกลุ่มที่ไม่เป็นทางการจะหาความสนใจ สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนมากจะเกิดจากขาดความร่วมมือ และขาดศรัทธาจากชาวบ้าน ในด้านของความประสพผลสำเร็จพบว่าขึ้นอยู่กับกลุ่มมีความคิดริเริ่ม มีความสนใจ ทุกคนมีส่วนร่วม เป็นต้น

วีระ ภาคอุทัย. การผลิตและการตลาดงาขาวเมล็ดเล็ก กรณีอำเภอท่ง จังหวัดเลย พ.ศ.2530.
งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

งาเมล็ดเล็ก เป็นงาที่มีลักษณะเด่นเฉพาะตัว คือมีกลิ่นหอม ผู้บริโภคนิยมนำไปร่อนทำขนมเป็น ที่ต้องการของตลาดในประเทศและต่างประเทศ แต่แหล่งผลิตมีเพียงไม่กี่แห่ง ฉะนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะโดยทั่วไปของการผลิตและการเกษตร ตลอดจนต้นทุนการผลิต และปัญหาในการผลิตและการตลาด โดยหาการศึกษาจากเกษตรกรอำเภอท่ง จังหวัดเลย จำนวน 26 ครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรจะเริ่มปลูกงา ตั้งแต่เดือน มิถุนายน-สิงหาคม อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 120 วัน ทั้งนี้เพราะจะมีปัญหาฝนตกกระหว่างการเก็บเกี่ยวน้อย และผลจากการศึกษาค้นทุนในการผลิต ปรากฏว่าต้นทุนในการผลิตงาเมล็ดเล็ก ณ ระดับผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ประมาณ 66.44 กิโลกรัมนั้น จะมีต้นทุนการผลิตที่คิดเป็นราคาเงินประมาณกิโลกรัมละ 11.23 บาท ในขณะที่เกษตรกรขายได้ประมาณ 14.65 บาท หรือรายได้ไร่ละ 976.00 บาท ดังนั้นเกษตรกรจึงมีกำไรไร่ละ 228.06 บาท ในด้าน ปัญหาเรื่องการผลิตและการตลาด พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับโรค เช่นต้นยืนตาย ต้นช้า เป็นต้นโดยเกษตรกร ยัง ไม่สามารถแก้ไขได้ ส่วนการตลาดนั้นส่วนมากเกี่ยวกับเรื่องสิ่งเจือปน

วีระวัฒน์ กุลสิงห์. การศึกษาการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรของเกษตรกรผู้นำ ในจังหวัด-
มหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยคือเพื่อศึกษาผลการถ่ายทอดความรู้ของเกษตรกรผู้นำ ในยังเกษตรกรอื่น ๆ ในหมู่บ้าน โดยวิธีการจัดหาแปลงสาธิตการเกษตร รวมทั้งศึกษารูปแบบที่เกษตรกรได้รับความรู้จากเกษตรกรผู้นำ และทัศนคติที่มีต่อการถ่ายทอดความรู้

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากเกษตรกรได้รับความรู้ไปแล้ว มีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในเรื่องการเกษตรได้มากกว่าเดิม ดังนั้น เกษตรกรผู้นำจึงเป็นผู้มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของเกษตรกร

วีระศักดิ์ วงศ์ศรีแก้ว และคนอื่น ๆ. การพัฒนาการเลี้ยงสัตว์รายย่อยในหมู่บ้านบ้านแม่ เขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย-ขอนแก่น, 2531.

การวิจัยมุ่งพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ในหมู่บ้านบ้านแม่ 4 หมู่บ้านในจังหวัดชัยภูมิคือ บ้านเนินเหมา บ้านคลองเจริญ บ้านเนินศรีสง่า และบ้านโหล่น โดยมุ่งให้เกษตรกรมีความรู้และเลี้ยงสัตว์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยนำเกษตรกรตัวอย่างบางส่วนเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้นที่วิทยาลัยเกษตรกรรมชัยภูมิ ผลจากการพัฒนาปรากฏว่า เกษตรกรได้นำวิชาการแผนใหม่มาใช้ในการเลี้ยงสัตว์ของตน รู้จักถ่ายพยาธิ ให้เกลือโคกระบือ ช่วยชีวิตโคกระบือไว้ได้

เกษตรกรได้ทราบวิธีเพิ่มมูลค่าทางโภชนาของหางด้วยการหมักสารละลายยูเรีย และเป็นการนำเอาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ศศิธร ทองชัย. บัณฑิตที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการเลี้ยงไหมแผนใหม่ ศึกษาเฉพาะกรณีคนสร้างคน-เองคำสร้อย อำเภอนิคมน้ำอ้อย จังหวัดสมุทรสาคร. ปริญญาโท. ศศ.ม. (ไทยคดี). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาบัณฑิตที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพเลี้ยงไหมแผนใหม่ กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ทำการเลี้ยงไหมแผนใหม่ จำนวน 84 คน จำนวนครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จสูง 30 คน และครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จต่ำ จำนวน 54 คน ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า ตั้งแต่ที่เป็นบัณฑิตส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพเลี้ยงไหม 4 ตั้งแต่เป็นคือ

1. ตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วยตัวแปรย่อยสำคัญ 7 ตัวแปร
2. ตัวแปรทางด้านจิตวิทยา ประกอบด้วยตัวแปรย่อยสำคัญ 4 ตัวแปร
3. ตัวแปรทางการสื่อสารเพื่อรับความรู้ในอาชีพเลี้ยงไหมแผนใหม่ ประกอบด้วย 2 ตัวแปร
4. ตัวแปรด้านการใช้ความรู้ทางเทคโนโลยีการปลูกหม่อนและเลี้ยงไหมแผนใหม่ ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร

ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์, ศูนย์. รายงานผลการวิจัย บัณฑิตที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สาขามันสำปะหลัง พ.ศ. 2529. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน, 2529.

มันสำปะหลัง เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อเกษตรกร ผู้ปลูกและภาวะการส่งออกของประเทศ บัณฑิตสำคัญคือ ผลผลิตมีมากเกินความต้องการ จึงมีผลทำให้ความกดดันทางด้านราคา ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลได้ใช้วิธีการรณรงค์ให้ลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโดยให้ปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน จะเห็นว่าบัณฑิตที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สาขามันสำปะหลังได้แก่ รายได้ ขยายการถือครองที่ดิน การรวมกลุ่มของเกษตรกร การได้รับการชักชวนให้ปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน จากการวิจัยจะเห็นว่า ในพื้นที่ผ่านมาเกษตรกรที่ปลูก

พืชอินทผลัมส่วนใหญ่ไม่ประสบผลสำเร็จ และขณะเดียวกันเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลังกลับขายมันได้ในราคาสูง ทาให้น้ำมันของเกษตรกรหันมาปลูกมันสำปะหลังมากขึ้น นอกจากนี้การแก้ปัญหาการลคพื้นที่ปลูกแล้ว รัฐบาลควรส่งเสริมให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการแปรรูปมันสำปะหลังให้เป็นประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ได้ เช่น การทำน้ำตาล ผงชูรส แป้งมัน กาว และแอลกอฮอล์ เป็นต้น

ศุภินี อินทรกำแหง. การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสภาพแวดล้อมของถั่วเขียวผิวมันและถั่วเขียวผิวดำ ที่จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. วท.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

จากการทดลองปลูกถั่วเขียวผิวมัน 14 พันธุ์ และถั่วเขียวผิวดำ 6 พันธุ์ โดยมี พันธุ์อุทอง 1 และ อุทอง 2 เป็นพันธุ์มาตรฐานในถั่วเขียวผิวมันและถั่วเขียวผิวดำ ตามลำดับ ใน 12 วันที่ปลูก ตั้งแต่เดือน พ.ค.ถึง เม.ย. 2530 จำนวน 2 ซ้ำ เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุ์กับวันที่ปลูก และศึกษาถึงพารามิเตอร์ที่ใช้บอกเสถียรภาพของพันธุ์ตามวิธีการของ Eberhart และ Russell (1966) โดยหาการศึกษาในลักษณะที่สำคัญทางการเกษตร คือ อายุวันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ อายุวันออกดอกสุก ห้าชั้ว อายุเก็บเกี่ยว ความสูง จำนวนข้อต่อต้น น้ำหนักต้นแห้ง ผลผลิต จำนวนฝักต่อต้น จำนวนเมล็ดต่อฝัก และน้ำหนัก 100 เมล็ด ผลการศึกษาพบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุ์กับวันที่ปลูก มีอิทธิพลต่อการแสดงออกของทุกลักษณะที่หาการศึกษาในถั่วเขียวผิวมัน ส่วนถั่วเขียวผิวดำก็พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุ์กับวันที่ปลูกในเกือบทุกลักษณะที่หาการศึกษา

จากการศึกษาพารามิเตอร์ที่ใช้แสดงเสถียรภาพของพันธุ์ ในลักษณะทางการเกษตรต่าง ๆ พบว่าถั่วเขียวผิวมัน อุทอง 1 และ อุทอง 2 เป็นพันธุ์มาตรฐาน มีเสถียรภาพสูงสุดในลักษณะการผลิต จึงเหมาะที่จะปลูกในระดการปลูกพืชหลายระบบ เนื่องจากเป็นพันธุ์ที่สามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี ส่วนถั่วเขียวพันธุ์ UT 7808 และถั่วเขียวผิวดำพันธุ์ CPI 30067 เป็นพันธุ์ที่ให้ผลเฉลี่ยสูงสุดและสามารถปรับตัวได้ดีในช่วงเดือนมิถุนายน จึงอาจเลือกปลูกได้ในช่วงดังกล่าว

ส่งเสริมพืชพันธุ์, กอง. กลุ่มหนองไหม. การประเมิห้องเลี้ยงไหมที่ส่งเสริมโดยการส่งเสริมการเกษตรในเขตโครงการพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : กลุ่มหนองไหม กองส่งเสริมพืชพันธุ์, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ทราบถึงทัศนคติและความคิดเห็นของเกษตรกร กรณีที่ทำการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทั้งเกษตรกรที่ห้องเลี้ยงไหมแบบถาวร แบบห้องประหยัค และเกษตรกรที่เลี้ยงไหมโดยไม่มีห้องเลี้ยงไหม การลงทุนของเกษตรกรเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้อันเป็นที่ได้รับ รวมไปถึงการยอมรับเทคโนโลยีแผนใหม่เพื่อที่จะนำไปปฏิบัติและให้การเลี้ยงไหมได้ผลดียิ่งขึ้น

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

1. ผู้เลี้ยงไหมที่มีห้องเลี้ยงไหมแบบถาวรและแบบประหยัคประมาณร้อยละ 40,45 มีอายุ 41-50 ปี ส่วนเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมแบบบ้านไร่ร้อยละ 25 มีอายุ 41-50 ปี ในด้านการศึกษาบางคนอ่านออกเขียนได้ บางคนอ่านออกแต่เขียนไม่ได้

2. การลงทุนในขั้นต้นในห้องเลี้ยงไหมแบบต่าง ๆ ซึ่งประมาณประมาณ 677 บาท โดยที่

เกษตรกรเลี้ยงไหมแบบประหยัคและการ จะลงทุนใน 3 ส่วนคือ ห้องเลี้ยงไหม วัสดุอุปกรณ์และ วัสดุสิ้นเปลือง เป็นต้น

3. ด้านผลิต ผู้มีห้องเลี้ยงไหมแบบถาวร โดยเฉลี่ยเลี้ยงกันประมาณ 6 รุ่น/ต่อปี ส่วนแบบประหยัคและแบบพื้นบ้านเลี้ยงประมาณ 4 รุ่น/ปี ได้เส้นไหมรุ่นละ 1.05 กก. และ 0.5 กก. ตามลำดับ

4. การเปรียบเทียบรายได้และการลงทุน พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมแบบถาวรจะมีรายได้ประมาณ 981 บาท/รุ่น ห้องประหยัค 604.50 บาท/รุ่น และแบบพื้นบ้าน 320 บาทต่อรุ่น

5. การใช้เทคโนโลยีแผนใหม่ในการเลี้ยงไหม เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมแบบถาวรจะมีการยอมรับเทคนิคต่าง ๆ

6. การสาวไหมและตลาดรับซื้อไหม จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมร้อยละ 85.83 จะทำการสาวไหมแบบสาวแยกเป็นไหม 1 และไหม 3 ส่วนในเรื่องการขายผลผลิต โดยส่วนใหญ่จะขายให้กับพ่อค้าคนกลางที่เข้าไปซื้อถึงในหมู่บ้านประมาณร้อยละ 54.17 ส่วนการขายกับจุกรับซื้อมีน้อยมาก

สมบูรณ์ เนื่องสมศรี. ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับปัญหาการใช้น้ำชลประทานของเกษตรกรในเขตโครงการชลประทานลำปาว อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการแหล่งความรู้ และความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำชลประทาน การใช้น้ำและปัญหาการใช้น้ำชลประทานของเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการวิจัยคือ เกษตรกรที่ใช้น้ำชลประทาน จำนวน 170 ราย ในจังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนมากเป็นชาย จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีอายุเฉลี่ย 46.62 ปี รายได้เฉลี่ยปีละ 28,900.75 บาท ส่วนมากเป็นหนี้เฉลี่ยรายละ 16,688.70 บาท แหล่งที่เกษตรกรได้กั้มเงินมากที่สุด คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรได้รับความรู้แบบรายบุคคลมากที่สุดจากเจ้าหน้าที่ชลประทาน ร้อยละ 89.41 ได้รับความรู้แบบกลุ่มจากกลุ่มผู้ใช้น้ำมากที่สุด ร้อยละ 91.19 และได้รับความรู้แบบสื่อมวลชนจากวิทยามากที่สุด ร้อยละ 68.82 ปัญหาเกี่ยวกับน้ำและคลองชลประทานที่เกษตรกรส่วนมากประสบคือ คลองขรุขระ น้ำน้อย และน้ำไหลไม่สะดวก ส่วนปัญหาของสมาชิกในกลุ่มที่มีพบคือ สมาชิกไม่เคารพกฎเกณฑ์ และเห็นแก่ตัว สำหรับปัญหาของเกษตรกรที่พบมากที่สุดได้แก่ การปิดกั้นน้ำ รองลงมาคือ ขนขยเปิดน้ำและไม่ช่วยซ่อมแซมคูส่งน้ำ เป็นต้น

สมหมาย ฮามอาไฟ. ผลของโครงการสนับสนุนด้วยไฟฟ้าต่อการพัฒนาการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศูนย์บริการโครงการสนับสนุนด้วยไฟฟ้าจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะเปรียบเทียบกรรมวิธีในการผลิตทางการเกษตร และสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่ใช้น้ำจากโครงการ เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านการผลิตทางการเกษตร ภาวะความเดือด และ การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร กลุ่ม

ตัวอย่างที่เข้าการศึกษาครั้งนี้เป็นเกษตรกรที่ยู่ในเขตโครงการสับน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน 392 ครอบครัว ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้ใช้น้ำจากโครงการจำนวน 192 คน และไม่น้ำจากโครงการจำนวน 200 คน วัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์และการสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีทางสถิติ จากการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ยังใช้กรรมวิธีการผลิตตามแบบเดิม คือใช้แรงงานและเวลาจากการระบบการไถที่นานและยุ่งยาก และการใช้ยาปราบศัตรูพืชไม่ถูกต้องตามหลักวิชา การใช้เครื่องทุ่นแรงและเครื่องมือการเกษตรและเงินทุนมีน้อยมาก

2. ทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า โครงการสับน้ำด้วยไฟฟ้าในเขตที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแก่เกษตรกรน้อย เพราะรายได้ของเกษตรกรแม้จะมีมากขึ้น แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับของเกษตรกรทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือและของประเทศ

3. ทางสังคมพบว่า สภาพทางสังคมของเกษตรกรมีดีขึ้นเท่าที่ควร เพราะว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเชื่อถือในเรื่องโรคกลาง และสิ่งไร้เหตุผล

สารานุกรม คำเจริญ และคนอื่น ๆ. การศึกษาสภาพการผลิตสารในระบบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.

การศึกษานี้ทำโดยการจัดพิมพ์ออกสัมภาษณ์และกรอกแบบสอบถามผู้เลี้ยงสุกรรายย่อยจำนวน 395 ราย ในท้องที่ 54 หมู่บ้านของ 16 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยจุดประสงค์ที่จะหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพและวิธีการเลี้ยงสุกรของชาวชนบท อันจะช่วยให้การวางแผนทางปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้ดีขึ้น จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ครอบครัวมีการเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 6.4 คน เลี้ยงสุกรเป็นอาชีพเสริมการกสิกรรมแขนงอื่น โดยเฉลี่ยเขาเลี้ยงสุกรรายละ 7.8 ตัว แรงงานที่ใช้เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ที่มีอายุสูงกว่า 50 ปี ผู้เลี้ยงสุกรชน ส่วนมากจะซื้อพันธุ์สุกรมาจากเพื่อนบ้านหรือลูกสุกรที่ผลิตเอง โดยนำลูกสุกรที่หย่านมาเลี้ยง สำหรับพันธุ์ที่เลี้ยงพบว่า เป็นพันธุ์ลูกผสม เช่น ลาร์จไวท์ 16.2 % หรือแลนด์เรซ 24.3 % คอกที่ใช้เลี้ยงเป็นคอกชั่วคราว บางทีทำใช้ใต้ถุนบ้าน หรือเรือนโรงง่าย ๆ ด้านอาหารเกษตรกรจะใช้ข้าว ข้าวปลายข้าว ผัก และประมาณ 54 % ของเกษตรกรนิยมใช้หัวอาหารหรืออาหารสำเร็จรูปผสมกับข้าว ผักคั่ว ๆ เพื่อช่วยให้เกิดกลิ่น และรส ทำให้สุกรกินอาหารได้มากขึ้น ส่วนด้านสุขภาพพบว่ามีปัญหาการเอาใจใส่

นอกจากนี้ระบบการเลี้ยงสุกรของชาวชนบท เมื่อเทียบกับสภาพการผลิตแล้ว จะเห็นว่าเป็นระบบที่มี ประสิทธิภาพสูงมาก ในแง่ของกำไรเองเขาคงการให้ทางราชการช่วยบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรค อบรม แนะนำวิธีการเลี้ยงที่ได้ผล ประกันราคา หาแหล่งเงินทุน จัดหาอาหารสุกร และพันธุ์สุกรจากภายนอก

ลจันต์ สิมารักษ์, บรรณาธิการ. การศึกษาระบบการเลี้ยงโคแม่ในสามหมู่บ้านของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบการทำการหมัก มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การประเมินสภาพชนบทเร่งด่วน (Rapid Rural Appraisal) เป็นวิธีการที่ค้นพบเข้า

การศึกษาระบบการเลี้ยงโคของ เกษตรกรรายย่อยที่บ้านหัวไร่ จังหวัดชัยภูมิ บ้านชาจาน และนิคม-
สร้างตนเองอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

ผลการประเมินชี้ให้เห็นว่า เกษตรกรแต่ละหมู่บ้านใช้ระบบการจัดการโคแตกต่างกัน ทั้งนี้กับ
โครงสร้างทางสังคม ทรัพยากรธรรมชาติ โครงการที่เกี่ยวข้อง การอบรมและระยะทางจากแหล่งรับนม
การประเมินทำให้ทราบรายละเอียดของแต่ละระบบ และสามารถเปรียบเทียบข้อได้เปรียบเสียเปรียบได้
เช่น บ้านหัวไร่มีพื้นที่ มีการร่วมมือระหว่างสมาชิกดี แต่อยู่ห่างไกลแหล่งรับนมได้มีการร่วมมือกันน้อย
ส่วนที่นิคมสร้างตนเอง เชื้อนอุบลรัตน์นี้ทั้งปัญหาการร่วมมือและระยะทาง บ้านหัวไร่ใช้แปลงหญ้าหลัง
บ้านเป็นแหล่งหนึ่งของอาหารสัตว์ ในขณะที่บ้านชาจานใช้แปลงหญ้าเป็นส่วนใหญ่ และที่นิคมสร้างตนเอง
ใช้แปลงถั่ว เป็นต้น การศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้มาซึ่งคำถามหลัก เช่น การขัดแย้งกันระหว่างกิจกรรมโค
และการปลูกพืช ปลูกถั่ว และอาหารสัตว์ เป็นต้น

สุจินต์ สิมารักษ์ และคนอื่น ๆ. ระบบการเลี้ยงโคและกระบือบ้านหินลาด จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย.
ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบหาร่ม มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญของประเทศ พืชหลักที่ปลูกได้แก่ ข้าว ปลูก
มันสำปะหลัง เกษตรกรส่วนมากใช้โคและกระบือในการเตรียมดินที่ปลูกพืช และขนย้ายผลผลิต นอกจากนี้
เกษตรกรยังใช้โคและกระบือเป็นแหล่งออมทรัพย์ และแหล่งอาหารโปรตีน ดังนั้นโคและกระบือจึงเป็น
สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของ เกษตรกรในหมู่บ้านหินลาด จากการศึกษาบ้านหินลาดซึ่งเป็นหมู่บ้านตัวอย่างพบว่า
เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตร 30-40 ไร่ต่อครัวเรือน เกษตรกรมีโคเฉลี่ย 1 ตัวต่อครัวเรือน และ
เลี้ยงกระบือ 3-4 ตัวต่อครัวเรือน การเลี้ยงและการจัดการโคกระบือจะขึ้นอยู่กับฤดูกาลปลูกพืช การใช้
งาน และแรงงานการเลี้ยง กล่าวคือ ฤดูฝนจะมีการใช้แรงงานสัตว์มาก สำหรับการเปลี่ยนแปลงจำนวน
โคและกระบือ มีเกือบตลอดทั้งปี แต่มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยต่างกัน เช่น การเกิดจะเกิดมากในช่วง
เดือน พ.ย.-ก.พ. การตายมีมากในช่วง พ.ย.-ธ.ค. และการซื้อขายแลกเปลี่ยนจะมีมากในช่วง
พ.ย.-ก.พ. เนื่องจากเป็นช่วงที่เริ่มมีการใช้แรงงานกระบือ

สำหรับในเรื่องของโรคและการรักษา ส่วนใหญ่พบว่าโรคที่ไม่ทำให้สัตว์ตาย แต่ทำ
ให้สัตว์พอมลง คือโรค ท้องอืด เจ็บตา เรื้อน นอกจากโรคดังกล่าวแล้ว การเลี้ยงโคและกระบือยังพบ
ปัญหาอีก เช่น โคและกระบือเกิดบาดแผลที่เกิดจากการขวิดกันเอง ในฤดูที่มีการเลี้ยงโคโดยการปล่อย

สุจินต์ สิมารักษ์ และวิโรจน์ ภัทรจินดา. การสำรวจสภาพการเลี้ยงโคและกระบือของหมู่บ้านนอกเขตฯ
และในเขตชลประทาน จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบการ
ทำหาร่ม มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การสำรวจสภาพการเลี้ยงโคและกระบือของหมู่บ้านนอกเขตฯ และในเขตชลประทาน รวม
5 หมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่น ศึกษาระบบแบบสอบถาม พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ในทุกหมู่บ้านได้รับการศึกษาชั้น
ป.4 มีพื้นที่ครองเฉลี่ยครอบครัวละ 47.38 ไร่ กิจกรรมหลักคือการทำนา โดยที่เกษตรกรในหมู่บ้าน
ทั้งในเขตฯทำทั้งนาปีและนาปรัง กิจกรรมรองลงมาคือ การปลูกมันสำปะหลัง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่นอกเขต
สำหรับการเลี้ยงโคกระบือก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบของเกษตรกร โดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรจะเลี้ยง

กระเบื้องมากกว่าโคล และ เป็นกระเบื้องเผเผาเร็วกว่าเผา

การผสมพันธุ์โคกระเบื้องโดยวิธีผสมเทียมมีน้อยมาก ยกเว้นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้สถานีผสมเทียม เกษตรกรมีความชำนาญในการสัง เกศการ เป็นลัด โดยอาศัยการ เปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมเป็นหลัก และ ให้ความเห็นว่าการ เป็นลัดของโคล เก่งกว่าของกระเบื้องส่วนใหญ่โคลและกระเบื้องจะคลอดลูกในช่วงต้นฤดูแล้ง หรือหลังฤดูเกี่ยวข้าว ส่วนการให้อาหารพบว่าจะเป็นอาหารตามธรรมชาติ คือการปล่อยให้โคหากินตลอด ปี การใช้แรงงานของโคกระเบื้องจะใช้เมื่อมีอายุประมาณ 2 ปีขึ้นไป และใช้แรงงานในการไถนาเป็น ส่วนใหญ่ ด้านความแตกต่างระหว่างหมู่บ้านในเขตและนอกเขตชลประทาน ได้แก่ ชนิดของพื้นที่ที่โคครอง ชนิดของพืชที่ปลูก จำนวนสัตว์ การขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก พางสำหรับให้สัตว์กิน และอื่น ๆ

สุทิน สุธง. ศึกษาเปรียบเทียบภาวะทางสังคมบางประการระหว่างชาวนารับน้ำชลประทานและชาวนารอน้ำฝนของสองหมู่บ้าน จังหวัดขอนแก่น. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

จุดมุ่งหมายของการศึกษาเรื่องนี้ ต้องการศึกษถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ผล ต่อภาวะทางสังคมเน้นเกี่ยวกับ ความสนใจอาชีพเกษตรกร การจัดเวลาในการทำงาน ความเชื่อถือ โรคกลาง และความคลาดหวัง เกี่ยวกับความมีหน้าตาในสังคม

ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิศาสตร์มีผลต่อการจัดเวลาทำงานและความเชื่อ ถือโรคกลางของชาวนารับน้ำชลประทานกับชาวนารอน้ำฝนต่างกัน การจัดงานของชาวนาทั้งสองกลุ่มนี้แตกต่างกัน แต่ความสนใจในอาชีพเกษตรกรและความคลาดหวัง เกี่ยวกับความมีหน้าตาในสังคมด้านการ เรียนต่อ ของลูก สถานที่เรียนที่ไกลที่สุด และสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ จะแตกต่างกันระหว่างชาวนารับน้ำจาก ชลประทานและชาวนาฝน-ยากจน

สุรศักดิ์ เสรีพงศ์ และคนอื่น ๆ. การใช้เทคโนโลยีทางดิน และปุ๋ยเพื่อหาระดับผลผลิตและเพิ่มทุนราย ได้จากการปลูกมะละกอ ของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : องค์การบริหารวิเทศกิจแห่งประเทศไทยและสภาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

ในการดำเนินงานวิจัย ได้ทำการศึกษางานทดลองอิทธิพลของปุ๋ยต่อการเจริญเติบโต และให้ ผลผลิตของมะละกอ ที่เรือนทดลองภาควิทยาศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่แปลง ทดลองบ้านโคกสี ต.โคกสี อ.เมือง บ้านโนน ต.บ้านโนน อ.กระนวน และบ้านสำโรง อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น ซึ่งการศึกษา Omission trial ในเรือนทดลองพบว่า การเจริญเติบโตและน้ำหนักแห้งของ มะละกอลดลงจากการขาดธาตุ P และ N ในดินทพหมู่บ้าน โดยเฉพาะการขาด P ทำให้ความสูงและ น้ำหนักแห้งของมะละกอลดลงอย่างมาก นอกจากนี้ น้ำหนักแห้งของมะละกอที่ปลูกบนดินจากบ้านโนน ยัง แสดงการขาด Mn Mg S และ B

ผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการธาตุอาหารหลักในเรือนทดลอง แสดงให้เห็นว่าน้ำหนักแห้งของ มะละกอปลูกบนดินจากบ้านสำโรงเพิ่มขึ้นที่อัตราปุ๋ย 80 Kg N/ha และ 100 เมื่อปลูกบนดินจากบ้าน โคกสี น้ำหนักแห้งมะละกอเพิ่มตอบสนองต่อเฉพาะปุ๋ย P จนถึงระดับ 100 Kg K/haทำให้มะละกอที่ปลูก

บนดินจากบ้านเรือนมีน้ำหนักแห้งลดลง านแปลงทดลองที่บ้านโกลสี มะละกอที่เก็บโคนถึงช่วงออกดอกคิด
ผลมีความสูงเพิ่มขึ้นเมื่อใส่ปุ๋ยขาวและเพิ่มธาตุซิลิเคอร์ นอกจากนี้การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ (4 กก/ตัน) ร่วมกับ
ปุ๋ยเคมี (150กรัม/ตัน) เมื่อเปรียบเทียบกับการใส่ปุ๋ยเคมีผสมกับปุ๋ยชนิดอื่น นำมาทำการเจริญเติบโต
ของมะละกอแตกต่างกันเท่าใดนัก

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีเพียงส่วนน้อยที่ประสบความสำเร็จในการปลูกมะละกอ เพื่อเป็น
รายได้เสริมให้กับครอบครัว ปัญหาหลักที่สำคัญซึ่งจำกัดการเจริญเติบโต และผลผลิตของมะละกอในแปลง
คือ การระบาดของแมลงรบกวนของโรคใบด่าง

สุรัตน์ วรารักษ์ และศิริพร อินธิแสง, บรรณาธิการ. การพึ่งพาตนเอง : ภูมิปัญญาชาวบ้านด้าน
การเกษตร. งานวิจัย. โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลท้องถิ่นสาธิตกร สถาบันพัฒนาชนบท
มูลนิธิหมู่บ้าน และศูนย์ศิลปวัฒนธรรมวิทยาลัยครูสาธิตกร, 2532.

เป็นที่ยอมรับในสังคมปัจจุบันว่าในช่วงทศวรรษ 1970 ประเทศไทยได้เผชิญกับปัญหา
สังคมและวัฒนธรรมรุนแรงที่สุดอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน แม้ว่าจะมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจใน
อัตราสูงสุด แต่สิ่งที่เกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การเสื่อมโทรมวัฒนธรรม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาที่
เคยสืบทอดมาในท้องถิ่น ไม่มีความสมดุลระหว่างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งวิจัยครั้งนี้ผู้รวบรวม
ต้องการรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาชาวบ้าน ผลการรวบรวมพบว่า ได้รวบรวมเรื่องเกี่ยวกับการเกษตร
อาทิเช่น ส่วนผสมผสม ไร่สวนผสม เกษตรผสมผสาน การปลูกสวนป่า การเลี้ยงปลาในนาข้าว การ
เลี้ยงโคนม การเลี้ยงตุ๊กแก การเลี้ยงเป็ดพันธุ์ไข่ การเพาะเห็ด ซึ่งเรื่องต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมด
ประโยชน์แก่ผู้ศึกษา ข้อคิด ตัวอย่างการทำการเกษตรชนิดต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการทำการเกษตร เทคนิค
การดูแลรักษา ผลผลิต ฯลฯ

สุวรรณ บัวทวน. ทัศนคติต่อการยอมรับของชาวไทยและลักษณะการยอมรับของชาวนานานจังหวัดขอนแก่น
วิทยานิพนธ์. สังคมวิทยามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

การศึกษาเรื่องนี้จะพิจารณาลักษณะของการยอมรับของชาวไทยในด้านเกษตรกรรมและสุขภาพอนามัย
โดยศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของการยอมรับจากชาวนานานจังหวัดขอนแก่นซึ่งแยกออกเป็น 3 ประเภท
ด้วยกันคือ ชาวนาที่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ชาวนาที่อยู่ในกลุ่มชุมชนซึ่งมีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร แต่ไม่
ได้เป็นสมาชิก และชาวนาที่อยู่ในชุมชนซึ่งไม่มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล ใช้วิธี
การสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า แหล่งที่ให้ข่าวเกี่ยวกับของใหม่ที่สำคัญที่สุดนั้นมาจากตัว
บุคคลซึ่งได้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้นำชุมชน เพื่อนบ้านเป็นแหล่งให้ข่าวที่สำคัญของชาวนา
ประเภทไม่มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร และการที่ชาวนานานยอมรับการใช้ของใหม่ปรากฏว่าในด้านเกษตร-
กรรมชาวนาที่ไม่ยอมรับเพราะเห็นว่าของใหม่นั้นไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เลย และขาดเงินทุนในการจัดหา
ส่วนชาวนาที่มีทัศนคติที่เห็นด้วย จะเห็นด้วยในเรื่องของการใช้ปุ๋ย ส่วนพันธุ์ข้าว และส่วนอื่น ลักษณะของ
การยอมรับของใหม่จะแตกต่างกันไปจากชาวนาที่อยู่ในชุมชนซึ่งไม่มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร แสดงให้เห็นว่า
ผลงานของกลุ่มเกษตรกรยังไม่ได้แพร่หลายออกไปถึงชาวนาที่ไม่ได้เป็นสมาชิก แต่สมาชิกกลุ่ม
เกษตรกรมีแนวโน้มในการทราบข่าวคราวที่สูงกว่า

ไสว พรหมณี และคนอื่น ๆ. แผนแผนการผลิตของเกษตรกรรายย่อย. งานวิจัย. นครราชสีมา :
จังหวัดนครราชสีมา, 2529.

พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ดินเป็นของตนเองที่ออกรองเฉลี่ยครอบครัวละ 10 - 14 ไร่
ลักษณะของดินเป็น ดินร่วน ดินทราย และดินเหนียว การใช้ที่ดินเป็นแบบผสมผสาน คือทำไร่ ทำนา ทำ
สวน ผลผลิตที่ได้ คือข้าวจะเก็บเอาไว้บริโภคส่วนหนึ่ง และเหลือก็จะแบ่งขายเพื่อใช้จ่ายในการอื่นต่อไป
ส่วนที่ขายและพืชสวนจะขายให้กับพ่อค้าในตำบลและในอำเภอ ภาวะหนี้สินพบว่าเกษตรกรมีหนี้สินอยู่มาก
เนื่องจากต้องกู้จากพ่อค้า หรือเพื่อนบ้านมาลงทุน และพื้นที่ส่วนใหญ่ยังมีจำกัดอยู่

อนุกุล คลังบุตรรอง และพละ เขาวรัตน์. การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนของ
การเลี้ยงกิ้งก่ามกราคมระหว่างคาเนียงของผู้เลี้ยงที่ได้รับเงินกู้ยืม และผู้เลี้ยงที่ไม่ได้รับเงิน
กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์. งานวิจัย.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การศึกษาวิจัยนี้มุ่งประสงค์เพื่อทราบรายได้ รายจ่ายของการเลี้ยงกิ้งก่ามกราคมของเกษตรกร
และผู้เลี้ยงที่กู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อทราบลักษณะ
การใช้งาน การลงทุน แหล่งเงินทุน และสภาพการตลาด จากการศึกษาพบว่า วิธีการเลี้ยงกิ้งก่าของ
เกษตรกรผู้เลี้ยงทั้งสองประเภทได้กระทำเช่นเดียวกันคือ การเลี้ยงกิ้งก่าในเขตชลประทาน ในด้านการลง
ทุนได้ลงทุนในเรื่องของ การขุดบ่อ ซื้อพันธุ์กิ้ง และอุปกรณ์ต่างๆ เช่นเดียวกัน ในด้านอาหาร เกษตรกร
จะใช้วิธีการทำอาหารกิ้งเองและซื้ออาหารสำเร็จรูป ส่วนแรงงานมักจะใช้แรงงานในครอบครัว และ
จากการศึกษาสภาพของการตลาดกิ้งในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าเป็นตลาดขายปลีกทั้งสิ้น โดยจะขายใน
กิโลกรัมละ 150 บาท แต่ต้นทุนในการผลิตจะประมาณ 129 บาท ดังปรากฏในรายละเอียดของเนื้อหา
จากการวิจัยในด้านการศึกษาเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกร
จะนำมาใช้จ่ายในเรื่องของการลงทุน เช่น จ้างขุดบ่อ ค่าอาหารกิ้ง และจ้างแรงงานเป็นส่วนใหญ่

อรรถชัย จินตะเวช เรืองศักดิ์ กคเวทิน และวิเชียร เกตุสุข. การศึกษาการปลูกกล้วยหลังนาของ
เกษตรกรในเขตอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, 2526.

ลักษณะการปลูกกล้วยหลังนาของ เกษตรกรบ้านโคกภูมีลักษณะที่แตกต่างไปจากวิธีการปลูกกล้วย
บริเวณอื่น ๆ เป็นวิธีที่ได้ประสิทธิภาพสูง และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรรายอื่นได้มากที่สุด
เริ่มตั้งแต่การเลือกพื้นที่ปลูกซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาคอน หลังการเก็บเกี่ยวข้าว การเลือกแปลงนา
เกษตรกรจะต้องพิจารณาพันธุ์ข้าวด้วย ซึ่งต้องเป็นพันธุ์ข้าวเจ้าอายุสั้นสามารถเก็บเกี่ยวได้อย่างช้าต้น
เดือนพฤศจิกายน หลังการเก็บเกี่ยวข้าวต้องรีบไถทันที เพื่อที่จะรักษาความชื้นภายในดิน เกษตรกรจะหา
การไถเตรียมดินคึกคักกันหลายครั้ง และเมื่อน้ำในทุ่งฝนจะหมด ก็เริ่มทำการปลูกกล้วยทันที ถ้า
เกษตรกรรอจนกระทั่งถึงสัปดาห์ที่สองของ เดือนธันวาคมแล้วยังไม่สามารถปลูกได้ เกษตรกรจะนำปลูก
กล้วยในฤดูนั้น ๆ ด้านการปรับปรุงการผลิตในการปลูกกล้วย สามารถทำได้ดังนี้

1. ปรับปรุงหรือ เปลี่ยนพันธุ์กล้วยที่ให้ผลผลิตสูงกว่าพันธุ์ดั้งเดิม (หนาน 9)
2. ใช้ปุ๋ยช่วยในการปลูก
3. หาเส้นทางในการผลิตเมล็ดพันธุ์ในช่วงฤดูฝน เพื่อที่จะเป็นการลดต้นทุนการผลิต

สำหรับปัจจัยเรื่องสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีอิทธิพลต่อระบบการปลูกกล้วยได้แก่

ความชื้นในอากาศ กระแสลม อุณหภูมิ และลักษณะของดิน ลักษณะภูมิประเทศ ส่วนปัญหาเรื่องแรงงานในการปลูกกล้วยและการเก็บเกี่ยวข้าวจะเป็นปัจจัยหนึ่งในเรื่องสังคม เศรษฐกิจ เกษตรกรบ้าน รอกมีการจัดการเรื่องนี้ได้สมบูรณ์มาก อีกประการหนึ่งคือ ปัญหาเรื่องการตลาดการปลูกกล้วยในบ้าน รอกไม่ได้ทำติดต่อกันมาหลายปี ดังนั้นการตลาดค่อนข้างจะคงตัว

อัสพรสวรรค์ อาวชันการ และวราวุธ พันธุ์ศิลา. การศึกษาและวิเคราะห์การจัดการและผลตอบ
แทนจากการทำการเกษตรแบบผสมผสาน เน้นหนัก การเลี้ยงปลาในนาข้าวของเกษตรกรใน
เขตอาศัยน้ำฝนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : สำนักงานส่งเสริมการ
เกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น, 2530.

การศึกษาและวิเคราะห์การจัดการและผลตอบแทนจากการทำการเกษตรแบบผสมผสาน เน้น
หนัก การเลี้ยงปลาในนาข้าวของเกษตรกรในเขตอาศัยน้ำฝนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ข้อมูลจากการ
ศึกษากรณีตัวอย่างเกษตรกร 6 ราย 6 จังหวัด คือขอนแก่น หนองคาย นครพนม ชัยภูมิ สุรินทร์ และ
อุบลราชธานี พบว่า การเลี้ยงปลาในนาข้าวของเกษตรกรมีรูปแบบที่แน่นอน การปฏิบัติบางอย่างในถูก
ต้องตามหลักวิชา มีการลองผิดลองถูก สำหรับรายที่ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติถูกต้องจะ
ได้ผลผลิตที่สูงกว่าอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งพบว่าเกษตรกรมักจะเลี้ยงปลาตะเพียนมากที่สุด โดยจะเลี้ยง
2,325 ตัวต่อไร่ พื้นที่เลี้ยงเฉลี่ยรายละ 4 ไร่และอยู่ใกล้บ้านพัก ปลูกข้าวใช้พันธุ์คันสูงปานกลาง เพื่อ
ให้พื้นที่เหมาะสมกับการเลี้ยงปลา ระยะเวลาที่ใช้เลี้ยงประมาณ 4 เดือน

ในค่านของผลผลิตปลาที่ได้เฉลี่ย 57 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาปลาเฉลี่ย 22 บาทต่อ 1 กิโลกรัม
ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 324 บาท ค่าไร่ขึ้นคันต่อกิโลกรัม 17 บาท ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ ปัญหา
น้ำท่วมในบางแห่ง สำหรับผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับนอกจากจะได้ผลผลิตข้าวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก
เดิมแล้ว ยังได้ผลผลิตปลาและได้ประโยชน์ทางอื่นอีก ๗ อีกหลายประการ เป็นต้น

อานวย วิไลรัตน์ และคนอื่น ๆ. การศึกษาเทคโนโลยีชาวบ้าน กรณีทำก่อนข้าวที่บุรีรัมย์. งานวิจัย.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

จากการศึกษาเรื่องระบบการปลูกข้าวก่อนข้าวของเกษตรกร โดยวิธีคิดตามพฤติกรรมของ
เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการทดสอบเบื้องต้นในไร่นาของเกษตรกร ผลสรุปผลการศึกษาดังกล่าว
ได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. ผลการติดตามระบบการปลูกข้าวก่อนข้าว โดยเริ่มตั้งแต่แหล่งปลูกส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอสตึก
อำเภอเมือง และอำเภอคูเมือง พันธุ์ข้าวพบว่า เป็นพันธุ์เดียวกับงานนครสวรรค์ ระยะที่ปลูกมักจะเริ่ม
ประมาณเดือน กุมภาพันธ์- มีนาคม การดูแลรักษา เกษตรกรจะปลูกปีเว้นปีเพื่อหลีกเลี่ยงการเป็นโรค
2. ผลการทดสอบเบื้องต้นถึงลักษณะการเจริญเติบโต เป็นการทดสอบหาข้อมูลอย่างกว้าง ๆ

ซึ่งยังไม่สามารถหาคำตอบที่ชัดเจน เช่น การทดสอบในไร่นาเกษตรกร การวิเคราะห์ปัญหาการผลิตจาก
จำนวนประชากรงานที่เหมาะสม อัตราปุ๋ยเคมีที่เหมาะสม และการเตรียมดิน เป็นต้น

อานวย วิไลรักษ์ และคนอื่น ๆ. ระบบการปลูกงาอ่อนข้าวของเกษตรกรบุรีรัมย์. งานวิจัย.
ขอนแก่น : โครงการวิจัยระบบการทำฟาร์ม มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การศึกษาระบบการปลูกงาอ่อนข้าวของเกษตรกรบุรีรัมย์ ได้ใช้วิธีการประเมินสภาวะชนบท
แบบเร่งด่วน ด้วยการสัมภาษณ์เกษตรกร 6 หมู่บ้านในอำเภอเสถียร และอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดย
มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษา 1) พัฒนาการของระบบการปลูกงาอ่อนข้าว 2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบ
การปลูกงาอ่อนข้าว 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกงาอ่อนข้าวกับระบบการทำฟาร์มของเกษตรกร 4)
ระบบการตลาดงา ซึ่งผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาระบบงาอ่อนข้าว งาถูกนำเข้ามาปลูกในจังหวัดบุรีรัมย์ประมาณ 30 ปีมาแล้ว
ปัจจุบันผลผลิตของงาลดลงมาเหลือเพียง 50-70 กก.ต่อไร่ เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง
และโรคโคนเน่าเริ่มแพร่ระบาดทั่วไป

2. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบงาอ่อนข้าว พิจารณาแยกเป็น 3 ประเด็น คือปัจจัยที่เอื้อต่อ
ระบบเช่น ลักษณะพิเศษของงา เป็นต้น ประเด็นที่สองคือ ปัจจัยที่เป็นจำกัดระบบ ได้แก่
แรงงานสัปดาห์เพียงพอ และประเด็นสุดท้ายคือปัจจัยที่เอื้อหรือจำกัดระบบก็ได้ เช่น ฝนตกชุกในช่วง
เวลาการตก และปริมาณน้ำฝน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกงาอ่อนข้าวกับระบบการทำฟาร์มของเกษตรกร หากพิจารณา
แนวทางของ การใช้ที่ดิน แรงงาน และฝนตกชุกแล้ว พบว่า การปลูกงาอ่อนข้าวที่เหมาะสมกับระบบการ
ทำฟาร์มของเกษตรกรอย่างยิ่ง สำหรับบ้านตลาด ห่อคำในท้องถิ่นจะเป็นผู้รับซื้อแล้วส่งขายต่อที่กรุงเทพ

กล่าวโดยสรุปแล้ว ระบบงาอ่อนข้าวเป็นระบบการปลูกพืชที่มีศักยภาพในการผลิตสูงแต่โอกาสที่
จะปลูกงาให้ได้ทุกปีนั้นไม่แน่นอน เนื่องจากระบบนี้ต้องอาศัยฝนตกชุกเป็นหลัก ดังนั้นปัจจัยทางกายภาพจึง
เป็นข้อจำกัดที่สำคัญที่ทำให้เสถียรภาพของระบบการผลิตต่ำมาก

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ

กิตติพงษ์ คัมภีร์ และวันชัย ธนาเศรษฐกุล. การประหยัดพลังงานในโรงงานอุตสาหกรรมและ
โรงแรมในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

งานวิจัย เรื่องรายงานการวิจัย เรื่องการประหยัดพลังงานในโรงงานอุตสาหกรรมและโรง
โรงแรมในจังหวัดขอนแก่นนี้เป็นรายงานผลการศึกษา และวิเคราะห์ เพื่อการประหยัดพลังงานในโรงงาน
ผลิตน้ำตาลของบริษัทยาสูบไทย จำกัด ขอนแก่น และโรงแรมขอนแก่นโฮเต็ลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน
ไฟฟ้าขอบเขตของการศึกษารอบคลุมถึงการรวบรวมข้อมูลการบริโภค ข้อมูลการใช้พลังงานไฟฟ้า
โดยทั่ว ๆ ไปในโรงงานและโรงแรม

ผลการวิจัยได้ผลดังนี้

1. โรงงานผลิตน้ำตาลของบริษัทยาสูบไทย จำกัด มีการใช้พลังงานไฟฟ้าตลอดทั้งปีมีจำนวนถึง
2,030,604 กิโลวัตต์ สามารถประหยัดพลังงานไฟฟ้าโดยคิดเป็นเงินถึง 35,893.83 บาทต่อเดือน ซึ่ง
จะต้องทำการประหยัดในเรื่องของ ระบบไฟฟ้าแสงสว่างจะต้องควบคุมการเปิดเปิดหลอดไฟฟ้า ระบบการ
ผลิตจะต้องจัดเวลาการทำงานของเครื่องจักร นอกจากนี้หม้อแปลงไฟฟ้าต้องทำการย้ายโผลงจากหม้อ
แปลงชุดที่ 1 มาไว้ในชุดที่ 2 เพื่อลดค่า Core-Loss และปรับปรุงค่า Power factor
2. โรงแรมโฮเต็ล จากการสำรวจการใช้พลังงานของโรงแรมแห่งนี้ได้มีการใช้พลังงานที่
ประหยัดเหมาะสมแล้ว
3. เครื่องบันทึกข้อมูลราคาถูก เครื่องบันทึกข้อมูลออกแบบสร้างขึ้นมามีราคาประมาณเครื่อง
ละ 4,000 บาท จากผลการทดสอบ สามารถวัดและบันทึกข้อมูลได้หลายชนิด

กิตติพงษ์ ประชุมแดง. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม จากการพัฒนาการท่องเที่ยวของบ้านคูเคือ
ตำบลจระเข้ม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจสังคมของบ้านคูเคือ
ที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ตลอดจนผลกระทบ เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนชาว
บ้านคูเคือ 116 ครัวเรือน สัมภาษณ์ผู้รู้ สอนถามนักท่องเที่ยว และสังเกตสภาพต่าง ๆ ภายนอกหมู่บ้าน
ผลการวิจัยพบว่า

1. บ้านคูเคือตั้งมานานเท่าใด ไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร ครั้งแรกทราบว่าอพยพมาจาก
เมืองอุบล
2. การประกอบธุรกิจท่องเที่ยวของชาวบ้านเริ่มประมาณปี พ.ศ. 2520.
3. การพัฒนาการท่องเที่ยวหาดคูเคือ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมชาวบ้านคือ ผลกระทบ
ทางเศรษฐกิจ ผลกระทบทางสังคม

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม
ของประชาชนบริเวณเขื่อนอุบลรัตน์. งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ป. (อ้างจาก
สุทธิจิตต์ จินคยานนท์. บทคัดย่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในชนบทไทย. 2524.
หน้า 4-5.)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะหาการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ในบริเวณ
เขื่อนอุบลรัตน์ ภายใต้อิทธิพลของระบบเศรษฐกิจและสังคมใหม่ การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์
ชาวบ้านบริเวณเขื่อนอุบลรัตน์ โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ พวกที่อยู่ในนิคมสร้างตนเอง เขื่อนอุบลรัตน์
พวกที่อยู่หมู่บ้านประมงรอบอ่างน้ำ และพวกที่อยู่บริเวณตลาดท่าเรือ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่เกิดใหม่ใกล้เขื่อน
อุบลรัตน์ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า พวกที่อยู่ในนิคมสร้างตนเอง เขื่อนอุบลรัตน์ เกิดการเปลี่ยนแปลงใน
ด้านการผลิตจากการทำนาเป็นทำไร่ ซึ่งทำให้ชาวนิคมมีความวิตกกังวลในด้านการพึ่งพาในการ
ผลิตเพื่อการบริโภค วิกฤตในเรื่องตลาดของสินค้า ส่วนพวกที่อยู่ในบริเวณหมู่บ้านประมงรอบอ่างน้ำ พบ
ว่า การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่เกิดขึ้นก็คือ การเปลี่ยนแปลงอาชีพจากการเพาะปลูมาเป็นทำการจับปลาแทน
เนื่องจากข้อจำกัดด้านดิน การขาดแคลนที่ทำกิน ตลอดจนเงินทุน ถึงแม้ว่าอาชีพใหม่จะเหมาะสมกับสภาพ
แวดล้อมก็ตาม แต่ผลที่ได้ไม่ค่อยดีนัก เพราะขาดเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย อย่างไรก็ตามชาวบ้านก็พอ
ใจในอาชีพใหม่นี้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างสุดท้ายคือ มีการค้นคว้าทางเศรษฐกิจมากที่สุด มีการซื้อขายแลกเปลี่ยน
สินค้าใหม่ ๆ ประชาชนจึงเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการ
สร้างเขื่อนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ คือเป็นกลุ่มที่มั่งคั่งได้เฉลี่ยต่อครอบครัวและบุคคลสูงที่สุด

คมเพชร จิตรศุภกุล. การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัวและกิจกรรม
ในวิทยาลัยของนักศึกษาชั้น ป.กศ. ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
และต่ำของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางเศรษฐกิจ การปรับตัวและ
การร่วมกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษา ป.กศ. ปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำจะมีความ
แตกต่างกันอย่างไร สุ่มตัวอย่างมา 501 คน จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ อายุ
จำนวนพี่น้อง รายได้บิดามารดา รวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสำรวจ สถิติที่ใช้คือ คะแนนเฉลี่ย ความ
แปรปรวน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาทั้งสามด้านมากกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
เพศชายมีปัญหามากกว่าหญิง ถ้าพิจารณาทั้งระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและตัวแปรด้านอื่น ๆ พร้อมกัน
ปรากฏว่า กลุ่มต่ำหญิงมีปัญหามากที่สุด

คำสอน สัมพู. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมช่วงหลังมีเห่าเข้าสู่สมัยใหม่ ศึกษา
เฉพาะกรณีบ้านท่าแมค ตำบลท่าแมค อำเภออุทุมพร จันทบุรี. ปรินทิพ. ศศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมช่วงหลังมีเห่าเข้าสู่สมัยใหม่ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กับหัวหน้าครอบครัวที่มีเห่าใช้ทั้งหมด 145 ครอบครัว และใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างกับบุคคลทั่วไป ประกอบการสังเกตสภาพต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน

ผลการวิจัยพบว่า

1. บ้านท่าแมคตั้งมานานแล้วประมาณ 90 ปี ปลูกข้าวโพด ยางพารา
2. บ้านท่าแมคมีเห่าใช้ในปี พ.ศ. 2525 หลังจากมีเห่าใช้มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

และวัฒนธรรม

จริยา เสถียร และคนอื่น ๆ. การศึกษาสำรวจสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และสภาพน้ำบริเวณของหมู่บ้านในชนบท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

โครงการจัดหาน้ำสะอาดสำหรับชาวบ้านในชนบทนั้น รัฐบาลได้ดำเนินการมาเป็นเวลานานแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 จนกระทั่งปัจจุบัน และในช่วงปี พ.ศ. 2523-2533 ทางองค์การสหประชาชาติก็ได้ประกาศให้เป็นทศวรรษแห่งการจัดหาน้ำสะอาดและการสุขภาพขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในเขตชนบทและเขตยากจนได้รับน้ำอุปโภคและบริโภคที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ การศึกษานี้เป็นการศึกษาสำรวจด้านสังคมวิทยาของโครงการวิจัยเชิงพหุวิทยาการ เพื่อพัฒนาชนบทเกี่ยวกับการกักเก็บน้ำฝนสำหรับบริโภคซึ่งมุ่งที่จะศึกษาสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และสภาพน้ำบริเวณของหมู่บ้านในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตลอดจนทัศนคติ ความนิยมของชาวบ้านเกี่ยวกับน้ำบริโภคและการยอมรับเกี่ยวกับการสร้างถังซีเมนต์เพื่อกักเก็บน้ำ ผลการสำรวจปรากฏว่า สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน 4 แห่ง ที่ทำการสำรวจแตกต่างกันไป รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในหมู่บ้านต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในประเทศไทย แต่มีหมู่บ้าน 2 แห่งที่รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรสูงกว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สภาพน้ำบริเวณของหมู่บ้านในฤดูแล้งยังขาดแคลนอยู่มาก ชาวบ้านส่วนมากอาศัยน้ำจากบ่อน้ำเป็นน้ำบริโภคซึ่งยังไม่เพียงพอ ชาวบ้านรับรูปแบบการหาแหล่งน้ำสะอาดสำหรับบริโภคโดยการสร้างถังซีเมนต์เพื่อกักเก็บน้ำ

จิระ เลิศคอนสาร. การวิเคราะห์ทางการเงินของธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม : ศึกษาเฉพาะกรณีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

วิทยานิพนธ์นี้ มุ่งศึกษาถึงเกณฑ์ที่จะใช้วัดสถานะทางการเงินของธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยนำธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำนวน 40 ราย มาเป็นกรณีศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า เกณฑ์ของบริษัท สามารถใช้แบ่งกลุ่มถูกต้องแม่นยำว่า เกณฑ์อื่น ๆ กล่าวคือสามารถจำกลุ่มได้ถูกต้องร้อยละ 88 ส่วนการใช้ตัวแปรอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนส่วน ของเจ้าของ และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินทุนของเจ้าของ การแบ่งกลุ่มธุรกิจจะมีความถูกต้องแม่นยำ รองลงมาตามลำดับ อย่างไรก็ตามสำหรับการจำแนกผลิตภัณฑ์ใช้เกณฑ์ของบริษัท นั้น พบว่าเป็น การจัดหน่วยธุรกิจรายหัวปัญหาตามค่า Z-Score เข้าไปในกลุ่มที่มีปัญหาที่ได้นำมาใช้ก่อนค้น

ขอบ คือสวนโคก และคนอื่น ๆ. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในชุมชนลุ่มน้ำมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติศาสตร์หมู่บ้าน เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจ ปัจจัยและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในชุมชนลุ่มน้ำมูลในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2475 - ปัจจุบัน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระบบเศรษฐกิจในชุมชนลุ่มน้ำมูล ตั้งแต่ก่อนปี 2475 - 2495 เป็นระบบ เศรษฐกิจแบบเพื่อยังชีพ ความสมดุลระหว่างคนกับทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในเกณฑ์สูงมาก ประชาชน สามารถแสวงหาปัจจัยสี่จากธรรมชาติ ที่อยู่รอบ ๆ หมู่บ้าน การแลกเปลี่ยนค้าขายมีน้อยมาก เพราะว่า ทุกรอบครัวสามารถแสวงหาสิ่งที่ต้องการได้ จากทรัพยากรธรรมชาติเพียงพอ

ขอบ คือสวนโคก สุวิทย์ อิศาสวัสดิ์ และสุเมธ แก่นมณี. ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจลุ่มน้ำชีระหว่าง พ.ศ. 2475 - 2526 : กรณีสามบ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ และขอนแก่น. งาน วิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า หมู่บ้านทั้งสามตั้งในระยะเวลาที่ไล่เลี่ยกัน คือตอนต้น กลาง รัชกาลที่ 5 การผลิตในช่วงก่อนมีลักษณะเหมือนกันทั้ง 3 หมู่บ้าน คือมีการผลิตแบบยังชีพ และด้านปัจจัยสี่ก็สามารถ จะหาได้จากรอบ ๆ บ้าน มีการใช้เงินตรากันน้อยมาก ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและเมืองก็มีน้อย มาก ต่อมาหลังจากมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแล้วก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงในหมู่บ้านทั้งสามเป็นอันมาก ความ แตกต่างทางด้านเศรษฐกิจทั้งสามเห็นได้ชัด เกิดช่องว่างระหว่างคนจน คนรวยในหมู่บ้านมากขึ้น

ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือ ความไม่สมดุลระหว่างการเพิ่มประชากร กับทรัพยากรธรรมชาติ การนำพืชเศรษฐกิจเข้ามาปลูก และบทบาทของรัฐบาลที่สร้างหนังกั้นน้ำให้ บ้านโนนแดงทำให้การปลูกข้าวได้ผลดียิ่งขึ้น การสร้างถนน ไฟฟ้า เป็นต้น

ชุมพล แนวจาปา. การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจบริเวณลุ่มน้ำมูลตอนบน พ.ศ. 2443-2468. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

วิทยานิพนธ์นี้ มุ่งศึกษาถึงผลกระทบของการรถไฟสายกรุงเทพฯ-นครราชสีมา ที่มีต่อเศรษฐกิจ บริเวณลุ่มน้ำมูลตอนบน ผลการศึกษาพบว่า ทางรถไฟสายนครราชสีมา ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในบริเวณลุ่มน้ำมูลตอน

บน กล่าวคือ การคมนาคมขนส่งระหว่างบริเวณนี้กับกรุงเทพฯ ก่อนหน้าจะมีทางรถไฟนั้นเป็นไปด้วยความยากลำบาก การขนส่งสินค้าก่อนมีทางรถไฟจะมีสินค้าที่ซื้อขายแลกเปลี่ยนกันน้อย ประเภทและค่าใช้จ่ายในการขนส่งก็แพง เมื่อเปิดทางรถไฟสายนครราชสีมาในปี พ.ศ. 2443 เป็นต้นมา การขนส่งสินค้าระหว่างบริเวณลุ่มแม่น้ำมูลตอนบนกรุงเทพฯ สะดวกรวดเร็วขึ้น ทำให้ปริมาณและประเภทของสินค้าที่มีการแลกเปลี่ยนซื้อขายกันภายในบริเวณลุ่มแม่น้ำมูลตอนบนมีมากขึ้น

การารักษ์ เมศตาริกานนท์ และสมศักดิ์ ศรีสันติสุข. การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในหมู่บ้านอีสาน : ศึกษากรณีหมู่บ้านป่าหมาก. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน ศึกษาลักษณะปัจจัยและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม โดยอาศัยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และปริมาณผสมผสานกัน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคสนาม โดยการเข้าไปสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมภายในหมู่บ้านอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลา 2 เดือน และเข้าไปในหมู่บ้านอีกเดือนละ 2 ครั้งเป็นเวลา 10 เดือน รวมทั้งได้นำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัวทุกครอบครัว

ผลการวิจัยพบว่า บ้านป่าหมากเป็นชาวไทยคำเพียงหมู่บ้านเดียวในจังหวัดเลย ซึ่งได้อพยพมาจากเมืองพวน เมืองแก่ง เมื่อครั้งที่ไทยส่งกองทัพไปปราบฮ่อในปี พ.ศ. 2418 นิเวศวิทยาตั้งอยู่บนที่สูง มีที่นาทางทิศเหนือ ซึ่งเป็นที่ลุ่ม ส่วนทิศใต้และทิศตะวันออกใช้เลี้ยงสัตว์ ต่อมาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหมู่บ้าน จากสภาพเดิมที่เป็นป่า ที่มีสัตว์ป่าชุกชุมก็หมดไป เพราะเริ่มมีการถากถางป่าเพื่อทำไร่หาคั่ว และมิถุนันเข้าถึงหมู่บ้านตั้งแต่ พ.ศ. 2526 ทำให้หมู่บ้านมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทางด้านสาธารณูปโภค และบริการสาธารณะ มีสถานีอนามัย และมีศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เป็นต้น ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ชาวบ้านมีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ไปในแง่ดีและแง่เสีย คือแง่ดี มีการพัฒนาหมู่บ้าน ชาวบ้านกล้าที่จะแสดงออกในด้านความคิดเห็น ส่วนแง่เสียคือ เกิดความขัดแย้งด้านความคิดเห็น ปัญหา การเล่นหวยเถื่อน และปัญหายาเสพติดมีมากขึ้น

คุษัญ กาหม่อนศรี และสมศักดิ์ ศรีสันติสุข. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในหมู่บ้านอีสาน ศึกษากรณีหมู่บ้านชาวเขม. งานวิจัย. ขอนแก่น : ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์หมู่บ้านชาวเขม การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัจจัยตลอดทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในหมู่บ้านชาวเขม โดยวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือวิธีสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในหมู่บ้านเป็นเวลา 2 ปี และได้สัมภาษณ์ชาวบ้านตามระยะเวลาที่กำหนด ผลจากการวิจัยพบว่า

ชาวเขมเป็นชนชาติพันธุ์ในตระกูลมอญ-เขมร ถิ่นเดิมอยู่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันว่า ซ่า กวย ล่วย ตามสถานที่อาศัย จากหลักฐานชาวเขมอยู่ฝั่งขวาของแม่น้ำโขง และได้อพยพข้ามแม่น้ำเพื่อขยายอาณาเขต ในด้านเศรษฐกิจพบว่าแบบการค้า สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ได้แก่ปัจจัยทางด้าน

สาธารณูปโภค บังคับทางค่านิเวศวิทยา บังคับทางด้านบุคลิกภาพ การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม การแพร่กระจายอำนาจของรัฐ และอิทธิพลของระบบการค้า ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนี้ มีผลทำให้หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัย ชาวบ้านมีอิทธิพลต่อระบบการค้า ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนี้ มีผลทำให้หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัย ชาวบ้านมีการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนปัญหาสังคมของหมู่บ้าน และหมู่บ้านติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐและตอบสนองนโยบายของรัฐมากขึ้น

ทรงคม จันทกร. ผลกระทบทางเศรษฐกิจสังคม จากโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า. วิทยานิพนธ์. สค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมของประชากรสภาพการปลูกพืช รายได้รายจ่าย ความเป็นอยู่ ทัศนคติของประชากร ภายใต้การดำเนินงานของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า และศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ การศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม สุ่มสุ่ม จากหัวหน้าครัวเรือน ตัวอย่างที่อยู่ในเขตโครงการจำนวน 315 ครัวเรือน ผลการวิจัยพบว่า โครงการฯ ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยส่วนร่วมในทางที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนที่ยังไม่มีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า กล่าวคือ ทำให้เศรษฐกิจของเกษตรกรในเขตโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น และช่วยให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์ที่ใช้เป็นอาหารในท้องถิ่น

บริการอุตสาหกรรม, กอง. ศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : ฝ่ายส่งเสริมวิสาหกิจ กองบริการอุตสาหกรรม, 2524.

จังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งสินค้าและผลิตผลเกษตร รวมทั้งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย และการศึกษาหลายแห่ง ตลอดทั้งเป็นที่ตั้งทางด้านการเงินของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นแหล่งช่างฝีมือด้วย มีแม่น้ำที่สำคัญไหลผ่าน 2 สาย คือ ลำน้ำชี และลำน้ำพอง โดยมีเขื่อนที่สำคัญ 2 แห่ง เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า และชลประทาน ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตรกรรม แม้ว่าลักษณะภูมิประเทศค่อนข้างจะแห้งแล้ง แต่ก็สามารถปลูกพืชทางเศรษฐกิจได้หลายชนิด พืชที่สำคัญที่ปลูกได้แก่ ข้าว ปอแก้ว มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ผัก ถั่วชนิดต่าง ๆ นอกจากนั้นก็ยังมียางพารา กล้วย ไม้เทศ ทองแดง บ้างเล็กน้อย และมีโครงการขุดเจาะน้ำมันที่อำเภอน้ำพอง

ด้านเศรษฐกิจและการค้ามี การผลิต และจำหน่ายภายในจังหวัด ส่วนมากเป็นอุตสาหกรรมจากผลิตผลเกษตร ประมาณ 54 % ของจำนวนโรงงานทั้งหมด รองลงมาคือ อุตสาหกรรมโลหะ การบริหาร อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม และยา อุตสาหกรรมสิ่งทอ และเส้นใย และอุตสาหกรรมเคมี ความสำคัญ ซึ่งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอบ้านฝาง อำเภอชุมแพ อำเภอพล และอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่นยังมีสถานที่ที่จะส่งเสริมให้มีการขยายและลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมอีกหลายประเภท และทางภาครัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือด้วยจึงจะทำให้การลงทุนบรรลุเป้าหมาย

บาเพ็ญ วงศ์ศรีแก้ว และมัทนา สามารถ. การศึกษากาละเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านที่าลังพัฒนา จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2524.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านที่าลังพัฒนา จังหวัดขอนแก่น ความต้องการพื้นฐานของประชาชนและบทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐต่อการพัฒนาหมู่บ้าน การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านที่าลังพัฒนา จำนวน 4 หมู่บ้าน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าประชาชนตอบแบบสอบถามทั้งหมด 308 คร้วเรือน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ยากจน ทำการเกษตร มีปัญหาในการประกอบอาชีพ และมีการกู้ยืมเงินมาลงทุนและบริโภค โดยการยืมจากสถาบันการเงิน ญาติพี่น้อง และพ่อค้า
2. ด้านสังคม ประชาชนส่วนมากได้รับการศึกษาภาคบังคับในหมู่บ้าน
3. ด้านสุขภาพอนามัย ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีสุขนิสัยที่ดีในการบริโภค มีสำมะใช้น้อยมาก และไม่มีแผนวางแผนครอบครัว ในหมู่บ้านที่มีการตื่นตัวทางสังคมสูง การศึกษาสูงจะมีสุขนิสัยที่ดีในการบริโภคและป้องกันรักษาตัวดีกว่าด้วย

บุญเลิศ สดสุขชาติ. การศึกษารูปแบบของการแพร่กระจายสินค้าใหม่ ๆ ไปสู่ประชาชนในหมู่บ้านชนบทเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. ปรินฤพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516.

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ที่จะศึกษารูปแบบการแพร่กระจายของสินค้าประเภทอาหารและยา เครื่องใช้ในบ้าน เครื่องมือประกอบอาชีพ สินค้าประเภทสิ่งพิมพ์เหือยจาก เขตเมืองสู่ชนบท ศึกษา กับหัวหน้าครอบครัว 6 หมู่บ้าน อำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน 350 คน

การศึกษาพบว่า การยอมรับสินค้าทั้ง 4 ประเภท ได้รับอิทธิพลจากการพบปะระหว่างบุคคลต่อบุคคลในการเห็นตัวอย่างจากเพื่อนบ้าน สินค้าประเภทสิ่งพิมพ์เหือยได้รับอิทธิพลจากคนในเมือง เป็นต้น

ประนุช หรัษ์สาร. วิวัฒนาการเศรษฐกิจหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2394-2475. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษา ความล่าช้าในการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 7 และศึกษาถึงอำนาจรัฐ การขยายตัวของทุนนิยมของโลกที่มีผลต่อวิวัฒนาการของหมู่บ้าน โดยผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากตัวชาวบ้าน ผลการศึกษาพบว่าความล่าช้าเกิดจากแรงกดดันจากอำนาจรัฐที่ดึงเอาส่วนเกินไปจากหมู่บ้านในรูปของส่วยและการเกณฑ์แรงงาน อุปสรรคภายในหมู่บ้านเนื่องจากมีแรงเกาะแน่นสูง ทำให้น้ำมีการแตกตัวออกไป ส่วนแรงกระทบภายนอกหลัง ขึ้นสนธิสัญญากับต่างประเทศแล้ว ทำให้มีการค้าเสรีอย่างกว้างขวาง แต่เศรษฐกิจหมู่บ้านเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงค่อเมื่อมีทางรถไฟแล้ว ทำให้เศรษฐกิจหมู่บ้านของภาคตะวันออกเฉียงเหนือล่าช้าไป

ประมวล กานต์รังสรรค์. แผนแผนทางเศรษฐกิจของสังคมชาวนาในชนบทอีสาน ศึกษากรณีสวนกุศุม
ขอนแก่น อาเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินต์งานพิมพ์. ศศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

ปรินต์งานพิมพ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนแผนทางเศรษฐกิจของสังคม
ชาวนา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนแผนทางเศรษฐกิจของสังคมชาวนา โดยเฉพาะปัจจัยทางค่าน
โครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ตลอดจนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ
ของสังคมชาวนากับภายนอกอื่น ๆ

การวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของชาวนากุศุมขอนแก่น การเปลี่ยนแปลงทาง
เศรษฐกิจของหมู่บ้าน แผนแผนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้าน และปัจจัยที่มีความสำคัญ อย่างยิ่งที่ทำให้แบบ
แผนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านมีลักษณะผสมผสานระหว่าง เศรษฐกิจแบบเพื่อยังชีพและ เศรษฐกิจแบบทุนนิยม

ประเสริฐศักดิ์ วิเศษ และสุรัตน์ พงษ์สมณ. คุณค่าทางเศรษฐกิจของการอนุรักษ์ดินและน้ำในจังหวัด
อุดรธานี นครพนม และอุบลราชธานี พ.ศ.2507. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กองนโยบาย
ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ, ม.ป.ป.

ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของกลสิกรที่อยู่ใน
ในรัศมีทำการของศูนย์อนุรักษ์ดินและน้ำ ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการแนะนำ และกำหนดมาตรการในการ
ช่วยเหลือกลสิกร และเพื่อทราบทัศนคติของกลสิกรขณะเริ่มตั้งศูนย์อนุรักษ์ดินและน้ำ

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของครอบครัวกลสิกรมีสมาชิกโดยเฉลี่ย 6 คนผลิตข้าว อ้อย ปอ ซึ่ง
เป็นพืชหลักที่สำคัญ รายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากหาร่ม รายจ่ายก็เป็นรายจ่ายในหาร่ม และทัศนคติ
ของกลสิกรต้องการให้มีการตั้งศูนย์อนุรักษ์ดินและน้ำขึ้นในท้องถิ่นของตน

ปรีชา สะตะ. การศึกษาเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลสิกรในเขตโครงการ
ชลประทานหนองหวายคอนบน อาเภอน้ำทอง จังหวัดขอนแก่น. ปรินต์งานพิมพ์. ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบฐานะทางค่านเศรษฐกิจ และทางค่านสังคมของ
กลสิกรในเขตโครงการชลประทานหนองหวายคอนบน ข้อมูลผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์จากหัวหน้าครอบครัว
ของกลสิกร ในค่านการทดสอบสมมุติฐาน ผู้วิจัยใช้ t-test และ chi-square

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมของกลสิกรที่อยู่ในเขตโครงการชลประทาน
หนองหวายคอนบนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พิเชษฐ์ เหลืองทองคำ และคนอื่น ๆ. ผลกระทบของโครงการการประมงหมู่บ้านต่อภาวะเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพอนามัย. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพอนามัยของประชาชน เปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากโครงการประมงหมู่บ้าน และศึกษาผลกระทบจากโครงการประมงหมู่บ้าน (หาบปลา) ประจำปี 2527 ของจังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 แห่ง และหมู่บ้านเปรียบเทียบ 2 แห่ง ได้ตัวอย่างจากหมู่บ้านโครงการทั้งสิ้น 206 ครัวเรือน และหมู่บ้านเปรียบเทียบ 83 ครัวเรือน ทำการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้ว สังเกตการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

จากการศึกษาผลกระทบของโครงการประมงหมู่บ้าน พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวของหมู่บ้านที่มีโครงการฯ และหมู่บ้านที่ใช้เปรียบเทียบมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านสังคม พบว่าชาวบ้านหมู่บ้านที่มีโครงการฯ จะมีส่วนร่วมในองค์กรชุมชนมากกว่าเดิม สำหรับผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย จากการวัดค่า BMI ของแม่กำลังให้นม และหญิงมีครรภ์ พบว่าปริมาณพลังงาน โปรตีน วิตามินบี1 และในอาสิน ได้รับเพียงพอเมื่อเปรียบเทียบและพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลกระทบต่อภาวะโภชนาการในเด็ก ของทุกฤดูกาล พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 หมู่บ้าน

เลิศ บรรเลง เสนาะ. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจในหมู่บ้านอันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางสังคม : ศึกษาเฉพาะกรณีความเปลี่ยนแปลงของบ้านห้วย คานทองแดง อําเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สืบเนื่องมาจากการสร้างทางหลวงชนบทสายกระสัง-ลำชี. วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2517.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาในลักษณะเปรียบเทียบ 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงก่อนและหลังการสร้างทาง โดยศึกษาในเรื่องจารีตประเพณี สภาพครอบครัว การอนามัย การเคลื่อนไหวทางสังคม การติดต่อกับราชการ สภาพทั่วไปและการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมทางการเมืองทางเศรษฐกิจ ผลการศึกษาปรากฏว่า โดยทั่วไปแล้วเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สภาพทั่วไปของหมู่บ้านดีขึ้นและเป็นระเบียบว่า เดิมในทางสังคม ชุมชนมีการขยายตัวขึ้น ชาวบ้านมีความสนใจที่ติดตามข่าวสารของบ้านเมืองจากวิทยุมากขึ้น นอกจากนั้นชาวบ้านยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลดีขึ้นอีกด้วย ในทางเศรษฐกิจ พบว่า ฐานะความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านแตกต่างกันมาก การใช้เวลาในการประกอบอาชีพหาอย่างเต็มที่ ไม่ค่อยมีการว่างงาน เพราะมีอาชีพใหม่ ที่คนภูมิลำเนาใช้ประโยชน์มากขึ้นและราคาสูงขึ้น เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพมากขึ้นและทันสมัยกว่าเดิม ในทางพฤติกรรมทางการเมืองยังมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องท่าทีและความคิดเห็น

วิรัช คงจันทร และอัมพร ห่อนาค. การศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่าง ๆ หลังฤดูเก็บเกี่ยวของเกษตรกรในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.

การศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่าง ๆ หลังฤดูเก็บเกี่ยวข้าวหรือฤดูแล้งของเกษตรกรในจังหวัดขอนแก่น ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเกษตรกร 2 กลุ่ม คือกลุ่มหมู่บ้านอยู่ในเขตชลประทาน และกลุ่มที่อยู่นอกเขตชลประทาน ในแต่ละกลุ่มของหมู่บ้านดังกล่าวได้ศึกษาเพียงกลุ่มละ 4 หมู่บ้าน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

เกษตรกรในจังหวัดขอนแก่นมีการประกอบอาชีพหลังฤดูเก็บเกี่ยว หรือในฤดูแล้งมากมายหลายอาชีพ แต่ส่วนใหญ่แล้วก็ยังมีอาชีพทางการเกษตรอยู่ โดยเฉพาะหมู่บ้านในเขตชลประทานซึ่งมีน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกตลอดทั้งปี สำหรับอาชีพรับจ้างก็เป็นอาชีพที่สำคัญอีกอาชีพหนึ่งที่ประชากรส่วนมากยึดเป็นอาชีพหลักในการที่จะหารายได้มาจุนเจือในฤดูแล้ง

นอกจากนี้การประกอบอาชีพหัตถกรรม ก็นับว่าเป็นอาชีพที่สำคัญและน่าสนใจอีกอาชีพหนึ่งซึ่งแนวโน้มจะเป็นอาชีพที่ผู้สนใจทำกันมากยิ่งขึ้นอีกอาชีพหนึ่ง เพราะหารายได้ให้แก่ครอบครัวในฤดูแล้งที่สูง ซึ่งบุคคลที่ประกอบอาชีพนี้ส่วนใหญ่เป็นสตรีมากกว่า

วีรพล มณีพงษ์. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชาวนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย : ศึกษากรณีบ้านกุดครั้ง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชาวนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ศึกษาเฉพาะของบ้านกุดครั้ง อ.บรบือ จ.มหาสารคาม เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และผลกระทบที่มีต่อหมู่บ้าน ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพของหมู่บ้าน เกิดขึ้นจากอิทธิพลของธรรมชาติ ทำให้พื้นที่ได้รับความเสียหาย เช่นในฤดูฝน และฤดูแล้ง ทำให้ที่นาลำบากในการทำเกษตร เพราะเกิดความแห้งแล้งและน้ำท่วมถึง และอิทธิพลที่เกิดจากมนุษย์ก็คือ การตัดคันน้ำเพื่อทำการปลูกพืชเศรษฐกิจ คือปอ
2. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เป็นการเปลี่ยนจากเพื่อยังชีพมาเป็นเพื่อขาย เมื่อปี พ.ศ. 2494 พืชเศรษฐกิจที่ปลูกได้แก่ ปอ ต่อมามีการปลูกมันสำปะหลัง ตั้งแต่ปี 2515 เป็นต้นมา
3. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ทำให้มีสถาบันทางสังคมเกิดขึ้นมาหลายแห่งในหมู่บ้านเช่น สถานีตำรวจภูธร สถานีอนามัย สถานีอาหารสัตว์ หน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้า และโรงเรียนมัธยมศึกษา

อย่างไรก็ตาม สถาบันสำคัญในหมู่บ้าน เช่น วัด โรงเรียน ได้พยายามแก้ไขและปรับปรุงความเป็นอยู่ในลักษณะของการปรับตัวใหม่ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะของ

ส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์, กรม. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ระบบเศรษฐกิจการเกษตรระดับ
ตำบล ค.นางัว อ.นาหว้า จ.นครพนม. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการ
เกษตร กรมส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์, 2526.

จากการวิจัยเรื่องนี้พบว่า การใช้เนื้อที่เพาะปลูกของเกษตรกร ค.นางัว โดยเฉลี่ยประมาณ
26 ไร่ ค่อนข้างของฟาร์มนับเป็นระดับที่สูง เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพในการใช้ที่ดินจากดัชนีการใช้ที่ดิน
ด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะเลี้ยงโค กระบือไว้เพื่อใช้งาน ส่วนสัตว์อื่น เช่น สุกร เป็ด ไก่ จะเลี้ยง
ไว้เพื่อการบริโภค สำหรับพื้นที่โดยทั่วไปของหมู่บ้านมีลักษณะราบเรียบลาดเล็กน้อย หมู่บ้านมีเกษตรกร
ตำบล 193 ครัวเรือน แต่ละครัวเรือนมีจำนวนสมาชิกและหัวหน้าครัวเรือนทั้งหมด 6.70 คนต่อครัว
เรือน และมีพื้นที่ถือครองประมาณ 31.93 ไร่ต่อครัวเรือน เป็นพื้นที่ของตนเอง โดยในพื้นที่จะทำการ
เกษตรและเลี้ยงสัตว์ จะมีรายได้ประมาณ 6,548.08 บาทต่อปี

ส่วนการใช้สินเชื่อของเกษตรกร พบว่า เป็นสินเชื่อที่ขยืมจากแหล่งสถาบัน ส่วนใหญ่จาก
ธ.ก.ส. โดยนำมาใช้ในการเกษตร พื้นที่ของเกษตรกรในระหว่างมี โดยเฉลี่ย 4,132.32 บาทต่อครัว
เรือน ในด้านการรับข่าวสารเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับฟังข่าวสารจาก เกษตรตำบล

ปัญหาของเกษตรกร พบว่า มีปัญหาในด้านการใช้พันธุ์ข้าว และปัญหาการใช้ปุ๋ยไม่เพียงพอแก่
การทำพืชไร่ เป็นต้น

สมลักษณ์ เสริมชัยวงศ์. การกระจายรายได้ของ เกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.

วัตถุประสงค์ในการศึกษา ก็เพื่อศึกษาถึงลักษณะการกระจายรายได้ และรับรายได้ของเกษตรกร
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การศึกษาใช้ข้อมูลปฐมภูมิของการสำรวจภาวะเศรษฐกิจ และสังคมของ
เกษตรกร ปีการเพาะปลูก พ.ศ. 2525/26 โดยวิธีสุ่มตัวอย่าง จากครัวเรือนเกษตรกรเป็นรายจังหวัด-
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการศึกษาปรากฏว่า การวัดการกระจายรายได้โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์จินี พบว่า การ
กระจายรายได้ของกลุ่มนอกเขตชลประทานมีความเท่าเทียมกันมากที่สุดคือมีค่าสัมประสิทธิ์จินี เท่ากับ
0.59 เมื่อเทียบกับกลุ่มในเขตชลประทาน และกลุ่มเกษตรกรทั้งภาค กลุ่มรายได้สูงกว่า รายได้เฉลี่ยนั้น
พบว่า การกระจายรายได้ของกลุ่มนอกเขตชลประทาน มีความเท่าเทียมกันมากที่สุดคือมีค่าสัมประสิทธิ์จินี
เท่ากับ 0.45 กลุ่มรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ย พบว่า การกระจายรายได้ทั้งภาคมีความเท่าเทียมกันมาก
ที่สุด คือมีสัมประสิทธิ์จินี เท่ากับ 0.37

เมื่อแบ่งตามกลุ่มรายได้ 3 กลุ่มคือ กลุ่มรายได้ต่ำ ปานกลาง และกลุ่มรายได้สูง พบว่า การ
กระจายรายได้ในกลุ่มรายได้ปานกลาง มีความเท่าเทียมกันมากที่สุด คือมีค่าสัมประสิทธิ์แห่งความ
แปรปรวน เท่ากับ 0.61

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคนอื่น ๆ. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในหมู่บ้านอีสาน. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

ศึกษาวิจัยหมู่บ้านในจังหวัดศรีสะเกษ ชัยภูมิ และจังหวัดเลย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคสนาม โดยเน้นการศึกษาเกี่ยวกับประวัติของหมู่บ้าน ศึกษาลักษณะและอัตราการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม การวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนศึกษาถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม เป็นต้น

สมาน บุญตัน. บทบาทของโครงการฝึกหัดครูชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจ (ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี). วิทยานิพนธ์. ศ.ม. ม.ป.ท. : ม.ป.ท., 2522.

ในปัจจุบันนักการศึกษาได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการศึกษานานชนบทมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา การดำเนินการให้การศึกษานั้นจะต้องอาศัยครูเป็นตัวจักรสำคัญในโรงเรียน และเป็นผู้นำทางชุมชน ซึ่งประเทศไทยก็ได้เห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จัดเป็นการเตรียมนักเรียนฝึกหัดครูออกไปสอนในชนบท เริ่มตั้งแต่ 2497 เป็นต้นมา เพื่อให้การเตรียมผู้ที่ออกไปเป็นครูในชนบทได้คุ้นเคยกับสภาพของพื้นที่ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาดังบทบาทของโครงการฝึกหัดครูที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษาและสังคม และเพื่อศึกษาเจตคติ และความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน ชุมชน และบุคคลอื่น ๆ ตลอดจนศึกษารูปแบบในการจัดดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูชนบท และเสนอแนวทางในการปรับปรุง

จากการวิจัยพบว่า กรมการฝึกหัดครูได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเป็นอันมาก โดยได้ช่วยพัฒนาแนวทางในการปรับปรุงทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์นำความรู้ไปพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมต่อไปในอนาคต โดยโครงการนี้ได้มีส่วนเข้าไปช่วยปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน ช่วยจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ฯลฯ นอกจากนี้บทบาทในด้านสังคมที่เด่น ๆ โครงการฝึกหัดครูยังมีส่วนช่วยในด้านการพัฒนาชุมชน ช่วยเปลี่ยนแนวความคิด ในด้านทัศนคติต่อโครงการฝึกหัดครูนั้น ทว่าฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อชุมชน และผู้นำท้องถิ่นยังต้องการให้วิทยาลัยครูเข้ามามีบทบาทในชุมชนมากยิ่งขึ้น

สุจิต บุตรประเสริฐ. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านเรอ อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของบ้านเรอ อันเป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว และเป็นแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจโดยใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น ศึกษาในหมู่ที่ 1, 2, 5 และ 19 ค. เรอ จำนวน 547 ครัวเรือน การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ สังเกต และการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว จะพบว่า ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองสามารถกระจายรายได้สู่กลุ่มต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน เป็นกิจกรรมที่ส่งผลทางอ้อมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวอันท้องถิ่นที่สามารถสร้างงานรองรับ

2. การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีการเปลี่ยนแปลงทางการผลิต ทุน แรงงาน การประกอบการ การกระจายรายได้ การแลกเปลี่ยนสินค้า การเปลี่ยนแปลงด้านการบริโภค

สุวกิจ ศรีบัณฑิลา ลักดา จารุมณี และสาพร หันธุ์ณี. ความเชื่อและพฤติกรรมของประชาชนในชนบท
จังหวัดมหาสารคามและกาฬสินธุ์. งานวิจัย. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม,
2528.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาแนวความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชนในเขตชนบทภาคจน จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์ กับมุ่งเปรียบเทียบแนวความคิด ความเชื่อและพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชนจังหวัดดังกล่าว โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตชนบทภาคจนทั้งสองจังหวัดจำนวน 400 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะค่อนข้างใกล้เคียงกันทั้งสองจังหวัด กล่าวคือคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาสัมพันธ์แตกต่างกัน

2. ประชาชนทั้งสองจังหวัดมีความคิด ความเชื่อในทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่น่าสนใจแตกต่างกัน กล่าวคือ ส่วนมากเชื่อว่า การมีเงินมากทำให้พวกเขามีความสุข

3. ประชาชนทั้งสองจังหวัดมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจน่าสนใจแตกต่างกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่หารายได้โดยการทำการเกษตรแบบยังชีพ การค้าขายผลผลิตยังหาในขอบเขตจำกัด มีพฤติกรรมการขายข้าวล่วงหน้า ส่วนใหญ่มีเงินเก็บออม

4. เมื่อสรุปพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของประชาชน พบว่าประชาชนใช้จ่ายเงินไปตามปริมาณมากน้อยกล่าวคือ ใช้ซื้อหามากที่สุด เป็นต้น

สุวิทย์ อิศราสวัสดิ์ ชอบ กิสวนโรค และสุเมธ แก่นมณี. ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจสังคมภาคใต้ ตั้งแต่
พ.ศ. 2475 - 2528. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ,
2528.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบเศรษฐกิจระหว่างก่อนมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 (2475-2503) กับสมัยที่มีแผนที่ 1 ผลปรากฏว่า ระบบเศรษฐกิจในช่วงก่อนมีแผน 1 มีลักษณะเป็นแบบยังชีพอยู่มาก มีการพึ่งพาตลาดในเมืองน้อย การพึ่งพาหมู่บ้านอื่น ๆ มีมาก เนื่องจากภาวะน้ำท่วมมีอยู่เสมอ ทำให้เกิดการนำปลาพื้นบ้านบริเวณทะเลสาบและสินค้าบางชนิด นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญคือ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ระบบชลประทาน การเข้ามาของการไฟฟ้า การคมนาคม เป็นต้น และการนำพืชเศรษฐกิจเข้ามาปลูกในลุ่มน้ำชีในทศวรรษที่ 2500 และ 2510 ตามลำดับ ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจตลอดจนวิถีชีวิตของคนในหมู่บ้านอย่างลึกซึ้ง

สุวิทย์ ธีรศาสตร์ ชอบ คีสวนโคก และสุรัตน์ วรากรณ์. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในชุมชน
ลุ่มน้ำสงคราม ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2530.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหมู่บ้านฐานะขากจน ปานกลาง และร่ำรวยใน
บริเวณลุ่มแม่น้ำสงคราม ในรอบ 5 ทศวรรษ (พ.ศ. 2475-2528) โดยนำวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก
และวิธีวิจัยเชิงปริมาณเป็นตัวประกอบ จากกลุ่มตัวอย่าง 4 หมู่บ้าน ในเขตจังหวัด สกลนคร หนองคาย
และนครพนม

ผลการวิจัยพบว่า สามานสีของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง มีระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงซึ่งตั้งแต่แรก
ตั้งหมู่บ้านจนถึง 30 ปีที่ผ่านมา ค่อยมาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจากปัจจัยต่าง ๆ คือ การ
เพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว การสร้างถนนเชื่อมต่อกันระหว่างหมู่บ้านกับเมือง การนำพืชเศรษฐกิจมา
ปลูก เช่น ปลูกมันสำปะหลัง เป็นต้น ทำให้แบบแผนการผลิตเปลี่ยนไปเป็นการผลิตเพื่อขายเป็นหลัก
และทำให้หมู่บ้านขาดความสมดุลระหว่างคนกับธรรมชาติ.

สุวิทย์ ธีรศาสตร์ และสมศักดิ์ ศรีสันติสุข. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและ
วัฒนธรรมในหมู่บ้านอีสาน ศึกษากรณีบ้านโนนตะแบก. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, 2528-2529.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์หมู่บ้าน วิเคราะห์ลักษณะและปัจจัยการ
เปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจการเมือง สังคมและวัฒนธรรมในหมู่บ้านอีสานและ ผลการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

บ้านโนนตะแบก (นามสมมุติ) ต.ตลาดแล้ง อ.บ้านเซ้า จ.ชัยภูมิ เป็นหมู่บ้านตัวอย่างของ
การวิจัยครั้งนี้ วิธีการวิจัยที่ใช้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า บ้านโนนตะแบกตั้งขึ้นใน
ปลายสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2450 โดยราษฎรบ้านท่าเคอได้หนีน้ำท่วมมาตั้งที่โนนตะแบกซึ่งเป็นทำเลที่ดี
กว่าหมู่บ้านเก่า คือตัวโนนบ้านน้ำท่วมมาถึง มีดินดีปลูกข้าวได้งาม เริ่มแรกก็มาตั้งนั้นก็ครอบครัวต่อมา
ได้เข้ามาอาศัยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ลักษณะและปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ หมู่บ้านแต่เดิมมีเศรษฐกิจแบบพอเพียงซึ่ง
กรรมสิทธิ์ในที่ดินเกิดจากการหาประโยชน์ นอกจากนี้ทางด้านการเมือง พบว่า แต่เดิมผู้นำหมู่บ้านเป็นตัวแทน
ของชาวบ้านและมีบทบาทในการ "พัฒนา" น้อย แต่ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดคือ
การเข้ามาของโครงการเงินผัน กสช. ทำให้บทบาทของผู้นำหมู่บ้านในการพัฒนาเพิ่มขึ้น ส่วนทางด้าน
สังคมและวัฒนธรรม พบว่า ระบบเครือญาติ ซึ่งมีารพึ่งพาอาศัยกันมากก็ค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นพึ่งพกันน้อย
ลง ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นผลมาจาก การนำพืชเศรษฐกิจมาปลูก

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงคือ ง่ายและหนี้สินของชาวบ้านสูงขึ้น และปัญหาสังคมโดย
เฉพาะการพนันได้เพิ่มขึ้นมากในระยะหลัง

อานนท์ ศรีใส. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม และสู่ทางการลงทุน.
งานวิจัย. ขอนแก่น : ศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2528.

จังหวัดมหาสารคามเป็นจังหวัดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำคือ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมอยู่ในอันดับที่ 13 จาก 17 จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แม้จะตั้งอยู่กึ่งกลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ก็ยังเป็นจังหวัดเล็ก สำหรับเป้าหมายและมาตรการในการที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมในจังหวัดมหาสารคาม
ดำเนินการดังนี้

1. เน้นในอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตการเกษตร
 2. การดำเนินการของรัฐควรมุ่งเน้นในด้านการศึกษาถ่ายทอดความรู้ เกี่ยวกับการรวมวิธีการผลิตช่วยเหลือด้านการเงิน การจัดการ การตลาด เทคโนโลยี โดยเพิ่มความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้ประกอบการให้มากยิ่งขึ้น
 3. จัดตั้งอุตสาหกรรมในจังหวัด
 4. ควรมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการผลิต ทั้งในด้านวัตถุดิบ การแปรรูปผลผลิต การตลาด แรงงาน การบริหารการจัดการ เป็นต้น
 5. ควรแก้ไขปรับปรุง กำหนดหน้าที่รับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรม ให้ประสานงานกันยิ่งขึ้น เพื่อจัดปัญหาการซ้ำซ้อนงานกัน
 6. ควรสำรวจ และศึกษาลู่ทางและความเป็นไปของการลงทุนอุตสาหกรรมใหม่ในจังหวัดทั้งในชั้นเบื้องต้นและในระยะยาว
- รัฐควรส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมในจังหวัดมหาสารคาม ให้มีการลงทุนประเภทอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนในการพัฒนา คือ
- ศึกษาศักยภาพของการพัฒนาอุตสาหกรรมในจังหวัดมหาสารคาม
 - จัดทำโครงการต้นแบบ การพัฒนาอุตสาหกรรมในชนบทโดยอาศัยผลการศึกษาค้นคว้า
 - จัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรม
 - จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมในชนบท ตลอดจนเร่งรัดปรับปรุงการปฏิบัติให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

อานนท์ ศรีใส. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจังหวัดร้อยเอ็ด. งานวิจัย. ขอนแก่น :
ศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2528.

จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของจังหวัด ตลอดจนความเป็นอยู่ของประชากรให้ดีขึ้น สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 เป้าหมายและมาตรการในการที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมในจังหวัดร้อยเอ็ด ควรดำเนินการดังนี้

1. เน้นในอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตการเกษตร
2. การดำเนินการของรัฐบาล ควรมุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้ เกี่ยวกับการรวมวิธีการผลิตช่วยเหลือทางด้านการเงิน การจัดการ เทคโนโลยี โดยเพิ่มความรู้ประสบการณ์ให้ประชาชน
3. จัดตั้งย่านอุตสาหกรรมในจังหวัด
4. ควรประสานงานระหว่างภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. ควรปรับปรุงแก้ไข กำหนดหน้าที่รับผิดชอบของส่วนราชการพัฒนาอุตสาหกรรมมาให้ประสานงานกันยิ่งขึ้น

6. สืบสวนและศึกษาสาเหตุและความเป็นไปในการลงทุนอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ควรส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม โดยให้มีการลงทุนประเภทต่าง ๆ มากขึ้น ดังนี้

- ศึกษาศักยภาพของการพัฒนาอุตสาหกรรม
- จัดทำโครงการต้นแบบ การพัฒนาอุตสาหกรรมในชนบท
- จัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมในชนบท เพื่อให้มีผลบรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น
- จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมในชนบท และเร่งปรับปรุงแนวทางให้

ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

เอก นิคมศักดิ์. การศึกษาปัจจัยที่ทำให้ครอบครัวมีเศรษฐกิจแตกต่างกันในนิคมสร้างตนเอง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย. ปรินทิพินันท์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. (อ้างจากสุทธิจิตต์ จินตยานนท์. - บทคัดย่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในชนบทไทย, 2524. หน้า 27.)

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลทำให้ฐานะของแต่ละครอบครัวแตกต่างกันออกไป โดยชักกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในนิคมสร้างตนเอง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย การศึกษาครั้งนี้ใช้ทั้งข้อมูลเบื้องต้น สังเกตการณ์ทั่วไป การสัมภาษณ์จากครอบครัวที่ศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างตามระดับฐานะทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะทางธรรมชาติของพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัวฐานะดีกับครอบครัวฐานะต่ำมีความแตกต่างกัน แต่ครอบครัวที่ฐานะดี มีความคิดในการปรับปรุงสภาพดิน ปรับปรุงพันธุ์พืช รวมทั้งยังมีการรวมกลุ่มในการดำเนินงานมากกว่า เนื่องจากหัวหน้าครอบครัวฐานะดีได้รับการศึกษาจากสื่อมวลชน มีการยอมรับเทคนิคใหม่ ๆ มากกว่า ในขณะที่ครอบครัวฐานะต่ำยังมีความเชื่อและค่านิยมเป็นแบบดั้งเดิมอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะดีมีจำนวนคนในครัวเรือน โดยเฉลี่ยน้อยกว่าครอบครัวที่มีฐานะต่ำ แต่เมื่อเทียบเวลาทำงานแล้ว ครอบครัวที่มีฐานะดีจะใช้เวลาทำงานมากกว่า ขณะที่ครอบครัวที่มีฐานะต่ำจะใช้เวลาในกิจกรรมที่ไม่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ

หมวดสาธารณสุข

การศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ

กัลยา นาคเพชร. การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียน ในท้องที่
ตำบลลำพูน อ. โนนไทย นครราชสีมา. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพยาบาล
สหประชาชาติไทย, 2521.

นักจิตวิทยาพัฒนาการ เชื่อว่าพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเจริญ
เติบโต โดยสิ่งแวดล้อมจะมีบทบาทมากกว่าพันธุกรรม ซึ่งในบรรดาสีงแวดล้อมทั้งหลาย อาหารก็เป็นองค์
ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด จากการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกันมี
ผลให้ทัศนคติของมารดาต่อประเพณีและความเชื่อในการบริโภคแตกต่างกัน ซึ่งเด็กมักจะปฏิบัติตามมารดา
ไปด้วย อาหารที่เด็กบริโภคจะมีความเกี่ยวข้องกับมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ขนาดของครอบครัว ระดับอายุของเด็กมีผลให้ปริมาณ
อาหารที่เด็กบริโภคแตกต่างกันด้วย นอกจากนี้ภาวะโภชนาการของเด็กจะมีความแตกต่างกันตามขนาด
ของครอบครัว มีผลให้ปริมาณและคุณภาพของอาหารที่เด็กบริโภคแตกต่างกันไปด้วย

กัญญา ศรีเงินยวง. อุปสรรคทางวัฒนธรรมของการใช้บัตรบันทึกการเจริญเติบโต ในงานเฝ้าระวัง
ทางโภชนาการ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

ปัญหาการขาดสารอาหารในชนบทเป็นเรื่องที่สำคัญ จากการศึกษาการบันทึกการเจริญเติบโต จะ
สามารถช่วยเหลือและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดสารอาหารได้เป็นอย่างดี ซึ่งการดำเนิน
โครงการบัตรสุขภาพจะช่วยให้ชุมชนสามารถรับรู้ และจัดการกับปัญหาได้ด้วยตนเองนั้น เป็นทางหนึ่งที่จะ
ช่วยแก้ปัญหา ในกรณีนี้ความช่วยเหลือจากภายนอกทั้งในเชิงเทคนิคและทรัพยากรอื่น ๆ มีความจำเป็น
มาก แต่กระนั้นก็ควรจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า ชุมชนมิได้เกิดและดำรงอยู่ในท่ามกลางความว่างเปล่า
หากแต่มีประสบการณ์ ความคิดความเชื่อ และขนบธรรมเนียมประเพณีอันสั่งสมถ่ายทอดมากับการใช้ชีวิต
สิ่งเหล่านี้อาจจะมีใช้สิ่งที่สมบูรณ์ถูกต้องทั้งหมด

กุลศิลา แก้วประพาฬ. การศึกษาผลโครงการผลิตอาหารเพื่อโภชนาการ จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

ความจำเป็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหภาวะทุพโภชนาการในเด็กก่อนวัยเรียน เป็นเรื่องสำคัญที่
จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงจัดทำ
โครงการผลิตอาหารเพื่อโภชนาการ เพื่อลดความรุนแรงของปัญหาดังกล่าว

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงภาวะโภชนาการของบุตรหลังเข้า
ร่วมโครงการ ศึกษาความแตกต่างในภาวะโภชนาการของบุตร ที่ครอบครัวมีสภาพทางเศรษฐกิจและ
สังคมแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า แม่บ้านเกษตรกรมีอายุระหว่าง 18 - 49 ปี อายุเฉลี่ย 29 ปี

ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีรายได้เฉลี่ยครอบครัวละ 9,179 บาท และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน หลังการเข้าร่วมโครงการผลิตอาหารเพื่อโภชนาการแล้ว แม่บ้านเกษตรกรปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ที่ได้รับการส่งเสริมตามโครงการเพิ่มขึ้น ภาวะโภชนาการของบุตรหลานแม่บ้านเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการแล้ว ไม่เป็นไปในทางที่ค่อนข้างชัดเจน จากการทดสอบสมมติฐานในแง่ความแตกต่างเกี่ยวกับภาวะโภชนาการของบุตรของแม่บ้านเกษตรกรที่มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ และกิจกรรมการผลิตอาหารโปรตีนและพลังงาน แตกต่างกัน

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. กรมประมง. การบริโภคลาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กรมประมง กระทรวง เกษตรและสหกรณ์, 2532.

ปลาน้ำจืดเป็นอาหารที่มีโปรตีนสูงและมีความสำคัญสำหรับประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในชนบท ทั้งนี้เพราะเกษตรกรสามารถจับปลาได้ตามแหล่งน้ำธรรมชาติซึ่งเป็นปลาน้ำจืด หรือสามารถเลี้ยงได้เองตามบ่อ เนื้อหาสามารถนำมาแปรรูปเป็นอาหารเก็บไว้บริโภคในระยะยาว

เนื่องจากมีปลาผลิตออกสู่ตลาดมากมาย จึงมีผลทำให้ระดับราคาของปลานั้นแตกต่างกันออกไป บางชนิดก็มีราคาสูง ดังนั้นการพัฒนาระบบน้ำจืดจึงควรได้รับการสนับสนุนต่อไป แม้ว่าการบริโภคลาในชนบทจะต่ำกว่าในเมืองก็ตาม แต่เนื้อปลาก็ได้รับการยอมรับว่ามีประโยชน์ สามารถทดแทนอาหารที่มีโปรตีนชนิดอื่นได้เป็นอย่างดี

เกียรติรัตน์ คุณารัตนพิกษ์ เครือวัลย์ หุทานวัตร และสุวลี โลวีกรณ. ภาวะโภชนาการและสุขภาพของ เด็กทารกและ เด็กวัยก่อนเรียนใน หมู่บ้านหินลาด. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

ในการสำรวจภาวะโภชนาการและสุขภาพของ เด็กทารกและ เด็กวัยเรียนหมู่บ้านหินลาดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการของภาวะขาดโปรตีนและพลังงานในเด็กอายุ 0-5 ปี การเปลี่ยนแปลงของภาวะขาดโปรตีนและพลังงานในแต่ละฤดู ช่วงอายุที่เด็กวัยก่อนเรียน มักเกิดปัญหาภาวะขาดโปรตีนและพลังงานตลอดจนสุขภาพของ เด็กทารกและ เด็กวัยก่อนเรียนในหมู่บ้านหินลาด โดยการสำรวจภาวะโภชนาการและสุขภาพของ เด็กรวม 3 ครั้ง

ผลการศึกษาพบว่า เด็กอยู่ในภาวะขาดโปรตีนและพลังงานคิดเป็นร้อยละ 53, 39, 59, 54 และ 48.33 ในการสำรวจครั้งที่ 1, 2, และ 3 ตามลำดับ เมื่อใช้น้ำหนักเปรียบเทียบกับอายุเป็นบ่งชี้ และใช้เกณฑ์ของกองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ภาวะโภชนาการของเด็กที่สำรวจในฤดูหนาวดีที่สุด ถัดมาเป็นฤดูร้อน ส่วนฤดูฝนมีแนวโน้มที่จะพบเด็กอยู่ในภาวะขาดโปรตีนและพลังงานมากที่สุด วัยที่เด็กขาดโปรตีนมากที่สุด คือช่วงอายุ 7 - 24 เดือน และช่วง อายุ 31 - 48 เดือน ในเรื่องสุขภาพพบว่า ฤดูฝนมีแนวโน้มของเด็กเป็นโรคติดเชื้อที่ทางเดินหายใจมากที่สุดและเป็นไข้ ถัดมาเป็นฤดูหนาว และฤดูร้อนจะพบเด็กมีแนวโน้มเป็นโรคผิวหนังมากที่สุด รองลงมาเป็นฤดูหนาวส่วนฤดูฝนพบเด็กเป็นโรคผิวหนังน้อย

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. คณะสาธารณสุขศาสตร์. ผลกระทบจากการส่งเสริมเลี้ยงโคเนื้อสู่เกษตรกร
รายย่อยต่อสภาวะโภชนาการของเด็กวัยก่อนเรียน ในนิคมเลี้ยงโคเนื้อ ๓ หมู่บ้านชาวนา.
งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยผลกระทบของการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อต่อภาวะโภชนาการของเด็กวัยก่อนเรียน
เพื่อศึกษาผลกระทบของการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อที่มีต่อภาวะโภชนาการของเด็กวัยก่อนเรียน ทัศนคติ
การยอมรับการเลี้ยงวัว และการคัมหมั่ว ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม อัน
เนื่องมาจากการเลี้ยงวัว ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 พื้นที่ได้แก่ พื้นที่ศึกษาซึ่งเป็นหมู่บ้าน
เลี้ยงโคเนื้อ ที่กรมสุสัตว์จัดและหมู่บ้านเปรียบเทียบกับ คือหมู่บ้านชาวนา ซึ่งทั้งสองพื้นที่มีลักษณะสิ่งแวดล้อม
ใกล้เคียงกัน ในการวิจัยใช้เวลาทั้งสิ้น 3 ปี ต่อเนื่องกัน การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม
เพื่อสำรวจด้านโภชนาการ สุขภาพ สภาวะสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ
ใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องทัศนคติ โคนเนื้อที่คัมหมั่วสดทุกวัน

ผลการศึกษาพบว่า เด็กวัยก่อนเรียนในครอบครัวของเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อที่คัมหมั่วสดทุกวันนั้น
ภาวะโภชนาการและสุขภาพมีแนวโน้มดีขึ้น เมื่อเทียบกับเด็กก่อนเรียนในหมู่บ้านเปรียบเทียบกับ สำหรับราย
ได้นั้น เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมีความรู้สึกพอใจในรายได้จากการเลี้ยงโคเนื้อน่าจะเป็นอาชีพหลักของครอบครัว
ต่อไปได้

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. โครงการวิจัยระบบการหาฟาร์ม. บริบทนิสัยของชาวชนบทอีสาน : ศึกษา
เฉพาะกรณีบ้านหินลาด ตำบลบ้านคำ อําเภอมือง จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น :
โครงการวิจัยระบบการหาฟาร์ม มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การศึกษาบริบทนิสัยของชาวชนบทอีสานด้วยวิธีการประเมินภาวะชนบทแบบเร่งด่วน โดย
การสัมภาษณ์ตามหัวข้อย่อยที่กำหนดไว้ ร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมของตัวแทนบางกลุ่ม ใช้กลุ่มตัวอย่าง
ทั้งหมด 10 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้สูงอายุ หญิงมีครรภ์ หญิงให้นมบุตร หมอคนแม่ กลุ่มหนุ่มสาว เจ้าของ
ร้านค้าในหมู่บ้าน และพระภิกษุ จุดมุ่งหมายของการวิจัยก็เพื่อศึกษาประวัติการบริโภคและปัจจัยทางด้าน
จิตวิทยาสังคม และวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อบริบทนิสัย

ผลการวิจัยพบว่า ในอดีต (ย้อนหลังไป 20 ปี) อาหารที่ชาวบ้านบริโภคส่วนใหญ่ได้จากแหล่ง
อาหารที่มีอยู่ในธรรมชาติ การซื้อขายจะพบเห็นน้อยมากส่วนการเลือกอาหารและประกอบอาหารนั้นจะขึ้น
อยู่กับชนิดและปริมาณอาหารที่หามาได้ แต่พอมาในปัจจุบันก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมากเท่าไร ที่
เปลี่ยนมักจะเปลี่ยนในเรื่องการซื้ออาหารมาบริโภคมากขึ้น เนื่องจากในธรรมชาติ อาหารเริ่มลดน้อยลง
ส่วนด้านปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรมที่มีต่อบริโภคอาหาร พบว่า ความรู้ และทัศนคติของชาวบ้านในเรื่อง
อาหารชาวบ้านส่วนมากจะมองเรื่องอาหารแบบธรรมชาติ ซึ่งพวกเขาคิดว่ากินเพื่อใหร่างกายอึด เป็นต้น
ส่วนทางด้านวัฒนธรรมที่สำคัญ และปฏิบัติกันมาช้านานคือ เรื่องของความเชื่อและข้อห้ามสำหรับหญิง
ผามีครรภ์ หญิงแม่ลูกอ่อน เด็ก ผู้ป่วย เป็นต้น

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. โครงการศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคม ของกสิกรในระบบเกษตรน้ำฝน .

รายงานโครงการการประเมินสภาวะเร่งด่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรื่อง การศึกษา
อาหารตามธรรมชาติของชาวบ้านในหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูร้อน. งานวิจัย.
ขอนแก่น : โครงการศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคม ของกสิกรในระบบเกษตรน้ำฝน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การศึกษาอาหารธรรมชาติในฤดูร้อนในหมู่บ้านชนบททางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยวิธี
วิธีประเมินสภาวะเร่งด่วน พบว่าอาหารธรรมชาติในฤดูร้อนมีน้อยเมื่อเทียบกับอาหารที่พบในฤดูฝน และฤดู
หนาว อาหารในฤดูร้อนที่ได้จากแหล่งน้ำสาธารณะ เช่น สระ แม่น้ำ เป็นแหล่งอาหารที่สำคัญที่สุด รองลง
มาคือแหล่งอาหารที่ได้จากป่าสาธารณะ อาหารธรรมชาติจากที่น้ำมีน้อยมาก อย่างไรก็ตามอาหาร
ธรรมชาติในฤดูร้อนมีเพียงพอต่อการบริโภค หากทำการซื้ออาหารมาบริโภคมีมากที่สุดในฤดูร้อน อาหาร
จากที่แหล่งธรรมชาติเป็นอาหารประเภทปลาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนอาหารจากที่ป่าเป็นอาหารจากพวกผัก
ต่าง ๆ การตัดไม้หาฟืนเผาก่อนมีน้อยมีความสำคัญ เพราะคนไม่ค่อยเข้าป่าในฤดูร้อน แต่มีการใช้ฟืนมา
บางส่วนปลูกผัก และหาเฉพาะความที่ร้อนน้ำ โดยมีบางครอบครัวเท่านั้นที่ทำ นอกจากนี้ในฤดูร้อนนี้จะมีการ
รับจ้างทำงานกันมาก ทั้งนี้เพื่อนำเงินที่ได้มาซื้ออาหารบริโภคกัน

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. โครงการศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคม ของกสิกรในระบบเกษตรน้ำฝน.

รายงานโครงการการประเมินสภาวะเร่งด่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรื่อง การศึกษา
อาหารตามธรรมชาติของชาวบ้านในหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว. งานวิจัย.
ขอนแก่น : โครงการศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคม ของกสิกรในระบบเกษตรน้ำฝน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การศึกษาแหล่งอาหารธรรมชาติของชาวบ้าน ในหมู่บ้านของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในฤดู
หนาวโดยวิธีประเมินสภาวะเร่งด่วน พบว่าอาหารธรรมชาติที่เกษตรกรหาได้ส่วนใหญ่ได้มาจากที่แหล่งน้ำ
ที่ป่า และที่นา ตามลำดับ อาหารธรรมชาติจากที่นาและที่ป่ามีน้อย อย่างไรก็ตามที่ป่าใหญ่ ๆ ยังเป็น
แหล่งสำคัญของอาหารบางชนิด โดยเฉพาะเห็ด ส่วนอาหารธรรมชาติจากแหล่งน้ำขึ้นอยู่กับปริมาณและ
คุณภาพของน้ำ อย่างไรก็ตามอาหารที่สำคัญของ เกษตรกรในฤดูหนาวส่วนใหญ่จะได้มาจากการเกษตรมาก
กว่าที่จะหาจากแหล่งธรรมชาติ โดยเฉพาะจากการปลูกผัก (สวนครัว) และโดยส่วนหนึ่งจากการ
เลี้ยงสัตว์ เช่น ไข่ เพื่อบริโภคในครัวเรือน รายได้ส่วนหนึ่งได้มาจากการขายผักถ้าอยู่ใกล้เมืองหรือ
ตลาดท้องถิ่น อาหารที่เกษตรกรส่วนใหญ่ซื้อในฤดูหนาวคืออาหารประเภทปลา การถนอมอาหารโดย
เฉพาะปลาร้าขึ้นอยู่กับปลาที่จับได้ และขณะเดียวกันก็ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนที่ตกก่อนหน้านี้ ปริมาณอาหารที่
ถนอมได้มีความสัมพันธ์กับการซื้อ การขาย และการแลกเปลี่ยนอาหารระหว่าง เกษตรกรในท้องถิ่น

เครือวัลย์ หุตาวัตร และคนอื่น ๆ. พฤติกรรมการกินของชาวอีสานตอนบน. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานิสัยพฤติกรรมการกิน และสาเหตุของปัญหาที่มีอิทธิพลต่อภาวะโภชนาการของหญิงมีครรภ์ หญิงแม่ลูกอ่อน เด็กวัยทารก และเด็กวัยก่อนเรียน ผลการศึกษาพบว่า ไม่ว่าจะเป็นชุมชนในเมือง หรือชนบทไกลเมืองก็ตาม จะมีรูปแบบการบริโภคแตกต่างกันทางสถิติ และยังพบว่ามีการขาดสารอาหารอยู่มากทั้งสองเขตเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ สาเหตุก็เนื่องจากยังมีความเชื่อตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมเดิมอยู่ เช่น การเลี้ยงลูกด้วยน้ำข้าวคั่ว ข้าวเหนียวและกล้วยเพียงอย่างเดียว และค่านิยมมีครรภ์จะกินอาหารประเภทไขมัน หรืออาหารประเภทเนื้อสัตว์ เพราะกลัวลูกจะโรคหืดหอบหรือแพ้ หรือหญิงหลังคลอดจะอยู่กรรม จะกินข้าวกับเกลือเท่านั้น ดังที่กล่าวมานี้มีผลทำให้ร่างกายไม่ได้รับสารอาหารเพียงพอ นอกจากนี้บุคคลทั่วไปก็ยังนิยมกินของสุก ๆ ดิบ ๆ อยู่เช่น ปลาร้า แหนม หม่า ฯลฯ

ดังนั้นในการจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการกินที่ถูกต้องตามหลักวิชานั้น ควรจะคำนึงถึงพื้นฐาน ความเชื่อ การถือปฏิบัติ การยอมรับของชุมชน เป็นต้น โดยให้บุคคลดังกล่าวยอมรับพฤติกรรมที่ถูกต้องและเปลี่ยนจากพฤติกรรมเดิมให้ได้ เพื่อสุขภาพอนามัยของชาวอีสานเอง

ชัยรัตน์ หันนเจริญ และคนอื่น ๆ. การศึกษาการใช้สมุนไพรในชุมชน จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนากาสาธรรณสุขมูลฐาน, 2529.

ในการที่จะพัฒนากาสาธรรณการใช้สมุนไพรในชุมชนเพื่อส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการป้องกันการรักษาโรคเบื้องต้นนั้น จำเป็นต้องมีข้อมูลที่สำคัญและครอบคลุมกระบวนการของสมุนไพร การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะรวบรวมชนบท ประเภท แหล่งที่มา และวิธีการใช้สมุนไพร รวมทั้งกลุ่มอาการของโรคที่ใช้ในการบำบัดรักษา

ผลการวิจัยพบว่า สมุนไพรที่เก็บจากธรรมชาติส่วนใหญ่ได้มาจากบริเวณ ป่าโปร่ง ทุ่งบ้าน ทุ่งหญ้า ริมถนน ปลูกเอง บ้าน ป่าดิบ และซื้อจากร้านค้าตามลำดับ ในด้านกรรมวิธีการปรุงยาสมุนไพรนั้น พบว่าใช้วิธีต้ม ฝนกับหิน และบดตามลำดับจากมากไปหาน้อย

วิธีการใช้สมุนไพร พบว่ารับประทาน ทา หอม อบ หัน รมควัน ตามลำดับ สำหรับกลุ่มอาการที่พบเห็นที่ใช้สมุนไพรบำบัด ได้แก่ กลุ่มอาการระบบย่อยอาหาร กลุ่มอาการแพ้อาหาร และกลุ่มอาการไข้ เป็นต้น

ชาญศักดิ์ เสมอเหมือน และคนอื่น ๆ. พฤติกรรมสุขภาพด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัวของชุมชนแออัด เขตเมือง จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครุนครราชสีมา, 2531.

การศึกษากาสาธรรณสุขภาพด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัวของชุมชนแออัดเขตเมือง คือ ชุมชนแออัดทุ่งสว่างและชุมชนแออัดเกาะลอย เพื่อศึกษากาสาธรรณสุขภาพทางด้านการอนามัยแม่และเด็ก และการวางแผนครอบครัวเกี่ยวกับทารกครรภ์ การคลอด การเลี้ยงดูเด็ก และ

การวางแผนครอบครัว กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือครอบครัวของชุมชนแออัดทุ่งสว่าง จำนวน 294 ครอบครัว และชุมชนแออัดเกาะลอยจำนวน 62 ครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจำนวน 1 ฉบับ ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า

1. พฤติกรรมสุขภาพทางด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัวนั้นแตกต่างกัน
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพทางด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว คือ การคลอดครั้งสุดท้ายกับหมอ้าย การงเคอาหารหลังคลอดใหม่ น้ควรงเคอาหารหลังคลอดใหม่ การงเคอาหารจากพวกผักกอก การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาและนมกระป๋อง การให้อาหารเสริมแก่เด็ก
- 3 เดือนแล้ว การรับรู้เรื่อง การคุมกำเนิดจากเพื่อนบ้านและเอกสาร แยกต่างกัน

ช่วงศั กษณมฤตบุตร และคนอื่น ๆ. รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจการเกษตรในเขตคาเนินการ โครงการโฆษณาการชนบท จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2505. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กองเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2526.

ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาภาวะเศรษฐกิจของกลีกราน 10 หมู่บ้านที่อยู่ในเขต คาเนินการของโครงการโฆษณาการชนบท เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการผลิตทางการเกษตร ผลการวิจัยพบว่า กลีกรส่วนมากมีที่ดินเป็นของตนเอง กลีกรปลูกข้าวไว้สำหรับการบริโภคและ ปลูกพืชผักต่าง ๆ ที่ให้ทำารคือ ปอ ผักต่าง ๆ มันเทศ มันแกว แดงโม แดงไทย และยาสูบ พืชและผัก ต่าง ๆ เหล่านี้จะให้ผลผลิตดีขึ้นเมื่อปลูกในที่ที่อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปอจะมีคุณภาพ ดีหรือเลวกขึ้นอยู่กัน้ำที่ใช่ใช่ เป็นคัน สำหรับพืชผักข้างคัน ประชาชนจะนำมาใช้ในโครงการโฆษณาการ เพื่อเป็นการประหยัคค่าใช้จ่าย ปลูกเพื่อกิน เหลือกก็ขายตามท้องตลาด ประชาชนส่วนมากจะมีสุขภาพแข็งแรง เป็นคัน

ทวน ยุทธพงษ์. วัฒนธรรมการบริโภคของชาวอีสาน : ศึกษากรณีบ้านเม่นใหญ่ คาบลม่งเลิงจาน อาเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. ริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาคั้งนี้มุงคมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาวัฒนธรรมการบริโภคอาหารของชาวอีสาน มุงศึกษา แหล่งที่มาของอาหารประเภท รือกาสพิเศษและปกติ ค่าใช้จ่ายคานบริโภค สภาพสังคมและสิ่งแวดลอมที่ ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมการบริโภค

การคาเนินการวิจัยใช้วิธีวิจัยภาคสนาม ศึกษาจากประชากรชาวบ้านเม่นใหญ่ จำนวน 551 คน จาก 104 ครอบครัว ใช้การสังเกตและสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า แหล่งที่มาของอาหารส่วนใหญได้ตามธรรมชาติ และอาหารที่ผลิตขึ้นเอง อาหารเหล่านี้จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กัฤดูกาลและความชยันชั้นเชิงของผู้บริโภค อาหารที่บริโภคาน รือกาสนปกติและรือกาสพิเศษแตกต่างกันทั้งคานปริมาณและคุณภาพ สภาพสังคมและสิ่งแวดลอมที่เปลี่ยนแปลงไป มีผลกระทบทาให้วัฒนธรรมการบริโภคเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ทิพย์วรรณ ธรรมสุสนา. การประเมินความรู้และความเข้าใจในเรื่องหลักการฝึกอบรมหลักการและ
วิธีดำเนินการในโครงการฝึกอบรมด้านสาธารณสุขมูลฐานของครูฝึก ระดับจังหวัด - อาเภอ
และครูฝึกระดับตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2524
(อ้างจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษา. รวมบทคัดย่องานวิจัยทางการศึกษาและที่
เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525 - 2527.)

การวิจัยเรื่องนี้ที่จะประเมินระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสาธารณสุขมูลฐาน 3
เรื่อง คือ หลักการฝึกอบรม หลักการและวิธีดำเนินการในโครงการฝึกอบรม และเปรียบเทียบความ
แตกต่างของความรู้ ความเข้าใจของครูฝึกทั้ง 2 ระดับ ตลอดจนหาความสัมพันธ์ของระดับความรู้แต่ละ
เรื่องของครูฝึก ผลการวิจัยพบว่า ครูฝึกระดับอำเภอและตำบลมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการอบรม
และพบว่าครูฝึกระดับจังหวัด-อำเภอ มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าครูฝึกระดับตำบลทั้ง 3 เรื่อง โดยมีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของในเรื่องหลักการ หลักการฝึกอบรมและความรู้
ความเข้าใจทั้ง 3 ด้าน รวมกันและที่ระดับ .001 นอกจากนี้ ครูฝึกที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
ระดับอนุปริญญาและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมามีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัย

ธราดล เก่งการพานิช และสารภี ลิประเสริฐ. พฤติกรรมการใช้น้ำจากบ่อบักย์ : กรณีศึกษาอำเภอ-
สูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ต้องการทราบพฤติกรรมการใช้น้ำจากบ่อบักย์ซีเมนต์
ขนาดใหญ่ โดยเฉพาะพฤติกรรมการใช้น้ำที่อาจจะก่อให้เกิดเป็นโรคระบาดกับระบบทางเดินอาหาร โดย
ดำเนินการศึกษาจากประชากร 430 ครอบครัว ที่บ่อบักย์ ทุกครัวเรือนของอำเภอสูงเนิน จังหวัด-
นครราชสีมา

ผลการศึกษาพบว่า ทุกครอบครัวมีบ่อบักย์เฉลี่ย 2.4 ใบ ซึ่งมีความเพียงพอต่อการเก็บน้ำไว้
ใช้ นอกจากนี้ยังพบว่า มีบางบ้านน้ำดื่มไม่พอกับความต้องการเพราะใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย นอกจากนี้ยังพบ
ว่าบนาน้ำดื่มมีภาชนะบักจะทำให้เกิดการปนเปื้อนจากฝุ่นละอองรวมถึงสิ่งต่าง ๆ เช่น เชื้อโรคในอากาศ
และชาวบ้านก็ยังขาดความตระหนักถึงเรื่องเหล่านี้

นงลักษณ์ อัญญะวานิช และคนอื่น ๆ. การจักน้ำสะอาดในเขตชนบทยากจนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ศึกษาเฉพาะกรณี ๗ จังหวัดชายฝั่ง. งานวิจัย. กรุงเทพฯ :
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเรื่อง การจักน้ำสะอาดในเขตชนบทยากจน ในครั้งนี้
สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. โดยทั่วไป ประชากรใช้น้ำบ่อขุดเป็นแหล่งน้ำกิน เพราะไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้กินตลอดปี
2. ผลกระทบของโครงการในด้านความรู้ เรื่องโครงการต่อประชากรที่ศึกษายังอยู่ในระดับที่
ต่ำ ประมาณ 3 ใน 4 ของประชากรไม่เคยเข้าร่วมประชุมเรื่องการจักน้ำสะอาดเลย
3. ผลกระทบของโครงการในด้านความรู้มีส่วนร่วมของประชาชนยังอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ

มากกว่า 4 ใน 5 ของครัวเรือนที่ไม่เคยเข้าร่วมประชุมในโครงการจัดหาน้ำสะอาดเลย

4. บัณฑิตทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และปัญหาการขาดแคลนน้ำไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการอบรม

5. การขาดแคลนน้ำมีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการคิดจะมีสุขภัณฑ์น้ำดื่มเพิ่มขึ้น

6. ประมาณหนึ่งในห้าของผู้ตอบทั้งหมด ไม่คิดจะหาสุขภัณฑ์น้ำดื่มตามโครงการไว้ใช้ในครัวเรือนเลย ด้วยเหตุผลต่าง ๆ คือ ไม่มีเงิน ไม่จำเป็น และน้ำบรรจุภาชนะตามโครงการสะอาดอร่อย

7. สำหรับความเห็นของชาวบ้าน ในเรื่องรสชาติที่อร่อยที่สุด เมื่อให้เลือกระหว่าง น้ำฝนกับน้ำบ่อที่ขุด มีความแตกต่างกันตามวิธีเก็บข้อมูล กล่าวคือจากการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เลือกน้ำฝน แต่ในการเก็บข้อมูลโดยทดสอบน้ำจริง ๆ ทุกคนบอกว่าน้ำบ่ออร่อยกว่า

8. โดยทั่วไป ประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติในทางบวกต่อโครงการ

9. บัณฑิตด้านเพศ ระดับการศึกษา และรายได้มีความสัมพันธ์กันทางสถิติกับทัศนคติของชาวบ้านต่อโครงการ เพศชาย คนที่มีการศึกษาสูง จะมีทัศนคติเชิงบวกกับโครงการ

10. เพศมีความสัมพันธ์ทางสถิติกับทัศนคติต่อที่บรรจุภาชนะตามโครงการ กล่าวคือ เพศชายมีทัศนคติทางบวกต่อโครงการมากกว่าเพศหญิง

11. คนที่เคยผ่านการอบรมและคนที่เคยคิดจะหาสุขภัณฑ์น้ำดื่มจะมีทัศนคติเชิงบวกต่อโครงการ

ณมล วงษ์ชัยค์, คำนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาลนอกภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ของประเทศไทย พ.ศ. 2520- พ.ศ. 2523. วิทยานิพนธ์. ม.ป.ท. : 2526.

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการวิจัยนี้เพื่อ จัดหาคำนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเฉพาะหมวดอาหารเท่านั้น เนื่องจากรายจ่ายในหมวดอาหารและรายจ่ายหมวดอื่น ๆ แต่ละหมวดมีจำนวนน้อย และรายการสินค้าที่แต่ละครอบครัวใช้มีความแตกต่างกันมากทั้งชนิด และขนาดไม่เหมาะสมที่จะนำมาหาเลขคี่นี้ เนื่องจากสินค้าอาหารที่นำมาหาคำนีราคาผู้บริโภคได้เลือกรายการสินค้า จำนวน 80 รายการเท่านั้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการนี้พบว่า คำนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาลนอกภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามชนิดของสินค้าที่สำคัญเป็นรายเดือนที่คำนวณด้วยวิธีการต่างกัน 5 วิธี พบว่า ทุกวิธีนี้แตกต่างกัน สำหรับคำนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับในเขตเทศบาลแล้วปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ดังนั้นในการนี้ต้องการพิจารณาคำนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งยังไม่มีความชัดเจนมากนักอาจเป็นคำนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาลพิจารณาแทนได้

นันทยา เกศวิชัย. ความสัมพันธ์ระหว่างบริบทนิสัยกับภาวะโภชนาการของ เด็กก่อนวัยเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11.
วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อ ศึกษานิสัยการบริโภค ภาวะโภชนาการ และความ
ความสัมพันธ์ระหว่างบริบทนิสัยและภาวะโภชนาการของ เด็กก่อนวัยเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 สรุปผลการศึกษาได้ว่า

เด็กก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่ คือร้อยละ 42.25 มีบริบทนิสัยอยู่ในระดับดีมาก ส่วนที่มีคะแนน
บริบทนิสัยอยู่ในระดับดี ระดับค่อนข้างดี ระดับพอใช้ และต้องแก้ไขคิดเป็นร้อยละ 26.50 15.00,
8.25 และ 1.25 ตามลำดับ

เด็กก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 72.00 มีภาวะโภชนาการอยู่ในระดับดีมาก ส่วนอาการที่
แสดงว่าขาดสารอาหารที่ปรากฏมากที่สุด ในเด็กก่อนวัยเรียน คือ ฟันผุ โยก รองลงมาคือ ผอมสีจาง
ส่วนอาการที่ปรากฏให้เห็นน้อยที่สุดคือ ตาขาวหลุดออกจากตาขาว และคอมีเธรรอยด์โต นอกจากนี้ คำน
บริบทนิสัยของ เด็กก่อนวัยเรียนยังมีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05

นิตยา คำเมือง. การเปิดรับสื่อมวลชนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของสตรีในเขตเทศบาลเมือง
ขอนแก่น. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2525. (อ้างอิงจากกองนโยบายและวางแผนการศึกษา
รวมหลักสูตรงานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี
2525-2527. หน้า 440-442)

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบทางด้านการศึกษา พบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนของสตรีในเขต
เทศบาลเมืองขอนแก่น แตกต่างกันไปตามลำดับการศึกษา เฉพาะเรื่องความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อ-
มวลชนประเภทหนังสือพิมพ์และนิตยสาร คือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา ปวศ.ต้น จะ
มีความบ่อยครั้งในการ เปิดรับสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์และนิตยสารสูงกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่า
และกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่า กล่าวโดยสรุปผลการวิจัยพบว่า การเปิดเครื่องรับสื่อมวลชนของสตรีใน
เขตเทศบาลเมืองขอนแก่นเป็นไปตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมบางเรื่อง เช่น คำนอาชีพ จะเห็นว่า
อาชีพรับราชการจะมีความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ และนิตยสารสูงกว่าอาชีพแม่บ้าน
รับจ้าง ค้าขาย และกลุ่มเกษตรกรกรรม เป็นต้น และพบว่าผู้ที่มีการศึกษาได้สูงจะสามารถเปิดรับสื่อมวลชนดี
กว่าด้วย

นื้อน กลิ่นรัตน์และ บรีชา กลิ่นรัตน์. ความเข้าใจในการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติดให้โทษของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตอนเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย-
ขอนแก่น, 2523.

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 4 ประการ คือ การศึกษาถึงความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุ
ของการติดยาเสพติด ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งชักชวนให้ติดยาเสพติดและชนิดของยา ความเข้าใจ
เกี่ยวกับวิธีการหลีกเลี่ยงให้พ้นจากยาเสพติดให้โทษ และประการสุดท้ายคือความเข้าใจเกี่ยวกับการ

รักษาทนเอง โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างจากวิทยาลัยครู 8 แห่ง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ตกเป็นทาสยาเสพติดคือ อยากรลอง โดยเพื่อนจะเป็นแหล่งชักชวน วิธีการแก้ไข ทพ่ายคองหาทางแก้ไขร่วมกัน โดยชี้ถึงอันตรายอันจะเกิดจากยาเสพติดให้โทษ และสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ที่ละเลิก หรือรักษายาเสพติด เป็นต้น

ประพันธ์ สมณาแสง ผลารัตน์ รัฐเชษฐ์ รัตนัญญา. อาหารตามธรรมชาติของชาวบ้านในภาค-
ตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : โครงการศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคม
ของกสิกรในระบบเกษตรน้ำฝน มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การศึกษาแหล่งอาหารตามธรรมชาติของชาวบ้านในหมู่บ้านบางจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือ ผู้วิจัยวิธีประเมินภาวะเร่งด่วน พบว่าในฤดูฝน อาหารตามธรรมชาติที่เกษตรกรสามารถหา
ได้ส่วนใหญ่มาจากที่นา ที่ป่า และแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ซึ่งอาหารที่ให้วิตามินและเกลือแร่ได้แก่ ผักชนิด
ต่าง ๆ ส่วนอาหารที่ให้โปรตีนได้แก่ เนื้อสัตว์ แมลงต่าง ๆ ปริมาณน้ำฝนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลของ
อาหารตามธรรมชาติ กล่าวคือถ้าปีใดฝนตกชุก อาหารตามธรรมชาติก็จะดีตามไปด้วย ส่วนในฤดูแล้งพบว่า อาหารธรรมชาติที่เกษตรกรหาได้เป็นส่วนน้อยได้มาจากแหล่งน้ำ ที่ป่า และที่นาตามลุ่มน้ำ และในฤดู
ร้อน แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น สระ แม่น้ำ หนองน้ำจะเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญ รองลงมาคือ อาหารที่ได้
จากป่าสาธารณะส่วนอาหารธรรมชาติที่ได้จากนาจะพบน้อยมาก ทำให้ชาวอีสานในชนบทต้องซื้ออาหาร
จากตลาดมาบริโภคแทนในฤดูร้อน ส่วนอาหารที่ได้จากแหล่งน้ำจะเป็นจำพวกปลาเป็นส่วนใหญ่ และ
อาหารที่ได้จากป่าก็จะเป็นพืชผัก นอกจากนี้การตัดไม้หาฟืนเผือกาน้ำน้อยมีความสำคัญ เพราะคนใน
หมู่บ้านในฤดูร้อน แ่จะมีมารับจ้างในฤดูร้อนมาก ทั้งนี้เพื่อหาเงินมาซื้ออาหารมาบริโภค

ประพันธ์ สมณาแสง และศาสร์ เสาวคนธ์, ผู้แปล. การสำรวจหมู่บ้านโนนา ค.สราญ อ.เมือง
จ.ขอนแก่น มีนาคม 2525. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

การสำรวจหมู่บ้านโนนา ค.สราญ อ.เมือง จ.ขอนแก่น ซึ่งเป็นหมู่บ้านในเขตเกษตรน้ำฝน
การรวบรวมข้อมูลระหว่างปี 2525-2528 การรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีสัมภาษณ์ตามบ้าน โดยการ
การขังน้ำหนั การวัดส่วนสูงของร่างกาย การตรวจสอบสุขภาพและการตรวจทางชีวเคมี กลุ่มตัวอย่างที่ทำ
การศึกษา ได้จากการสุ่มจำนวน 72 ครอบครัวจากทั้งหมด 88 ครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยเด็กวัยก่อน
เข้าเรียน จำนวน 50 คน เด็กวัยเรียน จำนวน 87 คน หญิงมีครรภ์ จำนวน 5 คน และหญิงระยะให้ม
บุตร 14 คน

ผลการสำรวจพบว่า ปัญหาชนบทที่สำคัญในหมู่บ้านคือ โรคขาดโปรตีนและพลังงานชนิด
เรื้อรัง ขาดสารอาหารต่าง ๆ และภาวะโลหิตจาง เด็กมีร่างกายแคระแกรน จากการสำรวจการ
บริโภคอาหาร พบว่า เด็กวัยก่อนเข้าเรียนได้รับอาหารที่มีพลังงานมากพอมีโปรตีนสูง มีวิตามินเอ และ
โรยบเพลิงเพียงพอ ส่วนหญิงระยะให้มบุตรและหญิงมีครรภ์ได้รับพลังงานอยู่ในเกณฑ์ แต่ได้รับธาตุ-
เหล็กและโรยบเพลิงไม่เพียงพอ

สรุปปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อภาวะทุพโภชนาการชนิดเรื้อรัง ได้แก่การมีรายได้น้อย สุขภาพ

แวดล้อมน้ําดิน บริโภคนิสัยและการให้อาหารเด็กที่นํามากต้อง ระดับการศึกษาต่ำ และการมีโรคภัยไข้เจ็บ

ประพันธ์ สมณาแสง และศาสตราจารย์ เสาวคนธ์. การสำรวจหมู่บ้านคอกแบน ค.บ้านค้อ อ.เมือง
จ.ขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

หมู่บ้านคอกแบน ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 103 ครัวเรือน ประชากรรวม 577 คน ได้ทำการสำรวจหมู่บ้านในด้านบริโภคอาหาร สุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ สังคม การเกษตรและการประมงภาวะโภชนาการการใช้วิธีชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง วิถีทางชีวิต การตรวจร่างกาย การตรวจพยาธิในกลุ่มประชากร กลุ่มเป้าหมายคือวัยเด็กก่อนเรียน 82 คน วัยเรียน 112 คน หญิงมีครรภ์ 3 คน และหญิงให้นมบุตร 29 คน ส่วนการสำรวจการบริโภคอาหารใน 24 ชั่วโมง ทานในทุกกลุ่มยกเว้นเด็กวัยเรียน

อุบัติการณ์ โรคขาดสารอาหารคือขาดโปรตีนและพลังงานพบในเด็กก่อนวัยเรียน 37.8% ในเด็กวัยเรียน 30.4% และหญิงให้นมบุตร 55.2% อาหารที่บริโภคในหมู่บ้านจะให้แคลอรีต่ำ

นอกจากนี้ยังพบภาวะโลหิตจางในเด็กวัยเรียน และหญิงให้นมบุตร ทางด้านผลิตผลทางการเกษตรพบว่ามีความต่ำ อาจเนื่องมาจากสภาพดินฟ้า อากาศ การใช้ที่ดินอย่างไม่เหมาะสม และขาดวัสดุ การเกษตรประกอบกับการขาดการจัดการที่เหมาะสม ปริมาณข้างพื้นดินมีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ ($P < 0.01$) และพบว่าการศึกษาและอาชีพของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียน ($P < 0.05$) จากข้อมูลการสำรวจของหมู่บ้านคอกแบนเหล่านี้ได้เสนอแผนพัฒนาหมู่บ้านด้วย

ประสพ ยุทธเมธานุรักษ์. บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็ก เยาวชนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดขอนแก่น. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็ก เยาวชนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2529 ของผู้ปกครองที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ด้านอายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา จำนวนบุตร กลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองของนักเรียนในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 450 คน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปลูกฝังสุขภาพระดับปานกลาง ผู้ปกครองที่มีอายุ และจำนวนบุตรต่างกันมีการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ปกครองมีอาชีพ รายได้ระดับการศึกษาต่างกันปลูกฝังต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .01 และ .001 ตามลำดับ

ผ่องพรรณ เกศพิทักษ์ และมัลลีย์ อคฺลวักนศิริ. สิ่งแวดล้อมและสุขภาพจิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ,
2527.

การวิจัยเรื่องสิ่งแวดล้อม และสุขภาพจิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มี
วัตถุประสงค์ที่จะศึกษา 1) ลักษณะสุขภาพจิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น 2) ลักษณะ
สิ่งแวดล้อมตามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นและ 3) ความสัมพันธ์ระหว่าง
ลักษณะสุขภาพจิตและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประชากรคือ นักศึกษา
ชายและหญิงระดับปริญญาตรีของทุกคณะวิชา ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งกำลังศึกษานชั้นปีที่
1 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2526 จำนวน 1,030 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะสุขภาพจิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น 1,030 คน อยู่ใน
เกณฑ์ปกติ
2. ลักษณะสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป ตามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัย-
ขอนแก่น จำนวน 1,030 คน ควรปรับปรุงหรือทำให้ดีขึ้นอย่างมาก
3. ลักษณะสุขภาพจิตแต่ละด้านกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
จำนวน 1,030 คน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีอิทธิพลต่อลักษณะ
สุขภาพจิตแต่ละด้าน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

พรรณเหมือนวงศ์ และคนอื่น ๆ. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริการอนามัยของประชาชน
จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2522.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริการอนามัยของประชาชน
ในจังหวัดขอนแก่น ประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชากรในจังหวัดขอนแก่น ที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน
อำเภอบ้านฝาง อำเภอภูเวียง อำเภอชุมแพ อำเภอหนองเรือ และอำเภอน้ำพอง

ผลการศึกษาเกี่ยวกับการที่ประชาชนจะมารับบริการสาธารณสุขของรัฐนั้น พบว่าปัจจัยทางด้าน
การศึกษา และการคมนาคมจะมีอิทธิพลต่อการมารับบริการอนามัย ส่วนความพอใจต่อการบริการสาธารณสุขที่
อยู่ใกล้บ้านซึ่งได้แก่ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ คือรายได้สูง ระยะเวลาที่อยู่ในหมู่บ้านเป็นเวลานาน
ระดับการศึกษาสูง การคมนาคมสะดวก ส่วนใหญ่ต่างมีความพอใจต่อการบริการที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการรักษาโรคของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่มีความสามารถ
รักษาได้เฉพาะบางโรค นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่การศึกษาสูงมีความเห็นว่าควรจะมีการปรับปรุงให้
เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการรักษาสูงขึ้น และให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ในการ
รักษาเพิ่มขึ้นด้วย

พิบูล อุทุมและ คอภามิ ชิดโคตร. การกระจายของสารอาหารในเขตเกษตรแบบหลักหลัง อ.ชุมหวง
จ.นครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา : สหวิทยาลัยอีสานใต้ นครราชสีมา, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร การกระจายสารอาหารความเพียงพอของความต้องการการบริโภคอาหารของประชากร เพื่อให้เสนอแนะเกี่ยวกับการกระจายสารอาหารโดยการผลิตอาหารโปรตีนและอาหารหลัก 5 หมู่ ให้มาก ให้เพียงพอับความต้องการของร่างกายของเกษตรกร และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวของเกษตรกร ประชากรที่ทำการศึกษานี้ได้จากเกษตรกรอำเภอชุมหวง ผลการวิจัยพบว่า การผลิตสารอาหารจากพืชไร่ เช่นพริก กระเทียม หัวหอม ฯลฯ และปัญหาทางโภชนาการที่พบได้แก่ โรคเหน็บชา ซึ่งมักจะเกิดกับแม่และสตรีมีครรภ์ รองลงมาคือโรคขาดวิตามินบี 1 จะเกิดกับเด็ก เป็นส่วนมาก ส่วนด้านของเกษตรกรที่อยากจะให้ภาครัฐลงมาช่วยก็คือ ด้านให้คำแนะนำ ได้แก่ ด้านความรู้การผลิตอาหารที่มีคุณภาพ วิธีการถนอมอาหาร วิธีการประกอบอาหารอย่างถูกวิธี และการรวมกลุ่มของเกษตรกร

พิมพ์วิสัย ปริศาสวัสดิ์ เพ็ญจันทร์ ประดับมุข และอรุณภา บุรฉิม. พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง
ของชาวชนบท : กรณีศึกษามูลบ้าน 2 แห่งในภาคอีสาน. งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาระดับของพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วย 2) เพื่อทราบถึงรูปแบบต่าง ๆ ของพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของชุมชน 3) เพื่อทราบลักษณะและแบบแผนต่าง ๆ ของพฤติกรรมการรักษาตนเอง 4) ทราบปัจจัยหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดพฤติกรรมการรักษา 5) เพื่อทราบผลลัพธ์ และค่าใช้จ่ายในการรักษา โดยอาศัยพื้นที่ 2 หมู่บ้านในภาคอีสานคือ บ้านหนองตะคอง และบ้านนาคู่ ต.ท่าลาด อ.ชุมหวง จ.นครราชสีมา เก็บข้อมูลโดยการสังเกตและสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีการดูแลสุขภาพกันในครอบครัว เมื่อมีความเจ็บป่วยเกิดขึ้น โดยจะรักษาตนเองในการเจ็บป่วยเล็กน้อย ถ้าเห็นว่าไม่สบายมาก ชาวบ้านก็จะไปหาผู้ที่มีความสามารถรักษาให้ อาจเป็นการรักษาแบบแผนโบราณและไสยศาสตร์ เป็นต้น

พิเชียน ลิ้มพ่วงอยู่. การพึ่งตนเองของประชาชนในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนหลวงอาหารสำเร็จรูป อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. สังคมวิทยา มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของโครงการ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ระยะคือ ระยะแรกเป็นการดำเนินงานเพื่อยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของชาวบ้านให้สูงขึ้นหรือ ๖ กับความพยายามสร้างเสริมรายได้ให้แก่ชาวบ้าน. ระยะหลังโครงการได้หันความสำคัญกับความพยายามสร้างเสริมรายได้ทางเดียว นอกจากนี้ผลการดำเนินงานยังพบว่า โครงการสามารถทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น มีฐานะความเป็นอยู่ดี มีปัจจัยพื้นฐานเพียงพอกับความต้องการ อย่างไรก็ตามโครงการนี้ยังไม่ได้ทำให้ชาวบ้านเกิดการมีส่วนร่วม และรู้จักช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ไม่ได้ทำให้ชาวบ้านมีความรับผิดชอบมากขึ้น เกิดความริเริ่มในการสร้างความร่วมมือและเกิดความพอใจและภูมิใจในตัวเอง จึงอาจกล่าวได้ว่าโครงการสามารถทำให้เกิดปัจจัยที่ผลคือการพึ่งตนเองของชาวบ้าน แต่ยังไม่เพียงพอ

เพียงใจ สาครรักษ์ เพชรใส เลี้ยงจินดาถาวร และมาลินี สมใจวงษ์. การศึกษาลักษณะบริโภคอาหารของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ จะศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เป็นปัจจัยในการบริโภคอาหารของนักศึกษา และศึกษาปริมาณสารอาหารที่ได้รับในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บโดยการสัมภาษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ทำในหอพักจำนวน 150 คน ระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึง 1 ตุลาคม 2525 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการเลือกรับประทานอาหาร ในการรับประทานส่วนใหญ่รับประทานอาหาร 3 มื้อ ความคิดเห็นในการเลือกรับประทานอาหาร จะดูความสะดวกของอาหาร ของถ้วยชามและผู้ขายประกอบกัน ส่วนการเลือกรับประทานอาหารนั้น จะให้ความสำคัญของอาหารสะอาดและปรุงสุกใหม่ ๖ มากกว่าคำนึงถึงอาหารครบ 5 หมู่ในแต่ละมื้อ ส่วนรายจ่ายค่าอาหารนั้นพบว่า จ่ายค่าอาหารประมาณ 21 - 30 บาท ต่อวัน ปริมาณสารอาหารที่ได้รับนั้น พบว่าได้รับพลังงานจากสารอาหาร โดยเฉลี่ย 2160.8 กิโลแคลอรี ทั้งเพศชายและเพศหญิงร้อยละ 68.2 และร้อยละ 54.7 ได้พลังงานต่ำกว่า RDA สารอาหารโปรตีนที่ได้รับโดยเฉลี่ย 62.35 กรัมต่อวัน และมีนักศึกษาที่ได้รับสารอาหารต่ำกว่า RDA ทั้งเพศชายและเพศหญิง 34.7 และ 30.9 กรัม สำหรับไขมันที่ได้รับต่อวันเฉลี่ย 91.47 และคาร์โบไฮเดรตเฉลี่ย 302.27 กรัม สำหรับปริมาณเกลือแร่ที่ได้รับต่อวันนั้นพบว่า ธาตุแคลเซียม ได้ตามค่า RDA ส่วนวิตามินอื่น ๆ นั้นได้รับต่ำกว่า RDA

เพียงใจ สาครรักษ์ และวรรณวิไล สุภภาค. การเปรียบเทียบสภาพโภชนาการของประชากรระหว่างหมู่บ้านกลุ่มที่ 1 และ 2. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2522.

การวิจัย "เปรียบเทียบสภาพโภชนาการของประชากรระหว่างหมู่บ้านกลุ่มที่ 1 ซึ่งมีแหล่งอุปโภคบริโภคเพียงพอตลอดปี และหมู่บ้านกลุ่มที่ 2 ซึ่งมีแหล่งอุปโภคบริโภคแต่มีน้ำไม่เพียงพอตลอดปี"

และการวิจัยนี้ดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2521 ได้เลือกศึกษานมูบ้านเซตท้องที่อำเภอบ้านฉาง จังหวัด-
ขอนแก่น ผลการปรากฏดังนี้

ความรู้ด้านโภชนาการศาสตร์ ทัศนคติ การปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการปรุงอาหาร และสนธิสัญญการ
บริโภค มีข้อแตกต่างระหว่างกลุ่มทั้งสอง ส่วนสารอาหารที่ได้รับประจำวันเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเสนอแนะ
สำหรับคนในชนนั้น สารอาหารโปรตีนได้รับเพียงพอทั้งสองกลุ่ม ส่วนค่าแรงงาน กลุ่มที่ 2 ได้ต่ำกว่า
สารวิตามินและเกลือแร่ได้ต่ำกว่า RDA

การเจริญเติบโตทางกายของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีข้อแตกต่างกันทั้งสองกลุ่ม
ส่วนอาหารแสดงของโรคขาดสารอาหารวิตามินบี 2 พบในอัตราสูง สำหรับหนองพยาธิทั้งสองกลุ่มพบว่า
กลุ่ม 2 พบพยาธิปากขอสูงกว่ากลุ่มที่ 1

ไพบุลย์ คาริห์. การเปรียบเทียบและการจัดการบริการสุขภาพระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในและ
นอกโครงการศึกษาสาขาการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการบริการสุขภาพระหว่าง
โรงเรียนในโครงการและโรงเรียนนอกโครงการศึกษาสาขาการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา และ
เปรียบเทียบการจัดการบริการสุขภาพตามมาตรฐานขั้นต่ำของการจัดการบริการสุขภาพในสถานศึกษา สุ่มแบบสอบ
ถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนในโครงการจำนวน 137 คน และผู้บริหารโรงเรียนนอกโครงการ จำนวน
300 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนในโครงการส่วนมากจัดให้บริการสุขภาพในโรงเรียนครบทุกด้าน
2. โรงเรียนนอกโครงการส่วนมากจัดให้บริการสุขภาพครบทุกด้าน บริการที่จัดคือ บริการ
สุขภาพนักเรียน แต่การบันทึกไม่สมบูรณ์
3. โรงเรียนในโครงการและโรงเรียนนอกโครงการ จัดบริการสุขภาพส่วนมากไม่แตกต่างกัน
กันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05
4. โรงเรียนในโครงการ และโรงเรียนนอกโครงการมีปัญหามาการจัดการบริการสุขภาพทุกด้านไม่
ต่างกันที่ระดับมีนัยสำคัญ .05

มณฑิรา เขียวยิ่ง และคนอื่น ๆ. ศึกษาแนวทางและวิธีแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการเด็กอายุ 0 - 5
ปี ของ 3 หมู่บ้าน ในจังหวัดกาฬสินธุ์. งานวิจัย. ขอนแก่น : องค์การบริหารวิเทศกิจ
แห่งสหรัฐอเมริกา และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความเชื่อ พฤติกรรมการบริโภคของมารดา การ
เลี้ยงดูและบริโภคนิสัยของเด็กอายุ 0 - 5 ปี ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของเด็กและ
หาลองหาแนวทางในการแก้ไขปัญหามาภาวะทุพโภชนาการของเด็ก ในการวิจัยได้หาการศึกษาหมู่บ้าน 3
แห่ง ในอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาหมู่บ้านรัตนสามัคคี หมู่ที่ 10 ตำบลคอนสมบูรณ์
และหมู่บ้านแดง หมู่ที่ 3 ตำบลบ้าน และหมู่บ้านจอกศรี หมู่ที่ 6 ตำบลคลองขาม กลุ่มตัวอย่าง เป็น
มารดาที่มีบุตรอายุ 0 - 5 ปี จำนวน 140 คน เด็กอายุ 0 - 5 ปี จำนวน 171 คน และคณะ

กรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน จำนวน 25 คน วิธีการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 คือการสำรวจ คัดเลือกหมู่บ้าน ระยะที่ 2 เป็นการประเมินบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ระยะที่ 3 ประเมินภาวะทบทวนสถานการณ์ของเด็กก่อนเริ่มโครงการ และระยะสุดท้ายคือการประเมินโครงการโดย การสัมภาษณ์เข้าเกี่ยวกับความรู้ ความเชื่อ พฤติกรรมการบริโภคของมารดา การเลี้ยงดูและบริบทนิสัย ของเด็ก ซึ่งผลปรากฏว่า

1. ความรู้ทางด้านโภชนาการของมารดาเด็กอายุ 0 - 5 ปี ก่อนเริ่มโครงการและสิ้นสุดโครงการต่างกัน คือมีความรู้ด้านโภชนาการเพิ่มมากขึ้นหลังจากสิ้นสุดโครงการไปแล้ว
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของเด็กอายุ 0 - 5 ปี ได้แก่ ระดับการศึกษาของมารดา การเจ็บป่วยของเด็กด้วยอาการท้องเสีย จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความรู้ด้านโภชนาการ

มนศรี บุญบรรจง. ความรู้และเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการทา
แท้ง. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบความรู้และเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยครู
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อการทาแท้ง ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาชายและหญิงในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความรู้ในเรื่องการทาแท้ง
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักศึกษาในวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสถานภาพการสมรสของบิดามารดา
แตกต่างกัน มีความรู้ในเรื่องการทาแท้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักศึกษาที่มีลักษณะที่อยู่อาศัย อาชีพของบิดามารดาแตกต่างกัน มีความรู้ในเรื่องการทา
แท้งแตกต่างกัน
4. นักศึกษาชาย และหญิงในวิทยาลัยครูภาคอีสาน มีเจตคติต่อการทาแท้งแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. อาชีพของบิดามารดาและสถานภาพการสมรสของบิดามารดาแตกต่างกันมีเจตคติต่อการทา
แท้งไม่แตกต่างกัน

โยธิน แสงคี และหิมสพรรณ อิศรภักดี. ปัจจัยที่มีผลต่อบริโภคอาหารที่มีวิตามินเอสูงในหมู่บ้านใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยประชากร
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาวิธีการให้การสื่อสารให้ความรู้ โครงการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาหาแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาประชาชนสัมพันธ์ และการรณรงค์ อันจะส่งผล
ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคของกลุ่มเป้าหมาย โดยศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม
การบริโภคอาหารวิตามินเอ ศึกษาปัจจัย ข้อห้าม ข้อละเว้น ที่เป็นตัวกำหนดกลุ่มสตรีเป้าหมายมารับ
ประทานอาหารที่มีวิตามินเอ โดยรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้านบัวเชยวาน ตำบลโนนสัง บ้านผัก
นึ่ง และบ้านบุรพา ตำบลจาน

จากการศึกษาพบว่า ชาวชนบทอีสานมีความจำเป็นในการหาอยู่หากิน ต้องการประหยัดเวลา ในการปรุงอาหาร ประกอบกับความเชื่อที่ว่า อาหารที่กินเข้าไปก็เพื่อให้มีแรงทำงานต่อไป กินเพื่อไม่ให้ตาย เป็นต้น และอีกประการหนึ่งคือ ความจำกัดของวัตถุดิบซึ่งยังต้องพึ่งพาแหล่งอาหารในธรรมชาติ อยู่ สำหรับกลุ่มสตรีที่ทำงานท้องก็มีความเชื่อเรื่อง "ชะลา" มักจะเป็นผู้พื้นฐานจะค่อนข้างยากจน ไม่ได้ไป ผักท้องจึงกลัวคลอชาก หรือหญิงที่คลอดลูกใหม่ ๆ ก็มีความเชื่อเรื่อง "อยู่กรรม" อาหารที่นิยม รับประทานของหญิงอยู่กรรมจะเป็นพวกอาหารแห้ง ส่วนอาหารที่วิวัฒนาการขึ้นใหม่ ที่นิยมรับประทานได้แก่พวก ผัก เช่น ค่ำลึง ผักบุ้ง ผักโขม ฯลฯ ซึ่งเป็นอาหารที่มีอยู่ในท้องถิ่นแล้ว

รังสรรค์ เนียมสนิท สินทร ศิลา และสุรเดช ถาวรพิทักษ์. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ การดื่มของนักเรียนและนักศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ งานประเภท : การศึกษา. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

ผลการวิเคราะห์ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 และ นักศึกษาในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น จำนวน 583 คน ปรากฏว่า มีอัตราการดื่มสูงถึงร้อยละ 82.3 สาเหตุและแรงจูงใจที่ดื่มคือ เห็นคุณค่าและทราบว่า เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย ยี่ห้อที่นิยมดื่มสูงได้แก่ ไทย - เดนมาร์ก รองลงมาคือ โพธิ์ร่มเกล้า ทองโพ และมะลิ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเรียงลำดับ ความสำคัญของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 - 3 คือทัศนคติ ภูมิสำเนาและการดื่มเครื่องดื่มประเภท ทดแทน นมเปรี้ยว นมแก้วเหลือง และของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 คือทัศนคติและเพศ ซึ่ง เพศจะมีผลในเชิงลบ และกลุ่มนักศึกษาคือภูมิสำเนา การดื่มเครื่องดื่มประเภททดแทน

จากผลที่ได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจของนมพร้อมดื่มอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอหามาตรการโดยการวางแผนในระยะยาวเพื่อลดราคานมพร้อมดื่ม และขยายตลาดของนม ไปยังเขตชนบท ตลอดจนส่งเสริมให้มีการจำหน่ายนมในสถานศึกษา

ลือชัย ศรีเงินยาว และอัมมิกา เลอ แกรนด์. **สมุนไพรรักษาโรคตนเองของชาวชนบท.** งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ป. (อ้างจากลือชัย ศรีเงินยาว และทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. ยุทธศาสตร์เพื่อการดูแลสุขภาพตนเอง. 2533. หน้า 209-232).

การดูแลสุขภาพตนเองและสมุนไพรรักษาโรค เป็นสิ่งที่ดำรงอยู่กับสังคมมนุษย์มาเป็นเวลานานแล้วและถือเป็นสิ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษที่เราควรจะร่วมกันรักษาไว้ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หมู่บ้านในจังหวัดยโสธร 2 หมู่บ้าน คือบ้านเกษมและบ้านบุรุษ และหมู่บ้านในจังหวัดนครราชสีมา คือ บ้านสูงเนิน ผลการศึกษาพบว่า

1. ลักษณะความเจ็บป่วย ส่วนใหญ่เป็นอาการพื้นฐาน คือ ปวดหัว ตัวร้อน เป็นแผลสาา อาการไม่รุนแรง สามารถหายหรือทุเลาได้ด้วยการรักษาเพียงครั้งหรือขึ้นตอนเดียว
2. พฤติกรรมการรักษาตนเอง ปรากฏว่ามีการรักษาตนเองแบบใช้ยาและสมุนไพร
3. สมุนไพรรักษาโรคตนเองพบว่า บ้านสูงเนินและบ้านเกษมจะพบว่าอัตราการใช้สมุนไพรรักษาโรคแล้วค่า ส่วนบ้านบุรุษมีการใช้สมุนไพรรักษาโรคสูง สำหรับการที่ใช้สมุนไพรรักษาทั้ง 3 หมู่บ้านส่วนมากจะใช้รักษาความเจ็บป่วยในทุอาการ เป็นต้น

วชิระ สังเกตเชนทร์. **ความสัมพันธ์ระหว่างการให้บริการสาธารณสุข และการวางแผนครอบครัวของสตรีในวัยเจริญพันธุ์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วิทยานิพนธ์. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อเท็จจริง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ระหว่างการให้บริการสาธารณสุขและการวางแผนครอบครัว ของสตรีในวัยเจริญพันธุ์ ที่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีอายุ 15-49 ปี ที่แต่งงานและกำลังกี่ยวกับสามี มีจำนวนทั้งสิ้น 8,076 คน อาศัยอยู่ในพื้นที่ 32 อำเภอ ครอบคลุม 9 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัยปรากฏว่า การให้บริการสาธารณสุขแตกต่างกัน มีผลต่อการยอมรับการวางแผนครอบครัวของสตรีในวัยเจริญพันธุ์ต่างกันด้วย ลักษณะการให้บริการสาธารณสุขเกือบร้อยละ 90 ใช้บริการรักษาพยาบาลแผนใหม่

การวางแผนครอบครัวพบว่า สตรีในวัยเจริญพันธุ์ที่กำลังใช้วิธีหนึ่งวิธีใดของการวางแผนครอบครัว ร้อยละ 36.4 วิธีที่นิยมมากที่สุดคือยาเม็ดคุมกำเนิด รองลงมาคือทาหมันหญิง ส่วนสตรีที่เชื่อมั่นในการอยู่รอดของบุตร มีแนวโน้มที่จะใช้บริการสาธารณสุขโดยวิธีการรักษาพยาบาลแผนใหม่ ด้านฐานะทางเศรษฐกิจของสตรีมีได้ทำให้สตรีเหล่านี้มีการวางแผนครอบครัวที่แตกต่างกันเลย

วสันต์ ชันดินกุลธานนท์. **การศึกษาสุขภาพจิตของผู้ต้องขังเรือนจำกลางคลองเปรมนครราชสีมา.** วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพจิตและเปรียบเทียบระดับสุขภาพจิตด้านต่าง ๆ ของผู้ต้องขัง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ต้องขังเรือนจำกลางคลองเปรม อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 180 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มระยะเวลาต้องโทษ 10, 24, 25, 34 และ 35 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์สุขภาพจิต SCL-90 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับสภาพจิตด้านต่าง ๆ ของผู้ต้องขัง ผู้ที่มีระยะเวลาต้องโทษ 10-24 และ 25-34 ปี อยู่ในเกณฑ์ ปกติ ยกเว้นด้านความรู้สึกรู้สึกต่อบุคคลอื่นและด้านความโกรธแค้น
2. ระดับสภาพจิต ของผู้ต้องขังที่มีระยะเวลา 34 - ตลอดชีวิต สูงกว่าเกณฑ์ปกติ 8 ด้าน ยกเว้นคุณลักษณะสภาพจิตด้านความรู้สึกรู้สึกชอบคิดต่อกับบุคคลอื่นที่อยู่ในเกณฑ์ปกติค่อนข้างสูง
3. ระดับสภาพจิตด้านต่าง ๆ ของผู้ต้องขังทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
4. ระดับสภาพจิตด้านต่าง ๆ ของผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาของการต้องโทษ 10,24,25-34 ปี ไม่แตกต่างกัน
5. ค่าเฉลี่ยของลักษณะสภาพจิตทุกด้าน ของกลุ่มผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาของการต้องโทษ 35 ปี-ตลอดชีวิต สูงกว่าทุกกลุ่ม

วิธีนี้ หักดหมม และคนอื่น ๆ. บัญญัติทำให้ผู้ป่วยจิตเภทกลับมารักษาซ้ำในโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ป่วยจิตเภทกลับมารักษาซ้ำในโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้คือ ผู้ป่วยจิตเภทและญาติหรือผู้ป่วยที่กลับเข้ามารักษารักษาซ้ำ จำนวน 75 ราย และญาติหรือผู้ใกล้ชิดผู้ป่วย 75 ราย โดยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2528 ถึงมกราคม 2529 จากการศึกษาพบว่า

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มผู้ป่วยจิตเภทหรือญาติที่ใกล้ชิด พบว่า ผู้ป่วยเป็นเพศชายร้อยละ 72 เพศหญิงร้อยละ 28 มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตเทศบาลร้อยละ 77.33 และส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นบุตร ส่วนญาติก็มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยในเป็นบิดามารดา
2. ความสัมพันธ์ในครอบครัวและการเอาใจใส่ดูแลญาติ ภายหลังออกจากโรงพยาบาลผู้ป่วย ร้อยละ 82.67 ญาติยังยกย่องนับถือ และร้อยละ 78.67 ญาติเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ของผู้ป่วยมากขึ้น
3. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคและการรักษา ทั้งผู้ป่วยและญาติ ส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าโรคจิตเป็นโรคที่รักษาให้หายขาดได้
4. ความเชื่อเรื่องโรคและการรักษา ผู้ป่วยเชื่อว่าโรคจิตทำให้สังคมดูน่าขยะ ร้อยละ 36 ญาติเชื่อว่าโรคจิตเกิดจากผีเข้า ผีทำ โสเภสาสมัคร
5. สังคม สิ่งแวดล้อม ของผู้ป่วยพบว่า ร้อยละ 68 ผู้ป่วยบอกว่าญาติชาวบ้านล้อเลียน
6. ปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยขณะอยู่บ้านพบว่าผู้ป่วยมีข้อขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัว
7. ความรู้สึกและการปฏิบัติของญาติต่อผู้ป่วยพบว่า ร้อยละ 88 ญาติให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเอง ร้อยละ 78.67 ญาติมีความลำบากในการดูแลผู้ป่วย

วิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี และคนอื่น ๆ. พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของหญิงมีครรภ์และหญิงหลังคลอด ในชุมชนชนบทอีสาน. งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ป. (อ้างจาก ลือชัย ศรีเงินขาว และทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. ยุทธศาสตร์เพื่อการดูแลสุขภาพตนเอง. 2533. หน้า 234-259).

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงแบบแผนพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง ในสภาวะปกติของหญิงมีครรภ์และหญิงหลังคลอด ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบแบบแผนพฤติกรรมที่แตกต่างและเหมือน

กันของพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง โดยการเลือกพื้นที่เป้าหมายในการศึกษาคือหมู่บ้านในจังหวัด - อุดรธานี โดยเลือกหมู่บ้านที่มีลักษณะเป็นตัวแทนชนบทไทยอีสานได้ นั่นคือได้เลือกเอาหมู่บ้านหนองบัวเงิน หมู่บ้านค้าสารวรรค์ และหมู่บ้านเวียงคำ อ.หนองวัวซอ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้การสังเกต แบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ ซึ่งผลการศึกษาปรากฏว่า หมู่บ้านหนองบัวเงิน มีสภาพ เศรษฐกิจและการพัฒนาดีกว่าหมู่บ้านทั้งสองดังกล่าว เพราะมีเศรษฐกิจ ในด้านความสัมพันธ์ของสมาชิก ในชุมชน ทั้งสามหมู่บ้านมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ และในลักษณะที่เป็นทางการ ด้านชนบทรรมนิยมประ- เเพณี พบว่าหมู่บ้านหนองบัวเงินและหมู่บ้านเวียงคำมีความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ ส่วนในเรื่องประเพณี ทั้งสามหมู่บ้านเหมือนกัน ส่วนพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของหญิงมีครรภ์ จะมีความเชื่อสมัยก่อนบนอยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่ก็ได้รับเอาวิทยาการใหม่ ๆ เข้ามา เช่นการฝากครรภ์ สำหรับความเชื่อแบบดั้งเดิมพบว่ามีการห้ามอาหารแสลง มีการอยู่ไฟ เป็น ทั้งหมดดังกล่าวเป็นการดูแลสุขภาพแบบผสมผสานระหว่างความ เชื่อเก่าและความเชื่อใหม่

วิเทศน์ จันทรโพธิ์ศรี และคนอื่น ๆ. ศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของชุมชนชนบทอีสาน. งานวิจัย. ขอนแก่น : องค์การบริหารวิเทศกิจแห่งประเทศไทยแคนาดา และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การวิจัยเรื่องนี้ จะมุ่งเน้นศึกษาในกลุ่มหญิงมีครรภ์ หลังคลอด ในเรื่องพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของหญิงมีครรภ์และสภาวะเจ็บป่วย ด้วยกลุ่มโรคระบบทางเดินอาหาร และระบบทางเดินหายใจ เพื่อต้องการทราบถึงแบบแผนพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง ตลอดจนปัจจัยเงื่อนไขที่เป็นตัวกำหนดแบบแผนเหล่านั้น ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของหญิงมีครรภ์ได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมาก โดยเฉพาะเรื่องการฝากครรภ์ ทารกที่ไปฝากครรภ์กับสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ จะมีการงดอาหารแสลงใด ๆ แต่ขณะเดียวกันก็ไม่ได้รับประทานอาหารบาง แต่จะรับประทานตามปกติวิสัย และจำนวนไม่น้อยที่ปฏิบัติตามความเชื่อในอดีตกล่าวคือ มีพิธีอยู่กรรมหลังคลอด ซึ่งจะห้ามกินอาหารแสลง แต่ในปัจจุบันพบว่าพฤติกรรมการดูแลสุขภาพจะเป็นแบบดูแลสุขภาพของตนเองด้านการแพทย์แผนใหม่ ผสมผสานกับการดูแลสุขภาพด้วยวิถีแห่งวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองในประชาชนชนบทว่า มีความรู้ในแพทย์สมัยใหม่อยู่ระดับหนึ่ง และมีความพร้อมที่จะยอมรับเทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้น หากเทคโนโลยีใหม่ ๆ นั้นไม่ขัดกับชนบทรรมนิยมประเพณี

วิไลวัจน์ ภุณณะภูติ และสาเร้ง จันทรสุวรรณ. ปัญหาสุขภาพจิตและความต้องการด้านสวัสดิการของ หอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาลักษณะทั่ว ๆ ไปของนักศึกษา สภาพและ สาเหตุของปัญหาสุขภาพจิต ศึกษาเปรียบเทียบถึงความต้องการด้านสวัสดิการหอพักต่าง ๆ จากผลการ วิจัยปรากฏว่า

1. ลักษณะทั่วไป นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. สภาพของนักศึกษา แบ่ง เป็น

- สภาพครอบครัว ส่วนใหญ่บิดามารคายังมีชีวิตอยู่และเป็นผู้อุปการะทางด้านการเงิน
- สภาพร่างกาย ส่วนใหญ่มีร่างกายสมบูรณ์ ส่วนสภาพจิตใจกังวล มากที่สุดร้อยละ 56.5

ของนักศึกษาที่ออกแบบสอบถามทั้งหมด

3. สาเหตุของปัญหาสุขภาพจิตมาจาก สภาพแวดล้อมของครอบครัว ระยะเวลาที่อยู่หอพัก
4. ความต้องการด้านสวัสดิการหอพักของนักศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า
5. หัตถ์คติเกี่ยวกับกฎระเบียบของหอพักส่วนใหญ่เห็นว่า หนักเคร่งครัด แม้มีผู้ฝ่าฝืนเสมอ ควรจะมีการแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่

ศิริพร จีระวัฒกุล และอรุณ จีระวัฒกุล. การจัดสร้างรูปแบบในการให้บริการสุขภาพจิตแก่นักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการจัดสร้างรูปแบบในการให้บริการสุขภาพจิตใน
โรงเรียนแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในเขตเทศบาลจังหวัดขอนแก่น ข้อมูลเพื่อกำหนดแนว
ทางดังกล่าวได้จากการออกแบบสอบถามข้อเท็จจริงของปัญหาและความต้องการบริการสุขภาพจิตใน
โรงเรียนของครูประจำชั้นทุกคนจำนวน 135 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน และโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จำนวน 1,672 คน
แล้ววิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชากรสองกลุ่ม โดยการทดสอบค่าที
(t-test) ซึ่งปรากฏว่าประชากรทั้งสองกลุ่มมีความเห็นคล้ายในระดับสูง

ข้อค้นพบ รูปแบบในการให้บริการสุขภาพจิตในโรงเรียนที่สร้างขึ้นจากปัญหาความต้องการ
บริการสุขภาพจิตในโรงเรียน เป็นที่เห็นคล้ายในระดับสูงไม่แตกต่างกันจากครูผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากร
ที่มิสุขภาพจิต ซึ่งสามารถกำหนดรูปแบบในการให้บริการสุขภาพจิตในโรงเรียนที่ดีและได้อย่างสมบูรณ์
ตลอดจนมีเหตุผล เป็นต้น

ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์, ศูนย์. พฤติกรรมการบริโภคของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือในพื้นที่ดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน พ.ศ. 2528. งานวิจัย. กรุงเทพฯ
: ศูนย์ศึกษาและอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน, 2528.

การมีส่วนร่วมงานโภชนาการในลักษณะของการรับรู้ การเข้าร่วมงาน และการได้รับการ
พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รู้จักงานโภชนาการ ที่รู้จักมากที่สุดคือ การผลิตอาหารเสริมและการจัดเลี้ยง
อาหารเด็กก่อนวัยเรียน แต่การมีส่วนร่วมในการดำเนินการยังมีจำนวนน้อย บริการที่ประชาชนได้รับ
จากงานนี้โดยลำดับคือ การจัดเลี้ยงอาหารเสริม การเฝ้าระวังทางโภชนาการ และงานโภชนาการ
ผลการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม คือความ
รู้ เจตคติ รายได้ของครอบครัว รายจ่ายด้านอาหาร จำนวนสมาชิกในครอบครัว และการมีส่วนร่วมงาน
โภชนาการในงานสาธารณสุขมูลฐานมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการปฏิบัติด้านการบริโภคของประชาชน

ทั้งสองภาค บัณฑิตทั้งกล่าวสามารถร่วมกันพยากรณ์ค่าการบริโภคร้อยละ 26.2 ในภาคเหนือ และ ร้อยละ 22.5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

สกุลรัตน์ อุณวรงค์ และกรรณิการ์ จิรสิริทรัพย์. ความสัมพันธ์ของระดับ Serum cholin Esterase ต่อสมรรถภาพของเกษตรกรที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลศรีนครินทร์. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

จากผลการตรวจสอบระดับซีรัมรีนเอสเคอเรสในคนไข้ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ศรีนครินทร์ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 504 คน ในช่วงระหว่างเดือนเมษายน 2531 ถึง เดือนมีนาคม 2532 (1ปี) พบว่ามีเพียงร้อยละ 4.96 % เท่านั้นที่มีระดับซีรัมรีนเอสเคอเรสต่ำ อันเนื่องมาจาก โรคที่เป็น และพบในคนไข้ถึง 11.32 % ที่มีระดับซีรัมรีนเอสเคอเรสปกติแล้ว เป็นสัดส่วน 1: 7 จากการสัมภาษณ์พบว่า พฤติกรรมการใช้สารปราบศัตรูพืชโดยส่วนรวมแล้ว ยังมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เกษตรกรส่วนมากไม่เห็นความสำคัญในการป้องกันตนเองในขณะที่ใช้สารปราบศัตรูพืช จำนวนเกษตรกรที่มีระดับซีรัมรีนเอสเคอเรสต่ำกว่าปกติสัมพันธ์กับฤดูกาล ในฤดูหนาวเกษตรกรในระดับซีรัมรีนเอสเคอเรสต่ำกว่าปกติมีจำนวนมากกว่าฤดูฝนและฤดูร้อน ฤดูฝนและฤดูร้อนจะพบน้อยลงตามลำดับ

สมทรง ศกศิลป์. ความเชื่อและปัจจัยทางสังคม - เศรษฐกิจ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรค อูจาระร่วง ของมารดาและบุตรในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. สังคมวิทยามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ปัจจัยทางสังคม - เศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสิ่งชี้แนะให้เกิดพฤติกรรมป้องกัน ที่ต่อความเชื่อของมารดาชาวชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อศึกษาถึงอิทธิพล ของปัจจัยทางสังคม-เศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะอธิบายถึงความเชื่อ เกี่ยวกับสาเหตุของโรคอูจาระร่วงในผู้ใหญ่ และเด็ก ความเชื่อเกี่ยวกับ โอกาสที่จะเป็นโรคอูจาระร่วง และความเชื่อเกี่ยวกับความรุนแรงของโรคอูจาระร่วง

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางสังคม - เศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสิ่งชี้แนะให้เกิดพฤติกรรมการ ป้องกัน ต่างก็มีอิทธิพลในการกำหนดความเชื่อเกี่ยวกับโอกาสที่จะเป็นโรคอูจาระร่วง และความเชื่อ เกี่ยวกับความรุนแรงของโรคอูจาระร่วง สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม - เศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสิ่งชี้แนะให้เกิดพฤติกรรม และปัจจัยด้านความเชื่อ ผลปรากฏว่าปัจจัยดังกล่าวต่างก็มี อิทธิพลกำหนดพฤติกรรมการป้องกันโรคอูจาระร่วงของมารดาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัย-สำคัญทางสถิติ

สำหรับความเชื่อของมารดาเกี่ยวกับสาเหตุของโรคอูจาระร่วงในผู้ใหญ่ นั้น ผลการศึกษาพบว่า มารดาเกือบทั้งหมดมีความเชื่อที่ถูกต้อง หรือเป็นความเชื่อที่สนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมการป้องกัน โรคอูจาระร่วง เช่น ความเชื่อว่าการอูจาระร่วง เกิดจากการกินอาหารที่มันระอาค อาหารดิบ อาหาร มีเชื้อโรค เป็นต้น

สมพันธ์ หัสนิม และคนอื่น ๆ. การศึกษานำร่องปัจจัยที่ผลต่อความครอบคลุมของงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กอายุต่ำกว่าหนึ่งปี และหญิงมีครรภ์ของอำเภอบ้านทอง จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานำร่องหาความครอบคลุม และปัจจัยที่ผลต่อความครอบคลุมของงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ของเด็กอายุต่ำกว่าหนึ่งปี (EPI) และหญิงมีครรภ์ ในเขตชนบทภาคอีสาน ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2529-สิงหาคม 2530 โดยศึกษา 1) ครอบคลุมของการได้รับวัคซีนคอตีบ/โหหู่ครบ 3 ครั้ง 2) ศึกษาหาความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนหอกชอยคักของหญิงมีครรภ์ ขณะตั้งครรภ์ 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคจากผู้ดูแลเด็ก ผสส./อสม. และเจ้าหน้าที่อนามัย

ผลการศึกษาเด็กเกิดใหม่มีประมาณ 2528 ของหมู่บ้านตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 327 คน ต้องคัดออก 45 คน ต้องเพิ่มเข้า 6 คน เพราะฉะนั้นรวมเด็กเป้าหมายที่จะสัมภาษณ์ มีจำนวน 288 คน ประสิทธิภาพการได้รับวัคซีน สามารถสัมภาษณ์ได้ครบทุกคนและปัจจัยที่ผลต่อความครอบคลุมได้แก่ ความรู้ของมารดาเรื่องจำนวนครั้งของการรับวัคซีนคอตีบ/โหหู่ การได้รับคำแนะนำของมารดาให้พาบุตรไปฉีดวัคซีน มารดาจะพาบุตรมาฉีดเนื่องจาก การเดินทางไม่สะดวก ฤดูหนาวไม่สามารถไปได้ เป็นต้น ซึ่งแนวทางการแก้ไขคือ 1)ให้จังหวัดกำหนดวันให้บริการที่แน่นอน 2) ให้จังหวัดสั่งการให้เจ้าหน้าที่พบกับ ผสส. อสม. เป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้พวกเขเข้าไปแนะนำค่อ 3) เจ้าหน้าที่อนามัยควรจัดทำบัญชีรายชื่อเด็กเกิดใหม่ 4) เจ้าหน้าที่ควรจัดเวลาให้คำแนะนำในวันวันให้วัคซีน ส่วนปัญหาการให้วัคซีนหอกชอยคักคือโรงพยาบาลไม่ทำให้เป็นประจำ ไม่มีบัตรบันทึกการฉีด เป็นต้น

สำรวจ ศิลาเกษ และคนอื่น ๆ. การวิจัยสำรวจสถานภาพด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการระหว่างหมู่บ้านที่มีน้ำเพียงพอกับหมู่บ้านที่มีน้ำไม่เพียงพอ อปท.บร.โคกคอกปี ๓ หมู่บ้านอำเภอบ้านไผ่ จ.ขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2522.

การวิจัยสำรวจสุขภาพอนามัยของประชาชนในหมู่บ้านที่มีน้ำเพียงพอกับหมู่บ้านที่มีน้ำไม่เพียงพอ สำหรับอบ.บค. - บริบทคอกคอกปีในท้องที่อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นนี้ เพื่อหาข้อแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่ม หมู่บ้าน ด้านสุขภาพอนามัย ความเป็นอยู่ การปฏิบัติตัวเมื่อเจ็บป่วย สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย

ผลปรากฏว่าสภาวะต่าง ๆ ด้านสุขภาพอนามัยของทั้งสองกลุ่ม มีข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการวางแผนครอบครัวและการอนามัยแม่และเด็ก ส่วนสุขภาพอนามัยทั่วไป และสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมไม่มีข้อแตกต่างกัน

สุขุมล หัตถเศรษฐานนท์. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางสุขภาพอนามัย การสนับสนุนทางสังคม
กับการใช้บริการผากระรอกของหญิงมีครรภ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางสุขภาพอนามัย
การสนับสนุนทางสังคม กับกระบวนกรใช้บริการผากระรอกของหญิงมีครรภ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จาก
การศึกษาค้นพบหลักคือ

1. หญิงมีครรภ์ส่วนใหญ่มีการรับรู้ความเชื่อทางสุขภาพอนามัย และได้รับการสนับสนุนทาง
สังคมในระดับสูง
2. การรับรู้ภาวะคุกคามของโรคแทรกซ้อน การรับรู้ประโยชน์ของการผากระรอกสัมพันธ์ทาง
บวกกับกระบวนกรใช้บริการผากระรอก
3. การสนับสนุนทางอารมณ์ การสนับสนุนทางวัตถุการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าสัมพันธ์
ทางบวกกับการรับรู้ภาวะคุกคามของโรคแทรกซ้อน และการรับรู้ประโยชน์ของการผากระรอกและสัมพันธ์
ทางลบกับการรับรู้อุปสรรคของการใช้บริการ

สวัสดา วิบูลย์เศรษฐ์ และพิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้การทาหมันของคู่
สมรส ในเขตชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ.2530. งานวิจัย. กรุงเทพฯ :
สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

โครงการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้การทาหมันของคู่สมรสในเขตชนบทของภาค-
ตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2530 ได้รับการอุดหนุนค่านางงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจากงบ-
ประมาณแผ่นดินจากการวิจัยพบว่า ในบรรดาผู้ที่นำวิธีทาหมัน และผู้ที่นำวิธีคุมกำเนิดวิธีอื่น
เลข ร้อยละ 42.3 ตอบว่าคิดจะทาหมันในอนาคต ส่วนในบรรดาผู้ที่ทาหมันแล้วกว่าครึ่งหนึ่งใช้เวลาคิด
สนใจในการทาหมันภายใน 1 สัปดาห์ โดยการตัดสินใจของตัวเอง ในบรรดาสาเหตุ 5 ประการ คือ
สาเหตุทางการศึกษา เศรษฐกิจ สุขภาพ ความต้องการทางงานเพิ่มถ้ามีลูกมากว่า สามในสี่ต้องการบุตรเพิ่ม
ผู้ที่ทาหมันแล้วส่วนใหญ่ยอมรับสาเหตุนี้ แต่เหตุผลที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ ผลทางด้านเศรษฐกิจ
ผลการศึกษาวิจัยที่ทำให้คู่สมรสทาหมัน โดยทั่วไปพบว่า อายุ การศึกษา อาชีพ สถานที่เกิด
ความพึงพอใจในความ เป็นอยู่ในปัจจุบัน สถานที่ และบุคลากรที่ทาคลอดบุตรคนสุดท้าย ทิศนคติในเรื่องสิ่ง
จงใจในการทาหมันและนโยบายการมีลูก 2 คน มีผลทำให้เกิดความแตกต่างใน เรื่องการทาหมันใน
อนาคตอีกด้วย

อนันต์ เมฆะรุจิ และคนอื่น ๆ. การศึกษาเพื่อหาวิธีการสุขภาพอนามัยหมู่บ้านชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณี
อำเภอบ้านนา จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

การศึกษาเพื่อหาวิธีการพัฒนาสุขภาพอนามัยในหมู่บ้านชนบทครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัย เพื่อทดสอบ
รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสุขภาพ วิธีการศึกษาครั้งนี้ ในส่วนที่หนึ่งได้ทา
การทดลอง 2 หมู่บ้าน คือ บ้านแคนเหนือ ได้ทาการอบรมช่างสุขภาพหมู่บ้าน พัฒนาองค์กรชุมชน และ

แต่งตั้งกองทุนหมุนเวียน กับหมู่บ้านหนองฮี ได้ทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน และสำรวจความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติ ผลการทดลองปรากฏว่า หมู่บ้านคงแค้นเหนือมีการเปลี่ยนแปลงดีกว่าบ้านหนองฮีทั้งทางด้านความรู้ ทัศนคติ และจากการประเมินผลงานก็พบว่า ปริมาณสมาชิกาลสิ่งแวดล้อมและน้ำสะอาดได้แก่ลั่วมถึงเก็บน้ำฝน ท่อซีเมนต์ ที่เก็บขยะ ได้ตามเป้าหมาย ในส่วนที่สอง อาศัยวิธีการทางมานุษยวิทยา โดยเข้าไปศึกษาในหมู่บ้านเป็นเวลา 2 เดือน พบว่า สิ่งที่เป็นองค์ประกอบของสมาชิกาลได้แก่ การเมืองการที่เข้มแข็ง การจัดเงินทุนหมุนเวียน การจัดอบรมช่างสุขาภิบาล เป็นต้น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ด้านดังกล่าว ได้ผลสรุปเป็นข้อคิดเห็นว่า ความสำเร็จของการพัฒนางานสมาชิกาล ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของกิจกรรมหลัก 3 ประการดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับกลไกสนับสนุนอื่น ๆ โดยเฉพาะรูปแบบการนิเทศและติดตามผล อีกทั้งศักยภาพของหมู่บ้าน เป็นต้น

อรุณ จิรวัดกุล. การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : ทยุเสศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ม.ป.ป.

ปัญหาในระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขระดับจังหวัดที่สำคัญ คือ การที่ไม่สามารถประมวลข้อมูลได้ทันตามกำหนดเวลา ทำให้การวางแผนดำเนินการแก้ปัญหาการบริการสาธารณสุขและการประเมินผลงานไม่มีข้อมูลเพียงพอซึ่งกว่านี้การรวบรวมและประมวลผลข้อมูลในปัจจุบันทำได้ด้วยกำลังคน ซึ่งทำให้เสียเวลามาก และเสี่ยงต่อการผิดพลาดได้ง่าย จึงได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เวลาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการบันทึกข้อมูลและนำข้อมูลมาแบบ รบ.1ก.02 จากทุกตำบลของอำเภอจาก 5 อำเภอคือ อ.เมือง อ.มัญจาคีรี พล น้ำพอง และชุมแพ การศึกษาครั้งนี้พบว่า ข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขของจังหวัดขอนแก่นเป็นไปตามขั้นตอน แต่ปริมาณข้อมูลมากเกินไปจนกว่าจะประมวลวิเคราะห์ และรายงานด้วยกำลังคน การที่จะนำเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในการนี้ในระดับจังหวัด แต่ในระดับอำเภอต้องขยายปริมาณข้อมูลครอบคลุมโรงพยาบาลชุมชนและระดับตำบล จึงมีปริมาณที่เหมาะสม

อานนท์ แยมศิริ. ลักษณะทางสังคมของผู้ที่ขอรับการวางแผนครอบครัวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะทางสังคมของผู้ที่ขอรับการวางแผนครอบครัวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ขอรับการวางแผนครอบครัวเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือสูงกว่านั้น กลุ่มอายุ 20 - 29 ปี เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ จำนวนก็เริ่มลดลงเมื่อมีอายุ 40 ปี ขึ้นไป จากผู้ที่เข้าสู่พิธีสมรสตั้ง 16 ปีขึ้นไปจะลดการวางแผนครอบครัวลง ผู้ที่วางแผนครอบครัวส่วนใหญ่ทราบเรื่องจากเพื่อนและญาติ (63.3 %) และทราบจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (29.9 %) ส่วนผู้ที่ทราบจากวิทยุ โทรทัศน์และ สิ่งตีพิมพ์ ร้อยละ 0.1 และ 0.2 ตามลำดับ

การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและการศึกษาเกี่ยวกับเชื้อโรค

ทวี ศิริวงศ์ พจน์ ศรีบุญเรือง วิฑูรย์ และประสงค์ วัฒนา. การศึกษาระบาดวิทยาของโรคนี้ทางเดิน
ปัสสาวะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโรค
ไตแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.

โรคนี้ทางเดินปัสสาวะเป็นปัญหาที่พบบ่อยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะผู้วิจัยได้
ศึกษาฟิล์มเอ็กซเรย์ทางเดินปัสสาวะ (Plain KUB/IVP) และเวชระเบียนผู้ป่วยของโรงพยาบาลจังหวัด
บุรีรัมย์ สกลนคร เลข อุบลราชธานี และศรีนครินทร์ ใน พ.ศ. 2526 พบผู้ป่วยโรคนี้ทางเดินปัสสาวะ
2,356 ราย จากจำนวนผู้ป่วยที่ได้อีกซเรย์ 9,923 ราย ทุกรายมีถิ่นที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 88) เป็นโรคนี้ทางไตและท่อไต อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 2.1 : 1 โดย
เฉพาะโรคนี้ทางกระเพาะปัสสาวะมักพบในเพศชาย

ผู้ป่วยโรคนี้ทางไตและท่อไตส่วนใหญ่พบในอายุมากกว่า 20 ปี แต่ผู้ป่วยโรคนี้ทางกระเพาะ
ปัสสาวะพบมากที่สุดในอายุน้อยกว่า 5 ปี อนึ่งผู้ป่วยโรคนี้ทางเดินปัสสาวะร้อยละ 19.3 มีการทำ
งานของไตผิดปกติ

การศึกษานี้ยังชี้ถึงความสำคัญของโรคนี้ในระบบทางเดินปัสสาวะ และความจำเป็นที่ต้องเริ่ม
ศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาทางเดินปัสสาวะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เพชรสว สัมตระกูล. ปัจจัยที่มีผลต่อความครอบคลุมของการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น ร่วมกับสภาประชากรแห่ง
นิวยอร์ก, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงการยอมรับและการใช้บริการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน
โรค ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความครอบคลุมการสร้างภูมิคุ้มกันโรค โดยได้ทำการศึกษาในเขตพื้นที่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก จังหวัด/อำเภอ/ตำบล และหมู่บ้าน โดยอาศัย
สถิติความครอบคลุมในการให้ภูมิคุ้มกันโรคสูงและต่ำ ซึ่งได้ทำการคัดเลือกมา 16 หมู่บ้านใน 4 จังหวัดของ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มมารดาที่มีบุตรอายุระหว่าง 0-4 ปี ทางด้านลักษณะประชากร เศรษฐกิจและสังคม
พบว่า รายได้ อาชีพ และอำนาจในการตัดสินใจ มีผลต่อการนำบุตรมารับภูมิคุ้มกันโรค ด้านความรู้
มารดามีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อและวัคซีนในระดับสูง

2. กลุ่ม อสม./พสส. ส่วนใหญ่อายุ 40-49 ปี และจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทางด้านความรู้
เกี่ยวกับโรคติดเชื้อและวัคซีน อสม./พสส. กลุ่มที่ให้บริการครอบคลุมสูงจะมีความรู้ในระดับสูง ทางด้าน
ทัศนคติเกี่ยวกับโรคและการดำเนินงานของ อสม./พสส. ทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคตินั้นแตกต่างกัน

3. กลุ่มเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 24-30 ปี สมรสแล้ว ด้าน
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อและวัคซีน เจ้าหน้าที่จากกลุ่มที่ให้บริการครอบคลุมสูง มีความรู้ในระดับสูง เป็น
อัตราส่วนที่สูงกว่า เจ้าหน้าที่จากกลุ่มที่ให้บริการครอบคลุมต่ำ ทางด้านทัศนคติต่องาน เจ้าหน้าที่จากกลุ่ม
ที่ให้บริการครอบคลุมสูง มีทัศนคติที่ดีด้วย

มลิ อาจารย์กุล และคนอื่น ๆ. โรคผิวหนังของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : ทุนวิจัยพัฒนาชนบท (ยู.เสด), 2529.

รายงานการวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัญหาของโรคผิวหนังของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งพบว่า

1. โรคผิวหนังที่พบบ่อยในชุมชนมีสาเหตุมากจากสุขอนามัยที่ไม่ดี และสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่ของโรคมีความร้ายแรง และสามารถหายเองได้
2. ภาวะความพิการ คาดคะเนว่าความแตกต่างของความพิการที่เกิดขึ้นน่าจะเกิดขึ้นช่วงระยะเวลาของการรักษา รพช. และรพ. ที่มีแพทย์เฉพาะทาง
3. ผู้ป่วยที่มารับการรักษาที่ รพช. เริ่มมีโรคแทรกซ้อนตามมา และสูงมากขึ้นในช่วงของระยะเวลาก่อนที่จะได้รับการรักษาจากแพทย์เฉพาะทาง
4. การพยากรณ์โรคของผู้ป่วยใน รพ. ที่มีแพทย์เฉพาะทางสูงกว่า รพช. และในชุมชน เนื่องจากความล่าช้าของการเข้ามารักษา
5. แพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรมีความรู้ เกี่ยวกับโรคที่พบบ่อยในชุมชน และ รพช. เป็นอย่างดี

มันทนา พิมพ์. การแพร่กระจายข่าวสารสาธารณสุขในระดับหมู่บ้านเพื่อการพัฒนาสาธารณสุขมูลฐาน : ศึกษาเฉพาะกรณีการให้ภูมิคุ้มกันในเขตอำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2526. (กองนโยบายและวางแผนการศึกษา รวมทั้งความคืบหน้างานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระบบโรงเรียน ปี 2525 - 2529. หน้า 446-447.)

สุขภาพอนามัยเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ โดยเฉพาะในวัยเด็กซึ่งเป็นวัยที่ร่างกายมีการพัฒนาใหม่ ๆ มีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคสูง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏว่า มารดาในชนบทมีการเปิดรับข่าวสารสาธารณสุข สุขภาพอนามัยสูง ส่วนใหญ่เปิดรับจากวิทยุและบุคคลากรสาธารณสุข ด้านความรู้เรื่องการสร้างภูมิคุ้มกันโรคในเด็กพบว่า มารดาในชนบทเกือบทั้งหมดไม่รู้ เกี่ยวกับการกำหนดวันฉีดวัคซีน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารการยอมรับวัคซีนบีซีจีและคีพีท พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ของการเปิดรับข่าวสาร เรื่องการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคกับการยอมรับวัคซีนบีซีจี และคีพีท

มานพ คณะโค และ เอรวัฒน์ บ่อคำ. พฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ในหญิงบริการ ศึกษาเฉพาะกรณีหญิงบริการอาเภอนนทบุรีในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2532. (อ้างจาก วารสารสังคมศาสตร์การแพทย์. 2 : 5 (ธันวาคม 2534). หน้า 67-70).

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) ต้องการหาปัจจัยสำคัญซึ่งมีผลต่อการใช้ถุงยางอนามัยของหมอนวด 2) ต้องการที่จะหาว่าวิธีการให้ความรู้กับหมอนวดที่มีประสิทธิภาพในการให้การป้องกันโรคเอดส์นั้นจะมีวิธีการอย่างไร 3) เพื่อที่จะศึกษาถึงประวัติและพฤติกรรมของหมอนวดในระดับลึก ซึ่ง

ประกอบไปด้วยพื้นฐานต่างๆ ของหมอนวด

จากการศึกษาพบว่า หมอนวดโดยทั่วไปมีอายุเฉลี่ย 25 ปี เริ่มทำงานในอาชีพนี้มาแล้วเฉลี่ย 4 ปีครึ่ง หมอนวดส่วนมากเกือบทั้งหมดผ่านการมีครอบครัวมาแล้ว สำหรับกระบวนการเข้าสู่อาชีพหมอนวดนั้น จะต้องผ่านการสมัคร การฝึกนวด และฝึกอย่างอื่นด้วย สำหรับเรื่องของความรู้เกี่ยวกับกายวิภาคศาสตร์ หมอนวดทั้งหมดมีความรู้เรื่องนี้อยู่ในระดับปานกลางจนถึงระดับดี ส่วนลูกค้าที่มาใช้บริการมีอายุระหว่าง 25 - 45 ปี จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของหมอนวด โดยกำหนดให้การตัดสินใจขึ้นอยู่กับหมอนวดทั้งสิ้น พบว่าในหมอนวดคนใดเลยที่มีความตั้งใจอย่างแท้จริงที่จะใช้ถุงยางอนามัยกับลูกค้า นอกจากนี้ การศึกษาอย่างละเอียดในเรื่องของหมอนวดนั้น ทำให้เข้าใจลักษณะของการให้บริการ และการประกอบอาชีพของหมอนวดจะมีผลทำให้ การกำหนดบริการสาธารณะสุขที่ดีสำหรับคนกลุ่มนี้ และสำหรับมีความเสี่ยงต่อโรคสูง ทำให้มีสิ่งเบี่ยงเบนวิชาการและแก้ปัญหาได้ตรงจุดอีกด้วย

ลือชัย ศรีเงินยวง และอามันดา เลอ แกรนด์. สมุนไพรรักษาโรคตนเองของชาวชนบท. งานวิจัย.
ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

การศึกษาเรื่องนี้เพื่อศึกษาสมุนไพรรักษาโรคที่ใช้รักษาในเวลาเจ็บไข้ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างประชากร 4 หมู่บ้าน จาก 2 จังหวัดคือ นครราชสีมา และยโสธร (จังหวัดละ 2 หมู่บ้าน) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือการสัมภาษณ์และสังเกตความเจ็บป่วย ของสมาชิกทุกคน ในครอบครัวประชากรหมู่บ้านดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่า การเจ็บป่วยส่วนใหญ่เป็นอาการพื้นฐาน ๖ คือ ปวดหัว ตัวร้อน ปวดท้อง เป็นแผลและปวดเมื่อย ซึ่งการรักษาตนเองโดยสมุนไพรรักษาได้เข้ามามีบทบาทมาก ซึ่งเป็นทางเลือกในยามเจ็บป่วย ชาวบ้านก็ได้ใช้บรรเทาอาการต่าง ๆ เป็นอย่างดี สำหรับด้านการส่งเสริมให้เกิดการใช้สมุนไพรรักษาสุขภาพ ทั้งในระดับบุคคลครอบครัว ถึงชุมชน เห็นได้ชัดว่า ต้องมีวิธีคิดที่จะจำแนกในระดับแรกคือ ต้องพิจารณาให้เห็นชัดว่า ปัญหาสุขภาพเป็นปัญหาสำคัญ กล่าวเป็นภาพรวมแล้ว ความแตกต่างของวิถีทางการดำเนินชีวิตในภาพที่เรียกว่าเป็นเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในระหว่างพื้นที่ตัวอย่าง ดูเหมือนจะสอดคล้องความแตกต่างกับแผนการใช้ยาทั้ง 4 หมู่บ้านอย่างชัดเจน ซึ่งบ้านสูง เน้นเป็นบ้านที่มีความทันสมัยด้านวัตถุมากที่สุด มีการใช้ยาแผนปัจจุบันแพร่หลาย (ยกเว้นในเภสัชอาการพื้นบ้าน) แต่บ้านเกษม พบว่ามีการใช้ยาสมุนไพรเพิ่มมากขึ้นท่ามกลางการรักษาแบบดั้งเดิม จะเห็นว่า ถึงแม้จะมีการรับการรักษาสมัยใหม่เข้ามา แต่ชาวบ้านก็ยังคงมีการใช้ยาสมุนไพรรักษาอยู่ต่อไป

วรารณ เอื้ออารี. ระบบการเก็บภาษีมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองอุดรธานี. วิทยานิพนธ์.
วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ในการศึกษางานวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อ วางแผนปรับปรุงการเก็บขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองอุดรธานี

ผลการศึกษาแสดงการวางแผนปรับปรุงการเก็บรวบรวมมูลฝอยโดยมีเป้าหมายให้สามารถบริการประชาชนได้ครอบคลุม 90 % ของประชากร โดยกำหนดให้อายุการใช้งานของรถเก็บขนมูลฝอยประมาณ 8 ปี รถเก็บขยะมูลฝอยแต่ละคันทำการเก็บมูลฝอยวันละ 2 เที่ยว โดยมีเครื่องมือและอุปกรณ์

สำหรับใช้ซ่อมแซมและบำรุงรักษารถเก็บขยะมูลฝอย

สำหรับการกำจัดมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับเทศบาลเมืองอุดรธานี ได้เลือกใช้วิธีการกำจัดมูลฝอยแบบกลบฝังดิน อย่างถูกหลักสุขาภิบาลแทนการเทกองที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน พื้นที่กำจัดมูลฝอยใหม่เป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์เนื้อที่ประมาณ 300 ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกห่างจากเมืองประมาณ 10 กม. เครื่องจักรที่ใช้ในพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยได้แก่ รถคันดินตะขาบ 2 คัน รถขุดดินตะขาบ 1 คัน รถบรรทุก 6 ล้อ 1 คัน รถกระบะ 1 คัน สำหรับควบคุมดำเนินการ รวมทั้งมีการเตรียมพื้นที่สำหรับสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่เกิดจากมูลฝอย ถนนและสะพานเข้าพื้นที่ ถนนและระบบระบายน้ำพื้นผิวดินในพื้นที่ บ้านพักคนงาน สำนักงาน เครื่องสูบน้ำหนัก โรงเก็บรถซ่อม บ่อหมัก และคันไม้ที่จะปลูกรอบ ๆ พื้นที่กำจัดมูลฝอย อายุการใช้งานของพื้นที่มากกว่า 30 ปี ค่าลงทุนสำหรับการกำจัดมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุดรธานี ประมาณ 48.87 ล้านบาท

วิจารณ์ สุพรรณิชัยมาศน์ เกียรติรัตน์ คุณรัตนพุกษ์ และนางลักษณ์ สุพรรณิชัยมาศย์. การเจ็บป่วยและการรักษาของสมาชิกครัวเรือนเกษตรกร. งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

อาการเจ็บป่วยของครอบครัวเกษตรกร จะเป็นอาการทั่ว ๆ ไปที่ไม่ร้ายแรงมาก เช่น เป็นไข้ ปวดท้อง ปวดตามร่างกาย ไม่แตกต่างจากที่พบในประชากรทั่วไป แต่เกษตรกรจะรักษาพยาบาลด้วยการพึ่งตนเองสูงมาก โดยจะแสวงหาการรักษาในหมู่บ้าน เช่น ซื้อยาจากบ้านมารับประทาน รักษาจากหมอกกลางบ้าน และหมอแผนโบราณ ความคุ้นเคยกับแผนปัจจุบัน เพื่อบรรเทาอาการแค่ชั่วคราวไปจากการรายงานสัดส่วนของการซื้อยาในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์สูงมาก และมีแนวโน้มสูงขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตามอาจสรุปว่า ปัจจุบันเกษตรกร จะรับการรักษาพยาบาลของรัฐอย่างแพร่หลาย แต่โดยสัดส่วนแล้วยังคงพึ่งตนเองสูงอยู่มากเหมือนเดิม สำหรับการรักษาอาการเจ็บป่วยทั่ว ๆ ไป โดยการใช้ยาที่ขายในหมู่บ้าน ดังนั้นการจัดตั้งกองทุนยา การให้การอบรมการใช้ยา รวมทั้งการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐให้ยาที่มีคุณภาพและปลอดภัยจำหน่าย จึงน่าจะเป็นแนวทางที่จะลดปัญหาการใช้ยาอันตรายและความไม่เหมาะสมของเกษตรกร

สังิตร สุตรา และคนอื่น ๆ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาการ อาการแสดง การตรวจอุจจาระ และผลของการเพาะเชื้ออุจจาระของผู้ป่วยเด็ก โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2522.

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ของอาการ การตรวจร่างกาย การตรวจอุจจาระ และแบคทีเรีย ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคท้องร่วงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งมาโรงพยาบาลศรีนครินทร์ด้วยอาการท้องร่วงเฉียบพลัน ในปี 2523-2525 จำนวน 197 คน ผลการเพาะเชื้อจากอุจจาระพบเชื้อ Shigella 13.7% Salmonella 3.6% Enteropathogenic E.coli 15.2% Aeromonas 1.0% Pleiseomonas 0.5% และ non-specific 66% ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลโดย X2 test พบว่า

มีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างอาการ (ความถี่ของการถ่าย อาเจียน ชัก การติดเชื้อ ในระบบทางเดินหายใจส่วนบน) และผลการตรวจร่างกาย (ภาวะการขาดน้ำ หอบ คออักเสบ ท้องอืด การอักเสบของทวารหนัก) กับเชื้อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของโรค เป็นต้น

สมิทร สุตรา และคนอื่น ๆ. บังคับเสี่ยงต่อการเกิดโรคอุจจาระร่วงอย่างรุนแรง ในเด็กวัย 0 - 3 ปี ในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : องค์การบริหารวิเทศกิจแห่งสหรัฐอเมริกา และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

ประเทศไทย โรคอุจจาระร่วงยังคงเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญของเด็ก การที่เกิดโรคอุจจาระร่วง บางคนจะเกิดอาการรุนแรงอาจถึงขั้นเสียชีวิต บังคับเสี่ยงที่ทำให้เกิดอาการรุนแรงยังมิได้มีการศึกษากันอย่างจริงจัง การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะค้นหาปัจจัยที่เสี่ยงต่อการรุนแรงของโรคในผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงที่มีอายุต่ำกว่า 3 ปี โดยศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ เชื่อที่เป็นสาเหตุของโรค ภาวะการขาดสารอาหาร วิธีการดูแลรักษาระหว่างการเกิดอาการ ประวัติการเกิดโรคหัดก่อนเกิดโรคอุจจาระร่วง พฤติกรรมอนามัยการเลี้ยงดูเด็ก การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษาแบบ case - control ทำการศึกษาในโรงพยาบาล 10 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่ม case และกลุ่ม control มีปัจจัยเกี่ยวกับระยะเวลาการเจ็บป่วย สิ่งแวดล้อม ฐานะเศรษฐกิจ ระยะห่างจากบ้านถึงสถานอนามัย ภาวะโภชนาการและพฤติกรรมอนามัยมีความแตกต่างกัน แต่พบว่ามีปัจจัยเสี่ยง 7 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของโรคอุจจาระร่วง โดยการวิเคราะห์แบบ Univariate analysis ได้แก่ เพศชาย ประวัติการอาเจียน จำนวนครั้งของการอาเจียนในวันแรกที่ป่วย และจำนวนครั้งของการอาเจียนใน 24 ชั่วโมงก่อนมาโรงพยาบาลไม่มีประวัติการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลด้วยโรคอุจจาระร่วง งดรับประทานอาหารหรือปฏิเสธอาหารในระหว่างการเจ็บป่วย และมีการตรวจพบ Rotavirus ในอุจจาระ ด้วย

สุรัตน์ วรางค์รัตน์. การรักษาพยาบาลแบบพื้นบ้านของชนกลุ่มน้อยในอีสานเหนือ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

การรักษาสุขภาพถือว่าเป็นเป้าหมายอันดับแรกของการพึ่งตนเอง ก่อนจะนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเรื่อง อาการผิดปกติของร่างกาย ที่สามารถพึ่งตนเองได้บางส่วน หากจะพิจารณาการรักษาของชาวบ้านจะพบว่า ชาวบ้านมีการรักษาสุขภาพ ตามความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อแบบ "ฮักคลอง" หรือบางเรื่อง กลายเป็น ชะลา ซึ่งการศึกษานี้ อาจแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนของหมอพื้นบ้านอันประกอบด้วย การเรียนรู้ การถ่ายทอดจนเป็น หมอพื้นบ้าน และอีกส่วนหนึ่งคือ ส่วนของผู้ป่วยที่มารับการรักษา

ในด้านการรักษาจะพบว่า มีพิธีกรรมตามความเชื่อ เช่น คิดว่าความเจ็บเกิดจากผีทำ มีการสืบทอดการเจ็บป่วยโดยการ เลี้ยงหาย

กล่าวโดยสรุปการรักษาพยาบาลพื้นบ้าน ยังเป็นสิ่งที่สืบทอดและไม่สามารถหาทดแทนมาอธิบายได้ โดยเฉพาะการรักษาของหมอเขาที่ใช้คนครึ่งพื้นบ้านประกอบ ตลอดจนพลังจิตของผู้เป็นหมอพื้นบ้าน เป็นต้น

อุมัย คลังงานเหงเคช และคนอื่น ๆ. การศึกษาผู้ป่วยที่มารับบริการที่แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินของ
โรงพยาบาลศรีนครินทร์. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2531.

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริการที่แผนกผู้ป่วยนอกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน รพ.ศรีนครินทร์ มี
วัตถุประสงค์เพื่อ ทราบถึงลักษณะพื้นฐานของผู้ป่วยที่มารับบริการตรวจรักษาอาการสำคัญ เวลาที่ใช้ในชั้น
ตอนต่าง ๆ และทัศนคติของผู้ป่วยต่อการบริการที่ได้รับจะได้ทราบว่าการบริการผู้ป่วยดีหรือไม่อย่างไร
ถ้ามีข้อบกพร่องเกิดจากอะไร เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงบริการ ได้ใช้รูปแบบการศึกษาวิจัย
เชิงพรรณนาศึกษาแบบ Cross-section กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยทั้งหมดที่มารับบริการที่ OPD AE
รพ.ศรีนครินทร์

จากการศึกษาพบว่า เป็นเพศชาย 48.1% หญิง 51.9% ซึ่งอาการที่สำคัญเป็นอาการเกิดจาก
อุบัติเหตุ 20.6% รองลงมาเป็นไข้และปวดท้อง เหตุที่มารับบริการเกิดจากการเจ็บป่วยกระทันหัน
52.8 % แพทย์ refer 16 % ระยะทางที่ผู้ป่วยมารับบริการส่วนมาก (40.38 %) อยู่ในระยะ 10
กิโลเมตรจาก รพ. แต่มีถึง 18.46 % ซึ่งระยะทางไกลมากกว่า 100 กิโลเมตร ระยะเวลาที่ออกจากบ้าน
ถึงโรงพยาบาลใช้เวลาน้อยกว่า 10 นาที เป็น 40.38 % ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 60 นาที ยื่นหาบัตรใช้เวลา
น้อยกว่า 5 นาที 53.91 % ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10 นาที เป็นต้น

เอี่ยมพร ทองกระจาย และคนอื่น ๆ. บัณฑิตทางเศรษฐิจสังคมและสาธารณสุขที่มีผลต่อพฤติกรรมการ
จัดการโรคท้องร่วงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยประกอบด้วยการสำรวจความรู้ และความเชื่อของมารดาที่มีต่อ
อาการท้องร่วงในเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และแผนงานสาธารณสุข กับ
พฤติกรรมป้องกันสุขภาพ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

1. แนวทางการศึกษาเป็นการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งมารดาเด็กยืนยันว่า "ท้องร่วง" เกิดขึ้นในผู้
ใหญ่และเด็กเท่ากัน แต่ในทารกที่อายุน้อยกว่า 1 ปี จะไม่เรียกท้องร่วงแต่จะเรียกว่า "ซุ" ซึ่งหมายถึง
หมายถึงผลไม้ไม่อมจืด และพบว่าเด็กที่อายุน้อยกว่า 1 ปีจะไม่ค่อยเป็นโรคท้องร่วง

2. ความรู้ของมารดา ความรุนแรง การรักษา โรคท้องร่วงโดยทั่วไปมีความรู้อยู่ในเกณฑ์สูง
นอกจากนี้ มารดาที่มีความเชื่อและเข้าใจผิด ๆ เกี่ยวกับการรักษา "ซุ" ในทารก ว่าไม่ควรจะรักษา
แต่ควรปล่อยให้หายเอง

3. คำนี้นิสภาพเศรษฐกิจสังคม พบว่า กลุ่มที่มีเศรษฐกิจดีจะได้รับความรู้ เรื่องข่าวสารมาก

4. จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการรักษาที่แท้จริงของมารดาตอบรับ ร้อยละ 30 ได้รับการ
รักษาทันทีด้วยผงน้ำตาลเกลือแร่ และร้อยละ 35 ไม่เคยได้รับการรักษา ที่เหลืออีก 35 ค่อนข้างนอนอยู่บ้าน
หลายวันก่อนที่บิดามารดาจะนำส่ง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข.

การศึกษาเกี่ยวกับ

แพทย์และการจูงใจในการให้บริการด้านการแพทย์และพยาบาล

กึ่งแก้ว เกษมวิท และคนอื่น ๆ. ปัญหาเสถียรของผู้ต้องโทษ ในทัณฑสถานบำบัดพิเศษขอนแก่น.
งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อศึกษาสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่การใช้ยาเสพติด และศึกษาถึงปัจจัยผลักดันหรือปัจจัยเสริมให้การใช้ยาอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นผู้ติดยาในที่สุด นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาถึงเจตคติ และความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ต้องโทษ ศึกษาถึงลักษณะการใช้ยาเสพติด รวมถึงลักษณะของสถานที่หรือชุมชนที่ใช้ในการค้ำจุนซื้อขายยาเสพติด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ต้องโทษคดียาเสพติด ซึ่งศาลตัดสินเด็ดขาดแล้ว และถูกส่งตัวมาไว้ที่สถานบำบัดพิเศษขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า ความไม่สบายใจ หรือความคับข้องใจ และการอยากทดลอง อยากสนุกสนานกับเพื่อนฝูง เป็นสาเหตุสำคัญ 2 ประการ ที่นำไปสู่การใช้ยาเสพติด ปัญหาความไม่สบายใจส่วนใหญ่มาจากครอบครัว ความสัมพันธ์ในตัวของพ่อแม่ การได้รับความสะเทือนใจบางอย่าง ประกอบกับมีเหตุผลอื่น ๆ เช่น บ้านอยู่ใกล้แหล่งซื้อขาย เพื่อนแนะนำ ฯลฯ และในที่สุดก็เกิดการอยากลองใช้ยาเสพติดขึ้น เมื่อทดลองใช้ครั้งแรกแล้ว ด้วยฤทธิ์ยาที่ทำให้เกิดความสบายใจ ผ่อนคลาย ความเครียด อารมณ์ดี ชื่นชอบงาน ฯลฯ ทำให้ต้องใช้ต่อไป และกลายเป็นผู้ติดยาในที่สุด ดังนั้นการฝึกให้บุคคลมีจิตใจที่เข้มแข็ง ออกกำลังกาย อดทน อดกลั้น ภูมิใจในตัวเอง และเอาชนะตนเองได้ ซึ่งผู้ใกล้ชิด บิดามารดาน่าจะเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ และลักษณะการใช้ยาของผู้ต้องโทษ พบว่า ทุกรายได้ยาเสพติดมาแล้วเกินกว่า 1 ชนิด โดยเริ่มจากชนิดที่อ่อนโยนไปเรื่อย ๆ

จุฬามาศ ศิริวงษ์พานิชย์. ลำดับศักดิ์และเชลยบริการของสถานบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะการกระจายของผู้มาใช้บริการ ลำดับศักดิ์และเชลยบริการของสถานบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่อาจอธิบายการตัดสินใจเลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุข ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า

ผู้มาใช้บริการร้อยละ 50 เป็นผู้ที่เดินทางจากที่อยู่อาศัยถึงสถานบริการสาธารณสุขในระยะทาง 0-10 กิโลเมตร สอดคล้องกับแนวความคิดเรื่องหลักของการใช้ความพยายามน้อยที่สุดของ จอร์จ เค. ซีฟท์ (ค.ศ. 1949) สำหรับการจัดลำดับศักดิ์ของสถานบริการสาธารณสุขที่ทำการศึกษานั้น งานวิจัยพบว่า โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา และโรงพยาบาลเชนคัมเมรี่ เป็นสถานบริการสาธารณสุขที่มีลำดับสูงสุด นอกจากนี้ยังพบว่า ความพร้อมของสถานบริการสาธารณสุข ความเชื่อมั่นในแพทย์ผู้ทำการรักษา รวมทั้งสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรมของพื้นที่ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการน้อย

นวลจันทร์ หัตถชัยกุล. ปัญหาและความต้องการของคนไข้ในโรงพยาบาลของรัฐในภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี อุตรดิตถ์ และนครราชสีมา. งานวิจัย.
กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อต้องการทราบถึงสภาพของผู้ป่วยที่มาขอรับบริการ จาก
สถานพยาบาล และศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรค ข้อขัดข้อง ตลอดจนความต้องการของประชาชนที่มาขอ
รับบริการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาค่าไป

ผลการศึกษาพบว่า คนไข้ทั้งเพศชาย และเพศหญิงมีจำนวนไม่แตกต่างกัน คนไข้ส่วนมากรายได้
ได้น้อย ส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ในด้านทัศนคติที่มีต่อแพทย์ พยาบาล และ
โรงพยาบาล มีทั้งทัศนคติที่ดีและไม่ดี จำนวนไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านการปรับปรุงแก้ไขนั้นให้แก้ไขตัว
บุคคล การให้บริการด้านอื่น ๆ

บุญสม งานประดับ. การศึกษาศักยภาพการแจกกระจายแพทย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเศ
ไทย. ปริญฐานันท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
2520.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ต้องการศึกษาศักยภาพของการแจกกระจายแพทย์ในอำเภอ
ต่าง ๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย การวิจัยใช้เกณฑ์ดัชนี จำนวนแพทย์ที่คาดหวัง
เปรียบเทียบกับจำนวนประชากรแล้วนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนแพทย์ที่ปรากฏจริง เพื่อหาหลักการ
แจกกระจายของแพทย์ว่าเป็นแบบจับกลุ่มหรือแบบกระจาย

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการแจกกระจายของแพทย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบ
กระจายมากกว่ารวมกลุ่ม โดยปรากฏว่ามีแพทย์อยู่ในลักษณะแจกกระจาย 162 อำเภอ คิดเป็นร้อยละ
95.86 ส่วนลักษณะการรวมกลุ่มมีเพียง 6 อำเภอ หรือร้อยละ 0.59

ปรีชา กิจวัฒน์ชัย. การศึกษาผลการปฏิบัติงานอนามัยโรงเรียนของผู้ผ่านการอบรมอนามัย
โรงเรียน จักโดยศูนย์อนามัยโรงเรียนเขต 3 จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2520.
วิทยานิพนธ์. วิทยาศาสตร์สาธารณสุขมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล,
2523.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ติดตามผลการฝึกอบรมปฏิบัติงานอนามัยโรงเรียน โดยรวบรวม
ข้อมูล จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 ชุด ผลการติดตามพบว่า

1. การปฏิบัติกิจกรรมอนามัย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้รับการฝึก
อบรมแล้ว เช่น การติดตามรักษาผู้ป่วย และการจัดหาเวชภัณฑ์ ด้านปัญหาข้อขัดข้องสำคัญได้แก่ ปัญหา
การขาดแคลนยานพาหนะ ขาดงบประมาณและขาดเวชภัณฑ์ ด้านการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ได้รับความเชื่อถือ
จากผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมากขึ้น

2. ผลการติดตามกลุ่มครู พบว่าครูได้ปฏิบัติกิจกรรมอนามัยโรงเรียนหลังจากฝึกอบรมแล้วเพิ่ม
ขึ้น มีการจัดทำบัตรบันทึกสุขภาพของนักเรียนเพิ่มขึ้น ด้านปัญหาข้อขัดข้องพบว่า ครูขาดงบประมาณ ขาด

เอกสารเผยแพร่ ชาคภาพรชนก และอบการณการสนสศึกษอื่น ๆ ตลอดจนชาความร่วมมื่อจากผู้
ปกครองนัก เรือนคามลาคับ วิธเก้นปัญหาที่รนามาใช้คือการร่วมมื่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธาณสุข
ปรึกษาเจ้าหน้าที่สาธาณสุข เป็นคน

พริทซ์ วิโรจน์แสงอรณ. ปัจจัยที่อิทธิพลต่อความเครียดของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน
ในภาคตะวันออกเฉียง เหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์: วท.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบระดับความเครียดของพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนในภาค-
ตะวันออกเฉียง เหนือ และเปรียบเทียบคะแนนความเครียดของพยาบาลในโรงพยาบาลต่างขนาดกัน ค้าง
ฝ่ายงานกัน พร้อมทั้งหาปัจจัยที่อิทธิพลต่อความเครียดของพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน โดยศึกษาจาก
พยาบาล 346 คน จากโรงพยาบาล 10 เคียง 139 คน โรงพยาบาล 30 เคียง 116 คน และโรง-
พยาบาล 60 เคียง เพียง 91 คน การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์

ผลการวิจัยพบว่า

1. พยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนร้อยละ 68.2 มีความเครียดในระดับน้อย-ร้อยละ 26.6 มี
ความเครียดค่อนข้างสูง และร้อยละ 5.2 มีความเครียดสูงมาก
2. ในกลุ่มพยาบาลฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ ไม่มีความแตกต่างในระดับความเครียดระหว่างพยาบาล
ในโรงพยาบาลขนาดต่าง ๆ
3. ในกลุ่มพยาบาลฝ่ายการพยาบาล พยาบาลในโรงพยาบาล 10 เคียง และ 60 เคียง มี
ความเครียดมากกว่า 30 เคียง
4. ในโรงพยาบาล 10 เคียง พยาบาลฝ่ายส่งเสริมสุขภาพไม่มีความเครียดมากกว่า
พยาบาลพยาบาลในฝ่ายการพยาบาล
5. ในโรงพยาบาล 30 เคียง พยาบาลฝ่ายการพยาบาลมีความเครียดมากกว่าพยาบาลฝ่าย
ส่งเสริมสุขภาพ
6. ในโรงพยาบาล 60 เคียง พยาบาลฝ่ายการพยาบาลมีความเครียดมากกว่าพยาบาลใน
ฝ่ายการพยาบาล
7. ในกลุ่มพยาบาลทั้งหมดในโรงพยาบาลทุกขนาด พยาบาลฝ่ายส่งเสริมสุขภาพไม่มีความ
เครียดมากกว่าพยาบาลในฝ่ายพยาบาล
8. ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดความเครียดของพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนคือ ปัจจัยด้านบุคคล
ได้แก่ ปัญหาในชีวิตประจำวัน และการครอบครัว

สงวนลิขสิทธิ์. บทบาทของพยาบาลวิชาชีพในงานสาธาณสุขมูลฐานตามการรายงานของพยาบาล
ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนภาคตะวันออกเฉียง เหนือ. วิทยานิพนธ์. ม.ป.ท. :
2527.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล
ชุมชนในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ ในงานสาธาณสุขมูลฐานด้านการสนับสนุน และด้านการให้บริการ เพื่อ

ส่งเสริมงานสาธารณสุขมูลฐานแต่ละงานทั้ง 8 งาน คืองานสุขศึกษา งานโภชนาการ งานสุขาภิบาล และการจัดหาผ้าสะอาด งานวางแผนครอบครัวและการอนามัยแม่และเด็ก งานให้บริการคุมกำเนิด งานควบคุมป้องกันโรคในท้องถิ่น งานรักษาพยาบาลและงานจัดหายาที่จำเป็น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน ขนาด 60, 30, 10 เตียง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เลือกมาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พยาบาลวิชาชีพฝ่ายส่งเสริมสุขภาพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนขนาด 60, 30, และ 10 เตียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีบทบาทด้านการสนับสนุนและดำเนินการให้บริการงานสาธารณสุขมูลฐาน แต่ละงานไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
2. พยาบาลวิชาชีพฝ่ายรักษาพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ขนาด 60, 30, และ 10 เตียง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีบทบาทในทางงานไม่แตกต่างกัน
3. พยาบาลวิชาชีพฝ่ายรักษาพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนขนาด 60, 30, และ 10 เตียง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีบทบาทด้านการให้บริการงานสาธารณสุขมูลฐานแต่ละงานทั้ง 8 งาน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

อัมพร เจริญชัย สุขุมาล ธนาเศรษฐ์อังกุล และพรณี เหมือนวงศ์. ปัญหาการหางานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการทำงานและความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาค้าง ๆ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในด้านต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่ปฏิบัติงานอยู่ตามสถานีอนามัยตำบลทุกแห่งของจังหวัดขอนแก่น จำนวน 204 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประสบปัญหาในการปฏิบัติงานทุกด้านในระดับที่สูง โดยเฉพาะประสบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริการอันได้แก่ หญิงมีครรภ์ไม่ยอมมาฝากครรภ์กับเจ้าหน้าที่ในระยะแรกตั้งท้อง ผู้มารับบริการวางแผนครอบครัวไม่ยอมมารับบริการดังกล่าว และไม่สามารถติดตามเด็กมารับภูมิคุ้มกันโรคได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนไม่สามารถให้การช่วยเหลือแก้ไข เด็กที่มีปัญหาภาวะทุพโภชนาการได้อย่างต่อเนื่อง ทางด้านยาที่ใช้ในการรักษาก็ไม่เพียงพอแก่ความต้องการ เป็นต้น

การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ

นิรมล จันทสุทร. การศึกษาอุบัติเหตุ การป้องกันอุบัติเหตุจากการปฏิบัติการวิชาเคมี และสภาพความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการเคมี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2528. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) สืบหาปริมาณ ลักษณะและสาเหตุของอุบัติเหตุ 2) เพื่อศึกษาการป้องกันอุบัติเหตุและสภาพความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ 3) เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการเกิดอุบัติเหตุและการป้องกันอุบัติเหตุจากการปฏิบัติการครูเคมีที่มีความต่างกันเรื่องเพศ ประสบการณ์ ระดับชั้นที่สอน

กลุ่มตัวอย่างเป็น ครูเคมีในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 107 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นมาเป็นสัดส่วน ครูเคมี ม.4 จำนวน 35 คน ม.5 จำนวน 34 คน ม. 6 จำนวน 38 คน เครื่องมือใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปริมาณ สาเหตุ สภาพความปลอดภัย ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูเคมีจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ ระดับชั้น มีปริมาณเกิดอุบัติเหตุน้อยหรือไม่มีเลย
2. ครูเคมีจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ ระดับชั้นที่สอนมีการป้องกันอุบัติเหตุค่อนข้างมาก
3. ครูเคมีต่างกันด้านเพศ ประสบการณ์ มีประสบการณ์เกิดอุบัติเหตุของชั้น ม.4-5-6 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ครูเคมีมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปีป้องกันอุบัติเหตุมากกว่าครูที่สอน1-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญระดับ .05

หมวดการ เมืองการปกครอง

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการ เมืองการปกครอง

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง และวิไลวัจน์ ฤกษ์ระฤติ. การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นระดับตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีสภาตำบลในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการพัฒนารูปแบบ การรวมกลุ่มผลประโยชน์ ความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชน โดยหาการศึกษาจากเอกสาร และกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 386 คน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันสภาตำบลพัฒนาอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการสภาตำบล มีหน้าที่ดำเนินการของตำบล การบริหารส่วนมากเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายลักษณะการปกครองท้องถิ่นซึ่งขาดโครงสร้างและกระบวนการแบบประชาธิปไตย

การจัดตั้งและการรวมกลุ่มผลประโยชน์ของประชาชนในตำบลใหญ่และตำบลเล็ก ไม่มีความแตกต่างกัน และไม่เป็นที่รากฐานของการพัฒนาการเมือง เพราะเป็นกลุ่มผลประโยชน์จำลองไม่ใช่มูลนิธิผลประโยชน์ที่แท้จริง ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาตำบลของประชาชนในตำบลใหญ่กับตำบลเล็กพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการปกครองของประชาชนในตำบลใหญ่กับตำบลเล็ก จะมีความแตกต่างกัน

ประชาชนในท้องถิ่นมีความเห็นว่า สภาตำบลมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ประชาชนต้องการริเริ่ม กำหนดตัดสินใจ ให้ความเห็นชอบ และต้องการเข้าควบคุมการบริหารงานของสภาตำบล และเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นยังคงมีอิทธิพลต่อวิถีทางการเมืองและการปกครองของประชาชน

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง และวิรัชญ์ คงคะจันทร์. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาของสภาตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2530.

รัฐบาลได้เล็งเห็นว่า สภาตำบลเป็นองค์ประกอบระดับพื้นฐานที่สำคัญ ในการบริหารงานพัฒนา จึงได้มอบหมายให้สภาตำบลเป็นองค์กรดำเนินงานพัฒนาระดับตำบล แม้ว่าสภาตำบลจะมีบทบาทและประสิทธิภาพในการบริหารงานพัฒนามากขึ้นก็ตาม แต่สภาตำบลก็ยังประสบกับปัญหาหลาย ๆ ด้าน ถ้ารัฐบาลสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ก็ย่อมเป็นเรื่องที่ดีให้เห็นความสำเร็จในการบริหารงานพัฒนาชนบทของรัฐบาลได้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการบริหารงานพัฒนาของสภาตำบล

ผลการวิจัยพบว่า สภาตำบลมีขีดความสามารถในการบริหารงานเรื่อง การเงิน การดำเนินงานตามโครงการ การควบคุมติดตามโครงการ แต่สภาจะมีขีดความสามารถน้อยมากในเรื่อง การจัดทำแผนและโครงการพัฒนา การประเมินผล และการหาทุนบำรุงโครงการ

นอกจากนี้ยังพบว่าองค์ประกอบย่อย ๆ คือรูปแบบ ตำแหน่ง หน้าที่ การกระจายอำนาจ ความสามารถหรือจำนวนของกรรมการ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของสภาตำบล มีอิทธิพลอย่างมากต่อขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนา

เกรียงศักดิ์ เชื้อวชิร และวิไลวัจน์ กฤษณะภูติ. การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นระดับตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีสภาพการณ์ในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การเมืองท้องถิ่นเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดการพัฒนาการเมืองระดับชาติ การพัฒนาการเมืองไทย ชาติบ่งชี้รองรับหลายประการ รัฐบาลจึงได้พยายามส่งเสริมให้สภาพเป็นเครื่องมือไปสู่การพัฒนาการเมืองระบอบประชาธิปไตย

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในการปกครองตัวเองของประชาชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันสภาพเป็นอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการสภาพ มีหน้าที่ดำเนินการของตำบล การบริหารส่วนมากเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลตามกฎหมายลักษณะการปกครองท้องถิ่นซึ่งขาดโครงสร้าง และกระบวนการแบบประชาธิปไตย การจัดตั้งและการรวมกลุ่มผลประโยชน์ของประชาชนในตำบลใหญ่และตำบลเล็กมีความแตกต่างกัน และไม่เป็นรากฐานของการพัฒนาการเมือง เพราะเป็นกลุ่มผลประโยชน์จำลอง ไม่ใช้กลุ่มผลประโยชน์ที่แท้จริง ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพของตำบลใหญ่และเล็กมีความแตกต่างกัน ส่วนการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยประชาชนในตำบลเล็กจะไปเลือกตั้งมากกว่า นอกจากนี้ประชาชนในท้องถิ่นยังมีความคิดเห็นว่าสภาพมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นด้วย

ไพฑูรย์ มีกุล. การปฏิรูปการปกครองมณฑลอีสาน พ.ศ. 2436 - 2453. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศ กรมการฝึกหัดครู, 2517.

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเอกสารโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ สรุปผลการวิจัยได้ว่าการปกครองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อนปี พ.ศ. 2425 เจ้าเมืองและกรมการในหัวเมืองมีอำนาจในการปกครองตนเองมาก ต่อมารัฐบาลจึงได้ส่งข้าหลวงไปประจำเมืองสำคัญ ๆ โดยเฉพาะระหว่างปี พ.ศ. 2434-2453 มีการแต่งตั้งข้าหลวงใหญ่ไปปกครองมณฑลอีสาน เพื่อจัดการปกครองตามเทศาภิบาล ซึ่งการนำระบบใหม่เข้ามาใช้ในระยะแรกนั้นไม่ประสบผลนัก เพราะว่าเจ้าเมืองกรมการเดิม ตลอดจนราษฎรขาดการศึกษาและไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการปฏิรูปการปกครอง จนก่อให้เกิดชนวนผู้ไม่พอใจที่รัฐบาลสามารถปราบได้ในเวลาอันสั้น และได้เปลี่ยนแปลงการปกครองแบบใหม่ จนเป็นแบบแผนยึดปฏิบัติสืบมาจนถึงปัจจุบันนี้

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยในรายละเอียดของประวัติศาสตร์การปกครองของอีสานในยุคของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์และเสนอแนะปัญหาได้อย่างชัดเจน

เสาวภา ภาระคดี. ปัญหาการปกครองของไทยในพระราชพงศาวดารและหัวเมืองลาวระหว่าง
ปีพ.ศ. 2431-2446. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522.

บริบูรณ์พนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาปัญหาใหญ่ ๆ 4 ประการคือ

1. นโยบายและวิธีการปกครองของไทยในพระราชพงศาวดารและหัวเมืองลาว ก่อน
พ.ศ. 2427
2. ปัญหาการปกครองของดินแดนดั่งกล่าว อันเป็นเหตุผลทำให้รัฐบาลไทยเข้าดำเนินการ
ปรับปรุงการปกครองในปี พ.ศ. 2427-2436
3. การปรับปรุงการปกครองและผลจากการที่รัฐบาลไทยได้รับระหว่างปี พ.ศ. 2429-2436
4. ปัญหาการปกครองของไทยในพระราชพงศาวดารและหัวเมืองลาว ระหว่าง พ.ศ.
2431-2446.

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางด้านการเมืองการปกครอง

เกรียงศักดิ์ เขียวขี้. ความรู้พื้นฐานทางการเมือง และพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น 22 เมษายน 2522. งานวิจัย.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.

การศึกษาเรื่อง "ความรู้พื้นฐานทางการเมือง และพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น 22 เมษายน 2522" นี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะหาการศึกษาความรู้ทางการเมืองการปกครอง ขว ของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น การรับทราบข่าวสาร ความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งในการเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้น ได้หาการศึกษาผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลของจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัยอาจกล่าวว่า ความรู้พื้นฐานทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีลักษณะคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย ส่วนการศึกษาการรับทราบข่าวสารและความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งพบว่า ได้รับทราบข่าวสารของทางราชการ และของผู้สมัครอย่างมีนัยสำคัญ

ผลของการศึกษาพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งนี้ ปรากฏว่ามีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นสถิติค่อนข้างสูง ประชาชนไปเลือกตั้งด้วยความสำนึกของตนเอง เพราะต้องการประชาธิปไตย เลือกตัวแทนคนมากกว่าเลือกพรรคการเมือง จากการศึกษาวิจัยนี้กล่าวได้ว่า ความรู้พื้นฐานทางการเมือง การรับทราบข่าวสารและความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ไม่มีความแตกต่างกัน แต่การเลือกตั้งครั้งนี้มีลักษณะขบเซาเนื่องจากคนไปใช้สิทธิน้อย

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. สถาบันวิจัยและพัฒนา. การจัดการศึกษาให้แก่กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน 32 หมู่บ้านในเขตเขาภูเวียง จังหวัดขอนแก่น 8-13 กุมภาพันธ์ 2531. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การศึกษาคูงาน เป็นรูปแบบหนึ่งที่สามารถกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจแก่กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในการที่จะริเริ่มปรับปรุงการพัฒนาชนบทในมิติของการแก้ปัญหาคูงานของตนเองและชาวบ้านให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การปฏิบัติอย่างต่อ เนื่องให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของคนเป็นสิ่งที่กำนันและผู้ใหญ่บ้านและโครงการพัฒนาชนบทควรจะได้ร่วมมือกันสนับสนุนต่อไป อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาคูงาน คงช่วยเหลือชาวบ้านได้เพียงบางส่วนในแง่ของความพยายามที่จะใช้พื้นที่อันจำกัดให้ได้ประโยชน์สูงสุด และการพัฒนาหมู่บ้านในแง่ต่างๆ น่ว่าจะเป็นการร่วมมือของ 3 องค์การในหมู่บ้าน คือ พระ ครู ผู้นำชุมชนที่ดี หรือ การลด ละ เลิกอบายมุขที่ดี หรือการหาจากเล็ก ๆ น้อยๆ ให้เป็นตัวอย่างที่ดี เน้นพออยู่พอกิน และพึ่งตนเองในชุมชน สิ่งเหล่านี้อาจจะยังไม่สามารถแก้ปัญหาคูงานทั้งหมดที่สำคัญได้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยนโยบายเพื่อชาวบ้านของราชการและหน่วยงานที่ทำงานในพื้นที่ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญ ๆ เข้าช่วยเหลือและเกื้อกูลแก่ชาวบ้านอย่างแท้จริงต่อไปด้วย

จิรวรรณ วัฒนชัย. การศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2525.

ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2525.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งส่วนรวมและแยกกลุ่ม มโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยในเกณฑ์สูง
2. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยโดยส่วนรวมแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .01 โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยมากกว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ชาญฤทธิ์ อานวงเจริญ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้พื้นฐานทางการเมือง กับเจตคติต่อการเมืองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอสุวรรณหงษ์ จังหวัดอุดรธานี. ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้พื้นฐานทางการเมือง กับเจตคติต่อการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเปรียบเทียบความรู้พื้นฐานทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามเพศ และวัย ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ความรู้พื้นฐานทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในทางบวก
2. ประชาชนมีความรู้พื้นฐานทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง
3. เพศชายและหญิง มีความรู้พื้นฐานทางการเมืองไม่แตกต่างกัน
4. วัยหนุ่มสาว วัยกลางคน และผู้สูงอายุ มีความรู้พื้นฐานทางการเมืองไม่แตกต่างกัน
5. ประชาชนมีเจตคติต่อการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง
6. เพศชาย และหญิงมีเจตคติต่อการเมืองแตกต่างกัน
7. วัยหนุ่มสาว วัยกลางคน และผู้สูงอายุมีเจตคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ถม ทรัพย์เจริญ. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของชนบทในประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี

อ.คำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-เกษตรศาสตร์, 2523.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อต้องการทราบถึงปัจจัยทางด้านการเศรษฐกิจและสังคม อิทธิพลต่อการตัดสินใจรับรู้ข่าวสาร ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง และรวมถึงการนำไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน.

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีฐานะทางด้านการเศรษฐกิจและสังคมดี เป็นสมาชิกกลุ่ม มีการคิด

คามข่าวสารการรับรู้ และเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นสูง มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่า ประชาชนประเภทตรงกันข้าม ส่วนปัจจัยทางค่านิยม เพศ และอาชีพ มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ต่างกัน

บัญญัติ สมชอบ. แนวคิดของครูสังคมศึกษาในการเสริมสร้างคุณลักษณะประชาธิปไตยแก่นักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดของครูสังคมในการเสริมสร้างประชาธิปไตยแก่นักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษาในจังหวัดยโสธรมีแนวคิดกับการเสริมสร้างคุณลักษณะประชาธิปไตยในด้านต่าง ๆ คือ หลักสูตรควรจะมีคู่มือในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายคือให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจสภาพของสังคมตลอดจนมองปัญหาต่าง ๆ ของสังคม และแสวงหาแนวทางแก้ไข

คุณลักษณะและบทบาทของผู้สอนคือ เป็นผู้รู้จักหน้าที่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น มีความรู้และเข้าใจเรื่องประชาธิปไตยถูกต้อง ส่วนคุณลักษณะและบทบาทของผู้เรียนก็คือ เป็นผู้มีระเบียบวินัย รู้จักรับผิดชอบ มีเหตุผลมีน้ำใจ นอกจากนี้ในด้านกระบวนการเรียนการสอนจะต้องกำหนดพฤติกรรมคุณลักษณะประชาธิปไตยไว้ล่วงหน้า ในการสอนแต่ละครั้ง สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมประชาธิปไตยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ส่วนการวัดผลประเมินผลจะต้องใช้เครื่องมือหลายอย่าง แบบบนการประเมินผลการปฏิบัติ ส่วนข้อคิดเห็นอื่น ๆ นั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีน้ำใจเป็นแบบประชาธิปไตย

นารถ คอภักย์. ความเข้าใจ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. สังคมวิทยามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า. นิสิตส่วนใหญ่เข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และมีเพียงส่วนน้อย แต่พื้นที่ทัศนคติที่เป็นปัญหาของประชาธิปไตย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ข้อคือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับเพศ พบว่า เพศชายเข้าใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ส่วนทัศนคติที่เป็นปัญหาของประชาธิปไตยนั้น ทั้งเพศชาย และเพศหญิงไม่แตกต่างกัน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจของครอบครัวนิสิตก็พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจ ทัศนคติ และการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต คือ ทั้ง 2 ระดับ ไม่แตกต่างกัน

ประภาส สุทธิอาการ. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน อำเภอบำค้ว จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาว่าประชาชนในเขตอำเภอบำค้ว มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากน้อยเพียงไร การเก็บข้อมูลนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบบกลุ่มตัวอย่างของประชากรในเขตอำเภอบำค้ว

ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีอายุ

ระหว่าง 20 - 40 ปี ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สนใจในเรื่องการเมือง ส่วนการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนก็มีจำนวนน้อย สำหรับการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยพบว่า บังคับเรื่อง เทศ อาศัย การพูดคุยกับเพื่อนเรื่องการเมืองและการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ไม่มีผลทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน ซึ่งการศึกษานี้ได้ชี้ให้เห็นว่าลู่ทางเป็นไปได้ในการพัฒนาการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยการส่งเสริมทางด้านการศึกษาให้แก่ประชาชนในระบบและนอกระบบการศึกษา มากขึ้น ประกอบกับส่งเสริมสื่อมวลชนให้แพร่หลายไปอย่างทั่วถึง

ประยงค์ บัทรสมบูรณ์. **บุคลิกภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูประจำบาล จังหวัดอุบลราชธานี.**
วิทยานิพนธ์. รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อตรวจสอบบุคลิกภาพของครูประจำบาลในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูประจำบาลในจังหวัดอุบลราชธานีทั้งสองแบบคือ แบบประชาธิปไตย กับแบบอำนาจนิยม และมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง ซึ่งเป็นแบบแผนปกติของประชาชนส่วนใหญ่ในการพัฒนาประเทศชาติ ถ้าครูส่วนใหญ่ในประเทศมีบุคลิกดังกล่าว ก็จะมีผลทำให้การพัฒนาประเทศไทยก้าวไปสู่อารปกครองแบบประชาธิปไตยได้ยากยิ่งนัก

ประศักดิ์ ใจณะสิทธิ์. **การศึกษาเจตคติ ความรู้และความเข้าใจในหลักการเมืองแบบประชาธิปไตย ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2525.** ปรินฤพานิพนธ์.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2526.

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบเจตคติ ความรู้ และความเข้าใจในหลักการเมืองแบบประชาธิปไตยของครูที่มีเพศ วุฒิและประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดี มีความรู้และความเข้าใจในหลักการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูง และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างมีดังนี้คือ

1. ครูที่มีความรู้ และความเข้าใจในหลักการเมืองแบบประชาธิปไตยมีเจตคติต่อหลักการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน
2. ครูเพศชายและหญิง มีเจตคติต่อหลักการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีความเข้าใจหลักการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีวุฒิสองกับครูที่มีวุฒิต่ำ มีเจตคติและความรู้เรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน
4. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง ปานกลาง และต่ำ มีเจตคติต่อหลักการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ประสิทธิ์ พรหมพิสุทธิ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง แบบสภาภิบาล ศึกษากรณี
สภาภิบาลพุทธอง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2512.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่เข้า
มามีส่วนร่วมในการปกครองแบบสภาภิบาลนั้น มีสาเหตุมาจากประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจงาน
การปกครองตนเอง หรือการจัดรูปแบบสภาภิบาลในปัจจุบันยังไม่เป็นที่ต้องการของประชาชน

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุสำคัญคือความไม่รู้นี้เข้าใจของประชาชนเป็นประการสำคัญที่สุด
รองลงมามีความเคยชินต่อระบบการปกครองแบบดั้งเดิม ความไม่เคยชินต่อรูปแบบการปกครองแบบ
สภาภิบาลที่รัฐบาลพยายามให้ และไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีบทบาท หรือได้เข้ามามีส่วนร่วม
เท่าที่ควร

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. พฤติกรรมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเมืองของนักศึกษาเกี่ยวกับ
ระดับความเข้าใจ เจตคติ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลการวิจัยปรากฏว่า ระดับความเข้าใจ เจตคติ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองการ
ปกครองของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง

พรทิพย์ คามาพงษ์ และคนอื่น ๆ. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน อพ. บ้านเจดียงใหญ่
ในการพัฒนาเพื่อประกวดหมู่บ้าน อพ. ปี 2530. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครู
นครราชสีมา, 2530.

ความมุ่งหมายในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน อพ. บ้านเจดียงใหญ่
มุ่งศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหมู่บ้าน
ส่วนการเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเอง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย อธิบายลักษณะการกระจายของข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะ
กรรมการฝ่ายที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ฝ่าย สวัสดิการและสังคม ฝ่ายการคลัง ฝ่ายพัฒนา
ฝ่ายศึกษาและวัฒนธรรม ฝ่ายส่งเสริมการตลาด ฝ่ายปกครอง คณะกรรมการฝ่ายที่มีส่วนร่วมน้อย ได้แก่
ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ฝ่ายส่งเสริมอุตสาหกรรม และฝ่ายเกษตร
สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ปรากฏดังนี้คือ กิจกรรมที่คณะกรรมการมีโอกาส
คิด และดำเนินการเอง คณะกรรมการจะมีส่วนร่วมมากที่สุด กิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อชาวบ้านหรือชาว
บ้านเห็นประโยชน์ในลักษณะที่เด่นชัด คณะกรรมการจะให้ความร่วมมือ หรือมีส่วนร่วมมากกว่า

นอกจากนี้สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยจะส่งผลให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมมากกว่า เช่น สภาพ
ดินฟ้าอากาศ เป็นต้น

สํานัก : สบคหิภักยสํ. พหุภีรรมหาทางการ เมืองของนักศีกษาครูนภาคระวันออก เฌม เนื่อ
วิธานภค. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองศึกษา ความสัมพันธ์ และ เปรียบเทียบระดับทัศนคติกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา วิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากประชากร 827 คน คือนักศึกษาวิทยาลัยครู และนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยอาศัยการสุ่มแบบเป็นหลายขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาวิทยาลัยครู และนักศึกษาคณะมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีทัศนคติสูงกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น นักศึกษาวิทยาลัยครูมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่นักศึกษาคณะจากมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าค่าเฉลี่ยปานกลาง

2. ทัศนคติ กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์กัน

3. นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยมหิดล และ การมีส่วนร่วมทาง การเมืองสูงกว่า นักศึกษาจากวิทยาลัยครู

สุพจน์ จันทร์เมธากุล. การศึกษาความเข้าใจกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชนชนบทในเขตภาค
จน จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2523.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวตามตัวแปรต่อไปนี้ คือ สถานภาพ เพศ อายุ

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชนในเขตยากจนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 183 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตยากจนจังหวัดนครราชสีมา มีความเข้าใจกฎหมายในชีวิตประจำวันเกือบทุกเรื่อง อยู่ระดับปานกลาง เมื่อทำความเข้าใจกฎหมายในชีวิตประจำวัน เปรียบเทียบความเข้าใจกับที่ศึกษาแล้ว ปรากฏว่าระหว่างผู้นำหมู่บ้านกับประชาชนเกือบทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป เว้นแต่ เรื่องคุ้มครองและบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย การขอหนังสือรับรองการทำประโยชน์บนที่ดิน และกระบวนการยุติธรรม ระหว่างแหล่งกับเพศชาย ส่วนการเปรียบเทียบเกือบทุกข้อส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนำตัวแปรอายุมาเปรียบเทียบกันปรากฏว่า ทุกกลุ่มอายุมีความเข้าใจกฎหมายในชีวิตประจำวันเกือบทุกข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เว้นแต่ เรื่องการแจ้งตาย การรับราชการทหาร และการขออนุญาตให้มรดกขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป

อังคณา สุรชาติเมธินทร์ และคนอื่น ๆ. การศึกษาสภาพปัญหาการจกกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยใน
โรงเรียนประถมศึกษา. งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ท., 2532

สภาพของการจกกิจกรรมในโรงเรียนประถมศึกษา ของกลุ่มโรงเรียนจามจุรี อาเภอชุมพวง
จังหวัดนครราชสีมา ในด้านสภาพของโรงเรียนประถมศึกษานการพัฒนาประชาธิปไตย พฤติกรรมและ
กระบวนการประชาธิปไตย การจกกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างระบบประชาธิปไตย ผู้วิจัยใช้
เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสำรวจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่หนึ่งเป็น
สภาพทั่วไป ตอนที่สองเป็นภาคความรู้ความเข้าใจ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏออกมาว่า

1. ครูกลุ่มโรงเรียนจามจุรี อาเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าจากสภาพส่วนตัว
เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย
2. โรงเรียนส่วนมากได้ดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน อยู่ใน
ระดับที่ดี มีเพียงส่วนน้อยที่มีปัญหา เนื่องจากขาดการประสานงานกันอย่างจริงจัง

การศึกษาค้นคว้า ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

เฉลิม สกมร. ขบวนการและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายปกครองในอำเภอชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์. ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบปัญหาการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายปกครองในอำเภอชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากเป็นเขตติดต่อกับชายแดนของประเทศที่มีระบบการปกครองต่างกัน ผู้เขียนใช้วิธีการวิจัยแบบสอบถามไปยังข้าราชการฝ่ายปกครองในอำเภอชายแดนจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 86.79 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานและประชาชนเป็นอย่างดี
2. ผู้บังคับบัญชาปกครองด้วยความยุติธรรม และช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี
3. มีความมั่นคง ความก้าวหน้า ความภาคภูมิใจในการทำงาน อันมีความรู้สึกในสภาพแวดล้อมของการทำงานดี

เด่น พลวิเศษ. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางการเมืองระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ร.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

ผลการศึกษาวีจยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสูงกว่านักศึกษา และขณะเดียวกันก็มีบุคลิกภาพทางการเมืองแบบเผด็จการค่อนข้างค่านักศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าเพศชายมีบุคลิกภาพทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากกว่าเพศหญิง และอาจารย์กับนักศึกษาที่เรียนมาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จะมีบุคลิกภาพทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากกว่าอาจารย์กับนักศึกษาที่เรียนมาทางวิทยาศาสตร์

ปารณ์ บุคคาเพ็ง. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใหญบ้าน : ศึกษากรณีบ้านหัวหนอง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2531. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาวีจยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใหญบ้าน ผลการศึกษพบว่า

1. กระบวนการและวิธีการเลือกตั้งของทางราชการไทย ได้เตรียมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติ ปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ใหญบ้าน พ.ศ. 2524.
2. การเลือกตั้งส่วนมากจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมาจากระบบเครือญาติให้หารสนับสนุน
3. ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งส่วนมากได้รับทราบข่าวการเมืองเลือกตั้งจากญาติพี่น้อง และ

คัดลอกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส่วนการคัดลอกเลือกคนนั้น เพราะมีความคิดเห็นว่า เป็นผู้มีคุณธรรม และคัดลอกเลือกด้วยตนเอง

พริษา คุ้มณะศิริ. แนวคิดและบทบาททางการเมืองของ ทองอินทร์ ภูริพัฒน์. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

วิทยานิพนธ์นี้จึงประสงค์เพื่อต้องการอธิบายแนวคิด และความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดกับบทบาททางการเมืองของนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ซึ่งเป็นผู้หนึ่งซึ่งได้รับการเลือกตั้งเป็น "สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1" ของจังหวัดอุบลราชธานีติดต่อกันถึง 4 สมัย ทั้งได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในคณะรัฐมนตรีชุดต่าง ๆ รวม 6 ชุด

ผลการศึกษาหอสรุปเป็นสมมติฐานการได้ว่า นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ มีแนวคิดทางการเมืองที่เชื่อมั่นในการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญและมีแนวคิดในเรื่อง " การบำรุงประเทศให้ก้าวหน้าไปสู่ความเจริญที่เน้นการกระจายการบำรุง เศรษฐกิจและสังคมลงสู่ภูมิภาคด้วย เป็นต้น

วิชัย ภู้อยธิน. วัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีความภาคภูมิใจในชาติ ความมีสมรรถนะทางการเมืองระบบพรรค และความมีสมรรถนะทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในการปกครอง. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2530.

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือคือแบบสอบถามความภาคภูมิใจในชาติ ในการเมือง เศรษฐกิจ ชนบทธรรมนิยมประเพณีและพุทธศาสนา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความภาคภูมิใจในชาติ นักศึกษาที่ระดับชั้นต่างกันจะมีความภาคภูมิใจในชาติแตกต่างกันด้วย ในด้านความภาคภูมิใจในการเมืองก็เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ทางเศรษฐกิจพบว่า นั้ปรากฏว่านักศึกษาซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปี ภูมิลาเนา อาชีพของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในสถาบันเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในด้านสถาบันชนบทธรรมนิยมประเพณี นักศึกษามีความภาคภูมิใจในสถาบันประเพณี นักศึกษามีความภาคภูมิใจในสถาบันประเพณีเป็นอันมาก

ในด้านสมรรถนะทางการเมืองระบบพรรค และการเมืองแบบมีส่วนร่วม พบว่านักศึกษาที่ระดับชั้นปีการศึกษาที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับความมีสมรรถนะทางการเมืองแตกต่างกันด้วย

วิชาการและวางแผนเทศบาลเมืองนครราชสีมา, กอง. รายงานวิจัยผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองนครราชสีมา เลือกตั้งเมื่อวันอาทิตย์ที่ 23 กันยายน 2533. งานวิจัย. นครราชสีมา : กองวิชาการและวางแผนเทศบาลเมืองนครราชสีมา, 2533.

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ นำผลงานไปใช้ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป และเพื่อทราบเจตคติของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตลอดจนวัดความรู้ในเรื่องการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชน ผลปรากฏว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองนครราชสีมาครั้งนี้มีผู้มา

ใช้สิทธิน้อยมากคือไม่ถึงร้อยละ 50 เปอร์เซ็นต์ แต่มีมากกว่าปีก่อน จากผู้มีสิทธิแต่ไม่มาใช้สิทธิทำให้ทราบว่าการประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องการเมืองการปกครอง เพราะเทศบาลยังไม่แสดงผลกระทบที่มีต่อประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ให้เห็นเด่นชัด ดังนั้นเทศบาลจึงควรเร่งหาความเข้าใจให้ประชาชนเกิดความรู้เรื่องเทศบาล การเมือง การปกครอง และการเลือกตั้งในท.ว.ปี โดยการประชุมสัมมนาผ่านทางโรงเรียนและสถาบันอื่น ๆ ผลจากการสำรวจนี้ทำให้ทราบว่า ผู้มาใช้สิทธิก็เนื่องจากการอำนวยความสะดวกเรื่องยานพาหนะรับส่งให้

สุเทพ สีสัมฤทธิ์. การศึกษากฎหมายที่พบในจังหวัดมหาสารคาม. ปรินทิพ. ศศ.ม.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา วิเคราะห์การการตัดสินใจของศาลในการวินิจฉัยคดีแพ่งและคดีอาญาในชั้นอุทธรณ์และฎีกา จำนวน 14 ฉบับ ค้นคว้าได้จากวิไลในเขตจังหวัดมหาสารคาม วิจัยโดยใช้วิธีวิจัยเอกสาร เสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

สภาพสังคมที่สะท้อนจากกฎหมาย เป็นสังคมของชาวอีสานที่ยังมีระบบการปกครองแบบคณะราษฎร มีการแบ่งบุคคลในสังคมออกเป็นชนชั้นผู้ปกครอง โพรและทาส บุคคลในชนชั้นต่าง ๆ จะมีสถานภาพสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดไว้แตกต่างกัน ประชาชนส่วนใหญ่ดำรงชีวิตโดยการทำอาชีพเกษตรกรรม หอมัยยังชีพ คำสอนชีวิตครอบครัวของบุคคลอาศัยการปฏิบัติตามแบบแผนทางจารีตประเพณีเป็นหลัก

สุรินทร์ กุสสิงห์. กลุ่มการเมืองกับการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านคำไหล อำเภอนาเชือก

จังหวัดมหาสารคาม. ปรินทิพ. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาการเกิดกลุ่มการเมืองในหมู่บ้าน ศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มการเมืองและศึกษา บทบาทของกลุ่มการเมืองที่มีผลต่อการพัฒนาหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า

1. หมู่บ้านคำไหล ตั้งขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เมื่อประมาณ 150 ปีมาแล้ว ชาวบ้านนับถือศาสนาพุทธ มีขนบธรรมเนียมประเพณีเหมือนชาวบ้านอีสานทั่วไป
2. การเกิดกลุ่มการเมืองในบ้านคำไหล สืบเนื่องจากการแข่งขันกันระหว่างสองตระกูลคือตระกูลหิวดิถี กับตระกูลเอกอ้น จนนำไปสู่การแข่งชันกัน
3. ผู้นำกลุ่มการเมืองในบ้านคำไหล แต่ละกลุ่มมีการระดมสมาชิกที่เป็นชาวบ้าน โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก
4. การเกิดกลุ่มการเมืองมีผลต่อการพัฒนาหมู่บ้านทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย

อภิสิทธิ์ กุลวิศิริ. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียง เลือกตั้งกรรมการสภาเทศบาลหัว อำเภอสินารายณ์
จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2532. ปรินทิพ. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง เลือกตั้งกรรมการ
สภาเทศบาลหัว ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการและวิธีการในการเลือกตั้งของทางราชการ ได้ดำเนินการเลือกตั้งตาม
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. 2482
2. ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ตระเวนหาเสียงตามบ้านของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ใช้จ่าย
ประชาสัมพันธ์ แผ่นปลิวและบัตรเชิญชวน และยังใช้วิธีหาเสียงระบบเครือญาติ
3. ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งส่วนมากตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะมีความสนใจ
ทางการเมืองเป็นเหตุผลสำคัญ

อรรณพ นพการ. การปรับปรุงการปกครองและความขัดแย้งกับฝรั่งเศสในเขตลพบุรีระหว่าง พ.ศ.
2436-2453. ปรินทิพ. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2520.

ปรินทิพนพนธ์ศึกษาถึงการปรับปรุงการปกครองและความขัดแย้งกับฝรั่งเศสในเขตลพบุรี
ระหว่าง พ.ศ. 2436-2453 แบ่งการศึกษาเป็น 5 หัวข้อ

ในการศึกษาผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าโดยอาศัยเอกสารชั้นต้นที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์ และตีพิมพ์แล้วเป็น
ข้อมูลสำหรับเสนอข้อเท็จจริง และการวิจารณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สรุปได้ดังนี้

สภาพการปกครองในเขตลพบุรีก่อนการปรับปรุงการปกครองนั้น หัวเมืองต่าง ๆ มีอิสระใน
การปกครองตนเอง อำนาจการควบคุมหัวเมืองส่วนกลางมีน้อย ส่วนสภาพการปกครองเขตลพบุรีให้เข้ม
แข็งทั้งโครงสร้างการปกครองและด้านอื่น ๆ ซึ่งก็ประสบผลสำเร็จถึงแม้จะมีอุปสรรคต่าง ๆ

Amyot, Jacques. ลักษณะผู้นำในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. Sociology of the
Northeast Villages ม.ป.ท., 2511. (อ้างจาก สว่างค์ จันทานิช และคนอื่น ๆ.
งานวิจัยเชิงคุณภาพในประเทศไทย บทวิเคราะห์และบรรณนิทัศน์. 2525. หน้า 2511.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลุ่มผู้นำของหมู่บ้านในเรื่องบทบาทต่าง ๆ ของผู้นำ ซึ่งผู้
วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสาร และการออกสำรวจ แล้วทำการวิเคราะห์งานของหมู่บ้านว่า
กลุ่มผู้นำมีบทบาทอย่างไร

การวิจัยนี้ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านโนนลาน ทางเหนือสุดของ
อำเภอหนองฮีสีเส เกษ กล้วยถึงลักษณะทางเชื้อชาติไทยลาวของประชากร เศรษฐกิจ การทำนา
ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ สภาพที่ดินในความคุ้มครองมีเฉลี่ยประมาณ 4-5 ไร่ สภาพการมีหนี้สินซึ่งน้อยมาก
ความลาดชันในชีวิตเป็นแบบง่าย ๆ เช่น ต้องการมีที่ดินเพิ่ม การรวมกลุ่มทางสังคมมักเกิดจากการแบ่ง
งาน มีการร่วมมือกันทำงาน กล่าวคือกลุ่มผู้นำซึ่งได้แก่ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาส ฝ่ายค้าน ครูใหญ่ และกลุ่ม

ผู้มีอิทธิพล กล่าวคือเรื่องการพัฒนาหมู่บ้านว่า การสร้างเขื่อน สร้างถนน อ่างเก็บน้ำ ระบายน้ำ
ข้อสังเกตุเกี่ยวผู้ว่า เป็นผู้ชักออกความคิดริเริ่มโครงการต่าง ๆ ขึ้นแล้วมีการประชุมลูกบ้านเพื่อขอความ
คิดเห็นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นบทบาทที่ผู้นำในหมู่บ้านทำได้ทำอยู่

หมวดศาสนาและความเชื่อ

การศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม

Kirsch, Anthony Thomas. *Phu Thai Religious Syncretism : A Case Study of Thai Religion and Society*. วิทยานิพนธ์. ม.ป.ท. : 2510. (อ้างจาก สุกางค์ จันทวานิช และคนอื่น ๆ. งานวิจัยเชิงคุณภาพในประเทศไทย. 2525. หน้า 61-62).

เป็นการศึกษาเฉพาะ เกี่ยวกับลัทธิศาสนาและสังคมของชาวภูไท ที่หมู่บ้านหนองสรวง (Nong Suung) ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยใช่วิธีการสังเกต ชักถามจกบันทึก ประกอบกับการศึกษาเอกสารหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงสภาพทางสังคมทั่ว ๆ ไปเป็นพื้นฐาน

จากการศึกษาพบว่า หมู่บ้านหนองสรวง เป็นสังคมที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธซึ่งศาสนาและสังคมมีความผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้น พิธีกรรมและความเชื่อมีอิทธิพลต่อรูปแบบและพฤติกรรมของสังคม ซึ่งการนับถือศาสนาของชาวภูไทนั้นก็เช่นเดียวกับคนไทยทั่ว ๆ ไปคือแบ่งเป็น 3 รูปแบบคือ ศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ลัทธิพราหมณ์ ลัทธิความเชื่อถือทางไสยศาสตร์ รัชกลาง ปาฏิหาริย์ ซึ่งทั้ง 3 แบบนี้มีความสัมพันธ์กันจนแทบแยกกันไม่ได้ และประกอบกันเป็นลัทธิศาสนาที่คนไทยนับถือมาจนถึงปัจจุบัน กล่าวคือโลกาในอุดมคติของปัจเจกชนและโลกจริง ๆ นั้นผสมผสานกันอยู่ในรูปแบบของลัทธิศาสนา ซึ่งให้ค่านิยมเกี่ยวกับจริยธรรมทั้งในส่วนบุคคลและส่วนรวม

ชัยชนต์ เพาพาน. การรื้อฟื้นวัฒนธรรมในเขตอำเภอเบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษานี้เพื่อศึกษาการรื้อฟื้นวัฒนธรรมในเขตอำเภอเบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยการศึกษาจากหัวหน้าหมู่บ้าน 5 คน ศึกษาถึง องค์ประกอบและพิธีกรรมลัทธิพื้นบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างการรื้อฟื้นกับโครงสร้างของสังคมทางด้านคติความเชื่อพื้นบ้าน จากการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า

การประกอบพิธีกรรมลัทธิพื้นบ้านที่ปรากฏทั่วไปในสังคมเขตอำเภอเบรบือ พิธีกรรมเมืองคักประกอบต่าง ๆ คือ เครื่องการบูชา บุคลากรประกอบพิธี การแต่งกาย กลองลา การรื้อฟื้นมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคมทางด้านคติความเชื่อพื้นบ้าน ชาวบ้านเชื่อว่าผีสามารถทำให้เจ็บป่วยได้ ความเชื่อด้านศาสนาเชื่อว่า บาปบุญ นรก สวรรค์มีผลต่อการรักษาคนป่วย

หมอรื้อฟื้นมีบทบาทต่อสังคมหมู่บ้านทั้งบทบาทโดยตรง คือ การรักษาการเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกิดจากการกระทำของผี และบทบาททางอ้อมคือ การสร้างเอกภาพในสังคม ได้แก่ การสร้างความสามัคคีปรองดองโดยการว่ากล่าวตักเตือน

ขึ้น ศรีสวัสดิ์. รายงานผลการวิจัยทางวัฒนธรรม เรื่องความเร้นลับในหมู่บ้านไทย - เขมร : ศึกษากรณีความเชื่อในเรื่องคาถาอาคม. งานวิจัย. ม.ป.ท. : มูลนิธิ เจมส์ เอช คับเบินยู ทอมป์สัน, 2530.

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาถึงความเชื่อเรื่องคาถาอาคมที่มีอยู่ในหมู่บ้านชาวไทย - เขมร

ในจังหวัดสุรินทร์ โดยเน้นศึกษาถึงลักษณะของความเชื่อทั้งในอดีตและปัจจุบันและศึกษาผลกระทบความเชื่อดังกล่าวที่มีต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านมีความเชื่อว่าสิ่งนั้นเป็นจริง และสามารถช่วยเหลือนมนุษย์ให้ได้รับผลที่ต้องการ หากได้กระทำโดยถูกต้องตามกรรมวิธี ในอดีตชาวบ้านจะเชื่อในสิ่งเหล่านั้นมาก และได้อาศัยความเชื่อเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการป้องกันตัว ความเชื่อเหล่านี้ บางครั้งก็นำไปสู่การงานที่ก่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และสร้างความหวาดกลัว หวาดระแวงในหมู่บ้าน อย่างไรก็ตามความเชื่อเหล่านั้นนับวันแต่จะลดน้อยลงไปทุกทีและก็จะหมดสิ้นไปในที่สุด เมื่อเขาได้รับแนวความคิดใหม่และสิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิม

น้อยทิพย์ ลีเม้งเจริญ และสมชัย โกมล. การศึกษาความแปรผันอิทธิพลต่อความเชื่อโชคลาง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาความแปรผันอิทธิพลต่อความเชื่อโชคลางในบางเรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สืบหาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อความเชื่อโชคลาง และศึกษาแนวทางที่จะจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 550 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่ามัธยฐานและสถิติ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความเชื่อมั่น ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า

1. นักเรียนหญิงและชายจะมีความเชื่อโชคลางแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่อยู่ในเมืองกับในชนบท มีความเชื่อโชคลางแตกต่างกันด้วย
3. นักเรียนที่มีความฉลาด อาชีพแตกต่างกัน จะมีความเชื่อโชคลางต่างกันด้วย
4. นักเรียนที่มีความถนัดในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาต่างกัน จะมีความเชื่อโชคลางแตกต่างกันด้วย

นิคม วงเวียน. วัฒนธรรมส่วย (กษ) ด้านความเชื่อในจังหวัดสุรินทร์. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์วัฒนธรรมวิทยาลัยครูร่วมกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2523.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาค้นคว้าวิจัยวัฒนธรรมส่วย (กษ) ในด้านความเชื่อว่าเป็นหมวดหมู่ เพื่อหาความเข้าใจและเผยแพร่วัฒนธรรมของชาวส่วย ตลอดจนวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในจารีตประเพณีการดำรงชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยได้เลือกเอาหมู่บ้าน 4 หมู่บ้านคือ ในเขตพื้นที่อำเภอสังขะ อำเภอศรีณรงค์ อำเภอกำแพงแสนและอำเภอจอมพระจังหวัดสุรินทร์ อำเภอละ 1 หมู่บ้าน โดยวิธีสังเกตพิธีกรรมและสัมภาษณ์ผู้มีความรู้ในด้านประเพณีที่ค้ำแห่งพิเศษทางสังคม

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า วัฒนธรรมของส่วยส่วนใหญ่เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับทางด้านของจิตใจ เป็นแบบอย่างที่ทำหนดด้วยข้อยกเว้นและข้อปฏิบัติ ความเชื่อเรื่องผีสิง เทวดา มีปรากฏอยู่ทั่วไป นอกจากนั้นยังมีความเชื่อในเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด ความเชื่อในทางไสยศาสตร์ ปัจจุบันความเชื่อเหล่านี้

นี้ได้ลดความสำคัญลง เพราะอิทธิพลทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของชาวบ้านมากขึ้น

วิเชียร พลหาญ. หนองธรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. ปรินฤพานพันธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาพิธีกรรมการรักษาผู้ป่วยของหนองธรรม บทบาทและหน้าที่ของหนองธรรมต่อสังคมชาวบ้าน และปัจจัยที่ทำให้หนองธรรมสามารถคงสภาพอยู่ได้ในสังคมปัจจุบัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

การประกอบพิธีกรรมรักษาผู้ป่วยของหนองธรรม พบว่ามีปรากฏทั่วไปในเขตท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในการประกอบพิธีกรรมนั้นมีขั้นตอนต่าง ๆ คือ การจัดเตรียมเครื่องรักษา การตรวจหาสาเหตุของการเจ็บป่วย การรักษาอาการเจ็บป่วยโดยการให้เวทมนต์คาถา และให้ผู้ป่วยอาบน้ำมนต์ขับไล่ ภูติผีปิศาจ

บทบาทและหน้าที่ของหนองธรรมต่อสังคมชาวบ้าน พบว่า หนองธรรมมีบทบาทและหน้าที่โดยตรง คือ รักษาผู้ป่วยด้วยโรคที่เกิดจากการกระทำของผีและอำนาจคุณไสย และบทบาททางอ้อมคือ สร้างความสามัคคีให้แก่มุขมนตรี การบ่งเปลี่ยนข้อพิพาท และการแย่งชิงมรดก

วิไลวงศ์ กฤษณะภูมิ และวิจิต กฤษณะภูมิ. การประเมิณผลการผูกเสี่ยว : ศึกษาเฉพาะกิ่งอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาถึง แบบแผนของการผูกเสี่ยวดั้งเดิม และการผูกเสี่ยวแบบทางการ ลักษณะพื้นฐานของการมีคู่เสี่ยว การติดต่อกับสัมพันธ์หลังการมีคู่เสี่ยว การประเมิณผลการผูกเสี่ยวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ตลอดจนศึกษาทัศนคติของเสี่ยวดั้งเดิม เสี่ยวทางการ ผลการวิจัยพบว่า เสี่ยวดั้งเดิม เป็นการผูกเสี่ยว การมีเพื่อนแท้ ซึ่งเป็นประเพณีอันดีงามของชาวไทยที่มาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะชาวไทยอีสาน แบบแผนการผูกเสี่ยวดั้งเดิมมีลักษณะแตกต่างกันตามสภาพการณ์ เช่นการผูกเสี่ยวให้ลูก พบว่า ลักษณะทั่วไปของเสี่ยวดั้งเดิม ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มบรรดาหัวหน้าครอบครัว ส่วนเสี่ยวทางการจะเป็นลูก เสี่ยวทั้งสองประเภทดังกล่าวส่วนใหญ่จะแต่งงานแล้ว ในด้านการติดต่อกับสัมพันธ์กันเสี่ยวดั้งเดิมจะใช้เวลามากกว่า 10 ครั้งในช่วง 2 ปี แต่เสี่ยวทางการจะ 3 ครั้งในช่วง 2 ปี เช่นกัน

การประเมิณการผูกเสี่ยว ทางด้านเศรษฐกิจจะเห็นว่าเสี่ยวแบบดั้งเดิมและเสี่ยวทางการจะติดต่อกันช่วยเหลือกันและกัน เช่น ช่วยด้านสิ่งของ ด้านสังคมมีการไปมาหาสู่กันเสมอ เป็นการเยี่ยมเยียนคู่เสี่ยว ด้านการเมืองการปกครองพบว่าเสี่ยวหมู่บ้านเดียวกันจะมาร่วมประชุมกับผู้นำหมู่บ้าน ในด้านทัศนคติเกี่ยวกับการผูกเสี่ยวเห็นว่า เป็นเรื่องที่ดี ควรจะมีการปฏิบัติต่อไป

ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย. ความเชื่อและสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจของชาวอีสาน.
งานวิจัย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2518.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาเหตุผลที่ทำให้เกิดความเชื่อ ความสัมพันธ์ระหว่างความ
เชื่อกับการดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างในที่นี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรในเขตชนบทอีสานที่มีอายุตั้งแต่
15 ปี ขึ้นไป จำนวน 734 คน

ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ ภาษากัน และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความเชื่ออย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ สิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจที่สำคัญคือ บิดา มารดา บรรพบุรุษ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ครู-อาจารย์
ตนเอง สุนัขหลาน และโชควาสนา

ศรีสุวรรณ อินทร์นอก และสาราม หล้ากระโท. อิทธิพลของหนองธรรมที่มีต่อชาวบ้านสองที่นอังกาบ
สำหรับ อาเภอสุมทิว จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครู
นครราชสีมา, 2529.

ผลของการวิจัยทำให้ผู้ศึกษาพบว่า ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ เช่น เกี่ยวกับหนองธรรม หนอง
ไผ่สาสตร์ หนองคู หนองชาวบ้าน ว่ามีผลอย่างไรในด้านจิตใจ เพราะผู้ที่ได้รับการเจ็บป่วย เมื่อได้รับความ
ช่วยเหลือจากหนองดังกล่าวแล้ว ส่วนใหญ่หาย แสดงว่าเป็นผลทางด้านจิตใจเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง
เพราะว่าการเข้าไปขอความช่วยเหลือจากหนองแล้วทำให้กำลังใจของผู้ป่วยหายเร็ว และอีกประการหนึ่ง
ในด้านการประกอบพิธีต้องทำพิธีกรรมก็ยังมีความเชื่อและปฏิบัติดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติมา แม้แต่การคาย ถ้ามี
ผู้มารับการรักษายาจนหายแล้ว ก่อนหายผู้ป่วยรับปากว่าจะมาทำพิธีคาย แต่เมื่อหายแล้วเขานำมาทำพิธีผู้
ประกอบพิธีต้องการทำพิธีคายเอง เพื่อเป็นการแก้เคล็ดตามความเชื่อทางไสยศาสตร์ เชื่อกันว่าการปฏิบัติ
คนตามข้อปฏิบัติ ย่อมมีความเชื่อ ความศรัทธาเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งส่วนผู้เข้าร่วมประกอบพิธี หรือผู้เข้า
ประกอบพิธีเอง

สันศักดิ์ สิทธิพันธุ์ประทุม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเชื่อและการปฏิบัติตามพุทธศาสนา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัด-
ชัยภูมิ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2523.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อ หาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความรู้ ความเชื่อ และการ
ปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนา

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความรู้ ความเชื่อ และการปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา
ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

การเปรียบเทียบความรู้ ความเชื่อ และการปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาของกลุ่ม
ตัวอย่าง พบว่า ในกรุงเทพฯ และจังหวัดชัยภูมิ มีความรู้ความเชื่อในพระพุทธศาสนา แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) ภาคปฏิบัติตามหลักธรรมพระพุทธศาสนานี้แตกต่างกัน

สมัย เลี้ยวเพ็ญวงษ์ มีทนาย ยะเจริญ และสุบรรณ แก้วกันยา. ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ : ศึกษา
กรณีหมู่บ้านเนินอานวย อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ และหมู่บ้านทุ่งสว่าง อำเภอ-
หนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมความรู้ เรื่องความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ที่อยู่ในกลุ่มชาว
บ้านว่าชาวบ้านมีความรู้เรื่องนี้อย่างไรในลักษณะใด ซึ่งความรู้เหล่านี้จะนำมาปรับใช้ในการพัฒนาจิต
สำนึกของชาวบ้าน และปลูกฝังจิตสำนึกในกลุ่มเยาวชนชนวนการอนุรักษ์สภาพป่าในทั้งในเขตป่า และสภาพ
แวดล้อมรอบ ๆ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

ข้อมูลความรู้ เรื่องความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ที่รวบรวม ได้จากวิทยากรในหมู่บ้านเนินอานวย
และหมู่บ้านทุ่งสว่าง พบว่า ชาวบ้านทั้งสองแห่งมีความรู้เรื่องความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้มากมาย โดย
เฉพาะเกี่ยวกับต้นไม้ใหญ่ที่จะนำมาสร้างที่อยู่อาศัย ชาวบ้านจะมีพิธีกรรมมากมายสำหรับต้นไม้เหล่านั้น ทั้งนี้
เพราะเป็นเรื่องใกล้ชิดอยู่กับชีวิตและครอบครัว จึงต้องทำพิธีต่าง ๆ ตามความเชื่อ เพื่อเป็นขวัญและ
กำลังใจ ให้เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิต แต่ปัจจุบันความเชื่อทั้งหลายนี้ได้ถูกนำมาปฏิบัติอีกแล้ว
ทั้งนี้เพราะเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ มีการนำพืชเศรษฐกิจมาปลูก มี
เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วย ชาวบ้านเริ่มมองถึงความเชื่อคือ คุ้มค่าง่าย ๆ ยกเว้นการทนายซึ่งคงมีพิธีกรรม
อยู่ทุกขั้นตอนของการทนาย สำหรับเยาวชนรุ่นใหม่ จะรู้จักต้นไม้ในลักษณะของการถ่ายทอดวิทยากร
ใหม่ ๆ จากการศึกษาที่โรงเรียน ซึ่งเยาวชนเหล่านี้จะเริ่มสานึกถึงการอนุรักษ์ป่า จึงมีข้อที่น่าจะ
พิจารณาปลูกฝังการอนุรักษ์ให้กับเยาวชนต่อไป

สุเมธ คงสวัสดิ์. ความเชื่อของชาวบ้านหลวง ตำบลวังแอน อำเภอปรางค์ จังหวัดสุรินทร์.

ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพทั่วไปของความเชื่อ สาเหตุ และผลของความเชื่อ
เป็นอย่างไร วิธีการศึกษาใช้วิธีเข้าไปอยู่ในสนามวิจัยเป็นเวลา 3 เดือน การเก็บข้อมูลใช้วิธีบันทึกข้อ
มูล กล้องถ่ายภาพนิ่ง เทป และสัมภาษณ์ทั่วครัวเรือน

ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับขลุ่ยกลาง ถูก ชาวบ้านเชื่อว่าทนายคนนั้นมีส่วนช่วยให้อ
โชค ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง พบว่า ชาวบ้านหลวงไม่ค่อยนิยมแสวงหาเครื่องรางของขลัง
มาใช้ ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน พบว่าชาวบ้านเชื่อว่า มี 2 ประเภท คือ ฝันดีและฝันร้าย ความเชื่อ
เกี่ยวกับเวทมนตร์คาถา ชาวบ้านเชื่อเวทมนตร์คาถาพอสมควร ความเชื่อเกี่ยวกับโหราศาสตร์ ชาวบ้าน
ไม่ค่อยชอบดูหมอดู ความเชื่อเกี่ยวกับยาสมุนไพร ชาวบ้านนำเอาสมุนไพรมาใช้แล้ว ความเชื่อเกี่ยวกับ
ปรากฏการณ์ธรรมชาติ ชาวบ้านเชื่อว่าปัดภัยอากาศหนาวมาก ๆ นั้นจะทำให้ลูกตก ความเชื่อเกี่ยวกับ
สุขภาพ ชาวบ้านจะมีข้อห้ามเช่น ห้ามหญิงแก่ลู่อ่อนรับประทานอาหารรสเผ็ด เกี่ยวกับภูตผี เชื่อว่ามี 2
ประเภท คือผีดีให้ผล และผีร้ายโทษ เกี่ยวกับยาล้าง เชื่อว่ามีจริง

ความเชื่อของชาวบ้านหลวงถูกถ่ายทอดมาจากรุ่นหลังโดยการบอกเล่าต่อ ๆ กันมา บางอย่างก็
เชื่อกันมาก บางอย่างก็เชื่อลดลง

สุรัตน์ วรารัตน์. การศึกษาเชิงเปรียบเทียบประเพณีวัฒนธรรมของชาวมุสลิม-ชาวไร่ (ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพรหมคีรีและอำเภอกุสุมาลย์). งานวิจัย. สาลนคร : วิทยาลัยครูสาลนคร, 2524.

รายงานวิจัยประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาและลักษณะทั่วไปของชาวมุสลิม และชาวไร่ ตลอดจนระบบความเชื่อทางศาสนาของชาวมุสลิมและชาวไร่ ประเพณีในการแต่งงานและระบบเครือญาติ ความเจ็บป่วยและการรักษาพยาบาล ประเพณีศพ เป็นต้น

อนุกุล คลังบุตรรอง และอานวยศิลป์ สุขศรี. ศึกษาสายสัมพันธ์ของมุสลิมชาวอีสาน. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

การศึกษามีจุดมุ่งหมาย เพื่อทราบประวัติความเป็นมา ตลอดจนปรัชญาของสายสัมพันธ์ ของมุสลิมชาวอีสาน และเพื่อทราบถึงแนวคิดความเชื่อที่สำคัญเกี่ยวกับสายสัมพันธ์ เพื่อนำมาเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไปให้ทราบ และเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาวิชาวัฒนธรรมอีสานของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดจนเพื่อเป็นการสนองต่อพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันที่ทรงมีพระราชดำริว่า "การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ"

วิธีการศึกษาได้เริ่มทำการศึกษาค้นคว้าเดือนธันวาคม 2526 ถึงเดือนสิงหาคม 2527 โดยศึกษาจากหลักฐานต่าง ๆ ทั้งรูปแบบในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคอีสาน สัมภาษณ์บุคคลที่มีสายสัมพันธ์ เพื่อทราบแนวคิดความเชื่อ และแรงบันดาลใจในการสายสัมพันธ์ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า

1. เพื่อให้เกิดอำนาจและคุณอันพิเศษในตน
2. เพื่อให้เกิดความสวยงามแก่ตนและเป็นที่ภูมิใจแก่ผู้สนใจแก่ผู้อื่นโดยเฉพาะเพศตรงข้าม
3. อยากเด่นอยากดัง อยากให้สังคมยอมรับว่าตนมีลักษณะสมชายชาตรี
4. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง เป็นการเพิ่มพูนลักษณะที่เป็นคุณ และเกื้อกูลต่อการมีมนุษยสัมพันธ์

อมรรัตน์ ฤทธิ์เรือง. ความเชื่อทางค่านิยมศาสนาและพิธีสร้างเทวคของอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย, 2514.

ผลการศึกษสรุปได้ว่า สภาพโครงสร้างทางสังคมโดยทั่วไปของอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ในค่านิยมศาสนา ความเป็นอยู่ของประชาชน ประวัติความเป็นมาของอำเภอ สถาบันทางศาสนาที่ประชาชนไปเกี่ยวข้อง เป็นบทนำเข้าสู่เนื้อหาที่ต้องการพูดถึงคือ ความเชื่ออิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์เกี่ยวกับศาสนาพุทธ เช่น พระเครื่องในพุทธศาสนา และพระคาถาอาคมว่าป้องกันอันตรายจากโจรร้ายต่าง ๆ และภูติผี นอกจากนี้ยังมีความเชื่อว่าโลกเรามีมนุษย์โลกและโลกผี ซึ่งผีอาจมีทั้งผีดี และผีร้าย เป็นต้น ดังนั้นจึงต้องมีวิธีการติดต่อกับภูติผีเพื่อทราบเรื่องราวต่าง ๆ และจะได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง โดยใช้ค่านิยมสังคมเดียวกันเป็นผู้ติดต่อและพร้อมจะเปลี่ยนวิถีชีวิตบางอย่างไปตามคาถาหรือนายที่ติดต่อก็ได้ แม้แต่พระสงฆ์ก็ต้องมีบางสิ่งบางอย่างพิเศษเพื่อให้ชาวบ้านศรัทธาร่วมมือในกิจการของสงฆ์และ เชื้อพ้องคำสั่งสอน

งสุข เบียดนอก. สภาพปัจจุบันและปัญหาของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมในความรับผิดชอบของศึกษาริการอำเภอ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันโดยทั่วไปของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมและสภาพปัจจุบันของแต่ละโครงการ 2) ศึกษาสภาพปัญหาโดยทั่วไปของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมและปัญหาของแต่ละโครงการ 3) ศึกษาปัจจัยที่อาจมีผลต่อระนาบโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมคือ ขนาดอำเภอ 4) เพื่อศึกษาความจำเป็นและจำเป็นเป็นปกติของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ศึกษาริการอำเภอในตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 118 คน การเก็บข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ศึกษาริการอำเภอส่วนใหญ่ได้ศึกษานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และได้ศึกษาข้อมูลและความต้องการของท้องถิ่นก่อนจึงนำมาเขียนโครงการ ศึกษาริการอำเภอส่วนใหญ่ได้มีการนำโครงการที่เขียนไว้ไปปฏิบัติ

2. งานด้านปัญหาพบว่า ที่มีปัญหามากได้แก่ ด้านนโยบาย เพราะตั้งเป้าหมายไว้สูงเกินไป การขาดข้อมูล และข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ปัญหาการไม่ให้ความสำคัญของผู้เกี่ยวข้อง ส่วนที่เป็นปัญหาน้อยได้แก่ เรื่องความชัดเจนของนโยบาย ทัศนคติของบุคลากร การประสานงานกับพระสงฆ์ สมาคม และส่วนราชการหรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตใจ นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ใน 13 โครงการ ขนาดของอำเภอไม่มีสัมพันธ์กับผลของโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มี 2 โครงการ ที่ขนาดของอำเภอมีสัมพันธ์กับผลของโครงการคือ โครงการส่งเสริมการอบรมศีลธรรมแก่ประชาชนโดยพระธรรมทูตโครงการจัดตั้งหน่วยส่งเสริมและเผยแพรศีลธรรม

3. โครงการพัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางชุมชนมีความจำเป็นมาก โครงการอื่นนอกจากนี้มีความเป็นปานกลาง

วิทยก. การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีแนวความคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน. ปรักฎานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น ม.2 มีความสัมพันธ์กันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่มีแนวความคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 3 กลุ่ม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชายและหญิง ใช้เหตุผลจริยธรรมและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักเรียนที่มีแนวความคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ต่างกัน มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกันด้วย

การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม

เกตุรินทร์ ทองประดิษฐ์. การศึกษาการรับรู้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีแนวความคิดการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ต่างกัน ณ เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่มีแนวความคิดการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่แตกต่างกัน 3) เปรียบเทียบการรับรู้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีเพศ และแนวความคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่แตกต่างกัน 4) เปรียบเทียบเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่มีเพศ และแนวความคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2529 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดการรับรู้เหตุผลเชิงจริยธรรมของอรรพวง ประจงกิจ แบบวัดเจตคติ และแบบวัดแนวความคิดการแก้ปัญหาย่อย ยยธิน ศรีสุภา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมและวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กัน นักเรียนที่มีแนวความคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์กลุ่มความรู้ความกระจ่าง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลุ่มความรู้ไปใช้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นักเรียนชายและหญิงมีการรับรู้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและแนวความคิดในการแก้ปัญหามีอิทธิพลต่อการมีเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จางวน อาศิริวัจน์. การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองที่มีต่อจริยธรรมที่คาดหวังกับจริยธรรมที่ปฏิบัติจริง ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2529. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งแยกออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านอุปนิสัยส่วนตัว ด้านวิชาชีพครูและด้านเกี่ยวกับสังคม ผลการวิจัยพบว่า

1. จริยธรรมที่ปฏิบัติจริงในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ปรากฏว่า มีจริยธรรมอยู่ในระดับสูงทั้ง 3 ด้าน
2. นักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน
3. ผู้บริหารโรงเรียนคิดว่าจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครู ด้านอุปนิสัยส่วนตัว ด้านเกี่ยวกับสังคมและรวมทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าความคิดเห็นของผู้ปกครอง
4. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมที่คาดหวังกับที่ปฏิบัติจริงตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองพบว่า จริยธรรมแต่ละด้านและ รวมทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าจริยธรรมที่ปฏิบัติจริง

5. นักเรียนที่มีแนวคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ต่างกัน มีเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ต่างกัน
6. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและแนวคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ในด้านเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและแนวคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์

ประยูร พรหมเลิศ. การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ เปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์และเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีความแตกต่างในเรื่องเพศ ประสิทธิภาพในการเรียนวิทยาศาสตร์และแนวคิดในการแก้ปัญหาเชิงวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนที่มีแนวคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ต่างกัน มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์แตกต่างกันที่ระดับ .05
5. มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างเพศและแนวคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์

ประหยัด ฝ้ายพะงาม และคนอื่น ๆ. การอบรมพัฒนาจิตเพื่อความสุข. งานวิจัย. บุรีรัมย์ : วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพจิต ก่อนและหลังการอบรมในด้าน การควบคุมอารมณ์ การมีสติสัมปชัญญะ การรู้จักตัวเอง การเข้าใจผู้อื่น และการมีสมาธิ ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอบรมด้านเนื้อหาธรรมะ วิธีการปฏิบัติ ศึกษาปัจจัยที่ทำให้การอบรมประสพผลสำเร็จ ศึกษาแนวทางในการนำสิ่งที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ และศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมในการจัดสวัสดิการ บริการต่าง ๆ รวมทั้งสรุปผลจากการฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 138 คน แล้วใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพจิตก่อนและหลังการอบรมของผู้เข้าอบรม ที่เป็นชาย หญิง เคยผ่านการอบรมและไม่เคยผ่านการอบรม มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ปัจจัยที่ทำให้การฝึกอบรมประสพผลสำเร็จ โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ วิทยากร สถานที่อบรม การบริการ และวิธีการฝึกอบรม

3. จากผลการฝึกอบรมช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง คือ มีสติสัมปชัญญะดีขึ้น จิตใจสงบและสามารถนำเอาใจเย็นชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

4. เนื้อหาธรรมะที่มีผู้เข้ารับการอบรมประทับใจมากที่สุดคือ พระณบ้าน

5. วิธีการอบรมมีความเหมาะสมและเป็นไปตามขั้นตอน รวมทั้งสวัสดิการและบริการต่าง ๆ มีความเหมาะสมดีแล้ว

ปรัชญา จารุวรรณ. ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและระดับความต้องการของข้าราชการนจังหวัดมหาสารคาม. ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และระดับความต้องการของข้าราชการนจังหวัดมหาสารคาม และศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาชั้นยศ กลุ่มกระทรวงที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือข้าราชการนจังหวัดมหาสารคามจำนวน 275 คน โดยสุ่มแบบเจาะจงตามกระทรวงต่างๆ ใช้แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการชายหนึ่งมีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและความต้องการต่างกัน
2. ข้าราชการกลุ่มอายุ 18-25 ปี มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าข้าราชการกลุ่มอายุ 26-40 ปี และ 41-60 ปี
3. ข้าราชการระดับการศึกษาต่างกัน การใช้เหตุผลแตกต่างกันด้วย
4. ข้าราชการต่างระดับหรือชั้นยศระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างกัน
5. ข้าราชการต่างกลุ่มกระทรวงมีระดับการใช้เหตุผลความต้องการต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและความต้องการของกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กันทางบวก

ภักดี ยาวะโนภาส. การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองที่มีต่อจริยธรรมที่คาดหวังกับจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูนโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2528. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

การศึกษาค้นคว้านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลต่อไปนี้ นักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครอง เกี่ยวกับจริยธรรมของครูนโรงเรียนมัธยมศึกษาตามห้คาดหวังและปฏิบัติจริง เครื่องมือที่ใช้ ใช้แบบสอบถามจริยธรรมแยกเป็น 3 ด้านคือ ด้านอุปนิสัยส่วนตัว ด้านวิชาชีพครู ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก ประกอบด้วยนักเรียน 321 คน ครู 82 คน ผู้บริหาร 28 คน ผู้ปกครอง 317 คน สถิติที่ใช้คือ t-test และ F-test

ผลการศึกษา

1. นักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนคาดหวังว่าครูมีจริยธรรมสูงทุกด้าน
2. จริยธรรมที่คาดหวังด้านอุปนิสัยส่วนตัวของครู ผู้ปกครองนักเรียนคาดหวังสูงกว่านักเรียน
3. นักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังเกี่ยวกับจริยธรรม

ของครูในโรงเรียนมัธยมสูงกว่าปฏิบัติจริง

เรื่อง ศุภชัย เรือง. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัย
ขอนแก่น ต่อวิชาจริยศาสตร์. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา คณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เกี่ยวกับวิชาจริยศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น
อาจารย์ และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ ปีการศึกษา 2526 เป็นอาจารย์ 43 คน นักศึกษา 175 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นสัมพันธ์กัน และเห็นว่าวิชาจริยศาสตร์เป็นวิชาเดียวกับ
วิชาศีลธรรม ซึ่งมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
2. อาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มีความต้องการเรียนวิชาจริยศาสตร์เป็นวิชาที่มี
ความสำคัญ
3. อาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มีความต้องการเรียนวิชาจริยศาสตร์ร้อยละ 93
และ 73 ตามลำดับ
4. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ต่อความเข้าใจในวิชาจริยศาสตร์
มีค่าความสัมพันธ์ที่ 0.7736
5. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาต่อความคิดเห็นในแนวทางการปฏิบัติตัว มีค่าความ
สัมพันธ์ที่ 0.8837
6. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ต่อความต้องการเรียน วิชา
จริยศาสตร์มีค่าความสัมพันธ์ที่ 0.7436

วิจารณ์ เยี่ยมวิบูลย์. การศึกษาการรับรู้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ที่มีภูมิลำเนาการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย-
ขอนแก่น, 2532.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายคือ ศึกษาระดับจริยธรรมของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1,2,3,
เปรียบเทียบระดับจริยธรรมของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 1,2,3 และศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างระดับ
จริยธรรมของนักศึกษาแพทย์ กับแบบแผนการอบรมเลี้ยงดู เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบวัด
ระดับจริยธรรมและแบบวัดแบบแผนการอบรมเลี้ยงดู และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติมูลฐาน ซึ่งผลการ
วิจัยพบว่า

1. ระดับจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาแพทย์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 41.57 และส่วน
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.63
2. ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างระดับจริยธรรมของ
นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3
3. ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างระดับจริยธรรมของ
นักศึกษาแพทย์ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย กับ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์กับระดับจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศึกษาริการเขต 10, สำนักงาน. ระดับพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 10 อุบลราชธานี. งามวิจิตร. ม.ป.ท. : สำนักงานเขตการศึกษา 10, 2522.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ ระดับพัฒนาการเชิงเหตุผลจริยธรรม จากเกณฑ์ระดับชั้น อายุ เพศ ถิ่นที่อยู่อาศัย และสถานภาพการอาศัยอยู่ในครอบครัวโดยใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ (1969) ผลการศึกษาค้นคว้า

1. พัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มเป็นไปตามทฤษฎี
2. นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (อายุ 8-9 ปี) และจบ ป.4 (อายุ 10-11 ปี) มีพัฒนาการทางเหตุผลสูงสุกในชั้นที่ 2
3. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่หญิงมีแนวโน้มสูงกว่าชาย
4. นักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตและนอกเขตสุขาภิบาล มีพัฒนาการไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อ-แม่ กับอาศัยอยู่กับผู้ปกครองมีพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นชั้นที่ 4 กับ 6 นักเรียนกลุ่มอาศัยอยู่กับผู้ปกครองมีสูงกว่า

สุวินัย ชุ่มชน. การประเมินความรู้และการปฏิบัติจริงด้านจริยศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย-ขอนแก่น, 2527.

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาจริยศึกษา 2) ศึกษาการปฏิบัติตนด้านจริยศึกษา 3) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับการปฏิบัติตนด้านจริยศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากเกณฑ์ขนาดของโรงเรียน เพศ และจุดประสงค์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 15 โรงเรียน ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และขนาดเล็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ยร้อยละ 64.28, 58.66 และ 53.56 ตามลำดับ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ผลของการประเมินการปฏิบัติตนด้านจริยศึกษาโดยนักเรียนเอง ในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และขนาดเล็ก ได้ปฏิบัติตามข้อปฏิบัตินั้น ๆ เฉลี่ยร้อยละ 65.74, 69.79, และ 71.61 ตามลำดับ กล่าวคือ ปฏิบัติตนเกือบทุกครั้ง และผลการประเมินดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในเรื่องขนาดของโรงเรียน เพศ และจุดประสงค์
3. ผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนด้านจริยศึกษา กับ การปฏิบัติตนด้านจริยศึกษาของนักเรียน ทั้ง

ประเมินโดยนักเรียนเอง และประเมินโดยครู มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำมาก แต่การประเมินการปฏิบัติ
ตามด้านจริยศึกษา โดยครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง

อาทณ นวลโคกสูง. การศึกษาจรรยาพยาบาลในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

ในการวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านจรรยาพยาบาล ลำดับความสำคัญของ
บัญญัติจรรยาพยาบาล ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามบัญญัติจรรยาพยาบาล ตามความคิดเห็นของ
นักศึกษพยาบาล พยาบาล แพทย์ ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วยที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรม
ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. พยาบาลโดยส่วนรวม มีการปฏิบัติตามบัญญัติจรรยาพยาบาลในข้อต่าง ๆ อยู่ในระดับปาน
กลาง ผู้ป่วยและญาติพอใจในการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วย การปฏิบัติงานตลอดจนกิริยามารยาท
ของพยาบาล
2. มีความรับผิดชอบในการที่จะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ในการรักษาพยาบาลให้
ผู้ป่วยดีขึ้นอยู่เสมอ สำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาคือมีความวิริยะ ความอดทนในการปฏิบัติงานอย่าง
สม่ำเสมอ ส่วนลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ หากให้เกิดความเคยชินและเบื่อง่าย สวัสดิการ
ต่าง ๆ ไม่เพียงพอ และไม่ได้รับการสนับสนุนจากต้นสังกัดในการศึกษาต่อหรือเพิ่มพูนความรู้วิชาการ
3. ส่วนใหญ่เห็นว่า การเรียนการสอนเนื้อหาสาระวิชาที่เกี่ยวข้องกับจรรยาพยาบาลของคณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เหมาะสมดีแล้ว

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของศาสนา

Klausner, William J. พุทธศาสนาคณะแบบชาวบ้านในภาคอีสาน สังคมศาสตร์ปริทัศน์.

(ฉบับพิเศษ สิงหาคม 2509). (อ้างจากสุภางค์ จันทวานิช และคนอื่น ๆ. งานวิจัยเชิงคุณภาพในประเทศไทย บทวิเคราะห์และบรรณนิทัศน์. 2525. หน้า 57-58).

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีโอกาสร่วมชมแผนอบรมที่หมู่บ้านน้อย และนำข้อคิดที่ได้ทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติของพระมาเปรียบเทียบกับชาวบ้านในแง่ของการศึกษา และกล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ ของพระที่เกี่ยวข้องกับชาวบ้าน และพิธีกรรมทางศาสนาว่ามีหน้าที่อย่างไรในสังคมด้วยการวิเคราะห์ตามแนวของ functionalism วิเคราะห์ความคิดทางศาสนาที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมและบทบาทของพระสงฆ์ในชุมชน ความสำคัญของการบวช การที่พระมาเกี่ยวข้องกับชีวิตชาวบ้าน เช่น การจัดสถานที่เรียน สิ่งอำนวยความสะดวกในการรักษาโรค อีกทั้งการนำกล่เกลี่ยกรณีวิวาท อบรมสั่งสอนชาวบ้าน และขณะเดียวกันก็อภิปรายความคิดเห็นของชาวบ้านต่อหน้าที่ทางศาสนาและกิจวัตรประจำวันของพระมีหน้าที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา นับเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับชุมชน ความเข้าใจของชาวบ้านในพุทธศาสนาจะอยู่ในระดับความเชื่อเรื่อง กรรม ชั่วดีหน้า บุญบาป ส่วนเรื่องนิพพานไม่มีความหมายต่อชาวบ้านเท่าไร พุทธศาสนิกชนยังพบว่าแฝงไปด้วยคติพราหมณ์และลัทธิขงจื้อฝังงาเหวคา

บำรุง สุขธรรม. พฤติกรรมการรับข่าวสารของพระสงฆ์เมื่อติดต่อการเผยแพร่และพัฒนาความคิดจิตใจของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะพระสงฆ์ที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 4 (จังหวัดอุดรธานี). งานวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.

การศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของพระสงฆ์เมื่อติดต่อการเผยแพร่และพัฒนาความคิดจิตใจของประชากร ในการพัฒนาท้องถิ่น" มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ในเขตพัฒนาชุมชน ซึ่งอยู่ในท้องถิ่นชนบทภาคอีสาน
2. เพื่อศึกษาการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนที่มีต่อระดับความรู้ ทักษะคติ ชนบทชนนิยม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม ศาสนา ความคิดจิตใจของพระสงฆ์ ในชนบทที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ เทศนาสั่งสอน อบรมประชาชน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับข่าวสาร สื่อมวลชนของสื่อแต่ละประเภท
4. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของสื่อประเภทต่าง ๆ
5. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในงานพัฒนาท้องถิ่นของสงฆ์
6. เพื่อแสวงหารูปแบบความคิดรวบยอด หรือแนวความคิด

จากผลการวิจัยพบว่า การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน พระสงฆ์ส่วนใหญ่ มีเครื่องรับวิทยุ มีโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ ในด้านการพัฒนาชนบท พระสงฆ์มีความสนใจในด้านการพัฒนาชนบทโดยให้คำแนะนำและแสดงความคิดเห็นในคำต่าง ๆ แก่ชาวบ้านมาก ส่วนการเผยแพร่ศาสนา คำสอน ค่านิยม

และการพัฒนาท้องถิ่นก็ได้ทำมาโดยตลอด

นอกจากนี้ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อมวลชนในการพัฒนาหมู่บ้าน พระสงฆ์มีความคิดเห็นว่าชาวบ้าน ชอบวิทยุมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นว่า สื่อมวลชนช่วยเผยแพร่คุณธรรม บ่มเพาะความสามัคคี ส่งเสริมความรู้ ช่วยบริการข่าวสารแก่ประชาชนพลเมือง

✓
ประจวบ แสวงกลาง. บทบาทของพระสงฆ์ฝ่ายวิปัสสนาธุระที่มีต่อสังคมอีสานเหนือ : ศึกษากรณีสาย
อาจารย์มั่น ภูริทตฺต พ.ศ. 2436-2529. ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาบทบาทและผลกระทบของพระสงฆ์ฝ่ายวิปัสสนาธุระสาย
พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺต ที่มีต่อสังคมอีสานเหนือ ตลอดจนศึกษาแนวคิด แนวทางปฏิบัติและคำสอนของ
พระสงฆ์สายนี้ด้วย การวิจัยครั้งนี้แบ่งประชากรเป็น 3 กลุ่ม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทั้ง กลุ่มศิษย์ฝ่ายบรรพชิต
กลุ่มชาวบ้านและผู้สนใจทั่วไป เมื่อได้มากแล้วก็นำมาวิเคราะห์เสนอผลงานวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์สายพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺต เป็นคณะสงฆ์ธรรมยุติกนิกายฝ่ายปฏิบัติ
ที่แยกมาจากฝ่ายบริหาร (คามวาสี) โดยมีพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺต เป็นผู้นำก่อน พระสงฆ์สายนี้มีแนว
ความคิดการปฏิบัติ และคำสอนที่ส่วนสนับสนุนอย่างมากในการปฏิบัติธรรม บทบาทสำคัญมีสองบทบาท
ใหญ่ ๆ คือ บทบาทหลัก คือ เผยแพร่พระพุทธศาสนา และอบรมสั่งสอน บทบาทรองคือช่วยเหลือ
อุเคราะห์แก่ประชาชนในชนบทอีสาน บทบาทแรกกระทำได้ค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพราะนิสัยและแนวทางปฏิบัติ
ของท่านเน้นหนักการปฏิบัติและแยกย้ายกันไปอบรมสั่งสอน

ทุนสมัย กิ่งทุนสุข. การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของพระภิกษุสงฆ์ภาคอีสานที่มีต่อชุมชน : ศึกษาเฉพาะ
กรณีตำบลปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-
มหิดล, 2523.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ ภาคแรกศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับ
บทบาทและความเป็นอยู่ของพระภิกษุสงฆ์กับพระสงฆ์ภาคอีสานในสังคมไทย ส่วนภาคที่สอง เป็นการศึกษา
ภาคสนามในตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นว่า
นักบวชทั้งสองศาสนาได้มีบทบาทต่อชุมชนอย่างไร ผลการวิจัยกล่าวโดยสรุปแล้ว นักบวชทั้งสองศาสนายัง
คงมีบทบาทสำคัญต่อชุมชน เช่นเดียวกับนักบวชในอดีต ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ศาสนาเป็นบ่อเกิด
แห่งวัฒนธรรม จริยธรรม และแรงบันดาลใจทางศิลปะ ดังนั้นเพื่อดำรงไว้ซึ่งความสำคัญในบทบาทการ
เป็นผู้นำชุมชน นักบวชของศาสนาจึงมีบทบาทในด้านสั่งสอนประชาชนให้ดำรงไว้ซึ่งความดี

มณู คงทคลัง. การศึกษาพฤติกรรมค่านิยมสัมพันธคามแนวพุทธศาสนาของผู้บริหารโรงเรียน-
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. ปรินฎานิพนธ์. กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ทราบพฤติกรรมค่านิยมสัมพันธคามความหมายของข้อธรรม
ในหมวดต่าง ๆ แห่งพระพุทธศาสนาของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาที่ปฏิบัติต่อครูความความคิดเห็น
ของครูประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมค่านิยมสัมพันธคามแนวพุทธธรรม ในหมวด
ธรรมทั้ง 10 หมวด อยู่ในระดับปานกลาง มีหมวดธรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติในการปฏิบัติมาก
อยู่ 15 หมวด ได้แก่ ขรवासธรรม 4 ราชธรรม 10 อปริหาษธรรม 7 คารวตา 6 และ ปฏิสันถาร
2 และมีหมวดธรรมที่ผู้บริหารปฏิบัติอยู่ในระดับกลาง 5 หมวดได้แก่ พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4
สัมปรีชธรรม 7 กลยาณฉัตรธรรม 7 และสาราณียธรรม 6 หมวดที่ผู้บริหารปฏิบัติมากที่สุดคือ
ปฏิสันถาร 2

วีระศักดิ์ จารุแพทย์. ชีวิตและผลงานของพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจนโท จันทร). ปรินฎานิพนธ์.
ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

ปรินฎานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาชีวิตและผลงานของพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ ที่มีสังคม
อีสานทางบ้าน การจัดการศึกษาและรจนาวรรณธรรม

ผลการศึกษาพบว่า พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ เป็นพระเถระธรรมยุติกนิกายชาวอีสาน ที่มีบทบาท
สำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาของชาวอีสาน ในสมัยที่มีการปฏิรูปหัวเมืองอีสาน เพื่อค้ำทานการคุกคาม
ของมหาอำนาจตะวันตก โดยท่านเป็นผู้มีบทบาทเป็นกำลังใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ในเขตอีสาน
และการรจนาวรรณธรรมอีสาน เพื่อให้ความรู้แก่ชาวอีสาน

วรรณกรรมที่ท่านแต่งนับว่ามีบทบาทต่อสังคมอีสานในสมัยนั้น ทางด้านให้การศึกษา คือนอกจาก
จะให้ความรู้หนังสือไทยแล้วยังบันทึกคำสอนที่ช่วยกล่อมเกลา อบรมจริยธรรมของชาวอีสาน และให้ความ
รู้ที่มีคุณค่าแก่ชาวอีสานในเรื่อง อาณาจักร ภัยพิบัติ การปกครอง หน้าที่พลเมืองและภาพสังคม เป็นต้น

✓
มารินช คัสซวินชัย. บทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคมชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบถึงบทบาทและอิทธิพลของพระสงฆ์ต่อวิถีการ
ดำเนินชีวิตของชาวบ้าน รวมถึงรูปแบบปัจจัยที่เกื้อหนุนและปัญหา ตลอดจนผลกระทบจากการพัฒนาต่อชาว
บ้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ พระสงฆ์นักพัฒนา 4 รูป ผู้นำท้องถิ่น 20 คน และชาวบ้าน
จำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์พระสงฆ์ ผู้นำท้องถิ่น และชาวบ้าน และใช้การ
วิเคราะห์ตีความจากข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า พระสงฆ์มีอิทธิพลและบทบาทต่อวิถีการดำเนินชีวิต
ของชาวบ้านเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เป็นเพราะวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยผูกพันกับศาสนาพุทธมาโดยตลอด

ส่วนรูปแบบการพัฒนาสังคมนั้น ชาวบ้านและผู้เฒ่าท้องถิ่นมีความเห็นสอดคล้องกันคือ ควรทำเป็นรูปคณะกรรมการ โดยมีพระสงฆ์เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ส่วนโครงการพัฒนาที่ชาวบ้านต้องการคือด้านศิลปกรรมและด้านอาชีพมากกว่าทางด้านการศึกษาและสาธารณสุข และจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานพัฒนาสังคมของพระสงฆ์ในพื้นที่ที่แตกต่างกันพบว่า ความต้องการของชาวบ้านและผู้เฒ่าท้องถิ่นตลอดจนประสิทธิภาพของผลงานมีความแตกต่างกัน

✓
อัจฉรา กาญจนมัย และคนอื่น ๆ. อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ท., 2528. (อ้างอิง กองนโยบายและวางแผนการศึกษา. รวมบทความงานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2525-2527. หน้า 710-712).

การศึกษานับปัจจุบัน ผลผลิตนาฬิกานาฬิกา จึงมุ่งเน้นการให้ความรู้ มากกว่าคุณธรรม และอาจกล่าวได้ว่ายิ่งเรียนสูงมากขึ้นเท่าไรยิ่งทำให้คุณธรรมยิ่งลดน้อยลง เท่านั้น ในขณะที่สถาบันพระพุทธศาสนาถูกภาวะเศรษฐกิจบีบคั้น พระภิกษุสงฆ์และพระภิกษุผู้มีความยากลำบาก พระสงฆ์ในเมืองเป็นแบบอย่างให้สังคมน้อยลง เพราะบทบาทของพระและวัดลดลงหลายประการ ทำให้ วัด พระ และประชาชน ห่างไกลกันมากเท่าที่ อย่างไรก็ดีความวัดป่า พระป่าก็ยังเป็นแบบอย่างที่น่าสนใจ เพราะจากการวิจัย พบว่า พระป่าได้ให้การศึกษากับประชาชน การมีแนวทางฝึกอบรมแก่ประชาชน การมีแนวทางฝึกอบรมเพื่อชักจูงและเลิกละเลิกการดื่มสุราและการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ สมดังคำกล่าวที่ว่า การศึกษาต้องดึงกลับมาให้ได้ในเรื่องการหัดนาใจ ความเป็นนาใจ ความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง มิฉะนั้นแล้ว สังคมจะถูกโรคระบาดส่วนตัวคนธรรมดาคนเข้ามาทำลายให้สังคมไทยของเราเกิดสภาวะแวดล้อมที่เป็นพิษและจิตใจคนสังคมประเทศถูกบ่อนทำลายเสียหายไปจนที่สุด

การศึกษาเกี่ยวกับ เจกคติ หันคดี คำนิยม และมโนทัศน์

การศึกษาเกี่ยวกับเจกคติ หันคดี คำนิยม และมโนทัศน์

การศึกษาเกี่ยวกับเจกคติ หันคดี คำนิยม และมโนทัศน์

กรรทอง ประจักษ์จิตต์. การสำรวจเจกคติกับความต้องการ ความรู้ของประชาชนจากรายการ
กระจายเสียงของสถานีวิทยุ ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 5 ประการคือ ศึกษารายการกระจายเสียงด้าน ความรู้ในหมวด
ต่าง ๆ ของสถานีวิทยุในจังหวัดขอนแก่น ลักษณะการรับฟังวิทยุของประชาชน ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ประโยชน์ของการกระจายเสียงของสถานีวิทยุ สำรวจเจกคติของประชาชนที่มีต่อรายการกระจายเสียง
และศึกษาความต้องการรายการกระจายเสียง ความรู้ในหมวดต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 4 หมวดคือ หมวด
การศึกษา เศรษฐกิจ การคมนาคม การแพทย์และอนามัย และหมวดการเมืองการปกครอง.

เกษม บุรกลีล. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะการศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อความมั่นคงใน
หมู่บ้านทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย หมู่บ้านนาดี ตำบลลือพระ อำเภอ-
กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ระหว่างเดือนตุลาคม 2509 ถึงกุมภาพันธ์ 2510. งานวิจัย.
กรุงเทพฯ : กองวิจัยสังคมศาสตร์ สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, ม.ป.ป.

จากการศึกษาจะเห็นว่าชาวบ้านนาดีนั้นเองเป็นศัตรูกัน ในหมู่บ้านเล็กแห่งนี้เมื่อมีความแตก
แยกกันทางการเมืองแล้ว ย่อมเป็นเหตุให้ความพยายามทั้งหลายทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความก้าวหน้าขึ้น
ไปโดยลำช้า หมู่บ้านนี้ยังคงยากจนและด้วยพัฒนาอยู่อย่างนั้นเป็นแน่ ถ้าหากไม่แก้ไข เรื่องการขัดแย้ง
ระหว่างผู้นำคนสำคัญของหมู่บ้าน ซึ่งชาวของประชาชนน้อยน้อยเนื่องจากประชาชนมีความรู้สึกว่ามีเจ้าหน้าที
อำเภอปฏิบัติหน้าที่โดยมีความลำเอียง ชาวบ้านนาดีเป็นคนไทย โดยนัยจึงผูกพันอยู่กับประเทศของ
ตน แต่ถ้ามองว่าโดยหลักชาติพันธุ์วิทยาพบว่า ชาวบ้านนาดีก็เป็นชนไทยลาว และได้แสดงความรู้สึกนึกคิด
ว่าคนคือยกกว่าชาวไทยภาคกลาง 2 ประการ คือด้านการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจ

สำหรับการพัฒนาชาวบ้านนาดีว่ารัฐบาลมีโครงการพัฒนา และดำเนินการในบริเวณนี้
ด้วยเช่น โครงการทางหลวงสายมหาสารคาม-กาฬสินธุ์ และโครงการชลประทาน ซึ่งโครงการ
ชลประทานชาวบ้านอยากให้มีเข้ามาถึงในหมู่บ้านนาดีด้วย เพราะชาวบ้านยังมีปัญหาเรื่องน้ำท่วม
เพียงพอกับการเกษตรและปศุสัตว์ได้เสีย

เจริญ รัชตพันธ์. คำนิยมในอาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและจัดอันดับคำนิยมในอาชีพครูของนักศึกษาตลอดจนความ
แตกต่างของคำนิยมในอาชีพครูด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า บริการสังคม ความรับผิดชอบ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นผู้นำและความซื่อสัตย์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาศึกษา
ชั้นสูง จำนวน 325 คน ปรินพดศร์ 158 คน ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2524 เครื่องมือที่ใช้

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม ใช้มาตราส่วนประมาณค่า ค่าความปลายเปิด ผลการวิจัยพบว่า

1. เน้นค่านิยมด้านเกียรติยศชื่อเสียง เป็นอันดับหนึ่ง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่รองลงมา และท้ายสุดคือความซื่อสัตย์
 2. นักศึกษาชายและหญิงมีค่านิยมด้านบริการสังคมเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน
 3. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง และปริญญาตรี ค่านิยมด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน
 4. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนานอกเมืองและในเมืองค่านิยมด้านความก้าวหน้าและมีชื่อเสียงต่างกัน
- ระดับ .05 นอกจากนี้ นักศึกษาวิชาเอกกลุ่มภาษา สังคมศาสตร์ คณิตศาสตร์ กลุ่มพื้นฐานและพัฒนาศิลปะภาพ มีค่านิยมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เฉลิมชัย ผิวเรืองนนท์. ทัศนคติคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อเวียดนาม : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดที่มีและไม่มีชาวเวียดนามอพยพอาศัยอยู่. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

งานวิจัยเรื่องทัศนคติคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อเวียดนาม ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดที่มีและไม่มีชาวเวียดนามอพยพอาศัยอยู่ นับว่ามีประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษาเกี่ยวกับอบสรคและปัญหาของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนามในขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบทัศนคติความรู้เกี่ยวกับเวียดนามของประชากร 2 จังหวัดที่มีคือชาวญวนอพยพคือจังหวัดมหาสารคาม และนครพนม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนที่หนึ่งประชากรในจังหวัดนครพนมมีระดับความรู้เกี่ยวกับชาวเวียดนามอยู่ในเกณฑ์ดีกว่าจังหวัดมหาสารคาม ประการที่สอง เวียดนามมีบทบาทสำคัญในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ เช่น การทำสงครามกับเอกราชกับฝรั่งเศส สงครามรวมประเทศกับสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ประการสามประเทศทั้งสองมีประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ โดยเฉลี่ยประชากรทั้งสองจังหวัดของไทย มีทัศนคติในดีต่อเวียดนามคล้ายคลึงกันคือบางกลุ่มจะต่อต้านชาวญวนอพยพ ประเด็นกล่าวหาเวียดนามเป็นคนชั่วร้ายและบางกลุ่มสนับสนุนการดำเนินการความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมองเห็นความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างทั้งสองประเทศ

Diswath, Bencha. The Adoption of A sanitary Practice in Five thai Villageis : (A Thesis). Research. n.p. : Cornell University, 1963. (อ้างจากสุทธิจิตต์ จินคยานนท์. บทคัดย่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในชนบทไทย. 2524. 74-75).

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบถึงทัศนคติในการนำเอาส้วมมาใช้ในหมู่บ้าน มาตรฐานในด้านสุขภาพอนามัย ความเป็นอยู่เพื่อเสนอแนวทางทางในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐคือพัฒนาการที่อยู่ในพื้นที่และความต้องการของประชาชน ผู้วิจัยได้เลือกเอาตำบลคำใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นพื้นที่ศึกษา โดยเลือกเอาหมู่บ้าน 5 หมู่บ้าน จาก 10 หมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยเคยทำงานสนามร่วมกับ TUFEC (THE Thailand UNESCO Fundment Education Center)

เป็นหมู่บ้านตัวอย่าง ข้อมูลส่วนใหญ่ได้จากประสบการณ์ การสังเกตการณ์ บันทึกต่าง ๆ ที่เคยทำไว้ และจากการออกไปสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัว ซึ่งจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ฐานะ การศึกษา และความ ร่ำรวยมีต่อเจ้าหน้าที่ที่แทนที่ซึ่งต่อการยอมรับของชาวบ้าน ซึ่งผู้วิจัยเองก็ได้ให้ความเห็นเอาไว้ว่า การ พัฒนาทาง เศรษฐกิจและการศึกษาจะเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญที่จะทำให้ชาวบ้านยอมรับ นอกจากนั้นแล้วผู้วิจัย ยังได้เสนอแนะวิธีการในการปรับปรุงวิธีการให้บริการคำแนะนำ การยกระดับรายได้และการศึกษา และอื่น ๆ แก่เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในพื้นที่อีกด้วย

ทรงศักดิ์ อ่อนมิ่ง. มโนทัศน์ทางจริยธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขต การศึกษา 11 มีการศึกษา 2528. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาและ เปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้น ม.4 เขตการศึกษา 11 จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้น ม.4 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2528 จำนวน 600 คน เลือกมาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบ ทดสอบวัดมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 3 ด้าน คือ ความมีระเบียบ ซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้น ม.4 โดยส่วนรวมจากเขตการศึกษา 11 อยู่ในเมือง ชนบท มีมโนทัศน์ทาง จริยธรรมอยู่ในเกณฑ์สูง
2. นักเรียนชายและหญิงมีมโนทัศน์โดยรวมด้าน ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญ นักเรียนชายมีระเบียบวินัยสูงกว่าหญิง
3. นักเรียนที่อยู่นอกเมือง และนอก เมือง มีมโนทัศน์ด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ เฉพาะด้านความซื่อสัตย์ต่างกัน ในเมืองมีมโนทัศน์สูงกว่านอกเมือง

ทิพย์ กิจวิจารณ์. ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม, 2528.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนในภาค - ตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เยาวชนในระบบโรงเรียน และ เยาวชนนอกระบบโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 608 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม-ตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. เยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยส่วนรวม โดยมีค่า นิยมระดับสูงสุดคือ ด้านการรักชาติ ศาสน์ ราษฎร์ รองลงมาคือค่านิยมด้านความมีระเบียบวินัย และท้าย สุดคือด้านการประหยัด อดออม
2. เยาวชนในระบบโรงเรียนมีค่านิยมสูงกว่าเยาวชนนอกระบบโรงเรียนใน 2 ด้านคือ ด้าน ประหยัดอดออมกับด้านความมีระเบียบ

3. เขาวชนหนึ่งมีค่านิยมสูงกว่าเขาวชนชายในหูก้าน
4. เขาวชนในระบบโรงเรียนที่มีค่านิยมต่างกัน มีค่านิยมโดยส่วนรวมแต่ละค่านิยมต่างกัน
5. เขาวชนในระบบโรงเรียนที่มีค่านิยมระดับการศึกษาต่างกัน มีค่านิยมแต่ละค่านิยมต่างกัน
6. เขาวชนในระบบ ที่มีการมีความสัมพันธ์กัน มีค่านิยมส่วนรวมต่างกัน
7. เขาวชนนอกโรงเรียนที่มีค่านิยมต่างกัน มีค่านิยมต่างกัน 2 ด้าน คือค่านิยมด้านความมีระเบียบวินัยและด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
8. เขาวชนนอกโรงเรียนที่มีค่านิยมระดับการศึกษาต่างกัน มีค่านิยมโดยส่วนรวมต่างกัน
9. เขาวชนนอกโรงเรียน ที่มีการมีความสัมพันธ์ต่างกัน มีค่านิยมต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ด้านการพึ่งตนเอง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ

นพคุณ เคนพรหม. **ทัศนะของครูประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู**. ปรินทิพินท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย ที่จะศึกษาทัศนะของครู โรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู และเปรียบเทียบทัศนะของครูในด้านตำแหน่งหน้าที่ อายุราชการ คุณวุฒิ และเพศ ผลการวิจัยพบว่า

ครูมีความคิดเห็นด้วยกับ วิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยส่วนรวมทั้ง 7 มาตรฐานที่ครูเห็นด้วย 6 มาตรฐานไม่แน่ใจกับมาตรการด้านโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู คุณวุฒิและเพศ มีผลต่อความคิดเห็นของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูมีวุฒิปริญญาหรือสูงกว่า มีความเห็นด้วยมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และครูชายเห็นด้วยมากกว่าครูหญิง

นิออน กลิ่นรัตน์ เพ็ญศิริ ชูทิศกุล และสภาพร ชันโต. **ค่านิยมของอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาระบบค่านิยมของอาจารย์ฝึกหัดครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือเปรียบเทียบกับระบบค่านิยมของคนไทย ศึกษาค่านิยมของอาจารย์ฝึกหัดครูที่มีต่อการดำเนินชีวิต จุดหมายปลายทางของชีวิต ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา

ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่านิยมของอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างจากค่านิยมของคนไทยทั่วไป กล่าวคือ อาจารย์ฝึกหัดครูส่วนใหญ่เป็นค่านิยมแบบมีศูนย์รวมที่บุคคลมากกว่า ค่านิยมส่วนสังคม ทางด้านความคิดเห็นทางการศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าการศึกษาคือของของคนไทยอยู่ในปรัชญากลุ่ม Progressivism และ Reconstructionism

บรรพม เครือวัลย์. การศึกษาเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแผน
การเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ปีการศึกษา 2529. ปริญญาโท. กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีระดับชั้น เพศ และสถานที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้น ม.4-5-6 แผนการเรียนวิทย์-คณิต เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 1,668 คน สุ่มแบบหลายขั้นคอน ใช้แบบทดสอบเชิงเจตคติ ผลการวิจัยพบว่า

1. จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยส่วนรวม จำนวนตามระดับชั้นเรียน เพศ และสถานที่ตั้งของโรงเรียน ที่มีคะแนนเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์เท่ากัน และสูงกว่าเกณฑ์ประเพณีนิยม
2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างชั้นเรียนกับสถานที่ตั้งของโรงเรียนที่ส่งผลต่อเจตคติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชายและหญิง มีเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประสาธน์ เจริญพิทยา. การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. ปริญญาโท. กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ที่จะศึกษาระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นครู 820 คน ผู้บริหารโรงเรียน 328 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับสูง
2. ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับสูง

ผดุง ขาวสาอาจค์. การศึกษาความแตกต่างทางค่านิยมของชาวนาในท้องที่โครงการและนอกโครงการชลประทานห้วยหลวง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ ศึกษาความแตกต่างทางค่านิยมของชาวนา ในพื้นที่นอกโครงการและในโครงการชลประทาน โดยเลือกศึกษาจากหัวหน้าครอบครัว หรือตัวแทนหัวหน้าครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวของชาวนาในพื้นที่อยู่ในเขตโครงการชลประทานและนอกเขตโครงการชลประทานห้วยหลวง จังหวัดอุดรธานี มีค่านิยมและวิถีปฏิบัติ ตลอดจนจุดมุ่งหมายปลายทางที่แตกต่างกัน

หลักสูตรจังหวัดมหาสารคาม, วิทยาลัย. เจตคติต่อวิชาพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาเมื่อแรก
เข้าศึกษา ปี 2530. งานวิจัย. มหาสารคาม : วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม,
2530.

การศึกษาวิจัยเรื่อง เจตคติต่อวิชาพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษานี้ จัดได้ว่าเป็นส่วน
หนึ่งของการประเมินคุณภาพทางด้านการศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา โดยเฉพะอย่างยิ่ง เป็นการประเมิน
ด้านเจตคติของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อวิชาชีพ ซึ่งมักจะเป็นสิ่งที่ถูกมองข้ามความสำคัญอยู่เสมอ ทั้ง
ที่ภาาหนดไว้ชัดเจนในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งงานวิจัยนี้จะเป็นส่วนที่จะช่วยกระตุ้น
ความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ให้หันมาเพิ่มความ
สำคัญให้แก่การประเมินด้านเจตคติของนักศึกษา นอกจากด้านความรู้ความสามารถที่การประเมินกันอยู่
โดยทั่วไปอยู่แล้ว

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า เพศ ลักษณะการเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยพลศึกษา โปรแกรม
การเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา และวิชาเอกที่เรียนนั้นมีผลอย่างเด่นชัดต่อเจตคติต่อวิชาพลศึกษา
ของนักศึกษา

ใหญ่ชัย ศรีเคื้อ. การศึกษาเจตคติต่อคนตรีที่หันบ้านอีสานของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือ ในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ. ปรญญาพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษา เปรียบเทียบ เจตคติต่อคนตรีที่หันบ้านอีสานของนักศึกษา
วิทยาลัยครู ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ ศึกษาจากเพศ สถาบัน และ
ประสบการณ์ จำนวน 993 คน โดยใช้แบบสอบถามเจตคติต่อคนตรีที่หันบ้านอีสาน 4 ด้าน คือ หานอง
เครื่องคนตรี ศิลปิน คนตรีที่หันบ้านอีสานประยุค ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ มีเจตคติที่ดีต่อ
คนตรีที่หันบ้านอีสาน
2. นักศึกษาที่มีความรู้ประสบการณ์แตกต่างกัน มีเจตคติต่อคนตรีที่หันบ้านอีสานต่างกัน ทั้งใน
ด้านหานอง เครื่องคนตรี และศิลปิน
3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพศ สถาบัน และความรู้ประสบการณ์ ต่อเจตคติคนตรีที่หันบ้านอีสาน
ระดับเท่ากันหมด

มหาสารคาม, วิทยาลัยครู. ศูนย์วิจัย. การประเมินโครงการและกิจกรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด
ในเขต 10. งานวิจัย. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม, ม.ป.ป.

การประเมินโครงการและกิจกรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดในเขตการศึกษา 10 ซึ่งประกอบ
ด้วยศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด 6 จังหวัด คือ จังหวัดมหาสารคาม กาฬสินธุ์ อุบลราชธานี ยโสธร และ
ร้อยเอ็ด โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคทั่ว ๆ ไปซึ่งศูนย์ประสบอยู่ ในการรวบรวมข้อมูล
ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ข้อมูลจากประธานศูนย์ฯ แต่ละแห่ง

ผลการวิจัยพบว่าแต่ละศูนย์ฯ มีหน้าที่ความถนัดสูงคือ บุคลากรของศูนย์มีงานประจำเต็มอยู่แล้ว ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานของศูนย์ได้เต็มที่ และความปรารถนาดีคือ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอกับการใช้จ่ายของศูนย์ นอกจากนี้ยังพบว่าศูนย์มีขนาดและบริเวณที่ตั้งไม่เหมาะสม

สมุทร นุชนาก. คำนิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2513. ปรินทิพินท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2514.

ในการศึกษานี้จุดประสงค์เพื่อที่จะศึกษาคำนิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ต่อสาขาวิชาต่าง ๆ 16 วิชา และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สถานภาพทางครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา และภูมิลำเนา

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเลือก รัฐศาสตร์ เป็นอันดับที่ 1 นิติศาสตร์เป็นอันดับที่ 2 เกษตรศาสตร์ เป็นอันดับที่ 3 นักเรียนชายมีค่านิยมสูงต่อวิชารัฐศาสตร์ และคำสละต่อวิชา พยาบาล นักเรียนหญิงมีค่านิยมต่อพยาบาลสูง คือเทคนิคคำ

เมื่อเปรียบเทียบค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียน โดยพิจารณาตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สถานภาพทางครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา และภูมิลำเนา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุนัย อยู่สุข. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมด้านชนบทรรมนิยมประเพณี ศาสนา และความประพฤติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2526. ปรินทิพินท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ ค่านิยมด้านชนบทรรมนิยมประเพณี ศาสนา และความประพฤติ จากแนวตามเพศ ผลการเรียน ภูมิลำเนาและอาชีพของบิดามารดา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียน ม.ปลาย โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 จำนวน 720 คน สุ่มแบบหลายชั้นคอน

1. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทั้งสามด้านอยู่ในเกณฑ์สูง
2. ความคิดเห็นค่านิยมทั้ง 3 ด้านของนักเรียนชายและหญิง แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นค่านิยมทั้ง 3 ด้านของนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ แตกต่างกัน

นมีนัยสำคัญ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมของนักเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมด้านชนบทรรมนิยมประเพณี ของนักเรียนที่บิดามารดาอาชีพต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สมณ สมจิตศรีปัญญา. โลกทัศน์ชาวบ้านกะวันออกเฉียงเหนือจากหนังสือ ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านหนอง-
หล่ม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. ปรินฤพานพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

ปรินฤพานพนธ์ ฉบับนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษาโลกทัศน์ของชาวบ้านหนองหล่ม ที่สอดคล้องกับ
โลกทัศน์จากหนังสือก่อนจำนวน 40 เรื่อง โดยแยกเป็น 4 ประเด็น ตามความสำคัญของเรื่อง 4 ด้าน
คือ คำสอนในศาสนาพุทธ แนวทางประกอบพิธีกรรม การควบคุมสังคมและเศรษฐกิจ หนังสือเหล่านี้
ประพันธ์ด้วยฉันทลักษณ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เขียนจารึกด้วยเส้นจารใช้อักษรธรรมและไทยน้อย โดย
จารึกในใบลานขนาดสั้น ผู้วิจัยศึกษาถึงโลกทัศน์ 4 ด้านคือ ความเชื่อ การปกครอง เศรษฐกิจ อิทธิพล
ของหนังสือก่อนที่มีต่อการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน วิธีการศึกษาจะศึกษา 2 วิธีคือ การวิจัยจากเอกสาร
และสังเกตกิจกรรมพิธีกรรมต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า ทางด้านความเชื่อและศาสนา ชาวบ้านเชื่อว่านรก
มีจริงมีทั้งสุขและทุกข์ และนับถือศาสนาพุทธ ด้านความเชื่อในพิธีกรรมชาวบ้านจะยึดมั่นในพิธีกรรมตาม
ช่วงวิกฤตการณ์ของชีวิต คือเกิด แต่งงาน พิธีศพ ยึดสืบสองคลองสิบสี่ ส่วนโลกทัศน์ในด้านการปกครอง
ชาวบ้านส่วนมากจะยอมรับการปกครองแบบเผ่าแก่เป็นผู้นำกับแบบทางราชการเป็นผู้นำอย่างดี ด้าน
โลกทัศน์ทาง เศรษฐกิจจะยึดมั่นในเศรษฐกิจการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำนา และอิทธิพลของ
หนังสือก่อนคือชีวิตชาวบ้านในอดีตผู้ใช้หนังสือประกอบกิจกรรม พิธีกรรม จะได้รับการยอมรับจากชาวบ้าน
ว่า เป็นผู้มีความสำคัญทางสังคม การศึกษา เศรษฐกิจ คุณธรรม จริยธรรมและการปกครอง

แสงเพชร สุธร. โลกทัศน์กลุ่มชาติพันธุ์โซ้ : กรณีบ้านหนองยาง ตำบลชะโนดน้อย อำเภอคงหลวง
จังหวัดมหาสารคาม. ปรินฤพานพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาโลกทัศน์ของกลุ่มชาติพันธุ์โซ้ ศึกษาถึงโลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อมนุษย์และสังคม มีต่อธรรมชาติ
และมีต่อศาสนาและสิ่งเหนือธรรมชาติ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มชาติพันธุ์โซ้ ถิ่นเดิมอยู่บริเวณเมืองกะโพน หรือ
เซโพนในประเทศลาวในปัจจุบัน ชาวโซ้กลุ่มนี้ได้อพยพเข้ามาในอีสานในสมัยรัชกาลที่ 1 พ.ศ.2359
โลกทัศน์กลุ่มชาติพันธุ์โซ้ที่มีต่อมนุษย์และสังคม พบว่า ชาวโซ้มีความผูกพันกับครอบครัว ให้ความสำคัญใน
ระบบผู้อาวุโส นิยมขนานคนนอกเผ่าเข้ามาเป็นผู้นำ มีการแต่งงานเมื่ออายุยังน้อย มีบุตรมาก และไม่
นิยมการวางแผนครอบครัว

โลกทัศน์กลุ่มชาติพันธุ์โซ้ที่มีต่อธรรมชาติ ชาวโซ้เชื่อว่า ดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นส่วนต่าง ๆ ของชีวิต
มนุษย์ ถ้าหากว่าร่างกายมนุษย์ขาดสิ่งเหล่านี้ชีวิตจะแตกดับสลายไป

โลกทัศน์ต่อศาสนาและสิ่งเหนือธรรมชาติของชาวโซ้ พบว่า ชาวโซ้นับถือศาสนาพุทธและมีความ
ศรัทธาในการหาญญักกับการถือผี เชื่อในเรื่องวิญญาณ และมีความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์

ค) ภาษา. การศึกษาผลการจัดกลุ่มนักเรียนหาปฏิบัติการแบบกลุ่มอิสระ กลุ่มคณะและกลุ่มเหมือน
ที่ผลต่อการเรียนรู้ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ และความ
สนใจทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2529. ปริญญานิพนธ์.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบผลการจัดกลุ่มนักเรียนหาปฏิบัติการ การเปลี่ยนแปลงคะแนนใน
าง ๖ ทั้ง 3 ด้านในกลุ่มปฏิบัติการแต่ละกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนชั้น ม.1 จำนวน 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 36 คน
เรียนศรีกระนวนวิทยาคม อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 สุ่มจากแผนการเรียนที่มี
ห้องเรียนมา 1 แผน จำนวน 108 คน และจัดเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มอิสระ คณะ และเหมือน กลุ่มละ
เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามก่อนและหลังทดลอง แบบทดสอบวัดทักษะ และเจตคติ
ศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังทดลองนักเรียนกลุ่มคณะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเหมือน และกลุ่มอิสระ
2. หลังการทดลองทั้ง 3 กลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่าง ไม่
สำคัญทางสถิติ
3. หลังทดลองกลุ่มคณะมีคะแนนความสนใจสูงกว่ากลุ่ม 2 กลุ่ม
4. หลังทดลองทั้ง 3 กลุ่ม มีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
จากเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ปาละจ. การศึกษาเจตคติในเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) จังหวัดขอนแก่น
และมหาสารคาม. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2526.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาเจตคติในเรื่องเพศของนักเรียน ชั้น ม. 5 จังหวัด-
น และจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2525 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนโรงเรียน
นวิทยาคม โรงเรียนห้วยคตวิทยาคม โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน โรงเรียนมัญจาคีรี จังหวัด-
น จำนวน 2,001 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. เจตคติเรื่องเพศของนักเรียน ชั้น ม.5 อยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนหญิงมีเจตคติเชิงนิมมานในเรื่องเพศมากกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทาง
ระดับ .01
3. นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง มีเจตคติเชิงนิมมาน ในเรื่องเพศมากกว่านักเรียนที่มี
นาอยู่นอกเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อำนาจ คีการกล. การศึกษาเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นมหาวิทยาลัย
เกษตรกรรม วิทยาลัยเทคนิค และวิทยาศาสตร์อาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2533.

การศึกษครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งเพศ ระดับชั้นเรียน และแผนการเรียนต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ 1 และ 2 และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 3 วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยเทคนิคอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,470 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยรวม ชาย และหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าคะแนนร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม และมากกว่าร้อยละ 50 ที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 นักศึกษาหญิงผ่านเกณฑ์มากกว่าชาย
2. นักศึกษาที่เรียนระดับชั้นต่างกันมีเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ต่างกัน
3. นักศึกษาที่เรียนแผนการเรียนต่างกันมีเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ต่างกัน
4. มีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างชั้นเรียนและแผนการเรียนต่อการมีเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ

การศึกษาค้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ

จร ลือชัย. ความคิดเห็นของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา 11 เกี่ยวกับประเพณีพื้นบ้าน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ม.ป.ท. : 2528.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการรับรู้
และการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ งานเทศกาลพิเศษ ระดับการศึกษา
ละมุลานา โดยศึกษาจากแบบสอบถามซึ่งส่งไปให้

จากการศึกษาจากแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ศึกษาอยู่ในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1 มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา และชัยภูมิ ทั้งบ้านเรือนอยู่นอก เขต
เทศบาล พูดภาษาไทยอีสานหรือภาษาลาว ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับโอกาสในการรับรู้และ
การเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 5 ประเภทได้แก่ ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต
รอบบุคคล เช่น งานบุญ ถัดมาไฟ ประเพณีเกี่ยวกับสังคม เช่น บุญบั้งไฟ สงกรานต์ ประเพณีเกี่ยวกับ
อาชีพเช่น บุญคูณลาน บุญข้าวจี ประเพณีเกี่ยวกับศาสนา คือ บุญเข้ากรรม บุญเวส และประเพณีเกี่ยวกับ
การแสดงและการละเล่นพื้นบ้าน เช่น เพลงโคราช หมอลำ เป็นต้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาหญิงและชายมีความรู้เกี่ยวกับประเพณีพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือคล้ายคลึง
กันคือ นักศึกษารู้จักประเพณีต่าง ๆ ดังกล่าว
2. นักศึกษาทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2
างก็มีความรู้เกี่ยวกับประเพณีพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือใกล้เคียงกัน
3. นักศึกษานอกกลุ่มละมุลานาที่ 1 ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา และชัยภูมิ และนักศึกษานอกกลุ่ม
ละมุลานาที่ 2 ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ มีความรู้เกี่ยวกับประเพณีพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียง
เหนือคล้ายคลึงกัน

หาสารคาม, วิทยาลัยครู. ศูนย์วิจัย. การประเมินโครงการ และกิจกรรมของศูนย์วัฒนธรรม
จังหวัด ในเขตการศึกษา 10. งานวิจัย. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม,
ม.ป.ป.

การประเมินโครงการและกิจกรรมของศูนย์วัฒนธรรม ในเขตการศึกษา 10 ซึ่งประกอบ
วยศูนย์วัฒนธรรม 6 จังหวัด คือ จังหวัดมหาสารคาม กาฬสินธุ์ นครพนม อุดรธานี ยโสธร และ
ยโสธร ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคทั่ว ๆ ไป ของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดดังกล่าว โดยทำ
ารสัมภาษณ์ประธานศูนย์ พบว่า ปัญหาที่มีความถี่สูงสุด คือบุคลากรของศูนย์มีงานประจำทำเต็มมือแล้ว
ำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานของศูนย์ได้เท่าที่ควร ส่วนปัญหาที่มีความถี่รองลงมาคือ งบประมาณที่ได้รับไม่
เพียงพอแก่การใช้จ่ายภายในศูนย์ และการจัดงานของศูนย์ นอกจากนี้ค่านสถานที่และหิ้งของศูนย์ยังพบ
ามีขนาดไม่เหมาะสม และผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำงานเมื่อเริ่มโครงการ และขบวนการ
ำเนินงานของศูนย์ พบว่าประธานศูนย์และกรรมการศูนย์ส่วนใหญ่บอกว่า สภาพดังกล่าวอยู่ในระดับปาน
กลาง

สนธิ์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์ และโรสิต แจ่มสกุล. การศึกษาการเล่นพื้นบ้านของเด็กในโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มุ่งรวบรวมการเล่นพื้นบ้านของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาบทบาทของการเล่นในด้านพัฒนาการและการให้การศึกษาแก่เด็ก เพื่อนำมาสนับสนุนและปรับใช้เข้ากับระบบโรงเรียนต่อไป จากข้อมูลที่ได้รับพบว่ามีการเล่นพื้นบ้านทั้งหมด 110 ชนิด ซึ่งจำแนกตามประเภทตามลักษณะและคามวิธีเล่นได้ดังนี้

1. การเล่นที่ต้องใช้สมรรถภาพทางกาย และทักษะการเคลื่อนไหวในการเล่น 61 ชนิด และแบ่งย่อยลักษณะและวิธีการเล่นได้ดังนี้

1.1 ประเภทไล่เคาะ จับ 26 ชนิด

1.2 ประเภทที่ต้องใช้กำลัง เข้าค่อสู้กัน 13 ชนิด

1.3 ประเภทท้าทายความสามารถของตนเอง 22 ชนิด

2. การเล่นที่ต้องใช้สมอง กลยุทธ์ และไหวพริบ การวางแผน มี 12 ชนิด

3. การเล่นทั่วไปที่ไม่สามารถจัดอยู่ในพวกใดได้ชัดเจน 38 ชนิด

และนำมาวิเคราะห์บทบาทและคุณค่าของการเล่นได้ 3 บทบาทคือ คุณค่าทางด้านพลศึกษา ทางด้านสังคม และวัฒนธรรม คุณค่าทางด้านนันทนาการ จากผลการวิจัยนี้ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะได้มีการฟื้นฟูการเล่นพื้นบ้านของเด็กให้เกิดความเป็นที่นิยมขึ้น ในเทศกาลที่เหมาะสม เพราะนอกจากจะมีคุณค่าต่อความเจริญเติบโตของ เด็กแล้ว ยังเป็นการรักษาวินัยวัฒนธรรมได้อีกด้วย

สุรัตน์ วรากรณ์. การวิจัยสำรวจบุคคลากรทางวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร. งานวิจัย. สกลนคร : วิทยาลัยครูสกลนคร, 2525.

การวิจัยเชิงสำรวจบุคคลากรทางวัฒนธรรมในจังหวัดสกลนครนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมพินิจความรู้ทางวัฒนธรรมพื้นบ้านในเขตจังหวัดสกลนคร เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในชั้นศึกษารายละเอียดต่อไป ผู้วิจัยได้แบ่งลักษณะวัฒนธรรมออกเป็น 4 ประเภทคือ วัฒนธรรมเกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม ภูมิปัญญา เช่น จำ หมอสอง หมอธรรม วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจ มีผู้แสดงความสามารถในการแสดงหมอลำ นักดนตรีพื้นเมือง วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม เช่น การแกะสลัก การจักสาน เครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น และวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาย่อยทอด เช่น การอ่านอักษรลาว อักษรธรรม การผูกคานา การเล่านิทาน ซึ่งผลการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม พบว่าบุคคลากรทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับความเชื่อที่เหลือน้อยที่สุด คือหมอนวดหรือหมอเฒ่า คือมีเพียง 75 คน จาก 293 หมู่บ้าน บุคคลากรที่เกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจที่เหลือน้อยที่สุดคือ รามวงษ์โบราณ มีเพียง 22 คน จาก 293 หมู่บ้าน บุคคลากรที่ประกอบอาชีพเสริมที่เหลือน้อยที่สุดคือการแกะสลัก ซึ่งเหลือ 30 คน จาก 293 หมู่บ้าน และบุคคลากรที่เหลือน้อยในวัฒนธรรมเกี่ยวกับการศึกษาย่อยทอดคือการวาดภาพ ซึ่งมีเพียง 47 คน ในจำนวน 293 หมู่บ้าน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าบุคคลากรเหล่านี้ อาจลดลงตามกาลเวลาและความต้องการของสังคม

หมวดนั้นหนาการ

การศึกษาเกี่ยวกับศิลปหัตถกรรม

จางค์ กิตติสกล. ประติมากรรมรูปนาคประดับสีมในเขตีสานเหนือ. ปริญญานิพนธ์. ศศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษารูปแบบทางศิลปะของปฏิมากรรมรูปนาคที่ปรากฏตามตำแหน่งต่าง ๆ ของสีม และคติความเชื่อของการใช้ปฏิมากรรมรูปนาคประดับสีม ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า ปฏิมากรรมรูปนาคที่ใช้ประดับสีมในเขตีสานเหนือ เฉพาะสีมทั้ง 12 แห่ง ที่นำมาศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เป็นรูปนาคที่แกะสลักด้วยไม้ ตำแหน่งที่มีการประดับตกแต่งด้วยรูปนาคจะประดับบนที่สำคัญของสีมแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ หลังคา ส่วนของผนัง อาคารสีม และส่วนของราวบันได รูปแบบทางศิลปกรรมของนาคที่ใช้ประดับสีมมี 3 กลุ่ม คือ คติและรูปแบบของนาค ภูมิจักรวาล คติและรูปแบบของนาคทวารบาล และคติและรูปแบบของบันไดนาค นาคในความเชื่อของชาวพื้นถิ่นที่อยู่ในเขตของสีม ยอมรับว่านาคเป็นสัญลักษณ์ของน้ำ ความอุดมสมบูรณ์

รูปแบบทางศิลปกรรมรูปนาคที่ช่างได้สร้างประดับส่วนต่าง ๆ ของอาคารสีมล้วนเต็มไปด้วยคติมาจากรูปลักษณ์ของงูทั้งสิ้น

ชัยมงคล จินดาสมุทร. การศึกษารูปแบบทางสถาปัตยกรรมของพระธาตุพนมและพระธาตุอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. ปริญญานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบของสถาปัตยกรรมของพระธาตุพนมและพระธาตุอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย จากการศึกษาพบว่า รูปแบบทางสถาปัตยกรรมมีโครงสร้างหลัก ๆ เหมือนกัน และแตกต่างกันด้วยรายละเอียดเล็กน้อย สามารถจัดกลุ่มได้ 5 กลุ่มคือ

1. กลุ่มพระธาตุพนม มีฐานเตี้ย มีรูปทรงเรือนธาตุซ้อนกัน 2 ชั้น เชื่อมด้วยฐานบัวคว่ำรองรับด้วยยอดทรงสูง
2. กลุ่มพระธาตุวัดเหนือ เป็นกลุ่มที่มีฐานสูงปานกลาง เรือนธาตุเป็นรูปทรงคอกบัวต่อยอดด้วยทรงเหลี่ยม
3. กลุ่มพระธาตุกองข้าวน้อย เป็นกลุ่มพระธาตุที่มีรูปทรงสี่เหลี่ยม ยอดมนมีสิบสอง เรือนธาตุสร้างเป็นขั้มจตุรทิศ ประกอบด้วยขั้นทั้ง 4 ทิศ ส่วนยอดสร้างเป็นทรงสูง
4. กลุ่มพระธาตุเชิงชุม มีฐานเตี้ย เรือนธาตุเป็นทรงสี่เหลี่ยมลดชั้น บริเวณเรือนธาตุมีขั้มจตุรทิศ 4 ทิศ
5. กลุ่มพระเจดีย์บ้านคอนแก้ว ฐานเป็นแบบทักษิณซ้อน 2 ชั้น ฐานเตี้ย

รูปแบบของพระธาตุจะสร้างตามอิทธิพลความเชื่อทางพระพุทธศาสนา โดยสร้างระหว่างพุทธศตวรรษที่ 11-20

สงคฺ ขาวนาร. การศึกษาประติมากรรมเครื่องใช้สำริดในศิลปะ เขมรในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยศิลปากร, 2529.

ประติมากรรม เครื่องใช้สำริดในศิลปะ เขมรในประเทศไทยนั้นจะพบหลายประเภทต่าง ๆ
วนมากได้แก่ วัชระ กระดิ่ง สังข์สำริด คันฉ่องสำริด กรอบหรือฐานคันฉ่องสำริด กลองสองหน้า
น้ำสำริด ชันสำริด เข็มเขิน ส่วนประดับที่ใช้เป็นยอดเครื่องพระราชนัน ยอดธงสำริด
คานหามสำริด ขั้วรถประดับสำริด ขอบเขวนสำริด ส่วนประดับปลายราวสุวรร หรือปลายันที่มีลักษณะ
ลูกกรงสำริด กระพรวน กระดิ่ง มีห่วงแหวน กาลาสสำริด แหวนและค่างหูสำริด เป็นต้น
เครื่องใช้เหล่านี้แบ่งออกตามลักษณะหน้าที่การใช้งานได้ 3 ลักษณะคือ

1. ใช้เป็นเครื่องประดับพิธีกรรมในลัทธิตันตระ ที่เห็นได้ชัดก็คือนั้นคือ กระดิ่งวัชระ สังข์สำริด
เองสำริด
2. ใช้เป็นเครื่องของกษัตริย์ (เครื่องราชูปโภค) หรือของเครื่องใช้ของเจ้านายชั้นสูง เช่น
รถ เสด็จหรือคานหาม เปลหาม
3. เครื่องใช้อื่น ๆ เช่น เครื่องประดับ ค่างหู แหวน กาลา

ภมฺ โน้ยวังคล้ง. ลายสานไม้ไผ่ในเขตอำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินิพนธ์.
ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะศึกษาถึงคตินิยมในการทำเครื่องจักสานไม้ไผ่ รูปแบบของ
ยสานที่ปรากฏในเครื่องจักสาน และประโยชน์ตลอดจนคุณลักษณะของลายจักสานแต่ละชนิดในเครื่อง
สานไม้ไผ่ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ลายสานไม้ไผ่ในเขตอำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นเครื่อง
สานเพื่อนำมาใช้สอยในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้รับการสืบทอดต่อเนื่องกันมาจากบรรพบุรุษ ความความของ
ในท้องถิ่น เครื่องจักสานไม้ไผ่ให้ประโยชน์ต่อการใช้สอยในชีวิตประจำวันค่าง ๆ คือใช้เป็นภาชนะ
ประกอบอาหาร เครื่องมือจับสัตว์ เครื่องใช้ภายในบ้าน เครื่องใช้ประกอบความเชื่อ ซึ่งการสร้าง
เรื่องไม้ไผ่ค่าง ๆ มีรูปแบบสอดคล้องและกลมกลืนกับวิถีการใช้สอยแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม รูปแบบ
ของลายสานที่นำมาสานไม้ไผ่มากที่สุดคือ ลายขัด

พรจัน สมนสร. จิตรกรรมฝาผนังอีสาน. งานวิจัย. ขอนแก่น : ศูนย์วัฒนธรรมอีสาน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสำรวจ และรวบรวมแหล่งที่ปรากฏงานจิตร
กรรมฝาผนังใน 16 จังหวัดของภาคอีสาน และศึกษาลักษณะเฉพาะของภาพจิตรกรรม คูล่า เพื่อที่จะ
ระค้นให้พระซึ่งมีรับสั่งอันมีภาพจิตรกรรมฝาผนังอยู่มาก และชาวบ้านได้รู้สึกรู้มีความหวงแหนภาพดังกล่าว
เหล่านี้ด้วย

การศึกษาวิจัยภาพจิตรกรรมฝาผนังอีสานนี้ ได้เริ่มสำรวจมาตั้งแต่ปี 2525 นับเป็นโครงการที่
เพราะ เป็นการศึกษาความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์ภูมิภาคอีสาน รวมทั้งความเชื่อ ความเป็นอยู่
พฤติกรรมท้องถิ่นและอื่น ๆ ที่อาจจะปรากฏอยู่ในภาพจิตรกรรมฝาผนังอีสานนี้ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ภาพจิตรกรรมฝาผนังที่ศึกษามีรูปแบบเฉพาะตัวในภาคอีสาน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจและเห็นคุณค่า
ในงานด้านจิตรกรรม ตลอดจนเข้าใจมานุษยวิทยาของชาวอีสานได้ดี นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ยังเป็น
ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนศิลปะ มนุษยวิทยา คติชนวิทยา และวรรณกรรมท้องถิ่นอีกด้วย

มณี พันทวี. ประติมากรรมรูปสิงห์ในศิลปะลพบุรีที่พบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์.
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.

ประติมากรรมรูปสิงห์ในศิลปะลพบุรี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พบมี สองประเภท คือ
ประติมากรรมปูนสูง และประติมากรรมปูนต่ำ สร้างด้วยหินทรายตามอิทธิพลศิลปะเขมรมาแต่ครั้ง เมือง
พระนครจนสมัยสุโขทัย เมืองพระนครได้สละขึ้นเพื่อใช้ตกแต่งสถาปัตยกรรมและสลักขึ้นเพื่อความสะดวก
ศาสนาทั้งสอง คือพุทธกับพราหมณ์

ตำแหน่งการสลักรูปสิงห์ มักพบอยู่ทางส่วนล่าง กล่าวคือ ถ้าเป็นประติมากรรมเรื่องเล่า
มักจะสลักรูปเทพประทับอยู่เหนือรูปสิงห์เสมอ หากเป็นประติมากรรมลอยตัวที่เป็นรูปสิงห์จะถูกวางประดับ
ไว้บนฐานของศาสนสถาน แสดงให้เห็นความสำคัญของสิงห์ที่เผ่าคอยพิทักษ์รักษา และจงรักภักดีต่อเทพ
ทางศาสนา ซึ่งเทพนั้น ๆ มีอำนาจมากกว่าสิงห์

นอกจากนี้ประติมากรรมรูปสิงห์ที่ค้นพบแยกตามเรื่องราวที่สลัก พบว่า มี 5 แบบคือ สิงห์-
ทวารบาล ท้าหน้าที่เฝ้าประตู สิงห์คู่ประกอหน้ากาล สลักบนทับหลัง สิงห์ประกอบนลึงก์หรือ
สิงห์สาม สลักขึ้นตามหน้าบัน สิงห์ที่เป็นพาหนะ และสิงห์ทำเนียบลายที่สร้างบนหน้าบัน

คันสนีย์ แสงบำเพ็ญ. การศึกษาปราสาทนารายณ์เจงเวง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์.
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปราสาทนารายณ์เจงเวง อ.เมือง จ.สกลนคร ทั้งความ
สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ลักษณะทางสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และประติมานวิทยา เพื่อนำไป
เปรียบเทียบกับศิลปกรรมเขมร อันเป็นแบบที่ประเทศกัมพูชา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ปราสาทนารายณ์เจงเวง เป็นปราสาทหินที่สร้างขึ้นในราวปลายพุทธศตวรรษที่ 16 ถึงต้นพุทธ-
ศตวรรษที่ 17 โดยได้รับอิทธิพลจากรูปแบบทางศิลปกรรมจากศิลปกรรมสมัยบาปวนตอนปลายก่อนครวัด
ตอนต้น และสร้างขึ้นในคติการนับถือศาสนาพราหมณ์ ซึ่งผสมผสานกันระหว่างลัทธิศิวินาถ และไวษณพ
นาถ เป็นการชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลอำนาจทางการเมืองและอารยธรรมเขมรที่เคยแพร่กระจายเข้ามาใน
ดินแดนตะวันออกเฉียงเหนือของไทยมาก่อน

สุพจน์ สุวรรณภักดี. การศึกษาจิตรกรรมฝาผนังวัดสวนวารัฒนาราม บ้านหัวหนอง ตำบลหัวหนอง
อำเภอบ้านเก่า จังหวัดขอนแก่น. ปรินฤพานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาองค์ประกอบทางศิลปะในจิตรกรรมฝาผนังวัดสวน
วารัฒนารามที่เป็นชื่อเรื่องหลักและเรื่องรอง ตลอดจนคติความเชื่อที่ปรากฏในเรื่องราวของจิตรกรรม
ฝาผนัง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางศิลปะในจิตรกรรมฝาผนังวัดสวนวารัฒนาราม มีโครงสร้างของสีเขียน
ส่วนรวมเป็นสีน้ำเงิน เหลือง เทา และสีน้ำตาลระบายประกอบ
2. เรื่องหลักที่ปรากฏบนฝาผนังด้านนอก เขียนเป็นวรรณกรรมพื้นบ้านอีสานเรื่องสังข์ศิลป์ชัย
ส่วนผนังด้านนอก เขียนเป็นเรื่องพระเวสสันดรชาดก หรือมหาชาติ
3. เรื่องรองที่ปรากฏบนผนังด้านนอกและในพบว่ามีภาพสัตว์ในจินตนาการ เช่น ครุฑ นาค
ราชสีห์ คชสีห์ ราหูอมจันทร์ และภาพนรก
4. สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในจิตรกรรมฝาผนังพบว่า แบบอย่างอาคารสถาปัตย-
กรรม การแต่งกาย การละเล่น จะสะท้อนให้เห็นถึงแบบอย่างที่เป็นลักษณะของชุมชนของอีสานได้

สมาลี คำสาสน์วันคร. การประกอบอาชีพเสริมของชาวนาอีสาน ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านศรีฐาน อำเภอ-
ป่าแก้ว จังหวัดยโสธร. ปรินฤพานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาเรื่องการประกอบอาชีพเสริมของชาวนาอีสาน ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านศรีฐาน อำเภอ
ป่าแก้ว จังหวัดยโสธร เป็นการศึกษาการประกอบอาชีพเสริมของชาวนาบ้านศรีฐานที่หาทำนอก หนีจาก
การประกอบอาชีพหลักคือการทำนา โดยการศึกษาจากหัวหน้าครอบครัวจำนวน 125 ครอบครัว ผู้อาวุโส
ผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. บ้านศรีฐานตั้งมาแล้วประมาณ 200 กว่าปี อพยพมาจาก เมืองเวียงจันทร์ ชาวนาบ้านศรีฐาน
ทั้งหมดพูดภาษาไทยอีสาน และนับถือศาสนาพุทธ
2. อาชีพเสริมที่ชาวนาบ้านศรีฐานทำ และสามารถเพิ่มรายได้มากคือ การทำหัตถกรรมหมอนขิด
3. ผลกระทบที่เกิดจากการประกอบอาชีพเสริมของชาวนาบ้านศรีฐานคือ ทำให้ชาวนามีความรู้
เรื่องหัตถกรรม และมีความกตัญญูดี ลึกภาวะการเป็นหนี้สิน ชาวนามีการทำหัตถกรรมหมอนขิดและมี
ร้านรับซื้อภายในหมู่บ้าน ตลอดจนชาวนาบ้านศรีฐานไม่นิยมอพยพแรงงานเข้าสู่เมืองหลวง

สุระศักดิ์ พิมพ์เสน. การทำแคน : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านสีแก้ว ตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัด-
ร้อยเอ็ด. ปรินฤพานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2523.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสัมพันธ์ของขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำแคนแซก ซึ่งมีระดับ
เสียงเจ็ดท่อน ที่ต้องการสร้างระบบเสียงของแคนแซก ที่มีระดับเสียงเจ็ดท่อน ศึกษาโดยการสังเกตแบบมี

ส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม จากการศึกษาค้นคว้าทดลองการทำแคนของช่างทำแคนบ้านสีแก้ว จำนวน 10 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ขั้นตอนที่มีผลต่อการสร้างระบบเสียงของแคนโดยตรงได้แก่ ขั้นตอนในการเตรียมต้นแคน และขั้นตอนการเตรียมท่อนแคน ผลการศึกษาพบว่า การสร้างระบบเสียงมีความสัมพันธ์กันในด้านลักษณะขั้นคู่ คือเริ่มด้วยการสร้างเสียงคู่ 8 จากนั้นก็สร้างเสียง 4 คู่ 3 และคู่ 2 ตามลำดับ เสียงที่ได้เป็นเสียงคล้ายกับระบบเสียงของ Soprano Recorder คือมีเสียง จด 15 มี ห่า ซอล ลา ที ครบตาม Diatonic Scale ทนประการ

สุวิธ สนิทวิทยานันท์ สุเมธ แก่นเมฆี และคงฤทธิ์ ภาณุราช. การพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเพื่อเป็นอาชีพเสริมของเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา สำรวจ รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเพื่อเป็นการผลิตเครื่องปั้นดินเผา จากเอกสารการวิจัยทั้งหน่วยงานรัฐและเอกชน แล้วดำเนินการเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากเครื่องปั้นดินเผานท้องที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม และอุดรธานี ผลปรากฏว่า

1. สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูงขึ้นเหนือกว่าแบบดั้งเดิมของชาวบ้าน จนสามารถปฏิบัติงานได้ความกระบวนการผลิตที่ถูกต้อง
2. สามารถพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาที่มีอยู่เดิม ให้มีคุณค่าทางความงาม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดในปัจจุบัน เช่น ปรับปรุงรูปแบบ พัฒนารูปแบบ เป็นต้น
3. สามารถขยายตลาดได้กว้างขวางยิ่งขึ้น
4. การศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจพบว่า ครอบครัวกลุ่มเป้าหมายมีรายได้สูงขึ้น

การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางพลศึกษา

บรรจง คณะวรรณ. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการเล่นกีฬากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2521.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความสามารถในการเล่นกีฬากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กนักเรียนชาย - หญิง ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุระดับอายุระหว่าง 12 - 13 ปี กลุ่มละ 50 คน คือกลุ่มนักเรียนจากในเขตเทศบาล นอกเขตเทศบาล และโรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเด็กนักเรียนทุกกลุ่มจะต้องทำการทดสอบทักษะทางกีฬาประเภท วอลเลย์บอล บาสเกตบอล และฟุตบอล

ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ใช้คะแนนจากผลการสอบปลายภาค โดยเลือกจาก 4 วิชาที่สำคัญคือ วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จากการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเล่นกีฬามีความสัมพันธ์กับผลการเรียน แต่มีเพียงร่องรอยต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่า ความแข็งแรง ความแม่นยำ น่าจะมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนในทิศทางเดียวกัน ส่วนความยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วว่องไว น่าจะมีผลสัมพันธ์กับผลการเรียนในทิศทางตรงข้าม

ปรีชา กลิ่นรัตน์. หัตถ์คคิของนักศึกษาต่อการกีฬาของมหาวิทยาลัย. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2521.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาหัตถ์คคิของนักเรียน ต่อการกีฬาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีผู้ศึกษาหัตถ์คคิที่ติดต่อผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกีฬา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา 325 คน นักกีฬากวาม 110 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปีการศึกษา 2520 - 2521 โดยการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ถามความรู้สึก หัตถ์คคิ

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษามีความรู้สึกว่า การบริหารงานของวิทยาลัยและกิจกรรมชมรมกีฬายังไม่ดีพอ ควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ส่วนอาจารย์ที่สอนวิชาพลศึกษามีความสามารถทางการสอนอยู่ในเกณฑ์ กล่าวคือ มีจริยธรรม มีบุคลิกภาพและการสอนดี นอกจากนี้นักกีฬายังมีความรู้สึกว่าการชมรมกีฬายังอยู่ในเกณฑ์ที่ดี และมีความรู้สึกว่าการที่รับผิดชมรมกีฬา เป็นบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ควรปรับปรุงข้อบกพร่องที่กล่าวถึง การขาดจริยธรรม ขาดระเบียบในการดำเนินการ ขาดความรู้ฝึกสอน และมีการคอร์รัปชั่น เป็นต้น

พลศึกษา, กรม. กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ. การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานคร. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กรมพลศึกษา, 2530.

จากการศึกษาพบว่า ครูชายและครูหญิง กลุ่มตัวอย่างส่วนมากจะมีอายุ 30 - 39 ปี วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ 1 - 5 ปี ได้จัดกิจกรรมในโรงเรียน

ทุกปี สภาพานโรงเรียนส่วนมากเป็นอาคาร 2 ชั้น มีเนื้อที่ 3 ไร่ โรงเรียนส่วนมากมีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน รองลงมามีนักเรียนมากกว่า 1,000 คน ความต้องการของครูอาจารย์มากที่สุดคือ บุคลากรที่มีความสามารถด้านนันทนาการมาหาหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียน นอกจากนี้ก็ยังพบว่า ครูอาจารย์ต้องการให้ผู้ปกครองนักเรียนเห็นความสำคัญและสนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ปัจจัยอื่นที่ครูอาจารย์มีความต้องการคือ คู่มือ ตำรา เอกสารที่เกี่ยวกับนันทนาการ รวมถึงการศึกษาหาความรู้ และหาประสบการณ์เพิ่มเติมให้กว้างขวางในด้านของกิจกรรมนันทนาการที่ทันสมัย

การศึกษาเกี่ยวกับดนตรีและการร้องเพลง

เจริญชัย ชนไพโรจน์. ดนตรีไทย. งานวิจัย. มหาสารคาม : ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

จากการศึกษาชาวไทยพบว่ามีการรักษาระเพณีอัน ๖ รวมทั้งการดนตรีและนาฏศิลป์ไว้ได้เป็นอย่างดีแต่อย่างไรก็พบว่ามียุทธศาสตร์หลายอย่างที่คล้าย ผสมกลมกลืนกับวัฒนธรรมที่อยู่ข้างเคียงมาใช้ เช่น คณะคนตรีไทยของชาวบ้าน ของชาวบ้านหนองเรือ ตำบลโนนยาง กิ่งอำเภอหนองสูง จังหวัดนครพนมจะรับการเล่นของจังหวัดอื่น เช่น การละเล่นหนังตะลุง การละเล่นลิเกของภาคกลางมาประกอบกัน และเลิกละข้อบังคับไว้เป็นต้น อาจจะมีผู้รู้และเอาใจใส่ช่วยกันอนุรักษ์และหาทุนบำรุงศิลปและวัฒนธรรมอันดีงาม เช่น การดนตรีและนาฏศิลป์ของชาวไทยคงไว้

สมจิตร กัลยาศิริ. การวิเคราะห์เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองของจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อรวบรวมเพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมือง แล้วนำมาวิเคราะห์คุณค่าทางด้านต่าง ๆ และประมวลความคิดเห็นของนักศึกษา ประชาชนของจังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับคุณค่าของเพลงพื้นเมืองทางด้านต่าง ๆ ตลอดจนการละเล่นพื้นเมือง

ผลการวิเคราะห์ตามเกณฑ์การวิเคราะห์คุณค่าตามแบบสอนถาม ปรากฏว่า เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองของจังหวัดสุรินทร์มีคุณค่าทางด้านอารมณ์ ดนตรี ภาษา และสังคมวิทยามาก นักศึกษาและประชาชนเห็นว่าควรปลูกฝังให้ประชาชนชาวสุรินทร์สนใจเพลงพื้นเมือง และการละเล่นพื้นเมืองด้วย

สุระพันธ์ ศรีดวงจันทร์ และคนอื่น ๆ. การละเล่นพื้นบ้านจากอำเภอสามสะแกแสง. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2522.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้เป็น เพื่อรวบรวมเพลงประกอบการละเล่น และการละเล่นจากอำเภอสามสะแกแสง จ.นครราชสีมา ศึกษาและเผยแพร่เพลงประกอบการละเล่นและการละเล่นพื้นบ้าน คือชาประวัก ชีวความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชาวอำเภอสามสะแกแสง

ผลการศึกษาพบว่า การละเล่นจากอำเภอสามสะแกแสง มีทั้งหมด 50 เรื่อง จำแนกออกเป็น 16 ประเภท การละเล่นที่รวบรวมได้จากอำเภอสามสะแกแสง สะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ การศึกษา การออกกำลังกาย การใช้ปฏิภาณไหวพริบ ความเชื่อ พิธีกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม สภาพทางภูมิศาสตร์ การละเล่นบางอย่างมีความคล้ายคลึงกับท้องถิ่นอื่น แสดงให้เห็นว่าท้องถิ่นต่าง ๆ มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมถึงกัน

การศึกษาเกี่ยวกับการทอผ้า เค้นและกิจกรรมเข้าจังหวะ

เครือจิศ ศรีบุญนาค. การทอผ้าของชาวไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์. ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

ผลการศึกษาพบว่า กาเน็คของการทอผ้าในจังหวัดสุรินทร์ ไม่สามารถหาคำตอบที่แน่นอนได้ แต่พบว่าเป็นการคิดประดิษฐ์ขึ้นโดยคนในท้องถิ่น ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความเชื่อ คือความเชื่อในเรื่องผีและความศรัทธาในพระพุทธศาสนาและเกิดจากการเลียนแบบธรรมชาติ การทอผ้าแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การทอผ้าในงานนักขัตฤกษ์ และการทอผ้าในงานประเพณี ความสัมพันธ์ของการทอผ้ากับโครงสร้างทางสังคม ด้านความเชื่อและพิธีกรรม มีความเชื่อความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ความสัมพันธ์ภายใน การทอพื้นเมืองมีบทบาทต่อชุมชนคือ สร้างความบันเทิง สามัคคี บทเพลงและภาษาท่าทางเป็นเครื่องสื่อสาร เสนอความรู้สึนึกคิดให้รับรู้ได้ ความสัมพันธ์ด้านประเพณีใช้แสดงประจักษ์ของจังหวัด

พิมพ์ทอง คูโรสภา. ทำห่อนของหมอลำกลอนวาคอบราชธานี. ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาทำห่อนของหมอลำกลอนวาคอบราชธานีครั้งนี้มุ่งศึกษา ทำห่อนแม่บท และทำห่อนอิสระ ทำห่อนของหมอลำกลอนวาคอบราชธานี แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ทำห่อนเกี่ยว หรือทำห่อนแม่บท ซึ่งหมายถึงทำห่อนที่หมอลำกลอนชาย-หญิงทุกคนต้องเรียนรู้และนำมาใช้ในการแสดง กับทำห่อนอิสระคือ ทำห่อนที่หมอลำบางคนคิดประดิษฐ์ขึ้นมาใช้ โดยนำเอาลักษณะท่าทางหรือกริยาอาการของคน สัตว์ และปรากฏการณ์ในธรรมชาติมาแต่งเป็นกลอนลำ และขณะลำหมอลำก็จะออกท่าทางประกอบไปด้วย

ทำห่อนของหมอลำวาคอบราชธานี มีท่าประกอบมากมายเช่น ทำนาคเกี่ยวแก้ว ทำห่อนธรรมดา ทำสาละวันเตี้ยลง ทำปักป้อง ทำห่อนโล่รูป ทำห่อนน้วนมือ ทำห่อนน้วนมือ เป็นต้น

การศึกษาเกี่ยวกับการละคร ภาพยนตร์ การแสดง

ชมเดช เคชิมล. หนังสือนิทรรศน์ในจังหวัดร้อยเอ็ด. ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษา หนังสือนิทรรศน์ในจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านประวัติ องค์ประกอบ การแสดง วิธีแสดง มหกรรม และความนิยมของหนังสือนิทรรศน์ ผลการศึกษาพบว่าหนังสือนิทรรศน์ ในจังหวัดร้อยเอ็ด มีต้นแบบมาจากหนังสือภาคใต้ และภาคกลาง โดยการรับช่วงมาจากจังหวัดอุบลราชธานี และอุดรธานี หนังสือนิทรรศน์ประกอบด้วย หนังสือนิทรรศน์ที่เป็นภาษาภาคกลาง มีเนื้อหารื่นรา และหนังสือนิทรรศน์แบบหมอลำที่เป็นภาษาอีสาน เสนออีสานและเพลงไทยเดิมประกอบบทเจรจาที่ใช้แบ่งคามฐานะของตัวละคร และโครงสร้างทางอำนาจในสังคม หนังสือนิทรรศน์มีลักษณะเด่นที่อารมณ์ขันซึ่งจะขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ขีด โดยจะแทรกอารมณ์ขันในการร้องบทเจรจา ซึ่งสามารถออกนอกเรื่องได้

เหตุที่หนังสือนิทรรศน์เสื่อมความนิยม คือ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทางเศรษฐกิจ เช่น ค่าจ้าง ค่าตอบแทนค่า

การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนอก เมือง

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. ความสำคัญของอุทยานแห่งชาติ (เขาใหญ่และเอราวัณ) ต่อเศรษฐกิจ
ของท้องถิ่นต่อการศึกษาและจิตใจของนักท่องเที่ยว. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-
เกษตรศาสตร์, 2528.

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการศึกษาถึงความสำคัญของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
และอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ว่าสามารถหารายได้มาสู่อุทยานแห่งชาติ และสู่ท้องถิ่นใกล้เคียง และมีผล
อะไรต่อท้องถิ่นนั้นบ้าง ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาระหว่างปี 2528 จากการมีนักท่องเที่ยวเข้ามา
ผลทำให้เกิดตลาดท้องถิ่นมีรายได้เกิดขึ้น ตลอดจนสภาวะเศรษฐกิจมีการหมุนเวียนของเงินตรา ส่วนลักษณะ
ของการท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ส่วนมากใช้รถส่วนตัวมาร้อยละ 50
ส่วนที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ใช้รถโดยสารเที่ยวหรือเช่ารถเหมามาร้อยละ 64 จำนวนที่นักท่องเที่ยวเกิด
จากการชักชวนของเพื่อน ๆ และต้องการพักผ่อนหย่อนใจ สำหรับระยะเวลาของการพักอาศัยโดยเฉลี่ย
แล้วที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ประมาณ 1.4 วัน และที่เอราวัณประมาณ 1.6 วัน เป็นต้น

การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม

นฤมล ลีละบุตร. ปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เหล่าอาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลระดับมากที่สุดทำให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท คือ ความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ด้านความทันสมัย ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลในระดับปานกลางคือ ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น

บ้านสิ่งแวกล้อม

การศึกษาเกี่ยวกับอาทาศ คิน น้ำ ป่าไม้

กอบกุล ภูธรภรณ์. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้บุกรุกที่ดินป่าสงวนในเขตสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมและเกษตร อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อต้องการทราบว่า ผู้ที่เข้ามาอาศัยอยู่เนิ่นมาจากที่ใดบ้าง มีภูมิหลังทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร ตลอดจนวิถีการบุกรุกและใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอย่างไร เพื่อที่จะได้หาข้อสรุปในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บุกรุกป่าส่วนใหญ่เป็นบุคคลในท้องถิ่น มีเพียงส่วนน้อยที่อพยพมาจากที่อื่น เช่น ลพบุรี สระบุรี การบุกรุกที่ดินป่าสงวนแห่งนี้ส่วนใหญ่เพื่อต้องการเพิ่มรายได้มากกว่าเข้ามาบุกรุกป่าเพราะความยากจน

กานดา วัฒนเกียรติ. การรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานระดับไร่นาในเขตโครงการพัฒนาการเกษตรชลประทานหนองหวายจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2521.
(อ้างจาก เกษตรศาสตร์,มหาวิทยาลัย. รายงานค้นคว้าวิจัย 2518-2523. 2524.
หน้า 6-7).

ผลจากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่าการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานตามแผน ในเขตโครงการพัฒนาการเกษตรชลประทานหนองหวาย มีวิธีการและลักษณะดังนี้

1. หลักการรวมกลุ่มใช้น้ำตามแผน คำนึงถึงระบบการชลประทานเดิมได้พิจารณากลุ่มย่อยที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม

2. การรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำตามแผนกระทำในลักษณะที่มุ่งเป็นการต่อเนื่อง และสมาชิกส่วนมากยังไม่ทราบความแตกต่างระหว่างหน้าที่ของหัวหน้าแผน และนายตรวจค้ำพอ

3. มีการกำหนดหน้าที่ของหัวหน้าแผน และนายตรวจแต่ไม่มีการกำหนดสิทธิหรืออำนาจของผู้บังคับกล่าว นอกจากนี้หัวหน้าแผนและนายตรวจยังถูกกำหนดให้ทำหน้าที่ร่วมกันหลายกรณี ทำให้ผู้นำกลุ่มและสมาชิกไม่สามารถอธิบายความแตกต่างได้

4. ขาดการศึกษาค้นคว้าที่ระหว่างเจ้าหน้าที่ชลประทานและสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ

5. กลุ่มผู้ใช้น้ำตามแผนที่จัดตั้งขึ้นยังไม่มีการรวมในการบริหารงานส่งน้ำ และการบำรุงรักษาอาคารชลประทานในระดับไร่นา ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญของกลุ่มและการส่งน้ำเป็นแบบล่อยาให้ไหลไปเรื่อย ตลอดจนผู้นำกลุ่มซึ่งได้รับเลือกตั้งให้เป็นหัวหน้าแผน และนายตรวจยังไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานกลุ่ม และบำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารชลประทาน

กุล อุตสาหกรรม. การหาศักยภาพของแหล่งน้ำใต้ดินระดับต้นโดยวิธีแบบสอบถาม : กรณีคลอง
บ้านภาคตะวันออก เชียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

ข้อมูลศักยภาพของแหล่งน้ำใต้ดินระดับต้นเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผน จัดการ และพัฒนาบ่อน้ำ
ต้น บ่อเจาะ ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพน้ำใต้แก่ ระดับน้ำใต้ดิน อัตราการให้น้ำ ชื่นและความหนาของชั้นดิน
อุ้มน้ำ รวมทั้งคุณภาพน้ำ การหาข้อมูลเหล่านี้สามารถทำได้หลายวิธี เช่นการสำรวจโดยวิธีธรณีวิทยา
การสำรวจโดยวิธีธรณีฟิสิกส์ การสำรวจโดยวิธีเจาะทดสอบ แต่วิธีเหล่านี้ต้องใช้เวลาและสิ้นเปลืองค่า
ใช้จ่ายสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการที่ครอบคลุมพื้นที่มาก ๆ เช่น จังหวัด หรือภูมิภาค สำหรับการ
วางแผนเบื้องต้นเพื่อการค้นหา ผู้เขียนพบว่าข้อมูลศักยภาพของแหล่งน้ำใต้ดินระดับต้นน่าจะหาได้โดยการ
สอบถามจากประชาชนผู้ใช้น้ำในชนบท ซึ่งผู้เขียนได้เลือกเอาหมู่บ้านและโรงเรียนระดับประถมศึกษาทุก
แห่งในภาคตะวันออก เชียงเหนือ เป็นตัวแทนในการทดลองใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเพื่อหาข้อมูลระดับน้ำ

การสำรวจข้อมูลโดยวิธีแบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้ผลเป็นที่น่าพอใจเพราะ ข้อมูลที่สำรวจได้มี
63.08 เปอร์เซ็นต์ของหมู่บ้านทั้งหมดในภาคตะวันออก เชียงเหนือและข้อมูลที่ได้ก็ เป็นที่น่าเชื่อถือได้ โดย
เปรียบเทียบกับรายงานการเจาะบ่อน้ำต้นของ รพช. ผลปรากฏว่ามีข้อมูลแตกต่างกันจำนวน 22.31
เปอร์เซ็นต์ ของข้อมูลที่เปรียบเทียบ

ชุกิมา คุสุมทร และคนอื่น ๆ. ผลกระทบของโรงงานอุตสาหกรรม และแหล่งเกษตรกรรมที่มีต่อ
คุณภาพน้ำ ในลำน้ำพอง. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์คุณภาพของน้ำในลำน้ำพอง เพื่อศึกษาผลกระทบของโรงงาน
อุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่มีต่อคุณภาพของน้ำ โดยได้ทำการเก็บตัวอย่างจากจุดปล่อยน้ำของเขื่อน
อุบลรัตน์ จนถึงบ้านกุดกว้าง คิดเป็นระยะทางทั้งสิ้นประมาณ 45 กิโลเมตร ทำการเก็บตัวอย่างครั้งละ
200 ตัวอย่าง ทด 2 สัปดาห์รวม 26 ครั้ง ตลอดระยะเวลา 1 ปี

ผลการวิเคราะห์พบว่า คุณภาพของน้ำแปรตามลักษณะของสิ่งแวดล้อม และสามารถจำแนกได้
เป็น 5 บริเวณ คือบริเวณจุดปล่อยน้ำ ถึงบ้านคำบอน ระยะทาง 16 กิโลเมตร คุณภาพของน้ำอยู่ใน
เกณฑ์ที่ดี จุดที่สองในลำน้ำห้วยโจด ซึ่งเป็นจุดที่รองรับน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม ผลปรากฏว่าคุณภาพ
ของน้ำจะเน่าเหม็น ส่วนมากเป็นน้ำเสีย จุดที่สามจากบริเวณปากห้วยโจดถึงห้วยชลประทาน พบว่า
คุณภาพของน้ำค่อนข้างดีขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากผ่านบรรดาผักคตขาว จุดที่สี่บริเวณที่รองรับน้ำคอกของฟาร์ม
ชลประทาน ถึงบริเวณเหนือโรงงานสุรา พบว่าน้ำบริเวณนี้มีคุณภาพดีมาก และจุดสุดท้ายบริเวณใต้
โรงงานสุราไปจนถึงบ้านกุดกว้าง จะพบว่าคุณภาพของน้ำต่ำ เนื่องจากโรงงานปล่อยน้ำเสียมาก ดังนั้น
จึงสามารถสรุปได้ว่า โรงงานอุตสาหกรรมมีผลกระทบอย่างชัดเจนในการลดคุณภาพของน้ำ

ผ่าย มช - นิวซีแลนด์ - อเบล, โครงการ. รายงานการสำรวจการใช้ประโยชน์ของผ่ายน้ำล้นใน
อุบลราชธานี. งานวิจัย. ขอนแก่น : สถาบันแหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัย-
ขอนแก่น, 2529.

รายงานการวิจัยฉบับนี้ เป็นผลมาจากการสำรวจการใช้ประโยชน์ของผ่ายน้ำล้นในจังหวัด-
อุบลราชธานี โดยเลือกพื้นที่สำรวจที่ อ.อำนาจเจริญ อ.วารินชำราบ และ อ.เดชอุดม ในแต่ละ
อำเภอได้เลือกผ่ายที่ทำการสำรวจโดยการสุ่มตัวอย่างจำนวนผ่ายที่เลือกทั้งหมด 15 แห่ง เพื่อเป็นข้อมูล
พื้นฐานบางส่วนสำหรับการคำนวณสร้างผ่ายของโครงการฯ การสำรวจแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ
สำรวจตัวผ่ายกับสำรวจข้อมูลและความคิดเห็นของชาวบ้านโดยการสัมภาษณ์ทางด้านการดำเนินงาน การ
ก่อสร้าง การใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษาและทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อผ่าย ผลการสำรวจพบว่า ผ่ายที่
สร้างในพื้นที่ 3 อำเภอสามารถเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้งได้ และชาวบ้านก็ใช้ประโยชน์จากน้ำคือใช้ปลูกผัก
เลี้ยงสัตว์ และการประมงเป็นหลัก ส่วนในฤดูฝนถ้าหากฝนทิ้งช่วงก็จะใช้น้ำจากผ่ายโดยการสูบน้ำเข้ามา
ด้วยเครื่องสูบน้ำขนาดเล็ก

ค่าน้ำที่พบคือ สิ้นเปลืองค่าเก็บใบ เก็บน้ำได้น้อยในฤดูแล้ง และมีทรายตกตะกอนอยู่บริเวณ
หน้าผ่าย ชาวบ้านส่วนมากชอบผ่ายที่มีการปรับระดับสันผ่ายได้ ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับผ่ายที่ออกแบบโดย
มช - นิวซีแลนด์

พงษ์ แมคสถาน. การจัดการใช้น้ำเพื่อการชลประทาน-การศึกษาการใช้น้ำเพื่อการชลประทานจาก
อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ สำหรับโครงการชลประทานหนองหวาย. วิทยานิพนธ์.
วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นอ่างเก็บน้ำเอนกประสงค์ สร้างขึ้นเพื่อเก็บน้ำไว้ผลิตพลังไฟฟ้า
และยังนําน้ำที่ผลิตพลังไฟฟ้านี้ไปใช้เพื่อการชลประทานได้ นอกจากนี้ยังสามารถลดอุทกภัยให้กับพื้นที่ทาง
ท้ายน้ำได้อีกด้วย

การศึกษานี้ ประกอบด้วยการทดลองในภาคสนาม และการใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ได้
แก่ แบบจำลองการคำนวณหาการใช้การได้ การคำนวณปริมาณความต้องการน้ำเพื่อการชลประทาน แล้วนำ
ผลที่ได้จากภาคสนาม รวมทั้งผลที่ได้จากการหาแผนใช้การได้ไปหาประสิทธิภาพการชลประทาน แล้วนำ
ปริมาณความต้องการน้ำเพื่อการชลประทาน และปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างรายเดือน จำนวน 27 ปี เป็นข้อ
มูลเข้าแบบจำลองคณิตศาสตร์การจัดการน้ำในอ่าง เพื่อหา Operating rule curve ที่เหมาะสม
หลังจากนั้นได้หา Dry season area reduction curve เพื่อลดพื้นที่เพาะปลูกในฤดูแล้ง ผลการ
ศึกษาปรากฏว่าได้ Rule Curve ที่เหมาะสมต่างไปจากที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและจากการใช้ Dry season
area reduction curve ประเมินพื้นที่นาปรังพบว่าสามารถเพาะปลูกข้าวฤดูแล้งได้เฉลี่ย 145,000
ไร่ โดยขาดน้ำในฤดูแล้งอยู่ 2 เดือน จากทั้งหมด 27 ปี และได้ปริมาณน้ำ Return flow จำนวนหนึ่ง
ซึ่งสามารถนำไปใช้ในโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าท้ายโครงการได้อีก

เพ็ญพรรณ เทียนาส. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการชลประทานบางโครงการใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์. วท.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะโดยทั่วไปของเกษตรกรที่ทำการผลิตใน
เขตโครงการชลประทานแต่ละท้องที่ 2) เพื่อศึกษาผลตอบแทนต่อไร่ที่เกษตรกรได้รับ 3) เพื่อศึกษา
ผลตอบแทนแต่ละโครงการ โดยนำมาใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนคือ มูลค่าปัจจุบันของผลได้สุทธิ อัตรา
ส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนของโครงการ

ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนหรือกำไรต่อไร่ในการผลิตพืชของเกษตรกรในเขตโครงการ
ชลประทานเพื่อการผลิต 2523-24 ปรากฏว่า เกษตรกรในเขตโครงการสูบน้ำทำนา มีผลตอบแทนหรือ
กำไรเหนือรายจ่ายทั้งหมด เมื่อคำนึงถึงความแตกต่างของรายจ่ายที่เป็นเงินค่าในการผลิตพืช พบว่า มูลค่า
ปัจจุบันของผลผลิตสุทธิที่หักรายจ่าย เบียร์ร้อยละ 12 ของโครงการสูบน้ำทำนาแบบ โครงการสูบน้ำบ้าน-
หนองบัวดีหมี โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยทราย โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยยาง โครงการอ่างเก็บน้ำ
ห้วยแอ่ง และโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยค้อ เป็นต้น

ไพรรจน์ สังข์เดช. การสร้างชุดสื่อ เรื่อง "ระบบการชลประทาน" สำหรับเจ้าหน้าที่ชลประทาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-
เกษตรศาสตร์, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างชุดสื่อ เรื่อง "ระบบการชลประทาน" สำหรับเจ้าหน้าที่
ชลประทานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ชลประทานที่มีต่อสื่อที่สร้างขึ้น ใน
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล กระทำวิจัย จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ชลประทานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดย
ใช้สื่อที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยสื่อ 5 ประเภท ได้แก่ แผ่นโปสเตอร์ สไลด์ประกอบเทป ภาพลึกลับ
เทปโทรทัศน์ หนังสือประกอบ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะพื้นฐานของเจ้าหน้าที่ชลประทาน เป็นเพศ
ชายทั้งหมด มีอายุเฉลี่ย 36.4 ปี และร้อยละ 82.50 จบการศึกษาระดับ ปวช.

เจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมว่าสไลด์ประกอบเสียง หนังสือประกอบ
และเทปโทรทัศน์ มีความเหมาะสมมาก แผ่นโปสเตอร์ และภาพลึกลับ มีความเหมาะสมปานกลาง นอก
จากนี้เจ้าหน้าที่ชลประทานยังมีความคิดเห็นต่อสื่อว่าสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมทำให้น่าสนใจ และมีความ
เหมาะสม ทำให้เกิดความสนใจ เป็นต้น

วนิด มาลาศรี. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้เผยแพร่โครงการพัฒนาดินเค็มภาค-
ตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้เผยแพร่ ใน
โครงการพัฒนาดินเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ดินเค็มภาค-
ตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านความสนใจ ทัศนคติ และความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์เหล่านี้

ผลการศึกษาพบว่าในส่วนที่เป็นประสิทธิภาพพบว่า สิ่งสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาคนเต็มภาค-
ตะวันออกเฉียงเหนือสามารถดึงดูดความสนใจ และสร้างทัศนคติแก่เกษตรกรได้ดี แต่ยังไม่สามารถถ่าย
ทอดความรู้ได้ในระดับที่น่าพอใจ สำหรับในส่วนที่เป็นการศึกษาทดสอบหาประสิทธิภาพของสิ่งสิ่งพิมพ์ พบว่า
หลังจากได้รับสิ่งสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาคนเต็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกษตรกรมีความเข้าใจใน
เรื่องการพัฒนาและอนุรักษ์ดินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น
สรุปได้ว่าสิ่งสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาคนเต็มมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพในการดึงดูด
ความสนใจ สร้างทัศนคติ และสร้างความเชื่อถือว่าให้เกิดแก่เกษตรกร

วันชัย ธนาเศรษฐังกุล. ผลงานทดแทนสำหรับการผลิตเกลือสินเธาว์. งานวิจัย. ขอนแก่น :
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

งานวิจัยนี้มุ่งหมายเพื่อ หาผลงานทดแทนสำหรับการผลิตเกลือสินเธาว์ โดยมีกิจกรรมหลัก 3
กิจกรรมคือ ศึกษาพื้นที่บ้านหนองกว้าง ตำบลนาขาม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร กิจกรรมที่ 2 คือ การ
ออกแบบสร้างทดลองและวิเคราะห์วิธีการผลิตเกลือสินเธาว์โดยการต้มและการใช้พลังงานแสงอาทิตย์
กิจกรรมที่ 3 คือ การเผยแพร่ผลการวิจัยในพื้นที่ทางการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า เคาต้มแบบเผามีประสิทธิภาพสูงสุด แต่การใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์พบว่า
ลานตากแบบลานดินปรับพื้นเรียบปูทับด้วยพลาสติกสีขาวให้ผลผลิตมากที่สุด แต่มีต้นทุนสูงจึง เหมาะกับผู้ผลิต
รายใหญ่เท่านั้น

การเผยแพร่พบว่าชาวบ้านยอมรับในประสิทธิภาพของรูปแบบที่นำไปใช้สาธิต แต่จะนำไปใช้ยัง
ไม่มี เพราะเคยชินกับการใช้พื้นมาก่อน ส่วนวิธีการทำโดยใช้ลานตากนั้นผู้ผลิตรายใหญ่เคยยอมรับนำไปใช้
ในการผลิต

วิยุทธ์ จารัสพันธุ์ และคนอื่น ๆ. การติดตามและประเมินผลโครงการปลูกป่าชุมชนของสมาคมพัฒนา
ประชากรและชุมชน กรณีศึกษาระบบการหางานและผลกระทบของการปลูกป่าชุมชน 9 หมู่บ้าน.
งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.

งานวิจัยติดตามผลเล่มนี้ เป็นรายละเอียดกรณีศึกษาของโครงการปลูกป่าชุมชน เนื่องจาก
เนื้อหาจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงได้แยกพิมพ์เป็น 2 เล่ม ในส่วนของเล่มนี้มีเนื้อหากล่าวถึงการติดตามและ
ประเมินผลโครงการปลูกป่าชุมชน 3 ศูนย์ คือที่ศูนย์มหาสารคาม บ้านนาไฟ และ พุทธารอง ผลปรากฏว่า
ศูนย์บ้านนาไฟ มีการดำเนินการปลูกป่าชุมชน โดยมีกระบวนการหางานคัดสรรใจร่วมกับโครงการปลูกป่า
ชุมชน มีการกำหนดวันปลูก โดยให้ชาวบ้านร่วมมือกัน ปลูกในพื้นที่สาธารณะ ในด้านปัญหาพบว่าเจ้าหน้าที่
มีงานมากจึงปฏิบัติงานได้ไม่ดีพอ ศูนย์มหาสารคาม พบว่ามีการปลูกป่า 3 หมู่บ้านในพื้นที่สาธารณะของ
เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตสาธารณะเช่นกัน มีการจัดตั้งคณะกรรมการปลูกป่า และระดมประชาชนในหมู่
บ้าน มาปลูก ส่วนคนที่มาจะถูกปรับคนละ 10 บาท ด้านพันธุ์ไม้ที่ปลูก จะเป็นพวกต้นยูคาลิปตัส ต้น
กระถินณรงค์ ต้นสะเดา ต้นขี้เหล็ก และต้นกระถินยักษ์ ส่วนศูนย์พุทธารองพบว่า มีการปลูกป่าคล้าย ๆ กับ
สองศูนย์ที่กล่าวมา คือ คล้ายในเรื่องวิธีการปลูก พันธุ์ไม้ สถานที่ คณะกรรมการ เป็นต้น
ส่วนปัญหาของศูนย์นี้จะพบว่า เกิดจากปัญหาฝนแล้งทำให้ต้นไม้ที่ปลูกตาย ปัญหาการขนย้ายรถบรรทุกที่ปิด

ลุ่มป่า และนันทนาการ คือ กรรมการบางคนมีหลายตำแหน่ง ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาในการทำงาน

อภัย ศรีวัฒนสมบัติ. การประเมินการใช้ประโยชน์ของผืนป่าและอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในจังหวัดขอนแก่น และอุดรธานี. วิทยานิพนธ์. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย-ขอนแก่น, 2530.

จากผลการประเมินการใช้ประโยชน์ของผืนน้ำลำ 9 แห่ง และอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก 5 แห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อหาอัตราส่วนของผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการข้อมูลการลงทุนของโครงการ (B/C Ratio) ของแต่ละแห่ง พบว่าแหล่งน้ำขนาดเล็กที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาว่าครั้ง (ประมาณ 57 %) มีความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐศาสตร์ ($B/C \text{ Ratio} > 1$) แหล่งน้ำที่มีมูลค่าการลงทุนต่ำ (ประมาณ 100,000-300,000 บาท) มีแนวโน้มให้ผลตอบแทนการลงทุนดีกว่าแหล่งน้ำที่มีการลงทุนสูง (300,000-400,000 บาท) สำหรับการใช้ประโยชน์ที่สำคัญ คือการใช้เป็นแหล่งน้ำเสริมหน้าปี การปลูกพืชฤดูแล้ง

ปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อระดับการใช้ประโยชน์ สามารถพิจารณาได้ตามชนิดของการใช้ประโยชน์ดังนี้คือ ในด้านการใช้เป็นแหล่งน้ำเสริมหน้าปีนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศ การมีผู้นำที่คิดและความร่วมมือกันของผู้ได้ประโยชน์ องค์ประกอบด้านวิศวกรรม คือ การออกแบบและก่อสร้างที่ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เป็นต้น จากผลการศึกษาข้างต้นได้พบว่านอกจากปัจจัยทางด้านกายภาพของบริเวณที่สร้างแหล่งน้ำแล้ว บรรทัดฐาน (criteria) ในการออกแบบของหน่วยงานที่ก่อสร้างก็มีผลสำคัญต่อระดับของ B/C Ratio เพราะบรรทัดฐานในการออกแบบจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะกำหนดมูลค่าในการก่อสร้างของโครงการด้วย

การศึกษาเกี่ยวกับละหุ่งและสารเคมี

กรรณิการ์ จิรสิริทรัพย์ และคนอื่น ๆ. การศึกษาเพื่อหาสาเหตุหลักของการเกิดพิษและชนิดของสารพิษที่เป็นปัญหาในเขตจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : องค์การบริหารวิเทศกิจ แห่งประเทศแคนาดา และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

การเกิดพิษเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งของการเจ็บป่วยและการตายของประชากร เพื่อให้ทราบ ปัญหาของจังหวัดขอนแก่น งานวิจัยชิ้นนี้ได้เลือกโรงพยาบาลศรีนครินทร์ โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น โรงพยาบาลบ้านฝางและโรงพยาบาลน้ำพองเป็นพื้นที่วิจัย การเก็บข้อมูลหาโดยวิธีเก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นใหม่ เพื่อการเกิดพิษ ผลการวิจัยพบว่าอัตราการเกิดพิษทั้งหมดเป็น 0.76 ต่อการรักษา 1,000 ราย และมี อัตราป่วยตายร้อยละ 2.7 ชนิดของสารพิษที่เป็นปัญหาคือพิษจากสัตว์ (28.8%) สารเคมีทางการเกษตร (27.2%) ยารักษาโรคที่ใช้ผิดวิธี (19.0%) สารเคมีที่ใช้น้ำบ้าน (10.1%) เบ็ดเตล็ด (14.9%) ส่วนสาเหตุหลักของการเกิดพิษ คือ การพยายามฆ่าตัวตาย รู้เท่าไม่ถึงการณ์ อุบัติเหตุ และการประกอบ อาชีพ ด้านสถานที่เกิดพิษส่วนใหญ่เกิดที่บ้าน และที่ทำงาน ช่วงอายุที่มักเกิดพิษคือ 11 - 30 ปี (58.8%) สัดส่วนของการเกิดพิษพบว่าในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กล่าวคือผู้ชายมักเกิดจากรู้เท่าไม่ถึง การณ์ ส่วนผู้หญิงคือการพยายามฆ่าตัวตาย ชนิดของสารพิษที่พบมากคือ สัตว์พิษ สารเคมีทางการเกษตร านผู้หญิงคือ สารเคมีทางการเกษตร ยา และสัตว์พิษตามลำดับ อัตราการเกิดพิษทั้งหมดที่พบสูงสุดคือ เคื่องสังหารแมลงศัตรูพืช โดยสรุปพบว่าพิษที่เกิดที่จังหวัดขอนแก่นเป็นลักษณะที่มัก เกิดในชนบทซึ่งประกอบ อาชีพเกษตรกร และปัญหาเหล่านี้สามารถป้องกันได้โดยการให้ความรู้แก่ประชาชน

ประเสริฐ ศรีไพรวงศ์ และคนอื่น ๆ. การศึกษาการใช้สารเคมีในการค้ำรวงีของชาวอีสาน. งานวิจัย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2522.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อต้องการทราบชนิดของสารเคมีที่ชาวอีสานใช้ในการค้ำรวงีพ วัตถุประสงค์ที่ 1 และแหล่งที่มาของความรู้ในการใช้สารเคมีแต่ละชนิด ผลการวิจัยพบว่า สารเคมีที่ใช้กันมากที่สุดคือ ผงชูรส น้อยที่สุดคือ บอแรกซ์ วัตถุประสงค์ที่ 2 ใช้สารเคมีคือ ชาวบ้านใช้หยาบมากที่สุด และแหล่งที่มาของความรู้ได้จากคำบอกเล่ามากที่สุด รองลง มาคือหาตามผู้อื่น จากแพทย์แผนโบราณ จากการศึกษาในโรงเรียน และจากหนังสือทั่ว ๆ ไปตลอดจน วิทยุกระจายเสียง

ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย. การศึกษาการใช้สารเคมีในการค้ำรวงีของชาวอีสาน. งานวิจัย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2522.

จากการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้สารเคมีรวมทั้งสิ้น 28 ชนิด ได้แก่ การบูร กลิ่นแอมโมเนีย กานะกัน ขันขศกร น้ำกรด น้ำระคาย คลอรีน จุนสี ไรโซนาส ค่างทับทิม ดินประสิว ดีเกลือ คีซีที ถ่านแกลส ไรโซนาส น้ำปูนใส น้ำส้มสายชู บอแรกซ์ บุนกันหมาก บุนขาว ผงชูรส ผงฟู พิมพ์เสน ลูก เข็ม สารส้ม สารกันบูด เหล้าและอัมมเนียม สารเคมีที่ใช้มากที่สุดคือ ผงชูรส และใช้น้อยที่สุดคือ

บทแรก

กลุ่มตัวอย่างใช้สารเคมีแต่ละชนิดในการต่าง ๆ และเพื่อวัตถุประสงค์แตกต่างกัน จากการ
วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้สารเคมีในการทาสีมากที่สุด คือสารเคมีถึง 24 ชนิดที่ใช้ทาสี และแหล่งที่มา
ของสารเคมีกลุ่มตัวอย่างรู้จากคำบอกเล่าของผู้อื่น รองลงมาคือหาตามผู้อื่น จากแพทย์แผนโบราณ จาก
การเรียนในโรงเรียน จากหนังสือ และจากวิทยุ ตามลำดับ

การศึกษาเกี่ยวกับนิเวศวิทยา

คงศักดิ์ ธาตุทอง และวรรณิกา สุกรีพงศ์. ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสภาวะแวดล้อมในประเทศไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2531.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความคิดเห็น ความรู้ และทัศนคติต่อการปฏิบัติตนของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เกี่ยวกับปัญหาสภาวะแวดล้อมของประเทศไทย จากแบบสอบถาม ชั้นปีพิเศษ ประสิทธิภาพที่เป็นสมาชิกของชมรมเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2529 จำนวน 1,402 คน ซึ่งเลือกสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งตามชั้น แยกตามคณะ 12 คณะ การวิเคราะห์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ร้อยละ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถาม ประสิทธิภาพ ชั้นปี โดยใช้ t-test และ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของ Newman Keuls

นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติตน และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ นอกจากนั้นยังพบว่า มีความแตกต่างระหว่างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสภาวะแวดล้อมของประเทศไทยจากแบบสอบถาม ประสิทธิภาพที่เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม คณะ และชั้นปี

พงษ์ชัย ไชยพงษ์ ประสงค์ เป็นชีวิต และละไม ภาคจันทร์กู. การส่งเสริมการปลูกป่าชุมชน. งานวิจัย. นครราชสีมา : สหวิทยาลัยอีสานใต้ นครราชสีมา, 2531.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยฉบับนี้ อธิบายถึง การส่งเสริมการปลูกป่าชุมชนของสำนักงานป่าไม้เขตจังหวัดนครราชสีมา ประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เกษตรกรจาก 5 หมู่บ้าน ในอำเภอนาโพธิ์เจ็ดรงศ์ จังหวัดชัยภูมิ และอำเภอสว่าง จังหวัดนครราชสีมา รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดย หาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าโคสเคอร์

ผลการวิจัยปรากฏว่า เกษตรกรต้องการปลูกป่าชุมชนในที่สาธารณะ เพื่อต้องการใช้ประโยชน์จากป่า และมีความคิดที่จะปลูกป่าโดยการร่วมมือกับโครงการอีสานเขียว เพื่อช่วยปลูกป่า นอกจากนี้ เกษตรกรเหล่านี้มีความคิดเรื่องการปลูกป่า เนื่องจากเจ้าหน้าที่แนะนำ รู้จักวิธีปลูกป่าบำรุงรักษา และคิดว่า จะปลูกป่าให้ได้ผลดี

หมวดภาษาและวรรณกรรม

11.6 การศึกษาเกี่ยวกับภาษา

กนกวรรณ อารีย์พัฒนาใหญ่. การวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย.

ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

ผลการศึกษาพบว่า แนวการตั้งชื่อหมู่บ้านมี 8 ประการ คือ การตั้งชื่อตาม ลักษณะภูมิประเทศ พืช บุคคลสำคัญ ตามตำนานหรือนิทาน ตามบริบาวัดคู่สถาน เพื่อบอกทิศทางหรือขนาด ตั้งชื่อเพื่อแสดงถึงกิริยา การกระทำ และเพื่อเป็นมงคลนาม ชื่อหมู่บ้านที่เป็นภาษาไทยแท้ และชื่อหมู่บ้านที่เป็นคำมาจากภาษาต่างประเทศ ส่วนที่มาของคำนั้นเมื่หั่งมาจากภาษาไทยกลาง ไทยถิ่นอีสาน บาลี สันสกฤต เขมร และมอญ การเปลี่ยนแปลงชื่อหมู่บ้านพบว่ามี 4 ลักษณะได้แก่ การกลายเสียง การกลายความหมาย ชื่อหมู่บ้านที่เปลี่ยนแปลงใหม่และความสัมพันธ์ระหว่างรูปคำกับความหมาย การสะท้อนความสังคมจากชื่อหมู่บ้านพบว่ามี 4 ด้านคือ สภาพทางภูมิศาสตร์ การเลือกตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิต และความเชื่อ ซึ่งให้เห็นว่าสภาพสะท้อนทั้ง 4 ด้าน ความสัมพันธ์กับชื่อหมู่บ้านอย่างเห็นได้ชัด

กนิษฐา รัตนภัก เศศ. ลักษณะคำซ้ำในภาษากะเลิง บ้านบุรุก นครพนม. ปริญญาโท. กศ.ม.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบวิธีการสร้างคำซ้ำและความหมายของคำซ้ำในภาษากะเลิง ที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันที่บ้านบุรุก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม วิธีการศึกษา ศึกษาจากเอกสารของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลคือ รายการสำหรับศึกษาคำซ้ำภาษากะเลิง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ภาษากะเลิงมีวิธีการสร้างคำซ้ำ 4 วิธีคือ

1. นำคำพยางค์เดียวมาซ้ำทั้งคำเกิดเป็นคำซ้ำสองพยางค์
2. นำคำสองพยางค์มาซ้ำทั้งคำเกิดเป็นคำซ้ำสี่พยางค์
3. เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์คำที่นำมาซ้ำในคำแรกให้เป็นเสียงสูงขึ้นเกิดเป็นคำซ้ำสองพยางค์ และคำซ้ำสามพยางค์
4. นำส่วนเสริมมาประกอบกับส่วนดั้งซึ่ง เป็นรูปคำเดิมที่มีความหมายหลักของคำ ทำให้เกิดคำประเภทอวจารณวิลาส

กอบกุล มาเวียง. คำลักษณะนามในภาษากะเลิง บ้านคงมะไฟ จังหวัดสกลนคร. ปริญญาโท.

กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งมุ่งหมายเพื่อ ศึกษา จำนวน ประเภท คำแทน และอรรถลักษณะของคำลักษณะนาม ในภาษากะเลิงที่บ้านคงมะไฟ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร การศึกษาเก็บข้อมูลทางภาษาได้จากผู้บอกภาษา 4 คน ผลการวิจัยพบว่า ภาษากะเลิง มีคำลักษณะนามจำนวน 126 คำ จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ คำลักษณะนามที่ปรากฏร่วมกับคำนามและคำลักษณะนามที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา

ตำแหน่งของคำลักษณนามในภาษากะเลิง เป็นลักษณนามวลีและประโยค ตำแหน่งของคำลักษณนาม
ในวลีมี 2 ลักษณะ คือ นามวลี และกริยาวลี

อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษากะเลิงมีลักษณะเฉพาะตน ซึ่งแบ่งเป็น 63 อรรถลักษณะ
และ คำลักษณนามแต่ละคำมีลักษณะและอรรถลักษณะที่แตกต่างกัน

ภาณุณา คูวัฒศิริ. วรรณยุกต์ในภาษาลื้อ. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2523.

ผลการศึกษาวิจัยปรากฏว่า เสียงวรรณยุกต์ในภาษาลื้อที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
สกลนคร อำเภอท่าอุเทน และอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม มีลักษณะแตกต่างกัน สำเนียงถ้อยทั้งสิ้น
26 สำเนียง แบ่งเป็นภาษากั้นน้อยยอชยใช้หน่วยเสียงได้ 3 ภาษาย่อย และถ้าแบ่งเป็นภาษากั้นน้อย
ตามลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ จะได้ภาษากั้นน้อยยอชยได้ 7 กลุ่ม

ภาณุณา พันธุ์คำ. ลักษณะเฉพาะทางคำเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม.
วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

จุดมุ่งหมายของวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้คือการศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะทางคำเสียง
ของภาษาลาวที่คนไทยเชื้อสายอำเภอเมืองนครพนมใช้พูดในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีทั้งหมด 4 ภาษา คือ
ภาษาลาววัง ภาษาค้าง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง โดยศึกษาเสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะ
และเสียงสระของแต่ละภาษา ข้อมูลที่ใช้ศึกษาคือใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาที่คัดเลือกจากผู้ใช้ภาษาย่อย
แต่ละภาษา 15 คน ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่าลักษณะทางคำเสียงของภาษาย่อยทั้งสี่ภาษามีทั้งคล้ายกัน
และแตกต่างกัน ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวใต้ กับภาษาลาวเวียงคล้ายกันมาก และแตกต่าง
จากลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาววังและภาษาลาวค้างอย่างเห็นได้ชัด เมื่อเปรียบเทียบ
ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะ และเสียงสระ ในภาษาย่อยทั้งสี่ภาษาคงกล่าวกับภาษาไทย
มาตรฐานพบว่า ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน แต่ลักษณะของเสียงพยัญชนะและเสียงสระคล้ายกัน

คงเดช ประพัฒน์ทอง. วิจัยเอกสารโบราณเบื้องต้น 2519-2520. งานวิจัย. กรุงเทพฯ :
กองหอสมุดแห่งชาติ, 2522.

จุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อ ต้องการทราบถึงความเป็นมา ตลอดจนรูปแบบของตัว
อักษรที่ใช้อยู่ในประเทศไทย โดยนำวิธีการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ เช่น ศิลาจารึก แผ่นจารึกโลหะ
ใบลาน และกระดาษ

ผลการวิจัยพบว่า อักษรปัลลวะเป็นต้นแบบให้แก่อักษรมอญโบราณ และอักษรขอมโบราณ
จากนั้นก็คลี่คลายมาเป็นอักษรไทยสมัยสุโขทัย อักษรธรรมล้านนา และอักษรธรรมอีสาน นอกจากนี้ยังพบ
หลักฐานและเหตุผลเกี่ยวกับการใช้มหาศักราชและจุลศักราชต่อไปอีกด้วย

จันทร์แดง คำลือหาญ. อักษรวิธานอักษรปัลลวะในศิลาจารึกอีสาน. ปรินิพนธ์. ศศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

ปรินิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาศิลาจารึกอีสานที่มีอายุระหว่างพุทธศตวรรษที่ 12 - 16 จำนวน 46 หลัก โดยการแยกศิลาจารึกออกเป็น 4 รุ่น คือ จารึกอักษรปัลลวะหรืออักษรปัลลวะจารึก อักษรหลังปัลลวะของขอมโบราณ และจารึกอักษรขอมโบราณ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา 4 ด้านคือ อักษรวิธาน อักษรวิธี ภาษาที่ใช้ในการจารึก จุดมุ่งหมายในการสร้างศิลาจารึก ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. อักษรวิธานของอักษรในจารึก รูปแบบของอักษรปัลลวะในศิลาจารึกอีสานคล้ายคลึงกับรูปแบบของอักษรปัลลวะในจารึกที่พบในเขตกาลเฉียง อายุของอักษรปัลลวะมีอายุระหว่างพุทธศตวรรษที่ 12 วิธีเขียนรูปอักษรส่วนใหญ่เป็นการเขียนแหล่งทาง เคียวคล้ายกับการเขียนอักษรไทยปัจจุบัน รูปอักษรปัลลวะได้คลี่คลายเป็นอักษรหลังปัลลวะในช่วงพุทธศตวรรษที่ 13 - 14 และวิวัฒนาการเป็นรูปอักษรขอมโบราณในช่วงพุทธศตวรรษที่ 15 - 16

2. อักษรวิธีของอักษรจารึก การวางรูปพยัญชนะมี 2 ลักษณะคือ ใช้เป็นพยัญชนะต้น และตัวสะกด ซึ่งพยัญชนะต้นมี 3 ลักษณะคือพยัญชนะต้นที่เป็นสระเดี่ยว อักษรควบกล้ำ และพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรนำและตาม คำนำตัวสะกดมี 3 ลักษณะคือ วางบนพยัญชนะตัวอื่น ตัวสะกดหุ้มตัวตาม และตัวสะกดที่ไม่มีตัวตาม คำนำการวางรูปสระ คล้ายคลึงกับการวางรูปสระของอักษรไทยปัจจุบัน คำนำการประกอบรูปคำ เป็นการประกอบรูปคำตามแบบภาษาสันสกฤตเป็นส่วนใหญ่ และมีภาษามอญ ขอมโบราณปนอยู่บ้าง

3. ภาษาที่ใช้ในการจารึก ส่วนใหญ่จารึกด้วยภาษาสันสกฤตมีภาษามอญปนอยู่บ้าง ในระหว่างพุทธศตวรรษ 13 - 14 และมีภาษาขอมโบราณปนอยู่ในพุทธศตวรรษที่ 15 และในพุทธศตวรรษที่ 16 จารึกส่วนใหญ่เป็นภาษาขอมโบราณ

4. จุดมุ่งหมายในการสร้างศิลาจารึก จะสร้าง เมื่อต้องการประกาศกิจกรรมที่ได้กระทำต่อศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพบูชา

เฉลิม วงกุล และคนอื่น ๆ. หน่วยเสียงภาษาอีสานบ้านบึงนก ภาษาชาวนบ้านน้ำลาดเทียบกับภาษากลาง. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครุนครราชสีมา, 2522.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อ เปรียบเทียบหน่วยเสียง พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ในภาษาอีสานบ้านบึงนกกับภาษากลาง และภาษาชาวนบ้านน้ำลาดกับภาษากลาง ผลการศึกษาพบว่า

1. ภาษาอีสานบ้านบึงนก มีหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว 20 หน่วยเสียง ตรงกับภาษากลาง 19 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระ 18 หน่วยเสียง เสียงวรรณยุกต์ 8 เสียง

2. ภาษาชาวนบ้านน้ำลาด มีหน่วยเสียงพยัญชนะ เดี่ยว 21 หน่วยเสียง ตรงกับภาษากลาง 20 หน่วยเสียง พยัญชนะควบกล้ำมีตรงกับภาษากลาง 10 เสียง หน่วยเสียงสระเดี่ยวมี 18 หน่วยเสียง เหมือนภาษากลาง และไม่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่จะแยกความหมายของคำหรือพยางค์ในคำที่รับภาษากลางมาใช้ บางคำเขียนเสียงวรรณยุกต์

ชาคริต อนันทรวัน. ระบบหน่วยเสียงในภาษาไทยคำ หน่วยภาษาขนาด คำและเขี้ยว อาเภอ-
เชียงคาน จังหวัดเลย. ปรินทิพินท์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521

จุดมุ่งหมายของปรินทิพินท์นี้ เพื่อศึกษาระบบหน่วยเสียงภาษาไทยคำ ในเรื่องลักษณะและคุณ
สมบัติของเสียง ฐานที่เกิดของเสียง การปรากฏหน่วยเสียงในพยางค์ รูปแบบของพยางค์ และ รวบรวม
คำโดยจำแนกประเภทตามความหมาย การวิจัยใช้ผู้บอกภาษา 3 คน อายุระหว่าง 50-65 ปี ผลการ
วิจัยปรากฏดังนี้

พยัญชนะทั้งหมด มี 20 เสียง เป็นพยัญชนะเดี่ยว 19 เสียง เป็นพยัญชนะผสม 1 เสียง และ
มีหน่วยเสียงสระทั้งหมด 25 หน่วยเสียง เป็นสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง สระผสม 7 หน่วยเสียง นอก
จากนี้ยังพบว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 5 หน่วยเสียง รูปแบบของพยางค์มี 7 รูปแบบ คำและความหมาย
ของคำจำแนกได้ 3 ประเภท เป็นต้น

ชูศักดิ์ สารผล. การศึกษานักวิชาการออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับ ม.3 โรงเรียน
กมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินทิพินท์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อ ศึกษาปัญหาการออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2533 เพื่อ
ทราบถึงปัญหา และความสามารถในการออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษเป็นแนวทางการสร้างแบบฝึกอ่าน
ออกเสียงต่อไป รวบรวมภคษาใช้แบบทดสอบการออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษ ในคำศัพท์จำนวน 508
คำ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนจำนวน 70 คน ได้มาโดยสุ่มอย่างง่าย ผลการศึกษาพบว่า

1. เสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษ ไม่เป็นปัญหาในการอ่านออกเสียง เช่น /k/, /b/, /d/ เป็นต้น
2. เสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษเป็นปัญหาในการอ่านออกเสียงอยู่ในระดับมากที่สุด เช่น เสียง
/k/
3. เสียงพยัญชนะที่เป็นปัญหาในการออกเสียงสำหรับนักเรียนอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เช่น
เสียง /g/, /w/ เป็นต้น
4. เสียงทบาทที่เป็นปัญหาในการออกเสียงอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เสียงทบาทท้ายพยางค์ 2
เสียง เช่น เสียง /-ksl/, /-kst/ เป็นต้น
5. เสียงทบาทไม่เป็นปัญหาในการออกเสียงได้แก่ เสียง /sl-, /sm-, /mp/

คิยู บาลิคุปต์ และวันทนิย์ ภารโณคม. การเปรียบเทียบเสียง ศัพท์ และกระสวนประเภคที่ใช้อยู่
เสนอระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยอีสานจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น :
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2521.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบระบบเสียงศัพท์ และโครงสร้าง
ไวยากรณ์ของภาษาไทยอีสานขอนแก่น กับภาษาไทยกลางตามหลักภาษาศาสตร์
สรุปผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางไวยากรณ์คหทั่วภาษาไทยอีสานขอนแก่นนั้นแตกต่างจาก

ภาษาไทยกลาง ยกเว้นเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยอีสาน ขอนแก่นมี 6 เสียง แต่ภาษาไทยมี 5 เสียง กับ การใช้ศัพท์บางตัวที่แตกต่างกัน นอกนั้นเป็นความแตกต่างในเรื่องการใช้ภาษา ทั้งนี้เพราะความแตกต่างในเรื่องของวัฒนธรรม

ถาวร สอนกษ. ภาษาถิ่นโคราช การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องเสียงและความหมาย. งานวิจัย.
นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2522.

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบสรุปได้ว่า ภาษาถิ่นโคราช คือภาษาที่ผสมผสานระหว่าง ภาษาถิ่นอีสาน ภาษาเขมร และภาษากลางกรุงเทพฯ แต่เพราะเหตุไร จึงใช้สำเนียงแตกต่างจากภาษาอีสาน และของภาษากลาง เป็นเรื่องที่มีอาจจะสรุปได้

ภาษาถิ่นโคราช ควรจะเรียนชื่อว่า ภาษาสำเนียงโคราช เท่านั้น เพราะสำเนียงเท่านั้นที่แตกต่างอย่างเด่นชัด จากภาษาถิ่นอีสานและภาษากลางกรุงเทพฯ ปัจจุบันจะเห็นว่า ภาษาโคราชได้สูญหายไประยะหนึ่งเร็ว เพราะได้มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไปตามประเทศตะวันตก จึงสมควรจะให้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยอย่างรีบด่วน

ทองสุก เกลี้ยงพร้อม. แบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พูดภาษา-
เขมร ในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2531.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 ที่พูดภาษาเขมรในจังหวัดสุรินทร์ โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการ
สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังกับการสอนแบบปกติ ซึ่งรูปแบบของการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบ Pretest-
Posttest Control Group Design กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พูดภาษาเขมร
จำนวน 2 โรงเรียน จากอำเภอท่าคันโท จังหวัดสุรินทร์ คือจากโรงเรียนบ้านคำชะ เป็นกลุ่มทดลองและ
จากโรงเรียนบ้านชาบทุ่ง เป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองจะสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
กลุ่มควบคุมสอนโดยการสอนแบบปกติ ทั้ง 2 กลุ่มผู้วิจัยสอนด้วยตนเองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2530 เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้มีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการฟัง และแบบฝึกทักษะการฟัง

เมื่อทดสอบเสร็จแล้วได้นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ t-test ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัย-
สำคัญที่ระดับ .01 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ผ่านการฝึกทักษะ สามารถพัฒนาทักษะการฟังสูงขึ้นกว่า
ก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. จารึกที่พบที่ปราสาทหินพนมรุ้ง. วิทยานิพนธ์.
อ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2521.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย คือการอ่านจารึกและแปลจารึกภาษาสันสกฤตและภาษาเขมร ซึ่งพบที่ปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเสนอข้อมูลทางภาษาศาสตร์ สังคมวิทยา ประวัติศาสตร์ และศาสนาในสมัยนั้นแก่นักวิชาการ วิทยาการศึกษาใช้วิธีการศึกษาจากสำเนาจารึกและภาพถ่าย ผลการศึกษาวิจัยแบ่งออกเป็น 4 บท ดังนี้

บทที่หนึ่งเป็นบทนำ ประกอบด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์และธรณีวิทยาของภูเขาพนมรุ้ง และลักษณะทางศิลปะของปราสาท บทที่สองเป็นคำแปล ข้อวิจารณ์ และวิเคราะห์จารึกเขมร บทที่สามเป็นคำแปลข้อวิจารณ์และวิเคราะห์จารึกสันสกฤต และบทที่สี่เป็นบทสรุป และข้อเสนอแนะ

ธวัช บุญเทศ. ศิลาจารึกอีสาน. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ม.ป.ป.

การศึกษาศิลาจารึกอีสานสมัยไทย-ลาว ศึกษาด้านอักษรวิทยาและประวัติศาสตร์อีสาน พบว่าในภูมิภาคอีสานนั้นมีศิลาจารึกที่สร้างขึ้นก่อนสมัยไทย-ลาว ประมาณ 1000 ปี แต่เดิมจารึกด้วยคาถาภาษาสันสกฤตสั้น ๆ เกี่ยวกับพุทธศาสนา ค่อนข้างพบว่าศิลาจารึกได้เปลี่ยนไปทั้ง รูปแบบตัวอักษร เนื้อหาที่บันทึก เพราะการเข้ามาของวัฒนธรรมใหม่ เป็นต้นการศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยศิลาจารึกที่พบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 79 หลัก นำมาประกอบเป็นหลักฐานการศึกษา สำคัญสรุปว่าเป็นก้าวใหม่ของแสวงหาความรู้ทางวิชาการจากศิลาจารึก ทำให้ทราบเรื่องของอักษรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และปรากฏการณ์ทางสังคมในอดีตของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือที่เรียกว่าดินแดนแห่งภาคอีสานได้เป็นอย่างดี

นงพร เคชนราเดช. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และอนุเจตน์ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และอนุเจตน์ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจ และความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจความหมายระดับคำ ประโยค และอนุเจตน์ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเข้าใจความหมายระดับของคำ ประโยค และอนุเจตน์ ของนักเรียนชั้น ม. 5 จ.อุดรธานี อยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการวัดผลของกระทรวงศึกษาธิการ
2. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้น ม.6 อยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ
3. ความเข้าใจความหมายของระดับคำ ประโยค อนุเจตน์ และความเข้าใจรวมทั้ง 3 ด้านของนักเรียนชั้น ม.5 จังหวัดอุดรธานี มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

นิตยา ภักดีนิตติ. ภาษานิต : การศึกษาเชิงวิเคราะห์. ปริณิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ภาษานิตงานแปลเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ตามลักษณะโครงสร้าง เนื้อหา และวิธีการเสนอ
เนื้อหา
2. แหล่งที่มาของภาษานิตมีหลากหลาย เช่น มาจากธรรมชาติ อาชีพการงาน ประเพณี
ความเชื่อ ศาสนา
3. ภาษาที่ใช้มี 3 ระดับ คือภาษาระดับนามธรรม ภาษาระดับรูปธรรมและภาษาอริยธรรม
4. รูปแบบทางฉันทลักษณ์ของภาษานิตแตกต่างกันเป็น 7 ประเภท คือ แบบโคลง 2 หรือ
กลอน 2 พยางค์ แบบโคลง 3 แบบโคลง 4 แบบภาพย์ แบบร้อยหรือร้อยโบราณ แบบกลอนอ่านหรือโคลง-
สาร และแบบผสม

เนื้อหาของภาษานิต สามารถนำมาใช้เป็นคติเตือนใจในเชิงสั่งสอน ให้ข้อคิดในการปฏิบัติตน
ให้เหมาะสมกับฐานะของตน และในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน ภาษานิตมีคุณค่าต่อสังคมอีสานในด้าน
การสั่งสอนให้ข้อคิดเตือนใจ ภาษานิตแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของชาวบ้านอีสานอย่างเด่นชัดในเรื่อง
ของสุนทรียศาสตร์

ประไพ เลิศธีระวิวัฒน์. ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนภาษาขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

วิทยานิพนธ์นี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนภาษาขอนแก่นในแง่ของส่วนประกอบ
หน้าที่ ที่มา และความหมายของถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนภาษาขอนแก่น

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนภาษาขอนแก่นอาจจะมีลักษณะ ส่วนประกอบเป็น
คำ หรือกลุ่มคำก็ได้ และเมื่อแบ่งประเภทของสำนวนเหล่านี้ตามหน้าที่ที่ปรากฏในประโยคจะได้เป็น 5
ชนิด คือ สำนวนนาม สำนวนคุณศัพท์ สำนวนกริยา สำนวนกริยาวิเศษณ์ และสำนวนบอกเวลา
ส่วนผลการวิเคราะห์ที่มาของสำนวนนั้น พบว่าสำนวนนี้มีที่มา 5 ลักษณะคือ สำนวนที่มาจากการเปรียบเทียบ
กับสิ่งแวดล้อม สำนวนที่มาจากชีวิตความเป็นอยู่ สำนวนที่มาจากความเชื่อ สำนวนที่มาจาก
ประวัติศาสตร์ และสำนวนที่มาจากวรรณกรรม

พงศ์ศิริ นาคพงศ์. การงานแปลภาษาถิ่นขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่องานแปล และศึกษาคุณสมบัติของคำแต่ละประเภท เป็นการ
ศึกษาภาษาในระดับไวยากรณ์และหลักการของนักศึกษากลุ่มเน้นโครงสร้าง ข้อมูลในการวิจัยได้จากผู้นอก
ภาษาชาวพื้นเมืองโดยการสัมภาษณ์

ผลการศึกษาปรากฏว่า คำที่งานแปลมีทั้งหมด 24 ประเภท มีกระส่วนทางโครงสร้าง 2 ชนิด
ส่วนโครงสร้างแกนจะมีเพียงโครงสร้างเดียว แต่โครงสร้างย่อยอาจแบ่งเป็นโครงสร้าง วิเศษณ์

โครงสร้างคณศัพท์ และโครงสร้างนาม

หิศา เย็นสมุทร. คำและความหมายในภาษาลาววัง. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาวิเคราะห์คำและความหมายในภาษาลาววังโดยหาข้อมูลที่ได้จากการ สัมภาษณ์ผู้ออกภาษาลาววัง คำบ่นของสองห้อง อาเภอบ้านแก้ว จังหวัดสมุทรสาคร การวิจัยนี้ แสดงให้เห็นลักษณะของคำประเภทต่าง ๆ การเรียงคำและรูปประโยคในภาษาลาววังมีลักษณะเป็นอย่างไร ในด้านความหมายของคำในภาษาลาววัง ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน และจำแนกคำและความหมายของคำในภาษาลาววัง ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน และจำแนกคำและความหมายออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. คำที่อรูป ร้องเสียง มีความหมายเหมือนกัน
2. คำที่อรูป ร้องเสียง มีความหมายต่างกัน
3. คำที่มีรูปต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนกัน
4. คำที่ใช้เฉพาะในภาษาลาววัง

พัชรารักษ์ เสวตสุวรรณ. การศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาถิ่นอีสานที่มาร่วมเผ่าพันธุ์ภาษาไทยลาวกับภาษาตระกูลไทย. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

วิทยานิพนธ์นี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารวบรวมคำศัพท์และเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาถิ่นอีสานที่มาร่วมเผ่าพันธุ์ ภาษาไทยกลาง และภาษาตระกูลไทย เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าทางด้าน ภาษาวรรณคดี และประวัติศาสตร์ โดยวิธีเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาถิ่นอีสานกับภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ในภาษาตระกูลไทย จำนวน 39 ภาษา

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า คำศัพท์ภาษาถิ่นอีสานที่มาร่วมเผ่าพันธุ์ภาษาไทยกลางรวบรวมได้ คำ แบ่งตามชนิดของคำได้เป็น คำนาม 641 คำ คำกริยา 491 คำ และคำวิเศษณ์ 315 คำ ผลการเปรียบเทียบพบว่า มีคำภาษาถิ่นที่ร่วมเผ่าพันธุ์กับภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ 574 คำ

พัชนพร สุธิยานนท์. การรู้จักและออกเสียงคำภาษาไทยกลางของเด็กก่อนวัยเรียนที่พูดภาษาเขมรเป็นภาษาพื้นเมืองในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาการรู้จักออกเสียงคำภาษาไทยกลางของเด็กก่อนวัยเรียนที่พูดภาษาเขมรเป็นภาษาพื้นเมืองในจังหวัดสุรินทร์

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า เด็กรู้จักออกเสียงได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยมี 85 คำ จากจำนวนคำนามภาษาไทยกลาง 120 คำ

หิระศักดิ์ วรจักร. โครงสร้างอำนาจของชุมชนชาวไทยที่พูดภาษาเขมรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลลพหิมเทพ อำเภอท่าคันโท จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

วิทยานิพนธ์นี้มีประเด็นศึกษาที่ต้องการทราบถึงสภาพโดยทั่วไป โครงสร้างของอำนาจ และ
ปัจจัยในการยอมรับอำนาจของชุมชนชั้นนำ ในชุมชน โดยศึกษาจากประชากรสองกลุ่มคือ ข้าราชการ
กรรมการหมู่บ้านกลุ่มหนึ่ง และชาวบ้านที่เป็นหัวหน้าครอบครัวอีกกลุ่มหนึ่ง ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ชุมชนลพหิมเทพเป็นชุมชนชาวไทยที่พูดภาษาเขมร มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม
คล้ายคลึงกับชาวเขมรในประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย ภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเป็นภาษาตระกูล
มอญ-เขมร
2. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวบ้านยอมรับและยกย่องในชนชั้นนำ คือความรู้ความสามารถของ
บุคคล รองลงมาคือ วัยและฐานะทาง เศรษฐกิจตามลำดับ
3. ลักษณะโครงสร้างอำนาจของชุมชนชาวไทยที่พูดภาษาเขมรในตำบลลพหิมเทพ มีลักษณะลด
หลั่นกันตามความสำคัญ
4. โครงสร้างอำนาจของชุมชนลพหิมเทพแต่ละด้านคือด้านการเมือง การพัฒนาชุมชน เศรษฐกิจ
และสังคม และวัฒนธรรมเป็นแบบชนชั้นนำนิยม

หลุยจิตร บิธร. การศึกษาประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร.
วิทยานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

ความมุ่งหมายของการศึกษา รวบรวมประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอพรรณานิคม
จังหวัดสกลนคร และศึกษาความเปลี่ยนแปลงของชื่อตำบล การรวบรวมข้อมูลใช้บันทึกเสียงด้วยแถบบันทึก
เสียง และการบอกเล่าของวิทยาการที่ผู้วิจัยเลือกมาจากผู้รู้ หมู่บ้านละ 1-3 คน มีอายุสูงสุด 110 ปี
และต่ำสุด 27 ปี วิทยาการส่วนใหญ่เป็นชานา

ผลการศึกษาพบว่า การรับข้อมูลมี 3 ประเภท โดยการรับทางมุขปาฐะ (ร้อยละ 65.78)
อยู่ในเหตุการณ์ครั้งชื่อ (ร้อยละ 25.00) และจากการศึกษาค้นคว้า (ร้อยละ 9.21) วิทยาการทั้ง
หมควัยตั้งแต่ 27-110 ปี ส่วนมากมีอายุอยู่ระหว่าง 60-67 ปี (ร้อยละ 44.73)

นอกจากนี้ การศึกษายังทำให้ทราบว่าภูมิลาเนาเดิมของหมู่บ้านต่าง ๆ ขนาด สาเหตุใน
การอพยพจากภูมิลาเนาเดิม และอายุของหมู่บ้าน รวมทั้งการอาชีพ ประเพณี ความเป็นอยู่ของชาวบ้าน
อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครอีกด้วย

พนศรี คัมภีรภารณ์. ประวัติของชื่อตำบล และหมู่บ้านในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2520.

ความมุ่งหมายในการศึกษาร้างนี้ เพื่อรวบรวมประวัติชื่อตำบล และหมู่บ้านในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น และงานแผนที่มาของชื่อตำบล และหมู่บ้านที่กล่าวมาข้างต้น การรวบรวมข้อมูลใช้การ
บันทึกเสียงจากการบอกเล่าของวิทยาการ เลือกมาจากผู้รู้ของหมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน วิทยาการที่มีอายุสูงสุด

คือ 111 ปี ค่าสุด 24 ปี แต่วิทยากรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-59 ปี

ผลการศึกษาพบว่า ประวัติดั้งเดิมและหมู่บ้านมีจำนวน 189 ชื่อ แยกเป็น 8 ประเภท การรับข้อมูลมี 3 ประเภท คือ การรับทางมุขปาฐะ (ร้อยละ 69.31) อยู่ในเหตุการณ์ครั้งหรือร้อยละ (29.24) และจากการศึกษาค้นคว้า (ร้อยละ 1.44)

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบเกี่ยวกับมูลฐานของหมู่บ้านต่าง ๆ ขนาดและอายุของหมู่บ้าน การเปลี่ยนแปลงชื่อหมู่บ้าน อาชีพ ประเพณี ความเชื่อ ความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

เพ็ญพักตร์ ลัมลัมพันธ์. อักษรธรรมอีสาน. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปอักษรวิธของอักษรธรรมอีสาน โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารโบราณและจารึกที่บอกศักราชไว้ชัดเจน วิธีการวิเคราะห์ศึกษาผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มข้อมูลเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงแรก สมัยอยุธยาถึงสมัยธนบุรี ระหว่าง พ.ศ. 1893-2324 ช่วงกลางสมัยรัตนโกสินทร์ จาก ร.1-ร.4 ระหว่าง พ.ศ. 2325-2409 ช่วงหลังสมัยรัตนโกสินทร์ เริ่มจาก ร.5-ปัจจุบันระหว่าง พ.ศ. 2410 ถึงปัจจุบัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

รูปอักษรธรรมอีสาน ในแต่ละช่วงสมัยนั้นแตกต่างกันมากทีเดียว ส่วนใหญ่คงรักษารูปเดิมของตัวอักษรไว้ แต่ในช่วงหลังปรากฏรูปอักษรเพิ่มเติมให้เห็นได้ชัดก็คือ ช่วงของสระและเครื่องหมายต่าง ๆ และรูปแบบของตัวอักษร

ด้านอักษรวิธก็มีวิวัฒนาการเช่นเดียวกับรูปอักษร คือในช่วงแรกและช่วงกลางยังคงมีรูปเดิม อักษรธรรมอีสานที่คล้ายกับอักษรวิธของอักษรขอมอยู่ มีการเปลี่ยนแปลงด้านอักษรวิธในช่วงหลัง จะนำอักษรวิธในอักษรไทยภาคกลางมาใช้ปะปนด้วย

ยุบล ธนสีลังกูร. ส่วนประกอบประเภทเสริมประโยชน์ในภาษาถิ่นอีสาน. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาค้นคว้าส่วนประกอบประเภทเสริมประโยชน์ในภาษาถิ่นอีสาน โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารโบราณ ศิลปจารึก หนังสือโบราณ หรือสื่อเล่มวรรณกรรมอีสานบางเรื่อง และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บอกภาษาในอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนประกอบประเภทเสริมประโยชน์ในภาษาถิ่นอีสานมีหลายลักษณะ คือ ลักษณะที่เป็นหน่วยคำอิสระ ลักษณะที่เป็นคำประสม และลักษณะที่เป็นวลี

รุ่งอรุณ หิซซุดเดียร์ และวิไลวรรณ สมภักดิ์. คำลงท้ายในภาษาถิ่นจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ เพื่อศึกษาลักษณะทางเสียง และการแบ่งประเภทตามลักษณะทางเสียง เพื่อศึกษาลักษณะทางอรรถศาสตร์และการแบ่งประเภทตามลักษณะอรรถศาสตร์ ตลอดจน

จนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเสียงและลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้ายในภาษาถิ่น
จังหวัดขอนแก่น ซึ่งการศึกษาทางอรรถศาสตร์ ได้พิจารณาตามเงื่อนไข 4 ข้อ คือความแรก ความบอก
ข้อมูลใหม่ รูปประโยคและความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเสียงและทางอรรถศาสตร์นั้น พบว่า ลักษณะทั้ง
2 ประการดังกล่าว มีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่งต่อการแสดงความหมายของคำลงท้ายแต่ละคำ โดยที่
ลักษณะทางอรรถศาสตร์จะบอกความหมายของคำลงท้าย ส่วนลักษณะทางเสียงนั้นจะอธิบายความหมายย่อย
และอธิบายความแตกต่างของคำลงท้ายแต่ละคำให้ชัดเจนขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ความหมายย่อยที่จะได้
จากลักษณะทางเสียงนั้น ขึ้นอยู่กับความยาวของพยางค์ และลักษณะของเส้นเสียงในการลงท้ายมากกว่า
ระดับความสูงต่ำของเสียง

วศิษฐ์ ปาลิคุปต์. การเปรียบเทียบเสียง ศัพท์ และกระบวนประโยค ที่ใช้อยู่เสมอระหว่างภาษาไทย
กลางและภาษาไทยอีสาน จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2521.

เมื่อกล่าวถึงภาษาไทย โดยทั่วไปหมายถึงภาษาถิ่นทุกภาษาที่ใช้กันตามท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่ว
ประเทศ และเนื่องจากภาษาเป็นวัฒนธรรมลักษณะหนึ่งซึ่งมีการถ่ายทอดและเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมา
จากอิทธิพลของการติดต่อสื่อสารกับคนต่างถิ่น ภาษาไทยอีสานซึ่งกันมาได้ว่ารับอิทธิพลมาจากภาษาไทย
กลางเช่นกัน จากผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางไวยากรณ์โดยทั่วไปของภาษาไทยอีสานขอนแก่นไม่ต่าง
จากภาษาไทยกลาง ระบบเสียง พยัญชนะ ในภาษาทั้งสองก็คล้ายคลึงกัน ยกเว้นบางเสียง เช่น
วรรณยุกต์ภาษาไทยกลางมี 5 เสียง ความแตกต่างที่เด่นชัดจึงเป็นเรื่องของการออกเสียงวรรณยุกต์
และการใช้ศัพท์บางตัว นอกจากนั้นในบางลักษณะเป็นความแตกต่างในเรื่องของการใช้ภาษาทั้งนี้เพราะ
ความแตกต่างในเรื่องของวัฒนธรรมบางอย่าง

วนิดา ศรีสินธุรส. ชื่อบ้านนามเมืองในเขตอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา. ปริญญานิพนธ์.
ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาประวัติความเป็นมาของชื่อหมู่บ้าน ที่สะท้อนให้เห็นถึง
แนวทางการเชื่อ การเปลี่ยนแปลงชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผลการวิจัย
พบว่า

การตั้งชื่อหมู่บ้าน เป็นการสื่อให้คนทั่วไปได้รู้จักสถานที่แห่งนั้น ตรงกับภาษาที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้าน
ส่วนใหญ่เป็นภาษาไทยแท้ ชื่อหมู่บ้านแต่ละชื่อ สะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมของชุมชนนั้นทั้งในด้านภูมิศาสตร์
ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมได้อย่างงดงาม

วาสนา สุกดาสอน. ลักษณะคำซ้ำของภาษาลาวในถิ่นภูเวียง. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสนอการศึกษาลักษณะของคำซ้ำของภาษาลาวถิ่นภูเวียง ที่อำเภอภูเวียง
จ.ขอนแก่น เนื้อหาทั้งหมด 4 บทคือ
บทที่ 1 บทนำ
บทที่ 2 ลักษณะของภาษาลาวถิ่นภูเวียงประกอบด้วย ระบบเสียงพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์
บทที่ 3 รูปแบบคำซ้ำมี 2 ชนิด คือคำซ้ำแท้และคำเทียม
บทที่ 4 คำซ้ำกับความหมาย ซึ่งปรากฏว่าลักษณะของคำซ้ำในภาษาลาวถิ่นภูเวียงสามารถแสดง
ความหมายได้ถึง 9 อย่าง และคำซ้ำสามารถออกขนาดต่าง ๆ ของวัตถุได้ถึง 5 ระดับจากที่ใหญ่ที่สุดไป
จนถึงขนาดเล็กที่สุด

วิมลทิศา ช่วยชูวงศ์. วัฒนธรรมภาษาชื่อหมู่บ้านในจังหวัดมหาสารคาม. ปรินฤพานิพนธ์. ศศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาแนวทางการตั้งชื่อหมู่บ้านอีสาน ในจังหวัดมหาสารคาม
เชื่อว่าจะสะท้อนให้เห็นภาษา และสภาพของหมู่บ้านที่ตั้งชื่อในด้าน ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และสภาพ
ทางสังคมและวัฒนธรรม

จากการศึกษาพบว่า ชื่อของหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านนั้นมีมโนทัศน์ความคิด ความเชื่อ ลักษณะของ
สังคมและวัฒนธรรม การดำรงชีวิตของคนในหมู่บ้านสอดคล้องอยู่ด้วย แนวการตั้งชื่อหมู่บ้านส่วนมากจะใช้
คำไทยแท้ คำแรกของชื่อมักเป็นคำนามที่บอกลักษณะทางภูมิศาสตร์ สถานที่ตั้งหมู่บ้าน ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง

สนธิ กิ่งทวี. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยโดยการอ่านและนำใช้บทเสริมทักษะของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม. ปรินฤพานิพนธ์. กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานเสริมทักษะประกอบการสอน กับที่เรียนโดยใช้นิทานเสริมทักษะ
ประกอบการสอนว่าแตกต่างกันอย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานเสริมทักษะประกอบการสอน มีความสามารถในการ
การอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานเสริมทักษะประกอบการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและ
ความสามารถในการอ่านของนักเรียนทั้งสอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

สมพงษ์ จันทอง. วัฒนธรรมภาษาอีสานจากผญา : ศึกษากรณีบ้านหนองเรือ ตำบลสิงห์ อำเภอเมือง
จังหวัดยโสธร. ปรินฤพานพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2530.

ปรินฤพานพนธ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวัฒนธรรมอีสานจากผญา ซึ่งเก็บรวบรวมจากบ้านหนอง-
เรือ ตำบลสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยแบ่งตามเนื้อหา มี ผญาภาษิต ผญาคำพังเพย ผญาอวย
พร และคำผญาเกี่ยว

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ เอกลักษณ์ภาษาอีสานที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของบ้านหนองเรือ
เป็นเอกลักษณ์เฉพาะคน และยังพบว่านิสัยของชาวบ้านอีสานที่ปรากฏในการใช้ถ้อยคำแสดงให้เห็นว่า
ชาวอีสานเป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านและผู้มาเยี่ยมเยียน

สลัม เปี่ยมเพิ่มพูน. ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะกำหนดแนวเขตภาษาไทยถิ่นในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้ศัพท์เป็น
เกณฑ์ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า มีแนวแบ่งเขตภาษาเกิดจากกลุ่มเส้นแบ่ง เขตศัพท์ที่ทับกันสนิทอย่าง
ชัดเจนจำนวน 16 เส้น แนวแบ่งเขตภาษานี้ได้แบ่งเขตภาษาไทยถิ่นใน จ.บุรีรัมย์ ออกเป็น 2 กลุ่มได้
แก่ ภาษาถิ่นกลุ่มไทยโคราช และภาษาถิ่นกลุ่มไทยอีสาน ภาษาถิ่นไทยโคราชกระจายอยู่ใน 2 บริเวณ
แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ ไทยโคราช กลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ และไทยกลุ่มตะวันตก

สำเร็จ ยุธัย สมพงษ์ เขียนนอก และรัชนี จรุงศิริวัฒน์. การสำรวจคำยาและการสร้างแบบฝึก
สำหรับเด็กที่ใช้ภาษาถิ่นอีสาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย.
ม.ป.ท. : 2526.

สรุปผลการวิจัยพบว่า

การสำรวจคำยาพบว่า 1) คำที่มีระดับความยากเฉลี่ยทั้งสามกลุ่มตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไปมีเพียง
2 คำ คือคำว่า รังหมาล่า และนกคันทอง ถือเป็นคำที่มีระดับความยากสูงสุด 2) กลุ่มคำที่มีระดับความ
ยากเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปมีทั้งสิ้น 24 คำ คือ กระฉอก กานะกัน กันโท ข้าวหนั เข้าโคล จังโจรง
เชิงตะกอน คอกบับ ตะกวด คันเต็ง คันเพา คันสบูคำ บักกรี ปลากริก ปลักควาย ผักเสม็ด ผลาล์
ล่าชุน สันตะพาย หัวเห่นา หุด แหวะนม หลุหลิก 3) คำที่มีความยากเฉลี่ยตั้งแต่ 3.40-3.49 มี
11 คำ คือ กระคก กลักหนอง งูเห่าศาลาน ตะพานน้ำ นมคัค นาคอน ปลาเกลาย พรานยันคำ แผลง
บ่องข้าง สาก (ก) ไล่เลือน 4) คำที่มีความยากเฉลี่ย 3.30-2.39 มี 10 คำ คือ กระคานทา กรา-
แคค บังโจ้ง ไซคัน จอมปลาก คินประสิ่ว ปลาผุค ผักแต้ว รก(อวัยวะ) ลูพรวน 5) คำที่มีระดับ
ความยากเฉลี่ยตั้งแต่ 3.20-3.29 มี 14 คำ คือ เกี แก้มคอบ ข้าวเบา ขุนหม เจวียงบ่า แคงร้าน
โคทะ ปลากระคี่ ปากเปาะ ไม้เขื่อง เรอ ลอกบ่อ ลูกรอก ลับ 6) คำที่มีความยากเฉลี่ยตั้งแต่
3.10-3.19 มี 21 คำ คือ กรวดน้ำ เกรียม คอกล้นหม ถั่วระ แทะ ทางมะพร้าว ปลาอุบเหือ ผลัก
มะเขือเปราะ รังไหม รือ ลูน้ำ วิคปลา สีข้าง สะบัก สาลัก หอบ หอบาบ หอยขม หน่อไม้คอง หาม

7) กลุ่มที่มีความยากเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00-3.09 มี 23 คนคือ กรอกน้ำ กระพุงแก้ม เก็นง ชนทอง คูนเคย คู ครกกระเคื่อง คลื่นไล่ ควายเพือก จมูกบี้ เชื่อง คอกบานไม่รู้โรย คะกละ คาเขม่น คาโบน กือสา น้ำครา น้ำขาวขาว ฝนพร้า หลัดหลง รับลับมิด แอบคู

สุนันทา ทองซอน. การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่พูดภาษาเขมรและนักเรียนที่พูดภาษาส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุรินทร์. ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

การศึกษาเรื่องนี้มุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่พูดภาษาเขมรกับนักเรียนที่พูดภาษาส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิดได้แก่

1. แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 แบบฝึกหัด ในคอนทักของแต่ละแบบฝึกเป็นข้อความความเข้าใจในการอ่าน เนื้อหาของแบบฝึกเป็นเรื่องสั้น ๆ ตามประเภทของเรื่องที่ตรงกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน 10 ประเภท ประเภทละ 3 เรื่อง รวม 30 เรื่อง ซึ่งได้จากการสำรวจ

2. แบบทดสอบมาตรฐานวิชาภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ t-test และ ANCOVA

สุนาญ นิธิมทรากุล. การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ และความสนใจอันเกิดจากการอ่านหนังสือที่ใช้สำนวนของ เด็กในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้ใหญ่เขียน. ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ทราบว่าระหว่างหนังสือที่ใช้สำนวนเด็ก กับหนังสือที่ใช้สำนวนผู้ใหญ่เขียน เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จะได้รับความรู้ความเข้าใจ และมีความสนใจต่างกันหรือไม่ และต้องการทราบว่า ระหว่างเด็กในชนบทกับเด็กในกรุง จะมีความรู้ความเข้าใจและความสนใจในสิ่งที่ผ่านมามากต่างกันหรือไม่ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า

พวกที่อ่านหนังสือที่เขียนด้วยภาษาสำนวนเด็ก กับหนังสือภาษาสำนวนผู้ใหญ่ พบว่าได้รับความรู้ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเด็กในชนบท พวกอ่านหนังสือภาษาสำนวนเด็กได้รับความรู้ความเข้าใจสูงกว่าหนังสือที่เป็นภาษาสำนวนผู้ใหญ่

นอกจากนี้ถ้าพิจารณาเฉพาะเด็กในกรุง หนังสือที่เขียนใช้สำนวนเด็ก ก่อให้เกิดความเข้าใจไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาผู้อ่านสำนวนเด็ก เด็กในชนบทได้รับความรู้ความเข้าใจมากกว่าเด็กในกรุง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สุนา ชารีเอียร. การเปลี่ยนแปลงคำโดยแปลงเสียงสระในภาษาอีสาน. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาลักษณะและวิธีการแปลงคำโดยแปลงเสียงสระใน
ภาษาอีสาน รวมทั้งศึกษาแนวทางการเปลี่ยนแปลงคำโดยอาศัยความสัมพันธ์ด้านความหมาย คำที่ใช้ศึกษา
เป็นคำในภาษาอีสาน เก็บรวบรวมจากพจนานุกรมฉบับต่าง ๆ จากผู้ออกภาษา

ผลการศึกษารูปได้ว่า ภาษาไทยถิ่นอีสานมีคำจำนวนมากที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน
แต่มีความผิดเพี้ยนที่เสียงสระจนอาจกล่าวได้ว่าการแปลงคำโดยแปลงเสียงสระ เป็นวิธีการสร้างคำขึ้น
ใช้ในภาคอีสานอีกวิธีหนึ่ง

แสงสุรีย์ คานาง. การรู้จักคำศัพท์ภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นของ เด็กก่อนวัยเรียนจังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความรู้เรื่องคำศัพท์ ซึ่งหมายถึงการเข้าใจในคำศัพท์ และการนำ
คำศัพท์มาใช้ ทั้งที่เป็นภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นของ เด็กก่อนวัยเรียน ในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง
ได้แก่ เด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง 4-6 ขวบ ซึ่งส่งมาแบบหลายชั้นจากโรงเรียนในเขตเทศบาล 5
โรงเรียน โรงเรียนละ 20 คน เป็นชาย 10 หญิง 10 คน ซึ่งกำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2530 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นภาพขนาด 9 X 12 ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่ ภาพที่แสดงถึง
คำศัพท์ต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า

1. จำนวนคำศัพท์ที่เด็กก่อนวัยเรียนรู้ เป็นภาษาไทยกลางเฉลี่ยร้อยละ 63.06 และภาษาถิ่น
เฉลี่ยร้อยละ 24.61
2. การรู้จักคำศัพท์เป็นภาษาไทยกลาง พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนในเขตเทศบาล มีคะแนนสูงกว่า
เด็กนอกเขตเทศบาล ส่วนการรู้จักคำศัพท์เป็นภาษาถิ่นพบว่า เด็กนอกเขตเทศบาลรู้จักมากกว่า
3. การรู้จักคำศัพท์เป็นภาษาไทยกลาง ของเด็กชายและเด็กหญิงของ เครื่องมือไม่แตกต่างกันและ
การรู้จักคำศัพท์ภาษาถิ่นก็ไม่แตกต่างกัน
4. เด็กก่อนวัยเรียน กลุ่มอายุ 4 ขวบรู้จักคำศัพท์เป็นภาษาไทยกลางแตกต่างจากเด็กกลุ่มอายุ
5 ขวบ 6 ขวบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอายุ 5 ขวบ และ 6 ขวบไม่แตกต่างกัน
สำหรับการรู้จักคำศัพท์เป็นภาษาถิ่นพบว่า เด็กกลุ่มอายุ 4 ขวบ กับ 6 ขวบ รู้ศัพท์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย-
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ส่วนสหสัมพันธ์การรับรู้และเข้าใจศัพท์ทั้งที่เป็นภาษา
ไทยกลางและภาษาถิ่นมีค่าสูงกว่า 0.9
5. คำศัพท์ที่คัดเลือกมาวิจัย จำนวน 70 คำนั้น ตรงกับคำศัพท์ที่กำหนดให้เด็กเรียนรู้ในชั้น
เด็กเล็กและอนุบาล จำนวน 43 คำ คิดเป็นร้อยละ 61.43

อุดม พรประเสริฐ. คำวิเศษสองพยางค์ในภาษอีสาน. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2523.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาค้นคว้าคำวิเศษสองพยางค์ในภาษอีสานเกี่ยวกับโครงสร้าง การจัดประเภท ตำแหน่งหน้าที่ ความหมาย และการใช้คำวิเศษสองพยางค์ ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่น พจนานุกรมอีสาน-ภาคกลาง และวรรณกรรมอีสานบางเรื่อง

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า คำวิเศษสองพยางค์มีโครงสร้างอยู่ 2 ลักษณะ คือ ประเภที่ทั้งคำ และประเภที่บางส่วน มีตำแหน่งอยู่หลังคำนาม และคำกริยา โดยทำหน้าที่ขยายคำข้างหน้าให้เด่นชัดขึ้น

การศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรม การอ่าน เขียน

กัญญา บุรีรัตน์. สังขศิลป์ : วิเคราะห์วิจารณ์เชิงประวัติ. ปริญญาโท. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษาวิจัยเรื่อง สังขศิลป์ : การวิเคราะห์วิจารณ์เชิงประวัติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติที่มาของวรรณกรรมเรื่องสังขศิลป์สำนวนกล่าวไว้ว่า ใครคือผู้แต่ง แต่งในสมัยใด สะท้อนแนวความคิดและสภาพของสังคมยุคใด ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับวัฒนธรรมส่วนอื่น และเหตุการณ์บ้านเมือง วิธีการศึกษาใช้ระเบียบวิธีการศึกษาวรรณกรรมเชิงประวัติ ผลการศึกษามีดังนี้

ผู้แต่ง หนังสือสังขศิลป์ฉบับภาษาลาวน่าจะแต่ง

ที่มาของเนื้อเรื่อง เดิมเชื่อว่ามีที่มาจากนิฎกชาดก แต่จากการศึกษาพบว่าไม่มีชาดกเรื่องสังขศิลป์ ส่วนเค้าเรื่องมาจากประวัติศาสตร์ล้านช้าง

สมัยที่แต่ง แต่งในสมัยพระเจ้าสุริยวงศาธรรมิกราช (พ.ศ.2176-2241) เพราะเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องสอดคล้องกับเหตุการณ์ทางสังคม

กัญญา คุณะวงษ์. วรรณกรรมพื้นบ้าน บ้านขาม ตำบลขามสะแกแสง. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครุนครราชสีมา, 2521.

การวิจัยครั้งนี้จุดประสงค์เพื่อ รวบรวมและจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้าน บ้านขาม ต.ขามสะแกแสง อ.ขามสะแกแสง จ.นครราชสีมา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมพื้นบ้านกับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านขาม ต.ขามสะแกแสง ศึกษาและเผยแพร่ให้คนพื้นเมือง บ้านขาม ต.ขามสะแกแสงได้รู้ถึงคุณค่า ผลการศึกษาพบว่า

ผู้วิจัยได้รวบรวมนิทานได้ทั้งหมด 34 เรื่อง จำแนกประเภทตามรูปแบบนิทานทรงเครื่อง 9 เรื่อง นิทานคติ 3 เรื่อง นิทานชุดกล 15 เรื่อง นิยาย 3 เรื่อง เนื้อหาของนิทานแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือเรื่องที่มีจากชาดก คล้ายคลึงกับเรื่องในท้องถิ่นอื่น และเรื่องที่คิดขึ้นเอง เนื้อหาสาระส่วนใหญ่ให้ความสนุกสนานแต่ก็แฝงไปด้วยคติธรรมสอนใจ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็น ความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนา ตลอดจนความเป็นอยู่โดยทั่วไป

กาญจนา ประสงค์เงิน. การศึกษาเรื่องสั้นไทยที่เสนอปัญหา สังคมชนบทอีสาน : 2501-2525. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าปัญหาสังคมชนบทอีสานส่งผลกระทบต่อนักเขียนเรื่องสั้นไทย ทั้งในด้าน การสร้างเนื้อเรื่อง แนวคิด ตัวละคร และกลวิธีในการเขียน การวิจัยเรื่องนี้อาจจะเป็นแนวทางใหม่ สำหรับผู้สนใจศึกษาวรรณกรรมในลักษณะนี้ ให้กว้างขวางขึ้นออกไป คือ ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาสังคมชนบทอีสานในงานร้อยกรองและนวนิยาย หรือศึกษาปัญหาสังคมเมืองหรือปัญหาสังคมชนบทภาคอื่น ๆ ทั้งในวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น นวนิยายหรือร้อยกรอง

กฤษณา ชัยวินิชย์. ศาสนาชาวบ้านในวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านอีสาน. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

บริบูรณ์พนธ์ฉบับนี้มุ่งหมายเพื่อ ศึกษาศาสนาชาวบ้านที่ปรากฏในวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านอีสานจำนวน 8 เรื่องคือ ท้าวซัง หรือท้าวเจือง ขุนหมื่น ขุนทิง ญาคันคาก หน้าผากโกละตัน ผาแดงนางไอ่ ขุนนางอัว กาฬราศีน้อย เน้นระบบและลักษณะของศาสนาในการวางโครงแนวคิด และพฤติกรรมตัวละคร อิทธิพลวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านต่อการส่งเสริมความเชื่อ การเผยแพร่ปรัชญา การสะท้อนภาพความขัดแย้งหรือความเปลี่ยนแปลงทางศาสนา วิวัฒนาการของศาสนาชาวบ้านที่ได้รับจากการศึกษา ทำให้มองเห็นชัดเจนว่า ความเชื่อเรื่องผีดำรงควบคู่กันกับความเชื่อทางพุทธศาสนา แต่ระบบความเชื่อซึ่งเป็นกระแสหลักในวรรณกรรมคือ ศักดิ์ทางพุทธศาสนาเช่นเดียวกับวิถีชีวิตของชาวอีสานในปัจจุบัน

เครือวัลย์ ปัญญา. ตัวละครเอกแหวกชนบทในวรรณกรรมอีสาน : การศึกษาเชิงวิเคราะห์วิจารณ์.

บริบูรณ์พนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

บริบูรณ์พนธ์ฉบับนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษาเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ตัวละครเอกแหวกชนบทในวรรณกรรมอีสาน ได้แก่ หน้าผากโกละตัน ท้าวทาทาตา ญาคันคาก แก้วหน้าม้า ฯลฯ โดยศึกษาด้านชาติกำเนิด สมบัติ พฤติกรรมและอุปนิสัย

ผลการศึกษานี้ทำให้ทราบถึงลักษณะของตัวละครเอกแหวกชนบท ในวรรณกรรมนิทาน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ตัวละครเอกแหวกชนบัต้นด้านชาติกำเนิด 9 เรื่อง และตัวละครเอก แหวกชนบัต้นด้านอุปนิสัยมี 7 เรื่อง ส่วนการแหวกชนบัต้นด้านพฤติกรรมอุปนิสัยจะปรากฏชัดเจนนัก ในด้านการสร้างตัวละครแหวกชนบทพบว่า กวีนิยมสร้างตัวละครเอก แหวกชนบัต้นมี 2 แนว คือ แบบสมจริงกับแบบเหนือจริง ตัวละครเอกบาง เรื่องมีแนวการสร้างตัวละครแบบประสมประสานกันสองแนว

แง่คิดทางสังคมและวัฒนธรรมที่แสดงผ่านตัวละครในนิทานพื้นบ้านเหล่านั้นนี้ ได้สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชาวอีสาน ในเรื่องคติธรรมความเชื่อและศาสนา ธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมความสัมพันธ์กันในครอบครัวและในสังคม ตัวละครทั้ง 10 เรื่อง ล้วนมีส่วนสะท้อนความเชื่อและวิถีชีวิตของสังคม

จันทนา อัมฤทธิ์. การศึกษาเรื่องสุพรรณิภพชาวนาท้องถิ่นอีสาน. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งหมายที่จะศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานเรื่องสุพรรณิภพชาวนา ค้นคว้าจากวิทยานิพนธ์ ค.ชาวมะลิ อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม ซึ่งจารด้วยอักษรธรรมอีสาน จำนวน 11 ผูก 220 ลาน ศึกษาวรรณกรรมในแนวชาดกในด้านตัวอักษร อักษรวิธีของอักษรธรรมอีสานและทางด้านวัฒนธรรม สังคมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมความเป็นมา การแพร่หลายของชาดก องค์ประกอบของชาดก ตลอดจนอิทธิพลของชาดกที่มีต่อวรรณกรรมไทย ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ด้านอักษร รูปอักษรที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องสุพรรณิภพชาวนาคือ อักษรธรรมอีสานอักษรวิธีของอักษรธรรมกับการทางรูปอักษร คือ อักษรหรือพยัญชนะส่วนหนึ่งจะวางไว้บนบรรทัดทำหน้าที่เป็น

พยัญชนะต้น อีกส่วนหนึ่งจะวางไว้ข้างใต้หรือข้างบนบรรทัดและข้างหลังพยัญชนะต้น ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดหรือตัวควบกล้ำ

2. ความเป็นมา เป็นเรื่องในนิทานชาดก และในพงศาวดาร หรืออาจจะเป็นเรื่องที่พระพุทธเจ้าผูกเรื่องขึ้นเพื่อใช้สอนโดยตรง

3. ด้านวรรณกรรม วรรณกรรมเรื่องสุทนต์มณฑาเป็นวรรณกรรมท้องถิ่นชาวมอญ ฉบับร้อยแก้วและร้อยกรอง

จารุณี กองพลพรหม. วิทยานิพนธ์ : วรรณกรรมพื้นบ้านมอญบ้านชามธาตุ ชอนแก่น. งานวิจัย.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

จุดมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวม และศึกษาวิทยานิพนธ์จากวรรณกรรมพื้นบ้านชามธาตุอันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาภาษาถิ่น แนวทางสำหรับการศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้านท้องถิ่นตลอดจนเป็นการเสนอความคิดจากการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ โดยการศึกษาจากเอกสารประเภทเพลงกล่อมเด็กนิทาน จารึก ประเพณี และเพลงของหนุ่มสาว

ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า วิทยานิพนธ์จากวรรณกรรมพื้นบ้านมอญบ้านชามธาตุ สะท้อนให้เห็นวิถีการดำเนินชีวิตของหมู่บ้านที่เรียบง่ายตามวิถีทางสังคมเกษตรกรรม และมีระเบียบกฎเกณฑ์ตามจารึกประเพณีที่เคร่งครัด ความสัมพันธ์ของชาวบ้านเป็นแบบครอบครัวผสม (Mixed Family) มีความผูกพันกับธรรมชาติและสิ่งที่เหนือธรรมชาติ ตลอดจนมีจิตใจศรัทธาในพุทธศาสนา และอำนาจศักดิ์สิทธิ์ของเจดีย์พระธาตุชามแก่น

จารุวรรณ จันทรเกษ. แนวความคิดด้านคำนิยมในวรรณกรรมร้อยกรองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ศึกษาแนวความคิดด้านคำนิยมในวรรณกรรมร้อยกรอง ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากวรรณกรรมเรื่อง กาละเกด นกกระจอก หัวคำสอน อิทธิพรสอนลูก โดยได้ศึกษาลักษณะอันหลักเกณฑ์ในวรรณกรรมร้อยกรองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแนวนิยมในการใช้คำเปรียบเทียบกับแบบแผน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของวรรณกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จารุวรรณ ธรรมวัตร. บทบาทของหมอลำต่อสังคมอีสานในช่วงทศวรรษ. งานวิจัย.
มหาสารคาม : สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ม.ป.ป.

จากการวิจัยพบว่าในหมู่ชาวยุโรปที่สื่อสารกันด้วยภาษาถิ่นอีสาน หมอลำจะมีบทบาทที่สำคัญอยู่สองประการคือ บทบาทด้านพิธีกรรมและบทบาทด้านนันทนาการ หมอลำที่มีบทบาทด้านพิธีกรรมคือ หมอลำพิธีทำ การลาผีฟ้า เป็นการรำเพื่อรักษาความเจ็บไข้ได้ป่วย และรำเพื่อขอความพินาศเกี่ยวกับชะตา บ้านเมือง ส่วนหมอลำที่มีบทบาทด้านนันทนาการคือ หมอลำพื้น หมอลำกลอน หมอลำเร่ร้องคอกกลอน และหมอลำ

ลาเหลืนโคบหมอลำซิ่นนี้จะให้ความบันเทิง ให้การศึกษา เพลิดเพลิน รักษาบรรทัดฐานทางสังคม สร้างเอกภาพทางการเมืองและความคิด เป็นเครื่องสื่อสารชาวบ้าน

แจ่มจันทร์ สุวรรณรงค์. วิเคราะห์วรรณกรรมกลอนอ่านประเภทนิทานของอีสาน. ปรินิพนธ์.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2527.

ปรินิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมกลอนอ่านประเภท นิทานอีสานในด้าน ศิลปะการแต่งคำประพันธ์ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร คำนิยม ความเชื่อและประเพณีต่าง ๆ ที่ปรากฏ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ วรรณกรรมกลอนอ่านทั้ง 5 เรื่อง ผูกคั่นคำ ท้าวเต่าคำ ท้าวสีละโล ท้าวท่าคำ และท้าวหมามุข ได้แสดงให้เห็นศิลปะการแต่งคำประพันธ์ในเรื่องการใช้คำ เสริม การใช้สัมผัสแบบสัมผัสอักษรและโวหารเปรียบเทียบได้ไพเราะ ด้านแก่นของเรื่องจะมุ่งเน้นให้ ปฏิบัติแต่ความดีละเว้นความชั่ว ด้านโครงเรื่องผู้แต่งได้นำเอาที่มาของเรื่องมาสร้างเป็นสถานการณ์ใน ตอนเปิดเรื่อง แล้วสร้างปัญหาให้ปรากฏด้วยการกำหนดให้ตัวละครเอกถือกำเนิดผิดปกติและตัวละคร เอกต้องใช้ความสามารถในการแก้ปัญหาเหล่านั้น คำนิยม ประเพณีและความเชื่อในวรรณกรรมทั้ง 5 เรื่องล้วนเป็นวัฒนธรรม ส่วนหนึ่งของชาวอีสาน

ฉวีวรรณ คงประเสริฐ. เพลงกล่อมเด็กจากคำบล่มหวง. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครู นครราชสีมา, 2521.

จากการศึกษาพบว่า มีเพลงกล่อมเด็กทั้งหมด 77 เพลง จำแนกเป็นเพลงปลอบเด็ก 18 เพลง เพลงกล่อมเด็ก 52 เพลง เพลงขู่เด็ก 7 เพลง เนื้อร้องในบทเพลงส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ เด็กนอนหลับโดยตรง แต่ก็ยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าต่าง ๆ คือ คำนิยมนำมาเป็นการเป็นขวัญศรัทธาบรรดาศักดิ์ คำนิยมนำมาการประพาดคำการนินทาพินิจ และกล่าวถึงธรรมชาติ ตลอดจนสัตว์ และพืชต่าง ๆ หลายชนิด เพราะสิ่งเหล่านี้มีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคนมาก เพลงกล่อมเด็กจากคำบล่มหวงสัมพันธ์กับ วรรณกรรม เรื่อง มณีสังจา และ สังขศิลป์ชัย

ชฎารัตน์. สุนทรธรรม. การศึกษาเรื่องรามเกียรติ์สำนวนท้องถิ่นอีสาน. วิทยานิพนธ์. อ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษารามเกียรติ์สำนวนท้องถิ่นอีสาน เรื่อง พระลัก พระราม เรื่องพระรามชดก และเรื่องควายทรี โดยตั้งข้อสมมุติไว้ 3 ประการ คือ เรื่องพระราม เข้าสู่อากคกลางของไทยและภาคอีสาน ทำให้เรื่องรามเกียรติ์ทั้งสองภาคมีความแตกต่างกัน ส่วนเรื่อง รามเกียรติ์สำนวนท้องถิ่นอีสานจะเป็นวรรณคดีท้องถิ่น แต่มีคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ สามารถสะท้อน ภาพทางสังคมของชาวอีสานในอดีตได้เป็นอย่างดี

และจากการศึกษาพบว่า รามเกียรติ์สำนวนท้องถิ่นอีสานเรื่อง พระลัก พระราม มีคุณค่าทาง วรรณศิลป์มากกว่าเรื่องพระรามชดกและควายทรี สำหรับทางด้านสังคมนั้น รามเกียรติ์สำนวนท้องถิ่น

อีสาน สามารถสะท้อนให้เห็นสภาพสังคม ความเชื่อ ประเพณี และคติทางพุทธศาสนาของชาวอีสานในอดีตได้เป็นอย่างดี

ชัยณรงค์ โคตะนนท์. อุดมคติเกี่ยวกับผู้นำในวรรณกรรมอีสานประเภทวรรณกรรมคำสอน. ปรินฤก
นิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อ ศึกษาถึงอุดมคติเกี่ยวกับผู้นำในวรรณกรรมอีสานประเภท
วรรณกรรมคำสอน จำนวน 14 เรื่อง ขุนขรรค์ ชนเสนะชอกคำสอน ยึดสิบสองคลองสิบสี่ ปู่สอนหลาน
ภาพยี่หลานสอนปู่ ธรรมคำสอนโลก ภาพยี่ขุขันธ์ยี่เจ็ด ภาพยี่อินชาลอน คำกลอนสอนโลก เลี้ยวสาวสัค
วลา โดยการศึกษาถึงคุณลักษณะของผู้นำ และลักษณะของสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมอีสานประเภท
วรรณกรรมคำสอน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คุณสมบัติของผู้นำตามอุดมคติจะต้อง เป็นผู้ที่ปกครองบ้านเมือง
ด้วยหลักคุณธรรม นำเอาธรรมะมาใช้ในการปกครองบ้านเมืองประชาชน และให้ความช่วยเหลือต่อผู้ที่ได้
รับความยากลำบาก วางนโยบายการปกครองให้เหมาะสม วรรณกรรมอีสานประเภทวรรณกรรมคำสอน
ยังสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคมที่มีความอุดมสมบูรณ์ คือมีความเสมอภาคและมีการ เบียดเบียนกัน
ทุกคนอยู่กับความสงบสุข

ชาคริต อนันทรวัน. วรรณกรรมคำสอนในบึงเขมมธิ. งานวิจัย. เลข : วิทยาลัยครู เลข,
2530.

การวิจัยเรื่องวรรณกรรมคำสอนในบึงเขมมธิ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเผยแพร่กระจายของ
บึงเขมมธิ เนื้อหา ลักษณะการแต่ง สุนทรียรส และการใช้คำ ความเปรียบเทียบ การพยากรณ์ ความเชื่อ
ของผู้เสี่ยงบึงเขมมธิและผู้ดูแลสถานศักดิ์สิทธิ์

ผลการวิจัยพบว่า การเผยแพร่กระจายของบึงเขมมธิ เริ่มจากความเชื่อในการนับถือศาลเจ้าของ
ชาวจีนได้แต่งบึงเขมมธิไว้ในศาลเจ้า มีเนื้อหาเกี่ยวกับชะตาชีวิต โชคลาภ ความรัก ความเจ็บไข้
ได้ป่วย สุขหนี้ คดีความ บุตร ของสูงหาย การพบญาติมิตร ลักษณะกลอนบึงเขมมธิจะขึ้นต้นด้วยคำว่า
"บึงที่..." และจบลงด้วย "เอ๋ย" และจะใช้คำที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น คำว่า "ถาม" พยากรณ์โดยใช้
ความเปรียบอย่างกว้างขวางซึ่งหาบเปรียบกับสัตว์ พืช สำนวนโวหาร ตัวละครในวรรณคดีไทย
และพยากรณ์ตรงไปตรงมา ลักษณะเด่นของบึงเขมมธิคือ สอดแทรกคำสอนเชื่อในพุทธศาสนา และ
ขนบธรรมเนียมประเพณีซึ่งมีเกือบทุกบึง

ผู้เสี่ยงส่วนมากจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เมื่อเสี่ยงบึงเขมมธิได้แล้วมักจะ เชื่อและ
ปฏิบัติตามคำทำนายและคำสอนนั้น ผู้เสี่ยงเขมมธิเห็นผลการทำนายในชั่วระยะหนึ่งเกิน 2 สัปดาห์ ผู้ดูแล
สถานศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นพรവാสมักจะถือศีลห้า และมีเมตตาธรรม มีความเชื่อในอำนาจลึกลับ และอำนาจ
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ถาวร สุมงคล และคนอื่น ๆ. เพลงโคราช การศึกษาในเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์. งานวิจัย.

นครราชสีมา : วิทยาลัยนครราชสีมา, 2526.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่องนี้ เพื่อรวบรวมเพลงโคราชไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และเพื่อศึกษาเกี่ยวกับวิวัฒนาการของรูปแบบ เนื้อหา และวิธีเล่น แล้วนำมาวิเคราะห์วิจารณ์โดยอาศัยหลักการวิจารณ์วรรณกรรมในแง่ของสังคม ปรัชญา และจิตวิทยา

ผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถรวบรวมเพลงก๊อมได้ 115 เพลง กลอนเพลงและเพลงโคราชได้ 1,651 กลอนเพลง และทราบว่าเพลงโคราชมีวิวัฒนาการมาจากเพลงก๊อม เมื่อนำมาวิเคราะห์วิจารณ์ทางสังคม และปรัชญาพบว่า พุทธศาสนามีอิทธิพลอย่างมากต่อความเป็นอยู่ของชาวโคราช และความรู้สึกนึกคิดของคนโคราช ส่วนในแง่จิตวิทยา พบว่า สภาพทั่วไปในการเล่นเพลง การฟังเพลง การลำดับเรื่อง และลักษณะของหมอลำ เป็นไปในลักษณะที่อาศัยจิตวิทยาทั้งสิ้น จนทำให้เพลงโคราชยังอยู่กับเมืองโคราชและอยู่มาจนถึงในปัจจุบันนี้

ทรงพล กาญจนรังสีชัย นภา รัตนพล และนิภา แร่สันเหิระ. วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านหนองบัว

คำบลหนองขาม อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยนครราชสีมา, 2525.

เพื่อรวบรวมนิทานพื้นบ้านหนองบัวไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อจำแนกประเภทของนิทานที่รวบรวมได้ตามรูปแบบของเรื่อง เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนิทานพื้นบ้านกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม และคตินิยมของชาวบ้าน ผลการวิจัยพบว่า ได้รวบรวมนิทานพื้นบ้านไว้ทั้งสิ้น 110 เรื่อง แบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 7 ประเภท คือนิทานทรงเครื่อง นิทานประวัติ นิยาย นิทานคติ นิทานเรื่องสัตว์ นิทานมุขตลก และนิทานปรากฏการณ์ในธรรมชาติ นิทานเหล่านี้ได้นำมาถ่ายทอด เป็นตัวอักษรตามสำเนียงของวิทยากร โดยมีคำจำกัดความต่ออย่างใด ทั้งนี้เพื่อให้คงลักษณะสำนวนโวหารและการใช้ถ้อยคำ ตลอดจนบรรยากาศในการเล่าให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด นิทานพื้นบ้านที่รวบรวมได้ในครั้งนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ระบบครอบครัว เศรษฐกิจ ความเชื่อ ประเพณี ค่านิยมและคตินิยมของชาวบ้าน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า มีนิทานพื้นบ้านหนองบัวหลายเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับนิทานพื้นบ้านอื่น ๆ ทั้งในด้านโครงสร้างและเนื้อเรื่อง แต่จะแตกต่างกันเฉพาะชื่อเรื่อง ตัวละคร และสถานที่ เช่น เรื่อง "พราหมณ์ศีล" เป็นต้น ซึ่งเป็นนิทานพื้นบ้านของบ้านหนองบัว มีส่วนคล้ายคลึงกับเรื่อง "นายพราหมณ์ศีล" ของวรรณกรรมเหนือ

ทรงศักดิ์ บราวคำวนากุล. การศึกษาเปรียบเทียบคำอุทานอีสานและพญาเกษียณอีสาน.

งานวิจัย. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2531.

เป็นงานวิจัยที่มุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบ และเนื้อหาของบทสนทนาเกี่ยวพาราสีระหว่างคนหนุ่มสาว ที่ปรากฏในประเพณีการเกี่ยวพาราสีของหนุ่มสาว ชาวบ้านลานนาและอีสานในอดีต โดยการเปรียบเทียบประเพณี วิเคราะห์รูปแบบของคำอุทานอีสานและพญาเกษียณและ

ศึกษาภาพสะท้อนชีวิตและวัฒนธรรมที่ปรากฏ

ผลการวิจัยพบว่า คู่หนุ่มสาวชาวลานนาและอีสาน มีประเพณีการเกี่ยวพาราสีที่คล้ายคลึงกัน ภาษานการเกี่ยวพาราสีลานนามีชื่อว่า "คำอู้บ่าอู้สาว หรือ คำเครือ" อีสานเรียกว่า "พญาเกี่ยว หรือพญาเครือ" เนื้อหาสะท้อนภาพชีวิตและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน ปัจจุบันคำอู้บ่าสาวยังเหลืออยู่ในการแสดง "ซอ" และพญาเครือยังเหลืออยู่ในการแสดง "หมอลำ"

ธวัช ปุณณเทก. พื้นเมือง : การศึกษาประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอีสาน. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

จากการศึกษาเอกสารเรื่องพื้นเมือง แล้วพบว่า เป็นเอกสารทางค่านประวัติศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อชาวท้องถิ่นอีสานในสมัยนั้นอย่างมาก และเป็นเอกสารประวัติศาสตร์ที่ยังอยู่ในความทรงจำของชาวท้องถิ่นอีสานตลอดระยะเวลา และมีบทบาทในฐานะวรรณกรรมเรื่อง เอกชนแห่งวรรณกรรมนิทาน นิยาย เรื่องอื่น ๆ ถ้าพิจารณาทางด้านการแพร่หลายและความนิยมชมชอบของชาวท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยหนึ่งในการรวมจิตใจหรือเป็นการสร้างแนวร่วมทางด้านการเมืองอีกแบบหนึ่งซึ่งมีผลกระทบมาถึงการเกิดกบฏระยะหลังอีกด้วย นั่นคือ กบฏบ้านฝ้ายหัวเมืองอีสาน ในสมัยรัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2444) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์นั่นเอง

ธันวา จันทวีระกุล. วิเคราะห์เพลงเด็กภาษาไทยคราษกับไทยอีสาน. งานวิจัย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครุ นครราชสีมา, 2521.

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

เพลงเด็กภาษาไทยคราษทั้งหมด 50 เพลง แบ่งเป็นเพลงกล่อมเด็ก 26 เพลง เพลงบลดบเด็ก 12 เพลง และเพลงเด็กเล่น 12 เพลง เพลงเด็กภาษาไทยมีเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมคือ บันทึกภาพชีวิตประจำวัน บรรยายกาสนชนบท บันทึกค่านิยมของสังคม และบันทึกสภาพสังคมที่เป็นปัญหา ส่วนอารมณ์ที่ปรากฏในเพลงภาษาไทยคราษ ได้แก่ อารมณ์เพลงความรัก ความเข้าใจเด็ก อารมณ์แสดงความรักระหว่างชายกับหญิง อารมณ์แสดงความภาคภูมิใจ และอารมณ์ที่ระบอกระเทียบ ลักษณะการใช้คำ ปรากฏว่า ในเพลงเด็กภาษาไทยอีสานมีการใช้คำที่กว้างขวางให้ความหมายได้ชัดเจนกว่า เพลงเด็กภาษาไทยคราษ คำนึงเนื้อหาเกี่ยวกับคุณค่าทางสังคมและอารมณ์นั้น เพลงเด็กภาษาไทยอีสานเน้นมากกว่า เพลงมีจำนวนมากกว่า

นางลักษณ์ ขุนทวี. การศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมอีสานเรื่องเสียวสวาสดี. ปรินฎานพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

จุดมุ่งหมายของปรินฎานพนธ์นี้ เพื่อศึกษาวรรณกรรมอีสานเรื่องเสียวสวาสดี สำนวนชนบท ประสาสน์ ซึ่งแต่งด้วยอักษรไทยกลางด้วยภาษาไทยถิ่นอีสาน ผู้วิจัยมุ่งพิจารณาถึงด้านต่าง ๆ คือ พิจารณาถึงบ่อเกิดและที่มาของเรื่อง คำนวณ ผู้แต่ง เนื้อเรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ และบทบาทของวรรณกรรม

เรื่อง เสี้ยวสาส์นต่อสังคมอีสาน

ผลการวิจัยพบว่า วรรณกรรมที่มีต้นกำเนิดจากนิทานชาวบ้านและชาดก เนื้อเรื่องประกอบ ด้วยนิทานมาประกอบคำสอน ลักษณะคำประพันธ์แต่งด้วยโคลงสาร (กลอนอ่าน กลอนเล่น) และ วรรณกรรมเรื่องนี้มีบทบาทในการจัดระเบียบสังคมอีสาน คือกำหนดบรรทัดฐานอันเรียกว่า "ฮักคลอง"

นพดล จันทร์เพ็ญ. การศึกษาเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยครูระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงที่มีต่อการเรียนการสอนคำประพันธ์ โดยนำผลงานของกวีร่วมสมัยกับผลงานของกวีโบราณมาเป็นสื่อการสอน. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานีและนักศึกษาวิทยาลัยครูสวนสุนันทาที่เรียนวิชาการแต่งคำประพันธ์โดยใช้หรือยกย่องร่วมสมัย และบทหรือกรองของ กวีโบราณเป็นสื่อการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือบทวิเคราะห์ผลงานของกวีร่วมสมัยของกวีโบราณ และแบบข้อคำถาม ผลการวิจัยปรากฏว่านักศึกษาเลือกเรียนวิชาภาษาไทย เพราะมีความสนใจที่จะศึกษาและผลงานของกวีของทั้งสองสมัยมากพอ ๆ กัน

นิศยา จันทภาสาร. สืบสาคร : การศึกษาเชิงวิจารณ์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์สืบสาครที่ปรากฏคุณสมบัติ ให้อยู่คัมภีร์สืบสาครนี้ได้โดยการนำเอาความรู้ทางด้านอักษรวิธีมาใช้ในการวิเคราะห์วิจัย นอกจากนี้ยังเป็นการศึกษาเกี่ยวกับประเพณีการสืบสาครซึ่งเป็นประเพณีพื้นเมืองประเพณีหนึ่งที่นิยมกระทำกันในอดีตจนถึงปัจจุบัน

คัมภีร์สืบสาครเป็นวรรณกรรมที่สะท้อนเรื่องที่เป็นความรู้ที่มรดกของยุคราชอาณาจักรสุโขทัยที่ 26 - ต้นพุทธศตวรรษที่ 25 และยังสะท้อนให้เห็นคุณค่าในด้าน ค่านิยม คติธรรมคำสอนทางพุทธศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี ความเชื่อและข้อคิดต่าง ๆ เช่น ความเชื่อทางโหราศาสตร์ โสยศาสตร์ พุทธศาสตร์ เป็นต้น

นิภา นิจสุนกิจ. เปรียบเทียบเนื้อเรื่องท้าวสีฐาน (สุน) ของภาคอีสาน กับภาคต่าง ๆ ในประเทศไทยและภาษามอญ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบเนื้อเรื่อง ลักษณะอักษร อักษรวิธี คติเตือนใจ คำคม ประเพณี และความเชื่อที่ปรากฏในเรื่องท้าวสีฐาน ในแต่ละภาคของประเทศไทย และภาษามอญ โดยอาศัยคตินัยอักษรธรรมอีสานเป็นหลัก

การวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 6 บท ดังนี้ คือ บทที่หนึ่งเป็นบทนำ บทที่สองเป็นเนื้อเรื่องของ ท้าวสีฐาน ฉบับต่าง ๆ บทที่สามเป็นแบบอักษรและอักษรวิธีที่ปรากฏในเอกสารที่นำมาเป็นข้อมูล บทที่สี่เป็นข้อแตกต่างที่ปรากฏในเรื่องท้าวสีฐานฉบับต่าง ๆ บทที่ห้า เป็นคตินัย คำคม ประเพณี และความเชื่อ

ที่ปรากฏในเรื่อง และบทสุดท้ายเป็นการสรุป และข้อเสนอแนะ

ประคอง เจริญจิตรกรรม. **วรรณกรรมอีสาน : สังคีตศิลป์**. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

วิทยานิพนธ์ เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์มุ่งวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมเรื่องสังคีตศิลป์ ในด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา และกลวิธีการประพันธ์ จดมุ่งหมายถึงในการแต่ง ตัวละคร ท่วงทำนองการแสดงออก การใช้คำ ที่ทำให้วรรณกรรมเรื่องนี้ได้รับความนิยมท่วงอันของจังหวัดคาบค้อสาณมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

วิทยานิพนธ์นี้เป็นออกเป็น 7 บท คือ บทนำ บทที่สองกล่าวถึงลักษณะทั่ว ๆ ไป ของวรรณกรรมอีสาน บทที่สามเป็นการเปรียบเทียบสังคีตศิลป์ของอีสานและของภาคกลางในด้านเนื้อเรื่อง ประเภทของเรื่อง และจดมุ่งหมายของผู้ประพันธ์ บทที่สี่เป็นการศึกษาตัวละครเรื่องสังคีตศิลป์ บทที่ห้าเป็นการศึกษาทางด้านวรรณศิลป์ บทที่หกเป็นการศึกษาทางด้านสังคม และบทสุดท้ายเป็นการสรุปและข้อเสนอแนะ

ประเสริฐ เสาวรรณ. **วิเคราะห์นวนิยายและเรื่องสั้นที่สะท้อนชีวิตชาวชนบทอีสาน ของคำพูน บุญทวี**. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

การศึกษาวเคราะห์นวนิยายและเรื่องสั้นที่สะท้อนชีวิตชาวชนบทอีสานของ คำพูน บุญทวี มีจดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ค่านิยม ความเชื่อ ศิลปะการใช้อยากา ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับนักเรียนศึกษา ศึกษาจากนวนิยาย 14 เรื่อง ผลการศึกษาสรุปได้ว่า คำพูน บุญทวีเป็นนักเขียนบันเทิงคดีที่มุ่งเสนอชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวอีสานโดยเฉพาะ และได้ประสพการณ์ชีวิตทั้งในชนบทอีสานและท้องถิ่นที่เค้าย่อยมา สร้างสรรค์เป็นวรรณกรรมขึ้นและใช้ถ้อยคำภาษาอย่างมีศิลปะ ด้านภาพชีวิตของชาวชนบทอีสานที่ปรากฏในวรรณกรรมจะมีลักษณะเรียบง่าย ผูกพันอยู่กับธรรมชาติอย่างแน่นแฟ้น จึงถือว่าค่านิยมและความเชื่อของบรรพบุรุษอย่างมั่นคง แม้จะมีฐานะยากจน ผู้คนเหล่านั้นก็ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขความอัคภาพ

ปรีชา อุษตระกูล. **วรรณกรรมพื้นบ้านจากคำปลั่งกาใหญ่ อำเภอกันยง จังหวัดนครราชสีมา**.

วิทยานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

จดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยวรรณกรรมพื้นบ้านจาก คำปลั่งกาใหญ่เพื่อจำแนก รวบรวม และศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้านในด้านต่าง ๆ และเปรียบเทียบวรรณกรรมที่รวบรวมมาได้กับวรรณกรรมพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น และกับวรรณคดีแบบฉบับ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า วรรณกรรมพื้นบ้านจากคำปลั่งกาใหญ่ ได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตของประชาชนในแง่ต่าง ๆ เช่น ระบบครอบครัว ระบบเศรษฐกิจ ความเชื่อ ประเพณี เป็นต้น และวรรณกรรมบางเรื่องมีโครงเรื่องและเนื้อหาบางตอนคล้ายคลึงกับวรรณคดีแบบฉบับ

การวิเคราะห์โครงสร้างของวรรณกรรม พบว่า นิทานทรงเครื่องส่วนใหญ่มีลักษณะสอดคล้อง

ปรีชา อุทระกุล และณมล ปิยวิทย์. การศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับเด็กในจังหวัด-
นครราชสีมา. งานวิจัย. นครราชสีมา : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ,
2533.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์คุณค่า และบทบาทของวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เกี่ยวข้อง
กับเด็กในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความบันเทิง คำนำให้การศึกษาอบรม การหล่อหลอมพฤติกรรมทั้งปวง
ตลอดจนการธำรงวัฒนธรรม

วิธีการในการศึกษาเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลหัตถ์ภูมิของวัฒนธรรมพื้นบ้านแต่ละประเภทในเรื่อง
คุณค่าและบทบาทของวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งศึกษาเฉพาะวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เป็นนิทาน เพลงกล่อมเด็ก
ปริศนาคำทาย และการละเล่นของเด็ก เท่านั้น

ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมพื้นบ้านสะท้อนให้เห็นถึงทัศนะของสังคมต่อเด็กว่าเด็กเป็นประชากร
ที่อยู่ในวัยน่ารัก การเลี้ยงดูเด็กต้องเอาใจใส่ดูแล เมื่อเจ็บป่วยต้องรักษาพยาบาล เพราะเด็กจะเป็นที่พึ่ง
ของพ่อแม่ในวันข้างหน้า คุณค่าของวัฒนธรรมพื้นบ้านต่อเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ
สติปัญญา คือช่วยให้เด็กได้เข้าใจสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ และอำนาจเหนือธรรมชาติ เข้าใจ
ความสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ทำให้เด็กได้เรียนรู้ถึงภาษา ชีวิตความเป็นอยู่ อาชีพการงาน เครื่องมือ
เครื่องใช้ หีบลูกวัว นอกจากนี้วัฒนธรรมพื้นบ้านยังเป็นเครื่องมือที่ทำให้เด็กได้รับความบันเทิงใจ และ
ได้ออกกำลังกายอีกด้วย

ปรีชา อุทระกุล และสุวัฒน์ ช่างเหล็ก. การศึกษาวรรณคดีอีสานในเชิงจริยธรรม. งานวิจัย.
กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2527.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวรรณคดีอีสานในด้านคุณค่าทางจริยธรรม 2) เพื่อศึกษา
แนวโน้มของจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณคดีอีสาน 3) เพื่อศึกษาเหตุผลของจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณคดี
อีสาน 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณคดีอีสานกับวิถีชีวิตของชาวอีสาน วิธี
ดำเนินการวิจัยใช้วิธีสำรวจรวบรวมจากเอกสารที่รวบรวมแล้ว ศึกษาพื้นฐานทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม
และการสัมพันธวิทยาการ ผลการวิจัยพบว่า วรรณคดีเรื่องที่น่าสนใจศึกษาทั้ง 15 เรื่องต่างก็มีคุณค่าทาง
ด้านจริยธรรม วรรณกรรมประเภทสาธอนหรือจริยธรรม เป็นเนื้อหาโดยตรง ซึ่งกวีใช้สอนผ่านตัวละคร
เช่น บุษอนหลาน อินทียาสอนลูก เป็นต้น ส่วนแนวโน้มจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณคดีอีสานส่วนใหญ่เน้น
จริยธรรมในเรื่องการปฏิบัติตามฮัคคอง ความสามัคคี การพูด การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หลักธรรมของ
ศาสนาพุทธ ความภาคภูมิใจ ความซื่อสัตย์ในการทวงถามหาหนี้ ฯลฯ แนวโน้มต่าง ๆ เหล่านี้ชี้ว่าสังคมอีสานให้
ความสำคัญต่อระเบียบแบบแผนประเพณีที่นำมาแต่โบราณเรียกว่า ฮัคคอง เป็นอย่างมาก เราจึงอาจสรุป
ได้ว่า สังคมอีสานมีแนวคิดเรื่องจริยธรรมแบบสัมพันธนิยม

นอกจากนี้เหตุผลเชิงจริยธรรมในวรรณคดีอีสานพบว่ามี 4 ประการคืออ้างผลของการกระทำที่
มองเห็นได้ อ้างว่าเป็นฮัคคอง อ้างนรกสวรรค์และบาปบุญ และ อ้างการยอมรับของสังคม

พนาวรรณ วอคนแสง รัชฎาภรณ์ สุพิพัฒน์ และอาภรณ์ ชนสันเทียะ. วิเคราะห์ตัวละครนอกเรื่อง
เรื่อง ~~เรื่อง~~ สังข์ทอง. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2525.

เป็นงานวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ตัวละครนอกเรื่องสังข์ทอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์
สภาพสังคมไทยจากเรื่องสังข์ทอง มีวิธีการศึกษาคือ กล่าวถึงความเป็นมาของการละครไทย รูปแบบ
ภาษา เนื้อเรื่อง และชี้ให้เห็นว่าวรรณกรรมเรื่องสังข์ทอง สะท้อนภาพความเป็นอยู่ของสังคมไทยนั้น
อย่างไร ในตอนท้ายวิจารณ์ค่าวรรณคดีในด้านสุนทรียะ และสัญลักษณ์

พรสวรรค์ พรหมมา. เปรียบเทียบภพคติล้านนาจากคำกลอนพระวัน อาเภอนาน จังหวัดเชียงใหม่กับ
ภพคติล้านนาจากคำกลอนของ อาเภอเมือง จังหวัดเลย. ปริญฎานิพนธ์. กศ.ม. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532.

มีความมุ่งหมายเพื่อ รวบรวมภพคติล้านนาและภพคติอีสาน ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมไว้เป็นลายลักษณ์
อักษรโดยจำแนกหมวดหมู่ตามเนื้อหา และเปรียบเทียบ และเปรียบเทียบหน้าที่ของภพคติ การเก็บข้อมูล
ใช้วิธีทางคติชนวิทยา จากวิทยากรเอกพื้นที่ 1 คน วิทยากรรองพื้นที่ละ 10 คน

ผลการศึกษาพบว่า มีภพคติล้านนา 267 บท ภพคติอีสาน 250 บท นำมาจำแนกและเปรียบเทียบ
เทียบหน้าที่ได้ 15 หมวด ว่าด้วยครอบครัว การศึกษาอบรม ความรักและการครองเรือน การทำมาหากิน
เกษรฐกิจและการครองชีพ ว่าด้วยคน ว่าด้วยสังคม-สมาคม ว่าด้วยวาจา ว่าด้วยเกียรติยศชื่อเสียง
ว่าด้วยการปกครอง ว่าด้วยศีลธรรม-วัฒนธรรม ว่าด้วยบ้านเกิดเมืองนอน ว่าด้วยกรรม ว่าด้วยความไม่
ประมาท

พันธ์ โกสิยรัตน์ และวรัญ บุทเสน. พระลัก-พระราม (รามเกียรติ์) สำนวนเก่าของอีสาน. งาน
วิจัย. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

เป็นงานวิจัยเอกสาร โดยศึกษาเรื่องพระลัก - พระราม (รามเกียรติ์) สำนวนเก่าของ
อีสาน ฉบับพระอริยานุวัชรบรรพต ซึ่งจัดพิมพ์โดยมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป เมื่อ พ.ศ.2518
ผลการศึกษาพบว่า เรื่องพระลัก - พระราม มีเนื้อเรื่องคล้ายเรื่องรามเกียรติ์ฉบับหลวง แต่มีลักษณะ
ของชื่อตัวละคร และฉากที่ต่างไปจากรามเกียรติ์ฉบับหลวงบ้าง เช่น ฮาณะนาสอนทศกัณฐ์ สังคับ คือ
สครีพ เป็นต้น

พิชัย ศรีภูไท. สรรพาวรรณกรรมอีสาน. ปริญฎานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสครีพปรากฏในวรรณกรรมอีสานจำนวน 7 เรื่อง คือ
ขุนทิ้ง ท้าวฮุ่งหรือเจียง ขุนนางอ้าว อินทนิลสอนลูก ท้าวคำสอน สุพรรณมฤคา คลองสิบสี่ ศึกษาสครีพ
คำนำคุณสมบัติ ฐานะและหน้าที่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

คุณสมบัติของสตรีงานได้ 2 ประเภทคือ คุณสมบัติภายนอก และคุณสมบัติภายใน คุณสมบัติภายนอกบอกว่ด้วยเรื่องของรูปร่าง ส่วนสมบัตินภายในวรรณกรรมอีสานจะเน้นมากกว่าคุณสมบัติภายนอก โดยกล่าวถึงคุณสมบัติภายในของสตรีในเรื่องของการเป็นผู้มีศีลธรรม รู้จักการหาญหาทาน รู้หลักการครองเรือน มีความซื่อสัตย์ รู้จักสงวนตัว ประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณี ฐานะและหน้าที่ในวรรณกรรมอีสานงานได้ 2 ด้าน คือ ด้านครอบครัว และด้านสังคม

พิสูจน์ จงเพียงกุล. การศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมลาว เรื่อง ช้องคอกุ้ม. วิทยานิพนธ์.
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

วิทยานิพนธ์นี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาวรรณกรรมลาว เรื่อง ช้องคอกุ้ม ซึ่งปรากฏใน
ใบลานที่เรียกว่า หนังสือผูก เรื่องช้องคอกุ้ม จัดเป็นวรรณกรรมประเภทนิทาน จารด้วยอักษรไทยน้อย
จำนวน 1 ผูก มีความยาว 116 ลาน

การศึกษาวิจัยพบว่า วรรณกรรมเรื่อง ช้องคอกุ้ม เป็นวรรณกรรมลาวที่มีลักษณะร่วมกับ
วรรณกรรมอีสานทั่วไป เชื่อว่าเป็นวรรณกรรมท้องถิ่นของชาวลาวครั้งที่อยู่ภายในคาบละโว้
อ.นครปฐม จ.นครปฐม ตัวอักษรที่ปรากฏในเรื่อง เป็นตัวอักษรไทย บันทึกด้วยสำเนียงภาษาท้องถิ่น
อักษรยังไม่เป็นระเบียบ โครงเรื่องคล้ายคลึงกับวรรณกรรมอีสานเรื่อง ปลาแคบ ปลาสมอ เนื้อเรื่อง
เน้นหนักถึงกฎแห่งกรรม

ยุหตี จรรย์านนท์. การศึกษานิทานชาบ้าน คาบละโว้พระ อาเภอลพบุรี จังหวัดสุรินทร์.
ปริญญาณิพนธ์. ศศ.ม. ม.ป.ท. : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2522.

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม แล้วนำมาวิเคราะห์ รวบรวมนิทานได้ 53 เรื่อง
งานวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาวิเคราะห์นิทานของชาบ้านเฉพาะท้องถิ่นเท่านั้น ซึ่งสรุปการศึกษาได้ว่า นิทาน
พื้นบ้านสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตของสังคมเกษตรกรรม ค่านิยมทางสังคมเป็นผลเสียสืบเนื่องมาจาก
พุทธศาสนา และมีความเชื่อทางไสยศาสตร์ในอดีต ซึ่งในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เพราะรับวัฒนธรรม
ส่วนกลาง และถิ่นอันเหมาะสมพอสมควร

ยุหิน สุวรรณฤทธิ์. การศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมลาวเรื่อง ไก่แก้ว. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวรรณกรรมลาวเรื่องไก่แก้ว ซึ่งปรากฏในเอกสารใบ
ลานที่นิยมเรียกว่า หนังสือผูก จัดเป็นประเภทนิทาน จารด้วยอักษรไทยน้อย มีความยาว 425 ลาน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า วรรณกรรมเรื่องไก่แก้วเป็นที่รู้จัก และได้รับความนิยมนระหว่าง
ชาวอีสานและชาวลาวผู้สืบเชื้อสายจากอาณาจักรล้านช้าง ตัวอักษรที่ปรากฏในเรื่อง เป็นตัวอักษรไทยน้อย
บันทึกด้วยภาษาท้องถิ่น เนื้อหาของเรื่อง เน้นหนักถึงเรื่องกฎแห่งกรรมอันเป็นเหตุให้เกิดการพลัดพราก
จากกัน เรื่องไก่แก้วจะสะท้อนให้เห็นถึง ความเชื่อ ค่านิยมทางสังคม คำสั่งสอน การปกครอง

และวัฒนธรรมประเพณีของชาวอีสาน

เขาวลัยณ์ ภิกคิชัย. ความขัดแย้งในวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านอีสาน. ปรินฎานพนธ์. ศศ.ม.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

ปรินฎานพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความขัดแย้งในวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านอีสานจำนวน 10 เรื่อง คือ ชูลนางอ้ว ผาแดงนางไอ่ กาท้าวผีน้อย ท้าวท้าวคำ ผูกคันทาก หน้าผาโกละคัน ท้าวฮุ่งหรือเจือง ชุนชม ตำนานม้าแค และตำนานอรัญธาคู โดยการศึกษาลักษณะความขัดแย้งในวรรณกรรมอีสานและศึกษาสภาพสะท้อนทางสังคม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ลักษณะของความขัดแย้งในวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านอีสาน 5 ลักษณะคือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์เป็นความขัดแย้งระหว่างคนดีกับคนชั่ว ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ การศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมจากความขัดแย้งทางวรรณกรรม พบว่า กวีสะท้อนภาพสังคมในด้านคติความเชื่อและศาสนา ยึดคลองประเพณี ค่านิยมเรื่องการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ภาพที่สะท้อนออกมาเป็นประโยชน์แก่การศึกษาวิถีชีวิตและสภาพสังคมของชาวอีสานยุคก่อนได้

ราเชย ไชยสินธุ์. กระบวนจินตภาพในวรรณกรรมร้อยกรองอีสาน. ปรินฎานพนธ์. ศศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาวิเคราะห์กระบวนจินตภาพ ในวรรณกรรมร้อยกรองอีสาน และศึกษาความสัมพันธ์ของกระบวนจินตภาพกับสังคมอีสาน จากวรรณกรรมร้อยกรองอีสาน จำนวน 15 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า กวีอีสานใช้กระบวนจินตภาพแบบตรงไปตรงมา และสร้างภาพพจน์ภาพพจน์ที่ใช้มากที่สุดคือ อุมาและอุทาหรณ์ กระบวนจินตภาพสะท้อนให้เห็นทัศนคติของกวีอีสานที่มีต่อธรรมชาติ มนุษย์และสังคม ตลอดจนแสดงความสัมพันธ์กับสังคมอีสาน แะให้เห็นสภาพสังคม สภาพความเป็นอยู่ และค่านิยมของชาวอีสานได้อย่างชัดเจน

รุจิรา วงศ์แก้ว. องค์ประกอบของการร้องสรวลญู : ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม.

ปรินฎานพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาประวัติความเป็นมาและวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยศึกษาถึงองค์ประกอบด้วยหรือ ความสัมพันธ์ระหว่างสรวลญูกับศาสนา ความเป็นอยู่ของสังคม และวัฒนธรรมประเพณี การศึกษาองค์ประกอบด้านทำนองจะศึกษาด้านจังหวะระดับเสียง หลักพิสัย การเคลื่อนที่ และรูปแบบ การสรวลญูเป็นทำนองที่มีมาทั้งในทำนองของพราหมณ์และพุทธเข้ามาผสมผสานกับการร้องสาเนียงท้องถิ่นภาคอีสาน ลักษณะการร้องคล้ายกับเพลงฮิม หรือเพลงคอราลของตะวันตก

ทำนองสรวลญูในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามมี 7 ทำนอง จังหวัดมีทั้งประเทศ 2

จังหวัด 3 จังหวัด และ 4 จังหวัด อัตราเร็วค่อนข้างช้าและปานกลาง การร้องสรภัญ ปัจจุบันยัง เป็นที่ นิยมของชาวบ้านและคงจะวิวัฒนาการบอกคามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ลยาศรี หุตะนะเสวี. การศึกษาเชิงวิจารณ์นิทานชาดกล้านนาไทย เรื่อง กำกาคา. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาวรรณกรรมนิทานชาดกเรื่องกำกาคา ซึ่งเป็นนิทานล้านนา ไทย มีต้นฉบับในใบลาน ได้มาจากจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 118 ลาน บันทึกด้วยอักษรธรรมล้านนาไทย ในการวิเคราะห์ได้พิจารณาถึงลักษณะอักษรและอักขรวิธี คุณค่าทางด้านวรรณกรรมและสังคม ผลการวิจัยพบ ว่า

วรรณกรรมเรื่องนี้ใช้อักษรธรรมล้านนา ซึ่งมีลักษณะอักขรวิธีเป็นพิเศษ เฉพาะของท้องถิ่น ล้านนา รูปแบบอักษรคล้ายอักษรมอญโบราณที่ศรีสุโขทัย การประพันธ์มีรูปแบบเป็นร้อยกรอง ประเภทกลอน ธรรมดา ทางด้านคุณค่าของวรรณกรรม กวีสามารถใช้คำได้อย่างเหมาะสม ทำให้ไพเราะ เกิดอรรถรส ทางวรรณคดี ในเชิงสังคมเรื่องนี้สะท้อนค่านิยมเกี่ยวกับ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่งดงาม ความเชื่อและหลักธรรมทางพุทธศาสนาของชาวไทยล้านนา

ลลอ สุนทรา จุฑารัตน์ จันทร์หอม และสุภาพร อยู่ภักดี. วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านเรื่องท้าวหงส์สิน. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2524.

เป็นงานวิจัยเอกสารที่ได้ต้นฉบับมาจากจังหวัดศรีสะเกษ เนื้อเรื่องเป็นนิทานชาดกประเภท นิฎฐาชาดก - เพื่อใช้เทศน์สั่งสอนประชาชน ผู้ศึกษาวิจัยค่าวรรณคดีในแง่มุมต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า เนื้อเรื่องแสดงถึงผล "กรรม" และขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในหมู่บ้าน และความเชื่อของคนใน สมัยนั้น และผู้เรียบเรียงนิทานเรื่องนี้กับเรื่องหงส์ฟ้าคำของภาคเหนือในด้านความคล้ายคลึงและแตกต่างกันในแง่มุมต่าง ๆ

วรรณศักดิ์พิจิตร บุญเสริม. การวิเคราะห์วรรณกรรมท้าวฮุ่งหรือเจื่อง เล่ม 1. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

บริกฏยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่อง ท้าวฮุ่งหรือเจื่อง อยู่ 3 ประการคือ ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมท้าวฮุ่งหรือเจื่อง ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะร่วมและ ลักษณะแตกต่างของวรรณกรรมท้าวฮุ่งหรือเจื่อง และศึกษาคุณค่าของวรรณกรรมเรื่องนี้ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสังคมศาสตร์ วรรณกรรม และภาษา

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ วรรณกรรมได้สะท้อนภาพของสังคมในค่านต่าง ๆ กัน เช่น ความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม ให้ปรากฏโดยเฉพาะความเชื่อดั้งเดิมและความเชื่อ พุทธศาสนาอัน เป็นตัวกำหนดค่านิยมชีวิตของผู้คนดำเนินไปในสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพันธกิจของวรรณกรรมที่ค้ำคอสังคม

ศรีอุดม เอื้อนครินทร์. วรรณกรรมพื้นบ้านผู้ไทย ตำบลเรณูนคร จังหวัดนครพนม. งานวิจัย.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อรวบรวมวรรณกรรมมุขปาฐะของชาวผู้ไทย ตำบลเรณูนคร จังหวัดนครพนม มาจากแนวประเภท วิเคราะห์เนื้อหา ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจวัฒนธรรม ประเพณีของชาวผู้ไทย การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีบันทึกเสียงโดยการสัมภาษณ์จากวิทยากรในตำบล แล้วนำมาถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาไทยกลาง ผลการวิจัยพบว่า วรรณกรรมที่รวบรวมมาจำนวน 82 เรื่อง คำนวณ และจำแนกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ นิทานทรงเครื่อง 5 เรื่อง นิทานประวัติ 4 เรื่อง นิทานคติธรรม 26 เรื่อง นิทานเรื่องสัตว์ 5 เรื่อง นิยาย 12 เรื่อง และนิทานมุขตลก 30 เรื่อง โดยนิทานเหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นสภาพชีวิต การประเพณีปฏิบัติ และลักษณะสังคมของชาวตำบลเรณูที่เป็นสังคมเกษตรกรรมที่ยึดมั่นเข้มแข็ง มีนิสัยที่รักหวงห้อง ชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม มีความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม อำนาจเร้นลับ มีประเพณีเฉพาะของตนเองเกี่ยวกับการต้อนรับแขกต่างถิ่น.

สงวน ศรีระพีพงศ์. ลานผญาฮ้อยหัวคอนคาล. ปริญญาพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.

การศึกษาลานผญาฮ้อยหัวคอนคาล มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา องค์ประกอบใน การแสดงและบทบาทของลานผญาฮ้อยหัวคอนคาลที่คุ้มซุ่มซัน โดยศึกษาจากเอกสาร สังเกต และ การสัมภาษณ์จาก หมอเล่า 10 คน ผู้แต่งกลอนเล่า 10 และผู้ชม 40 คน ผลการศึกษาค้นพบได้ดังนี้

ลานผญาฮ้อยหัวคอนคาลเป็นการแสดงพื้นบ้านของชาวคอนคาลที่พัฒนามาจากการจำผญา เกี่ยวของหนุ่มสาว ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ทอดต่อกันมา ในการลงช่วงและการหาญพระเวส การแสดง ลานผญาฮ้อยหัวคอนคาลมีลักษณะคล้ายคลึงกับการแสดงพื้นบ้านอื่น ๆ มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ หมอเล่า หรือ ผู้แสดงทั้งชายและหญิง กลอนสำเราะยะแรกจะเป็นกลอนเกี้ยว ต่อมาได้ดัดแปลงกลอนเล่าไปเป็นกลอนเกี้ยว กลอนอวยพร กลอนภักดี กลอนสั่งสอน ขึ้นตอนในการแสดงประกอบด้วยการไหว้ครู การลาบทพิพากษา การลาบทพิพากษา การลา

บทบาทของลานผญาฮ้อยหัวคอนคาลคือให้ความรู้ ส่งเสริมความสามัคคีและ เอกภาพทางวัฒนธรรม

สอวงค์ศรี บารุงสงฆ์. นิทานพื้นบ้านจากตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดบุรีรัมย์. งานวิจัย.

นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2521.

การศึกษานิทานพื้นบ้านครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ รวบรวมนิทานพื้นบ้านของตำบลนาโพธิ์ อ.กุสุมาลย์ จ.บุรีรัมย์ โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนิทานพื้นบ้านกับความเชื่อ และค่านิยมของชาวบ้าน และ รักษาคุณค่าของนิทานพื้นบ้านไว้ให้ลูกหลาน

ผลการศึกษาค้นพบว่านิทานพื้นบ้านจากตำบลนาโพธิ์ สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อในทางพุทธศาสนา ที่เน้นในเรื่องกรรม มีความเชื่อในผลกรรมที่ว่า ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว เชื่อในเรื่องชาตินี้ชาติหน้า เรื่อง บุญ-บาป ค่านิยมของคนโดยทั่วไปเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อเพื่อพ่อแม่ และความกตัญญูต่อกว่

สันธิ์ อาบวรคัน. การศึกษาวรรณกรรมอีสานเรื่องมัลลย์หมั้นมัลลย์สน. ปริณิฎนนิพนธ์. กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

การศึกษาวรรณกรรมครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่มุ่งค้นคว้าคือ ตีศึกษาวรรณกรรมอีสานในด้าน รูปแบบ
กลวิธีการนำเสนอ การใช้สำนวนโวหาร เนื้อหา สภาพสังคมอีสานในอดีต และสภาพสังคมยุคพระศรี-
อารีย์ ที่ปรากฏในเรื่อง โดยศึกษาจากต้นฉบับวัดนาควิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษาพบว่า มีวิธีการนำเสนอในรูปแบบวรรณกรรมศาสนา ที่มาจากมัลลย์สูตร เนื้อหา
สะท้อนให้เห็นสภาพความเชื่อของคนในท้องถิ่นแตกต่างกัน สภาพของสังคมอีสานที่ได้รับอิทธิพลจาก
วรรณกรรมเรื่องนี้โดยมีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมและมุ่งทำความดีเพื่อจะได้ไปเกิดในโลภพระศรีอารีย์
ข้อสังเกตสิ่งที่มองเห็นได้ชัดจากวรรณกรรมเรื่องมัลลย์หมั้นมัลลย์สนคือ เป็นวรรณกรรมที่ส่งผล
ในการควบคุมพฤติกรรมของคนเองในสังคมให้อยู่ในระเบียบวินัยของสังคม

สิริเพ็ญ หิริยจิตรกรกิจ สักตัญญา ภทราชัย และชอบ คีสวญโคก. การวิเคราะห์จริยศาสตร์ในวรรณคดี
นิทานอีสาน. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2531.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาวรรณคดีนิทานอีสานในแง่จริยศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า
วรรณคดีนิทานอีสานเป็นวรรณคดีนิทานทั้ง เจ็ดเรื่องมีความเข้าใจพุทธศาสนาระบบเดียวกัน ความเข้าใจ
เนื้อเรื่อง ความเชื่อพื้นฐาน สภาพความเป็นจริงประกอบด้วยสวรรค์ โลกมนุษย์ และนรก มนุษย์มีการ
เวียนว่ายตายเกิด การกระทำ หรือกรรมเป็นสิ่งที่มีผลต่อผู้กระทำ จากรากฐาน ความเชื่อ เช่นนี้นำไป
สู่พันธะทางจริยธรรมว่าคนต้องทำความดี มิฉะนั้นจะตกนรกหรือได้รับความทุกข์ยาก และเกณฑ์ที่ใช้
ตัดสินว่าการทำความดีคือ ในคตินี้ก็คือ ผลการกระทำการนั้น การเป็นคนดีก็คือคนที่กระทำในสิ่งที่น่า
ให้ผลร้ายต่อตนเอง ระบบจริยธรรม เช่นนี้สอดคล้องกับความต้องการความสุขสบายอันเป็นเป้าหมายสูง
สุดของชีวิต

สุนัย เลี้ยวเพ็ญวงษ์ และกุลธิดา ท้วมสุข. ปริศนาคำทายอีสาน. งานวิจัย. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อรวบรวมปริศนาคำทายของภาคอีสานมาจัดหมวดหมู่ ให้สามารถศึกษาได้
อย่างเป็นระบบ และเพื่อศึกษาปริศนาคำทายของภาคอีสานในด้านสังคม วัฒนธรรม แง่คติคตินอง
ภาษาไทย และเรื่องราวอื่น ๆ ที่ปรากฏอยู่ในปริศนานั้น รวมทั้งศึกษาโอกาสในการนำปริศนาคำทายมา
ใช้ในด้านการเล่นของชนบทอีสาน

จากการศึกษาบทาของปริศนาคำทายอีสาน พบว่า ปริศนาคำทายอีสานส่วนมากจะบอกเรื่อง
ราวการดำเนินชีวิตของชาวอีสาน ตั้งแต่การปลูกสร้างที่อยู่อาศัย การกินอยู่หลับนอน การหาหาถิ่น
ตลอดจนนันทนาการของกลุ่ม นอกจากนั้น ยังมีปริศนาคำทายที่แสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
ความเชื่อความศรัทธาในศาสนา ซึ่งเห็นได้ชัดเห็นว่าชาวอีสานนั้นนับถือพุทธศาสนาอย่างเห็นช้วน่น
ปริศนาคำทายเหล่านี้เมื่อรวมกับภูมิปัญญาของชาวบ้านแล้วก็พบว่าชาวบ้านมีความเฉลียวฉลาด โดยเฉพาะ
ความสามารถทางภาษา ทั้งการผูกบทรูปการด้วยการ เปรียบเทียบ การใช้คำพ้องและการใช้คำพวน ซึ่ง

มีอยู่จำนวนมาก ความสามารถทางภาษาของชาวบ้านที่แสดงออกในปรีศนาคำทายนี้นี้ทำให้เห็นชัดเจนว่า ชาวบ้านล้วนมีทักษะ ปฏิภาณทางการใช้คำ เสียงและความหมายของคำในภาษาท้องถิ่น และบางครั้ง ครอบคลุมไปถึงคำในภาษาไทยกลางอีกด้วย จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษาให้กว้างขวางต่อไป

สุนันท์ ศาสตราวาท. การศึกษาวิเคราะห์เรื่อง กาละเกษ. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งจะวิเคราะห์วรรณคดีอีสานเรื่องกาละเกษ ในด้านลักษณะเนื้อเรื่อง ตัวละคร แนวความคิดทางสังคม และคุณค่าทางวรรณคดี โดยเปรียบเทียบเนื้อเรื่องและความสัมพันธ์กับวรรณคดี เรื่อง การะเกด ฉบับอื่น ๆ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า วรรณคดีเรื่องกาละเกษ มีลักษณะเป็นโรมานซ์ หรือนิทานทรงเครื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ แบบนิทานชาดก มีความไพเราะทางสำนวนโวหาร มีเนื้อหาเกี่ยวกับ พระโพธิสัตว์แสดงหลักฐานในการครองชีวิต และแสดงความเป็นวัฒนธรรมของชาวอีสานด้วย

สุพรรณ ทองคล้าย. ลักษณะร้อยกรองพื้นถิ่นอีสาน. วิทยานิพนธ์. อ.ม. - กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาวิเคราะห์ที่มาของวรรณกรรมร้อยกรองอีสาน และวิวัฒนาการ การสร้างบทร้อยกรองอีสาน รูปแบบ เนื้อหา และลักษณะการใช้บทร้อยกรองพื้นถิ่นอีสาน ตลอดจน วิเคราะห์รูปแบบร้อยกรองพื้นบ้านถิ่นอีสาน ประเภท ปรีศนาคำทาย คำผญา บทสวดวิญญู บทเชิงค่าง ๆ บท หมอลำ และเพลงสำหรับเด็ก

ผลการวิจัยปรากฏว่า สภาพทางสังคมทำให้เกิดบทร้อยกรองขึ้นมา ประกอบกับคนอีสานมีนิสัยเจ้าบทเจ้ากลอน เนื้อหาของบทร้อยกรองจะสะท้อนให้เห็น สภาพสังคมพื้นถิ่นทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม ส่วนลักษณะการใช้บทร้อยกรองนั้นใช้เพื่อความคมคายและเพื่อความบันเทิง

สุกัญ สมจิตศรีบุญ. วิเคราะห์วรรณกรรมอีสานเรื่อง นางแดงอ่อน. งานวิจัย. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม, 2534.

ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมเรื่องนี้เป็นวรรณกรรมชาดกพื้นบ้านอีสานโดยมีผู้แต่งเป็น บทบาทสำคัญ จนได้เป็นชื่อเรื่องในวรรณกรรมอีสานมีอยู่จำนวน 3 เรื่องคือ นางแดงอ่อน นางผมหอม นางอรพินท์ เท่านั้น เนื้อหาของเรื่องแสดงถึงความสืบทอดพิธีกรรมที่คนอยู่ร่วมกับสัตว์คือ จรเข้ นอกจากนี้ยังได้พรรณนาความงามของธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องป่าดง โดยมีภาษาที่ไพเราะมาก มีภาษาถิ่นที่เป็นภาษาท้องถิ่นวัฒนธรรมไว้อย่างมาก นอกจากนี้เนื้อหายังมีใจความสำคัญที่สอนธรรมะว่า ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว ดังนั้นตัวเอกของเรื่องจึงมีพฤติกรรมที่สอนให้ตัวละครต่าง ๆ ตั้งตนอยู่ในศีลธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องศีลรักษาตั้งแต่ศีล 3 ข้อขึ้นไป เป็นแนวคิดจากพรหมชาลสูตร เรื่อง จุลศีล สำหรับตัวเอกก็สอนและตั้งตนอยู่ในทศพิธราชธรรมและคักกวัคคิวัรรค์ จากจักกวัคคิสูตรใน พระไตรปิฎก นอกจากนี้ยังบันทึกเรื่องตามความเชื่อพื้นบ้าน

สมณ สมจิตศรีปัญญา. วิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง สังข์ทอง. งานวิจัย. มหาสารคาม :
วิทยาลัยครูมหาสารคาม, 2534.

ผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาวรรณกรรมเรื่องนี้พระพรตเจ้าศรีศอกบิณฑนาง เทวาทิง เทพการณ
ของมนุษย์ในโลกผันแปรเป็นทางที่เลวลง ยิ่งอายุของศาสนาพุทธเหลือน้อยเท่าไร ศีลธรรมของชาว
โลกก็เหลือน้อยเท่านั้น จนศาสนาพุทธอายุครบ 5,000 ปี พระบรมสารีริกธาตุของพระพรตเจ้าจาก
ส่วนต่าง ๆ ของโลกก็รวมกันเป็นพระชินสาสดา หรือพระอัฐารส แสดงธรรมจบพระรูปแตกสลายสิ้นสุด
อายุศาสนาพุทธ ผู้ประพันธ์เรื่องนี้ชื่อสังฆราชพุทธวงศ์ โคตวงสา ได้แนวคิดโครงเรื่องมาจาก พรหม
ชาลสูตรและจักกวัตติสูตรในพระไตรปิฎก แนวคิดของวรรณกรรมสังข์ทองสอดคล้องกับวรรณกรรมอีสาน
เรื่องอื่น ๆ เท่าที่ค้นพบขณะวิจัยมี 13 เรื่อง วรรณกรรมเรื่องนี้ ชาวบ้านรับรู้จาก พระภิกษุนำใบเทศนา
หมอลำนำไปแสดง คนเฒ่าคนแก่ และปราชญ์ชาวบ้านอื่น ๆ กล่าวเตือนชาวบ้านคามเทพการณ เป็นการ
เตือนชาวบ้านไม่ให้ประมาท และให้รู้และยอมรับในกฎอนิจจัง

สมณ สมจิตศรีปัญญา. อิทธิพลของวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่องผาแดงนางไอ่. งานวิจัย. มหาสารคาม
: วิทยาลัยครูมหาสารคาม, 2524.

เป็นงานวิจัย โดยมีจุดประสงค์เพื่อต้องการศึกษาอิทธิพลของเรื่องผาแดงนางไอ่ ที่มีต่อสังคม
อีสานด้านความเชื่อ และจารีตประเพณี ตลอดจนการศึกษารายละเอียดทางสังคมที่ปรากฏในวรรณ
กรรม โดยวิธีการศึกษาจากเอกสารและการศึกษาภาคสนาม

ผลการวิจัยพบว่า ชาวอีสานทั้งชายและหญิงได้รับอิทธิพลความเชื่อ และประเพณีด้านความเชื่อ
นั้นแตกต่างกันไม่แตกต่างกัน ทางด้านสถิติโดยตรวจสอบค่า $t = 1.54$ แสดงว่าไม่แตกต่างกันระดับ
ความเชื่อมั่นที่ .05 ควรจัดและพัฒนาประเพณีบุญบั้งไฟให้เป็นเอกลักษณ์ของชาวอีสาน ควรจัดวรรณ
กรรมเรื่องนี้ในโรงเรียนระดับต่าง ๆ ส่วนด้านเนื้อหาของวรรณกรรมเรื่องนี้ สามารถสะท้อนภาพทาง
สังคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นวรรณกรรมเรื่องนี้ยังไม่มีทราบนามผู้แต่ง แต่คอนันของเรื่องได้รับอิทธิพล
มาจากตำนานสุวรรณภูมิคำ ตำนานสิงหนวัติ และตำนานอุรังคธาตุ ตอนกลางจะบันทึกประเพณีบุญ
บั้งไฟ คอนทักขรบทินาค และวรรณคดีเรื่องนี้เป็นตำนานอิงประวัติศาสตร์การรบของละว้าร่วมกับขอม
ช่วยกันรบเขมร (นาค) เป็นต้น

สุริย์รัตน์ หาญคำ. สุริวงศ์ วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน : การศึกษาเชิงวิเคราะห์. วิทยานิพนธ์.
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานเรื่องสุริวงศ์ ซึ่งปรากฏใน
เอกสารโบราณที่นิยมเรียกกันทั่วกันว่า หนังสือใบลาน หรือหนังสือผูก เรื่องสุริวงศ์เป็นวรรณกรรม
ประเภทนิทานคติโลกเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ แต่งโดยกวีท้องถิ่นแถบลุ่มแม่น้ำโขง จารึกด้วยอักษรไทยน้อย
จำนวน 1 ผูก ความยาว 486 ลาน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า วรรณกรรมเรื่องสุริวงศ์ เป็นนิทานคติโลกวิ
นาอาณานิคมจากวรรณกรรมชาดก เนื้อเรื่องเน้นหนักถึงกฎแห่งกรรมอันเป็นเหตุให้เกิดการพลัดพรากจากกัน
สะท้อนให้เห็นความเชื่อ ค่านิยมในสังคม คติธรรม คำสั่งสอน การปกครอง ธรรมชาติท้องถิ่น และศิลปะ

เล้งยม บึงไธย์. บทบาทของลากลอนในด้านการเมือง. ปรินต์นิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

ปรินต์นิพนธ์ฉบับนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษามโนทัศน์ของลากลอนในด้านการเมือง ทั้งของหมอ ลากลอน กลอนลำ ในฐานะที่เป็นสื่อสารทางการเมือง และสะท้อนโลกทัศน์ทางการเมือง ศึกษาข้อมูลภาคสนาม สัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง 23 คน ใช้กลอนลำวิเคราะห์ข้อมูล 115 สำนวน เป็นกลอนลำที่สื่อสารทางการเมืองในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย ปี พ.ศ. 2475-2531

ผลการวิจัย ทำให้ทราบว่า บทบาทของหมอลากลอน ในการทำหน้าที่เป็นผู้นำทางความคิดของคนในท้องถิ่น ประสานระหว่างรัฐบาลกับประชาชน ประชาชนกับประชาชน

นอกจากนี้ยังทำให้ทราบบทบาทของลากลอนในการทำหน้าที่สื่อสารทางการเมืองลักษณะ 3 ประการคือ บทบาทด้านสื่อนโยบายของรัฐไปสู่ประชาชน ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของรัฐบาล บทบาทด้านสื่อแนวความคิดของประชาชนไปสู่หน่วยราชการ เป็นปากเสียงแทนประชาชน และบทบาทด้านสื่อแนวความคิดของประชาชนสู่ประชาชน สื่อแนวความคิดการปกครองระบอบประชาธิปไตย

อณูภา อัสวนิยานนท์. การศึกษาเรื่องพระเวสสันดรชาดกฉบับท้องถิ่นอีสาน จากต้นฉบับวัดกลางโคกคือ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษา วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก จากต้นฉบับวัดกลาง โคกคือ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อศึกษาวรรณกรรมพุทธศาสนาในด้านอักษร อักษรวิธี อักษรธรรมอีสาน วรรณกรรมศิลป์ และทางด้านวัฒนธรรม สังคม ที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม โดยเปรียบเทียบกันระหว่างมหาเวสสันดรชาดก ฉบับพระหรรพวงศึกษาธิการ ผลการศึกษาพบว่าวรรณกรรมเรื่องพระเวสสันดรชาดก มาจากชาดกประเภทนิทานปากบอก ที่พระพุทธรูปเจ้าศรีเมื่อทรงแสดงพระธรรมเทศนา สำหรับภาคอีสานของไทยในอดีตนั้นได้รับอิทธิพลของวรรณกรรมเรื่องนี้จากอาณาจักรล้านนาไทย ทางด้านภาษาที่ใช้เขียนพบว่าอักษรส่วนใหญ่คล้ายคลึงกับอักษรอีสานทั่วไป ซึ่งการใช้ภาษาเขียนได้สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมและวัฒนธรรม ของชาวอีสานได้เป็นอย่างดี

อร่ามจิต ชินช่วง. ภาพยนตร์เชิงโต้ตอบ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร. ปรินทิพ. ๒๕๓๑. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ๒๕๓๑.

ปรินทิพฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อ ศึกษาประเพณีของจังหวัดยโสธร ศึกษาในด้าน ภาพยนตร์เชิงโต้ตอบเป็นประเด็นสำคัญและศึกษาภาพยนตร์เชิงโต้ตอบในด้านพิธีกรรม นาฏกรรม วรรณกรรม โลกทัศน์ของชาวอีสานที่มนุษย์มีค่านิยม มนุษย์มีค่านิยมธรรมชาติและมนุษย์มีค่านิยมสิ่งเหนือธรรมชาติ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต มีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านพิธีกรรมพบว่า ลักษณะเนื้อหาของภาพยนตร์เชิงโต้ตอบจะเป็นการนำเสนอเรื่องราวอันน่าพิศวงและสิ่งศักดิ์สิทธิ์

2. ด้านนาฏกรรม การแสดงเป็นการเล่นพื้นเมืองชนิดหนึ่ง

3. ด้านวรรณกรรม พบว่าภาพยนตร์เชิงโต้ตอบเป็นคำประพันธ์ท้องถิ่นอีสานที่ใช้ร้องในชานบ้านแห่งหนึ่งด้วยภาพอีสาน

4. ด้านโลกทัศน์ จะสะท้อนใน 2 ลักษณะคือ โลกทัศน์ที่มนุษย์มีค่านิยมคือการให้ลูกหลานได้รับความรู้เป็นเจ้านาย และโลกทัศน์ที่มนุษย์มีค่านิยมคือธรรมชาติ คือการประหลาดที่ผู้ถูกต้องจะทำให้ปลอดภัยและมีความสุข

5. ด้านเศรษฐกิจและสังคม การจัดทำประเพณีของจังหวัดยโสธรทั้งผลดีและผลเสีย

หมวก เบ็ค เกล็ด

การศึกษาเกี่ยวกับงานห้องสมุด

จินดา บุเร. ปัญหาการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน : ศึกษากรณี จังหวัดมหาสารคาม.
วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่องนี้เพื่อมุ่งศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องการดำเนินงานทั้งหมด เช่น สภาพที่ตั้ง การให้ความร่วมมือ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความเข้าใจในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านค่อนข้างสูง คือต้องการใช้บริการและเห็นว่า การไปใช้บริการได้รับประโยชน์ และหน่วยงานต่าง ๆ ก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี สำหรับเรื่องวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และทำเลที่ตั้งอ่านหนังสือ ควรตั้งอยู่ในชุมชน มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดูสะอาด ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนไปใช้บริการได้สะดวก เกี่ยวกับเอกสารสิ่งพิมพ์ ประชาชนกว่าครึ่งหนึ่งมีความคิดเห็นว่าเพียงพอแล้ว ในด้านการดูแลรักษา ส่วนนี้ความเห็นตรงกันว่าคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ธนู บุญญานวัตร. การศึกษาการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2528. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพความคิดเห็นและความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อ บริการห้องสมุด กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม 3 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิค อาชีวฯ และเกษตรกรรม รวมทั้งสิ้น 587 คน สุ่มแบบแบ่งชั้นเป็นสัดส่วน เครื่องมือรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 1 ฉบับ รวม 4 ตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดเกือบทุกวัน
2. นักศึกษามีความพอใจระดับปานกลาง ต่อบริการของห้องสมุด ความสะอาดแสงสว่าง อาคารสถานที่ อุปกรณ์อำนวยความสะดวก พอใจระดับมากเรื่องการจัดตั้งของห้องสมุด ความสะอาดแสงสว่าง

3. นักศึกษาคงการให้ห้องสมุดแยกเป็นเอกเทศ ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ นักคอมพิวเตอร์มาให้บริการต่าง ๆ นักศึกษาคงการหนังสือปรัชญาและจิตวิทยา และหนังสือที่วิทยาลัยเปิดสอน

นภลัย วิทรัพย์โพธิ์. การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของนักศึกษาปริญญาตรีในหอสมุด-
กลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2530.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการใช้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ความ
พึงพอใจ ความต้องการและปัญหาในการใช้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของนักศึกษาปริญญาตรี
ในหอสมุดกลาง ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษาใช้บริการตอบคำถามเพียงร้อยละ 18.2 หากพิจารณาถึงลักษณะการใช้บริการตอบคำ-
ถามประเภทต่าง ๆ พบว่า นักศึกษาเคยใช้บริการแนะนำวิธีใช้เครื่องมือช่วยค้นของหอสมุดกลางมากที่สุด
สำหรับสาเหตุที่นักศึกษามักอย่าใช้บริการตอบคำถามห้องสมุดก็คือ ยังไม่จำเป็นต้องใช้ นอกจากนี้ นักศึกษา
ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและความต้องการในการใช้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าระดับปานกลาง
และยังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัญหาที่นักศึกษาประสบมัก เป็นเรื่องของความบกพร่องใน
การใช้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

ปานใจ จินวัตรเดช. การศึกษาความพึงพอใจของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม-
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ที่มีต่อการจัดตั้งศูนย์ทำบัตรรายการหนังสือ. วิทยานิพนธ์.
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2527.

จุดมุ่งหมายการศึกษาเพื่อ ศึกษาความพึงพอใจของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตการศึกษา 11 ที่มีต่อการจัดตั้งศูนย์ทำบัตรรายการหนังสือ กลุ่มตัวอย่างเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุด
โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 11 จำนวน 102 คน เลือกมาโดยสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการทำบัตรรายการหนังสือห้องสมุด โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำโดยคนมือ
เป็นงานประจำ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมีความต้องการจัดตั้งศูนย์ทำบัตรรายการหนังสืออยู่ในระดับ
มาก โดยต้องการให้ศูนย์จัดทำและพิมพ์บัตรรายการ เกี่ยวกับแนวทางการจัดตั้งศูนย์ทำบัตรรายการหนังสือ
บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนเห็นด้วยระดับมาก ศูนย์ทำบัตรรายการหนังสือทำให้ทันเวลา ถ้าสังคม
บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีสภาพปัญหาการทำบัตรรายการหนังสือแตก
ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

พะวงพิศ เทียมภิม. ปัญหาการใช้วัสดุการสอนในหอสมุดกลางของคณาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาการใช้ห้องสมุดของคณาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
และศึกษางานของหอสมุดกลาง ศึกษาปัญหาและความต้องการใช้วัสดุการสอน โดยคาดผลว่าการวิจัย
ครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร และบรรณารักษ์นำไปแก้ไขปรับปรุงหอสมุดกลาง และจัดหาวัสดุ
การสอนปรับปรุงงานบริการสนองความต้องการของคณาจารย์

ผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่นิยมใช้ตำราภาษาต่างประเทศเพื่อการค้นคว้าประกอบ

การสอน รองลงมาคือใช้ภาษาไทย ด้านการเข้าใช้ห้องสมุดกลางน้อยมาก จุดมุ่งหมายที่ใช้คือ ค้นคว้า ประกอบการสอน วัสดุการสอนเกือบทุกหมวดมีจำนวนน้อย ควรปรับปรุงกฎเกณฑ์ระเบียบการใช้ห้องสมุดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ปรับปรุงวัสดุการสอนทุกหมวดให้ทันสมัย ปรับปรุงกิจกรรมการหาทรัพยากรให้บริหารให้ดียิ่งขึ้น

มนัส สาณเสมา. การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดในการหาปฏิญานพันธ์ของมหาบัณฑิตและนิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ระหว่างปีการศึกษา 2523-2526.
ปฏิญานพันธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2530.

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ปัญหาข้อ เสนอแนะการใช้ทรัพยากรห้องสมุดในการหาปฏิญานพันธ์ ของมหาบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ระหว่างปีการศึกษา 2523-2526 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา มหาบัณฑิต ตั้งแต่รุ่น 1 ปีการศึกษา 2523ถึงรุ่นที่ 4 ปีการศึกษา 2526 จำนวน 55 คน และนิสิตระดับ บัณฑิตศึกษาที่ค้นคว้าเพื่อหาปฏิญานพันธ์. เสนอต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคามรุ่นที่ 3-4 จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 81 คน โดยสุ่มตัวอย่างตามลำดับชั้น ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการใช้ห้องสมุดของมหาบัณฑิตและนิสิตรู้จักวิธีใช้เป็นอย่างดี โดยเข้าใช้มากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของมหาบัณฑิตและนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา เคยใช้ ทรัพยากรห้องสมุดประเภทวารสาร และมีความคิด เห็นเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรห้องสมุดในการหา ปฏิญานพันธ์มากที่สุด
3. ปัญหาของการใช้ทรัพยากรห้องสมุด มหาบัณฑิตและนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาอยู่ ณ ระดับมากด้านการใช้ห้องคือ ไม่ทราบวิธีการค้นหาหนังสือเล่มที่ต้องการ

ยุทิน เกษะมณี. ภรณ์ ศิริโชค และกุลธิดา ห้วมสุข. การศึกษาความต้องการทรัพยากรและ
ความรู้ความสามารถของครูบรรณารักษ์ ตามความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพความต้องการทรัพยากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทศนคติและความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อครูบรรณารักษ์ใน ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถพิเศษ และคุณสมบัติอื่น ๆ ตลอดจนศึกษาภาระหน้าที่ ของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร โดยการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 155 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านบุคลากรของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีครูบรรณารักษ์ 1 คน ร้อยละ 64.23 ไม่มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ในขณะที่ผู้บริหารมีความต้องการให้ ห้องสมุดโรงเรียนมีครูบรรณารักษ์อย่างน้อย 2 คน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 2 คน เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 1 คน ส่วนในด้านภาระหน้าที่ของครูบรรณารักษ์ ส่วนใหญ่ผู้บริหารได้มอบหมายให้ครูบรรณารักษ์ทำหน้าที่ทั้งงาน

ห้องสมุดและงานด้านการสอน โดยรับผิดชอบสอนคนละ 1 วิชา คิดเป็นอัตราสอน 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รายวิชาที่สอนมากที่สุดคือ วิชาการศึกษาขั้นพื้นฐานเบื้องต้น ในด้านความคาดหวังของผู้บริหารที่มีต่อความรู้ความสามารถและคุณสมบัติของครูบรรณารักษ์ โดยเฉลี่ยคาดหวังว่า ให้มีความสามารถทางด้านวิชาการ สาขาบรรณารักษศาสตร์ ๖ ด้านในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการลงทะเบียนหนังสือและวัสดุห้องสมุด และในด้านอื่นคือ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ การทำงบประมาณ การบริหารงาน เป็นต้น

ลาวัณย์ พุ่มพวง. ความเพียงพอของหนังสือในห้องสมุดวิทยาลัยครูบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเพียงพอของหนังสือ และการใช้หนังสือในห้องสมุด โดยศึกษาจากความคิดเห็นของ อาจารย์ในค้ำน ปริมาณ คุณภาพ และความทันสมัยของหนังสือ ศึกษาเกี่ยวกับการใช้และปัญหาการใช้หนังสือในห้องสมุดของนักศึกษา ตลอดจนสำรวจสถิติจำนวนหนังสือ การยืม ค่าหน่วยกิตตามรายวิชาตามหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า หนังสือส่วนมากในห้องสมุดวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ยังไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน และยังไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา

ศุภชัย เขียวทอง. สภาพและปัญหาการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์ และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน และวิถิทางบรรณารักษ์ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างครูบรรณารักษ์เขตการศึกษา 9 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปีการศึกษา 2532 จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบน ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการประชาสัมพันธ์อยู่ระดับปานกลาง กล่าวคือ บุคลากรบริหารงานวัดและประเมินผล ระดับน้อยคืองบประมาณ การดำเนินงาน
2. มีปัญหาการจัดประชาสัมพันธ์อยู่ 2 ด้านคือ ด้านวัดผลประเมินผล ระดับปานกลางคือ การดำเนินงานบุคลากร
3. ปัญหาการจัดเปรียบเทียบตามตัวแปร ขนาดโรงเรียนต่างกันมีปัญหในการจัดโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ วิถิต่างกันมีปัญหาการจัดส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดกับวิถิทางบรรณารักษ์ที่ส่งผลต่อการประชาสัมพันธ์ทั้งส่วนรวมและจำแนก

สมหมาย ตามประวัติ. นโยบายการปฏิบัติงานจ่าย-รับของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหา และความต้องการของผู้ใช้หอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ต้องการจ่ายรับของหอสมุดกลาง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้หอสมุดกลางส่วนใหญ่ยังพอใจกับระเบียบและกฎเกณฑ์ของหอสมุดกลาง
ที่เกี่ยวข้องกับการรับจ่าย ส่วนบริการรับจ่ายของหอสมุดกลางในร้านค้าต่าง ๆ ได้แก่ ร้านอาคารสถานที่
ด้านการให้บริการประเภทต่าง ๆ ร้านบุคลากร และร้านระเบียบกฎเกณฑ์บางประการของหอสมุดกลางที่
เกี่ยวข้อง ควรได้มีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ
อย่างแท้จริง

สิริรัฐ สุริโย. การศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของ
คณะกรรมการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จังหวัดร้อยเอ็ด ปีพุทธศักราช 2530.
ปริญฎานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2531.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา สภาพการดำเนินงาน ปัญหาและความต้องการในการ
ดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยส่วนรวมและร้านค้าต่าง ๆ ของคณะกรรมการดำเนินงาน โดย
ส่วนรวมและงานแยกตามสถานที่ และปีที่จัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่าง เป็น คณะกรรมการ
ดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 627 คน ได้มาโดยสุ่มแบบแบ่งชั้นไม่เป็น
สัดส่วน ใช้แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการ โดยมีปัญหา 5 ด้าน ผลการศึกษาพบว่า

คณะกรรมการดำเนินงานโดยส่วนรวม และงานแยกตามสถานที่ดำเนินงาน ปีที่จัด จำนวนมากมี
สภาพต่าง ๆ ระดับปานกลางถึงระดับมาก และมีสภาพการดำเนินงานด้านวัสดุครุภัณฑ์ การบริหารที่ไม่ส่ง
เสริมการดำเนินงานหลายอย่างอยู่ในระดับมากที่สุด และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ดำเนินงาน และปีที่
จัดตั้งที่อ่านหนังสือคือปัญหาความต้องการการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุขุม พรหมเมืองคุก. บทบาทที่เป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน
ปริญฎานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

ความมุ่งหมายการศึกษาคือ 1) ต้องการทราบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และ
กำนันที่ตอบบทบาทเป็นจริงในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
2) เปรียบเทียบทัศนะของทั้งสามกลุ่ม 3) เปรียบเทียบงานแยกตามโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ
ผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ และกำนัน จำนวน 270 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
ผลการศึกษาพบว่า

1. ทัศนะของผู้บริหารที่ตอบบทบาทที่เป็นจริงด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนห้องสมุด ด้านการ
จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ผู้บริหารเห็นว่าห้องสมุดโรงเรียนสัมพันธ์กับชุมชนค่อนข้างน้อย

2. เปรียบเทียบทักษะของทั้งสามกลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .01

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญระดับ .05

สมิตรา สังฆมานนท์. การศึกษานโยบายและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ห้อง-
สมุดมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2528. ปรินทิพนิพนธ์.
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุด
เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา แยกตามวุฒิและขนาดของ
โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 ปีการ
ศึกษา 2528 จำนวน 112 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น แล้วใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและ
สาเหตุของปัญหาการปฏิบัติงานห้องสมุด

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาด้านปฏิบัติงานห้องสมุดจำแนกตามลักษณะงานที่เกิดปัญหา คือ งานบริหาร งานเทคนิค
การบริการ ต่างก็มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
2. บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน วุฒิต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติ
งานด้านงานบริหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ .05
3. บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาด้านเทคนิคแตกต่างกัน
4. บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีวุฒิต่างกัน มีปัญหาด้านบริการต่างกันด้วย
5. วุฒิต่างกัน บรรณารักษ์ และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพลต่อปัญหา

สุรศักดิ์ สังฆมานนท์. การศึกษาขั้นตอนการจัดตั้งห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดนครราชสีมา. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522.

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาและเสนอรูปแบบขั้นตอนในการจัดตั้งห้อง
สมุดโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ประชากรที่ทำการ
ศึกษาได้แก่ ครูใหญ่ ครูบรรณารักษ์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ขออนุญาตจัดตั้งห้องสมุด ผลการศึกษาวินิจฉัยแสดงว่า ครูใหญ่
ครูบรรณารักษ์มีความเข้าใจ และมีการปฏิบัติในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ และการวางแผนงานใน
ระดับสูง ในเรื่องการเตรียมการก่อนจัดตั้งห้องสมุดโรงเรียนนั้น ได้มีการออกใบศึกษาแบบแผน มีการจัด
เตรียมเงินไว้ล่วงหน้า ส่วนในด้านวิธีการดำเนินงานทั่วไป การจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ห้องสมุดนั้น ได้รับ
ความช่วยเหลือจากผู้นำชุมชนระดับสูงขึ้นไปจากคณะครูและการรณรงค์โรงเรียน ในด้านการประเมิน
การจัดตั้ง ปรากฏว่าส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญของห้องสมุด โดยมุ่งจัดตั้งเป็นศูนย์กลางในด้านวิชาการ
หรือสัมพันธ์กับการเรียนการสอน

อภัย ประกอบผล ส่งศรี คีร์ณีแก้ว. สภาพของห้องสมุดประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : 2530.

งานวิจัยนี้มุ่งหมายเพื่อ สืบหาสภาพความต้องการของห้องสมุดประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า บุคคลากรห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ ขาดประสบการณ์ในการทำงาน ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมหรือประชุมทางด้านบรรณารักษศาสตร์ ส่วนสภาพการดำเนินงานทั่ว ๆ ไปพบว่า ในด้านทำเลที่ตั้งห้องสมุดมีความเหมาะสมดี แต่ด้านของวัสดุ ครุภัณฑ์ ห้องสมุดยังมีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขาดอุปกรณ์วัสดุทัศนวัสดุ ในด้านการดำเนินงานห้องสมุดนั้นพบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่มีการจัดหาวัสดุ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะส่งมาให้ ซื้อมือ และขอรับบริจาค มีการลงทะเบียนและทำบัตรรายการหนังสือตลอดจนจัดนิทรรศการ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งกิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ การเล่านิทานและเล่นเกม สำหรับความต้องการของห้องสมุดส่วนใหญ่แล้ว ต้องการให้มีการเพิ่มจำนวนและพัฒนาความรู้ของบุคคลากร รวมทั้งเพิ่มในด้านของวัสดุและครุภัณฑ์ห้องสมุดให้มากขึ้น

อภิรักษ์ สวัสดิ์พงษ์. การศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเอ็ด. ปริญญาโท. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิธีการ ปัญหา และเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ งานแนวความรู้ทางการศึกษา และความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า

1. กิจกรรมที่ครูบรรณารักษ์จัดให้นักเรียน มี 4 กิจกรรมคือ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ การแนะนำหนังสือ และการอ่านหนังสือให้ฟัง
2. ปัญหาที่ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดประสบปัญหามากที่สุดคือ ด้านงบประมาณและการเงิน
3. ปัญหาที่สำคัญมากที่สุดคือ หนังสือสำหรับเด็กมีไม่เพียงพอให้เด็กอ่าน และขาดแคลนอุปกรณ์
4. ครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีปัญหามากกว่าครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิต่ำ
5. ครูบรรณารักษ์ที่ไม่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์มีปัญหาด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมากกว่าครูที่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์
6. ไม่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์

อัจฉรา จันทสุวรรณ. การใช้บัตรรชชี่วารสารของนักศึกษาในหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้บัตรรชชี่วารสาร ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านวัตถุประสงค์การใช้ ประเภทของบัตรที่ใช้ รายการต่าง ๆ ในบัตรที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ตลอดจนปัญหาที่นักศึกษาประสบในการใช้บัตรรชชี่วารสาร รวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบัตรรชชี่วารสารและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจำนวนสูงสุดใช้บัตรครชนีวารสารที่ต้องการค้นหาความจากวารสาร สำหรับวัตถุประสงค์ในการใช้บัตรครชนีวารสารอยู่ในระดับมาก คือ เพื่อหาบทความในหัวข้อที่ต้องการ นักศึกษามักจะใช้บัตรชื่อเรื่องและบัตรหัวเรื่องมากกว่าบัตรอื่น ๆ นอกจากนี้รายการในบัตรครชนีวารสารที่เป็นประโยชน์ต่อการอ่านมาก 5 รายการคือ ชื่อบทความ ชื่อวารสาร ปีที่ ฉบับที่ และเดือน ปี ประจักษ์วารสาร ส่วนประเภทของบัตรครชนีวารสารที่มีปัญหาในการใช้คือบัตรโยง และบัตรโยงคเพิ่มเติม ส่วนปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานของห้องสมุดคือ ชื่อวารสารในบัตรมักไม่ตรงกับชื่อวารสารที่ขึ้นเก็บ และแผ่นวิธีใช้ไม่ดึงดูดความสนใจของผู้ใช้ ตลอดจนหัวเรื่องที่ห้องสมุดเลือกใช้มีเนื้อหากว้างเกินไป สำหรับความคิดเห็นเสนอแนะคือต้องการให้ห้องสมุดเลือกใช้หัวเรื่องที่ความเฉพาะเจาะจง ควรใช้วารสารให้ตรงกับทั้งในบัตรและชั้นเก็บ และควรจัดให้มีการสอนการใช้บัตรครชนีวารสารแก่นักศึกษาที่เข้าใหม่

อนิจตร มีมั่งคั่ง. ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2529. ปรินทิพินพันธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

จุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนของครูบรรณารักษ์กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2529 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูบรรณารักษ์จากโรงเรียนประถมศึกษา 510 โรงเรียน จำนวน 510 คน ใช้แบบสอบถามปัญหาความต้องการในการดำเนินงานห้องสมุด

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนอยู่ในระดับมาก 1 คำน ปานกลาง 4 คำน
2. ระดับความต้องการในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน ที่ตั้งอยู่ในเขตและนอกเขต มีความต้องการการดำเนินงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนระดับปานกลาง 5 คำน
3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน ระหว่างในเขตและนอกเขต สุขาภิบาลใช้ระดับนัยสำคัญ .05 พบว่า มีปัญหาดังกันอยู่ 1 คำน คือ การยืมระเบ้าหนังสือ

การศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุ ปัจจัยของการวางผังเมือง

วีรวรรณ คิตติสาร. ข้อเสนอแนะในการวางนโยบายและแผนอนาคตของผังเมืองขอนแก่น
วิทยานิพนธ์. สล.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2518.

การขยายตัวของเมืองได้เริ่มปรากฏเด่นชัดตั้งแต่ พ.ศ. 2505 เป็นต้นมา เนื่องจากการลงทุนพัฒนาทั้งทางด้าน การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม ประกอบกับลักษณะกายภาพของตัวเมืองเอง ซึ่งการขยายตัวของเมืองตั้งแต่ปี 2505 ถึงปัจจุบัน แตกต่างจากแผนผังโครงการที่กำหนดไว้โดยสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทยหลายประการ สิ่งสำคัญที่จะทำให้โครงการพัฒนาเมืองได้ผลจริงจึง ควรจะคำนึงถึงการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจและเห็นความสำคัญของผังเมือง แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารและประชาชนทั่ว ๆ ไป และสุดท้ายได้แก่การจัดกลวิธีที่จะทำให้การพัฒนาสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ทั้งทางด้านของวิธีการจัดโครงการ และการจัดหาแหล่งเงินทุนทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาเมืองให้พร้อมสรรพ

การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ศศิวิมล วรณแก้ว. การศึกษาการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. การวางแผนภาคและการเมืองมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การศึกษานโยบายการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ในการศึกษานโยบายและความสำคัญของเทศบาล สภาพปัญหาของเทศบาล ลักษณะเพิ่มขึ้นของการใช้ที่ดิน ผลการศึกษาปรากฏว่า จังหวัดขอนแก่นมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการและเป็นศูนย์กลางการคมนาคม พื้นที่เทศบาลประกอบไปด้วย 4 ส่วน ใหญ่ ๆ คือ พื้นที่ของศูนย์ราชการ พื้นที่ของสถาบันการศึกษา พื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมหนาแน่นที่อยู่ตอนกลาง และพื้นที่ย่านที่พั้ออาศัย

แนวโน้มของชุมชนที่จะขยายเพิ่มขึ้น ได้แก่ ย่านที่พั้ออาศัย ได้ขยายตัวไปทางทิศตะวันออกและแนวถนนศรีจันทร์ และถนนประชาสงมสร ย่านพาณิชย์กรรมหนาแน่นไปทางทิศตะวันออกตามแนวถนนมลิวัลย์

การใช้ที่ดินของเขตเทศบาลคงมีการเพิ่มความหนาแน่นของการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้คุ้มค่างับราคาที่ดิน เป็นการใช้ที่ดินในรูปแบบผสมผสาน ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการใช้ที่ดินในอนาคต อีกด้วย

สุรศักดิ์ แสงอร่าม. การวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. วท.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526.

ปัจจุบันการวางแผนการใช้ที่ดินของจังหวัดขอนแก่นได้ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากมีความจำเป็นจะต้องแก้ไขปัญหาคความสัมพันธระหว่างที่ดินมีจำนวนจำกัด กับกาเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว การละเลยความสำคัญองปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวพันให้การใช้ที่ดินผิดประเภทเพื่อหวังผลระยะสั้นทางเศรษฐกิจมักก่อให้เกิดผลเสียหลายอย่างรุนแรงต่อสิ่งแวดล้อมและระบบเศรษฐกิจ การวางแผนการใช้ที่ดินนี้ได้รับรวมข้อมูลทางดิน สมรรถนะที่ดิน สภาพทางธรณีวิทยาและธรณีสัณฐานวิทยา อุตุนิยมวิทยาและสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม โดยวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้ประกอบการศึกษาภาคสนาม จากการศึกษาจังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ทั้งหมด 6,803,744 ไร่ สามารถแบ่งเขตการใช้ที่ดินได้ดังนี้คือ เขตที่ดินทำนาระดับ 1 มีพื้นที่ 209,400 ไร่ เขตที่ดินทำนาระดับ 2 มีพื้นที่ 2,122,923 ไร่ เขตพื้นที่ทำนาระดับ 3 มีพื้นที่ 287,798.7 ไร่ เขตพื้นที่เหมาะสมทำไร่ระดับ 1 มีพื้นที่ 1,409,735.7 ไร่ เขตพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ระดับ 2 มีพื้นที่ 1,206,984 ไร่ เขตพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ระดับ 3 มีพื้นที่ 204,972.7 ไร่ เขตพื้นที่เลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ 490,550.2 ไร่ เขตพื้นที่เป็นภูเขาสลับซับซ้อน มีพื้นที่ 622,542.4 ไร่ เขตพื้นที่การสงวนและปรับปรุงไว้เป็นแหล่งน้ำ มีพื้นที่ 238,131 ไร่ และเขตพื้นที่ที่เป็นชุมชน มีพื้นที่ 10,866.2 ไร่ เป็นต้น

การศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เข้าหมวดอื่นไม่ได้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การพัฒนาโครงข่ายและแบบแผนการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย
ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ. งานวิจัย. ม.ป.ท. : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2529.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความเป็นไปได้ของเส้นทางพาน้ำที่จังหวัดจันทบุรี
ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางพัฒนาโครงข่ายการเดินทางท่องเที่ยวในภาคนี้ อันจะก่อให้เกิดการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวไปทั่วภาคต่าง ๆ ของประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่มีการโฆษณาอย่างแพร่หลายพบว่า แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนามี ศักยภาพสูงที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่สำคัญทางโบราณวัตถุสถาน ในด้านความต้องการของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่เคยไปภาคอีสานมาแล้วส่วนใหญ่มักจะประทับใจในวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีความเป็นอยู่ของคนอีสานด้านเส้นทางท่องเที่ยวที่ประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวหลายประเภทครอบคลุมหลายจังหวัดในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ จะได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวภายในประเทศมากที่สุด

ชยากริต ศิริอุบลมณี. การหาอายุโบราณวัตถุบางชนิดจากบ้านเชียงโดยวิธีคาร์บอน-14. วิทยานิพนธ์
วท.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

จุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการหาอายุของคนที่ขุดค้นระดับเดียวกับเครื่องปั้นดินเผาหลายชิ้นจากตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี การวิจัยใช้วิธีทดลองโดยวิธีเปลี่ยนคาร์บอนในตัวอย่างกระดูกให้เป็นเบนซีน และนับรังสีด้วยเครื่องนับรังสีชนิดซิลิคอน ในช่องเหลว

ผลการทดลองตัวอย่างโบราณวัตถุเป็นคาร์บอนไดออกไซด์ ลิเทียมคาร์แบค อเซทิลีนและเบนซีนในที่สุด ค่าอายุที่ได้จากการทดลองดังกล่าวเท่ากับ 3020 มีอายุเป็น 157 ปี ก่อนพุทธศักราช

มนู ครุฑชัยรัตน์. การศึกษาทัศนและความต้องการเกี่ยวกับรายการวิทยุกระจายเสียงที่รับฟังด้าน
จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2529.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาทัศนและความต้องการเกี่ยวกับรายการวิทยุกระจายเสียงที่รับฟังด้านจังหวัดมหาสารคาม ศึกษาทัศนและความต้องการเกี่ยวกับรายการวิทยุของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนและความต้องการรายการวิทยุของประชาชนที่อยู่นอกและในเขตเทศบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรวัยแรงงานของจังหวัดจำนวน 400 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น ใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนมีความเห็นว่าการพึ่งพิงการกระจายเสียงให้ประโยชน์และความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. รายการประเภทข่าวสารและความรู้ประชาชนต้องการมากที่สุดโดยเฉพาะการพัฒนาอาชีพ
3. ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ แตกต่างกันไป มีทัศนคติและความต้องการ เกี่ยวกับการวิทยุกระจายเสียงแตกต่างกัน

วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน, กระทรวง. ความต้องการของข้าราชการในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2527. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน, 2527.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ได้ใช้วิธีการสำรวจความต้องการของข้าราชการด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์ได้จัดทำขึ้น แล้วนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการสังกัด 4 กระทรวง คือ กระทรวงมหาดไทย ศึกษาธิการ สาธารณสุข และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของข้าราชการ จำแนกได้ตามหมวดดังนี้คือ สภาพแวดล้อม ได้แก่ ความก้าวหน้าในการทำงาน การบริหารได้แก่ ความต้องการค่าจ้างนโยบายการทำงานให้ชัดเจน วิธีการทำงานได้แก่ ต้องการค่ารักษาจากผู้บังคับบัญชา เมื่อมีปัญหามาการปฏิบัติงาน ความก้าวหน้าได้แก่ ต้องการให้ปรับปรุงระบบตำแหน่งหรือระบบที่อยู่ปัจจุบัน ด้านสวัสดิการ ต้องการให้ช่วยเหลือเมื่อเกิดสาธารณภัย เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองภาคจะเห็นว่า ภาคเหนือมีความต้องการมากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือในบางอย่าง และพบว่าในชนบทของแต่ละภาคจะมีความต้องการดังกล่าวสูง

สมมาตร เอโกพล. ขวัญในการปฏิบัติงานของทหารในกองพลทหารราบที่ 6. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาขวัญในการปฏิบัติงานของทหารในกองพลทหารราบที่ 6 และเพื่อเปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานของทหารที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และลักษณะงานแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างคือ ทหารในกองพลทหารราบที่ 6 ที่ปฏิบัติงานในปี 2532 จำนวน 1,751 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามขวัญในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 48 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า

1. ขวัญในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับสูง
2. ทหารที่มีประสิทธิภาพปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี มีขวัญในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมและทุกด้านสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานไม่เกิน 5 ปี
3. ทหารที่ปฏิบัติงานปกติอย่างเดียว มีขวัญในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมสูงกว่าทหารที่ปฏิบัติงานสนามด้วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานกับลักษณะงาน พบว่ามีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภา กวางวรภาส. การจำแนกกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ.
วิทยานิพนธ์. กศ.ม. ม.ป.ท. : 2524.

จากการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือความยาวถนนและพื้นที่ที่สามารถเพาะปลูกได้ แสดงว่า การเข้าถึงพื้นที่และความอุดมสมบูรณ์ของที่ดินเป็นปัจจัยที่สำคัญในการวางแผนพัฒนา จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพื้นที่เค้นมี 4 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และอุบลราชธานี ซึ่งการลงทุนทางด้านการค้าและอุตสาหกรรมสูงสำหรับพื้นที่น้อย มี 12 จังหวัด คือ จังหวัดนครพนม ม สรินทร์ สกลนคร บุรีรัมย์หนองคาย ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ชัยภูมิ ศรีสะเกษ กาฬสินธุ์ เลย หนองบัวลำภู เป็นกลุ่มที่ได้รับความสนใจในการพัฒนาจากรัฐบาล ในช่วงที่ผ่านมา แม้เท่าที่ควร ประกอบลักษณะภูมิประเทศและความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้จังหวัดเหล่านี้ ถูกจัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่น้อย ตัวแปรที่สำคัญของกลุ่มนี้คือจำนวนครัวเรือนเกษตรกรรม พื้นที่เพาะปลูกสัทธิ จำนวนประชากรจังหวัด และหย่อนเงินกู้

อคุลย์ อภิวันท์ และสุภัคดิ อภิวันท์. การรับฟังวิทยุกระจายเสียงของเยาวชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2529.

การวิจัยเรื่อง การรับฟังวิทยุกระจายเสียงของเยาวชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงความเป็นผู้ฟังและความชอบรายการวิทยุกระจายเสียงของเยาวชนชนบทโดยเฉพาะ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เป็นเยาวชนอายุระหว่าง 10-17 ปี จาก 4 หมู่บ้าน จำนวน 200 คน ที่อยู่ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่ 10 กิโลเมตรขึ้นไป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า วิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมมากเกินสื่อชนิดอื่น ๆ กล่าวคือ เยาวชนส่วนใหญ่มีเครื่องรับวิทยุอยู่ในบ้านและทุกคนฟังวิทยุทั้งหมด สำหรับผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในเรื่องการเลือกเนื้อหา รูปแบบความยาว วัน เวลา ความถี่บ่อยในการออกอากาศ ภาษา ผู้ดำเนินรายการ ลักษณะการดำเนินรายการ และการมีส่วนร่วมในรายการวิทยุที่จะผลิตออกอากาศขึ้นใหม่ที่เยาวชนชนบทต่างอายุกันต้องการรับฟังนั้น พบว่า ระดับอายุมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเนื้อหา รูปแบบ ความถี่บ่อยในการออกอากาศ ผู้ดำเนินรายการและลักษณะการดำเนินรายการวิทยุที่จะผลิตออกอากาศขึ้นใหม่สำหรับเยาวชน ดังนั้นในการใช้วิทยุกระจายเสียงให้เกิดประโยชน์แก่เยาวชนชนบท วิทยุท้องถิ่นควรจะมีบทบาทในเรื่องนี้